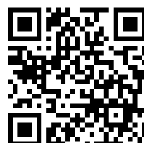

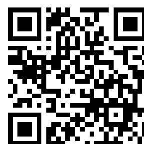

3 2044 012 650 859

HARVARDIANA
ACADEMIA · IN · NOV · ANG
ET
CHRISTO ECCLESIAE
VE RI
TAS

DET NORSKE OLDSKRIFTSELSKABS

SAMLINGER.

VI.

NORRØNE SKRIFTER AF SAGNHISTORISK INDHOLD,

UDGIVNE AF

(Elseus) SOPHUS BUGGE.

FØRSTE HEFTE.

CHRISTIANIA.

TRYKT HOS BRØGGER & CHRISTIE.

1864.

Saga

af

Hálfi ok Hálfsrekkum.

Saga

af

Hálfi ok Hálfsrekkum.

I. Alrekr hét konungr, er bjó á Alreksstöðum; hann réð fyrir Hörðalandi; hann átti Signýju, dóttur konungs af Vörs. Kollr hét hirðmaðr hans, ok fylgdi hann konungi norðr í Sogn ok sagði konungi allmikit frá vænleik Geirhildar Drífsdóttur, þvíat hann hafði sét hana við mungátsgerð, ok kvezt honum unna þess ráðs. Til fundar við Geirhildi kom Höttr, er Óðinn var reyndar, þá er hon var at léreptum; hann keypti því við hana, at Alrekr konungr skyldi eiga hana, en hon skyldi á hann heita til alls. Konungr sá hana, er hann fór heim, ok gerði brúðlaup til hennar hit sama haust. Konungr launaði Koll vel trúleik sinn ok gaf honum jarlsdóm ok atsetu í Kollsey fyrir sunnan Harðsæ, ok er þat fjölbygt herað. Alrekr konungr mátti eigi eiga þær báðar fyrir ósamþykki þeira ok kvezt þá þeira eiga skyldu, er betra öl gerði mót honum, er hann kœmi heim ór leiðangri. Þær keptust um ölgerðina. Signý hét á Freyju, en Geirhildr á Hött; hann lagði fyrir dregg hráka sinn ok kvezt vilja fyrir tilkvámu sína þat, er

---

Foran er i Cd. med nyere Haand skrevet Saga af Hálfi Kongi og reckum hans. — 1. Álrekr *overalt Fas.* — 1. alreckstaudum *Cd.* — 2. sygnyíu *Cd.* — 5. Drífsdóttur. *Mandsnavnet* Drífr *forekommer ellers aldrig og er vel neppe sikkert.* — 5—6. mungattz giord *Cd.* — 14. qz *Cd.* — 17. Sygny *Cd.* — 17. freiu *Cd.*, *som det synes; dog ikke ganske tydeligt.* — 18. qz *Cd.* — 18 — *S.* 4, *L.* 1. þat er var milli *Fas.*] þar er millí *Cd.*

var milli kersins ok hennar. En þat reyndist gott öl; þá kvað Alrekr:

„Geirhildr, Getta!
gott er öl þetta,
ef því andmarkar
øngvir fylgja;
ek sé hanga
á hávum gálga
son þinn, kona!
selðan Óðni.“

Á þeim misserum var fœddr Víkarr, son Alreks ok Geirhildar.

II. Ögvaldr Rogalands konungr bjó á Roga á Jösurheiði; hon er í milli Rogalands ok Þelamerkr; þat kalla menn nú Viði. Hann fór á dýraveiði; honum fylgdi hirð hans, ok þar fœddi dróttning svein þann, er Jösurr hét; þann fóstraði Gunnvaldr Storðarjarl. Hæklingr víkingr kom með her sinn á hendr Ögvaldi konungi; í þeiri orrostu féll Ögvaldr konungr, ok var hann heygðr á Ögvaldsnesi. — Finnr hinn auðgi af Akranesi, landnámamaðr, lá við Ögvaldsnes ok búinn til Íslands ok spurði, hversu fyrir löngu Ögvaldr konungr féll; hann heyrði vísu þessa kveðna í hauginn:

„Þat var fyr löngu,
er í leið höldar
heldr hundmargir

11. Víkarr *overalt Fas.* — 11. *Efter* Alreks *har Cd. ikke* konungs. — 13. Ogualldr *Cd.* — 13. *Skulde* á Roga *kanske stryges som urigtigt?* — 17. storda iall *Cd., som det synes, og ikke* stordar iall; *dog er første Ord ikke fuldkommen tydeligt.* — 18. aognualldi *Cd. Denne urigtige Form har rimelig sin Grund deri, at man baade skrev* Raugnvaldr *og* Raugvaldr. — 19. augnualldr *Cd.* — 19. ogualldz *Cd., d. e.* ognualldz. — 20. ogualldz *Cd.* — 21. ogualldr *Cd., d. e.* ognualldr. — 23. *Jfr. et Vers i Ragnars saga (Fas. I, 298 f.).* — 24. í *mangler i Cd.; tilføiet efter Ragnars s.* — hölðar] helldu *Cd. Jfr.* megir *i Ragn. s.*

Hæklings fóru;
sigldu um salta
slóð birtinga,
þá varð ek þessa
þorps ráðandi."

III. Gunnvaldr jarl ok Kollr báðu einnar konu báðir, ok fékk Gunnvaldr. Eptir þat kom Kollr með lið mikit í Storð á laun, ok lögðu eld í hús Gunnvalds Roga; Gunnvaldr gékk út ok var drepinn. Þá hafði Jösurr verit konungr nökkura stund; síðan fór hann með lið mikit at hefna fóstra síns; ok er Kollr sá sigling hans, þá hljóp hann á herskip sín ok sigldi norðr um Harðsæ í Grafdalsvág. Þá kom Alrekr konungr til móts við Koll fámennr, þvíat hann vissi eigi ófriðar ván. Þá börðust þeir Jösurr konungr, ok féllu þeir Alrekr konungr ok Kollr ok mestr hlutr liðs þeira. Víkarr son Alreks kom eigi fyrr með liðsamnað, en Jösurr konungr var brott farinn. Í þeiri ferð lagði Jösurr undir sik ríki þat allt, er átt hafði Kollr.

IV. Mörgum vetrum síðar kom Víkarr konungr fjölmennr á hendr Jösur, þá er hann var í því ríki, er Kollr hafði átt, ok áttu þeir orrostu, ok þá féll Jösurr konungr fyrir ok allir bœndr þess heraðs; því heitir þat Kvennaherað,

---

1. fóru, *saa ændret efter Ragn. s.*] feru *Cd.* — 5. þorfs *Cd.* — 6. Gunualldr *Cd. med stor* G, *men hermed begynder ikke en ny Linje.* — 7. fékk *Fas.*] fell *Cd.* — 16. *Efter* alreks *har Cd. ikke* konungs. — 16. með liðsamnað] ur lidsamnadi *Cd. og Fas. Rafn* (*Nordiske Kjæmpehist. III, S. 28*) *oversætter* „*blev ei færdig med Hærens Samling*", *men dette kan neppe ligge i Hskr.'ets Ord*; *Munch* (*d. norske Folks Hist. I, 1, S. 296*) *oversætter* „*undkom ikke fra Tummelen*", *men dette passer ikke til Sammenhængen.* — 17. b²t *Cd.* — 17. lagdi lagdi *Cd.* — 19. Maurgū *Cd. med stor* M, *men ikke ny Linje.* — 20. iosur *Cd.*, *ikke* iosuri. — 21. þa *Cd.*, *ikke* þar.

at þar bygðu ekkjur einar eptir. Síðan eignaðist Víkarr ríki þat allt, er átt hafði Kollr. Fyrir þat fór Hjörr Jösursson móti Víkari til orrostu, ok áttu þeir langa hríð sín ímillum, ok höfðu ymsir betr, ok sættust um síðir. Sonr Víkars var Vatnarr, er heygðr var í Vatnarshaugi; hans synir váru þeir Snjallr ok Hjallr, er liggja í brœðrahaugi.

V. Hjörr konungr Jösursson var ríkr konungr ok varð sóttdauðr ok var heygðr á Rogalandi. Hans son var Hjörleifr Hörðalands konungr, hann réð ok fyrir Rogalandi ok var allríkr konungr; hann var kallaðr Hjörleifr hinn kvennsami; hann átti Æsu hina ljósu, dóttur Eysteins jarls af Valdresi. Hjörleifi brustu lausafé fyrir örleika; hann lét gera skip af virktum ok fór til Bjarmalands. Högni hinn auðgi bjó í Njarðey fyrir Naumudalsminni; hann tók vel við Hjörleifi konungi, ok var hann þar þrjár nætr ok gékk at eiga Hildi hina mjóvu, dóttur Högna, áðr hann fór brott, ok fór hon með honum til Bjarmalands ok Sölvi, bróðir hennar. En er Hjörleifr konungr kom í Vínuminni, skipti hann liði sínu í þrjá þriðjunga. Á skipi hans váru níu tigir manna, þriðjungr liðs hélt upp bardaga með honum við landsmenn, annarr þriðjungr liðs varðveitti skip með stýrimanni, en þriði þriðjungr braut haug með stafnbúa, ok

---

2—3. fór — hríð] for iosur son uik*ari* tı orustu *ok* attu *þeir* l*a*nga h*r*id *Cd.*; fór Hjörr Jösursson (móti) Vikari, ok áttu þeir orrostu lánga hríð *Fas. maaske bedre.* — 6. Hjallr; *vistnok rigtigere* Hjaldr *i Ísl. ss. I, 327 ff.*; *thi der meddeles et Vers, hvori* Hjaldr *danner Helrim med* kalda. *For denne Navneform taler ogsaa Flat. I, 25 (Fas. II, 10), hvor* Vatnars faudur þeirra Imalldz *er en Forvanskning af* V. f. þeirra [Snjalls ok] Hjalds. *Dog er den hos Saxo Grammaticus omtalte* Hiali *(S. 370) eller* Hiallus *(S. 371 f.) samme Person.* — 7. Hjörr *Fas.*] kior *Cd. med liden* k *og uden her at begynde en ny Linje.* — 7. iosur son *Cd.* — 11. hina] enu *Cd. Jfr. Gíslason, Um frump., S. 127.* — 14. minni] miní *Cd.* — 16. brott] b^{2}t *Cd.* — 18. miNi, *saa Cd.* — 19. þrjá þriðjunga] ííí þridíung *Cd.* — 19—20. *For* níu tigir *Taltegn i Cd.*

féngu þeir mikit fé. Á sunnanverðri Finnmörk í Gjarðeyjargeima lá Hjörleifr konungr um nótt, ok höfðu sveinar eld á landi, ok fóru tveir menn at sœkja vatn til lœkjar, er féll af bjargi framm. Þar sá þeir brunnmiga ok sögðu Hjörleifi konungi; síðan heitir konungr broddspjót í eldi ok skaut til hans; konungr kvað:

„Gakkðu frá brunni,
— glettskattu við mik! —
þræll herviligr!
þíns innis til;
man ek senda þér
sveiðanda spjót,
þat er gyrja man
granir þínar."

Þá tóku þeir vatn; en þursinn skauzt inn í bjargit. Þá er þau sátu við eld, þá kvað þurs af bjargi annat ljóð:

„Veita gørla
víf þitt, konungr!
hvat hnekkja man
hennar sælu;
vér verðum þér
. . . . . .,
Hildr! Hjörleifi
haltu nær loga."

---

7. Gakkðu] Geck þu *Cd.* — 8. glettskattu *efter Eg.*] gletta líttu *Cd.* — 12. sueidand^a *Cd.* — 16. þuss *Cd.*, *ikke* þussinn. — 16. ljóð] hlíod *Cd.* — 17. Veit $\overset{i}{e}$ (= eigi) giorla *Cd.* — 21. vér verðum þér *efter Fas.*] u uerdum þier *Cd.* *Om den optagne Læsemaade er den rette, véd jeg ikke, da jeg ikke kan paavise Sammenhængen og hvad der har staat i den udfaldne Linje.* — 22. *Cd. har her intet Tegn til Lacune.* — 24. nærloga *Cd. som ét Ord.*

Þá skaut Hjörleifr hinu sama spjóti í auga því trölli. — Högni bauð Sölva ok Hildi at vera þar eptir, en konungr vildi þat eigi. Síðan fóru ambáttar tvær með Hildi, en tuttugu karlar með Sölva. Æsa varð ófegin konungi ok hans föruneyti, en allir aðrir fegnir.

VI. Hjörleifr konungr fór með skipi sínu til Konungahellu, því sem hann hélt til Bjarmalands; þeir Hreiðarr, Sjólands konungr, settu búðir sínar hit næsta þar. Heri, son Hreiðars konungs, gerði sér kært við Hjörleif konung; á þeim fundi eggjaði hann föður sinn at bjóða heim Hjörleifi konungi. Hreiðarr konungr sagði, at þat mundi at øngri gæfu verða, en lagði þó leyfi til ok fjármuni; þeir höfðu samflot til Danmerkr. At því boði sá Hjörleifr konungr Hringju, dóttur Hreiðars konungs, [ok bað hennar]; Heri fýsti þess ráðs, ok fylgdi henni skipshöfn manna ok farmr allr. Í Jótlandshafi lá Hjörleifr konungr í lognrétt; ok er hann fór í sólar upprás, sá hann í norðr koma upp ór sjónum mikit fjall ok jafnt vaxit sem mann. Þat kvað:

„Ek sé Hringju
haug um orpinn,
en Hera hníga
hvatinn spjóti;

2. *Som Teksten er, maa* þar *henføres til* Högni *og forklares „hos sig"; men det synes rimeligt, at noget er faldet ud foran* Högni, *omtrent hvad en Papirafskrift indsætter:* Síðan sigldi Hjörleifr suðr til Njarðeyjar. — 3. ambat Cd. *Sjælden Form.* — 4. XX kallar *Cd.* — 6. *Med* Hjörleifr *begynder ikke ny Linje i Cd.* — 7. Reidar *Cd. Ogsaa ellers skrives Navnet oftest uden* H *i Cd.* — 13. höfðu *Fas.*] haudu *Cd.* — 14—15. ok bað hennar *mangler i Cd., men synes nødvendigt for Sammenhængen.* — 19. þat (*ikke* hann) quad *Cd.* — 21. haug um orpinn] haugum orpín *Cd.* — 22. hníga] hingat *Cd.* — 23. hvatinn] huatín *Cd. Eg. forklarer* hvatinn *som præt. pcp. pass. af et stærkt Vb.* hvata, *gjennembore; men et saadant Vb. kan ellers ikke paavises. Jeg véd dog intet bedre at indsætte.*

sék Hjörleifi
haptbönd snúin,
en Hreiðari
höggvinn gálga.“

Þá géngu ekki skipin; þá bað konungr taka til ára. Þá kendi Hringja sér sóttar; þeir lögðu upp árar. Hon andaðist at jafnlengd þess, er hon hafði sótt tekit, ok varð skotit kistu hennar fyrir borð, en hon fór svá skjótt suðr aptr, sem róit væri sexærðu skipi. Heri fann kistuna rekna skamt frá naustum föður síns ok sagði honum til ok kvað Hjörleif konung mundu hafa myrt hana.

VII. Þetta haust reru feðgar tveir á fiski ok drógu marmennil, ok hét annarr Handir, en annarr Hrindir; þeir fœrðu hann Hjörleifi. Konungr fékk hann í hendr hirðkonu einni ok bað hana gera vel við hann; engi maðr fékk orð af honum. Kertisveinar glímdu ok sløkktu ljósin. Í því bili sló Hildr horni á skikkju Æsu; konungr sló hana með hendi sinni, en Hildr sagði hundinn valda, er lá á gólfinu; þá laust konungr hundinn; þá hló marmennill; konungr spurði, hví hann hló; hann svarar: „Þvíat þér varð heimsliga, þvíat þau munu þér líf gefa.“ Konungr spurði hann fleira; hann svarar øngu; síðan lézt konungr mundu flytja hann til sjóvar ok bað hann segja sér þat, er hann þyrfti at vita; hann kvað, er hann fór til sjóvar:

„Ek sé lýsa
langt suðr í haf,
vill danskr konungr
dóttur hefna;
hann hefir úti
ótal skipa,

1. sék] se eg *Cd.* — 2. haptbönd] haupt baund *Cd.* — 4. höggvinn *efter Eg.*] hugín *Cd.*; *jvfr. Atlamál V. 37*: ek høgg yðr gálga. — 13. marmennil] marmendil *Cd. overalt.* — 13. hander *Cd.* — 13. hrinder *Cd.* — 15. engi] enginn *Cd.* — 17. hillder *Cd.* — 18. Hildr] æsa *Cd.*

býðr hann Hjörleifi
hólmstefnu til;
varastu vitr, ef þú vilt,
vil ek aptr í sjó.“

En er þeir reru þangat með hann, sem þeir höfðu hann upp dregit, þá kvað hann:

„Sögu kann ek segja
sonum Háleygja
vilgi góða,
ef ér vilið heyra:
hér ferr sunnan
† Svarðar dóttir
um drifin dreyra
frá Danmörku.

Hefir sér á höfði
hjálm uppspentan,
herkumbl harðligt
Heðins † af letta;
skamt man sveinum
— sé þaz er —
Hildar at bíða
hér á ferli.

---

10. ér vilið] þier vílít *Cd.* — 12. suardar *Cd. Dette Ord er mig her uforstaaeligt; i* suardar dottir *maa stikke en Benævnelse for Hild, Valkyrjen, men hvilken, vover jeg ikke at afgjöre. Da Hild efter Sörla þáttr er en Datter af Hogne og Hervor, kunde man tænke paa* Hervarar dóttir (*i foregaaende Linje blev da* hér *Rimord*). *Men jeg fæster ingen Lid hertil; ligesaa usikkert er* sveiða (*Sökongens*) dóttir. — 16. upp spentan *Cd.*; *kanske* of spentan. — 17. her kuml *Cd.* — 18. af letta *Cd. Dette er mig uforstaaeligt; i* Heðins af letta *formoder jeg et Udtryk, der betegner:* „*Hedins Hustru*“ *eller* „*Hedins Elskede*“; *vel ikke:* Heðins of sæta?? — 20. þaz] þat sem *Cd. Man tør neppe forklare* þat sem „*saaledes som.*“ — 21. hildar *med liden* h *Fas.*

Bresta man baugröst,
brá mær augum
um heruð hingat
Högna til þegna;
hafa skal hverr drengr
hjörnjóts mörg spjót,
áðr komi mikil framm
málmahríð síðan.

Þő munu, þar er sák
þá főr illa,
allir hafa alkeypt
ár, þá er kømr vár.“

Þá lét Hjörleifr konungr hann utanborðs. Þá tók einn maðr í hönd honum ok spurði: „Hvat er manni bezt?“ Marmennill svarar:

„Kalt vatn augum,
en kvett tönnum,
lérept líki,
lát mik aptr í sjó!
dregr mik engi
í degi síðan
maðr upp í skip
af mararbotnum.“

---

2. mær] m*er* *Cd.* — 4. Högna] hegna *Cd.* *Helrim er her neppe nødvendigt, uagtet L. 6 har* hjörnjóts — mörg spjót, *L. 8* hríð — síðan *og L. 4 i næste V.* ár — vár. *Eller er her Formen* Hegna *brugt for* Högna? — 6. hjörnjóts] híor níot ꝛ *Cd., hvilket er forvansket af* híor níotz, *ligesom* haralld ꝛ *i Cod. AM. 152 fol. af Gautr.s. (Fas. III, 20 Anm. 1) af* haralldz. — 9. Þő munu, þar er sák] þo m*an* ef þ*at* er satt *Cd.* — 10. főr] fer *Cd.* (*ikke* ferr). *Ogsaa* ferð *var muligt.* — 11. allir hafa] hafa aller *Cd.* — 23. mararbotnum] marab. *Cd.*

Konungr gaf þeim Handi ok Hrindi land at búa á ok þarmeð þræl ok ambátt.

VIII. Síðan lét Hjörleifr konungr fara örvarboð ok samnaði liði at sér. Um nótt kom Hreiðarr konungr með her sinn ok sló hring um bœ Hjörleifs konungs; þá hina sömu nótt gó hundr hans Flóki, er aldri gó, nema hann vissi konungi ótta vánir. Hjörleifr konungr hleypti á manngarðinn ok skaut aptr spjóti til liðsins; þá heyrði hann kallat fall Hera. Konungr sá ór skógi bœjarbruna sinn ok brottsigling Hreiðars konungs með herfangi miklu. Þetta sama haust kom Hjörleifr konungr einskipa um nótt á bœ Hreiðars konungs ok gékk einn til svefnhúss, en allar konur váru ór rekkjum brottu nema Æsa ein. Konungr bað hana koma sér við Hreiðar konung; hon læsti hann í váðkeri sínu ok sagði síðan Hreiðari konungi ok kvað Hjörleif þar vera. Hjörleifr konungr var uppfestr í konungs höll með skóþvengjum sínum sjálfs millum elda tveggja at ráði Æsu; en hirðin sat við drykkju. Ámeðan vakti Hildr ok jós mungáti í eldana; hon leysti hann svá, at hon hjó með sverði skóþvengina. Hreiðarr konungr sat sofandi í hásætinu, en Æsa sat í knjám honum. Hjörleifr konungr lagði í brjóst honum ok gékk síðan til skips eptir liði sínu ok lét binda hirð Hreiðars konungs ok gaf grið; en Hreiðar konung lét hann hengja dauðan á gálga þann, er hann

---

1. h*ann*di *ok* h*rin*di *Cd.* — 4. nótt] nottina *Cd.* *I Hskr. staar:* Um nóttina kom Hreiðarr konungr með her sinn ok sló hring um bœ Hjörleifs konungs *bag efter*, þá hina sömu nátt gó hundr hans Flóki, er aldri gó, nema hann vissi konungi ótta vánir. *Mindre tiltaler mig følgende Ændring:* Um nótt gó hundr hans Flóki . . . . . ótta vánir. Þá hina sömu nótt kom Hreiðarr . . . — 13. rekkjum brottu] reycku b^{v}ttu *Cd.* — 14. læsti, *saa Cd.*, *ikke* lysti. — 15. *Ordene* ok kvað Hjörleif þar vera *staa i Cd. efter* ok jós mungáti í eldana (*L. 19*). *Jfr. f. Eks. ovenfor S. 9, L 10*: sagði honum til ok kvað Hjörleif konung mundu hafa myrt hana. — 18. *Mulig mangler mellem* en hirðin sat við drykkju *og* Ámeðan vakti Hildr *noget, hvori det har været fortalt, at alle sovnede.*

hafði honum ætlat. Þann inn sama aptan, er Hjörleifr konungr kom, heyrði Hreiðarr konungr kveðit:

„Minnistu, Hreiðarr!
hverr Hera feldi?
— vá vakðisk þar
fyr vestrdurum; —
enn man hann sinna
til sala þinna,
byrsæll koma,
bíð þú enn, konungr!“

Hjörleifr konungr lagði undir sik ríki þat allt, er átt hafði Hreiðarr konungr ok setti þar Sölva Högnason ok gaf honum jarlsdóm; en Hjörleifr konungr fór til Noregs ok hafði með sér Hildi ok Æsu ok kvaddi þings. Þat dœmdi landsfólkit, at Æsu væri drekkt í mýri; en Hjörleifr konungr sendi hana upp á land með heimanfylgju sína. Sonr Hjörleifs ok Æsu var Óblauðr, faðir Ótryggs, föður Högna hins hvíta, föður Úlfs hins skjálga, er Reyknesingar eru frá komnir.

IX. Hjörleifr konungr ok Hildr hin mjóva áttu tvá sonu; hét hinn ellri Hjörólfr, en hinn yngri Hálfr. Hjörleifr konungr féll í víkingu. Asmundr hét konungr; hann fékk Hildar hinnar mjóvu ok fóstraði sonu Hjörleifs konungs. Þá er Hjörólfr var þrettán vetra, þá bjóst hann at fara í hernað;

3—10. *Verset skrives i Cd. saaledes*: Míntízt Reid*ar* hu*ar* hera felldut uo uaktízt þ*ar* *fir*ir uest*ur* dyru*m* en m*an* hu*n* sína t*il* sala þína byr sæl kona bid þu en k*onungr*. *For* þar *kunde man formode* þér. — 7. *Om* sinna (*stævne, reise*) *er rigtigt, er uvist. Guðbrandr Vigfússon formoder*: enn man hinn svinni. — 16. með *mangler i Cd.* — 17. Óblauðr] oblôdr *Cd. Ogsaa i Nj. s. C. 100 og i Fóstbr. s. S. 5* (*Gísl. Udg.*) *kaldes Hjorleivs Søn* Óblauðr *og hans Sønnesøn* Ótryggr, *derimod omvendt i Landn.* (*Ísl. ss. I, 120*) *Sønnen* Ótryggr *og Sønnesønnen* Óblauðr. — 18. föður Högna *Fas.*] faðir haugna *Cd.* — 23. þrettán *saaledes ændret efter Munch* (*Norske Folks Hist. I, 1, S. 302*)] atta *Cd. Feilen har efter Munchs Mening sin Grund i en Feillæsning* viij *istedenfor* xiij. *Mindre rimeligt er det vel, at* atta *er Feil for* átján.

hann hafði hvert skip, er hann fékk, smá ok stór, ný ok forn, ok hvern mann, er hann fékk, frjálsan ok nauðgan. Þeir höfðu mart til vápna: stengr ok stafi, klumbur ok króka; fyrir þá sök er þat kallat síðan Hjörólfsfœri, er ófimligt er. En er hann kom til orrostu við víkinga, þá treystist hann liðsfjölda ok lagði til orrostu; hann hafði lið ókœnt ok vápnlaust, ok féll mart lið hans, en sumt flýði; ok kom við þat aptr at hausti, ok varð hann lítill maðr fyrir sér.

X. Eptir um várit var Hálfr tólf vetra gamall, ok var engi maðr jafnmikill eða jafnsterkr, sem hann; þá bjóst hann at fara í hernað, ok hafði hann eitt skip nýtt ok vel búit. Á Hörðalandi var jarl sá, er Álfr hinn gamli hét; hann átti Gunnlöðu, dóttur Hrómundar berserks, systur Hámundar hersis hins frœkna; synir þeira váru tveir, ok hét hvártveggi Steinn. Hinn ellri var þá átján vetra gamall; hann var þá ráðgjafi Hálfs konungs; engi skyldi fara yngri en hann eða bernskari. Steinn mikill stóð í garðinum; engi skyldi fara, sá sem eigi féngi hafit steininn af jörðu; engi skyldi sá fara, at eigi væri hreystimaðr, svá at aldri kvíddi eða mælti œðru eða brygði grönum fyrir sára sakir. Steinn hinn yngri Gunnlaðarson var eigi fœrr fyrir aldrs sakir, þvíat hann var tólf vetra gamall. Hámundr hersir átti tvá sonu, ok hét annarr Hrókr hinn svarti, en annarr Hrókr hinn hvíti; þeir váru valdir til ferðar þessarar. Áslákr hét ríkr bóndi; hans synir váru þeir Egill ok Erlingr; þeir váru ágætir menn. Vémundr hét merkismaðr Hálfs konungs; fjórir menn fylgdu honum ór Hörðalandi. Þá var leitat um ellifu fylki; féngust þar tólf menn. Þar váru

---

11. engi] eíngín *Cd.* — 14. Hrómundar berserks *mangler i Cd., tilføiet af Arne Magnussön efter Flat.* (*I*, *24*)*:* Romundar berserks faudur þeirra Hamundar Haka ok Gunnhladar modur þeirra Vtsteins ok Innsteins. — 17. eingin *Cd.* — 19. engi] eingín *Cd.* — 20. engi] eingín *Cd.* — 28. Hörðalandi] hirdinni *Cd.*

brœðr tveir Haukr ok Valr, Styrr hinn sterki, Dagr hinn prúði, Börkr ok Brynjólfr, Bǫlverkr ok Haki, Hringr ok Hálfdan, Stari ok Steingrímr, Stúfr ok Gauti, Bárðr ok Björn. Þeir váru tuttugu ok þrír, er þeir ýttu. Hit fyrsta kveld, er þeir lögðu til hafnar, þá var regn mikit; þá bað Steinn tjalda; konungr svarar: „Viltu enn húsa, sem heima?“ síðan kölluðu þeir hann Innstein. En um daginn eptir reru þeir fyrir andnes eitt í hvössu veðri; maðr stóð á nesinu ok bað fars; konungr bað hann standa á stýristöngu til kvelds; hann kvað þat vel mælt ok kvað sér þá þikkja skipat nær konunginum; svá var gert; þessi maðr var Sveinn Gunnlaðarson hinn yngri; hann var síðan kallaðr Útsteinn. Mart var gert til varnaðar þeira lögum fyrir kapps sakir; þat var eitt, at engi þeira skyldi hafa lengra sverð en alnar, svá skyldi nær ganga; þeir létu gera söx til þess, at þá skyldi höggin stœrri; engi þeira hafði minna afl en tólf meðalmenn; aldri hertóku þeir konur né börn; engi skyldi sár binda fyrr en at jafnlengd annars dags; við øngum var þeim tekit, er minni var at afli eða hreysti, en nú var sagt. Þeir herjuðu víða um lönd ok höfðu jafnan sigr. Hálfr konungr var átján sumur í hernaði ok hafði jafnan sigr. Þat var siðr þeira at liggja jafnan fyrir andnesjum; þat var annarr siðr þeira at tjalda aldri á

---

3. bardr, *saa Cd.*, *ikke* bardi. — 6. húsa] tialda husa *Cd.* tjalda *er her urigtig kommet ind fra* þá bað Steinn tjalda *straks foran.* — 9. stýristöngu] styrst. *Cd.; jvfr.* stýrihamla *o. fl.* — 13. varnaðar] *uara*|ad*ar Cd.* — 13. þeira lögum; *kanske* í lögum þeira. — 16. engi þeira hafði minna afl en tólf meðalmenn *staar paa en meget uheldig Plads, ti dette hører jo ikke til det, som er* gert til varnaðar. *Bedre vilde denne Sætning staa efter* at jafnlengd annars dags. — 17. né börn] eɴ baurn *Cd.* — 18. engi] eingín *Cd.* — 21—22. ok hafði [hafd *Cd.*]jafnan sigr *burde vel stryges, da der straks i Forveien staar* ok höfðu jafnan sigr; *mindre tilraadeligt synes det mig at stryge dette og lade hint staa.* — 23. þeira] þ*eir Cd.*

skipum ok aldri hálsa segl fyrir ofviðri. Þeir váru kallaðir Hálfsrekkar, ok hafði hann aldri fleiri á skipi en sextigi.

XI. Hálfr konungr fór til ríkis síns ór hernaði; þeir féngu storm mikinn í hafi; skip þeira varð ekki ausit; þá var þat ráðs tekit at hluta menn fyrir borð; en þess þurfti eigi, þvíat hverr bauð sínum félaga fyrir borð at fara; en er þeir stigu fyrir borð, þá mæltu þeir: „Strálaust er fyrir stokkum.“ En er Hálfr konungr kom til Hörðalands, þá fór Ásmundr konungr á fund hans ok gerðist hans maðr ok sór honum eiða ok bauð honum til veizlu ok hálfu liði hans. En annan morgin, er konungr bjóst ok sagði, at helmingr liðs skyldi eptir vera á skipum, kvað Innsteinn:

„Upp mundum vér
allir ganga
skatna beztir
af skipum várum,
láta brenna
bragninga sveit
ok Ásmundar lið
aldri týna.“

Konungr kvað:

„Vér skulum hálfir
herjar þessa
sáttir sœkja
frá sjó neðan;
Ásmundr hefir
oss um boðna
hringa rauða,
þá er hafa viljum.“

1. hálsa segl] half segl *Cd.* — 2. Hálfsrekkar] aalfs rek*ar* *Cd.* — 2. *For* sextigi *staar Taltegn i Cd.* — 5. *Efter* hluta menn fyrir borð *tilföie Papirafskrr. og Fas.* at fara. — 8. Hálfr] aalf*ur* *Cd.* — 12. kvað Innsteinn *Fas.*] In*n*stei*n*n q*uad* *Cd.* — 13. mu*n*du*m* *Cd.*, *ikke* mundu. — 29. þá er] sem *Cd.*

Innsteinn kvað:

„Sérattu allan
Ásmundar hug,
hefir fylkir sá
flærð í brjósti;
mundir þú, þengill!
ef vér því réðim,
mági þínum
mjök lítt trúa.“

Konungr kvað:

„Ásmundr hefir
oss um unnit
margar trygðir,
sem menn vitu;
manat góðr konungr
ganga á sáttir,
né gramr annan
í griðum væla.“

Innsteinn kvað:

„Þér er orðinn
Óðinn til gramr,
er þú Ásmundi
allvel trúir;
hann man alla
oss um væla,
nema þú víti
viðsjár fáir.“

---

2. Sérattu] Sier $\stackrel{i}{\text{e}}$ þu *Cd.* — 7. réðim] riedum *Cd.* — 15. manat] m*an* $\stackrel{i}{\text{e}}$ *Cd.* — 17. gramr*; kanske* gram? *Jfr. V. 22 i Cap. XVI:* þvíat þeir göfgan gram í griðum væltu. — 21. gramr *er ikke tydeligt i Cd., men dog sikkert.* — 26. víti, *saa Fas.*: *Cd. har, som det synes,* uittí, *dog er navnlig den sidste* t *usikker og baade over den første* i *og den anden* t *staar en Figur, som ligner* i, *men hvis Betydning er mig uklar.*

Konungr kvað:

„Æ lystir þik
œðru at mæla,
manat sá konungr
sáttir rjúfa;
gull eigum þar
ok gørsimar,
hringa rauða
frá hans búm.“

Innsteinn kvað:

„Hálfr! dreymði mik,
— hygðu at slíku! —
at logi léki
um liði váru,
illt væri þar
ór at leysask;
hvat kveðr þú, þengill!
þann draum vita?“

Konungr kvað:

„Gefa man ek hverjum
hjálm [gullroðinn]
frœknra drengja,
er fylgja mér;

---

4. manat] *man* $\overset{i}{\text{e}}$ *Cd.* — 9. búm] bu*u*m *Cd.* — 17. kveðr] kvað *Cd.* — 20 *indtil S. 19, L. 4, der indeholder Kongens Udtydning af Innsteins første Drøm, er i Cd. stillet som Udtydning af Innsteins anden Drøm, og omvendt S. 19, L. 15—22 som Udtydning af hans første. Den her foretagne Omordning skyldes Svend Grundtvig.* — 21. hjálm gullroðinn] hjálm [*feilagtig skrevet* hiaml] ok brynju *Cd. Dette kan ikke være rigtigt, da det i S. 19 L 4 heder* of skarar fjöllum, *og da* gullnar brynjur *nævnes i Udtydningen af den anden Drøm. Hvis man her beholder* ok brynju, *saa bliver der ingen charakteristisk Forskjel mellem de to Udtydninger. At der i det færøske Kvæde ikke egentlig er nogen Forskjel mellem første (V. 20) og anden Drøm (V. 21), tør ikke vildlede os.* — 22. frœknra, *skrevet* fræckna *i Cd.*

þat man at líta,
sem logi brenni
skjöldungs liði
of skarar fjöllum."

Innsteinn kvað:

„Enn dreymði mik
öðru sinni:
hugðak á öxlum
elda brenna;
gruna tek ek nökkut,
at þat gott ne viti;
hvat kveðr þú, þengill!
þann draum vita?"

Konungr kvað:

„Hrynja um herðar
þeim, er hamalt fylkja,
grams verðungu
gullnar brynjur;
þat man á öxlum
öðlings vinum
ljóst at líta,
sem logi brenni."

Innsteinn kvað:

„Þat dreymði mik
þriðja sinni,
at vér í kaf niðr
komnir værim;

---

8. hugðak] hugda eg *Cd.* — 11. ne viti] viti *Cd.* *Egilsson beholder Læsemaaden i Cd og forklarer* gruna *ved „nære Tvil om", men denne Betydning har, saavidt jeg véd, Ordet kun, naar der staar en Negtelse til det.* — 12. kveðr] kvað *Cd.* — 16. fylkja] fylgia *Cd.* — 18. gullnar] gylldnar *Cd.* — 27. værim] uærum *Cd.*

2*

eiga man allstórt
um at væla;
hvat kveðr þú, þengill!
þann draum vita?“

Konungr kvað:

„Fullangt er sjá
fíflskapr taliðr,
vera kveð ek ekki
undir slíku;
segðu øngva,
svá at heyri,
drauma þína
í degi síðan!“

Innsteinn kvað:

„Hlýði Hrókar,
hersis konir,
orðum mínum,
Útsteinn þriði:
göngum allir
upp frá ströndu,
kunnum ekki
konungs málum!“

3. kveðr] kvað *Cd.* — 7. taliðr] talaðr *Cd.* *I de gamle mythisk-heroiske Kvad bruges stadig* telja *for* tala. — 16. hersis konir] ⁊ herr *konungr Cd.* — 22 málum] mál um þat *Cd.* *Dette beholder Egilsson og oversætter*: „*ne incusemus* (*vituperemus*) *sermonem regis hac de re*“; *men dette passer ikke i Innsteins Mund, ti han vil netop, at man ikke skal rette sig efter Kongens Ord. Desuden er Linjen* konungs mál um þat *i metrisk Henseende urigtig eller uheldig.*

Útsteinn kvað:

„Konung látum vér
keppinn ráða
fyrir fólki
um farir várar;
hættum, bróðir!
svá hánum líki,
fjörvi okkru
með frömum vísi."

Innsteinn kvað:

„Hlýtt hefir fylkir
í förum úti
mínum ráðum
mörgu sinni;
nú kveð ek øngu,
er ek mæli,
hlýða vilja,
síz hingat kómum."

XII. Hálfr konungr gékk upp til bœjar Ásmundar konungs með helming liðs síns; þar var fyrir fjölmenni mikit; veizla var kappsamlig ok drykkr svá sterkr, at Hálfsrekkar sofnuðu fast. Ásmundr konungr ok hirðin lögðu eld í höllina. En sá, er fyrst vaknaði af Hálfsrekkum, sá höllina nær fulla af reyk; hann kvað:

---

2. látum, *saa Cd.*, *ikke* látu. — 4. fyrir, *her skrevet* fyrí *helt ud i Cd.* — 11. Hlýtt *Fas.*] hlítt *Cd.* — hlíta *kunde her give god Mening, men straks efter staar* hlýða, *hvilket gjør den foretagne Ændring nødvendig.* — 21. Hálfsrekkar] alfs rekar *Cd.* — 22. *Fra* En sá er fyrst vaknaði af Hálfsrekkum *afviger den ovenfor meddelte Tekst betydelig fra følgende, som findes i Cd.:* En sá, er fyrst vaknaði af Hálfsrekkum, sá höllina nær fulla af reyk; hann mælti: „Rjúka man um hauka vára nú", sagði hann; síðan lagðist hann niðr ok svaf. Þá vaknaði annarr ok

„Rýkr um hauka
í höll konungs.“

Síðan lagðist hann niðr ok svaf. Þá vaknaði annarr ok sá, at höllin logaði, ok kvað:

„Ván er, at drjúpi
vax af söxum.“

Sá lagðist niðr. Þá vaknaði Innsteinn, hann kvað:

„Mál er gulli
ok gørsimum,
hjálmum skipta
með Hálfs rekkum.

---

sá, at höllin logaði, ok mælti: „Drjúpa man nú vax af söxum“; sá lagðist niðr. Ok þá vaknaði Hálfr konungr; hann stóð upp ok vakti liðit ok bað þá vápnast; þeir hlupu þá á veggina, svá at af géngu nafarnar [„nafarnir“] af timbrstokkunum. Þá kvað Innsteinn:

„Rýkr um hauka
í höll konungs;
ván er, at drjúpi [„riuki“]
o. s. v.

Herpaa følge da som I n n s t e i n s *Ord* a l l e *Versene i Cap.* XII *umiddelbart paa hinanden uden nogetsomhelst Ord i Prosa indimellem; efter:* — — baugbroti við bana kvíða (*i Teksten S.* 24, *L.* 8) *fortsættes i Cd.* Svá er hér sagt, at Hálfr konungr ok Hálfsrekkar kœmist út ór eldinum, *o. s. v.* (*se Cap.* XIII). *Denne Tekst er saa forvirret og meningsløs, at jeg ikke har kunnet nænne at indsætte den ovenfor, især da jeg tror, at denne Forvirring for største Del skriver sig fra skjødesløse Afskrivere og ikke fra den oprindelige Optegner af Fortællingen; men skulde rigtig Sammenhæng komme frem, saa vare temmelig voldsomme Ændringer nødvendige. Sammenlign det færøske Kvæde.* — 5. drjúpi] riuki *Cd., men jvfr. foran i den prosaiske Paraphrase* „Drjúpa.“ — 11. Hálfs] Álfs *Cd.*

Hins fýsumk nú,
at Hálfr vaki,
erat af eklu
eldar kyndir;
áttu, menbrjótr!
mági þínum
grimmlunduðum
gjafir at launa.“

Ok þá vaknaði Hálfr konungr; hann stóð upp ok vakti liðit ok bað þá vápnast:

„Hrindum heilir
hallar bjóri!
nú taka súlur
í sundr þoka;
æ man uppi,
meðan öld lifir,
Hálfsrekka för
til hertoga.

Hart skulum ganga
ok hliða ekki við,
verðr vísis lið
at vega með söxum;
þeir skulu sjálfir
á sér bera
blóðgar benjar,
áðr braki létti.

---

1. fýsumk] fysi eg *Cd.* — 3. erat] er $\overset{i}{\text{e}}$ *Cd.* — 4. kyndir] kyndnir *Cd.* — 5. menbrjótr *med Egilsson*] $\overset{n}{\text{m}}$bríotur *Cd.* — 11. Hrindum (*ikke* Hryndum) *med stor* H *Cd.* — 16. meðan *Fas.*] mz *Cd.* — 18. til hertuga *Cd.*, *altsaa: til Aasmund. Vel ikke*: með hertoga, *med Halv? Jfr. S. 24, L. 4 og S. 25, L. 2.* — 20. hlida *Cd.*, *ikke* hlífa.

Snúizk snarliga,
snyrtidrengir!
út ór eldi
með auðbrota;
engi er ýta
sá er æ lifir,
manat baugbroti
við bana kvíða.“

Þeir hlupu þá á veggina, svá at af géngu nafarnar af timbrstokkunum.

XIII. Svá er sagt, at Hálfr konungr ok Hálfsrekkar kœmist út ór eldinum ok Hálfr konungr félli fyrir ofrefli liðs ok sveit hans. Innsteinn kvað, er konungr var fallinn:

„Hér sák alla
einum fylgja
jafnröskliga
öðlings syni;
hittumk heilir,
þá er héðan líðum;
er eigi léttara
líf en dauði.“

Þá kómu Hálfsrekkar til orrostu, þeir sem við skip höfðu verit. Þar féll mikill hlutr Hálfsrekka. Orrostan hélzt allt til nætr, áðr Innsteinn féll; Innsteinn kvað:

1. Snuízt *med stor* S *Cd.* — 5. engi] ei*n*gín *Cd.* — 7. manat] mun ^{i}e *Cd.* — 9. nafarnar] nafarnir *Cd. Den samme Form forekommer i Egils s. C. 22, men Ordet er der efter Unger ulæseligt i Membranen.* — 11. *Efter* Svá er *tilføier Cd.* hér; *dette synes meningsløst og maa vel være indsat af en Afskriver, som derved, skjønt uheldig, har villet henvise til* Snúizk . . . út ór eldi *i Verset ovenfor.* — 15. sák] sá ek *Cd.* — 19. hittumk] híttumzt *Cd.* — 20. þá er] þá *Cd.* — 21. er eígi *Cd.*; *kanske er ogsaa her* erat *det oprindelige.*

„Hrókr er fallinn
með hertoga
frœkn at fótum
fólks oddvita;
eigum Óðni
illt at gjalda,
er hann slíkan konung
sigri rænti.

Ek hefi úti
átján sumur
fylgt fullhuga
flein at rjóða;
skal ek eigi annan
eiga dróttin
gunnar gjarnan,
né gamall verða.

Hér man Innsteinn
til jarðar hníga
horskr at höfði
hers oddvita;
þat munu seggir
at sögum gøra,
at Hálfr konungr
hlæjandi dó."

XIV. Gunnlöð fór til valsins um nóttina at leita sona sinna; hon fann Innstein dauðan, en Útstein særðan til ólífis ok Bárð ok Björn. Hon ók þeim til bœjar ok grœddi þá á laun ok sendi þá síðan suðr til Svíþjóðar; fóru þeir Björn ok Bárðr á fund Sölva konungs, móðurbróður Hálfs konungs, en Útsteinn fór til Danmerkr til

3. at] á *Cd.* — 4. oddvita, *saa Eg.*; *i Cd. synes oprindelig at have været skrevet* odduíttí, *men dette er forandret til* odduítta. — 19. horskr] hoskur *Cd.*

Eysteins konungs, frænda síns. Hrókr hinn svarti hafði mörg sár ok stór; hann gékk um nóttina frá orrostu ok kom til kotbónda eins, er Skógkarl hét; þar var hann, ok váru bundin sár hans; karl flutti hann norðr í Sogn til Geirmundar hersis, föðurbróður síns; þar var hann grœddr á laun ok fór um haustit til Upplanda ok austr til Gautlands; hann kom til Haka konungs á Skáney ok var með honum um vetrinn.

XV. Útsteinn var með Eysteini konungi. Úlfr hinn rauði hét ráðgjafi Eysteins konungs; hann átti átta sonu, ok váru þeir allir hinir mestu kappar ok öfundsamir; þeir váru illa til Útsteins, ok sló með þeim í kappmæli við drykkju. Hitt var fyrr, at Útsteinn sagði frá falli Hálfs konungs; hann kvað þá:

„Hitt hlœgir mik
helzt í máli:
man eigi Ásmundi
öll vá sofa;
þrír eru fallnir
af því liði
Eynefs synir,
en einn lifir.“

Útsteinn kvað, er Úlfr jafnaði sér við hann ok eggjaði hann:

„Upp skulum rísa,
út skulum ganga,
ok rammliga
randir knýja;

---

3. *Er efter* þar var hann *en Tidsbestemmelse falden ud?* — 12. sló *Fas.*] sko *Cd.* — 13. Hálfs] Álfs *Cd.* — 14. hlæger *Cd.* — 15. í máli *forstaar jeg ikke; ti det kan dog ikke betyde „i denne Sag.“ Det maa vel være forvansket.* — 16. man eigi, *i Cd. skrevet* mun $\overset{i}{e}$; *kanske oprindelig* manat. — 25. rammliga] Ramligar *Cd. Jfr. Merl. I, 33*: eru ramliga (*i hvilket Ord dog de*

hygg ek und hjálmum
hingat komnar
til Danmerkr
dísir várar."

Úlfr kvað:

„Yðr munu dauðar
dísir allar,
heill kveð ek horfna
frá Hálfs rekkum;
dreymði mik í morgin,
at megir várir
øfri yrði,
hvars ér mœttizk."

Útsteinn kvað:

„Sigrs væntik mér
sýnu betra,
en Úlfr vili
œskja Steini;
yðrum man sonum
at sverðtogi
hauss um höggvinn,
en háls roðinn."

---

to sidste Stavelser ere overskrevne med senere Haand i Hskr.) randir kníðar. *Ogsaa i Herv. s. ok Heiðr.* (*Fas. I*, *496*) *bør man vistnok læse* rammliga randir knýja, *hvor Hskrr. have* rammlegar (*saa Cd. AM. 202 k fol. og 582 qto; derimod Cd. AM. 192 fol.* franliga, *ikke* fráliga) hildir heyja; *jvfr. Ant. Russ. I*, *198*, *Anm. 3.* — 1. ek und] $\overset{i}{\text{v}}$ *Cd.*, *d. e.* við. — 9. halfʀekum *Cd. med en Streg over* f, *som antyder Feilen.* — 13. hvars ér mœttizk] huar er uær mættuzt *Cd.* — 15. væntik] uænti eg *Cd.* — 19. yðrum] ydr *Cd.* 19. sonum] snimma *Cd.* — 20. at] á *Cd.* — 22. hauss um *Fas.*] haussum *Cd.*

Úlfr kvað:

„Munu þeir øfri verða
Úlfs synir:
Oddr ok Örnólfr,
Áti hinn svarti,
Börkr ok Brynjólfr,
Búi, Harðskafi,
Rauðr hinn rammi,
ef þú reynir til.“

Útsteinn kvað:

„Mundit Steini
með Stara þykkja
ógn at etja
við Úlfs sonu;
þvíat eigi var
órum bróður
við dritmenni títt
dramb at setja.

Þóttit Hrókum
né Hálfdani
raun at berjask
við ragmenni,
þá er vér fjórir
falla létum

---

5. atí *Cd.; Fas.* Atli. Áti (*ikke* Ati, *se Ísl. ss. II, 351; Bisk. ss. II, 20. 33) er kjendt som Søkongenavn. Ogsaa en Navneform* Atti *forekommer oftere, saaledes i Dipl. Sv. I, No. 75. 300*; *Ól. s. hins helga (Chri.a 1853), C. 78; i Gmltydsk* Azo, Azzo. — 10. Útsteinn kvað *mangler i Cd.* — 11. Mundit] Mundi $\overset{i}{e}$ *Cd. Hvis* né *er det rette i følgende Linje, kan her og have staat* Mundi. — 12. með; *kanske* né? *Det samme har Guðbrandr Vigfússon formodet.* — 14. sonu, *saa Cd., ikke* sonum. — 16. órum] vorum *Cd.* — 17. títt] þitt *Cd.* — 19. Þóttit] Þotti $\overset{i}{e}$ *Cd. Ogsaa* Þótti *var muligt.*

átta jarla
fyr Annisnesi.

Fari Úlfs synir
út at berjask
átta drengir
við eitt höfuð!
manat støkkva,
þó Steinn hafi
færa nøkkvi
í flokki lið.

Hálfr, dreymði mik,
hvatti, at ek berðumk,
ok kvazk mér frœkn konungr
fylgja skyldu
— hefir mér gramr
verit góðr í draumi —,
hvars ver orrostu
eiga skyldim.“

Þá géngu þeir Úlfssynir ok Útsteinn út ok börðust. Hann drap alla Úlfssonu ok gékk síðan inn fyrir konung ok kvað:

„Nú emk inn kominn
Úlfi at segja,
at hans synir
hǫggnir liggja;

---

2. an̄is nesi *Cd. Er dette* = Andsnesi (*Munch Beskr. over Norge, S. 15*)? *eller Feilskrift for* andnesi? *det kan ikke, som Rafn* (*Nord. Kjæmpehist. III, 56*) *mener, være d. s. s.* Amðarnesi. — 7. manat] mun $\overset{i}{e}$ *Cd.* — 9. nøkkvi] nokkut *Cd.* — 11. dreymði *Fas.*] dreym *Cd.* — 12. hvatti] huati *Cd.* — 12. berðumk] berdumzt *Cd.* — 13. kvazk] kuezt *Cd.* — 17. hvars] huar *Cd.* — 18. skyldim] skyldum *Cd.* — 19. ulf synir *Cd.* — 20. ulfsonu *Cd.* — 21. emk] er ek *Cd.*

nú fari, Eysteinn!
ef ér vilið,
fleiri at freista
við fleina við.“

Eysteinn kvað:

„Sjálft man letja
slíks at freista,
Hálfs eru rekkar
hverjum meiri;
þik veit ek manna
miklu fremstan,
einn snjallastan,
er þú átta vátt.“

Útsteinn kvað:

„Alla mundak
Eysteins liða
sverði beita
at sömu hófi,
ef ek mér þarfir
þess verks sæi
eða illt með oss
áðr um væri.

Magni fýsi engi
við mik at deila,
þvíat mér var ungum
aldr skapaðr,
ek hefi hjarta
hart í brjósti,
síz mér í œsku
Óðinn framði.“

---

2. ér] þier *Cd.* — 15. mundak] munda eg *Cd.* — 23. fýsi] fysir *Cd.* — 25. ungum *Fas.*] angum *Cd.* — 29. síz] sizt *Cd.* *Eg. formoder* sýst; *jeg tror dog snarere, at Feilen stikker andensteds.*

XVI. Hrókr hinn svarti var með Haka konungi; dóttir Haka konungs var Brynhildr. Sveinn hinn sigrsæli hét sá konungr, er beðit hafði Brynhildar, en Haki konungr synjaði; Sveinn strengdi heit at verða bani þess manns, er ætti Brynhildi, ok svá föður hennar. Heðinn hét jarl Haka konungs, en Vífill son hans; hann bað Brynhildar, ok var honum heitat, ef hann verði land fyrir Sveini. Hrókr hinn svarti var þar ekki kendr, ok var hann í engum metnaði ok sat í gestasæti. Þat var einn dag, at hirðin fór á dýraveiðar, en konur á hnetskóg; Brynhildr konungsdóttir sá, hvar maðr stórr stóð við eik eina; hon heyrði, at hann kvað:

„Nú man segja
sonr Hámundar,
hvert øðli var
okkart brœðra:
minn var faðir
miklu fremri,
haukr gørr at hug,
en Haki yðvarr.

Vildi engi
við Vífil jafnask,
þóat Hámundar
hjarðar gætti;
sák øngvan þar
svínahirði
huglausara,
en Heðins arfa.

Mín var æfi
miklu œðri,

3. Haki] Haka *Cd.*, *men med Streg over den anden* a, *hvorved betegnes, at denne er feilagtig.* — 24. sák] sá ek *Cd.* — 24. øngvan] aungan *Cd.* — 26. huglausara] huglausari *Cd.*

þá er vér Hálfi konungi
horskum fylgðum;
bárum allir
eitt ráð saman
ok herjuðum
hvert land yfir.

Höfðum vér allir
haukmanna lund,
hvars fróðhugaðr
frama kostaði;
géngum vér í gøgnum
með grá hjálma
fullstór öll
fólklönd níu.

Hálf sá ek höggva
höndum báðum,
hafði eigi hilmir
hlífskjöld fyr sér;
finnrat maðr,
þó fari víða,
hœfra hjarta
ok hugprúðara.

Mæla virðar,
þeir er vitu eigi,
at Hálfs frami
heimsku sætti;

---

2. horskum] hoskum *Cd.* — 7. Höfðum] Hofdu *Cd.* — 8. lund] lid *Cd.* *Jfr.* hauklundaðr. *Hvis* lið *beholdes, giver* allir *ingen Mening.* — 9. hvars] huar sem *Cd.* — 11. géngum] gengu *Cd.* — 14. fólklönd] fostrl. *Cd.* — 19. finnrat] finnr eíngi *Cd.* *Og-saa* finnr mangi *var muligt.* — 24. vitu eigi *Cd.* *Vel ikke* vit eigut?

kann eigi sá
konung Háleygskan,
er heimsku þrótt
hánum eignaði.

Baðat hann við dauða
drengi kvíða,
né æðruorð
ekki mæla;
engi skyldi
jöfri fylgja,
nema forlögum
fylkis héldi.

Skyldi eigi stynja,
þóat stór hlyti
sár í sóknum,
siklings vinir,
né benjar sér
binda láta,
fyrr en annars dags
jafnlengð kœmi.

Baðat hann í her
hapt um grœta,
né manns konu
mein at vinna;
mey bað hann hverja
mundi kaupa,
fögru gulli
at föður ráði.

---

2. háleygskan *i Cd., som ofte i andre Hskrr., skrevet* háleyskan. — 5. Baðat hann] Bad hann $\overset{i}{e}$ *Cd.* *Jfr. Hárbarðslj. V. 8:* baðat hann hlennimenn $\overset{i}{e}$flytja. — 13. Skyldi $\overset{i}{e}$ *Cd.* *Oprindelig vel* Skyldit. — 21. Baðat] Bad $\overset{i}{e}$ *Cd.* — 22. hapt um *Eg.*] hoptum *Cd.*

Várut svá margir
menn á skeiðum,
at vér á flótta
fyrir héldim,
þóat miklu lið
minna hefðim,
svá at ellifu
einum gegnði.

Höfðum vér allir
hinn øfra hlut,
hvars Hildar [él]
Hálfr knúði;
einn vissak
jafnsnjallan gram:
Sigurð konung
at sölum Gjúka.

Margir váru
menn á skeiðum
góðir ok frœknir
með gram sjálfum:
Börkr ok Brynjólfr,
Bölverkr ok Haki,
Egill ok Erlingr
Ásláks synir.

Mest váru mér
manna hugðir

---

1. Várut] Voru e[i] *Cd.* — 4. héldim] héldum *Cd.* — 5. miklu *Fas.*] mikla *Cd.* — 6. hefðim] hefdum *Cd.* — 9. Hofdum *Cd.*, *ikke* Hofdu. — 11—12. hvars Hildar él Hálfr] huar sem hildar hlífar *Cd. Man kunde ogsaa formode* hvars hildi Hálfr *eller* hvars hildingr hlífar. *Guðbrandr Vigfússon formoder* h. Hildar él hlífar knúði. — 13. vissak] vissa eg *Cd.*

Hrókr, bróðir minn,
ok Hálfr konungr,
Styrr hinn sterki
ok Steinar báðir,
snarráðir menn,
synir Gunnlaðar.

Hringr ok Hálfdanr,
haukar báðir,
réttir dómendr,
Dagr hinn prúði,
Stari ok Steingrímr,
Stúfr ok Gauti;
finnr þú aldri
fríðari drengi.

Valr ok Haukr
í víkingu
báðir frœknir
buðlungs vinir;
fáir mundu þeim
fylkis rekkum
hæfri þykkja
ór Haka veldi.

3—4. Styrr hinn sterki ok Steinar báðir *efter Formodning af Svend Grundtvig*] Styrr ok Steinar [*ikke* Steinarr] sterkir báðir *Cd. Jfr. S. 15, L. 1.* — 7. Hálfdanr] haldan *Cd.* — 8. haukar *med liden* h *Eg.* — 9. *Efter* dómendr *har Cd.* Dana þjóðar, *hvilket jeg har strøget, da det forstyrrer Versemaalet. Jeg ansér det kommet ind ved en Dittographi af* Dagr hinn prúði; *denne sidste Linje kan ikke undværes, da* Dagr hinn prúði *ogsaa S. 15 nævnes blandt Halvs Kjæmper.* — 12. Stúfr *Björner*] styr *Cd. Jfr. S. 15, L. 3, og* Steffan *i det færøske Kvæde V. 63.* — 21. hæfri] hæfir *Cd. Jfr. S. 32, L. 21 og S. 38, L. 16. Eg. beholder* hæfir *og oversætter det „pares“.*

Hvergi þóttak
í því liði
aukvisi
ættar minnar;
mik kváðu þeir
mann snarpastan,
því at hverr öðrum
hróðrs leitaði.

Vé bar Vémundr,
er vega þorði,
Björn ok Bárðr,
fyr buðlungi;
fylkði sínu
sá framligast
lofðungr liði,
meðan lifa mátti.

Naut eigi svá
aldrs, sem skyldi,
frœkn landreki
við frama dáðir;

---

1. þóttak] þotti eg *Cd.* — 3. *Foran* aukvisi *har Cd.* opt, *hvilket jeg har strøget, da det, saavidt jeg skjønner, ingen Mening giver og ikke er nødvendigt for Versemaalet.* — 3. aukvisi *i Cd., som ofte i andre Hskrr., skrevet* audkv. — 6. mann *Cd. Jeg formoder* manna. — 9. Vé] Vo *Cd. Jfr. S. 14, L, 27. 1 Merl. I, 36, hvoraf Eg. anfører* vo *i Betydning „signa", har Hauksbók efter Udg. heller* ve *end* vo. — 9. bar *Cd., ikke* barr. — 11. Bárðr *efter Formodning af Svend Grundtvig og mig*] bersi *Cd. Man kunde rigtignok finde det passende, at de to Navne* Björn *og* Bersi *af væsentlig samme Betydning sammenstilles, ligesom* Haukr *og* Valr, *men S. 15, L. 3 har Cd.* Bárðr ok Björn, *S. 25, L. 27* Bárð ok Björn, *L. 29* Björn ok Bárðr; *og naar vi ogsaa i Fms. V, 302 finde* þá til Bjarnar, svá til Bárðar, *saa kunne vi ikke tvile om, at* Bárðr *er det rette Navn.* — 13. fylkði] fylgdi *Cd.*

tólf vetra nam
tiggi at herja,
en þá var þengill
þrítugr, er dó.

Slíkt kennir mér
at sofa lítit
marga grímu
ok mjök vaka,
er bróðir minn
brenna skyldi
kvikr í eldi
með konungs rekkum.

Sá hefir dagr um mik
daprastr komit
miklu í heimi,
svá at menn vitu;
una þykkjumk vér
aldri síðan,
at fylgja máttuma
frændum hollum.

Alls mundi mér
angrs léttara,
ef ek Hálfs konungs
hefna mættak,
svá at Ásmundi
eggfránum hjör,

4. þrítugr *Fas.*] xxx *Cd.* — 17. una] muna *Cd.* — 17. þykkjumk] þikkiumzt *Cd.* — 18. aldri] aller *Cd.* — 19. máttuma] mattum *Cd.* — 20. frændum *efter Formodning af Lüning (progr. d. Zürch. Cantonsschule 1859) og mig*] frædum *Cd.* — 23. Hálfs] half *Cd.* — 26. eggfránum] egg franan *Cd.*

bana baugbrjóts,
brjóst raufaðak.

Hefnt man verða
Hálfs hins frœkna,
þvíat þeir gőfgan gram
í griðum væltu;
olli morði
ok mannskaða
Ásmundr konungr
illu heilli.

Þá man reyna
ok raun gefa,
ef við Svein komum
saman í rómu,
hvárir í vígi
verða hæfri,
Hámundar burr
eða Haka þegnar.

Segik svá kveðit
snotru vífi,
at ek Brynhildar
biðja mundak,
ef vita þœttumk,
at vildi hon
Hróki unna
Hámundar bur.

---

1. bana *i Cd. her som oftere skrevet* b^{a}na. — 1. baugbrjóts] baugspiot *Cd.* — 2. raufaðak] raufgadag *Cd.; den første* g *er lidt utydelig; mulig har først været skrevet* a, *som derpaa er forandret til* g; *eller ogsaa omvendt.* — 13. sueín *Cd., ikke* sueínn. 19. Segik] Segi eg *Cd.* — 23. þœttumk] þættumzt *Cd.*

Ván væri mér
vitra manna,
snarpra seggja,
ef vér saman ættim;
þvíat ek fannkat mey
margsvinnari
hvergi landa
en Haka dóttur.

Fann ek aldri,
þó hefik farit víða,
hugþekkri mey
en Haka dóttur;
hon er at öllu,
sem ek œskja man.

Hér þykkik nú
í Haka veldi
hornungr vera
hverrar þjóðar;
allir eigu
innar at sitja
Haka gumar
en Hálfs rekkar.

Brynhildr, dóttir Haka konungs, sagði föður sínum þat, er hon hafði heyrt, ok kvað þar mundu kominn einn af Hálfsrekkum; en er konungr vissi þat, þá leiddi hann Hrók til sætis í öndugi, ok var hann þá í hinum mesta kærleik

---

4. saman, *saa Cd. Lüning formoder* sonu. — 4. ættim *Fas.*] ættum *Cd.* — 5. fannkat] fann e *Cd.* — 9—14. *Denne Strophe kunde heller være borte og er vel senere tilføiet.* — 15. þykkik] þiki eg *Cd.* — 21. Haka gumar] half*ar* girm*ar* *Cd.* *Forvanskningen* half*ar er foranlediget ved det flgd.* Hálfs. — hálfu gjarnarr *Fas.* — 23. Brynhilldr *begynder ny Linje i Cd.*

við konung. Hrókr hinn svarti fékk Brynhildar, dóttur Haka konungs. Eptir um várit fór Hrókr með her í móti Sveini hinum sigrsæla, ok áttu þeir orrostu; þar féll Sveinn, en Hrókr kom aptr með sigri til Haka konungs. Eptir um sumarit höfðu þeir her úti Sölvi konungr ok Haki konungr ok Hrókr hinn svarti, Eysteinn konungr ok Útsteinn með honum; þeir fóru til Noregs, áttu orrostu við Ásmund konung ok feldu hann. Hjörr hét son Hálfs konungs, er þá var konungr yfir Hörðalandi. Hrókr ok Útsteinn váru lengi síðan í víkingu ok váru hinir mestu ágætismenn. Dóttir Hróks hins svarta ok Brynhildar var Gunnlöð, móðir Hrómundar Gripssonar.

XVII. Hjörr konungr Hálfsson átti Hagnýju, dóttur Haka konungs Hámundarsonar. Hjörr konungr fór í konungastefnu; en meðan fœddi Hagný tvá sonu, ok váru svartir ok furðu ljótir, ok hét annarr Hámundr, en annarr Geirmundr. Þá fœddi ambátt ok son, ok hét Leifr; hann var hinn fríðasti; dróttning keypti um sonu við ambátt ok fœrði þann konungi. Konungr fór enn annat sinn í leiðangr; þá váru sveinarnir þrévetrir. Leifr gugnaði, svá sem á aldr hans leið; en Hámundr ok Geirmundr váru geysi miklir ok orðvísir. Bragi skáld kom þar at heimboði. Þat var einn dag, at karlar allir fóru á veiðiskóg, en konur á hnetskóg, ok var ekki heima manna í höllinni, nema Bragi sat í öndugi, en dróttning leyndist þar ok var hulin klæðum. Leifr sat í hásæti ok lék sér at gulli, en Hámundr ok Geirmundr váru í hálminum niðri á gólfinu; þá fóru þeir til Leifs ok skúfuðu honum ór sætinu, ok tóku

---

12. gripsonar *Cd.* — 13. *Cap. XVII. Jfr. Landnámabók i Ísl. ss. I, 120 f. og Sturl. I, 1—3.* — 13. Hjörr] hior *begynder ikke ny Linje i Cd.* — 23. veiðiskóg] skog *Cd.* — 26. hulin *er, saavidt jeg kan sé, i Cd. skrevet* hullN, *dog ere de to sidste Bogstaver ikke sikre.* — 27. nidri a *Cd., saavidt jeg kan sé, og ikke* nidur a.

þeir af honum gullit allt; hann grét þá. Þá stóð Bragi upp ok gékk þartil, er dróttning lá, ok drap staf ofan á klæðin ok kvað:

„Tveir 'ru inni,
trúik vel báðum,
Hámundr ok Geirmundr
Hjörvi bornir;
en Leifr þriði
Loðhattar sonr,
fœddir eigi þú
þann mög, kona!"

Síðan skipti Hagný aptr sveinunum við ambátt; en er Hjörr konungr kom heim, þá bar hon sveinana til hans ok sagði, at þeir váru hans synir. Konungr svarar: „Ber í brott!" sagði hann, „eigi sá ek slík heljarskinn"; þeir váru báðir svá kallaðir síðan. Þeir váru miklir afreksmenn at afli, ok mikil ætt er frá þeim komin á Íslandi. Þórir á Espihóli var son Hámundar; þaðan eru komnir Esphœlingar. Geirmundr heljarskinn nam Meðalfellsströnd í Breiðafirði; Yri hét dóttir hans, ok er þaðan mikil ætt komin.

---

4. ro inni *Udg. af Landn.*] eru *Cd.* eru inni *Sturl. og flere Hskrr. af Landn.* — 5. trúik] ok truek *Cd.* ok *mangler i Landn. og Sturl.* — 5. vel báðum, *saa Cd. og Sturl.*; báðum vel *Landn.* — 10—11:

fœddir eigi þú
þann mög, kona!

Landn. og Sturl. give os disse Linjer i en rettere Form:

fœðat þú þann, kona!
fáir munu verri.

15. brott] burtt *Cd.* — 18. Esphœlingar *skrevet* espelingar *i Cd.*

Forklarende Anmærkninger.

Cap. I. S. 3, L. 7—8. var at léreptum, *„saa til ved Blegningen, af sine Lærreder“ (R. Keyser i Langes Tskr. I, 326). — S. 4, L. 3.* Getta *forklarer jeg „lille Geirhild“, Kjæleform for* Geirhildr, *ligesom* Vigga *for* Vígdís, Begga *for* Bergljót. *Det er i folkelig Digtning jævnlig Tilfælde (især ved Tiltale), at Ordet først nævnes i sin egentlige Form og derpaa gjentages i en Kjæleform. Egilsson forstaar* getta *som* genta, *Gjente.*

Cap. III. S. 5, L. 8. Roga, *Gen. sg. af* Rogi, *der vel er afledet af* Rogar (= Rygir), *hvilket vi have i* Rogaland.

Cap. V. S. 6, L. 14 og 18. minni = mynni. *Formen med* i *forekommer oftere i gamle islandske Hskrr. og høres nu i Norge, Sverige (Gotland) og Danmark. Ligeledes er* minnast *for* mynnast, *kysse, almennordisk. — S. 7, L. 2.* geimi *findes i det gamle Maal ellers ikke udenfor Skaldesproget, hvor det betegner „Hav“. — L. 13.* gyrja. *Uvis Betydning. Bjørn Haldorsen har:* giria *dilatare, udvide. — L. 17—20. „Din Hustru, Konge! véd ikke tilfulde, hvad der vil tilintetgjøre hendes Lykke.“ Ved „din Hustru“ menes vistnok* ***Hild****, og de anførte Ord indeholde da en Spaadom om, hvad der fortælles i Cap. 8, at Hild bliver hærtagen af Kong Reidar, medens hendes Husbond maa flygte. — L. 21. Denne Linje forstaar jeg ikke. — L. 22. 23.* „Hildr! Hjörleifi haltu nær loga. *Heller ikke disse Ord forstaar jeg tilfulde. Kanske: „hold Hjorleiv nær hen til Luen“, saa at han kan forbrænde sig.*

Cap. VI. S. 8, L. 17. lá í lognrétt, *hans Skib laa og duvede i Vindstille.* (réttr, *stærk Søgang, kanske af* reka, *drive.*)

Cap. VII. Jfr. Jón Árnason, Íslenzkar þjóðsögur og æfintýri, S. 132—134. Beslægtet er et Sagn om Merlin i en gammelfransk Roman, hvorom se F. Liebrecht og Benfey i Benfeys Orient und Occident, I, S. 341—354. — S. 10, L. 7 — S. 11, L. 12. I dette Kvad, som er svært forvansket i Cd. og som derfor er vanskeligt at skjønne,

forkynder Havmanden, at han sér Hild, Hognes Datter og Hedins Elskede, stævne blodig og fuldvæbnet syd fra Danmark; hun er Kampens Dis, og hendes Færd varsler derfor den nærforestaaende Strid. (*Jfr. Fortællingen om Kvinden, som viser sig i Drømme og varsler Kampen paa Örlygsstaðir i Sturl. II, S. 212 f.; i hende sér Gísli Brynjúlfsson Ant. Tskr. 1855—57, S. 164 f. vistnok med rette en Valkyrje.*) — *S. 10, L. 8.* sonum Háleygja, *herved menes Hjorleiv og hans Mænd; ligesaa kaldes Halv S. 33, L. 2:* konungr háleygskr. *Disse Udtryk synes at tyde paa, at man i den allerældste Tid ansaa Haalogaland for Hovedlandet i Norge; jvfr. Munch Norske Folks Hist. I, 1, S. 72.* — *L. 19—22. „Mændene ville ikke komme til at vente længe paa Hild, som færdes her.“* — *L. 20.* sé þaz er, *jeg sér det, som virkelig er; det er intet Blendværk, jeg sér.* — *S. 11, L. 4.* Högna *styret af* mær. — *L. 6.* hjörnjótr, *Sværdets Eier, Krigeren, d. e. Kong Hjorleiv.* — *L. 9—12. „Den uheldvarslende Færd, som jeg saa, bebuder, at alle dog ville have dyrt betalt Aaret, naar Vaaren kommer“; d. e. Ingen vil være kommen fra det uden Skade. Eg. oversætter* ár *her med „annona, victus, cibaria.“ Med* þar er sák þá fór illa *jvfr. f. Eks. Atlam. V. 16:* þau munu brátt brenna, þar er þú blæju sátt. — *L. 17.* kvett, *mørt Kjød.*

Cap. VIII. Sammenlign mine Bemærkninger i Videnskabs-Selskabets Forhandlinger for 1862, Chria 1863, S. 40 f.

Cap. IX. S. 14, L. 2. nauðgan *maa her betyde det samme som* ánauðgan, *hvis ikke hint Ord alene ved en Skrivfeil her er kommet ind for dette.*

Cap. X. S. 15, L. 13—14. Mart var gert til varnaðar þeira lögum (í lögum þeira?) fyrir kapps sakir: *I deres Love var sat Forbud paa mange Ting, for at de skulde blive des vældigere Kjæmper.* þeira *er vistnok styret af* lögum *og ikke af* varnaðar.

Cap. XI. S. 16, L. 7. Strálaust er fyrir stokkum: *straaløst er der foran Rælingen; d. e. vi dø ikke Straadød ved at hoppe over Bord;* stokkum = borðstokkum, *jvfr. Fms. VI, 140:* of stokka. *Munch* (*Norske Folks Hist. I, 1, S. 303*) *forklarer derimod „straaløst er der foran Stokkene“ saaledes: „der er ikke strøet Straa paa Gulvet (i Rans Hal) til vor Ankomst. Ved Gilder strøedes nemlig friskt Straa paa Gulvet.“* — *L. 22—25.* Vér skulum hálfir herjar þessa sáttir sœkja frá sjó neðan: *vi skulle med Hælvten af denne Flok* (*Hælvten af denne vor Flok skal*) *drage som Venner op fra Søen;* sáttir *er her Adjectiv* (*forligte*), *ikke Substantiv* (*Forlig*). — *S. 17, L. 26—27.* nema þú víti viðsjár fáir: *hvis du ikke tager dig i Agt for Ulykken.* víti *er Dat.;* viðsjár *vel snarere Gen. sg. end Acc. pl.* — *S. 20, L. 1—2.* eiga man allstórt um at væla: *store Begivenheder*

ville indtræffe; eg. man vil have at bestille med noget meget stort. Jfr. s. Gísla Súrss., Gisl. Udg. S. 57: þeir segja henne . . . . ., um hvat væla var; *Grett. s. Cap. 35, S. 82:* mantu hafa heyrt getið, um hvat hér er at veila (*læs* véla *eller* væla). — *L. 21—22.* kunnum ekki konungs málum: *lader os ikke agte (billige) Kongens Ord. Jfr. Brot af Brynhildarkviðu V. 15:* fár kunni þeim fljóðalátum; kunna e-u vel, illa.

Cap. XII. S. 22, L. 5—6. at drjúpi vax af söxum, *at der drypper Voks af Saksene (de korte Sværd), d. v. s. at Saksene smelte som Voks. Jfr. det færøske Kvæde V. 42:*

so taka várir hjálmar at renna,
rætt sum skyggið vax.

Rafn (Nord. Kæmpehist. III, 49) og Munch (Norske Folks Hist. I, 1, S. 304) forklarer derimod Udtrykket „der drypper Voks af Saksene" ved at antage, at det har været Brug at omgive Sværdene med en tynd Skorpe af Voks for at hindre dem fra at ruste.

Cap. XIV. S. 25, L. 28—30. sendi þá síðan suðr til Svíþjóðar; fóru þeir Björn ok Bárðr á fund Sölva konungs, móðurbróður Hálfs konungs. *Jfr. Ynglingasaga Cap. 35.* — *S. 26, L. 5.* til Geirmundar hersis, föðurbróður síns (*hans Farbroder*). *Geirmund nævnes ikke iblandt Roks Farbrødre i Flatøbogen I, S. 24 (Fas. II, 8).*

Cap. XV. S. 26, L. 20. Eynefs synir: *Vikinger.* Eynefr *er Søkongenavn.* — *S. 28, L. 6.* Börkr ok Brynjólfr: *saa hed også to af Halvs Kjæmper. Den ene Broders Navn* Rauðr hinn rammi *og Faderens* Úlfr hinn rauði *bæres af norske historiske Personer. Ere disse Overensstemmelser i Navne tilfældige?* — *L. 15—18.* því at eigi var órum bróður við dritmenni títt dramb at setja: *ti ikke var min Broder vant til at knække Uslingers Overmod. Præpositionen* við *er her brugt ligesom i SnE. II, 632:* drepr serkjar Samland við mér gamni; setja *ligesom i s. af Haraldi Gráf. ok Hák. Sig. Cap. 6, Str. 3:* setja etjulund jöfra. — *S. 30, L. 29—30.* síz mér í æsku Óðinn framði *kan vel være rigtig Tekst:* hjarta *maa fra det foregaaende tages som Object til* framði, *og dette forklares „gjorde* framt, *modigt". (Denne Forklaring skylder jeg C. R. Unger og O. Rygh.)*

Cap. XVI. S. 36, L. 20. við frama dáðir. *Betydningen af* við *er mig her ikke klar; maaske: med gjæve Gjærninger; d. e. det blev ikke forundt den kjække Konge at leve et daadrigt Liv saa længe, som han havde fortjent.*

Söguþáttr

af

Norna-Gesti.

Söguþáttr

af

Norna-Gesti.

I. Þat var á einni nótt, at Óláfr konungr Tryggvason vakti á bœn í sæng sinni, en allir menn sváfu aðrir í því herbergi. Þá þótti konungi einn álfr eða andi koma inn í húsit ok þó at luktum dyrum; hann kom fyrir rekkju hvers manns, er þar svaf, ok um síðir kemr hann at einum manni, er lá utarliga. Þá mælti hann ok nam staðar:

S har ingen Overskrift; F har Overskriften: Her hefr þaatt af Norna-gesti. — 4—5. Þat var á einni — sæng sinni *efter S*; *F har istedenderfor følgende*: Sva er sagt at a æinum tima þa er Olafr konungr sat j Þrandhæimi bar suo til at æinn madr kom til hans at alidnum degi ok kuaddi hann sæmiliga. Konungr tok honum uel ok spurdc huerr hann væri. en hann sagdiz Gestr hæita. Konungr suarar. gestr muntu her uera huersu sem þu hæitir. Gestr suarar. satt segi ek til nafnns mins herra. en giarnna uillda ek at ydr gisting þiggia ef kostr væri. Konungr sagde honum þat til ræidu uera. En med þui at alidinn uar dagr uillde konungr ekki tala uid gestinn þuiat hann gek þa skiott til aftanssaungs ok sidan til bordz ok þa til suefnns ok nada. Ok a þeirre somu nott uakti Olafr konungr Trygguason j sængh sinne ok las bænir sinar. — 5. allir — aðrir *S*; adrir menn allir suofu *F*. — 6. *Efter* andi *har F* nokkurr. — 7. *Efter* dyrum *har F* ǫllum. — 8—9. um síðir — utarliga *S;* at lyktum kom hann til sængr æins mannz er þar la utarliga *F*. — 9. hann *S*; alfrinn *F*. — 9. *Efter* staðar *har F* ok mællti.

„Furðu sterkligr láss er hér fyrir tómu húsi, ok er konungr eigi jafnvíss, sem aðrir menn láta, at hann sé allra manna spakastr, er hann sefr nú.“ Eptir þat hverfr sá á brott at luktum dyrum. En snemma um morgininn eptir sendir konungr skósvein sinn at vita, hvat komit væri. Sveininn kemr ok segir þar kominn ókunnan mann mikinn. Konungr mælti: „Far enn ok kalla hann til mín!“ Svá var gert; kemr þessi maðr fyrir konung ok kvaddi hann vel. Konungr spurði, hvat hann hét; hann kvezt Gestr heita. Konungr mælti: „Hvers son ertu?“ Hann svarar: „Þórðr hét faðir minn ok var kallaðr þinghúsbítr, danskr at kyni; hann bjó á þeim bœ í Danmörk, er Grœningr heitir.“ „Þrifligr maðr ertu“, segir konungr. Gestr sjá var djarfr í orðum ok var hann meiri vexti en flestir menn aðrir, sterkligr ok nökkut hniginn í aldr; hann biðr konung at dveljast þar um hríð. Konungr sagði þá: „Ertu kristinn?“ Gestr sagðist vera prímsigndr, en eigi skírðr. Konungr sagði honum heimilt vera með hirðinni; „en skamma stund mantu vera hér óskírðr.“ Ok hafði álfrinn því svá til orðs tekit um lásinn, at Gestr signdi sik um kveldit, sem aðrir menn, en var þó reyndar heiðinn. Konungr spyrr Gest: „Ertu nökkurr íþróttamaðr?“

---

1. sterkligr *S;* sterkr *F.* — 2. *Efter* jafnvíss *har F* um sligt. — 2. menn *mangler i F.* — 3. *Efter* nú *har F* suo fast. — 5—10. at vita — son ertu. Hann svarar *S* (*der efter* kvaddi han vel *har* ꝛ, *ikke* konungr; *for* spurði *har S* sp. *med et Tegn over* p, *som almindelig betegner* vr; hét *er skrevet* h., *og* svarar s.); at verda uiss huerr þessa sæng hafdi bygt um nattina. profadizst suo at þar hafde legit gestrinn. Konungr let kalla hann firir sig ok spurde huers son hann væri. En hann suarar *F.* — 11. þ*in*gh*v*sbitr *S*; þingbitr *F.* — 13—14. ok var hann meiri vexti *S*; ok mæiri *F.* — 14. nokkuat *F.* — 15. *Efter* hniginn í *har F* efra. — 15—16. þ*ar* v*m* hr*i*d. ko*nung*r s. þa ertv kr*i*stí*nn* *S*; þa læingr med hirdinne. Konungr spurde of hann uæri kristinn *F.* — 16. sagðist *i S skrevet* s.; letzst *F.* — 17. *Efter* heimilt *har F* at. — 18. vera hér *S;* med mer *F.* — 19. Ok hafði álfrinn því *S;* En þui hafdi alfrinn *F.* — 21. sp. (*med en Halvcirkel over* p.) G. *S;* mællti *F.*

Hann kvazt leika hörpu eða segja sögur, svá at gaman þœtti at. Konungr segir þá: „Illa gerir Sveinn konungr þat, at hann lætr óskírða menn fara ór ríki sínu landa á meðal.“ Gestr segir: „Ekki er þat Danakonungi at kenna, þvíat miklu fyrr fór ek brott af Danmörk, en Otta keisari lét brenna Danavirki ok kúgaði Harald konung Gormsson ok Hákon blótjarl at taka við kristni.“ • Margra hluta spurði konungr Gest, en hann leysti flest vitrliga. Svá segja menn, at þessi Gestr kœmi til Ólafs konungs á þriðja ári ríkis hans. Á því ári er ok sagt, at þeir menn kœmi til konungs, er Grímar nefndust, ok sendir af Guðmundi af Glasisvöllum; þeir fœrðu konungi horn tvau, er Guðmundr gaf konungi; þau kölluðu þeir ok Gríma; þeir höfðu ok fleiri erendi til Ólafs konungs, sem síðan man sagt verða. Nú er þat at segja, at Gestr er með konungi; er honum skipat út frá gestum; hann var siðsamr maðr.

II. Litlu fyrir jól kom heim Úlfr hinn rauði ok sveit manna með honum; hafði hann verit um sumarit at konungs erendum, en var settr til landsgæzlu um haustit í Víkinni við áhlaupum Dana; ok hann var jafnan vanr at vera með

1. sögur *F;* sogv *S.* — 2. s. þa *S;* sagðe þa *F.* — 4. segir *i S skrevet* s.; suarar *F.* — 5. miklv *S;* myklu *F.* — 5. brott af *S* (*den Bogstav over Linjen, som betegner* ro, *er ikke tydelig*); burt ór *F.* — 5. otta *S;* otto *F.* — 7. sp̊. *S;* spyrr *F.* — 8. leysti *S;* leysir *F.* — 8. *Foran* uitrlega *har F* uel ok. — 9. þessi Gestr — ríkis hans *S;* gestr þessi kæmi a þridea ári rikis olafs konungs til hans *F.* — 10. ári — til konungs *S;* are komu ok til hans þeir menn *F.* — 11. .n̥. (*d. e.* nefndust) *S;* hetu *F.* — *Foran* sendir *har F* voru. — 13. k*onung*i *S;* honum *F.* — 14. eyrendi *S;* eyrende *F.* — Ólafs *mgler i F.* — siðan *S;* sidar *F.* — 15. er med *S;* dualdizst med *F.* — vt *S;* utar *F.* — 16. *Efter* siðsamr maðr *har F* ok latadr uel. uar hann ok þokkasamr af flestum monnum ok virdizst uel. — 17. *Rød Capiteloverskrift i S:* her s. (*d. e.* segir) af Ringinum hnitvd; *i F*: Vediun gestz vid hirdmenn. — 17. heim vlfr *S;* ulfr hæim *F.* — 18. hafði hann verit *S;* hann hafde uit (*sic*) *F.* — at *S;* i *F.* — 19. eyrendum *SF.* — en var *S*; þuiat hann uar *F.* — landgætzlu *F.* — 20. ok hann var *S;* uar hann *F.*

Ólafi konungi um hávetri. Úlfr hafði at fœra konungi marga góða gripi, er hann aflaði um sumarit, ok einn gullhring þann, er Hnituðr hét, þvíat hann var hnitaðr saman í sjau hlutum, ok var með sínum lit hverr hlutrinn; miklu var hann gullbetri en aðrir hringar. Þann hring gaf Úlfi einn bóndi, sá er Loðmundr hét, en þenna hring hafði átt áðr Hálfr konungr, er Hálfsrekkar eru við kendir, er þeir höfðu kúgat fé af Hálfdani konungi Ýlfing; en Loðmundr beiddi Úlf í móti, at hann mundi halda bœnum fyrir honum með fulltingi Ólafs konungs; Úlfr játaði honum því. Heldr konungr nú jól sín ríkuliga ok sitr í Þróndheimi. Hinn átta dag jóla gefr Úlfr hinn rauði þenna hring Ólafi konungi. Konungr þakkar honum gjöfina ok alla þá trúliga þjónustu, er hann veitti honum jafnan Ferr þessi hringr víða um herbergit þat, er þeir drukku í, þvíat þá váru eigi hallir smíðaðar í Noregi; sýnir nú hverr öðrum, ok þikkjast menn eigi sét hafa jafngott gull, sem í hringinum var; ok at lyktum kemr hringrinn á gestabekk ok svá fyrir gest hinn ókunna; hann lítr á ok selr aptr hringinn yfir þvera höndina þá, er hann hélt áðr á kerinu; finnst honum fátt til, ok talar ekki til þessa gripar, en hefir gamanrœður, sem áðr, við sína

---

1. hafði at *S;* hafde af *F.* — 2. aflaði *S;* hafde aflat *F.* — 2—3. þann er *S;* hafde hann aflat er *F.* — 3. þvíat hann *S;* hann *F.* — 3. hlutum *S;* stödum *F.* — 4. lit *S:* hlut *F.* — myklu *F.* — gaf *S;* hafde gefit *F.* — 6. sá er *S;* er *F.* — hafde att halfr *F.* — 7. *Efter* Hálfsrekkar eru *har F* fra komnir ok. — 8. ylfing *S;* j ylfing *F.* — 10. iattade *F.* — 11. þrandh. *SF.* — 11—12. En*n* atta *S;* en hinn atta *F.* — 12. þetta (*sic*) hring *S;* hringinn Hnitut *F.* — 13. Konungr *mangler i F.* — þa trvliga *S*; sina trulynda *F.* — 14. veitti honum jafnan*n* *S;* hefde iafnan uæitt honum *F.* — 15. herbergit þat er þeir drvckv í *S*; herbergi þar er menn drukku inne *F.* — 16. *Efter* smíðaðar *har F* j þann tima. — 17. hafngott *S ved Skrivfeil for* hafa iafngott. — 18. hringrinn *mangler i F.* — 21. þessar *F ved Skrivfeil.*

félaga. Einn herbergis-sveinn skenkir utar á bekkinn gestanna; hann spyrr: „Lízt yðr vel á hringinn?“ „Allvel“, sögðu þeir, „utan gesti hinum komna, honum finnst eigi til, ok þat hyggjum vér, at hann kunni ekki til at sjá, er hann ansar slíkum hlutum ekki.“ Herbergis-sveinninn gengr innar fyrir konung ok segir honum þessi sömu orð gestanna ok hversu hinn komni gestr andsvaraði lítt til, er honum var sýnd konungs gersimi. Konungr segir þá: „Gestr hinn ókunni man fleira vita, en þér ætlið, ok skal hann koma til mín í morgin ok segja mér sögu nökkura með því, at hann þóttist þat kunna.“ Nú jafnframm talast þeir við utar á bekkinn gestir ok hinn komni gestr; þeir spyrja hann, hvar hann hefði sét jafngóðan hring eða betra. Hann svarar: „Með því, at yðr þikkir þat undarligt, er ek tala hér fátt til, þá hefi ek víst sét þat gull, at engum mun er verra, nema betra sýnist.“ Nú hlæja konungsmenn mjök ok segja svá: „Hér horfist til gamans mikils; ok mantu vilja veðja við oss, at þú mant jafngott gull sét hafa, svá

---

1. skenkir *S*; skæinkti *F*. — 3. komna *S*; nykomna *F*. — 3. eigi *S*; ekki *F*. — 4. hyggiu *F*. — 4. ekki *mangler i S*. — 5. er hann annzar slikvm hlvtvm ecki *S*; at hann anzsar ekki um slika hluti *F*. — 6. *Efter* þessi *har F* hin. — 6—7. ok hversu — gersimi *efter S*; ok þessi hinn komni gestr huersu hann annzsade litt til þessa gripar er honum uar synd slik gessimi *F*. — 8. s. *S*; sagde *F*. — 9. okvnni *S*; komni *F*. — 9. ętlit *S*; munut (*skrevet* mu^{t}n) ætla *F*. — 10. sǫgv mer sǫgv nockora (*sic*) *S*; nökkura sögu *F*. — 10—11. með því at hann þóttist þat kunna *mangler i F*. — 11. iafn fram *S*, *mangler i F*. — 11—12. vtar a beckinn gestir ok en komni G. þeir ^{2}sp. hann *S*; gestirnir utar a bekkinn. þeir spyrja hinn nykomna gest *F*. — 13. hefdi *S*; hefir *F*. — 13. Hann svarar (*skrevet* s.) *S*, *mangler i F*. — 14. þat *mangler i F*. — 14. er *S*; at *F*. — 14. her *S*; sua *F*. — 15. hefi *S*; hefir *F*. — 15. engvm *S*; ongum *F* (*ikke* öngum). — 17. sva. her horfiz *S*; at þar horfizst *F*. — 18. at þu mvnt eigi iafngott gvll sed hafa *S*; at þu hafir set iafnngott gull sem þetta *F*.

at þú megir þat sanna; skulu vér setja við sjau merkr gangssilfrs, svá at þú skalt eignast, en þú kníf þinn ok belti; skal konungr um segja, hvárir sannara hafa.“ Gestr sagði þá: „Eigi skal nú bæði gera vera í kallsi með yðr, enda halda eigi ummæli, sem þér biðið, ok skal víst veðja hér um ok svá mikit við setja, sem þér hafið talat, en konungr skal um segja, hvárir sannara hafa.“ Hætta þeir nú þessu tali, ok síð um kveldit tekr Gestr hörpu sína ok slær vel ok lengi, svá at öllum þikkir unað á at heyra, ok slær þó Gunnarsslagi bezt; ok at lyktum slær hann Guðrúnarbrögð hin fornu, þau höfðu menn eigi fyrri heyrt. Eptir þat sofa menn af um nóttina, ok er þá kyrt um síðir um þá bekkjunautana.

Konungr stendr upp snemma um morgininn ok hlýðir morgintíðum ok aðrir menn með honum; ok er tíðum er lokit, gengr konungr til borðs með hirð sína, ok er hann hefir sezt í hásæti, gengr gestasveitin innar fyrir konung ok svá gestr hinn komni með þeim; segja þeir honum sína veðjun

---

1. setia vid víí *S;* uit setia .iiij. *F.* — 2. sva at þu skalt eignaz *S; mangler i F.* — 3. skal *S;* ok skal *F.* — 4. będi *S;* huortueggia *F.* — 5. sem *S;* þau sem *F.* — 6. vid setia *S;* uid leggia *F.* — 6. hafit talat *S;* hafum (*Feil for* hafit um) mællt *F.* — 7. um *F;* til *S.* — 7. þesso *S* (o *utydelig*); sinu *F.* — 8. ok sid vm kvelldit *S; mangler i F.* — 9. *Efter* læingi *har F* um kuelldit. — 9. *Efter* unat *tilføier F* j. — 10. G-slagi *S;* G-slag *F.* — 11. in fornv *S*; hinu fornnu *F.* — 11. fyri *S;* fyrr *F.* — 11. *Foran* eftir *har F* Ok. — 11. sofa *S*; suofu *F.* — 12. ok er þá — bekkjunautana *mangler i F.* — 14. vpp snemma *S;* snemma upp *F.* — 14. morgininn *S;* morguninn *F.* — 15. morgin tidvm *S*; tidum *F.* — 15. ok aðrir menn með honum *efter S; mangler i F.* — 15. tidvm *S;* þeim *F.* — 16. sina *S;* sinne *F.* — 17. hefir sezt *S;* er kominn *F.* — 18. sva G. en komni *S*; gestr *F.* — 18. s. þeir honum sina vedian ok ǫll vm męli þav *S;* ok segia honum sin ummæli öll ok uedian þa *F.*

ok öll ummæli þau, sem þeir höfðu áðr haft. Konungr segir: „Lítit er mér um veðjun yðra, svá at þér setið peninga yðra við; get ek, at yðr hafi fengit drykkr í höfuð, ok þikkir mér ráð, at þér hafið at engu, allra helzt, ef Gesti líkar svá betr.“ Gestr segir: „Þat vil ek, at haldist öll ummæli vár.“ Konungr segir, at svá skal vera; „en svá lízt mér á þik, Gestr! sem mínir menn hafi sik í þaular mælt um þetta mál meir en þú; man þat nú skjótt reynt verða.“ Eptir þat ganga þeir allir saman utar at sitja ok drekka nú slíka stund, sem þeim líkar. Eptir þat váru borðin upp tekin; þá lætr konungr kalla á Gest; hann gengr fyrir konung. „Nú verðr þú skyldugr at bera framm gull nökkut, ef þú hefir til“, segir konungr, „svá at ek megi segja um með yðr um veðjunina.“ „Hvat man annat heldr til“, segir Gestr; þreifar hann þá til fésjóðs síns, er hann hafði við sik, ok tekr ór eitt knýti ok leysir til ok fær í hendr konungi; hann sér, at þetta er brotit af söðulhringju. Konungr sér, at þetta er allgott gull, ok bað taka hringinn

---

1. adr haft *S;* haft adr *F.* — 1. Konungr suarar *F.* — 2. sva *S;* þo *F.* — 3. *Efter* get ek *tilføier F* þess til. — 3. *S har* fæingit *efter* hôfut. — 4. þickir *S;* þiki *F.* — 4. engv *S;* ôngu *F.* — 5. likar *S;* þikir *F.* — 5. Gestr suarar *F.* — 6. vár *i F skrevet* uór (*ikke* uor). — 6. s. at sva skal vera en sva *S;* Konungr mællti. suo *F.* — 7. sem *S;* at *F.* — 7. hafi *S;* muni hafa *F* — 8. mællt *har F efter* muni hafa. — 8. mvn þat *S;* en þo mun þat *F.* — 9—11. Eptir þat ganga — upp tekin; þá lætr *efter S*; Eftir þat gengu þeir j brott ok foru menn at drekka. ok er drykkiubord uoru upptekin lætr *F.* — 11. kalla a G. hann gengr firir konvng. Nu *S*; kalla gest ok talar suo til hans. nu *F.* — 12. skylldvgr *S*; skylldr til *F.* 13. s. konvngr *S; mangler i F.* — 14—15. segia vm med ydr vm vedivnina. hvat mvn annat helldr til s. G. þreifar hann þa til fesiods sins *S*; segia um uedianina met ydr. Þat manu (*ikke* munu) þer uilia herra sagde gestr. Hann þræifar þa til siods æins *F.* — 16. tekr or einn (*sic*) *S*; tok þar upp æitt *F.* — 17. hann ser *S*; Konungr ser *F.* — 18. konvngr ser *S*; ok ser *F.* — 18. ok bad taka *S*; hann bidr þa taka *F.*

Hnituð ok vita, hvárt þat er fegra gull en hringjubrotit, ok er svá gert; berr þá konungr saman gullin ok segir svá: „Víst lízt mér þetta betra gull, er Gestr hefir framm borit, ok svá man lítast fleirum, þó at sjái.“ Þetta sanna ok aðrir með konungi. Eptir þat dœmir Ólafr konungr veðjanarfé Gesti. Þikkjast gestirnir ǫsvinnir við orðnir um þetta mál. Gestr segir þá: „Takið fé yðvart sjálfir, þvíat ek þarf eigi at hafa, en veðið eigi optar við ókunna menn, þvíat eigi vitu þér, hvern þér hittið þann fyrir, at mart hafi sét eða heyrt, ok þakka ek konungi órskurð þann, er hann hafði á váru máli.“ Konungr segir þá: „Nú vil ek, Gestr! at þú segir, hvaðan þú fékt gull þat, er þú ferr með.“ Gestr segir: „Trauðr em ek þess, þvíat þat man flestum þikkja ótrúligt, er ek segi þar til.“ „Þó skaltu nú segja“, segir konungr, „ok man þat vel fallit, með því at þú hézt mér sögu þinni.“ Gestr segir: „Ef ek segi yðr, hversu farit er um gullit, þá get ek þess, at þér vilið hér með heyra aðra sögu.“ „Vera má þat“, segir konungr.

---

1. ok vita — hringjubrotit *mangler i F.* — 2. gert berr þa *S*; uar gert berr *F.* — 2. gvllin ok s. sva vist *S*; gullit ok hringinn ok mællti sidan. uist *F.* — 4. *Efter* flæirum *tilføier F* monnum. — 4—6. Þetta sanna — gestirnir *efter S, som skriver* vedivnar; Saunnudu þetta þa margir menn med konungi. sidan sagde hann Geste uedfeet. þottuzst gestirnir þa *F.* — 7. s. þa *S*; mællti þa *F.* — 8. eigi *S*; ekki *F.* — 9. uitu *F*; viti *S.* — 9—11. at mart — konungr segir þá *efter S, hvor den sidste Bogstav i* váru *er usikker*; at bæde hefuir flæira set ok heyrt en þer. en þakka uil ek ydr herra órskurdinn. Konungr mællti þa *F.* — 11. Gestr *mangler i F.* — 12. G. s. *S*; Gestr suarar *F.* — 13. em *S*; er *F.* — 14. þo skaltv nv segia *S*; Þo uilium uer heyra *F.* — 15. ok man þat vel fallit *mangler i F.* — 15. hezt mer *S*; hefir oss adr hæitit *F.* — 16. G. s. *S*; Gestr suarar *F.* — 17. þess *mangler i F.* — 17. hér með *staar i F efter* sögu. — 18. *Efter* konungr *tilføier F* at rett getir þu þessa.

III. „Þá man ek segja frá því, er ek fór suðr í Frakkland; vilda ek forvitnast um konungs siðu ok mikit ágæti, er fór frá Sigurði Sigmundarsyni um vænleik hans ok þroska. Varð þá ekki til tíðenda, fyrr en ek kom suðr í Frakkland, ok kom ek þá til Hjálpreks konungs; hafði hann mikla hirð um sik. Þar var þá Sigurðr Sigmundarson Völsungssonar ok Hjördísar Eylimadóttur. Sigmundr féll í orrostu fyrir Hundings sonum, en Hjördís giptist þegar Álfi, syni Hjálpreks konungs. Vex Sigurðr þar upp í barnœsku ok allir synir Sigmundar konungs; váru umframm alla menn um afl ok vöxt Sinfjötli ok annarr Helgi, er drap Hunding konung, ok því var hann Hundingsbani kallaðr; þriði hét Hámundr; Sigurðr var þó allra þeira brœðra framast; er mönnum þat eigi ókunnigt, at Sigurðr hefir verit göfgastr allra herkonunga ok bezt at sér í heiðnum sið. Þá var ok kominn til Hjálpreks konungs Reginn, son Hreiðmars; hann var hverjum manni hagari ok dvergr á vöxt, vitr maðr, grimmr ok fjölkunnigr. Reginn kendi Sigurði mart ok elskaði hann mjök. Hann segir þá frá forellri sínu ok svá atburðum

---

7—15. Jfr. Frá dauða Sinfjötla (S. 203, L. 2—13 i min Udg.). — 10—12. Jfr. Frá d. Sinfj. (S. 202, L. 2—4). — 15—19. Jfr. Sig. Fáfn. II (S. 212, L. 3—11).

---

1. *Cap. 3. Overskrift med rødt:* her s. norna gestvr fra Sig. fafn . . . . *S, hvor de 7 sidste af de anførte Bogstaver ere meget usikre; efter* fafn *har jeg intet kunnet læse af Overskriften.* Frasogn gestz. capitulum *F.* — 4—5. svdr j frackland ok kom ek þa til hialpreks *S*; til fraklandz ok til motz uit healprek konung *F.* — 5. hafdi hann micla *S*; hann hafde mykla *F.* — 8. þegar alfi *S:* halfui *F. Bedre* þá Álfi *i Frá d. Sinf.* — 10. *Foran* umfram *har F* þeir. — 11. ok annarr helgi er | er *S*; ok helgi er *F.* — 13—14. var monnvm þat eigi okvnnigt *S*; er monnum þat ok kunnikt *F.* — 15. heidnvm *S*; fornnum *F.* — 18. mart *S*; marga hluti *F.* — 19. s. þa fra forellri sinv *S*; sagde þa fra forelldrum sinum *F.*

undarligum. Ok er ek hafða skamma stund þar verit, þá gerðumst ek þjónustumaðr Sigurðar, ok margir menn aðrir þjóna honum. Allir elskuðu hann mjök, þvíat hann var bæði blíðr ok lítillátr ok örr af fé við oss.

IV. Þat var einn dag, er vér Sigurðr kómum til húsa Regins, var Sigurði þar vel fagnat. Þá kvað Reginn vísu:

1. „Kominn er hingat
konr Sigmundar,
seggr hinn snarráði,
til sala várra;
megn hefir meira
en maðr gamall,
er mér fangs ván
at frekum úlfi.

2. Ek man fœða
fólkdjarfan gram,
nú er Yngva konr
með oss kominn;

5—6. Jfr. Sig. Fáfn. II (S. 214 b sidste L.—215 a L. 2). — Strophe 1. Sig. F. II Str. 13. — Str. 2. Sig. F. II Str. 14.

---

1. *Efter* undarligum *tilføier F* er þar hôfdu georst. — 1. hafda] hafdi *S*; hafde *F*. — 1. þá *mangler i F*. — 2. ok margir menn adrir þiona honvm *S*; sem margir adrir *F*. — 4. litillatr ok avr *S*; litilatr ok milldr *F*. — 5. *Cap. 4. Capiteloverskrift med rødt i S*: her s. af (*dette Ord usikkert*) sverdi (*i kunde jeg ikke skjelne*) gram er R' giordi; *i F:* Vidrtal þeirra konungs ok gestz. — 5. er *S;* at *F*. — 5. Sigurðr *mangler i F*. — 6. *Efter* Regins *har F* ok. — 6. þar, *saa S og F* (*i F ikke* þá). — 6. *Efter* visu *tilføier F* þessa. — 8. konr *S og R* (*codex regius af den saakaldte Sæmundar-Edda*); sonr *F*. — 11. megn *SF*; móþ *R bedre*. — 11. meira *R*; mikit *SF*. — 12. en *S;* enn *R*; en ek *F*. — 13. *Foran* er mér *har R* oc. — 14. at *SR*; af *F*. — 15. *Foran V. 2 har F*: Ok enn quad hann. — 15. fǫða *R*; fræda *SF*.

sjá man ræsir
ríkstr und sólu,
frægr um lönd öll
af lofi sínu."

Sigurðr var þá jafnan með Regin, ok hann sagði honum mart frá Fáfni, er hann lá á Gnítaheiði í orms líki, at hann var undarliga mikill vexti. Reginn gerði Sigurði sverð, er Gramr hét; þat var svá snarpeggjat, at hann brá því í ána Rín ok lét reka at ullarlagð fyrir strauminum, ok tók í sundr lagðinn sem vatnit; síðan klauf Sigurðr með sverðinu steðja Regins. Eptir þat eggjaði Reginn Sigurð at drepa Fáfni bróður sinn. Sigurðr kvað þá vísu:

3. „Hátt munu hlæja
Hundings synir,
þeir er Eylima
aldrs vörnuðu,
ef mik tregar
meir at sœkja
hringa rauða
en hefnd föður."

Eptir þetta býr Sigurðr ferð sína ok ætlar at herja á Hundings sonu, ok fær Hjálprekr konungr honum mart lið ok nökkur herskip. Í þeiri för var með Sigurði Hámundr

---

5—12. Jfr. Sig. Fáfn. II (min Udg. S. 215). — Str. 3. Sig. Fáfn. II Str. 15. — 22—23. Jfr. Sig. F. II (S. 215 b nederst).

3—4. *Disse to Linjer har R rettere saa*: þrymr vm ǫll lond ǫrlog simo. — 4. af *S*; med *F*. — 6. fra *S*; af *F*. — 6. Gnítah.] gnipah. *SF*. — 6. *Efter* líki *har F* ok. — 9. reka *S*; reka ofan *F*. — 10. sem vatnit *mangler i F*. — 11. *F har* stedia regins *foran* med suerdinu. — 12. Sigurðr kvað þá vísu *efter S*; ok quad visu þessa *F*. — 16. *For* vörnuðu *har R* synioðo. — 17. tregar *S*; tegar *F*. tregar *staar her uden rigtig Mening. R har L. 17—18 rettere saa*: ef meirr tiggia mvnar at sǫkia. — 20. hefnd *SR*; hefnna *F*. — 20. fòdur *F*; fa/ðvr *R*; fedr *S*. — 23. þeire for *S*; þessi ferd *F*.

bróðir hans ok Reginn dvergr; ek var ok þar, ok kölluðu þeir mik þá Norna-Gest. Var Hjálpreki konungi kunnleiki á mér, þá er hann var í Danmörk með Sigmundi Völsungssyni. Þá átti Sigmundr Borghildi at Brálundi; skildu þau svá, at Borghildr drap Sinfjötla með eitri son Sigmundar. Síðan fékk Sigmundr suðr í Frakklandi Hjördísar Eylima dóttur, er Hundings synir drápu, ok átti Sigurðr bæði at hefna föður síns ok móðurföður. Helgi, er Hundingsbani var kallaðr, var Sigmundar son ok bróðir Sigurðar, er síðan var Fáfnisbani kallaðr. Helgi bróðir Sigurðar hafði drepit Hunding konung ok sonu hans þrjá, Eyjúlf, Hjörvarð, Herruð, en aðrir þrír brœðr kómust undan, Lyngvi, Álfr ok Hemingr. Váru þeir hinir frægustu menn um alla atgervi, ok var Lyngvi fyrir þeim brœðrum; þeir váru menn mjök fjölkunnigir; þeir höfðu kúgat marga smákonunga ok marga kappa drepit ok margar borgir brent, ok gerðu mikit hervirki í Spánlandi ok Frakklandi; en þá var eigi keisararíki komit norðr hingat yfir fjall. Hundings synir höfðu tekit undir sik þat ríki, er Sigurdr átti í Frakklandi, ok váru þeir mjök fjölmennir.

V. Nú er at segja frá því, er Sigurðr bjóst til bar-

4–6. Jfr. Frá dauða Sinfjötla. — *10–12. Jfr. Helg. Hund. I, Str. 14*; *Helg. Hund. II (mit Udg. S. 193 b, L. 12–14).*

---

4. borgilldi *S*; berghillde *F.* — 4. at Brálundi *mangler i F.* — 4. *Foran* skildu *har F* ok. — 5. borgilldr *S*; berghilldr *F.* — 5. son sigmundar *staar i F foran* med æitri. — 8. *Efter* helgi *har F* sigmundarson. — 9. Sigmundar son ok *mangler her i F.* — 10. *F har* kalladr *foran* fafnisbani. — 11. hiǫrvard herrud en adrir ííí bredr komvz vndan lyngvi alfr *S*; herrðd hioruard. lyngui komzst undan ok .ij. bręđr hans alfr *F.* — 13. fręgvstv *S*; frægstu *F*, *men mellem* g *og* s *er her noget kludret over Linjen.* — 14. menn *mangler i F.* — 17. mikit *S*; hit mesta *F.* — 17. spanlandi *S*; spanialande *F.* — 18. fiall *S*; fiallit *F.* — 20. *Efter* þeir *har F* þar. — 21. *Cap. 5. I S rød Cap.-Overskrift:* her quedr odinn margar uisur; *i F* saga gestz.

daga móti Hundings sonum; hann hafði mikit lið ok vel vápnat. Reginn hafði mjök ráðagerð fyrir liðinu; hann hafði sverð þat, er Riðill hét, er hann hafði smíðat; Sigurðr bað Regin: „ljá mér sverðit“; Reginn gerði svá; bar ek þetta sverð. Reginn bað Sigurð drepa Fáfni, þá er hann kœmi aptr ór þessi ferð; Sigurðr hét því. Síðan sigldu vér suðr með landi; þá féngu vér gerninga-veðr stór, þat kendu menn Hundingssonum. Síðan sigldu vér nökkuru landhallara; þá sáum vér mann einn á bjargsnös, er gékk framm af sjóvarhömrum; hann var í heklu grœnni ok blám brókum, uppháva skúa ok knepta at legg, laufsprota í hendi; þessi maðr ljóðar á oss ok kvað:

4. „Hverir ríða hér
Rævils hestum
hávar unnir,
haf glymjanda?
eru segl yðr
sjóvi stokkin,
munat vápnaðir
vind of standask.“

7—12. Jfr. Sig. Fáfn. II (i min Udg. S. 215 b sidste Linje indtil S. 216 a L. 2). — Str. 4. Sig. Fáfn. II Str. 16.

1. moti *S*; j mot *F*. — 4. lia mer *S*; lea ser *F*. — 4. R. gerdi *S*; hann gerde *F*. — 4. bar ek þetta sverð *mangler i F*. — 5. R. bad S. *S*; ok bad hann *F*. — 6. het þvi *S*; het honum þi (*ikke* þui) *F*. — 7. fengu *F*; fingv *S*. — 7. þat kendu menn *S*; ok kendu þat margir *F*. — 9. biargsnavs (*som ét Ord, eller mulig* biarg snavs) er *S*; biarg | snôs (*i to Linjer*) nokkurre er *F*. *Cod. No. 2845 qto i gamle kgl. Sml. paa kgl. Bibl. i Kbh., hvis Tekst af Norna-Gests þáttr er Afskrift af F, har* biarg snos *som to Ord. Jfr. Sig. Fáfn. II S. 216 a Anm. i min Udg.* — 11. uppháva — laufsprota *efter S*; ok knefta sko a fotum upphafua ok spiot *F*. — 12. liodar *F*; hliodar *S*. — 13. hér *SF*; þar *R*. — 15. hávar vnnir, *saa R*; hafri unnar *SF*, *hvilken Læsemaade er opstaat ved Feillæsning* haf[i] *for* haf[r]. — 16. haf *SR*; hafi *F*. — 17—18. *i R rettere*: seglvigg ero sveita stoccin. — 19. mvnat *R*; mun at *S*; munu at *F*. — 19. *For* vápnaðir *har R rettere* vagmarar.

Reginn kvað í móti:

5. „Hér 'ru vér Sigurðr
á sjó komnir,
er oss byrr gefinn
við bana sjálfan;
fellr brattr breki
bröndum hæri,
hlunnvigg hrapa;
hverr spyrr at því?“

Heklumaðr kvað:

6. „Hnikar hétu mik,
þá er hugin gladdak,
Völsungr ungi!
ok vegit hafðak;
nú máttu kalla
karl á bjargi
Feng eða Fjölni,
far vil ek þiggja.“

Þá viku vér at landi, ok lægði skjótt veðrit, ok bað Sigurðr karl ganga út á skip; hann gerði svá; þá varð hinn bezti byrr. Karl settist niðr fyrir kné Sigurði ok var mjök

Str. 5. Sig. Fáfn. II, Str. 17. — Str. 6. Sig. Fáfn. II, Str. 18. — 19. Jfr. Sig. Fáfn. II (S. 216 b i min Udg.).

2. ro *S*; ero *R*; eru *F*. — 3. *For* á sjó (sia *SF*) komnir *har R rettere* a sętriam. — 6. brattr *R*; bratt *SF*. — 7. brondum *FR*; hǫmrvm *S*. — 7. hęri *R*; hærra *F*; *mangler i S*. — 10. Heklumadrinn *F*. — 11. hetv *S*, *R og Cod. af Völs. s.*; hetō *F*. — 12. hugin] hvginn *S*; hug *F*. — 12. gladdak, *saa R;* gladdi *SF*. — 13. ungi, *saa R og Cod. af Völs. s.*; vida *SF*. — 14. hafðak] hafdi *Hskrr*. — 16. á bjargi, *saa SF*; af bergi *R*; af bjargi *Völs. s.* — 20. skip *S*; skipit *F*. — 20. þa vard in̄ bezti byr *S*; þa fell þegar uedrit ok gerdi hinn bezsta byr *F*. — 21. Sigurði *skrevet* S. *i SF*.

máldjarfr; hann spurði, ef Sigurðr vildi nökkut ráð at honum þiggja. Sigurðr sagðist vilja ok kvezt þat hyggja, at karl mundi ráðdrjúgr verða, ef hann vildi gagn gera. Sigurðr kvað til heklumanns:

7. „Segðu mér þat, Hnikarr!
allstu hvártveggja veizt
goða heill ok guma:
hver bezt eru,
ef berjask skal,
heill at sverða svipun?“

Hnikarr kvað:

8. „Mörg eru góð,
ef gumnar vitu,
heill at sverða svipun;
dyggva fylgju
hygg ek hins døkkva vera
at hrottameiði hrafns.

9. Þat er annat,
ef þú ert út um kominn
ok til brottferðar búinn;

Str. 7—13. Sig. Fáfn. II Str. 19—25.

---

1. maldiarfr *S*; makradr *F*. — 2. sagdiz *S*; kuetzst *F*. — 2. ok qvez þat hyggia at karl *S*; sagdizst þat at hann (*sic*) *F*. — 3. uerda *foran* raddriugr *i F*. — 3. *Foran* gagn *har F* monnum. — 6. allztu *S*; allz þu *FR*. — 8. hver bazt ero *R*; hveriar eru (vorv *S*) beztar *SF*. — 10. heill *R*; heillir *SF*. — 10. svipon *R*; svipan *SF*. — 13. gumnar vita *SF*; gvmar vissi *R*. — 14. svipon *R*; svipan *SF*. — 15. dyggua *F*; dyggia *SR*. — 16. ec ens *R*; ek at ins *S*; ens *F*. — 17. at hrotta meiði hrafns *R*; af hrotta meida hrapi *SF*. — 19. vt v*m* *R*; v*m* vin *S*; um *F*. — 20. til brottferdar *SF*; ert abrat *R*.

tvá þú lítr
á tái standa
hróðrfúsa hali.

10. Þat er hit þriðja,
ef þú þjóta heyrir
úlf und asklimum,
heilla auðit
verðr þér af hjálmstöfum,
ef þú lítr þá fyrri fara.

11. Engi skal gumna
í gøgn vega
síð skínandi
systur Mána;
þeir sigr hafa,
er sjá kunnu
hjörleiks hvatir
eða hamalt fylkja.

12. Þat er fár mikit,
ef þú fœti drepr,
þá er at vígi veðr;
tálardísir standa
þér á tvær hliðar
ok vilja þik sáran sjá.

---

2. a tai standa *S*; ataistanda *R*; ara j standa *F*. — 3. hroþr fvsa *R*; hrodrfulla *SF*. — 3. hali *R*; hale *F*; halli *S*. — 6. vnd asc limom *R*; undir askinum *SF*. — 9. lítr *SF*; sęr *R*. — 9. fyrri *R*; fyrr *F* (*Læsemaaden i S har jeg glemt at anmærke*). — 10. Engi *SF*; Engr *R*. — 11. gogn *R*; gegn *SF*. — 12. skinandi *SR*; sitiande *F*. — 15. er *SR*; sem *F*. — 20. þá er *SF*; þars þv *R*. — 20. veþr *R*; vegr *SF*.

13. Kembðr ok þveginn
skal kœnna hverr
ok at morni mettr;
þvíat óvíst er,
hvar at aptni kømr;
illt er fyr heill at hrapa."

Eptir þat sigldu vér suðr fyrir Hollsetuland ok fyrir austan Frísland ok þar at landi. Þegar fregna Hundings synir um ferð vára ok samna liði ok verða brátt fjölmennir, ok er vér finnumst, tekst harðr bardagi. Var Lyngvi fremstr þeira brœðra, en allir géngu þeir fast framm, ok sœkir Sigurðr hart í móti svá, at allt hrøkkr fyrir honum, þvíat sverðit Gramr verðr þeim skeinuhætt, en Sigurði þarf eigi hugar at frýja. Ok er þeir Lyngvi finnast, skiptast þeir mörgum höggum við ok berjast alldjarfliga; verðr þá hvíld á bardaganum, þvíat menn horfa á þeira einvígi; þat var langa hríð, at hvárgi þeira kom höggvi á annann, svá váru þeir vígfimir. Síðan sœkja brœðr Lyngva hart framm ok drepa margan mann, en sumir flýja. Þá snýr Hámundr bróðir Sigurðar í móti þeim ok ek með honum; verðr þá

---

1. Kemþr *R*; Kemdr *SF*. — 2. kǫnna *R*; kennaz *SF* (*i F skrevet* kennazst). — 3. at morni *R*; af.min*n*e *F*; af min*nvm* *S*. — 4. ovist *SF*; osynt *R*. — 5. hvar at *SR*; huat er *F*. — 5. aptni *S*; apni *R*; aftnni *F*. — 6. f*yr* *R*; firir *SF*. — 7. Eptir *S*; Ok eftir *F*. — 8. *F skriver* Frijsland. — 11—12. fremstr — hart í moti svá at *ęfter S;* þeirra brædra fremzstr j allre framgongu. sottu þo allir fast fram. Sigurdr sækir j moti sua hart at *F*. — 12. hrockr *S*; hrok (*ikke* hrǒk) *F*. — 13. skeinu hętt *har baade S og F*. — 16. þetta æinuige *F*. — 17. hogg*vi S;* sari *F*. — 17. sva *S*; su *F ved Feilskrift*. — 18. *Foran* vig fimir *har S en utydelig Bogstav* (k'?), *som Skriveren synes at have villęt udrądere som urigtig*. — 18. hart *S*; fast *F*. — 20. med honum honum *F*.

enn nökkur viðtaka; en svá lýkr með þeim Sigurði ok Lyngva, at Sigurðr gerir hann handtekinn, ok var hann settr í járn. En er Sigurðr kom til vár, þá verða skjót umskipti; falla þá Hundings synir ok allt lið þeira, enda myrkvir þá af nótt. Ok þá er lýsir um morginnin, var Hnikarr horfinn ok sást eigi síðan; hyggja þeir, at þar hafi Óðinn verit. Var þá til talat, hvern dauða Lyngvi skyldi hafa. Reginn lagði þat til ráðs, at rísta skyldi blóðörn á baki honum, ok svá var gert; tók Reginn þá við sverði sínu af mér ok reist með því bak Lyngva, svá at hann skar rifin frá hrygginum, ok dró þar út lungun; svá dó Lyngvi með mikilli hreysti. Þá kvað Reginn:

14. „Nú er blóðugr örn
bitrum hjörvi
bana Sigmundar
á baki ristinn;
fár var fremri,
sá er fold ryði,
hilmis nefi,
ok hugin gladdi.

Þar var allmikit herfang; tóku liðsmenn Sigurðar þat allt, þvíat hann vildi ekki af hafa; var þar mikit fé í klæðum

Str. 14. Sig. Fáfn. II, 26.

1. enn *mangler i F.* — 1. vid taka *S*; mottaka *F.* — 1—2. ok lyngua *F; disse Ord kunne ikke skjelnes i S, som dog her har Rum stort nok til* ʒ 1. — 5. myrkuir *F*; myrkir *S.* — 5. lysir *S*; lysti *F.* — 5. morgininn, *saa S og F* (*F har ikke* morguninn). — 6. þar hafi *S*; þat hafui *F.* — 7. til *S*; um þat *F.* — 9. ok svá var gert *mangler i F.* — 10. ræist *F;* risti *S.* — 14. bitrvm *SR*; breidum *F.* — 17. fárr *SF*; øngr *R.* — 18. sa, *saa SFR.* — 18. rydi *SR;* ridur *F.* — 19. nefi *S*; hnefui *F*; arfi *R.* — 20. hugin *FR*; hvgin*n* *S.* — 21. almikit *F.*

ok vápnum. Síðan drap Sigurðr Fáfni ok svá Regin, þvíat hann vildi svíkja hann; tók Sigurðr þá gull Fáfnis ok reið á brott með; var hann síðan kallaðr Fáfnisbani. Eptir þat reið hann upp á Hindarfjall, ok þar fann hann Brynhildi, ok fara þeira skipti, sem segir í sögu Sigurðar.

VI. Síðan fær Sigurðr Guðrúnar Gjúkadóttur; var hann þá um hríð með Gjúkungum mágum sínum. Ek var ýmist með Sigurði eða norðr í Danmörku; ek var ok þá með Sigurði, er Sigurðr hringr sendi Gandálfs sonu, mága sína, til móts við Gjúkunga Gunnar ok Högna ok beiddist, at þeir mundi gjalda honum skatt eða þola her ella, en þeir vildu verja land sitt. Þá hasla Gandálfs synir Gjúkungum völl við landamæri ok fara aptr síðan. En Gjúkungar biðja Sigurð Fáfnisbana fara til bardaga með sér; hann gerir svá. Ek var þá enn með Sigurði; siglu vér þá norðr til Hollsetulands ok lendum þar, sem heitir Járnamóða; en skamt frá höfninni váru reistar upp heslistengr, þar sem orrostan skyldi vera. Sjám vér þá mörg skip norðan sigla, váru Gandálfs synir fyrir þeim; sœkja þá hvárirtveggju á land upp. Sigurðr hringr var eigi þar, þvíat hann varð at verja land sitt

---

1. *Foran* fafni *har F* þa. — ok sva regin*n S;* ok regin *F.* — 3. brott *S;* burt *F.* — 4. hindarfiall *S;* hindarhæide *F.* — þar fann hann *S;* fann þar *F.* — 5. *fara S;* foru *F.* — *Efter* sigurdar *tilføier F* fafnisbana. — 6. *Cap. 6. Capiteloverskrift med rødt i S:* her berst sigurdr vid gandalfssono; *i F* gestr sagdi fra starkadi. — 7. ymiz *S; mgler i F.* — 8. eða *mgler i F.* — danmorkv̄ (*sic*) *S;* danmork *F.* — 8—9. *F har* þa *efter* med Sigurdi. — 9. sigurdr konungr hringr *F.* — 10. beiddiz *S;* beiddi *F.* — 11. giallda *S;* luka *F.* — ē *S, d. e.* en; *i F har først været skrevet* ef, *men dette er af den gamle Skriver selv rettet til* en. — 14. með *er glemt i S.* — hann gerir sva *S;* hann sagdi suo vera skylldu *F.* — 15. siglv *S;* siglldum *F.* — *Foran* nordr *har F* enu. — 16. heitir iarnamoda *S;* iarnnamod*ir* hæitir *F.* — 17. reistar vp hesli steingr *S;* settar upp heslisstæingr *F.* — skyllde *F;* skilldi *S.* — 18. sia *F.* — *F har* nordan *efter* sigla. — 19 á land upp *mgler i F.*

Svíþjóð, þvíat Kúrir ok Kvænir herjuðu þangat; Sigurðr var þá gamall mjök. Síðan lýstr saman liðinu, verðr þar orrosta mikil ok mannskœð. Gandálfs synir géngu fast framm, þvíat þeir váru meiri ok sterkari en aðrir menn. Í þeira liði sást ok einn maðr mikill ok sterkr, drap þessi maðr menn ok hesta, svá at ekki stóð við; hann var líkari jötnum en mönnum. Gunnarr konungr bað Sigurð sœkja í móti mannskelmi þeim, þvíat hann kvað ella eigi mundu duga. Sigurðr rézt nú í móti þeim mikla manni ok nökkurir menn með honum, ok váru þó flestir þess ófúsir; finnum vér skjótt hinn mikla mann, segir Gestr, ok frétti Sigurðr hann at nafni ok, hvaðan hann væri. Hann kvezt Starkaðr heita Stórverksson, norðan ór Fenhring af Noregi. Sigurðr kvezt hans heyrt hafa getit ok optar at illu: „eru slíkir menn eigi sparandi til ófagnaðar.“ Starkaðr mælti: „Hverr er þessi maðr, er mik lýtir svá mjök í orðum?“ Sigurðr sagði nafn sitt. Starkaðr mælti: „Ertu kallaðr Fáfnisbani?“ „Svá er“, segir Sigurðr. Starkaðr vill þá undan leita; en Sigurðr snýr eptir ok fœrir á lopt sverðit Gram ok lamdi hann með hjöltunum tanna jaxlgarðinn, svá at ór hrutu ór honum tveir jaxlar, var þat meizlahögg. Sigurðr bað þá mannhundinn brott dragast. Starkaðr snýr þá undan; en ek tók annan jaxlinn ok hefi ek

---

1. kvenir *S* (*ikke* kvínir); kuænir *F*. — 2. verdr *S*; ok uerdr *F*. — 2. *F har* mikil *foran* orrosta. — 4. *Foran* meiri *har F* bæde. — 5. ok *foran* einn *mgler i F*. — 6. hann *S;* þuiat hann *F*. — 7. konungr *mgler i F*. — 8. þeim *S;* þessum *F*. — ella eigi *S*; æigi sua *F*. — 10. þo *S*; þa *F*. — 11. *F har* þa *foran* skiott. — s. G. *S*; ok segir gestr *F*. — 12. quazst *F*. — 13. or fenhring af noregi *S;* af fenhring ór noregi *F*. — 14. optar *S*; oftazst *F*. — eru *S;* er *F*. — 17. nafn sitt *S;* til sin *F*. — 20. tanna *mgler i F*. — 21. ór *foran* hrutu *mgler i F*. — 22. *Efter* dragazst *har F* þadan. — 23. snyr þa vndan en *S*; snarazst þa j brott þadan. en *F*.

með mér; er sá hafðr nú í klokkustreng í Lundi í Danmörk ok vegr sex aura; þikkir mönnum forvitni at sjá hann þar. En eptir flótta Starkaðar flýja Gandálfs synir, tóku vér þar mikit herfang. Eptir þetta halda konungar heim í ríki sín ok setjast nú um kyrt.

VII. Litlu síðar heyrðu vér níðingsverk Starkaðar, er hann drap Ármóð konung í laugu. Var þat einn dag, at Sigurðr Fáfnisbani reið til einnar hverrar stefnu, þá reið hann í eina veisu, en hestrinn Grani hljóp upp harðla snart ok brá svá við, at brjóstgjörðin stökk í sundr, ok féll niðr hringjan; en er ek sá, hvar hon glóaði í leirinum, tók ek ok fœrða ek Sigurði, en hann gaf mér; hafið þér þetta sama gull nú fyrir litlu sét. Þá stökk Sigurðr af baki, en ek strauk hest hans, ok þó ek leir af honum, tók ek einn lepp ór tagli hans til sýnis um mikilleika hestsins"; sýndi Gestr þá leppinn, ok var hann sjau alna hár. Ólafr konungr mælti: „Gaman mikit þikkir mér at sögum þínum." Lofuðu nú allir frásagnir hans ok frœkleik. Vildi konungr, at

---

1. nu *foran* hafdr *i F.* — klockv *S*; kluku (*ikke* klukku) *F.* — í Lundi *mgler i F.* — 2. .ví. *S*; .vij. *F.* — 3. En eptir *S*; Eftir *F.* — 4. þar *S; þ*a *F.* — 4—5. Eptir þetta — kyrt *efter S*; ok foru sidan konungar hæim j riki sitt ok setiazst þar um hrid *F.* — 6. *Cap. 7. Rød Capiteloverskrift i S*: her synir gest*vr* sodulhringiuna; *i F*: Gestr sagdi fra sigurdi. — 6. heyrdv *S*; heyrdum *F.* — nidings verk *S;* getit nidingsuigs *F.* — 7. drap *S;* hafdi drepit *F.* — armod, *saa SF.* — 9. reid *S*; ræd *F.* — eina *S;* æinahueria *F.* — grani *S;* granr *F.* — 9—10. harðla snart — í sundr *efter S;* sua hart at j sundr stok briostgerdin *F.* — 11. hvar *S;* huar at (*ikke blot* huar) *F.* — 11—12. *Efter* tok ek *har F* upp. — 12. hafid S; Hafui *F.* — 13. nu firir litlu set þetta sama gull *F.* — 14. tok *S*; ok tok *F.* — 15. vm mikilleika hestzins *S*; uaxstar hans *F.* — 17. þickir *S*; þiki (*ikke* þikir) *F.* — 18. frœkleik *skrevet* $\overset{e}{\text{f}}$kleik *i S; freklæik i F* (rẽ *er betegnet ved en Krøl over Linjen*).

Svíþjóð, þvíat Kúrir ok Kvænir herjuðu þangat; Sigurðr var þá gamall mjök. Síðan lýstr saman liðinu, verðr þar orrosta mikil ok mannskœð. Gandálfs synir géngu fast framm, þvíat þeir váru meiri ok sterkari en aðrir menn. Í þeira liði sást ok einn maðr mikill ok sterkr, drap þessi maðr menn ok hesta, svá at ekki stóð við; hann var líkari jötnum en mönnum. Gunnarr konungr bað Sigurð sœkja í móti mannskelmi þeim, þvíat hann kvað ella eigi mundu duga. Sigurðr rézt nú í móti þeim mikla manni ok nökkurir menn með honum, ok váru þó flestir þess ófúsir; finnum vér skjótt hinn mikla mann, segir Gestr, ok frétti Sigurðr hann at nafni ok, hvaðan hann væri. Hann kvezt Starkaðr heita Stórverksson, norðan ór Fenhring af Noregi. Sigurðr kvezt hans heyrt hafa getit ok optar at illu: „eru slíkir menn eigi sparandi til ófagnaðar.“ Starkaðr mælti: „Hverr er þessi maðr, er mik lýtir svá mjök í orðum?“ Sigurðr sagði nafn sitt. Starkaðr mælti: „Ertu kallaðr Fáfnisbani?“ „Svá er“, segir Sigurðr. Starkaðr vill þá undan leita; en Sigurðr snýr eptir ok fœrir á lopt sverðit Gram ok lamdi hann með hjöltunum tanna jaxlgarðinn, svá at ór hrutu ór honum tveir jaxlar, var þat meizlahögg. Sigurðr bað þá mannhundinn brott dragast. Starkaðr snýr þá undan; en ek tók annan jaxlinn ok hefi ek

---

1. kvenir *S* (*ikke* kvínir); kuænir *F*. — 2. verdr *S*; ok uerdr *F*. — 2. *F har* mikil *foran* orrosta. — 4. *Foran* meiri *har F* bæde. — 5. ok *foran* einn *mgler i F*. — 6. hann *S*; þuiat hann *F*. — 7. konungr *mgler i F*. — 8. þeim *S*; þessum *F*. — ella eigi *S*; æigi sua *F*. — 10. þo *S*; þa *F*. — 11. *F har* þa *foran* skiott. — s. G. *S*; ok segir gestr *F*. — 12. quazst *F*. — 13. or fenhring af noregi *S*; af fenhring ór noregi *F*. — 14. optar *S*; oftazst *F*. — eru *S*; er *F*. — 17. nafn sitt *S*; til sin *F*. — 20. tanna *mgler i F*. — 21. ór *foran* hrutu *mgler i F*. — 22. *Efter* dragazst *har F* þadan. — 23. snyr þa vndan en *S*; snarazst þa j brott þadan. en *F*.

með mér; er sá hafðr nú í klokkustreng í Lundi í Danmörk ok vegr sex aura; þikkir mönnum forvitni at sjá hann þar. En eptir flótta Starkaðar flýja Gandálfs synir, tóku vér þar mikit herfang. Eptir þetta halda konungar heim í ríki sín ok setjast nú um kyrt.

VII. Litlu síðar heyrðu vér níðingsverk Starkaðar, er hann drap Ármóð konung í laugu. Var þat einn dag, at Sigurðr Fáfnisbani reið til einnar hverrar stefnu, þá reið hann í eina veisu, en hestrinn Grani hljóp upp harðla snart ok brá svá við, at brjóstgjörðin stökk í sundr, ok féll niðr hringjan; en er ek sá, hvar hon glóaði í leirinum, tók ek ok fœrða ek Sigurði, en hann gaf mér; hafið þér þetta sama gull nú fyrir litlu sét. Þá stökk Sigurðr af baki, en ek strauk hest hans, ok þó ek leir af honum, tók ek einn lepp ór tagli hans til sýnis um mikilleika hestsins"; sýndi Gestr þá leppinn, ok var hann sjau alna hár. Ólafr konungr mælti: „Gaman mikit þikkir mér at sögum þínum." Lofuðu nú allir frásagnir hans ok frœkleik. Vildi konungr, at

---

1. nu *foran* hafdr *i F.* — klockv *S*; kluku (*ikke* klukku) *F.* — í Lundi *mgler i F.* — 2. .ví. *S*; .vij. *F.* — 3. En eptir *S*; Eftir *F.* — 4. þar *S;* þa *F.* — 4—5. Eptir þetta — kyrt *efter S*; ok foru sidan konungar hæim j riki sitt ok setiazst þar um hrid *F.* — 6. *Cap. 7. Rød Capiteloverskrift i S*: her synir gestvr sodulhringiuna; *i F*: Gestr sagdi fra sigurdi. — 6. heyrdv *S*; heyrdum *F.* — nidings verk *S;* getit nidingsuigs *F.* — 7. drap *S;* hafdi drepit *F.* — armod, *saa SF.* — 9. reid *S*; ræd *F.* — eina *S;* æinahueria *F.* — grani *S;* granr *F.* — 9—10. harðla snart — í sundr *efter S;* sua hart at j sundr stok briostgerdin *F.* — 11. hvar *S;* huar at (*ikke blot* huar) *F.* — 11—12. *Efter* tok ek *har F* upp. — 12. hafid S; Hafui *F.* — 13. nu firir litlu set þetta sama gull *F.* — 14. tok *S*; ok tok *F.* — 15. vm mikilleika hestzins *S*; uaxstar hans *F.* — 17. þickir *S*; þiki (*ikke* þikir) *F.* — 18. frœkleik *skrevet* f^e kleik *i S;* freklæik *i F* (re *er betegnet ved en Krøl over Linjen*).

hann segði miklu fleira um atburði ferða sinna. Sagði Gestr þeim marga gamansamliga hluti allt til aptans; síðan fóru menn at sofa; en um morgininn eptir lét konungr kalla á Gest ok vill enn fleira tala við Gest. Konungr mælti: „Eigi fæ ek skilit um aldr þinn til fulls, hver líkendi þat megu vera, at þú sér maðr svá gamall, at þú hafir við staddr verit þessi tíðendi; verðr þú at segja sögu aðra, svá at vér verðim sannfróðari um slíka atburði.“ Gestr svarar þá: „Vita þóttumst ek þat fyrir, at þér munduð heyra vilja aðra sögu mína, ef ek segða um gullit, hversu farit væri.“ Konungr mælti: „Segja skaltu víst.“

VIII. „Þá er nú enn at segja“, segir Gestr, „at ek fór norðr til Danmerkr, ok settumst ek þar at föðurleifð minni, þvíat hann andaðist skjótt; ok litlu síðar frétta ek dauða Sigurðar konungs ok svá Gjúkunga, ok þótti mér þat mikil tíðendi.“ Konúngr mælti: „Hvat varð Sigurði at bana?“ Gestr segir: „Sú er sögn flestra manna, at Guthormr Gjúkason legði hann sverði í gegnum sofanda hjá Guðrúnu; en þýðverskir menn segja Sigurð hafa drepinn

---

Linje 18 til Side 69, Linje 4. Jfr. den prosaiske Efterskrift „Frá dauða Sigurðar“ til Brot af Sigurðarkviðu (min Udg. S. 241).

---

1. s. miclo *S;* segde myklu *F.* — ferda *S;* frænda *F.* — sagdi *S;* segir *F.* — 2. síðan *mgler i F, som har* þa *efter* menn. — 3—4. kalla a *S;* kalla *F.* — 4. Konungr mælti *F;* talar (?) konvngr *S.* — 5. *F har* til fullz *foran* um alldr þinn. — 6. megu] mega *S;* ma *F.* — 6—7. hafir vid staddr verit *S;* verit (*ikke* værir) uit staddr *F.* — 8—9. s. þa *S;* suarar *F.* — 9. mvndvt *S;* mundit *F.* — 10. segdi *F.* — 12. *Cap. 8. Rød Capiteloverskrift i S:* kuedskapvr brynh(ildar) daudrar; *i F:* Gestr sagdi fra brynhilldi ok gygi. — 15. konungs *mgler i F.* — 17. Gestr suarar *F.* — flestra manna sögnn *F.* — 18—19. hjá Guðrúnu, *saa S;* j sæng gudrunar *F.* — 19. þydverskir *S;* þyuerskir *F.* — drepinn hafa *F.*

verit úti í skógi; en í Guðrúnarrœðu segir svá, at Sigurðr ok Gjúka synir riði til þings nökkurs, ok þá dræpi þeir hann; en þat er alsagt, at þeir vágu at honum liggjanda ok óvörum ok sviku hann í trygð. En hirðmaðr einn spyrr: „Hversu fór Brynhildr þá með?“ Gęstr segir: „Þá drap Brynhildr sjau þræla sína ok fimm ambáttir, en lagði sik sverði í gegnum ok bað sik aka með þessa menn til báls ok brenna sik dauða; svá var gert, at henni var gert annat bál, en annat Sigurði, ok brendu þeir hann fyrri. En Brynhildi var ekit í reið einni, ok var tjaldat um guðvef ok purpura, ok glóaði allt við gull, ok svá var hon brend.“ Þá spurðu þeir Gest: „Er þat nökkut satt, at Brynhildr kvæði dauð, þá er hon var ekin til bálsins?“ Gestr kvað þat satt vera; þeir báðu hann þat kveða, ef hann kynni. Þá mælti Gestr: „Þá er Brynhildi var ekit til brennunnar á helveg, ok var farit með hana í nánd hömrum nökkurum; þar bjó ein gýgr; hon stóð úti fyrir hellisdyrum ok var í skinnkyrtli ok svört

---

L. 5—7. Jfr. den pros. Efterskrift til Guðr. I (*S. 246 b, L. 6—8*). — *L. 8—10. Jfr. den pros. Indl. til Helreið Brynh.* (*S. 260 a, L. 1—6*).

---

1. j skogi *S*; a skogi *F*. — í Guðrúnarrœðu segir *efter S; vel rettere* í Guðrúnarkviðu segir, *se den pros. Efterskr.* „Frá dauða Sigurðar“ *til Brot af Sig.kviðu* (*min Udg. S. 241*); igdurnar sôgdu *F ved Feillæsning.* — 2. *S tilføier* ok g. (*d. e.* Gestr) *efter* Gjúka synir. — ridi *S;* hofd (*sic*) ridit *F.* — 3. vagv *S*; uogu *F.* — 4. *F har* at (*ikke* ok) *foran* vuðrum. — 5. s. *S*; suarar *F.* — 6. sjau *skrevet* .vıı́. *i S og F.* — *Rettere* átta, *se Sig. III, V. 70, L. 3.* — 8. sva *S*; Ok sua *F.* — 9—10. en annat Sigurði — var ekit *efter S*; en sigurdi annat ok uar hann fyrri brenndr en brynhilldr. henni var ekit *F.* — 12. þeir G. *S;* menn gest *F.* — 12—13. Er þat nökkut — bálsins *efter S*; huort brynhilldr hefde nokkut kuedit daud *F.* — 13. G. q. *S;* Hann quad *F.* — 14. þat *foran* kveða *mgler i F.* — 16. j nand *S;* nærr *F.* — 17. stod *mgler i F.*

ásýndar; hon hafði í hendi skógarvönd einn loganda ok mælti: „Þessu vil ek beina til brennu þinnar, Brynhildr! ok væri betr, at þú værir lifandi brend fyrir ódáðir þínar þær, er þú lézt drepa Sigurð Fáfnisbana, svá ágætan mann, ok opt var ek honum sinnuð, ok fyrir þat skal ek ljóða á þik með hermdar-orðum þeim, at öllum sér þú at leiðari, er slíkt heyra frá þér sagt." Eptir þat ljóðast þær á Brynhildr ok gýgr. Gýgr kvað:

15. „Skaltu í gǫgnum
ganga eigi
grjóti studda
garða mína;
betr sœmði þér
borða at rekja,
heldr en at vitja
várra ranna.

16. Hvat skaltu vitja
af Vallandi,
hverflynt höfuð!
húsa minna?
þú hefir vörgum,
ef þik vita lystir,

Str. 15—27. Helreið Brynhildar, Str. 1—6 og 8—14.

1. ásyndar *S;* yfirlitz *F.* — hafdi *S;* hefir *F.* — *Efter* hendi *har F* ser. — einn loganda *S;* langan *F.* — 4. er þu *S;* at þu *F.* — 5. lioda *S;* hlioda *F.* — 6. hermdar *S*; hefnndar *F.* — 7. ljóðast] hliodaz *S;* hliodazst *F.* — 9. igognom *R;* igegnum *SF.* — 13. somdi *S;* sæmdi *F;* semþi *R, hvilket kan være af* sama. — 14. rekia *SF*; rekia ę *R.* — 15. at *mgler i R.* — 16. v*ar*ra ran*na S;* uorra ranna *F*; *rettere* vers annar(r)ar *R.* — 18. af val landi *R;* vá al*an*di *S;* ua al*an*di *F.* — 19. huerflynt *F*; hvarflynt *S; rettere* hvarfúst *R.* — 21. vörgum, *saa SF;* vár gvllz *R.* — 22. ef þik vita lystir *SR;* ef þin vitia *F.*

meini blandat
manns blóð gefit.“

Þá kvað Brynhildr:

17. „Bregðu eigi mér,
brúðr ór steini!
þótt værak fyrr
í víkingu;
ek man okkur
œðri þykkja,
hvars øðli menn
okkart kunnu.“

Gýgr kvað:

18. „Þú ert, Brynhildr
Buðla dóttir!
heilli verstu
í heim borin;
þú hefir Gjúka
of glatat börnum
ok búi þeira
brugðit góðu.“

Brynhildr kvað:

19. „Ek man segja þér
sanna rœðu,

---

1. meini blandat *S*; morgum til matar *F*; mild af hondom *R*. 2. gefit *SF*; þuegit *R*. — 4. Bregþv *R*; Bregd þv *S*; Bregtu *F*. — mer æigi *F*. — 6. þott *FR*; þo at *S*. — væra ek *SF*; ec uęrac *R*. — ſyrr *F*; fyr *S*; *mgler i R*. — 8. occor *R*; okkar *S*; okkarr (*ikke* okkar) *F*. — 10. þar er eðli menn *S*; þeim er edli mitt *F*; hvars menn ęþli *R*. — 11. okkat kunnu *S*; occart kvnna *R*; um kunna *F*. — 13. ert *SF*; vart *R*. — 17. Gjúka *mgler i F*. — 23. sanna *SF*; svinn or *R*. — ręðv *S*; rædu *F*; reiþo *R*.

vélgjarnt höfuð!
ef þik vita lystir:
hve gørðu mik
Gjúka arfar
ástalausa
ok eiðrofa.

20. Lét mik af harmi
hugfullr konungr
Atla systur
undir eik búa;
var ek vetra tólf,
ef þik vita lystir,
þá er ek ungum gram
eiða svarðak.

21. Ek lét gamlan
á Goðþjóðu
Hjálmgunnar næst
heljar ganga;
gaf ek ungum sigr
Öðu bróður,
þar varð mér Óðinn
ofgreypr fyrir.

22. Lauk hann mik skjöldum
í Skatalundi

---

1. vélgjarnt höfuð, *saa SF (F skriver* uæilgiarnnt)*;* vitla/ssi mioc *F.* — 3. gorðo *R;* gerðu *SF.* — 7. mik af harmi *SF; rettere* hami vára *R.* — 9. Atla systur *SF; rettere* átta systra *R.* — 10. búa *SF; rettere* borit *R.* — 12. þic *R*; þig *S*; þess *S*; — 13. þa cr ek *F;* þar ek *S;* er ek *R.* — 14. svardag *SF;* seldac *R.* — *Mellem Str. 20 og 21 har R en Strophe, som mgler i SF.* — 15 Ek let *F*; Ok let *S;* Þa let ec *R.* — 16. a god þioþo *R;* á gǫð þorðv *S*; gygiar brodur *F.* — 17. nęst *SR*; nest *F.* — 20. a/þo *R*; auda *S;* audar *F.* — 21. þar *FR*; þvi *S.* — varð *SR*; uar *F.* — 22. ofgreypr firir *SF;* ofreiþr vm þat *R.*

rauðum ok hvítum,
reyndar svæfða;
þann bað hann slíta
svefni mínum,
er hvergi lands
hræðask kynni.

23. Lét hann um sal minn
sunnanverðan
hávan brenna
hrottgarm viðar;
þar bað hann einn þegn
yfir um ríða,
þanns mér fœrði gull
þaz und Fáfni lá.

24. Reið góðr Grana
gullmiðlandi,
þars fóstri minn
fletjum stýrði;
einn þótti hann þar
öllum betri
víkingr Dana
í verðungu.

25. Sváfum vit ok unðum
í sæing einni,
sem hann bróðir minn

2. reyndar svǫfða (*præt. pcp. pass. acc. sg.*) *SF*; r. svæfði *Fas.*; *rettere* randir snvrto *R.* — 10. hrottgarm *SF*; her *R.* — 11. einn þegn *R;* þegn einn *S*; þeg[r] æinn *F.* — 12. um *SF*; at *R.* — 13. þannz mer fǫrði gvll *R*; þanz mer f*er*di gvll *S*; þann er færde mer *F.* — 14. þatz vnd fafni la *R*; þat er vndir fafni la *S*; fafnis dynu *F.* — 17. þars *R*; þar er *SF.* — 22. verþvngo *R*; virdingu *SF.* — 23. Sváfum] Svafv *S*; Suofu *F;* Svafo *R.* — vnþom *R*; undum *SF.* — 24. sǫing *R*; sæng *SF.* — 25. bróðir minn *SF;* minn broþir *R.*

of borinn væri;
hvártki knátti
hönd yfir annat
átta nóttum
okkart leggja.

26. Því brá mér Guðrún
Gjúka dóttir,
at ek Sigurði
svæfak á armi;
þar varð ek þess vís,
er ek vildigak,
at þau véltu mik
í verfangi.

27. Munu við ofstríð
alls til lengi
konur ok karlar
kvikvir um fœðask;
vit skulum okkrum
aldri slíta
Sigurðr saman.
Søkkstu nú, rög gýgr!"

Þá œpti gýgr ógurligri röddu ok hljóp inn í bjargit." Þá sögðu hirðmenn konungs: „Gaman er þetta, ok segðu enn fleira." Konungr mælti: „Eigi er nauðsyn at segja fleira frá slíkum hlutum."

---

2. hvartki *R*; hvarki *S*; huorki *F*. — knatti *RS*; matti *F*. — 5. occart *R*; enn at *SF* (*forvansket af* occat). — 9. s*efac *R*; svęfag *S*; suæfa *F*. — 10. þar *SR*; þa *F*. — vís *SR*; uiss *F*. — 11. er *SR*; at *F*. — vildigac *R*; vilda $\overset{\text{i}}{\text{e}}$ *S*; uillda ei *F*. — 12. velto *R*; vęlltv *S*; uielltu *F*. — 15. til *SR*; of *F*. — 17. kvikir um *SF*; kvikvir *R*. — fǫdaz *R*; fędaz *S*; fordazst *F*. — 21. sǫkztv *S*; sòxstu *F*; seycstv *R*. — nú rög gýgr *efter* *S*; nu gygr *F*; gygiarkyn *R*. — 25. þuilikum *F*.

Konungr spyrr: „Vartu nökkut með Loðbrókarsonum?“ Gestr svarar: „Skamma stund var ek með þeim; ok kom ek til þeira, þá er þeir herjuðu suðr at Mundíafjalli ok brutu Vífilsborg; þá var allt við þá hrætt, þvíat þeir höfðu sigr, hvar sem þeir kómu, ok þá ætluðu þeir at fara til Rómaborgar. Þat var einn dag, at maðr nökkurr kom fyrir Björn konung járnsíðu ok heilsar honum; hann tók honum vel ok spurði, hvaðan hann væri eða hvat hann héti. Hann kvezt Sónes heita ok kominn sunnan frá Rómaborg. Konungr segir: „Hve langt er þangat?“ Sónes svaraði: „Hér máttu sjá, konungr! skúa, er ek hefi á fótum“; tekr hann þá járnskúa af fótum sér, ok váru allþykkir ofan, en mjök slitnir neðan: „Svá er löng leið héðan til Rómaborgar, sem þér meguð nú sjá á skóm mínum, hversu hart þeir hafa þolat.“ Konungr mælti: „Furðu löng leið er þat at fara, ok því munu vér aptr snúa ok herja eigi á Rómaríki; ok svá gera þeir brœðr, at þeir fara eigi lengra, ok þótti herinum undarligt at snúa aptr við eins manns orð. Fóru við þetta Loðbrókarsynir heim norðr ok herjuðu eigi lengra suðr.“ Ólafr konungr segir: „Auðsýnt var þat, at heilagir menn í Róma vildu eigi yfirgang þeira þangat, ok man sá

---

1. Konungr mællti *F.* — 2—3. ok kom ek *S*; ek kom *F.* — 4. uifilsborg *F*; vívilsborg *S.* — 5. k*omv* *S*; kuomu *F.* — 7. hann tok *S*; konungr tekr *F.* — 8. edr hvat hann heti *S*; at kominn *F.* — 9. qz *S*; sagdizst *F.* — Sónes heita ok *mgler i F.* — 10. s. *S*; spurde *F.* — Sones s. *S*; Hann suarade *F.* — 11. skva *S*; sko *F.* — hefi] hefir *SF.* — 12. skua *S*; sko *F.* — 14. meguð *indsat for den senere Form* megit. — hart *S*; hart at *F.* — 15. er þat *S;* er þetta *F.* — 16. því *mgler i F.* — 17. brœðr *mgler i F.* — 17—18. herinvm *S*; huerium þetta *F.* — 15. aptr *S*; suo skiott siuu skapi *F.* — *Efter* mannz ord *har F* er þeir hôfdu adr allt rad (*Hskr.* radr) firir gort. — 18—19. Fóru — heim *efter S*; Foru lodbrokar synir uit þetta aftr ok heim *F.* — 19. læingra *F*; lengra *S med Prik under* a (*altsaa* lengr?). — 20. Ólafr *mgler i F.* — s. *S*; spurde *F.* — heilagir *S*; helgir *F.*

andi sendr hafa verit af guðligum mætti, er svá skiptist þeira fyriræltun, at gera ekki illvirki í hinum helgasta stað."

IX. Enn spurði konungr Gest: „Hvar hefir þú þess komit til konunga, er þér hefir bezt þótt?" Gestr segir: „Mest gleði þótti mér með Sigurði konungi ok Gjúkungum; en þeir brœðr Loðbrókarsynir váru menn sjálfráðastir at lifa, sem menn vildu; en með Eireki konungi at Uppsölum var sæla mest; en Haraldr konungr hárfagri var vandastr at háttum ok hirðsiðum allra konunga. Ek var ok með Hlöðvi konungi á Saxlandi, ok þar var ek prímsigndr, þvíat ek mátta eigi þar vera ella, þvíat þar var kristni vel haldin, ok þar þótti mér at öllu bezt." Konungr mælti: „Mörg tíðendi mantu segja kunna, ef vér viljum spyrja." Konungr fréttir nú margs; Gestr segir þat allt greiniliga; ok um síðir talar hann svá: „Nú má ek segja yðr, hví ek em Norna-Gestr kallaðr." Konungr sagðist þat heyra vilja.

X. „Þat var, þá er ek var fœddr upp með föður mínum í þeim stað, er Grœningr heitir; faðir minn var ríkr at peningum ok hélt ríkuliga herbergi sín; þar fóru

---

1—2. sendr — skiptist *efter S*; af gude sendr verit hafua at suo skiftizst skiott *F.* — 2. firir ętlvn *S*; firirætlan *F.* — illvirki *S*; spelluirke *F.* — í *mgler i F.* — *Efter* stad *har S* Jesu Cristi j Romaborg. — 3. *Cap. 9. Rød Capiteloverskrift i S:* frasagnir nornagestz; *i F:* af spurningum konungs vid gest. — 5. konungi *mgler i F.* — 6. brœðr *mgler i F.* — sealfradzstir *F urigtig.* — 7. konungi *mgler i F.* — 9. háttum ok *mgler i F.* — *Efter* allra *har F* fyrr nefnndra. — með *mgler i F.* — 11. matta *S*; matti *F.* — ella *S*; elligar *F.* — 14. *Efter* margs *har F* gest. en. — 15. ek em *S*; at ek er *F.* — 16. sagdizst *F*; s. *S.* — 17. *Cap. 10. Capiteloverskrift med rødt i S (utydelig):* her segir fra þui huat nornir (?) spado um aldr ok lif (*Bogstaverne mellem* norn *og* spado *har jeg ikke kunnet læse*; *heller ikke har jeg kunnet læse noget efter* lif; *der har kanske staat* G. *d. e.* Gests); *i F*: Nornagestr var skirdr med raadi konungs. — 18. græningr *F*; *3dje Bogstav er ikke ganske tydelig i S.* — 19. peningum *F*; penningvm *S.*

þá um land völvur, er kallaðar váru spákonur, ok spáðu mönnum ørlög, því buðu margir menn þeim heim ok gerðu þeim veizlur ok gáfu þeim góða gripi at skilnaði. Faðir minn gerði ok svá, ok kómu þær til hans með sveit manna, ok skyldu þær spá mér ørlög; lá ek þá í vöggu, ok er þær skyldu tala um mitt mál, þá brunnu yfir mér kertisljós tvau. Þær mæltu vel til mín ok sögðu mik mikinn auðnumann verða mundu ok sögðu allt svá skyldu fara um mitt ráð. Hin yngsta nornin þóttist oflítils metin af hinum tveim, er þær spurðu hana eigi eptir; var þar ok mikil ribbalda sveit, er henni hratt ór sínu sæti, ok feldu til jarðar. Af þessu varð hon skapstygg; kallar hon þá hátt ok reiðiliga, bað hinar hætta svá góðum ummælum við mik: „þvíat ek skapa honum þat, at hann skal eigi lifa lengr, en kerti þat brennr, er upp er tendrat hjá sveininum.“ Eptir þetta tók völvan sú hin ellri kertit ok slokkir ok biðr móður mína varðveita ok kveikja eigi fyrr en á síðastum dögum lífs míns. Eptir þetta fóru spákonur brott ok bundu hina ungu norn ok hafa hana svá í brott, ok gaf faðir minn þeim góðar

---

1. land *S*; landit *F*. — völvur, *saa SF for* völur. — 2. ǫrlǫg *S*; alldr *F*. — margir *mgler i F*. — heim *mgler i F* — gerdv *S*; geordu *F*. — 3. goda gripi *S*; giafir *F*. — 4. komv *S*; kuomu *F*. — 5. skylldv *F*; skilldv *S*. — orlǫg *S*; orlög *F*. — ok *efter* vöggu *mgler i F*. — 6. skylldu *F*; skilldv *S*. — *F har* .ij. *d. e.* tvau *foran* kertislios. — 7. vel *S*; þa *F*. — 8. *Efter* uerda mundu *har F* ok mæira en adra mina forelldra edr hofdingia synir (*rettere* syni) þar j landi. — *F har urigtig* sagde, *ikke* sogdu. — skilldv *S*; skillde (*ikke* skylldu) *F*. — 9. Hin *F*; En *S*. — af *S*; hia *F*. — tveim *skrevet* .ij. *i SF*. — 10. *Efter* eftir *tilføier F* slikum spaam er suo uoru mikils uerdar. — 11. *F har* sinu *efter* sæti. — felldv *S*; fell hon *F*. — 12. skapstygg *S*; akafa stygg *F*. — 13. bad *S*; ok bad *F*. — 16. vǫlvan sv en ellri *S*; hin ellri uoluan *F*. — slǫckir *S*; slokti *F*. — modur *F*; modr *S*. — 17. fyr *S*. — síðastum dögum *efter S*; sidazsta dęgi *F*. — 18. brott *S*; j bur (*sic*) *F*. — 19. j brott *S*; j burt *F*.

gjafir at skilnaði. Þá er ek er roskinn maðr, fær móðir mín mér kerti þetta til varðveizlu; hefi ek þat nú hér með mér.“ Konungr mælti: „Hví fórtu nú hingat til vár?“ Gestr svarar: „Þessu sveif mér í hug, ætlaða ek mik nökkut auðnubragð af yðr hljóta mundu, þvíat þér eruð mjök lofaðir af góðum mönnum ok vitrum.“ Konungr segir: „Viltu nú taka hér skírn?“ Gestr svarar: „Þat vil ek nú gera eptir yðru ráði.“ Var nú svá gert, ok tók konungr hann nú í kærleika við sik ok gerði hann hirðmann sinn. Gestr varð trúmaðr ok fylgði vel konungs siðum; var hann ok vinsæll af mönnum.

XI. Þat var einn dag, at konungr spyrr Gest: „Hversu lengi vildir þú nú lifa, ef þú réðir?“ Gestr svarar: „Skamma stund héðan af, ef guð vildi.“ Konungr mælti: „Hvat man líða, ef þú tekr kerti þat, er þú hefir frá sagt?“ Gestr tók nú kerti sitt ór hörpustokki sínum. Konungr bað þá kveikja; svá var gert; ok er kertit var tendrat, brann þat skjótt. Konungr spurði Gest: „Hversu gamall ertu?“ Gestr svarar: „Nú hefi ek þrjú hundruð vetra.“ „Allgamall ertu“, segir konungr. Gestr lagðist þá niðr; hann bað ólea sik; þat lét konungr þegar gera; ok er þat var gert, var lítit óbrunnit af kertinu. Þat fundu menn þá, at

---

2. hefui *F*; hefir *S*. — hér *mgler i F*. — 4. G. s. *S*; Gestr suarar *F*. — hvg *S*; skap *F*. — 5. nock' *S*; af þer nokkura *F*. — bragð af yðr *mgler i F*. — 5—6. ervt miog *S*; hafit firir mer verit miðg *F*. — 7. sagde *F*. — her *S*; helga *F*. — 8. nv gera eptir *S*; gera ath *F*. — 9. hann nv *S*; hann *F*. — 10. *Efter* trumadr *har F* mikill. — 12. *Cap. 11. Rød Capiteloverskrift i S*: her andaz nornagest[r]; *i F* andlaat gestz. — sp. *med et Tegn over* p, *som almindelig betegner* vr *S*; spurde *F*. — 13. skama *S*. — 14. *Efter* uillde *har F* þat. — 15. kerti þat er þú hefir frá sagt *efter S*; nu kerti þitt *F*. — 16. or *S*; ðr *F*. — 17. ok suo *F*. — 18. sp. *S*; spurde *F*. — *Efter* gamall *har F* madr. — 19. G. s. *S*; *mgler i F*. — 20. s. *S*; sagdi *F*. — 21. bad *S*; bad þa *F*. — olia *S*. — þegar *mgler i F*.

leið at Gesti; var þat ok jafnskjótt, at brunnit var kertit, ok Gestr andaðist, ok þótti öllum merkiligt hans andlát; þótti konungi ok mark at sögum hans ok þótti sannast um lífdaga hans svá, sem hann sagði.

---

3. *Foran* mark *har F* mikit. — 4. sva sem *S*; sem *F*.

Anmærkninger.

Cap. I. S. 49, L. 14. sem síðan man sagt verða: *nemlig i Fortællingen om Helge Thoressøn, som er indskudt i Olav Tryggvessöns Saga efter Fortællingen om Nornagest; se Flatöb. I, 380; Fms. III, 137 ff.*

Cap. II. S. 50, L. 15. herbergit: *den Bygning, hvori de baade søv og holdt til om Dagen. — S. 51, L. 18. Her kunde vel Læsemaaden i S have været beholdt:* veðja við oss, at þú mant eigi jafngott gull sét hafa; *egentlig: vædde med os, (som paastaa,) at du ikke har sét saa godt Guld — S. 52, L. 10.* Gunnarsslagi (*acc. pl.*), *Gunnars Melodier (Slaatter); de Melodier, som Nivlungen Gunnar i Ormegaarden spillede paa Harpen.* — Guðrúnarbrögð hin fornu: (*den Melodi, som hørte til — eller: det Spil, hvormed man pleiede at ledsage Foredraget af) det gamle Kvæde om Gudruns listige Paafund; Emnet for dette Kvæde har rimelig været Nivlungernes og Atles Død.*

Cap. V. S. 65, L. 5. í sögu Sigurðar: *herved menes Völsungasaga, om end ikke just i den Redaction, hvori vi have den.*

Cap. VII. S. 67, L. 7. Ármóð, *som begge Hskrr. have, kaldes Kongen ogsaa i Egils saga ok Ásmundar (Fas. III, 406), hvor han gjøres til en Søn af Gnoðar-Ásmundr. Men vistnok rettere kaldes den Konge. som Starkad dræbte, af Snorre (Yngl. s. Cap. 28)* Áli hinn frœkni, *af Saxo (Müll. Udg. S. 392) Olo vegetus.*

Cap. VIII. S. 69, L. 15. ok var farit: *her er* ok *Eftersætningspartikel. — S. 75, L. 9. Navnet* Sónes *er fremmed, ligesom rimelig selve Sagnet, der ogsaa fortælles i Ragnars saga Cap. 13, hvor dog dette Navn ikke nævnes; dets Endelse tyder paa romansk eller latinsk Oprindelse.*

Cap. IX. S. 76, L. 6. þeir brœðr Loðbrókarsynir váru menn sjálfráðastir at lifa, sem menn vildu: *Lodbrokssønnerne gave Folk størst Frihed til at leve, som de vilde. Men dette skulde man snarere have ventet udtrykt ved* með þeim brœðrum Loðbrókarsonum var mönnum sjálfráðast (*eller* váru menn sjálfráðastir) at lifa, sem vildu.

Det norske Oldskriftselskab har for Aaret 1862 udgivet:

1. Gammel norsk Homiliebog (Cod. Arn. Magn. 619. 4.), udgivet af Prof. C. R. Unger, første Hefte. 160 Sider.
2. Oldnorsk Formlære for Begyndere af J. Aars. 92 S.
3. Gunnlaugs saga Ormstungu. Med forklarende Anmærkninger og Ordsamling, udgivet af O. Rygh. 120 S.

For Aaret 1863 er udgivet:

1. Gammel norsk Homiliebog (Cod. Arn. Magn. 619 Qv), udgivet af C. R. Unger. Andet og sidste Hefte. 72 S.
2. Heimskringla eller Norges Kongesagaer af Snorre Sturlassøn, udgivne ved C. R. Unger. Første Hefte. 160 S.
3. Norrøne Skrifter af sagnhistorisk Indhold, udgivne af Sophus Bugge. Første Hefte. 80 S.

De for hvert af disse Aar udgivne Skrifter kan faaes mod Erlæggelse af Aarsbidraget (1 Spd.), naar man henvender sig til Selskabets Kasserer, Cand. mag. Siegwart Petersen, (Nedre Slotsgade No. 8, Christiania) , som ogsaa modtager Indmeldelser.

DET NORSKE OLDSKRIFTSELSKABS

SAMLINGER.

VIII.

NORRØNE SKRIFTER AF SAGNHISTORISK INDHOLD,

UDGIVNE AF

SOPHUS BUGGE.

ANDET HEFTE.

CHRISTIANIA.

TRYKT HOS BRØGGER & CHRISTIE.

1865.

Tillæg og Rettelser.

S. 4. Begyndelsen af Cap. 2 skulde rimelig lyde: Ögvaldr Rogalands konungr bjó á Ögvaldsnesi. Hann fór á dýraveiði á Jösurheiði; hon er í milli Rogalands ok Þelamerkr; þat (*eller snarere* þar) kalla menn nú Viði; honum fylgði hirð hans, ok þar fœddi dróttning svejn þann, er Jösurr hét. *Herimod kan vel neppe anføres Udsagnet i Isl. ss. 1, 277 at* Hjörr *bode* norðr á Mœri, í eyju þeiri, skamt frá Borgund, er Jösurheið heitir."

S. 6, L. 23. Læs: til orustu.
- 10, - 3. Der skal rimelig med Bjørner. læses: varastu víti. *Sidste Bogstav synes i Cd. oprindelig at have været* r, *men at være bleven rettet til* í.
- 12, - 9. Læs: Hera. Hjörleifr konungr (*saa Cd.*).
- 14, - 5. Istedenfor til orrostu (o2o *Cd.*) *burde det vistnok hede* til móts.
- 14, - 21. œðru *læs* æðru.
- 14, - 34. Læs: 20. engi] eigi *Cd.*
- 15, - 12. Sveinn *læs* Steinn.
- 17, - 28. riedum *læs* Redum.
- 18, - 3. œðru *læs* æðru.
- 21, - 11. Hlítt, *som Cd. har, kunde beholdes.*
- 24, - 32. ek *læs* eg.
- 29, - 17. ver *læs* vér.
- 29, - 29. Efter dreym *Cd. tilføies: men* dí *er skrevet til i Randen.*
- 30, - 20. For sæi *burde den ældre Form* sæja *have været indsat.*
- 31, - 7. heitat *læs* heitit.
- 31, - 28. æfi *læs* ævi.
- 32, - 15. sá ek *læs* sák.
- 32, - 17—18. Det oprindelige Udtryk er vist: Hafðiskat hilmir | hlífskjöld fyr.
- 32, - 21. hœfra *læs* hæfra.
- 37, - 1. tólf vetra, *oprindelig vel* tólfvetr.
- 37, - 13. um mik *burde vel stryges, da det ikke vel lader sig forene med* svá at menn vitu (*rettere* viti).
- 42, Anmærkn. til S. 7, L. 2. Jfr. Gaardsnavnet Steinageimi *Munch Beskr. ov. Norge i Middelald. S. 106.*
- 43, Anm. til S. 14, L. 2. nauðgan = ánauðgan, *jvfr.* nauð = ánauð *Fms. X, 391.*
- 43, Anm. til S. 22, L. 1. hauka, *d. e. Heltene, efter R. Keyser.*
- 47, - 6. Der burde vel heller skrives: herbergi, þá þótti.
- 48, - 3. For þat hverfr sá (*saa F*) *læs*: þetta hverfr sjá (*saa S*).
- 48, - 5. Sveininn *læs* Sveinn (*saa S*).
- 48, - 21. nökkurr *læs* nökkut (*S har* nock', *F* nokkur).
- 52, - 7. For hafa *har S* segia.
- 54, - 9. For hittið (*saa F*) *læs* finnið (*S*).
- 58, - 12. Herruð *burde have været rettet til* Hervarð.
- 58, - 20. Læs: ok þar váru þeir mjök (*saa S*).
- 58, - 21. For er Sigurðr (*F*) *læs* at Sigurðr (*S*).
- 59, - 10. For ok blám (*F*) *læs* ok í blám (*S*).
- 61, - 1. For at honum *læs* af honum (*saa baade S og F*).
- 62, - 9. S har fyri, *skjønt lidt utydeligt.*
- 63, - 9. S skriver safna, *ligesaa F* safnna.
- 63, - 22. Efter minnvm *tilføi: eller* mínvm.
- 64, - 1. enn *skal stryges; det mangler ogsaa i S.*

Völsunga saga.

Völsunga saga.

Hér hefr upp ok segir frá þeim manni, er Sigi er nefndr ok kallaðr, at héti son Óðins. Annarr maðr er nefndr til sögunnar, er Skaði hét, hann var ríkr ok mikill fyrir sér, en þó var Sigi þeira hinn ríkari ok ættstœrri, at því er menn mæltu í þann tíma. Skaði átti þræl þann, er nökkut verðr at geta við söguna, hann hét Breði; hann er fróðr um þat, er hann skyldi at hafast; hann hafði íþróttir ok atgervi jafnframt hinum, er meira þóttu verðir, eða umfram nökkura. Þat er nú at segja eitthvert sinn, at Sigi ferr at dýraveiði ok með honum þrællinn, ok veiða dýr um daginn allt til aptans. En er þeir bera saman veiði sína um aptaninn, þá hafði Breði veitt miklu flei[ra] . . . . . en . . Sig . . . . stórilla . . . . [at einn] þræll skal hafa

Hele første Side i Cd., som strækker sig til Nú ferr hann heim *excl., er meget utydelig og vanskelig at læse.* — 1. *Overskriften* Völsunga saga *er tilsat efter Fas.* — *Cd. har havt en Overskrift, men den er nu aldeles ulæselig; der sés endnu Spor af første Bogstav, som har været stor og rødlig (Trækkene synes mest at ligne* G). — 3. héti, *kanske rettere* væri. — odins *er utydeligt i Cd., men kan dog skjelnes.* — 5. því] þi *Cd.* — 6. męltu *er utydeligt i Cd., men kan dog skjelnes.* — 7. hann er *Cd., ikke* hann var. — frodr, *saa syntes Cd. at have, efter hvad jeg kunde skimte; dog er Ordet utydeligt og usikkert;* kendr *Fas., som tilføier i Anm.* „*eða:* hendr, *dauft.*“ — 8. um, *saa skrevet efter Gjætning;* við *Fas.* — 12. en er *Cd., ikke* Ok er, *som Fas. har.* — veiði] veid *Cd.* — 13. Breði, *saa Fas.; Ordet er ikke ganske tydeligt i Cd.;* þrællinn *Bj.* — *Mellem* fleira *og* en *har kanske staat* ok meira. — 14. *Mellem* en *og* Sigh . . . *er Rum til 2 eller 3 Bogstaver i Cd.* — *Efter* storilla *trode jeg at skimte* hm̄ (*d. e.* honum) *i Cd.* — einn *foran* þræll *trode jeg at skimte i Cd.; men* at *er tilsat efter Gjætning.*

betr veitt . . . . drepin (?) . . . at h . . . . sjá at fangi . . . . Sigi sva-[raði] . . . . at Sigi . . . . þ[at] væri eign h[ans] . . . at vi . . . . hann t . . drepr Breða . . . . ef . . . . ein (?) . . . . Nú ferr hann heim um kveldit ok segir, at Breði hafi riðit frá honum á skóginn, „ok var hann senn ór augliti mér, ok veit ek ekki til hans.“ Skaði grunar sögn Siga ok getr, at vera mun svik hans, ok mun Sigi hafa drepit hann; fær mann til at leita hans, ok lýkr svá leitinni, at þeir fundu hann í skafli einum, ok mælti Skaði, at þann skafl skyldi kalla Breðafönn héðan af, ok hafa menn nú þat eptir síðan ok kalla svá hverja fönn, er mikil er. Þá kemr upp, at Sigi hefir drepit þrælinn ok myrðan; þá kalla þeir hann varg í véum, ok má hann nú eigi heima vera með feðr sínum. Óðinn fylgir honum nú af landi brott svá langa leið, at stóru bar, ok eigi létti hann fyrr, en hann kom honum til herskipa. Nú tekr Sigi at leggjast í hernað með þat lið, er faðir hans fékk honum, áðr þeir skildu, ok varð hann sigrsæll í hernaðinum; ok svá kemr hans máli, at hann fékk herjat sér land ok ríki um síðir; ok því næst fékk hann sér göfugt kvánfang, ok gerist hann ríkr konungr ok mikill fyrir sér ok réð fyrir

---

1. *Foran* at *trode jeg at skimte* . . gh *i Cd.* — 5—6. *Jeg trode i Cd. at skimte* beín . . . . . . t . fundu . . . um . . . . *I de ni nederste Linjer paa første Side i Cd.* (*fra* veitt miclu *excl. og til* Nu ferr hann heim *excl.*) *ere næsten alle Ord udslidte og ulæselige. De Ord, som jeg har kunnet skjelne, har jeg ovenfor indsat; men af disse er flere usikre.* — *Papirafskrr. have paa egen Haand udfyldt det, som ikke kunde læses i Cd.*; *efter dem indsætter Fas.:* . . . veitt miklu meira ok fleira (miklu meir *Bj.*) en Sigi, hvat (*maatte hede* svá at *ell. lign.*) honum líkaði (Þetta líkaði honum *Bj.*) stórilla, ok segir, at sik undri, at einn þræll skuli sik yfirbuga í dýraveiði, hleypr því at honum ok drepr hann, dysjar síðan líkit í snjófönn. Nú ferr hann heim *o. s. v.* — 10. mann. *Vel rettere* menn, *som Bj. har*; *jvfr. Völs. rím. 66*: Virðum skipaði veiðimanns | víf at leita fjórum. — 15. véum] vęlum *Cd.*

Húnalandi ok er hinn mesti hermaðr. Hann á son við konu sinni, er hét Rerir; hann vex þar upp með feðr sínum ok gerist brátt mikill vexti ok gerviligr.

Nú gerist Sigi gamall maðr at aldri; hann átti sér marga öfundarmenn, svá at um síðir réðu þeir á hendr honum, er hann trúði bezt, en þat váru brœðr konu hans; þeir gera þá til hans, er hann varir sízt ok hann var fáliðr fyrir, ok bera hann ofrliði, ok á þeim fundi féll Sigi með hirð sinni allri. Son hans Rerir var ekki í þeim háska, ok fær hann svá mikit lið af vinum sínum ok landshöfðingjum, svá at hann eignaðist bæði land ok konungdóm eptir Siga feðr sinn; ok nú er hann þikkist hafa fótum undir komizt í ríki sínu, þá minnist hann á þær sakir, er hann átti við móðurbrœðr sína, er drepit höfðu föður hans, ok safnar konungr sér nú liði miklu ok ferr nú á hendr frændum sínum með þenna her, ok þikkja þeir fyrr gert hafa sakar við sik, þó at hann mæti lítils frændsemi þeira, ok svá gerir hann, fyrir því at eigi skilst hann fyrri við, en hann hafði drepit alla feðrbana sína, þó at úskapliga væri fyrir allar sakir; nú eignast hann lönd ok ríki ok fé, gerist hann nú meiri fyrir sér, en faðir hans. Rerir fékk sér nú herfang mikit ok konu þá, er honum þótti við sitt hœfi, ok eru þau mjök lengi á samt, ok eiga þau øngan erfingja ok ekki barn; þat hugnar þeim báðum illa, ok biðja þau goðin með miklum áhuga, at þau gæti sér barn. Þat er nú sagt, at Frigg heyrir bœn þeira, ok svá Óðinn, hvers þau biðja hann, verðr eigi ørþrifráða, ok tekr óskmey sína, dóttur Hrímnis jötuns, ok fær í hönd henni eitt epli ok biðr hana fœra konungi; hon tók við eplinu ok brá á sik

---

2. Rerir, *saa Cd. sikkert, men første Bogstav kunde let læses feil som* B, *hvilket flere gamle Afskrivere have gjort.* — 4. N *i* Nú *staar i Cd. fremmenfor Linjen, men hverken ved rød Farve eller ved Capiteloverskrift er det antydet, at et nyt Capitel begynder her, saaledes som i Fas.* — 20. ar *i* allar *er utydeligt i Cd.* — 27. *Kanske:* biðja; hann verðr. — ørþrifráða *skrevet* aurþr. *i Cd.*

krákuham ok flýgr til þess, er hon kemr þar, sem konungrinn er ok sat á haugi; hon lét falla eplit í kné konunginum; hann tók þat epli ok þóttist vita, hverju gegna mundi; gengr nú heim af hauginum ok til sinna manna ok kom á fund dróttningar, ok etr þat epli sumt.

II. Þat er nú at segja, at dróttning finnr þat brátt, at hon mundi vera með barni, ok ferr þessu framm langar stundir, at hon má eigi ala barnit. Þá kemr at því, at Rerir skal fara í leiðangr, sem siðvenja er til konunga, at friða land sitt; í þessi ferð varð þat til tíðenda, at Rerir tók sótt ok því næst bana ok ætlaði at sœkja heim Óðin, ok þótti þat mörgum fýsiligt í þann tíma. Nú ferr hinu sama framm um vanheilsu dróttningar, at hon fær eigi alit barnit, ok þessu ferr framm sex vetr, at hon hefir þessa sótt; nú finnr hon þat, at hon mun eigi lengi lifa, ok bað nú, at hana skyldi særa til barnsins, ok svá var gert, sem hon bað; þat var sveinbarn, ok sá sveinn var mikill vexti, þá er hann kom til, sem ván var at. Svá er sagt, at sjá sveinn kysti móður sína, áðr hon dœi; þessum er nú nafn gefit, ok er kallaðr Völsungr; hann var konungr yfir Húnalandi eptir feðr sinn; hann var snemma mikill ok sterkr ok áræðisfullr um þat, er mannraun þótti í ok karlmennska; hann gerist hinn mesti hermaðr ok sigrsæll í orrostum þeim, sem hann átti í herförum. Nú þá er hann var alroskinn at aldri, þá sendir Hrímnir honum Hljóð dóttur sína, er fyrr er getit, þá er hon fór með eplit til Reris, feðr Völsungs; nú gengr hann at eiga hana, ok eru þau lengi á samt, ok eru góðar samfarar þeira. Þau áttu tíu sonu ok eina dóttur; hinn elzti son þeira hét Sigmundr, en Signý dóttir, þau váru tvíburar, ok váru þau

6. *Cap. 2. Rød Capiteloverskrift i Cd.* feddr vols'. — 14. vi. vetr *Cd.*; vintr þrjá (∾ lá) *Völs. rím. 108, 1* — 25 Hrímnir] hímnir *Cd. her.* — 26. Hljóð, *saa Völs. rím. 126, 1, hvor Navnet danner Rim med* hilmi *og* hánum; liod *Cd.*, *ikke* bod. — er getit] getid *Cd.*

fremst ok vænst um alla hluti barna Völsungs konungs, ok váru þó allir miklir fyrir sér, sem lengi hefir uppi verit haft, ok at ágætum gert verit, hversu Völsungar hafa verit ofrkappsmenn miklir, ok hafa verit fyrir flestum mönnum, sem getit er í fornsögum, bæði um fróðleik ok íþróttir ok allsháttar kappgirni. Svá er sagt, at Völsungr konungr lét gera höll eina ágæta ok með þeim hætti, at ein eik mikil stóð í höllinni, ok limar trésins með fögrum blómum stóðu út um ræfr hallarinnar, en leggrinn stóð niðr í höllina, ok kölluðu þeir þat barnstokk.

III. Siggeirr hefir konungr heitit, hann réð fyrir Gautlandi, hann var ríkr konungr ok fjölmennr; hann fór á fund Völsungs konungs, ok bað hann Signýjar til handa sér; þessu tali tekr konungr vel ok svá synir hans, en hon sjálf var þessa ófús, biðr þó feðr sinn ráða þessu, sem öðru því, sem til hennar tœki; en konungrinn tók þat ráð at gipta hana, ok var hon föstnuð Siggeiri konungi. En þá er þessi veizla ok ráðahagr skal takast, skal Siggeirr konungr sœkja veizluna til Völsungs konungs. Konungr bjóst við veizlunni eptir hinum beztum föngum; ok þá er þessi veizla var albúin, kómu þar boðsmenn Völsungs konungs ok svá Siggeirs konungs at nefndum degi, ok hefir Siggeirr konungr marga virðuliga menn með sér. Svá er sagt,

ω

4. kapps *i Cd. skrevet* kafs. — 10. barnstokk, *saa Bj.*] bn stocc *Cd.*, *hvilket baade kan læses* barnstocc (*med samme Teyn skrives* barns *i Cap. 13 Slutn.*) *og* branst.; *Fas. har det sidste, hvilket man forklarer som* brandstokk*; se de forklarende Anmærkninger.* — *I Völs. rím. forvansket*:

142. Berg eitt stóð í breiðum sal,
botstokk ýtar kalla;
. . . .
143. Apaldrs blóm með eplum stendr
upp á þessu bergi.

11. *Cap. 3. Capiteloverskrift i Cd. ulæselig.* — 13. Sygnyiar *Cd.* — 15. þessu *Fas.*] *mgl. i Cd.* — 16. tók *Fas.*] *Ordet er utydeligt og usikkert i Cd.* — 18. er *mgler i Cd.* — þessi *er utydeligt og usikkert i Cd.*

at þar váru miklir eldar gerðir eptir endilangri höllinni, en nú stendr sjá hinn mikli apaldr í miðri höllinni, sem fyrr var nefndr. Nú er þess við getit, at þá er menn sátu við eldana um kveldit, at maðr einn gékk inn í höllina; sá maðr er mönnum úkunnr at sýn; sjá maðr hefir þesshåttar búning, at hann hefir heklu flekkótta yfir sér; sá maðr var berfœttr ok hafði knýtt línbrókum at beini; sá maðr hafði sverð í hendi ok gengr at barnstokkinum, ok hött síðan á höfði; hann var hár mjök ok elliligr ok einsýnn; hann bregðr sverðinu ok stingr því í stokkinn, svá at sverðit sökkr at hjöltum upp; öllum mönnum féllust kveðjur við þenna mann; þá tekr hann til orða ok mælti: „Sá er þessu sverði bregðr ór stokkinum, þá skal sá þat þiggja at mér at gjöf, ok skal hann þat sjálfr sanna, at aldri bar hann betra sverð sér í hendi, en þetta er.“ Eptir þetta gengr sjá hinn gamli maðr út ór höllinni, ok veit engi, hverr hann er, eða hvert hann gengr. Nú standa þeir upp ok metast ekki við at taka sverðit, þikkist sá bezt hafa, er fyrst náir; síðan géngu til hinir göfgustu menn fyrst, en þá hverr at öðrum; engi kemr sá til, er nái, þvíat engan veg bifast, er þeir taka til. Nú kom til Sigmundr, son Völsungs konungs, ok tók ok brá sverðinu ór stokkinum, ok var sem laust lægi fyrir honum. Þetta vápn sýndist öllum svá gott, at engi þóttist sét hafa jafngott sverð, ok býðr Siggeirr honum at vega þrjú jafnvægi gulls. Sigmundr segir: „Þú máttir taka þetta sverð

---

2. stendr] sendr *Cd.* — 5. úkunnr] *i Cd. synes först at have været skrevet* vkvgr, *men dette at være blevet rettet til* vkvn̄r; úkunnigr *Fas.* — 6. flekkótta; *i Völs. rím. 147, 4* bláflekkótta. — 7. *Ordene* sá maðr hafði sverð í hendi ok gengr at barnstokkinum *burde heller staa mellem* einsýnn *og* hann bregðr sverðinu. — 8. barnstokkinum] bnst. *Cd.* — hött] hautt *Cd.* (u *ikke tydelig, men dog sikker*), *ikke* hatt. — 9. hár (*høi*); *saaledes bør vistnok med Fas. læses, snarere end* hárr (*graahaaret*). — elliligr] eldiligr *Cd.* — 15. þetta *efter* en *er utydeligt i Cd.* — 16. engi, *saa Cd., ikke* enginn. — 24. Siggeirr *mgler i Cd.*

eigi síðr en ek, þar sem þat stóð, ef þér sœmdi at bera, en nú fær þú þat aldri, er þat kom áðr í mína hönd, þótt þú bjóðir við allt þat gull, er þú átt.“ Siggeirr konungr reiddist við þessi orð ok þótti sér háðuliga svarat vera; en fyrir því at honum var svá varit, at hann var undirhyggjumaðr mikill, þá lætr hann nú, sem hann hirði ekki um þetta mál, en þat sama kveld hugði hann laun fyrir þetta, þau er síðar kómu framm.

IV. Nú er þat at segja, at Siggeirr gengr í rekkju hjá Signýju þenna aptan; en næsta dag eptir þá var veðr gott; þá segir Siggeirr konungr, at hann vill heim fara ok bíða eigi þess, er vindr yxi, eða sjá gerir úfœran. Ekki er þess getit, at Völsungr konungr letti hann eða synir hans, allra helzt er hann sá, at hann vildi ekki annat en fara frá veizlunni. Nú mælti Signý við feðr sinn: „Eigi vilda ek á brott fara með Siggeiri, ok eigi gerir hugr minn hlæja við honum, ok veit ek af frammvísi minni ok af kynfylgju várri, at af þessu ráði stendr oss mikill úfagnaðr, ef eigi er skjótt brugðit þessum ráðahag.“ „Eigi skaltu þetta mæla, dóttir!“ sagði hann, „þvíat þat er skömm mikil bæði honum ok svá oss at brigða þessu við hann at saklausu, ok eigum vér þá engan trúnað undir honum né vingan, ef þessu er brugðit, ok man hann gjalda illu oss, slíkt er hann má, ok samir þat eina at halda af várri hendi.“ Nú býst Siggeirr konungr til heimferðar; ok áðr þeir fóru frá boðinu, þá bauð hann Völsungi konungi, mági sínum, til sín á Gautland, ok sonum hans öllum með honum, á þriggja

6. hirðe *Cd*, *ikke* hirðti. — 9. *Cap. 4. Den røde Capitel-overskr. i Cd. har jeg ikke med nogen Sikkerhed kunnet læse (første Bogstav syntes at være* S; *et Stykke længer frem trode jeg at skimte* for). — rekkju] reyckiu *Cd.* — 12. gerir; *kanske rettere* geri. — ecki *Cd.*, *ikke* eigi. — 16. gerir] gerit *Cd.* — 18. *Foran* stendr *er først skrevet* verði *i Cd., men dette er overstrøget.* — 19. eigi er] ei er *Cd.* — 25. þeir; *kanske rettere* þau.

mánaða fresti, ok því öllu liði, sem hann vildi með sér hafa ok honum væri til vegsemdar. Vill nú Siggeirr konungr gjalda í því þat, er á skorti brúðlaupsgerðina fyrir þess sakir, er hann vildi eigi meir vera en eina nótt, ok er ekki þat siðr manna at gera svá. Nú heitr Völsungr konungr ferðinni, ok koma á nefndum degi. Þá skiljast þeir mágar, ok ferr Siggeirr konungr heim með konu sína.

V. Nú er at segja frá Völsungi konungi ok sonum hans, at þeir fara at ákveðinni stundu til Gautlands at boði Siggeirs konungs, mágs síns, ok hafa þrjú skip ór landi ok öll vel skipuð, ok verða vel reiðfara ok koma skipum sínum við Gautland, en þat var síð um aptan. En þann sama aptan kom Signý, dóttir Völsungs konungs, ok kallar feðr sinn á einmæli ok brœðr sína, segir nú ætlan sína ok Siggeirs konungs, at hann hefir dregit saman úvígjan her „ok ætlar at svíkja yðr; nú bið ek yðr", segir hon, „at þér farið þegar aptr í yðart ríki ok fáið yðr lið sem mest ok farið higat síðan ok hefnið yðar sjálfir ok gangið eigi í úfœru, þvíat eigi missi þér svika af honum, ef eigi taki þér þetta bragð, sem ek beiði yðr." Þá mælti Völsungr konungr: „Þat munu allar þjóðir at orðum gera, at ek mælta eitt orð úborinn, ok strengda ek þess heit, at ek skylda hvárki flýja eld né járn fyrir hræzlu sakir, ok svá hefi ek enn gert hér til, ok hví munda ek eigi efna þat á gamals aldri? ok eigi skulu meyjar því bregða sonum mínum í leikum, at þeir hræðist bana sinn, þvíat eitt sinn skal hverr deyja, en engi má undan komast at deyja um sinn; er þat mitt ráð, at vér flýjum hvergi, ok gerum af várri hendi sem hreystiligast; ek hefi barizt

---

8. *Cap. 4. Rød, nu meget utydelig, Cap.overskr. i Cd.*: fall uolsungs konungs . . . . . (*efter* konungs *har jeg intet kunnet læse*; *kanske har der staat* ok liðs hans *eller noget lignende*). — 15. sína ok *var kanske bedre borte.* — 15—16. vvigian *Cd.*, *ikke* úvígan. — 18. higat *Cd.*, *ikke* hingat. — 27. engi má *Fas.*] maa engi *Cd.*

hundrað sinnum, ok hefi ek haft stundum meira lið, en stundum minna, ok hefi ek jafnan sigr haft, ok eigi skal þat spyrjast, at ek flýja né friðar biðja.“ Nú grætr Signý sárliga ok bað, at hon skyldi eigi koma til Siggeirs konungs. Völsungr konungr svarar: „Þú skalt at vísu fara heim til bónda þíns ok vera samt með honum, hversu sem með oss ferr.“ Nú gengr Signý heim, en þeir búa eptir um nóttina. Ok um myrgininn þegar er dagar, þá biðr Völsungr konungr upp standa sína menn alla ok ganga á land upp ok búast við bardaga. Nú ganga þeir á land upp allir alvápnaðir, ok er eigi langt at bíða, áðr þar kemr Siggeirr konungr með allan sinn her, ok verðr þar hin harðasta orrosta með þeim, ok eggjar konungr lið sitt til frammgöngu sem harðligast, ok er svá sagt, at Völsungr konungr ok synir hans géngu átta sinnum í gegnum fylkingar Siggeirs konungs um daginn, ok höggva á tvær hendr; ok er þeir ætla enn svá at fara, þá fellr Völsungr konungr í miðri fylkingu sinni ok þar allt lið hans með honum, nema synir hans tíu, þvíat miklu meira ofrefli var í móti, en þeir mætti við standa. Nú eru synir hans allir teknir ok í bönd reknir ok á brott leiddir. Signý varð vör við, at faðir hennar var drepinn, en brœðr hennar höndum teknir ok til bana ráðnir; nú kallar hon Siggeir konung á einmæli. Nú mælti Signý: „Þess vil ek biðja þik, at þú látir eigi svá skjótt drepa brœðr mína, ok látið þá heldr setja í stokk, ok kemr mér at því, sem mælt er, at unir auga, meðan á sér, ok því bið ek þeim eigi lengra, at ek ætla, at mér muni ekki tjóa.“ Þá svarar Siggeirr: „Œr ertu ok ørvita, er þú biðr brœðrum þínum meira böls, en þeir sé höggnir, en þó skal þat veita þér, þvíat þess betr þikki mér, er þeir þola verra ok hafa lengri kvöl til bana.“ Nú lætr hann svá gera, sem hon bað, ok var tekinn einn mikill stokkr ok feldr á fœtr þeim tíu brœðrum í skógi einshvers staðar, ok sitja þeir nú þar þann dag

31. kvöl *skrevet* kaul *i Cd.* — 32. bað *Bj.*] baud *Cd.*

allan til nætr; en at miðri nótt þá kom þar ylgr ein ór skógi gömul at þeim, er þeir sátu í stokkinum, hon var bæði mikil ok illilig; henni varð þat fyrir, at hon bítr einn þeira til bana, síðan át hon þann upp allan; eptir þat fór hon í brott. En eptir um morgininn þá sendi Signý mann til brœðra sinna, þann er hon trúði bezt, ok vita, hvat títt sé; ok er hann kemr aptr, segir hann henni, at dauðr sé einn þeira; henni þótti þetta mikit, ef þeir skulu svá fara allir, en hon mátti ekki duga þeim. Skjótt er þar frá at segja: níu nætr í samt kom sjá hin sama ylgr um miðnætti ok etr einn þeira senn til bana, unz allir eru dauðir, nema Sigmundr einn er eptir. Ok nú áðr tíunda nótt kemr, sendir Signý trúnaðarmann sinn til Sigmundar, bróður síns, ok seldi í hönd honum hunang ok mælti, at hann skyldi ríða á andlit Sigmundar ok leggja í munn honum sumt. Nú ferr hann til Sigmundar ok gerir, sem honum var boðit, ok fór heim síðan. Um nóttina eptir þá kemr sú hin sama ylgr at vanda sínum ok ætlaði at bíta hann til bana sem brœðr hans; en nú dregr hon veðrit af honum, þar sem hunangit var á riðit, ok sleikir andlit hans allt með tungu sér ok réttir síðan tunguna í munn honum; hann lætr sér verða úbilt ok beit í tunguna ylginni; hon bregðr við fast ok hnykkir at sér hart ok rak fœtrna í stokkinn, svá at hann klofnaði allr í sundr, en hann hélt svá fast, at tungan gékk ór ylginni upp í tungurótunum, ok fékk af því bana. En þat er sögn sumra manna, at sú hin sama ylgr væri móðir Siggeirs konungs, ok hafi hon brugðit á sik þessu líki fyrir tröllskapar sakir ok fjölkyngi.

VI. Nú er Sigmundr lauss orðinn, en brotinn er stokkrinn, ok hefst Sigmundr þar nú við í skóginum. Enn

---

4. hon *efter* át *myler i Cd., men kan neppe undværes.* — 6. ok vita *Fas.*] ok *Cd. Kanske* at vita. — 9. duga] dyga *Cd.* — 11. unz] vnzt *Cd.* — 15. ríða *Cd., ikke* rýða. — 20. hunangit] hunagít *Cd.* — 29. *Cap. 6. Cap.overskr. i Cd. ulæselig.* — 30. stokkrinn] stockinn *Cd.*

sendir Signý at vita, hvat títt er, eða hvárt Sigmundr lifir; en er þeir koma, þá segir hann þeim allan atburð, hve farit hafði með þeim ok ylginni. Nú fara þeir heim ok segja Signýju, hvat títt er; fór hon nú ok hittir bróður sinn, ok taka þau þat ráð, at hann gerir þar jarðhús í skóginum, ok ferr nú því framm um hríð, at Signý leynir honom þar ok fær honum þat, er hann þyrfti at hafa; en Siggeirr konungr ætlar, at þeir sé allir dauðir Völsungar. Siggeirr konungr átti tvá sonu við konu sinni, ok er frá þeim sagt, þá er hinn ellri son hans er tíu vetra, at Signý sendir hann til móts við Sigmund, at hann skyldi veita honum lið, ef hann vildi nökkut leita við at hefna feðr síns. Nú ferr sveinninn til skógarins ok kemr síð um aptaninn til jarðhúss Sigmundar, ok tekr hann við honum vel at hófi ok mælti, at hann skyldi gera til brauð þeira, „en ek man sœkja eldivið“, ok selr í hönd honum einn mjölbelg, en hann ferr sjálfr at sœkja viðinn; ok er hann kemr aptr, þá hefir sveinninn ekki at gert um brauðgerðina. Nú spyrr Sigmundr, hvárt búit sé brauðit; hann segir: „Eigi þorða ek at taka mjölbelginn, fyrir því at þar lá nökkut kykt í mjölinu.“ Nú þikkist Sigmundr vita, at þessi sveinn mun eigi svá vel hugaðr, at hann vili hann með sér hafa. Nú er þau systkin finnast, segir Sigmundr, at hann þótti ekki manni at nær, þótt sveinninn væri hjá honum; Signý mælti: „Tak þú hann þá ok drep hann; eigi þarf hann þá lengr at lifa“; ok svá gerði hann. Nú líðr sjá vetr; ok einum vetri síðar þá sendir Signý hinn yngra son sinn á fund Sigmundar, ok þarf þar eigi sögu um at lengja, ok fór, sem samt sé, at hann drap þenna svein at ráði Signýjar.

---

1. tít *Cd.*; *hverken* tíðt *her eller L. 4.* — hvárt] hvert *Cd.* — 4. Signyiu *Cd.*, *ikke* Signýu. — 10. .x. *Cd.*; tólf *Völs. rím. 213, 3* (∾ gólf). — 19. hvart *Cd.*, *ikke* hvert. — 21. k,ykt *Cd.* — 23. systkin] syskiñ *Cd.* — 24. *Efter* hann *er først skrevet* mundi *i Cd.*, *men dette er overstrøget.* — 28. yng*ra* *Cd.*, *ikke* yngri.

VII. Þess er nú við getit eitthvert sinn, þá er Signý sat í skemmu sinni,at þar kom til hennar ein seiðkona fjölkunnig harla mjök; þá talar Signý við hana: „Þat vilda ek“, segir hon, „at vit skiptum hömum“; hon segir seiðkonan: „Þú skalt fyrir ráða“; ok nú gerir hon svá af sínum brögðum, at þær skipta litum, ok sezt seiðkonan nú í rúm Signýjar at ráði hennar ok ferr í rekkju hjá konungi um kveldit, ok ekki finnr hann, at eigi sé Signý hjá honum. Nú er þat frá Signýju at segja, at hon ferr til jarðhúss bróður sins ok biðr hann veita sér herbergi um nóttina, „þvíat ek hefi vilzt á skóginum úti, ok veit ek eigi, hvar ek fer.“ Hann mælti, at hon skyldi þar vera, ok vildi eigi synja henni vistar einni konu ok þóttist vita, at eigi mundi hon svá launa honum góðan beina at segja til hans; nú ferr hon í herbergi til hans, ok setjast til matar; honum varð opt litit til hennar, ok lízt konan væn ok fríð. En er þau eru mett, þá segir hann henni, at hann vill, at þau hafi eina rekkju um nóttina, en hon brýzt ekki við því, ok leggr hann hana hjá sér þrjár nætr samt. Eptir þat ferr hon heim ok hittir seiðkonuna ok bað, at þær skipti aptr litum, ok svá gerir hon. Ok er framm liðu stundir, fœðir Signý sveinbarn, sjá sveinn var Sinfjötli kallaðr; ok er hann vex upp, er hann bæði mikill ok sterkr ok vænn at áliti ok mjök í ætt Völsunga ok er eigi allra tíu vetra, er hon sendir hann í jarðhúsit til Sigmundar. Hon hafði þá raun gert við hina fyrri sonu sína, áðr hon sendi þá til Sigmundar, at hon saumaði at höndum þeim með holdi ok skinni; þeir þoldu illa ok kriktu um; ok svá gerði hon Sinfjötla; hann brást ekki við; hon fló hann þá af kyrtlinum, svá at skinnit fylgði ermunum; hon kvað honum mundu sárt við verða; hann segir: „Lítit mundi slíkt sárt þikkja

---

1. *Cap. 7. Rød Cap.overskr. i Cd.*: Signy gat SON. — 10. bróður] brod*urs* *Cd.* — 21. er *mgler i Cd.* — 28. $\overset{i}{\text{kktu}}$ *Cd.*

Völsungi.“ Ok nú kemr sveinninn til Sigmundar; þá bað Sigmundr hann knoða ór mjöli þeira, en hann vill sœkja þeim eldivið, fær í hönd honum einn belg; síðan ferr hann at viðinum; ok er hann kom aptr, þá hafði Sinfjötli lokit at baka. Þá spurði Sigmundr, ef hann hafi nökkut fundit í mjölinu. „Eigi er mér grunlaust“, sagði hann, „at eigi hafi í verit nökkut kykt í mjölinu fyrst er ek tók at knoða, ok hér hefi ek með knoðat þat, er í var.“ Þá mælti Sigmundr, ok hló við: „Eigi get ek þik hafa mat af þessu brauði í kveld, þvíat þar hefir þú knoðat með hinn mesta eitrorm.“ Sigmundr var svá mikill fyrir sér, at hann mátti eta eitr, svá at hann skaðaði ekki, en Sinfjötla hlýddi þat, at eitr kœmi utan á hann, en eigi hlýddi honum at eta þat né drekka.

VIII. Þat er nú at segja, at Sigmundi þikkir Sinfjötli of ungr til hefnda með sér, ok vill nú fyrst venja hann með nökkut harðræði; fara nú um sumrum víða um skóga ok drepa menn til fjár sér. Sigmundi þikkir hann mjök í ætt Völsunga, ok þó hyggr hann, at hann sé son Siggeirs konungs, ok hyggr hann hafa ilsku feðr síns, en kapp Völsunga, ok ætlar hann eigi mjök frændrœkinn mann, þvíat hann minnir opt Sigmund á sína harma ok eggjar mjök at drepa Siggeir konung. Nú er þat eitthvert sinn, at þeir fara enn á skóginn at afla sér fjár, en þeir finna eitt hús ok tvá menn sofandi í húsinu með digrum gullhringum; þeir hafa orðit fyrir úsköpum, þvíat úlfahamir héngu yfir þeim; hit tíunda hvert dœgr máttu þeir komast ór hömunum; þeir váru konungasynir. Þeir

---

4. synfiotli *Cd.* — 5. at baka. *Skulde vel hede* at knoða. — 8. *Foran* knoðat *var først skrevet* nokut *i Cd., men dette er overstreget som urigtigt.* — 14. *Cap. 8. Rød Cap.overskr. i Cd.*: þeir sigmundr forv i hamina. — 21. *Jeg kunde ikke skjelne, om Cd. havde* því (*saaledes Fas.*) *eller* þt (*d. e.* þvíat). — 23. *Saavidt jeg kunde skjelne, har Cd.* eñ *og ikke* ut (*som Bj. og Fas. læser*). — 26. *Foran* yfir þeim *har Cd.* yfir húsinu; *dette kunde mulig beholdes med Forandring af* yfir *til* í.

Sigmundr fóru í hamina ok máttu eigi ór komast, ok fylgði sú náttúra, sem áðr var, létu ok vargsröddu; þeir skildu báðir röddina. Nú leggjast þeir ok á merkr, ok ferr sína leið hvárr þeira; þeir gera þann mála með sér, at þeir skuli til hætta, þótt sjau menn sé, en eigi framar, en sá láti úlfs rödd, er fyrir úfriði yrði. „Bregðum nú eigi af þessu“, segir Sigmundr, „þvíat þú ert ungr ok áræðisfullr, munu menn gott hyggja til at veiða þik.“ Nú ferr sína leið hvárr þeira; ok er þeir váru skildir, finnr Sigmundr . . menn ok lét úlfs röddu; ok er Sinfjötli heyrir þat, ferr hann til þegar ok drepr alla; þeir skiljast enn. Ok er Sinfjötli hefir eigi lengi farit um skóginn, finnr hann ellif·i menn ok berst við þá, ok ferr svá, at hann drepr þá alla; hann verðr ok lúinn . . . ok ferr undir eina eik, hvílist þar. . . . . dir . . . gi ok fara . . . . hann mælti til . . . . átt lið til at drepa sjau menn, en ek em barn at aldri hjá þér ok kvadda ek eigi liðs at drepa ellifu menn“; Sigmundr hleypr at honum svá hart,

---

4. hvárr] hverr *Cd.* — 10. *Foran* menn *staa i Cd. nogle Bogstaver, som jeg ikke kunde skjelne* (viij ? ?). — 12—13. xi men*n* ok berzt v*ið* þa ok ferr, *saa trode jeg at læse i Cd.*; *men Ordene ere utydelige og usikre.* — 14. lúinn, *saa Papirafskrr. og Bj., Fas.*; *Cd. er her utydelig, dog trode jeg i den at skimte samme Ord (første Bogstav er sikkert* l; *efter Fas. synes der i Cd. at staa* la . . .); *men, hvis dette er rigtigt, har der endnu staat et Ord paa omtrent 3 Bogstaver mellem* luinn *og* ok ferr (mjök *vilde give et passende Udtryk*). — 14. *Stykket mellem* hvílist þar *og* at drepa ellifu menn *have Papirafskrr. udfyldt paa fri Haand; efter dem indsætter Fas.*: Þá kemr Sigmundr þar ok mælti: því kallaðir þú ekki? Sinfiötli sagði: eigi vilda ek kveðja þik til liðs. — *Hvor jeg ovenfor har sat Prikker, ere Ordene næsten udslettede og for mig ulæselige i Cd.*; *de ovenfor indsatte Ord ere sikre, uden hvor det modsatte her udtales.* — 15. ir (*i Cd. betegnet ved Krøl*) *i* dir *er ikke sikkert*; *foran* dir *trode jeg at skimte* n. — *Mellem* dir *og* ge (*saa Cd.*) ok fara *er Rum til 3 eller 4 Bogstaver i Cd.* — 16. *Foran* att (*saa Cd.*) *trode jeg at skimte* h. — 18. Sigmundr] Sidmundr *Cd.*

at hann stakar við ok fellr; Sigmundr bítr í barkann framan. Þann dag máttu þeir eigi komast ór úlfahömunum. Sigmundr leggr hann nú á bak sér ok berr heim í skálann, ok sat hann yfir honum, en bað tröll taka úlfhamina. Sigmundr sér einn dag, hvar hreysikettir tveir váru, ok bítr annarr í barkann öðrum, ok rann sá til skógar ok hefir eitt blað ok fœrir yfir sárit, ok sprettr upp hreysiköttrinn heill. Sigmundr gengr út ok sér, hvar hrafn flýgr með blaðit ok fœrði honum; hann dregr þetta yfir sárit Sinfjötla, en hann sprettr upp þegar heill, sem hann hefði aldri sárr verit. Eptir þat fara þeir til jarðhúss ok eru þar til þess, er þeir skyldu fara ór úlfhömunum; þá taka þeir þá ok brenna í eldi ok báðu engum at meini verða; ok í þeim úsköpum unnu þeir mörg frægðarverk í ríki Siggeirs konungs. Ok er Sinfjötli er frumvaxti, þá þikkist Sigmundr hafa reynt hann mjök. Nú líðr eigi langt, áðr Sigmundr vill leita til föðurhefnda, ef svá vildi takast; ok nú fara þeir í brott frá jarðhúsinu einhvern dag ok koma at bœ Siggeirs konungs síð um aptan ok ganga inn í forstofuna þá, er var fyrir höllinni, en þar váru inni ölker, ok leynast þar. Dróttning veit nú, hvar þeir eru, ok vill hitta þá; ok er þau finnast, gera þau þat ráð, at þeir leitaði til föðurhefnda, er náttaði. Þau Signý ok konungr eigu tvau börn ung at aldri, þau leika sér á gólfinu at gulli ok renna því eptir gólfinu hallarinnar ok hlaupa þar eptir; ok einn gullhringr hrýtr utar í húsit, þar sem þeir Sigmundr eru, en sveinninn hleypr eptir at leita hringsins. Nú sér hann, hvar sitja tveir menn miklir ok grimmligir, ok hafa síða hjálma ok hvítar brynjur. Nú hleypr hann í höllina innar fyrir feðr sinn ok segir honum, hvat hann hefir sét. Nú grunar konungr, at vera mun svik við hann. Signý heyrir

---

5. hreyse kettir *Cd.*, *ikke* hreisikettir. — 7. hreysiköttrinn] hreysi kattrinn *Cd.*, *ikke* hreisiköttrinn. — 28. grimlegir *Cd.* — 31. $\overset{v}{\text{m}}$. *Cd.*, *ikke* muni.

7

nú, hvat þeir segja; hon stendr upp, tekr börnin bæði ok ferr utar í forstofuna til þeira ok mælti, at þeir skyldu þat vita, at þau hefði sagt til þeira: „ok ræð ek ykkr, at þit drepið þau.“ Sigmundr segir: „Eigi vil ek drepa börn þín, þótt þau hafi sagt til mín“; en Sinfjötli lét sér ekki feilast ok bregðr sverði ok drepr hvárttveggja barnit ok kastar þeim innar í höllina fyrir Siggeir konung. Konungr stendr nú upp ok heitr á menn at taka þá menn, er leynzt höfðu í forstofunni um kveldit. Nú hlaupa menn utar þangat ok vilja höndla þá, en þeir verja sik vel ok drengiliga, ok þikkist þá sá verst hafa lengi, er næst er; ok um síðir verða þeir ofrliði bornir ok verða handteknir ok því næst í bönd reknir ok í fjötra settir, ok sitja þeir þar þá nótt alla. Nú hyggr konungr at fyrir sér, hvern dauða hann skal fá þeim, þann er kendi lengst; ok er morginn kom, þá lætr konungr haug mikinn gera af grjóti ok torfi; ok er þessi haugr er gerr, þá lét hann setja hellu mikla í miðjan hauginn, svá at annarr jaðarr hellunnar horfði upp, en annarr niðr; hon var svá mikil, at hon tók tveggja vegna, svá at eigi mátti komast hjá henni. Nú lætr hann taka þá Sigmund ok Sinfjötla ok setja í hauginn sínum megin hvárn þeira fyrir því, at honum þótti þeim þat verra at vera eigi báðum saman, en þó mátti heyra hvárr til annars. Ok er þeir váru at tyrfa hauginn, þá kemr Signý þar at ok hefir hálm í fangi sér ok kastar í hauginn til Sinfjötla ok biðr þrælana leyna konunginn þessu; þeir já því, ok er þá lokit aptr hauginum. Ok er nátta tekr, þá mælti Sinfjötli til Sigmundar: „Ekki ætla ek okkr mat skorta um hríð, hér hefir dróttningin kastat fleski inn í hauginn ok vafit um utan hálmi“; ok enn þreifar hann um fleskit ok finnr, at þar var stungit í sverði Sigmundar, ok

2. *ferr Cd., ikke* fór. — 17. haugr er gerr] hauG er giorr *Cd., hvor det første Ord er understrøget med rød Streg.* — 21. sín (m over n) *Cd., ikke* sínu. — 22. hvárn] hvern *Cd.* — 28. mát *Cd.*

kendi at hjöltunum, er myrkt var í hauginum, ok segir Sigmundi; þeir fagna því báðir. Nú skýtr Sinfjötli blóðreflinum fyrir ofan helluna ok dregr fast; sverðit bítr helluna. Sigmundr tekr nú blóðrefilinn, ok ristu nú í milli sín helluna ok létta eigi fyrr, en lokit er at rista, sem kveðit er:

1. Ristu af magni
mikla hellu
Sigmundr hjörvi
ok Sinfjötli.

Ok nú eru þeir lausir báðir saman í hauginum ok rista bæði grjót ok járn ok komast svá út ór hauginum. Þeir ganga nú heim til hallarinnar, eru menn þá í svefni allir; þeir bera við at höllunni ok leggja eld í viðinn; en þeir vakna við gufuna, er inni eru, ok þat, at höllin logar yfir þeim. Konungr spyrr, hverir eldana gerði. „Hér eru vit Sinfjötli, systurson minn“, sagði Sigmundr, „ok ætlum vit nú, at þat skulir þú vita, at eigi eru allir Völsungar dauðir“; hann biðr systur sína út at ganga ok þiggja af honum góð metorð ok mikinn sóma, ok vill svá bœta henni sína harma. Hon svarar: „Nú skaltu vita, hvárt ek hefi munat Siggeiri konungi dráp Völsungs konungs; ek lét drepa börn okkur, er mér þóttu of sein til föðurhefnda, ok ek fór í skóg til þín í völvulíki, ok er Sinfjötli okkarr son; hefir hann af því mikit kapp, at hann er bæði sonarson ok dótturson Völsungs konungs; hefi ek þar til unnit alla hluti, at Siggeirr konungr skyldi bana fá, hefi ek ok svá mikit til unnit at framm kœmist hefndin, at mér er með øngum kosti líft; skal ek nú deyja með Siggeiri konungi lostig, er ek átta hann nauðig.“ Síðan kysti hon Sigmund bróður sinn ok Sinfjötla ok gékk inn í eldinn ok bað þá vel fara;

5. letta *Cd.*, *ikke* léttu. — 11. iarn̄ *Cd.* *Skulde vel hede* torf; *jvfr. Völs. rím. V. 253, L. 4 og V. 255, L, 1.* — 13. havllvnne *Cd.*, *ikke* höllinni. — 23. volfu *Cd.*

síðan fékk hon þar bana með Siggeiri konungi ok allri hirð sinni. Þeir frændr fá sér lið ok skipa, ok heldr Sigmundr til ættleifðar sinnar ok rekr ór landi þann konung, er þar hafði í sezt eptir Völsung konung. Sigmundr gerist nú ríkr konungr ok ágætr, vitr ok stórráðr; hann átti þá konu, er Borghildr hét; þau áttu tvá sonu, hét Helgi annarr, en annarr Hámundr; ok er Helgi var fœddr, kómu til nornir ok veittu honum formála ok mæltu, at hann skyldi verða allra konunga frægastr. Sigmundr var þá kominn frá orrostu ok gékk með einum lauk í mót syni sínum, ok hér með gefr hann honum Helga nafn ok þetta at nafnfesti: Hringstaði ok Sólfjöll ok sverð, ok bað hann vel fremjast ok verða í ætt Völsungs; hann gerist stórlyndr ok vinsæll ok fyrir flestum mönnum öðrum at allri atgervi. Þat er sagt, at hann ræzt í hernað, þá er hann var fimtán vetra gamall; var Helgi konungr yfir liðinu, en Sinfjötli var fenginn til með honum, ok réðu báðir liði.

IX. Þat er sagt, at Helgi finnr þann konung í hernaði, er Hundingr hét; hann var ríkr konungr ok fjölmennr ok réð fyrir löndum; þar tekst orrosta með þeim, ok gengr Helgi fast framm, ok lýkst með því sjá bardagi, at Helgi fær sigr, en Hundingr konungr fellr ok mikill hluti liðs hans. Nú þikkir Helgi hafa vaxit mikit, er hann hefir felt svá ríkan konung. Synir Hundings bjóða nú út her í mót Helga ok vilja hefna föður síns; þeir eiga harða orrostu, ok gengr Helgi í gegnum fylkingar þeira brœðra ok sœkir at merkjum sona Hundings konungs ok feldi þessa Hundings

---

L. 6—7. Jfr. Frá dauða Sinfj. (*S. 202 a*, *L. 3—4*). — *L. 7—27. Jfr. Helgakviða Hundingsbana fyrri Str. 1—14.*

---

2. lið ok skipa *burde vel hede* liðs ok skipa *eller* lið ok skip. — 15. rȩzt *Cd.*; rèzt *Fas.* — 18. *Cap. 9. Rød Cap.overskrift i Cd.*: helgi feck sigr. (*d. e* sigrunar).

sonu: Alf ok Eyjólf, Hervarð ok Hagbarð, ok fékk hér ágætan sigr. Ok er Helgi ferr frá orrostu, þá fann hann við skóg einn konur margar ok virðuligar sýnum, ok bar þó ein af öllum, þær riðu með ágætligum búningi. Helgi spyrr þá at nafni, er fyrir þeim var; en hon nefndist Sigrún ok kvezt vera dóttir Högna konungs. Helgi mælti: „Farið heim með oss ok verið velkomnar!“ Þá segir konungsdóttir: „Annat starf liggr fyrir oss, en drekka með þér.“ Helgi svarar: „Hvat er þat, konungsdóttir?“ Hon svarar: „Högni konungr hefir heitit mik Hoddbroddi, syni Granmars konungs, en ek hefi því heitit, at ek vil eigi eiga hann, heldr en einn krákuunga; en þó mun þetta framm fara, nema þú bannir honum ok komir í mót honum með her ok nemir mik á brott, þvíat með engum konungi vilda ek heldr setr búa, en með þér!“ „Ver kát, konungsdóttir!“ sagði hann, „fyrri skulum vit reyna hreysti okkra, en þú sér honum gipt, ok reyna skulum vit áðr, hvárr af öðrum berr, ok hér skal lífit á leggja.“ Eptir þetta sendir Helgi menn með fégjöfum at stefna at sér mönnum, ok stefnir öllu liðinu til Rauðabjarga; beið Helgi þar til þess, er mikill flokkr kom til hans ór Heðinsey, ok þá kom til hans mikit lið ór Nörvasundum með fögrum skipum ok stórum. Helgi konungr kallar til sín skipstjórnarmann sinn, er Leifr hét, ok spurði, ef hann hefði talit lið þeira; en hann svarar: „Eigi er hœgt at telja, herra! skip þau, er komin eru ór Nörvasundum, eru á tólf þúsundir manna,

L. 1—26. Jfr. Helg. Hund. I, Str. 14—25, L. 1.

1. Eyjólf, *saa rettet efter Helg. Hund. I, Str. 14, L. 3*] eyolf *Cd.* — Hervarð ok Hagbarð; *i Helg. Hund. Str. 14, L. 5* Hjörvarð ok Hávarð; *jfr. det pros. Stykke efter Helg. Hund. II, Str. 13 (S. 193 b) og Nornag. S. 58, L. 11 f.* — 2. f^{o}r *Cd., d. e.* ferr, *ikke* fór. — 10. Hoddbroddi, *saa stadig i Cd.*; *i Helg. Hund. I rettere* Höðbroddr. — 14. vildi *Cd.* — 15. sętr *Cd.* — 17. sér] sert *Cd.* — 20. Rauðabjarga; *burde hede* Brandeyjar, *se Helg. Hund. I, Str. 22, L. 3.*

ok er þó hálfu fleira annat.“ Þá mælti Helgi konungr, at þeir skyldu snúa á þann fjörð, er heitir Varinsfjörðr, ok svá gerðu þeir. Nú gerði at þeim storm mikinn ok svá stóran sjó, at því var líkast at heyra, er bylgjur gnúðu á borðunum, sem þá er björgum lysti saman. Helgi bað þá ekki óttast ok eigi svipta seglunum, heldr setja hvert hæra en áðr; þá var við sjálft, at yfir mundi ganga, áðr þeir kœmi at landi. Þá kom þar Sigrún, dóttir Högna konungs, af landi ofan með miklu liði ok snýr þeim í góða höfn, er heitir at Gnípalundi. Þessi tíðendi sá landsmenn, ok kom af landi ofan bróðir Hoddbrodds konungs, er þar réð fyrir, er heitir at Svarinshaugi; hann kallar á þá ok spyrr, hverr stýrði hinu mikla liði. Sinfjötli stendr upp ok hefir hjálm á höfði skygðan sem gler ok brynju hvíta sem snjó, spjót í hendi með ágætligu merki ok gullrendan skjöld fyrir sér; sá kunni at mæla við konunga: „Seg svá, at þú hefir gefit svínum ok hundum ok þú finnr konu þína, at hér eru komnir Völsungar, ok man hér hittast í liðinu Helgi konungr, ef Hoddbroddr vill finna hann, ok er þat hans gaman at berjast með frama, meðan þú kyssir ambáttir við eld.“ Granmarr svarar: „Eigi mantu kunna mart virðuligt mæla ok forn minni at segja, er þú lýgr á höfðingja; mun hitt sannara, at þú munt lengi hafa fœzt á mörkum úti við vargamat ok drepit brœðr þína, ok er kynligt, er þú þorir at koma í her með góðum mönnum, er mart kalt hræ hefir sogit til blóðs.“ Sinfjötli svarar: „Eigi muntu gløgt muna nú, er þú vart völvan í Varinsey

L. 1—26. Jfr. Helg. Hund. I, Str. 25, L. 3—37, L. 2 incl.

4. at *foran* því *mgl. i Cd.* — 11. kom af landi ofan bróðir, *saa Cd., ikke* komu af landi ofan. Bróðir. — 12. réð] reid *Cd.* — 21. Granmar *Cd. her og siden. Dette Navn paa Hodbrodds Broder er, rimelig ved en Afskriverfeil, kommet ind for* Guðmundr, *som Helg. Hund. I har. I L. 11 skulde det vel hede* . . ofan Guðmundr bróðir . . — 27. gløgt] glokt *Cd.* — vart] var *Cd.*

ok kvazt vilja mann eiga ok kaust mik til þess embættis at vera þinn maðr; en síðan vartu valkyrja í Ásgarði, ok var við sjálft, at allir mundi berjast fyrir þínar sakar, ok ek gat við þér níu varga á Láganesi, ok var ek faðir allra.“ Granmarr svarar: „Mart kantu ljúga; ek hygg, at engis faðir mættir þú vera, síðan þú vart geldr af dœtrum jötunsins á Þrasnesi, ok ertu stjúpson Siggeirs konungs ok látt á mörkum úti með vörgum, ok kómu þér öll úhöpp senn at hendi, þú drapt brœðr þína ok gerðir þik at illu kunnan.“ Sinfjötli svarar: „Hvárt mantu þat, er þú vart merin með hestinum Grana, ok reið ek þér á skeið á Brávelli; síðan vartu geitasveinn Gölnis jötuns.“ Granmarr segir: „Fyrri vilda ek seðja fugla á hræi þínu, en deila við þik lengr.“ Þá mælti Helgi konungr: „Betra væri ykkr ok meira snjallræði at berjast, en mæla slíkt, er skömm er at heyra, ok ekki eru Granmars synir vinir mínir, en þó eru þeir harðir menn.“ Granmarr ríðr nú í brott ok til fundar við Hoddbrodd konung, þar sem heita Sólfjöll; hestar þeira heita Sveipuðr ok Sveggjuðr; þeir mœttust í borgarhliði ok segja honum hersögu. Hoddbroddr konungr var í brynju ok hafði hjálm á höfði; hann spyrr, hverir þar væri: „eða hví eru þér svá reiðuligir?“ Granmarr segir: „Hér eru komnir Völsungar ok hafa tólf þúsundir manna við land ok sjau þúsundir við ey þá, er Sok heitir, en þar sem heitir fyrir Grindum er þó mestr fjöldi, ok hygg ek nú, at Helgi

---

L. 1—27. Jfr. Helg. Hund. I, Str. 37, L. 5—50, L. 11.

---

1. kvazt] kvezt *Cd.* — 3. m̌di *Cd.*, *ikke* mundu. — 4. Láganesi; *i Cd. reg. af Helg. Hund. I* nesi sagv. — 6—7. jötunsins] iotvnssinns *Cd.* — 7. þsnesi *Cd. Rettere i Helg. Hund. I, Str. 40, L. 8* Þórsnesi. — 9. *Kanske rettere* er þú drapt. — 10. mantu] mattu *Cd.* — 12. Gaulnis *Cd.*; Gullnis *Helg. Hund. I, 43.* — 15. snjallræði] snęllr. *Cd.* — 19. Sveipuðr *kaldes i Helg. Hund. I, 47 rettere* Svipuðr. — Sveggjuðr *i Cd. og Helg. Hund. I, 47 skrevet med én* g.

muni nú berjast vilja.“ Konungr segir: „Gerum þá boð um allt várt ríki ok sœkjum í mót þeim; siti sá engi heima, er berjast vill; sendum orð Hrings sonum ok Högna konungi ok Álfi hinum gamla, þeir eru bardagamenn miklir.“ Fundust þeir þar, er heitir Frekasteinn, ok tókst þar hörð orrosta. Helgi gengr framm í gegnum fylkingar; þar varð mikit mannfall. Þá sá þeir skjaldmeyja flokk mikinn, svá sem í loga sæi, þar var Sigrún konungsdóttir. Helgi konungr sótti í mót Hoddbroddi konungi ok fellir hann undir merkjum. Þá mælti Sigrún: „Haf þökk fyrir þetta þrekvirki! skipt man nú löndum, er mér þetta mikill tímadagr, ok muntu fá af þessu veg ok ágæti, er þú hefir svá ríkan konung feldan.“ Þat ríki tók Helgi konungr ok dvaldist þar lengi ok fékk Sigrúnar ok gerðist frægr konungr ok ágætr, ok er hann hér ekki síðan við þessa sögu.

X. Völsungar fara nú heim ok hafa enn mikit aukit sitt ágæti. Sinfjötli leggst nú í hernað af nýju; hann sér eina fagra konu ok girnist mjök at fá hennar; þeirar konu bað ok bróðir Borghildar, er átti Sigmundr konungr. Þeir þreyta þetta mál með orrostu, ok fellir Sinfjötli þenna konung; hann herjar nú víða ok á margar orrostur ok hefir ávalt sigr, gerist hann manna frægstr ok ágætastr ok kemr heim um haustit með mörgum skipum ok miklu fé. Hann segir feðr sínum tíðendin, en hann segir dróttningu; hon biðr Sinfjötla fara brott ór ríkinu ok læzt eigi vilja sjá hann. Sigmundr kvezt eigi láta hann í brott fara ok býðr at bœta henni með gulli ok miklu fé, þótt hann hefði engum fyrri bœtt mann, kvað engi frama at sakast við konur. Hon má nú þessu eigi á leið koma; hon mælti: „Þér skuluð

L. 1–13. Jfr. Helg. Hund. I, Str. 50, L. 12—Str. 56 incl. — Cap. 10. Jfr. Frá dauða Sinfjötla.

9. soti *Cd.*, *ikke* sókti. — 16. *Cap. 10. Rød Cap.overskr. i Cd.* fra volsungum. — 29. má nú] manu *Cd.*, *ikke* mátti.

ráða, herra! þat samir.“ Hon gerir nú erfi bróður síns með ráði konungs, býr nú þessa veizlu með hinum beztum föngum ok bauð þangat mörgu stórmenni. Borghildr bar mönnum drykk; hon kemr fyrir Sinfjötla með miklu horni; hon mælti: „Drekk nú, stjúpson!“ Hann tók við ok sá í hornit ok mælti: „Gjöróttr er drykkrinn.“ Sigmundr mælti: „Fá mér þá!“ hann drakk af; dróttningin mælti: „Hví skulu aðrir menn drekka fyrir þik öl?“ Hon kom í annat sinn með hornit: „Drekk nú!“ ok frýði honum með mörgum orðum; hann tekr við horninu ok mælti: „Flærðr er drykkrinn.“ Sigmundr mælti: „Fá mér þá!“ Hit þriðja sinn kom hon ok bað hann drekka af, ef hann hefði hug Völsunga. Sinfjötli tók við horninu ok mælti: „Eitr er í drykknum!“ Sigmundr svarar: „Lát grön sía, sonr!“ sagði hann; þá var konungr drukkinn mjök, ok því sagði hann svá. Sinfjötli drekkr ok fellr þegar niðr. Sigmundr ríss upp, ok gékk harmr sinn nær bana, ok tók líkit í fang sér ok ferr til skógar ok kom loks at einum firði; þar sá hann mann á einum báti litlum; sá maðr spyrr, ef hann vildi þiggja at honum far yfir fjörðinn; hann játtar því; skipit var svá lítit, at þat bar þá eigi, ok var líkit fyrst flutt, en Sigmundr gékk með firðinum. Ok því næst hvarf Sigmundi skipit ok svá maðrinn; ok eptir þat snýr Sigmundr heim, rekr nú í brott dróttningina ok litlu síðar dó hon. Sigmundr konungr ræðr nú enn ríki sínu ok þikkir verit hafa hinn mesti kappi ok konungr í fornum sið.

XI. Eylimi hefir konungr heitit, ríkr ok ágætr; dóttir hans hét Hjördís, allra kvenna vænst ok vitrust; ok þat spyrr Sigmundr konungr, at hon var við hans œði, eða engi ella. Sigmundr sœkir heim Eylima konung; hann

---

1. samir *Cd., ikke* sómir. — 9. frudi *Cd., hvilket er en nyere Form.* — 18. ferr *Cd.; skulde vel hede* berr. — 24. drottningina *Cd., ikke* drotninguna. — 27. *Cap. 11. Den røde Cap.overskr. i Cd. har jeg ikke med nogen Sikkerhed kunnet læse (det sidste Ord er mulig* konungs).

gerir veizlu í mót honum mikla, ef hann hefði eigi herferð þangat; fara nú boð þeira í milli, at með vinsemd var nú farit, en eigi með herskap; veizla þessi var ger með hinum beztum föngum ok með miklu fjölmenni. Sigmundi konungi var hvarvetna sett torg ok annarr farargreiði; koma nú til veizlu, ok skipa báðir konungar eina höll. Þar var ok kominn Lyngi konungr, son Hundings konungs, ok vill hann ok mægjast við Eylima konung; hann þikkist sjá, at þeir munu eigi hafa eitt erendi, þikkist ok vita, at úfriðar mun af þeim ván, er eigi fær. Nú mælti konungr við dóttur sína: „Þú ert vitr kona, en ek hefi þat mælt, at þú skalt þér mann kjósa; kjós nú um tvá konunga, ok er þat mitt ráð hér um, sem þitt er.“ Hon svarar: „Vant sýnist mér þetta mál, en þó kýs ek þann konung, er frægstr er, en þat er Sigmundr konungr, þótt hann sé mjök aldri orpinn“; ok var hon honum gefin, en Lyngi konungr fór í brott. Sigmundr kvángaðist ok fékk Hjördísar; var þar annan dag öðrum betr veitt eða með meira kappi. Eptir þat fór Sigmundr konungr heim í Húnaland, ok Eylimi konungr mágr hans við honum, ok gætir nú ríkis síns. En Lyngi konungr ok brœðr hans safna nú her at sér ok fara nú á hendr Sigmundi konungi, þvíat þeir höfðu jafnan minna hlut ór málum, þótt þetta biti nú fyrir; vilja þeir nú fyrirkoma kappi Völsunga; koma nú í Húnaland ok senda Sigmundi konungi orð ok vilja eigi stelast á hann, en þikkjast vita, at hann mun eigi flýja. Sigmundr konungr kvezt koma mundu til orrostu; hann dró saman her, en Hjördísi var ekit til skógar við eina ambátt, ok mikit

5. hvarvetna] haurvetna *Cd.*, *men dertil rød Streg i Margen*; hvervetna *Fas.* — 7. Lyngi; *i det pros. Stykke foran Sig. Fáfn. II, Str. 26 og i Nornag.* Lyngvi, *hvilket er den ældre Form*; *jvfr. Anmærkn. til Side 107, Linje 25.* — 13. vant *Cd.*, *ikke* vandt. — 21. Lyngi] leynge *Cd. med rød Streg under og i Margen.* — 26. fleygia *Cd*, *med rød Streg under og i Margen. Ogsaa i Sigrdrífumál skriver Cd.* fleyia *for* flýja (fløja). — 27. mundu *Cd.*, *ikke* mundi.

fé fór með þeim; hon var þar, meðan þeir börðust. Víkingar hljópu frá skipum við úvígjan her. Sigmundr konungr ok Eylimi settu upp merki sín, ok var þá blásit í lúðra. Sigmundr konungr lætr nú við kveða sitt horn, er faðir hans hafði átt, ok eggjar sína menn; hafði Sigmundr lið miklu minna; tekst þar nú hörð orrosta, ok þótt Sigmundr væri gamall, þá barðist hann nú hart ok var jafnan fremstr sinna manna; hélzt hvárki við honum skjöldr né brynja, ok gékk hann jafnan í gegnum lið úvina sinna á þeim degi, ok engi mátti sjá, hversu fara mundi þeira í millum; mart spjót var þar á lopti ok örvar; en svá hlífðu honum hans spádísir, at hann varð ekki sárr, ok engi kunni töl, hversu margr maðr féll fyrir honum; hann hafði báðar hendr blóðgar til axlar; ok er orrostan hafði staðit um hríð, þá kom maðr í bardagann með síðan hött ok heklu blá; hann hafði eitt auga ok geir í hendi; þessi maðr kom á mót Sigmundi konungi ok brá upp geirinum fyrir honum; ok er Sigmundr konungr hjó fast, kom sverðit í geirinn ok brast í sundr í tvá hluti; síðan snöri mannfallinu, ok var Sigmundi konungi horfin heill, ok féll mjök liðit fyrir honum. Konungrinn hlífði sér ekki ok eggjar mjök liðit. Nú er sem mælt, at eigi má við margnum; í þessi orrostu féll Sigmundr konungr ok Eylimi konungr mágr hans í öndverðri fylkingu ok mestr hluti liðs hans.

XII. Lyngi konungr sœkir nú til konungsbœjarins ok ætlar at taka þar konungsdóttur, en þat brást honum;

---

2. uvigian *Cd.*, *ikke* úvígan. — 4. letr *Cd.*, *ikke* lét. — 15. Siþan sidan *Cd. med rød Streg under det første Ord.* — hött] hatt *Cd.*, *hvilket er en senere Form. Jfr. S. 88, L. 8.* — 17. geirinum *Cd.*, *ikke* geirnum. — 21. lifdi *Cd.* — 22. *í foran* þessi *mgler i Cd.* — 25. *Cap. 12. Röd Cap.overskr. i Cd.* (*i den Linje, som begynder med* þesse *og ender med* Sigm. konungr) . . . . ok eylima . . . . gs (*mere kunde jeg ikke læse*; *i Begyndelsen trode jeg at skimte* fall Si . .). — Lyngvi *Cd. med rød Streg under.* — bęiarins *Cd.*, *ikke* bæarins.

fékk hann þar hvárki konu né fé; hann ferr nú yfir landit ok skipar þar sínum mönnum ríkit, þikkist nú hafa drepit alla ætt Völsunga ok ætlar þá eigi munu þurfa at óttast héðan frá. Hjördís gékk í valinn eptir orrostuna um nóttina ok kom at þar, sem Sigmundr konungr lá, ok spyrr, ef hann væri grœðandi; en hann svarar: „Margr lifnar ór litlum vánum, en horfin eru mér heill, svá at ek vil eigi láta grœða mik; vill Óðinn ekki, at vér bregðum sverði, síðan er nú brotnaði; hefi ek haft orrostur, meðan honum líkaði.“ Hon mælti: „Enkis þœtti mér ávant, ef þú yrðir grœddr ok hefndir feðr míns.“ Konungr segir: „Öðrum er þat ætlat; þú ferr með sveinbarn, ok fœð þat vel ok vandliga, ok mun sá sveinn ágætr ok fremstr af várri ætt; varðveit ok vel sverðsbrotin, þar af má gera gott sverð, er heita mun Gramr ok sonr okkarr mun bera ok þar mörg stórverk með vinna, þau er aldri munu fyrnast, ok hans nafn mun uppi, meðan veröldin stendr. Uni nú við þat, en mik mœða sár, ok ek mun nú vitja frænda várra frammgenginna.“ Hjördís sitr nú yfir honum, unz hann deyr, ok þá lýsir af degi. Hon sér, at mörg skip eru komin við land; hon mælti til ambáttarinnar: „Vit skulum skipta klæðum, ok skaltu nefnast nafni mínu, ok segst konungsdóttir“; ok þær gera svá. Víkingar geta at líta mikit mannfall ok sjá, hvar konurnar fóru til skógar, skilja, at stórtíðendum man gegna, ok hlaupa af skipum; en fyrir þessu liði réð Álfr, son Hjálpreks konungs af Danmörk; hann hafði farit fyrir land framm með her sínum; koma nú í valinn, þar sjá þeir mikit mannfall. Konungrinn biðr nú at leita at konunum, ok svá gerðu þeir; hann

---

3. þurfa] þyfa *Cd.* — 7. erv *Cd.*, *ikke* er. — eigi *indsat med Fas.*, *mgler i Cd.* — 8. bregðum *burde vel hede* bregðim. — 9. haft *Cd.*; háð *Fas.* — 12. feð *Cd.*, *ikke* fæðir. — 16. *Efter* fyrnast *har Cd.*: meðan (*først skrevet* mz, *d. e.* með) verolldinn stendr, *hvilke Ord jeg med Fas. har strøget.* — 17. uni, *saa Cd.* — 19. unz, *saa Cd.* — 25. man *Cd.*

spyrr, hverjar þær væri, en þat skiptir eigi at líkendum til; ambáttin hefir svör fyrir þeim ok segir fall Sigmundar konungs ok Eylima konungs ok margs annars stórmennis ok svá, hverir gert hafa. Konungr spurði, hvárt þær vissi, hvar fé konungs væri fólgit; ambáttin svarar: „Meiri ván, at vér vitim“, ok vísar til fjárins; ok finna þeir auð mikinn, svá at eigi þóttust menn sét hafa jafnmikit saman koma í einn stað eða fleiri gersimar; bera til skipa Álfs konungs. Hjördís fylgdi honum ok svá ambáttin. Hann ferr nú heim í ríki sitt, en lætr, at þar sé fallnir þeir konungar, er frægstir váru. Konungr sezt við stjórn, en þær sátu í fyrirrúmi á skipinu; hann á tal við þær ok leggr virðing á rœður þeira. Konungr kom heim í ríki sitt við miklu fé; Álfr var manna gerviligastr. Ok er þau hafa skamma stund heima verit, spyrr dróttningin Álf son sinn: „Hví hefir hin fegri kona færi hringa eða verra búnað? ok virðist mér, at sú muni œðri, er þér hafið minna yfir látit.“ Hann svarar: „Grunat hefir mik þat, at eigi sé ambáttarmót á henni, ok þá er vér fundumst, þá tókst henni vel at fagna tignum mönnum, ok hér til skal gera eina raun.“ Þat er nú eitt sinn við drykkju, at konungr sezt á tal við þær ok mælti: „Hvat hafi þér at marki um dœgrfar, þá er nótt eldir, ef þér sjáið eigi himintungl?“ Hon svarar: „Þat mark höfum vér hér til, at ek var því vön í œsku at drekka mjök í óttu, ok er ek lét af því, vöknuðu vér eptir því síðan, ok er þat mitt mark.“ Konungr brosti at ok mælti: „Illa var konungsdóttir vönd.“ Hann hittir þá Hjördísi ok spyrr hana slíks hins sama;

---

2. svör *Fas.*] sv[r] *Cd.*, *d. e.* svar. — 4. huart *Cd.*, *ikke* hvert. — 5. ván] vǫn *Cd.* — 8. *Først var i Cd. skrevet* gest mar, *men dette er rettet til* gersemar. — 11. váru; *i Cd. var først skrevet* er, *men dette er underprikket som urigtigt og ved Siden er skrevet* v[o], *d. e.* voro. — 18. látit *Fas.*] lat *Cd.* — 22. hafi *Cd.*, *ikke* hafið.

hon svarar honum: „Faðir minn gaf mér eitt gull lítit við náttúru þá, at kólnar í óttu á fingri mér, þat er mitt mark hér um.“ Konungr svarar: „Gnótt var þar gulls, er ambáttir báru, ok munu þér œrit lengi leynzt hafa fyrir mér, ok svá munda ek til þín gert hafa, sem vit værim eins konungs börn bæði, þóttu hefðir þetta sagt, ok enn skal gera verðleikum betr við þik, þvíat þú skalt vera mín kona, ok skal ek gjalda mund við þér, þá er þú hefir barn getit.“ Hon svarar ok segir allt hit sanna um sitt ráð; er hon þar nú í miklum sóma ok þikkir hin virðuligasta kona.

XIII. Þat er nú sagt, at Hjördís fœðir sveinbarn, ok er sveinninn fœrðr Hjálpreki konungi. Konungrinn varð glaðr við, er hann sá þau hin hvössu augu, er han bar í höfði, ok sagði hann øngum mundu líkan verða eða samjafnan, ok var hann vatni ausinn með Sigurðar nafni; frá honum segja allir eitt, at um atferð ok vöxt var engi hans maki. Hann var þar fœddr með Hjálpreki konungi af mikilli ást; ok þá er nefndir eru allir hinir ágæztu menn ok konungar í fornum sögum, þá skal Sigurðr fyrir ganga um afl ok atgervi, kapp ok hreysti, er hann hefir haft um hvern mann framm annarra í norðrálfu heimsins. Sigurðr óx þar upp með Hjálpreki, ok unni hvert barn honum; hann fastnaði Álfi konungi Hjördísi ok mælti henni mund. Reginn hét fóstri Sigurðar ok var Hreiðmars son; hann kendi honum íþróttir, tafl ok rúnar ok tungur margar at mæla, sem þá var títt konungasonum, ok marga hluti aðra. Eitt sinn spurði Reginn Sigurð, er þeir váru báðir saman, ef hann vissi, hversu mikit fé faðir hans hefði átt, eða hverir þat varðveittu. Sigurðr svarar ok segir, at konungar varðveittu. Reginn mælti: „Trúir þú þeim allvel?“ Sigurðr svarar: „Þat samir, at þeir varðveiti þar til, er oss haldkvæmist, þvíat þeir kunnu betr at gæta en ek.“ Annat

2. þá, at] þat *Cd.* — 11. *Cap. 13.* *Rød Overskrift* fęddr Sig. — 13. hvössu] haussu *Cd.* — 25. tafl *Cd.*, *ikke* tabl. — 31. *Cd.* *skriver* ll *istedenfor* ld *i* haldkvæmist.

sinn kemr Reginn at máli við Sigurð ok mælti: „Kynligt er þat, er þú vilt vera hestasveinn konunga eða fara sem hlauparar.“ Sigurðr svarar: „Eigi er þat, þvíat vér ráðum öllu með þeim, er oss ok heimult þat, er vér viljum hafa.“ Reginn mælti: „Bið hann gefa þér einn hest!“ Sigurðr svarar: „Þegar mun þat, er ek vil.“ Sigurðr hittir nú konunga; þá mælti konungr við Sigurð: „Hvat viltu af oss þiggja?“ Sigurðr svarar: „Einn hest viljum vér þiggja oss til skemtanar.“ Konungrinn mælti: „Kjós þér sjálfr hest ok slíkt, er þú vill hafa af várri eigu.“ Annan dag eptir fór Sigurðr til skógar ok mœtir einum gömlum manni með síðu skeggi; sá var honum úkunnigr; hann spyrr, hvert Sigurðr skyldi fara. Hann svarar: „Hest skyldum vér kjósa; ráð um með oss!“ Hann mælti: „Förum ok rekum til árinnar, er Busiltjörn heitir.“ Þeir reka hrossin út á djúp árinnar, ok leggjast at landi, nema einn hestr, hann tók Sigurðr; hann var grár at lit ok ungr at aldri, mikill vexti ok vænn; engi hafði honum á bak komit. Skeggmaðrinn mælti: „Þessi hestr er kominn frá Sleipni, ok skal hann vandliga upp fœða, þvíat hann verðr hverjum hesti betri“; maðrinn hverfr þá. Sigurðr kallar hestinn Grana, ok hefir sá hestr beztr verit; Óðinn hafði hann hittan. Enn mælti Reginn til Sigurðar: „Oflítit fé eigu þér; þat harmar oss, er þér hlaupið sem þorpara sveinar, en ek veit mikla févän at segja þér, ok er þat meiri ván, at þat sé sómi at sœkja ok virðing, ef þú næðir.“ Sigurðr spyrr, hvar væri eða hverr varðveitti. Reginn svarar: „Sá heitir Fáfnir, er hér liggr skamt héðan á brott, þat heitir Gnítaheiðr; ok er þú kemr þar, þá muntu þat mæla: aldri sáttu meira fé í gulli í einum stað, ok eigi þarftu meira, þóttu verðir allra konunga elztr ok frægstr.“ Sigurðr svarar: „Kann ek kyn þessa orms, þótt vér sém ungir, ok hefi ek spurt, at engi þorir at koma á mót honum fyrir vaxtar sakir ok

4. heimollt *Cd.* — 15. Búsiltjörn *Fas.* — 28. *Er* hér *rigtigt?*

ilsku." Reginn svarar: „Þat er ekki; sá vöxtr er eptir hætti lyngorma, ok er gert af miklu meira, en er, ok svá mundi þótt hafa hinum fyrrum frændum þínum; ok þótt Völsunga ætt sé at þér, þá mun þú eigi hafa þeira skaplyndi, er fyrst eru taldir til alls frama." Sigurðr svarar: „Vera má, at eigi höfum vér mikit af þeira kappi eða snild, en eigi berr nauðsyn til at frýja oss, er vér erum enn lítt af barnsaldri; eða hví eggjar þú þessa svá mjök?" Reginn svarar: „Saga er til þess, ok mun ek segja þér." Sigurðr mælti: „Lát mik heyra!"

XIV. „Þat er upphaf sögu þessar, at Hreiðmarr hét faðir minn, mikill ok auðigr; son hans hét Fáfnir, en annarr hét Otr, ok var ek hinn þriði, ok var ek minstr fyrir mér um atgervi ok yfirlát; kunna ek af járni gera ok af silfri ok gulli ok hverjum hlut gerða ek nökkvat nýtt. Otr bróðir minn hafði aðra iðn ok náttúru; hann var veiðimaðr mikill ok umframm aðra menn ok var í otrs líki um daga ok var jafnan í ánni ok bar upp fiska með munni sér; veiðiföngin fœrði hann feðr sínum, ok var honum þat mikill styrkr; mjök hefir hann otrs líki á sér, kom síð heim ok át blundandi ok einn saman, þvíat hann mátti eigi sjá, at þyrri. Fáfnir var miklu mestr ok grimmastr ok vildi sitt eitt kalla

---

4. munþu *som ét Ord i Cd.* — 7. nauðsyn *skrevet* nausun *i Cd.* — erum *tilsat med Bj.*; *mangler i Cd.* — *Fas. forandrer* enn ω *til* erum. — 8. barns *skrevet* bns *i Cd.* — 11. *Cap. 14. Capiteloverskriften er aldeles udslettet i Cd.* — upphaf] upp *Cd.* — 13. otthr *Cd.* — 15. *Kanske rettere:* gulli, ok af hverjum. — gerdi *Cd.* — navkvat *Cd.* — óttr *Cd.* *Siden skrives ogsaa overalt dette Ord (baade som Appellativ og som Egennavn) med to t'er i Cd.* — 20. sid *Cd.*; síðan *Bj. og Fas.* — 21. at (*foran* þyrri), *saa Cd.* (*enten er der først skrevet* aa *og dette ændret til* at; *eller ogsaa er der fra først af skrevet* at, *som blot er blevet kludret derved, at Blækket er flydt ud*), *ikke* á. — *I Cd. er først skrevet* þyrru, *men dette er rettet til* þyrre.

láta alt þat, er var. Einn dvergr hét Andvari — segir Reginn —; hann var jafnan í forsinum, er Andvarafors heitir, í geddu líki ok fékk sér þar matar, þvíat þar var fjöldi fiska í þeim forsi. Otr bróðir minn fór jafnan í þenna fors ok bar upp fiska í munni sér ok lagði einn senn á land. Óðinn, Loki, Hœnir fóru leiðar sinnar ok kómu til Andvarafors. Otr hafði þá tekit einn lax ok át blundandi á árbakkanum. Loki tók einn stein ok laust otrinn til bana. Æsir þóttust mjök hepnir af veiði sinni ok flógu belg af otrinum. Þat kveld kómu þeir til Hreiðmars ok sýndu honum veiðina; þá tóku vér þá höndum ok lögðum á þá gjald ok fjörlausn, at þeir fyldi belginn af gulli ok hyldi hann utan með rauðu gulli. Þá sendu þeir Loka at afla gullsins; hann kom til Ránar ok fékk net hennar, fór þá til Andvarafors ok kastaði netinu fyrir gedduna, en hon hljóp í netit; þá mælti Loki:

2. „Hvat er þat fiska,
er rennr flóði í,
kannat sér við víti varask?
höfuð þitt leystu
helju ór
ok finn mér lindar loga!“

3. „Andvari ek heiti,
Óinn hét minn faðir,
margan hefik fors of farit;

L. 1—16. Jfr. den prosaiske Indledning til Sig. Fáfn. II. — Str. 2. 3. Sig. Fáfn. II, Str. 1. 2.

1. dcyrgr *Cd. med rød Streg under.* — 2. forsinum *Cd., ikke* fossinum; *ogsaa overalt ellers skrives Ordet med* rs, *ikke med* ss. — 4. *Cd. skriver stadig* ottr *eller* otthr. — 6. lokę hęnir *Cd.; ikke* l. ok h. — 10. flogu *Cd., ikke* flóu. — kuomu *Cd.* — 12. lögðum] sǫgdvm *Cd.* — 13. hyldi] hvldi *Cd.* — 18. Rennur *Cd.*; renn *R.* — 22. ok *mgler i R.* — lindar] lionar *Cd.*; linar *R*; líknar *Björner.* — 24. Oinn *saa R*; Oþinn *Cd.* — 25. hefik] hefi ek *Cd., R.* — um *R for* of.

aumlig norn
skóp oss í árdaga,
at ek skylda í vatni vaða."

Loki sér gull þat, er Andvari átti; en er hann hafði framm reitt gullit, þá hafði hann eptir einn hring, ok tók Loki hann af honum. Dvergrinn gékk í steininn ok mælti, at hverjum skyldi at bana verða, er þann gullhring ætti, ok svá alt gullit. Æsirnir reiddu Hreiðmari féit ok tráðu upp otrbelginn ok settu á fœtr; þá skyldu Æsirnir hlaða upp hjá gullinu ok hylja utan; en er þat var gert, þá gékk Hreiðmarr framm ok sá eitt granahár ok bað hylja. Þá dró Óðinn hringinn af hendi sér Andvaranaut ok huldi hárit Þá kvað Loki:

4. „Gull er þér nú reitt,
en þú gjöld hefir
mikil míns höfuðs;
syni þínum verðrat
sæla sköpuð,
þat er ykkarr beggja bani."

Síðan drap Fáfnir föður sinn — segir Reginn – ok myrði hann, ok náða ek øngu af fénu. Hann gerðist svá illr, at hann lagðist út, ok unni øngum at njóta fjárins nema sér ok varð síðan at hinum versta ormi ok liggr nú á því fé. Síðan fór ek til konungs ok gerðumst ek smiðr hans; ok er þessi rœða til minnar sögu, at ek missi föðurarfsins ok bróðurgjaldanna; gullit er síðan kallat otrsgjöld, ok hér dœmi af tekin." Sigurðr svarar: „Mikit hefir þú látit, ok stórillir hafa þínir frændr verit. Ger nú eitt sverð af þínum

L. 4—12. Jfr. Sig. Fáfn. II, Str. 5 og Prosastykket foran og efter denne Strophe. — Str. 4. Sig. Fáfn. II. Str. 6.

2. skópumk? — 5. eptir *R*] *mgler i Cd.* — *Bedre* Loki þann *R.* — 14. reitt (*saa Cd.*) *mgler i R.* — 19. verþr yccarr *R*; er ykkar *Cd.* — 28. Ger] Gior *Cd. med rød* G *og derved rød Cap.-Overskr.* Reginn gerdi gram. *Derimod betegner Cd. ikke, at der begynder et nyt Afsnit med* Reginn gerir nú (*S. 115, L. 5*).

hagleik, þat er ekki sé jafngott gert, ok ek mega vinna stórverk, ef hugr dugir, ef þú vilt, at ek drepa þenna enn mikla dreka.“ Reginn segir: „Þat geri ek með trausti, ok muntu mega drepa Fáfni með því sverði.“

XV. Reginn gerir nú eitt sverð ok fær í hönd Sigurði. Hann tók við sverðinu ok mælti: „Þetta er ilt smíði, Reginn!“ ok høggr í steðjann, ok brotnaði sverðit; hann kastar brandinum ok bað hann smíða annat betra. Reginn gerir annat sverð ok fær Sigurði; hann leit á. „Þetta mun þér líka, en vant mun yðr at smíða.“ Sigurðr reynir þetta sverð ok brýtr sem it fyrra. Þá mælti Sigurðr til Regins: „Þú munt líkr vera inum fyrrum frændum þínum ok vera útrúr“; gékk nú til móður sinnar; hon fagnar honum vel; talast nú við ok drekka. Þá mælti Sigurðr: „Hvárt höfum vér rétt til spurt, at Sigmundr konungr seldi yðr sverðit Gram í tveim hlutum?“ Hon svarar: „Satt er þat.“ Sigurðr mælti: „Fá mér í hönd! ek vil hafa.“ Hon kvað hann líkligan til frama ok fær honum sverðit. Sigurðr hittir nú Regin ok bað hann þar gera af sverð eptir efnum. Reginn reiddist ok gékk til smiðju með sverðsbrotin, ok þikkir Sigurðr framgjarn um smíðina. Reginn gerir nú eitt sverð; ok er hann bar ór aflinum, sýndist smiðjusveinum, sem eldar brynni ór eggjunum; biðr nú Sigurð við taka sverðinu ok kvezt eigi kunna sverð at gera, ef þetta bilar. Sigurðr hjó í steðjann ok klauf niðr í fótinn, ok brast eigi né brotnaði; hann lofaði sverðit mjök ok fór til árinnar með ullarlagð ok kastar í gegn straumi, ok tók í sundr, er hann brá við sverðinu; gékk Sigurðr þá glaðr heim. Reginn mælti: „Efna muni þér heit yður nú, er ek

1. *Kanské:* mega með vinna? – 2. drepa] drępi *Cd.* — 6. ilt] þitt *Cd.* — 8. gerir] gerit *Cd.* — 9. sverð] *Skriveren synes først at have skrevet* sveit, *men derpaa at have rettet dette til* sverd; sverðit *Fas.* — 21. f^{ω}m g^{ω}iarn *Cd. med rød Streg under det andet Ord.* — 24. Sigurdr *Cd. med rød Streg under.* — 27. aullar l. *Cd. med rød Streg under.*

hefi gert sverðit, ok hitta Fáfni.“ Sigurðr svarar: „Efna munum vér, ok þó annat fyrr, at hefna föður míns.“ Sigurðr var því ástsælli, sem hann var ellri, af öllu fólki, svá at hvert barn unni honum hugástum.

XVI. Gripir hét maðr ok var móðurbróðir Sigurðar; en litlu síðar, en sverðit var gert, fór hann á fund Grípis, þvíat hann var framvíss ok vissi fyrir ørlög manna. Sigurðr leitar eptir, hversu ganga man ævi hans; en hann var þó lengi fyrir ok sagði þó loksins við akafliga bœn Sigurðar öll forlög hans, eptir því sem eptir gékk síðan. Ok þá er Gripir hafði þessa hluti sagða, sem hann beiddi, þá reið hann heim. Ok brátt eptir þat finnast þeir Reginn; þá mælti hann: „Drep Fáfni, sem þér hétuð!“ Sigurðr svarar: „Gera skal þat, ok þó annat fyrr, at hefna Sigmundar konungs ok annarra frænda várra, er þar féllu í þeiri orrostu.“

XVII. Nú hittir Sigurðr konunga ok mælti til þeira: „Hér höfum vér verit um hríð, ok eigum vér yðr ástsemd at launa ok mikla virðing; en nú viljum vér ór landi fara ok finna Hundingssonu, ok vilda ek, at þeir vissi, at Völsungar væri eigi allir dauðir; viljum vér hafa þar til yðarn styrk.“ Konungar kváðust alt vilja til fá, þat er hann beiddist. Er nú búit lið mikit ok alt vandat sem mest, skip ok allr herbúnaðr, svá at hans ferð væri þá vegligri en áðr. Sigurðr stýrir dreka þeim, er mestr var ok ágætligastr; segl þeira váru mjök vönduð ok ítarlig at sjá. Sigla þeir nú góðan byr; ok er fá dœgr váru liðin, þá kom á veðr mikit með stormi, en svá var sjárinn, sem í roðru sæi. Eigi bað Sigurðr svipta seglunum, þótt rifnuðu,

---

L. 5—10. Jfr. Gripisspá (Sig. Fáfn. I).

---

3. ellri *Cd.*, *ikke* ellrir. — 5. *Cap. 16. Utydelig rød Cap.-overskr. i Cd.*: Sigurdr vard (?) . . . . [au]rlaugha sn̄(?). — Gripir] Grífir *Cd.* — 6. GripiS *Cd.* — 7. aurlaugh *Cd.* — 9. *Bj. indskyder* tregr *foran* fyrir. — 11. Gripir] gr^ *Cd.* — 16. *Cap. 17. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: Sigurdr drap lyngha ok hiorvard ok þa alla [bręðr?]. — 19. vildi *Cd.* — 28. *Man venter* rifnaði.

heldr bað hann hæra setja en áðr. Ok er þeir sigldu framm fyrir bergnös nökkura, þá kallaði maðr upp á skipit ok spyrr, hverr fyrir liðinu eigi at ráða. Honum var sagt, at þar var höfðingi Sigurðr Sigmundarson, er nú er frægstr ungra manna. Maðrinn svarar: „Allir segja þar eitt frá honum, at eigi megi konungasynir jafnast við hann; vilda ek, at þér feldið seglin á nökkuru skipinu, ok tœki þér við mér.“ Þeir spurðu hann at nafni. Hann svarar:

5. „Hnikar hétu mik,
þá er ek hugin gladda,
Völsungr ungi!
ok vegit hafða;
nú máttu kalla
karl af bjargi
Feng eða Fjölni,
far vil ek þiggja.“

Þeir viku at landi ok tóku karl á skip sín; þá tók af veðrit, ok fara, unz þeir koma at landi í ríki Hundingssona; þá hvarf Fjölnir. Þeir láta þegar geisa eld ok járn, drepa menn, en brenna bygðina, ok eyða þar sem þeir fara; stökkr fjöldi undan á fund Lynga konungs, ok segja, at herr er kominn í landit ok ferr með meira geysingi, en dœmi finnist til; kváðu Hundingssonu eigi langsýna, þá er þeir sögðust eigi mundu hræðast Völsunga, „en nú stýrir þessum her Sigurðr Sigmundarson.“ Lyngi konungr

---

Str. 5. Sig. Fáfn. II, Str. 18.

---

6. *Kanské*: engir megi? — 7. vildi *Cd.* — 10. hugin] huginn *Cd.* — gladda] gladdi *Cd.*; þá er h. gladdac *i R er det ældre Udtryk.* — 12. vegit, *saa R og Codd. af Norna-Gests þ.*] vęghat *Cd.* — hafða] hafði *Cd.* — 18. unz *Cd.* — 19. geisa *Cd.*, *ikke* geysa. — 22. geysingi, *saa Cd.* — 23. finnizt *Cd.*; finnast *Fas.*

lætr nú fara um alt sitt ríki herboð, vill eigi á flótta leggjast, stefnir til sín öllum þeim mönnum, er honum vilja lið veita; kemr nú á mót Sigurði með allmikinn her, ok brœðr hans með honum; tekst þar in harðasta orrosta með þeim; mátti þar á lopti sjá mart spjót ok örvar margar, øxi hart reidda, skjöldu klofna ok brynjur slitnar, hjálma skífða, hausa klofna ok margan mann steypast til jarðar. Ok er orrostan hefir svá staðit mjök langa hríð, sœkir Sigurðr framm um merkin ok hefir í hendi sverðit Gram; hann høggr bæði menn ok hesta ok gengr í gegnum fylkingar ok hefir báðar hendr blóðgar til axlar, ok stökk undan fólk, þar sem hann fór, ok hélzt hvárki við hjálmr né brynja, ok engi maðr þóttist fyrr sét hafa þvílíkan mann. Þessi orrosta stóð lengi með miklu mannfalli ok ákafri sókn; ferr þar, sem sjaldnar kann henda, þá er landherrinn sœkir til, at þat kom fyrir ekki; féll þar svá mart fyrir Hundingssonum, at engi maðr vissi töl á. Ok er Sigurðr var framarla í fylkingu, þá koma á mót honum synir Hundings konungs. Sigurðr høggr til Lynga konungs ok klýfr hjálm hans ok höfuð ok brynjaðan búk, ok síðan høggr hann Hjörvarð, bróður hans, sundr í tvá hluti, ok þá drap hann alla Hundingssonu, er eptir lifðu, ok mestan hluta liðs þeira. Ferr Sigurðr nú heim með fögrum sigri ok miklu fé ok ágæti, er hann hafði fengit í þessi ferð; váru nú veizlur gervar í mót honum heima í ríkinu. — Ok er Sigurðr hefir skamma stund heima verit, kemr Reginn at máli við Sigurð ok segir: „Nú munu þér vilja steypa hjálminum Fáfnis, svá sem þér hétuð, þvíat nú hefir þú hefnt föður þíns ok annarra frænda þinna.“ Sigurðr svarar:

---

7. skyfda *Cd.* — 13. þilikan *Cd.* — 14. þersę *Cd.* — 17. er *Fas.*] *mgler i Cd.* — 18. koma *Fas.*] kama (*derefter er en Bogstav udraderet*) *Cd. med Krøl under den første* a. — 27. Sigurð] Sigurdr *Cd.* — 29. þinna] *i Cd. er først skrevet* Sinna, *men* S *er overstreget.*

„Efna munu vér þat, sem vér höfum þar um heitit, ok ekki fellr oss þat ór minni.“

XVIII. Nú ríða þeir Sigurðr ok Reginn upp á heiðina á þann farveg, er Fáfnir var vanr at skríða, er hann fǫr til vatns, ok þat er sagt, at sá hamarr var þrítugr, er hann lá at vatni, þá er hann drakk. Þá mælti Sigurðr: „Þat sagðir þú, Reginn! at dreki sjá væri eigi meiri en einn lyngormr, en mér sýnast vegar hans æfar miklir.“ Reginn mælti: „Ger gröf eina ok sezt þar í; ok þá er ormrinn skríðr til vatns, legg þá til hjarta honum ok vinn honum svá bana; þar fyrir fær þú mikinn frama.“ Sigurðr mælti: „Hversu man þá veita, ef ek verð fyrir sveita ormsins?“ Reginn svarar: „Eigi má þér ráð ráða, er þú ert við hvatvetna hræddr, ok ertu úlíkr þínum frændum at hughreysti.“ Nú ríðr Sigurðr á heiðina, en Reginn hverfr í brott yfrit hræddr. Sigurðr gerði gröf eina; ok er hann er at þessu verki, kemr at honum einn gamall maðr með síðu skeggi ok spyrr, hvat hann gerir þar; hann segir; þá svarar inn gamli maðr: „Þetta er úráð; ger fleiri grafar ok lát þar í renna sveitann, en þú sit í einni ok legg til hjartans orminum!“ Þá hvarf sá maðr á brottu; en Sigurðr gerir grafar eptir því, sem fyrir var lagt. Ok er ormrinn skreið til vatns, varð svá mikill landskjálfti, svá at öll jörð skalf í nánd; hann fnýsti eitri alla leið fyrir sik framm, ok eigi hræddist Sigurðr né óttast við þann gný. Ok er ormrinn skreið yfir gröfina, þá leggr Sigurðr sverðinu undir bœxlit vinstra, svá at við hjöltum nam. Þá hleypr Sigurðr upp ór gröfinni ok kippir at sér sverðinu ok hefir allar hendr blóðgar upp til axlar. Ok er enn mikli ormr kendi síns banasárs, þá laust hann höfðinu ok sporðinum, svá at alt

3. *Cap. 18. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* Nv Rida þeir Reginn ok sig*urdr*. — 11. fær *Fas.*] feR *Cd.* — 13. hvatvetna] hvartvętna *Cd.* — 23. landskiafte *Cd.* — 25. hræðist? — 27. Þá hleypr — til axlar *burde vel staa efter* Ok er enn mikli — fyrir varð; *jfr. den prosaiske Indledning til Fáfnism.* — 28. *grafínne* *Cd.*

brast í sundr, er fyrir varð. Ok er Fáfnir fékk banasár, spurði hann: „Hverr ertu, eða hverr er þinn faðir, eða hver er ætt þín, er þú vart svá djarfr, at þú þorðir at bera vápn á mik?“ Sigurðr svarar: „Ætt mín er mönnum úkunnig, ek heiti göfugt dýr, ok á ek engan föður né móður, ok einn saman hefi ek farit.“ Fáfnir svarar: „Ef þú átt engan feðr né móður, af hverju undri ertu þá alinn? ok þótt þú segir mér eigi þitt nafn á banadœgri mínu, þá veiztu, at þú lýgr nú.“ Hann svarar: „Ek heiti Sigurðr, en faðir minn Sigmundr.“ Fáfnir svarar: „Hverr eggjaði þik þessa verks, eða hví léttu at eggjast? hafðir þú eigi frétt þat, hversu alt fólk er hrætt við mik ok við minn œgishjálm? enn fráneygi sveinn! þú áttir feðr snarpan.“ Sigurðr svarar: „Til þessa hvatti mik enn harði hugr, ok stoðaði til, at gert yrði, þessi en sterka hönd ok þetta it snarpa sverð, er nú kendir þú, ok fár er gamall harðr, ef hann er í bernsku blautr.“ Fáfnir segir: „Veit ek, ef þú vex upp með frændum þínum, at þú mundir kunna at vega reiðr, en þetta er meiri furða, er einn bandingi hertekinn skal þorat hafa at vega at mér, þvíat fár hernuminn er frœkn til vígs.“ Sigurðr mælti: „Bregðr þú mér, at ek væra fjarri mínum frændum; en þótt ek væra hernuminn, þá var ek þó eigi heptr, ok þat fanntu, at ek var lauss.“ Fáfnir svarar: „Heiptyrði tekr þú hvetvetna því, er ek

L. 2—24. Jfr. Fáfnismál Str. 1—8 og Str. 9, L. 1. 2.

1. fékk banasár; *man skulde vente* sér banamann sinn. — 3. hver] hverR *Cd.* — þorðir] þorir *Cd.* — 7. engan *Fas.*] eí^{m}ng *Cd.* — moður] mǫðr *Cd.*, *senere Form analog med* feðr. — 13. enn] en *Cd.* — 17. blautr *Cd.*, *saaledes ogsaa to Hskrr. af Sverris s.*, *hvor Fáfnism. Str. 6, L. 3—6 anføres; det ældre Udtryk er* blauðr *som R (af Sæmundar Edda) og de bedste Codd. af Sverris s. har.* — 18. vex *Fas.*] vęx *Cd. Kanské* vęxir = yxir; *Fáfnism. Str. 7, L. 1 har* vaxa næðir. — 19. badíngi *med rød Streg under Cd.* — 21. er *mgler i Cd.* — Því bregðr *Fáfnism.* — 22. *Fas. sætter ? efter* frændum. — 24. hvetvettna því *Cd.*, *kanské* hvetvetna þat *eller* hvervetna í því; *Fáfnism. Str. 9, L. 2 har:* telr þú þér í hvívetna.

mæli, en gull þetta mun þér at bana verða, er ek hefi átt." Sigurðr svarar: „Hverr vill fé hafa alt til ens eina dags, en eitt sinn skal hverr deyja." Fáfnir mælti: „Fátt vill þú at mínum dœmum gera, en drukna muntu, ef þú ferr um sjá úvarliga, ok bíð heldr á landi, unz logn er." Sigurðr mælti: „Seg þú þat, Fáfnir! ef þú ert fróðr mjök: hverjar eru þær nornir, er kjósa mögu frá mœðrum?" Fáfnir svarar: „Margar eru þær ok sundrlausar, sumar eru Ása ættar, sumar eru Álfa ættar, sumar eru dœtr Dvalins." Sigurðr mælti: „Hve heitir sá hólmr, er blanda hjörlegi Surtr ok Æsir saman?" Fáfnir svarar: „Hann heitir Úskaptr." Ok enn mælti Fáfnir: „Reginn bróðir minn veldr mínum dauða, ok þat hlœgir mik, er hann veldr ok þínum dauða, ok ferr þá, sem hann vildi." Enn mælti Fáfnir: „Ek bar œgishjálm yfir öllu fólki, síðan ek lá á arfi míns bróður, ok svá fnýsta ek eitri alla vega frá mér í brott, at engi þorði at koma í nánd mér, ok engi vápn hræddumst ek, ok aldri fann ek svá margan mann fyrir mér, at ek þœttumst eigi mikla sterkari, en allir váru hræddir við mik." Sigurðr mælti: „Sá œgishjálmr, er þú sagðir frá, gefr fám sigr, þvíat hverr sá, er með mörgum kemr, má þat finna eitthvert sinn, at engi er einna hvatastr." Fáfnir svarar: „Þat ræð ek þér, at þú takir hest þinn ok ríðir á brott sem skjótast, þvíat þat hendir opt, at sá, er banasár fær, hefnir sín sjálfr." Sigurðr segir: „Þetta eru þín ráð, en annat mun ek gera; ek mun ríða til þíns bóls

L. 1—12. Jfr. Fáfnism. Str. 9, L. 3—15.—L. 12—14. Jfr. Fáfn. Str. 22, L. 1—3. — L. 15—26. Jfr. Fáfn. Str. 16—Str. 21, L. 3.

2. ens] eñ *Cd.* — 5. unzt *Cd.* — 7. mögu frá mœðrum] maugr *fra* medrum *Cd.* *I Fáfnism. Str. 12, L. 6 har R* kiosa mǫþr *fra* magom. — 8. ok *Fas.*] *mgler i Cd.* — 11. surt *Cd.* — 12. Úskaptr; *i Fáfn. Str. 15, L. 2 har R rettere* Oscopnir, *d. e.* Óskópnir. — 16. bróður] broðurs *Cd.*; *i Fáfnism. Str. 18* föður. — 17. í nánd] ínad *Cd.* — 24. skjótast] skioast *Cd.*

ok taka þar þat it mikla gull, er frændr þínir hafa átt.“ Fáfnir svarar: „Ríða muntu þar til, er þú finnr svá mikit gull, at gert er um þína daga, ok þat sama gull verðr þinn bani ok hvers annars, er þat á.“ Sigurðr stóð upp ok mælti: „Heim munda ek ríða, þótt ek mista þessa ens mikla fjár, ef ek vissa, at ek skylda aldri deyja, en hverr frœkn maðr vill fé ráða alt til ins eina dags; en þú, Fáfnir! ligg í fjörbrotum, þar er þik Hel hafi“; ok þá deyr Fáfnir.

XIX. Eptir þetta kom Reginn til Sigurðar ok mælti: „Heill, herra minn! mikinn sigr hefir þú unnit, er þú hefir drepit Fáfni, er engi varð fyrr svá djarfr, at á hans götu þorði sitja, ok þetta fremðarverk mun uppi, meðan veröldin stendr.“ Nú stendr Reginn ok sér niðr í jörðina langa hríð; ok þegar eptir þetta mælti hann af miklum móði: „Bróður minn hefir þú drepit! ok varla má ek þessa verks saklauss vera.“ Nú tekr Sigurðr sitt sverð Gram ok þerrir á grasinu, ok mælti til Regins: „Ferri gékk þú þá, er ek vann þetta verk, ok ek reynda þetta snarpa sverð með minni hendi, ok mínu afli atta ek við orms megin, meðan þú látt í einum lyngrunni, ok vissir þú eigi, hvárt er var himinn eða jörð.“ Reginn svarar: „Þessi ormr mætti lengi liggja í sínu bóli, ef eigi hefðir þú notit sverðs þess, er ek gerða þér minni hendi, ok eigi hefðir þú þetta enn

---

L. 1. Jfr. Fáfn. Str. 21, L. 3. — L. 2—4. Jfr. Fáfn. Str. 20, L. 4—6. — L. 7. Jfr. Fáfn. Str. 10, L. 1—3. — L. 7—8. Jfr. Fáfn. Str. 21, L. 4—6. — L. 10—12. Jfr. Fáfn. Str. 23. — L. 15—16. Jfr. Fáfn. Str. 25, L. 4—6. — L. 17—23. Jfr. Fáfn. Str. 28. 29.

---

1. it *i Cd. skrevet* ed. — 3. gert *Fas., saa kan læses i Cd., hvor dog Ordet er utydeligt.* — 5. m'sta *Cd.* — 9. *Cap. 19. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: Regínn drack blod fafniS. — 17. fęrri *Cd. d. s. s.* fjarri. — 19. hendi, ok mínu afli atta ek (*af* etja); *jvfr. Fáfn. Str. 28, L. 4*: afli mínu atta ek; *Fas. har*: hendi ok mínu afli, átta ek. — 20. eigi *Fas.*] *mgler i Cd.* — 21. er] eð *Cd., senere Form.* — 23. þú *Fas.*] *mgler i Cd.* — enn, *saa Cd.*; einn *Fas.*

unnit ok engi annarra." Sigurðr svarar: „Þá er menn koma til vígs, þá er manni betra gott hjarta, en hvast sverð." Þá mælti Reginn við Sigurð af áhyggju mikilli: „Þú drapt minn bróður, ok varla má ek þessa verks sak- lauss." Þá skar Sigurðr hjartat ór orminum með því sverði, er Riðill hét. Þá drakk Reginn blóð Fáfnis ok mælti: „Veit mér eina bœn, er þér er lítit fyrir: gakk til elds með hjartat ok steik, ok gef mér at eta." Sigurðr fór ok steikti á teini; ok er freyddi ór, þá tók hann fingri sínum á ok skynjaði, hvárt steikt væri; hann [brann ok] brá fingrinum í munn sér; ok er hjartablóð ormsins kom á tungu honum, þá skildi hann fuglarödd; hann heyrði, at igður klökuðu á hrísinu hjá honum: „Þar sitr Sigurðr ok steikir Fáfnis hjarta; þat skyldi hann sjálfr eta, þá mundi hann verða hverjum manni vitrari." Önnur segir: „Þar liggr Reginn ok vill véla þann, sem honum trúir." Þá mælti en þriðja: „Höggvi hann þá höfuð af honum, ok má hann þá ráða gullinu því enu mikla einn." Þá mælti en fjórða: „Þá væri hann vitrari, ef hann hefði þat, sem þær höfðu ráðit honum, ok riði síðan til bóls Fáfnis ok tœki þat et mikla gull, er þar er, ok riði síðan upp á

L. 1—3. Jfr. Fáfnism. Str. 30. — L. 4. Jfr. Fáfn. Str. 25, L. 4—6. — L. 5—8. Jfr. Fáfn. Prosast. efter Str. 26; Str. 27. — L. 9—21. Jfr. Fáfn. Prosast. efter Str. 31; Str. 32—35, L. 4.

---

2. hvast *Fas.*] havst *Cd.* — 5. skar Reginn? *jfr. Fáfnism.* — 10. brann ok *mgler i Cd.; tilføiet efter Prosastykket i Fáfn.* (*min Udg. S. 224 b L. 1*). — 13. Þar *med meget stor* Þ *i Cd., som her begynder nyt Cap., hvis Overskrift er* (*med rødt*)*:* Sigvrðr at hiartað. — *Efter* sitr *har Cd.* þú, *hvilket jeg har udeladt, da der fortsættes med* hann; *jvfr. Fáfn. Str. 32, L. 1:* Þar sitr Sigurðr. — 14. fafnís *Cd.* — skyldi *Fas.*] ski *Cd.* — 16. vęla *Cd.* — 17. en þriðja *Fas.*] eñ þriðe *Cd. med rød Streg under* e *i andet Ord.* — 20. þær höfðu; *kanské* þér höfðuð. — riði; *i Cd. synes først at have været skrevet* ʀíþn, *men sidste Bogstav af den gamle Skriver selv at være rettet til* e, *altsaa* ʀíþe. — Fáfnis] famnes *Cd. understrøget med rød Streg.*

Hindarfjall, þar sem Brynhildr sefr, ok mun hann nema þar mikla speki, ok þá væri hann vitr, ef hann hefði yður ráð ok hygði hann um sína þyrft, ok þar er mér úlfsins ván, er ek eyrun sá.“ Þá mælti en fimta: „Eigi er hann svá horskr, sem ek ætlaða, ef hann vægir honum, en drepit áðr bróður hans.“ Þá mælti en sétta: „Þat væri snjallræði, ef hann dræpi hann ok réði einn fénu.“ Þá mælti Sigurðr: „Eigi munu þau úsköp, at Reginn sé minn bani, ok heldr skulu þeir fara báðir brœðr einn veg“; bregðr nú sverðinu Gram ok høggr höfuð af Regin; ok eptir þetta etr hann suman hlut hjartans ormsins, en sumt hirðir hann; hleypr síðan á hest sinn ok reið eptir slóð Fáfnis ok til hans herbergis ok fann, at þat var opit, ok af járni hurðirnar allar ok þar með allr dyra-umbúningrinn, ok af járni allir stokkar í húsinu, ok grafit i jörð niðr. Sigurðr fann þar stórmikit gull ok sverðit Hrotta, ok þar tók hann œgishjálm ok gullbrynjuna ok marga dýrgripi. Hann fann þar svá mikit gull, at honum þótti ván, at eigi mundi meira bera tveir hestar eða þrír; þat gull tekr hann alt ok berr í tvær kistur miklar, tekr nú í tauma hestinum Grana; hestrinn vill nú eigi ganga, ok ekki tjár at keyra. Sigurðr finnr nú, hvat hestrinn vill, hleypr hann á bak ok lýstr hann sporum, ok rennr sjá hestr, sem lauss væri.

XX. Sigurðr ríðr nú langar leiðir, ok alt til þess, er hann kemr upp á Hindarfjall, ok stefndi á leið suðr til Frakklands; á fjallinu sá hann fyrir sér ljós mikit, sem eldr brynni, ok ljómaði af til himins; en er hann kom at, stóð þar

L. 1. Jfr. Fáfn. Str. 42—44. — L. 2—9. Jfr. Fáfn. Str. 35—36. 38—39. — L. 12—23. Jfr. Fáfn. Prosast. ved Enden. — L. 24—27. Jfr. Sigrdrífumál Prosast. i Begyndelsen.

5. hoskr *Cd.* — ætlaða] ętla *Cd*; *jvfr. Fáfn. Str. 36:* sem ek . . . hyggja mundak. — 7. einn *Fas.*] enn *Cd.*; *jvfr.* einvaldi *Fáfn. Str. 38, L. 6.* — 12. fafnis *Cd.* — 17. Hann] honum *med rød Streg under Cd.* — 20. *Efter* miklar *burde følge* ok klyfjar þar með Grana *el. lign.* — 21. keyra *Cd., ikke* keira. — 24. *Cap. 20. Rød Cap.-overskr. i Cod.: fra* Sigurde. — 27. hann *R*] *mgler i Cd.*

fyrir honum skjaldborg ok upp ór merki. Sigurðr gékk í skjaldborgina ok sá, at þar svaf maðr ok lá með öllum hervápnum; hann tók fyrst hjálminn af höfði honum ok sá, at þat var kona; hon var í brynju, ok var svá föst, sem hon væri holdgróin; þá reist hann ofan ór höfuðsmátt ok í gegnum niðr, ok svá út í gegnum baðar ermar, ok beit sem klæði. Sigurðr kvað hana helzti lengi sofit hafa. Hon spurði, hvat svá var máttugt, er beit brynjuna, „ok brá mínum svefni: eða man hér kominn Sigurðr Sigmundarson, er hefir hjálm Fáfnis ok hans bana í hendi?“ Þá svarar Sigurðr: „Sá er Völsunga ættar, er þetta verk hefir gert, ok þat hefi ek spurt, at þú ert ríks konungs dóttir, ok þat sama hefir oss sagt verit frá yðrum vænleik ok vitru, ok þat skulu vér reyna.“ Brynhildr segir, at tveir konungar börðust, hét annarr Hjálmgunnarr; hann var gamall ok hinn mesti hermaðr, ok hafði Óðinn honum sigri heitit; en annarr Agnarr eða Auðabróðir; „ek felda Hjálmgunnar í orrostu, en Óðinn stakk mik svefnþorni í hefnd þess ok kvað mik aldri síðan skyldu sigr hafa ok kvað mik giptast skulu; en ek strengda þess þar heit í mót at giptast engum þeim, er hræðast kynni.“ Sigurðr mælti: „Kenn oss ráð til stórra hluta!“ Hon svarar: „Þér munuð betr kunna, en með þökkum vil ek kenna yðr, ef þess er nökkut, er vér kunnum, þat er yðr mætti líka, í rúnum eða öðrum hlutum, er liggja

L. 1—22. Jfr. Sigrdrífumál den prosaiske Indledning, Str. 1 og Prosastykket efter Str. 4.

1. vpp or *Cd.*, *ikke* uppá. — 6. gęgnum *Cd.* — gaugnum *Cd.* — 7. hellte *Cd. med rød Streg under.* — 12. þat sama; *kanské* svá it sama? — 14. reyna] ręína *Cd.* — tveir] tueR *Cd.* — 17. Agnarr eða Auðabróðir *rettere* Agnarr Auðu-(Öðu-?)bróðir; *jvfr. Sigrdr. mellem Str. 4 og 5 (min Udg. S. 229 a, L. 7—8), hvor R feilagtig har* haþo *for* aþo, *og Helreið Brynh. Str. 8.* — 21. kynni *R*] kunni *Cd.* — 23. vil ek *Fas.*] *mgler i Cd.* — 24. lutum *Cd.*; *kanské* listum.

til hvers hlutar, ok drekkum bæði saman, ok gefi goðin okkr góðan dag, at þér verði nyt ok frægð at minum vitrleik ok þú munir eptir, þat er vit rœðum.“ Brynhildr fyldi eitt ker ok fœrði Sigurði ok mælti:

6. „Bjór fœri ek þér,
brynþings apaldr!
magni blandinn
ok megintíri;
fullr er ljóða
ok líknstafa,
góðra galdra
ok gamanrúna.

7. Sigrúnar skaltu kunna,
ef þú vilt snotr vera,
ok rísta á hjalti hjörs,
á vettrimum
ok á valböstum,
ok nefna tysvar Tý.

8. Brimrúnar skaltu gera,
ef þú vilt borgit hafa

L. 1—4. Jfr. Sigrdr. Str. 3. 4 og Prosastykket foran Str. 3. — Str. 6. 7. 8. Sigrdr. Str. 5. 6. 10.

1. *I Cd. var først skrevet* gefiñ ockr, *men* ñ *er overstrøget og over Linjen mellem de to Ord er skrevet* godiñ, *altsaa* gefi godiñ ockr. — 5. Bíor *er skrevet med rødt i Cd., saa og første Ord i de følgende tre Stropher.* — 6. brynþings apaldr *R*] brynþinga valldr *Cd.* — 8. meginn tíre *Cd.* (*ikke* týri). — 9. lioþa *R, som derforan har* hann, *hvilket neppe burde mangle*] liona *Cd.* — 12. gamanrvna *R*] gamanręðna *Cd.* — 13. þv scalt *R her for* skaltu. — rista *R for* kunna. — 14. sigr hafa *R bedre for* snotr vera. — 15. rista *R*] rist *Cd.* — 16. a vetrimom *R, som foran bedre har* svmar] avett Runum *Cd.* — 17. svmar *R bedre for* ok. — valbꜹstum *R*] valbystum *Cd.* — 18. tysvar *saa Cd. og R, ikke* tvisvar. — 19. *For* gera (*saa Cd.*) *har R* rista.

á sundi seglmörum;
á stafni skal þær rísta
ok á stjórnar blaði,
ok leggja eld í ár;
fellrat svá brattr breki
né blár unnir,
þó kømstu heill af hafi.

9. Málrúnar skaltu kunna,
ef þú vilt, at mangi þér
heiptum gjaldi harm;
þær um vindr,
þær um vefr,
þær um setr allar saman
á því þingi,
er þjóðir skulu
í fulla dóma fara.

10. Ölrúnar skaltu kunna,
ef þú vilt, annars kvæn
vélit þik í trygð, ef þú trúir;
á horni skal þær rísta
ok á handar baki,
ok merkja á nagli Nauð.

Str. 9. 10. Sigrdrífumál Str. 12. 7.

---

2. þær *mgler i R.* — 5. fellrat] fallat *Cd.;* era *R.* -- 6. né blár *Cd.*; *bedre* né svá blár *R.* — vnnir *R*] vndir *Cd.* — 7. kǫmztv *R*] kemst *Cd.* — 9. vilt at mangi *R*] att mage *Cd.* — 10. gialdi *R*] gialda *Cd.* — 15. þioþir *R*] menn *Cd.* — 18—19. vill annars qvęn vęlit þic itrygd *R*; villt a annaz kueñ (e *er her lukket som ø*) veli þic eigi trygð *Cd.* *Man tør neppe tænke paa:* viltat, annars kvæn véli þik. — 20. þær *R*] þat *Cd.*

11. Full skaltu signa
ok við fári sjá
ok verpa lauk í lög;
þá ek þat veit,
at þér verðr aldri
meinblandinn mjöðr.

12. Bjargrúnar skaltu nema,
ef þú vilt borgit fá
ok leysa kind frá konu;
á lófa skal þær rísta
ok um liðu spenna
ok biðja dísir duga.

13. Limrúnar skaltu kunna,
ef þú vilt læknir vera
ok kunna sár at sjá;
á berki skal þær rísta
ok á barri viðar,
þess er lúti austr limar.

14. Hugrúnar skaltu nema,
ef þú vilt hverjum vera

Str. 11. 12. 13. 14. Sigrdr. Str. 8. 9. 11. 13.

---

1. Full, *saa ændret efter R, som skriver Ordet med liden* f] avl *Cd. med liden* a *og derforan ikke Punctum.* — scal *R.* — 2. faré *Cd.*, fari *R.* — 3. la/ki *R.* — 4—6 *er udeladte i R.* — 7. kvnna *R for* nema. — 8. biarga vilt *R for* vilt borgit fá. — 9. kiñd *Cd.;* kinð *R.* — kono*m* *R for* konu. — 10. alofo þęr scal *R mindre godt.* — 11. of *for* um *R.* — 12. *Efter* biþia *har R* þá. — 17. *R har vistnok bedre* badmi *for* barri. — 18. *R har vistnok bedre* þeim er luta *for* þess er lúti (lute *Cd.*) — 19. *R har* kunna *for* nema.

geðhorskari guma;
þær of réð,
þær of reist,
þær of hugði Hroptr.

15. Á skildi váru ristnar,
þeim er stendr fyr skíǫanda guði,
[á eyra Árvakrs
ok á] Alsvinns hófi,
ok á því hveli, er steṇdr
undir reið Rögnis,
á Sleipnis tönnum
ok á sleða fjötrum.

16. Á bjarnar hrammi
ok á Braga tungu,
á úlfs klóm

Str. 15. 16. Sigrdrífum. Str. 15. 16.

---

1. geðhoskari *Cd.*, geðsvinnari *R.* — 4. *Efter* Hroptr *har R følgende 10 Linjer, som mangle i Cd.:*

af þeim legi,
er leciþ hafdi
or hꜹsi Heiddrꜹpniss
oc or horni Hoddrofnis.
A biargi stoþ
meþ Brimis eggiar,
hafdi ser a hofði hialm;
þa mȩlti Mims hꜹfvþ
froþlict iþ fyrsta orð
oc sagdi sanna stafi.

5. voru *Cd.;* qvaþ *R.* — 6. fyr *R*] fyrir *Cd.* — guði *Cd.; rettere* goði *R.* — 7—8. á eyra Árvakrs ok á, *indsat efter R*] *mgler i Cd.* — 8. alsvinnz *R*, alsvins *Cd.* — hófi *R*] höfði *Cd.* — 9. ok *mgler bedre i R.* — *R har for* stendr *bedre* snyz. — 10. Raugnis *Cd.*; rꜹngnis *R*, *d. e.* Rungnis; *det rette er, som Stavrimet viser*, Hrungnis. — 11. tonnom *R*] taumum *Cd.* — 13. hrammi *R*] ^{h}ame *Cd.*

ok á arnar nefi,
á blóðgum vængjum
ok á brúar sporði,
á lausnar lófa
ok á líknar spori.

17. Á gleri ok á gulli
ok á góðu silfri,
í víni ok í virtri
ok á völu sessi,
† í guma holdi,
á Gungnis oddi
ok á gýgjar brjósti,
á nornar nagli
ok á nefi uglu.

18. Allar váru af skafnar,
þær er á váru ristnar,
ok hrœrðar við inn helga mjöð
ok sendar á víða vegu;
þær 'ru með Álfum,
sumar með Ásum

Str. 17. 18. Sigrdrífum. Str. 17. 18.

1. nefi *R*] nefíu *Cd.* — 5. a *mgler i Cd.* — 6. *Liden* a *foran* gleri *i Cd. og R (i R med, i Cd. uden Punctum foran).* — 7. *For* góðu silfri *(saa Cd.) har R* gvmna heillom; *jvfr. Anmærkn. til L. 10.* —8. *Andet* i *mgler i R.* — 9. á vavlu sessi *Cd.*; vili sessi *R.* — 10. í guma hollde *Cd.*; *denne Linje, som spilder Versemaalet og som mgler i R, er egentlig en Variant til L. 7, hvor R har* a gvmna heillom. — 11. Agvngnis *R*] ok gaupnis *Cd.* — 12. *For* gýgjar *har R rettere* Grana. — 15. allar *med liden* a, *men med Punctum foran i Cd. og R.* — 16. á voru *Cd.*; vóro a *R.* — 17. hrœrðar] hręðar *Cd.;* hverfðar *R.* — 18. vegu *Cd.*; vega *R.* — 19. ro *R;* eru *Cd.* — meþ asom *R rettere for* með Álfum. — 20. þęʀ ro meþ alfom *R rettere for* sumar með Ásum.

ok með vísum Vönum,
sumar hafa menskir menn.

19. Þat eru bókrúnar
ok bjargrúnar
ok allar ölrúnar,
ok mærar meginrúnar,
hverjum, er þær kná úviltar
ok úspiltar
sér at heillum hafa.
Njóttu, ef þú namt,
unz rjúfask regin!

20. Nú skaltu kjósa,
alls þér er kostr of boðinn,
hvassa vápna hlynr!
sögn eða þögn
haf þú þér sjálfr of hug!
öll eru mál of metin."

Str. 19. 20. Sigrdrífum. Str. 19. 20.

---

1. svmar *R rettere for* ok. — va/nom *R*] vanum *Cd.* – 3. þat *med liden* þ *i Cd.*, *men med stor* Þ *i R*, *i begge Hskrr. med Punctum foran.* — 4. þat ero *R for* ok. – 5. a/l r. *R*] alrunar *Cd.* — 6. męʀar *Cd.*; mętar *R. Efter dette Ord har Cd.* ok, *som mgler i R og som jeg har strøget.* — 7. *For* hverjum *har R* hveim, *som vist her er oprindeligere.* — 8. oc ospilltar *R*] of viltar *Cd.* — 9. heillum *Cd.*, *den anden* l *underprikket;* heillom *R.* — 10. Njóttu *med* N *i Cd.*, *men med* n *i R.* — 11. rivfaz *R*] riufa *Cd.* — 12. skaltu *feilagtig skrevet to Gange i Cd.* — 13. of *Cd.*; vm *R.* — 14. vapna *R*; vópna *Cd.* — 15. sa/gn *R*] saungh *Cd.* — 16. *For* of hug *har R bedre* i hvg. — 17. mein *R for* mál.

Sigurðr svarar:

21. „Munkat ek flœja,
þótt mik feigan vitir,
emkat ek með bleyði borinn;
ástráð þín
vil ek öll of hafa
svá lengi sem ek lifi.“

XXI. Sigurðr mælti: „Aldri finnst þér vitrari kona í veröldu, ok kenn enn fleiri spekiráð!“ Hon svarar: „Heimilt er þat at gera at yðrum vilja ok gefa heilræði fyrir yðra eptirleitan ok vitrleik.“ Þá mælti hon: „Ver vel við frændr þína ok hefn lítt mótgerða við þá ok ber við þol, ok tekr þú þar við langæligt lof. Sé við illum hlutum, bæði við meyjar ást ok manns konu, þar stendr opt ilt af. Verð lítt mishugi við úvitra menn á fjölmennum mótum; þeir mæla opt verra, en þeir viti, ok ertu þegar bleyðimaðr kallaðr ok ætlaðr, at þú sér sönnu sagðr; drep hann annars dags ok gjalt honum svá heiptyrði. Ef þú ferr þann veg, er vándar vættir byggja, ver varr um þik; tak þér ekki herbergi nær götu, þótt þik nátti, því at opt búa þar illar vættir, þær menn villa. Lát eigi tæla þik fagrar konur, þótt þú sjáir at veizlum, svá at þat standi þér fyrir svefni eða þú fáir af því hugarekka; teyg þær ekki at þér með kossum eða annarri blíðu;

Str. 21. Sigrdrífum. Str. 21. — L. 11—13. Jfr. Sigrdr. Str. 22. — L. 13—15. Jfr. Sigrdr. Str. 32. — L. 15—24. Jfr. Sigrdr. Str. 24—28.

---

2. Mvnkað *Cd.;* Munca *R.* — fleyia *Cd.*; flǫia *R.* — 4. emca *R.* — meþ *R*] *mgler i Cd.* — 6. vil ek *Cd.;* ek vil *R.* — of *mgler i R.* — 8. *Cap. 21. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: Speki Rad brynhillda[r]. — 9. kenn mér (*eller* oss) enn? — 13. Se *Cd.* (*med rød Prik under*), *ikke* Sjá. — 17. ætlaðr *Bj.*] ętlar *Cd.* — *Eller er det rette:* ætlat? — 21. vettir *Cd.* — þær, *oprindelig vel* þær er.

ok ef þú heyrir heimslig orð drukkinna manna, deil eigi við þá, er víndruknir eru ok tapa viti sínu; slíkir hlutir verða mörgum at miklum móðtrega eða bana. Berst heldr við úvini þína, en þú sér brendr; ok sver eigi rangan eið, þvíat grimm hefnd fylgir griðrofi. , Ger rœkiliga við dauða menn, sóttdauða eða sædauða eða vápndauða; búðu vandliga um lík þeira; ok trú ekki þeim, er þú hefir feldan fyrir föður eða bróður eða annan náfrænda, þótt ungr sé; opt er úlfr í ungum syni. Sé vandliga við vélráðum vina þinna; en lítt megu vér sjá fyrir um yðart líf, en eigi skyldi mága hatr á þik koma.“ Sigurðr mælti: „Engi finnst þér vitrari maðr; ok þess sver ek, at þik skal ek eiga, ok þú ert við mitt œði.“ Hon svarar: „Þik vil ek helzt eiga, þótt ek kjósa um alla menn“; ok þetta bundu þau eiðum með sér.

XXII. Nú ríðr Sigurðr á brott; hans skjöldr var svá markaðr: laugaðr í rauðu gulli ok skrifaðr á einn dreki; hann var døkkbrúnaðr it efra, en fagrrauðr it neðra, ok þann veg var markaðr hans hjálmr ok söðull ok vápnrokkr; hann hafði gullbrynjuna, ok öll hans vápn váru gulli búin; ok því var dreki markaðr á hans vápnum öllum, at, er

---

L. 1—4. Jfr. Sigrdr. Str. 29—31. — L. 4—5. Jfr. Sigrdr. Str. 23. — L. 5—9. Jfr. Sigrdr. Str. 33—35. — L. 9—11. Jfr. Sigrdr. Str. 37. — L. 16—21. Jfr. Þiðriks s. S. 181, L. 5—9.

---

3. mothtrega *Cd.* — 5. grim *Cd.* — 6. buþu *Cd.* — 7. ok trú ekki *Fas.*] ok eckí *Cd.*, *men over disse Ord er der en Streg. Jfr. Sigrdr. Str. 35, L. 2.* — 9. Sé *Cd.*, *ikke* Sjá. — 16. *Cap. 22. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: fra yfir lítvm Sighvrdar. ω 17. svá *skrevet i Cd.* S, *men gjennem* S *gaar en Streg.* — markaðr] margfaldr ok *Cd.*; *jvfr. Þiðr. s. S. 181:* Sigvrðr sveinn hævir markað sinn skiold a þann veg. — laughaðr í raudu g. *Cd.*; lagðr r. g. *i Þiðr. s. er det ældre Udtryk.* — 18. dœckbrunn *Þiðr. s.* — 19. vęg *Cd.* — hans hialmhœttr oc hans merki oc hans sœðull *Þiðr. s.*

hann er sénn, má vita, hverr þar ferr, af öllum þeim, er frétt hafa, at hann drap þann mikla dreka, er Væringjar kalla Fáfni; ok fyrir því eru vápn hans öll gulli búin ok brún at lit, at hann er langt umframm aðra menn at kurteisi ok allri hœfersku ok náliga at öllum hlutum; ok þá er taldir eru allir inir stœrstu kappar ok hinir ágæztu höfðingjar, þá mun hann jafnan fremstr taldr, ok hans nafn gengr í öllum tungum fyrir norðan Grikklands haf, ok svá man vera, meðan veröldin stendr. Hár hans var brúnt at lit ok fagrt at líta, ok fór í stórlokka; skeggit var þykt ok skamt ok með sama lit; hánefjaðr var hann ok hafði breitt andlit ok stórbeinótt; augu hans váru svá snör, at fár einn þorði at líta undir hans brún; herðar hans váru svá miklar, sem tveir menn væri á at sjá. Hans líkami var skapaðr allr við sik á hæð ok digrleik ok þann veg, sem bezt má sama; ok er þat mark um hans hæð, at þá er hann gyrði sik sverðinu Gram, en þat var sjau spanna hátt, ok er hann óð rúgakrinn fullvaxinn,

---

L. 1—9. Jfr. Þiðr. s. S. 181, L. 9—16. — L. 9—18. Jfr. Þiðr. s. S. 180, L. 14—17. 19—22.

---

1. af öllum þeim *synes at staa uden ret Sammenhæng i Sætningen* (*hvis der istedenfor* vita *stod et passivt Verbum, var Udtrykket i sin Orden*). *Bedre i Þiðr. s.:* þa ma vita hverr þar riðr. oc sva er hann frægr. er hann drap *o. s. v.* — 2. Væringjar, *saa rettet efter Þiðr. s. for* Væringar, *som Cd. har.* — 6. st^{9}stu *Cd.*, *d. e.* sterstu; stœrstu *Cdd. A. M. 177 og 178 af Þiðr. s.;* sterkustu *Skindbogen af Þiðr. s.* — 8. öllum] allvm *Cd.* — gekl'dz *Cd.* — 10. fagr *med rød Streg under* r *Cd.* — at líta ok fór í stórlokka (stor locka" *Cd.*); *bedre i Þiðr. s.* ok liðaz i locka stora. — 14. tueír m̄ *Cd.*; *Skindbogen af Þiðr. s. har:* sua miklar a at sea. at sua er sem .iii. menn se a þyct; *Cod. A. M. 178 fol.:* suo þykkar sem þrennar se a at sia. — 16. ok *foran* þann veg *mgler i Þiðr. s.* — 17. gyrðe *Cd.*, *ikke* girði.

þá tók niðr döggskórinn á sverðinu akrinn uppstandanda; ok hans afl er meira en vöxtr. Vel kann hann sverði at beita ok spjóti at skjóta ok skapti at verpa ok skildi at halda, boga at spenna eða hesti at ríða, ok margskonar kurteisi nam hann í œsku. Hann var vitr maðr, svá at hann vissi fyrir úorðna hluti; hann skildi fuglsrödd; ok af slíkum hlutum kómu honum fáir hlutir á úvart. Hann var langtalaðr ok málsnjallr, svá at ekki tók hann þat erendi at mæla, at hann mundi fyrr hætta, en svá sýnist öllum, sem enga leið muni eiga at vera nema svá, sem hann segir; ok þat er hans skemtan, at veita lið sínum mönnum ok reyna sjálfan sik í stórræðum ok taka fé af sínum úvinum ok gefa sínum vinum. Eigi skorti hann hug, ok aldri varð hann hræddr.

XXIII. Sigurðr ríðr nú þar til, er hann kemr at einum miklum bœ; þar réð fyrir einn mikill höfðingi, sá er Heimir hét; hann átti systur Brynhildar, er Bekkhildr hét, þvíat hon hafði heima verit ok numit hannyrði, en Brynhildr fór með hjálm ok brynju ok gékk á vígum, var hon því kölluð Brynhildr. Heimir ok Bekkhildr áttu einn son, er Alsviðr hét, manna kurteisastr. Þar léku menn

---

L. 1–14. Jfr. Þiðr. s. S. 180, L. 24—S. 181, L. 5.

---

1. tecr niðr dœggskorinn a acrinn uppstandanda *Þiðr. s.* — 4. hesti *Þiðr. s.*] hest *Cd.* — 5. *Bedre* er hann nam *Þiðr. s.* — 6–7. *Þiðr. s. bedre* þar af *for* af slíkum hlutum. — 9. *Cod. AM. 178 af Þiðr. s. har* letta *for* hætta (*Skindbogen* at hann skiliz fyrr við). — 10. *Þiðr. s.* mægi *for* muni eiga at. — 11. *Þiðr. s.* vinum *for* mönnum. — 12. storęðvm *Cd.*; *Þiðr. s.* storvirkium. — 15. *Cap. 23. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* Sigurdr kom til heimís. — 17. er *Fas.*] *mgler i Cd.* — 18. hannyrði] hanvrde *Cd.* — 19. á vígum *burde kanské hede* at vígum, *som hos Bj.*

úti; ok er þeir sjá reið mannsins at bœnum, hætta þeir leiknum ok undrast manninn, þvíat þeir höfðu engan slíkan sét; géngu í mót honum ok fögnuðu honum vel. Alsviðr býðr honum með sér at vera ok af sér at þiggja slíkt, er hann vill; hann þiggr þat; honum er ok skipat vegliga at þjóna; fjórir menn hófu gullit af hestinum, enn fimti tók við honum. Þar mátti sjá marga góða gripi ok fáséna; var þat at skemtan haft at sjá brynjur ok hjálma ok stóra hringa ok undarliga mikil gullstaup ok allskonar hervápn. Sigurðr dvelst þar lengi í mikilli sœmd; spyrst nú þetta frægðarverk um öll lönd, er hann hafði drepit þann enn ógurliga dreka. Þeir undu sér nú vel, ok var hvárr öðrum hollr. Þat höfðu þeir sér at skemtan at búa vápn sín ok skepta örvar sínar ok beita haukum sínum.

XXIV. Þá var heim komin til Heimis Brynhildr, fóstra hans; hon sat í einni skemmu við meyjar sínar; hon kunni meira hagleik en aðrar konur; hon lagði sinn borða með gulli ok saumaði á þau stórmerki, er Sigurðr hafði gert: dráp ormsins ok upptöku fjárins ok dauða Regins. Ok einn dag er frá því sagt, at Sigurðr reið á skóg við hundum sínum ok haukum ok miklu fjölmenni; ok er hann kom heim, fló hans haukr á hávan turn ok settist við einn glugg. Sigurðr fór eptir haukinum; þá sér hann eina fagra konu ok kennir, at þar er Brynhildr; honum þikkir um vert alt saman fegrð hennar ok þat, er hon gerir; kemr í höllina ok vil enga skemtan við menn eiga. Þá

---

3. seð *Cd. her som oftere.* — 9. híngha *med rød Streg under Cd.* — allz skonar *Cd.* — 10. spyrt *med rød Streg under Cd.* — 12. v^{2}gliga *Cd., dog er første Bogstav kludret og utydelig og mulig af den gamle Skriver selv rettet til* o. — 15. *Cap. 24. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* v^{i}dr tal Sigvrdar ok brynhilldar. — 19. fiarRins *Cd.* — 22. hauk *med rød Streg under Cd.*

mælti Alsviðr: „Hví eru þér svá fálátir? þessi skipan þín harmar oss ok þína vini; eða hví máttu eigi gleði halda? haukar þínir hnípa ok svá hestrinn Grani, ok þessa fám vér seint bót.“ Sigurðr svarar: „Góðr vinr! heyr, hvat ek hugsa! minn haukr fló á einn turn, ok er ek tók hann, sá ek eina fagra konu; hon sat við einn gulligan borða ok las þar á mín liðin ok framkomin verk.“ Alsviðr svarar: „Þú hefir sét Brynhildi Buðladóttur, er mestr skörungr er.“ Sigurðr svarar: „Þat mun satt vera; eða hversu [löngu] kom hon hér?“ Alsviðr svarar: „Þess var skamt í milli ok þér kvámuð.“ Sigurðr segir: „Þat vissu vér fyrir fám dögum; sú kona hefir oss bezt sýnzt í veröldu.“ Alsviðr mælti: „Gef ekki gaum at einni konu, þvílíkr maðr; er þat ilt at sýta, er maðr fær eigi.“ „Hana skal ek hitta“, sagði Sigurðr, „ok gefa henni gull ok ná hennar gamni ok jafnaðarþokka.“ Alsviðr svarar: „Engi fannst sá enn um aldr, er hon léði rúms hjá sér eða gæfi öl at drekka; hon vill sik í herskap hafa ok allskonar frægð at fremja.“ Sigurðr mælti: „Vér vitum eigi, hvárt hon svarar oss eða eigi, eða lér oss sess hjá sér.“ Ok annan dag eptir gékk Sigurðr til skemmunnar; en Alsviðr stóð hjá skemmuni úti ok skepti örvar sínar. Sigurðr mælti: „Sit heil frú! eða hversu megi þér?“ Hon svarar: „Vel megu vér, frændr lifa ok vinir, en háttung er í, hverja giptu menn bera til síns endadags.“ Hann sezt hjá henni. Síðan ganga þar inn fjórar konur með stórum borðkerum af gulli ok með enu bezta víni ok standa fyrir þeim; þá

---

3. fa^{m} *Cd. d. e.* fáum. — 10. löngu *mgler i Cd.* — 11. kuomut *Cd.* — 16. gamni *skrevet* gaf̄e (*d. e.* gafne) *i Cd.* — 17. lęðe *Cd.* — 18. allz skonar *Cd.* — 20. ler *Cd.* — 27. *Foran* standa *staar i Cd.* | (*en vertical Streg*) *og i Margen ligeledes* | , *men disse Streger er, saa vidt jeg kan sé, ikke med samme Blæk som den øvrige Skrift.*

mælti Brynhildr: „Þetta sæti man fám veitt vera, nema faðir minn komi.“ Hann svarar: „Nú er veitt þeim, er oss líkar.“ Herbergit var tjaldat af inum dýrstum tjöldum, ok þakit klæðum alt gólfit. Sigurðr mælti: „Nú er þat framm komit, er þér hétuð oss.“ Hon svarar: „Þér skuluð hér velkomnir!“ Síðan reis hon upp, ok fjórar meyjar með henni, ok gékk fyrir hann með gullker ok bað hann drekka. Hann réttir í mót höndina kerinu ok tók hönd hennar með ok setti hana hjá sér; hann tók um háls henni ok kysti hana ok mælti: „Engi kona hefir þér fegri fœzt.“ Brynhildr mælti: „Vitrligra ráð er þat, at leggja eigi trúnað sinn á konu vald, þvíat þær rjúfa jafnan sín heit.“ Hann mælti: „Sá kœmi beztr dagr yfir oss, at vér mættim njótast.“ Brynhildr svarar: „Eigi er þat skipat, at vit búim saman, ek em skjaldmær, ok á ek með herkonungum hjálm, ok þeim man ek at liði verða, ok ekki er mér leitt at berjast.“ Sigurðr svarar: „Þá frjóumst vér mest, ef vér búum saman, ok meira er at þola þann harm, er hér liggr á, en hvöss vápn.“ Brynhildr svarar: „Ek man kanna lið hermanna, en þú munt eiga Guðrúnu Gjúkadóttur.“ Sigurðr svarar: „Ekki tælir mik eins konungs dóttir, ok ekki lær mér tveggja huga um þetta, ok þess sver ek við guðin, at ek skal þik eiga, eða enga konu ella.“ Hon mælti slíkt. Sigurðr þakkar henni þessi ummæli ok gaf henni gullhring, ok svörðu nú eiða af nýju, ok gengr hann í brott til sinna manna ok er þar um hríð með miklum blóma.

XXV. Gjúki hét konungr, hann hafði ríki fyrir

---

14. skapad *Bj.* — 17. frjóumst] fríǫ́vmzt *Cd.* — 19. hvöss] hvass *Cd.* — 21. eins konungs dóttir *synes forvansket.* eins úríks konungs dóttir? *eller* né eins k. d.? ein *for* eins *Bj.* — 25. svörðu] sv^r^ðv *Cd.*, *d. e.* svarðu. — nyív *Cd.*, *ikke* nýu. — 28. *Cap. 25. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: *fra* Giuka konghe ok *sonom.*

sunnan Rín. Hann átti þrjá sonu, er svá hétu: Gunnarr, Högni, Gutthormr; Guðrún hét dóttir hans, hon var frægst mær; báru þau börn mjök af öðrum konungabörnum um alla atgervi, bæði um vænleik ok vöxt. Þeir váru jafnan í hernaði ok unnu mörg ágætisverk. Gjúki átti Grímhildi ena fjölkunngu. Buðli hét konungr, hann var ríkari en Gjúki, ok þó báðir ríkir. Atli hét bróðir Brynhildar. Atli var grimmr maðr, mikill ok svartr ok þó tiguligr, ok inn mesti hermaðr. Grímhildr var grimmhuguð kona. Ráð Gjúkunga stóð með miklum blóma, ok mest fyrir sakir barna hans, er mjök váru um framm flesta. Eitt sinn segir Guðrún meyjum sínum, at hon má eigi glöð vera. Ein kona spyrr hana, hvat henni sé at úgleði. Hon svarar: „Eigi féngum vér tíma í draumum, er því harmr í hjarta mér; ráð drauminn, þar er þú fréttir eptir.“ Hon svarar: „Seg mér ok lát þik eigi hryggja, þvíat jafnan dreymir fyrir veðrum.“ Guðrún svarar: „Þetta er ekki veðr; þat dreymdi mik, at ek sá einn fagran hauk mér á hendi; fjaðrar hans váru með gulligum lit.“ Konan svarar: „Margir hafa spurt af yðrum vænleik, vizku ok kurteisi; nökkurs konungs son mun biðja þín.“ Guðrún svarar: „Engi hlutr þótti mér haukinum betri, ok alt mitt fé vilda ek heldr láta en hann.“ Konan svarar: „Sá, er þú fær, man vera vel mentr, ok muntu unna honum mikit.“ Guðrún svarar: „Þat angrar mik, at ek veit eigi, hverr hann er, ok skulum vér hitta Brynhildi; hon mun vita.“ Þær bjuggust með gulli ok mikilli fegrð ok fóru með meyjum sínum, unz þær kómu at höll Brynhildar; sú höll var búin með gulli ok stóð á einu bergi. Ok er sén er

---

2. Gutthormr, *saa Cd., ikke* Guttormr. — fegrst? — 15. *Jeg har læst i Cd.:* hiarta mer Rað draumínn, *dog er* mer *og* R *ikke tydeligt, derimod er* að *nogenlunde sikkert;* hjarta mér (of) drauminn *Fas.* — 24. velmentr *Cd.* — 28. meyvm *Cd.* — unzt *Cd.*

ferð þeira, þá er Brynhildi sagt, at margar konur óku at borginni með gyltum vögnum. „Þar man vera Guðrún Gjúkadóttir“, [segir hon]; „mik dreymdi um hana í nótt, ok göngum út í mót henni! ekki sœkja oss fríðari konur heim.“ Þær géngu út í móti þeim ok fögnuðu vel; þær géngu inn í þá ina fögru höll; salrinn var skrifaðr innan ok mjök silfri búinn; klæði váru breidd undir fœtr þeim, ok þjónuðu allir þeim; þær höfðu margskonar leika. Guðrún var fáorð. Brynhildr mælti: „Hví megi þér eigi gleði bella; ger eigi þat! skemtum oss allar saman, ok rœðum um ríka konunga ok þeira stórvirki!“ „Gerum þat!“ segir Guðrún; „eða hverja veiztu fremsta konunga verit hafa?“ Brynhildr svarar: „Sonu [Hámundar] Haka ok Hagbarð; þeir unnu mörg frægðarverk í hernaði.“ Guðrún svarar: „Miklir váru þeir ok ágætir, en þó nam Sigarr systur þeira, en hefir aðra inni brenda, ok eru þeir seinir at hefna; eða hví nefndir þú eigi brœðr mína, er nú þikkja fremstir menn?“ Brynhildr segir: „Þat er í góðum efnum, en eigi eru þeir enn mjök reyndir, ok veit ek einn mjök af þeim bera; en þat er Sigurðr, son Sigmundar konungs; hann var þá barn, er hann drap sonu Hundings konungs ok hefndi föður síns ok Eylima, móðurföður síns.“ Guðrún mælti: „Hvat var

---

2. vögnum] vagnum *med rød Streg under i Cd.* — 3. segir hon *Fas.*] *mgler i Cd.* — 6. skrifaðr *Fas.*] skafaðar *Cd.*, *med rød Streg under* sk. — 7. vndr *Cd.* — 8. marghs skonar *Cd.* — 9. h *Cd.*, *d. e.* hví, *ikke* hér. — 13. Sonu *skrevet* ss. *i Cd.* — Hámundar] *mgler i Cd. Jfr. Svend Grundtvig, Danm. gl. Folkev. I, 259, Anm. 1. Cod. 1006 fol. i kgl. Bibl. Kjøb. gl. kgl. Sml., der er Afskrift af Cd., tilføier i Randen* Hermundar. — 15—16. *Jeg har tænkt mig Muligheden af, at* aðra inni brenda *kunde være forvansket f. Eks. af* föður inni brendan; *men dette bliver en løs Gjetning, ti den Sagnform, hvortil her hentydes, kjendes ikke andensteds fra. Det er ligesaa muligt, at* aðra *i det til Grund liggende Kvæde har dannet Stavrim med* inni.

til merkja um þat? segir þú hann borinn, þá er faðir hans féll?“ Brynhildr svarar: „Móðir hans gékk í valinn ok fann Sigmund konung sáran ok bauð at binda sár hans, en hann kvezt of gamall síðan at berjast, en bað hana við þat huggast, at hon mundi œztan son ala, ok var þar spá spaks geta; ok eptir andlát Sigmundar konungs fór hon með Álfi konungi, ok var Sigurðr þar upp fœddr í mikilli virðingu, ok vann hann mörg afreksverk á hverjum degi, ok er hann ágæztr maðr í veröldu.“ Guðrún mælti: „Af ást hefir þú fréttum til hans haldit; en af því kom ek hér, at segja þér drauma mína, er mér féngu mikillar áhyggju.“ Brynhildr svarar: „Lát þik eigi slíkt angra! ver með frændum þínum, er allir vilja þik gleðja.“ „Þat dreymdi mik“, sagði Guðrún, „at vér géngum frá skemmu margar saman ok sám einn mikinn hjört; hann bar langt af öðrum dýrum, hár hans var af gulli; vér vildum allar taka dýrit, en ek ein náða; dýrit þótti mér öllum hlutum betra; síðan skauztu dýrit fyrir knjám mér, var mér þat svá mikill harmr, at ek mátta trautt bera; síðan gaftu mér einn úlfhvelp, sá dreifði mik blóði brœðra minna.“ Brynhildr svarar: „Ek mun ráða, sem eptir mun ganga: til ykkar mun koma Sigurðr, sá er ek kaus mér til manns; Grímhildr gefr honum meinblandinn mjöð, er öllum oss kemr í mikit stríð; hann mantu eiga ok hann skjótt missa; þú munt eiga Atla konung; missa muntu brœðra þinna, ok þá mantu Atla vega.“ Guðrún svarar: „Ofrharmr er oss þat, at vita slíkt“; ok fara þær nú í brott ok heim til Gjúka konungs.

---

1. borinn, *skulde kanské hede* úborinn. — 5. ęstan *Cd.*, *ligesaa skriver Cd. S. 118, L. 25* veislur; *paa* œstr, *yngst, tør man her ikke tænke.* — 13. Þat *med meget stor* Þ *i Cd., som her begynder nyt Capitel, hvis Overskrift (med rødt) er:* draumr gudrun*ar* Radinn af brynh*ildi*. — 27. fara] f^{r} *Cd., d. e.* far.

XXVI. Sigurðr riðr nú í brott með þat mikla gull; skiljast þeir nú vinir; hann riðr Grana með öllum sínum herbúnaði ok farmi. Hann riðr þar til, er hann kom at höll Gjúka konungs; riðr nú í borgina, ok þat sér einn af konungs mönnum ok mælti: „Þat hygg ek, at hér fari einn af goðunum; þessi maðr er allr við gull búinn; hestr hans er miklu meiri en aðrir hestar, ok afburðarvænn vápnabúnaðr, hann er langt um aðra menn framm, en sjálfr berr hann þó mest af öðrum mönnum.“ Konungrinn gengr út með hirð sína ok kvaddi manninn ok spyrr: „Hverr ertu, er riðr í borgina, er engi þorði, nema at leyfi sona minna?“ Hann svarar: „Ek heiti Sigurðr, ok em ek son Sigmundar konungs.“ Gjúki konungr mælti: „Vel skaltu hér kominn með oss ok þigg hér slíkt, sem þú vilt!“ Ok hann gengr inn í höllina, ok váru allir lágir hjá honum, ok allir þjónuðu honum, ok var hann þar í miklu yfirlæti. Þeir ríða allir saman Sigurðr ok Gunnarr ok Högni, ok þó er Sigurðr fyrir þeim um alla atgervi, ok eru þó allir miklir menn fyrir sér. Þat finnr Grímhildr, hve mikit Sigurðr ann Brynhildi, ok hve opt hann getr hennar; hugsar fyrir sér, at þat væri meiri gipta, at hann staðfestist þar ok ætti dóttur Gjúka konungs, ok sá, at engi mátti við hann jafnast, sá ok, hvert traust at honum var, ok hafði ofr fjár, miklu meira, en menn vissi dœmi til. Konungr var við hann sem við sonu sína, en þeir virðu hann framar en sik. Eitt kveld, er þeir sátu við drykk, ríss dróttning upp ok gékk fyrir Sigurð ok kvaddi hann ok mælti: „Fögnuðr er oss á þinni hérvist, ok alt

---

1. *Cap. 26. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: Sigvrdi *var* blandat vmínís aul. — 4. hąll *Cd.* (a *med Krøl under*). — 20. opt] opp *Cd.* — 27. rís *Cd.* -- 28. a (*foran* þínne) *Cd.; at Fas.*, af *Bj.* á *kan vel forsvares ved Udtryk som* manni þykkir úhœgindi á einhverju.

gott viljum vér til yðar leggja; tak hér við horni ok drekk!“ Hann tók við ok drakk af. Hon mælti: „Þinn faðir skal vera Gjúki konungr, en ek móðir, brœðr þínir Gunnarr ok Högni ok allir, er eiða vinnið, ok munu þá eigi yðrir jafningjar fást.“ Sigurðr tók því vel, ok við þann drykk mundi hann ekki til Brynhildar; hann dvaldist þar um hríð. Ok eitt sinn gékk Grímhildr fyrir Gjúka konung ok lagði hendr um háls honum ok mælti: „Hér er nú kominn enn mesti kappi, er finnast man í veröldu, væri at honum mikit traust: gipt honum dóttur þína með miklu fé ok slíku ríki, sem hann vill, ok mætti hann hér yndi nema!“ Konungr svarar: „Fátítt er þat, at bjóða framm dœtr sínar, en meiri vegr er at bjóða honum, en aðrir biði.“ Ok eitt kveld skenkir Guðrún. Sigurðr sér, at hon er væn kona ok at öllu en kurteisasta. Fimm misseri var Sigurðr þar, svá at þeir sátu með frægð ok vingan, ok rœðast konungar nú við. Gjúki konungr mælti: „Mart gott veitir þú os, Sigurðr! ok mjök hefir þú styrkt várt ríki.“ Gunnarr mælti: „Alt viljum vér til vinna, at þér dvelizt hér lengi, bæði ríki ok vára systur með boði, en eigi mundi annarr fá, þótt bæði.“ Sigurðr svarar: „Hafið þökk fyrir yðra sœmd! ok þetta skal þiggja.“ Þeir sverjast nú í brœðralag, sem þeir sé sambornir brœðr. Nú er ger ágætlig veizla, ok stóð marga daga; drekkr Sigurðr nú brúðlaup til Guðrúnar; mátti þar sjá margskonar gleði ok skemtan, ok var hvern dag veitt öðrum betr. Þeir fóru nú víða um lönd ok vinna mörg frægðarverk, drápu marga konungasonu, ok engir menn gerðu slík afrek sem þeir; fara nú heim með miklu herfangi. Sigurðr gaf Guðrúnu at eta af Fáfnis hjarta, ok síðan var hon miklu grimmari en áðr ok vitrari; þeira son hét Sigmundr. Ok eitt sinn gékk Grímhildr at Gunnari syni sínum ok mælti: „Yðart

4. munu] *Cd. synes at have* m̌, *d. e.* mun. — 30. fāfnis *Cd.*

ráð stendr með miklum blóma, fyrir utan einn hlut, er þér eruð kvánlausir; biðið Brynhildar! þat er göfgast ráð, ok mun Sigurðr ríða með yðr.“ Gunnarr svarar: „Víst er hon væn, ok eigi em ek þessa úfúss“, ok segir nú feðr sínum ok brœðrum ok Sigurði, ok eru allir fýsandi.

XXVII. Þeir búa nú ferð sína listuliga, ríða nú fjöll ok dali til Buðla konungs, bera upp bónorðit; hann tók því vel, ef hon vill eigi níta, ok segir hana svá stóra, at þann einn mann mun hon eiga, er hon vill. Þá ríða þeir í Hlymdali. Heimir fagnar þeim vel; segir Gunnarr nú erendin. Heimir kvað hennar kør vera, hvern hon skal eiga; segir þar sal hennar skamt frá ok kvazt þat hyggja, at þann einn mundi hon eiga vilja, er riði eld brennanda, er sleginn er um sal hennar. Þeir finna salinn ok eldinn ok sjá þar borg gulli bysta, ok brann eldr um utan. Gunnarr reið Gota, en Högni Hölkvi. Gunnarr keyrir hestinn at eldinum, en hann hopar. Sigurðr mælti: „Hví hopar þú, Gunnarr?“ Hann svarar: „Eigi vill hestrinn hlaupa þenna eld“, ok biðr Sigurðr ljá sér Grana; „heimilt er þat“, segir Sigurðr. Gunnarr ríðr nú at eldinum, ok vill Grani eigi ganga. Gunnarr má nú eigi ríða þenna eld; skipta nú litum, sem Grímhildr kendi þeim Sigurði ok Gunnari. Síðan ríðr Sigurðr ok hefir Gram í hendi ok bindr gullspora á fœtr sér. Grani hleypr framm at eldinum, er hann kendi sporans. Nú verðr gnýr mikill, er eldrinn tók at œsast, en jörð tók at skjálfa, loginn stóð við himin; þetta þorði engi at gera fyrr, ok var sem hann riði í myrkva; þá lægðist eldrinn, en hann gékk af hestinum inn í salinn. Svá er kveðit:

---

2. biðit *med rød Streg under i Cd.* — 6. *Cap. 27. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* Sigurdr reið vafurloghan brynhildar budladottur. — 8. níta, *saa Cd.* (*ikke* inta). — stóra *behøver neppe at forandres til* stórráða. — 11. kior *Cd.* — 12. q (z over q) *Cd.* — 16. keyʀir *Cd.*, *ikke* keirir. — 28. lagdizt *Cd.*

22. Eldr nam at œsask,
en jörð at skjálfa,
ok hár logi
við himni gnæva;
fár treystisk þar
fylkis rekka
eld at ríða
né yfir stíga.

23. Sigurðr Grana
sverði keyrði,
eldr slöknaði
fyr öðlingi,
logi allr lægðisk
fyr lofgjörnum,
bliku reiði
er Reginn átti.

Ok er Sigurðr kom inn um logann, fann hann þar eitt fagrt herbergi, ok þar sat í Brynhildr. Hon spyrr, hverr sá maðr er. En hann nefndist Gunnarr Gjúkason: „ertu ok ætluð mín kona með jáyrði feðr þíns, ef ek riða þinn vafrloga, ok fóstra þíns með yðru atkvæði.“ „Eigi veit ek gerla, hversu ek skal þessu svara“, [segir hon]. Sigurðr stóð réttr á gólfinu ok studdist á sverðshjöltin ok mælti til Brynhildar: „Þér í mót skal ek gjalda mikinn mund í gulli ok góðum gripum.“ Hon svarar af áhyggju af sínu sæti, sem álpt af báru, ok hefir sverð í hendi ok hjálm á höfði ok var í brynju: „Gunnarr!“ segir hon, „rœð ekki slíkt við mik, nema þú sér hverjum manni fremri, ok þá

1. nam *Fas.*] man *Cd.* — 4. himne *Cd.;* himin *Bj.* — gnęfa *Cd.* — 10. keyrde, *saa Cd.* — 15. reiði] reið *Cd.* — 20. feðr] fedurs *Cd.* — riða *i Cd. skrevet* Riðaa; ríð á *Fas.* — 22. segir hon *Fas.*] *mgler i Cd.* — 24. *Bj. har* Þar *for* Þér. — 28. sér] sert *Cd.*

skaltu drepa, er mín hafa beðit, ef þú hefir traust til; ek var í orrostu með Garðakonungi, ok váru vápn vár lituð í mannablóði, ok þess girnumst vér enn." Hann svarar: „Mörg stórvirki hafi þér unnit, en minnizt nú á heit yðar, ef þessi eldr væri riðinn, at þér mundið með þeim manni ganga, er þetta gerði." Hon finnr nú hér sönn svör ok merki þessa máls, stendr upp ok fagnar honum vel. Þar dvelst hann þrjár nætr, ok búa eina rekkju. Hann tekr sverðit Gram ok leggr í meðal þeira bert. Hon spyrr, hví þat sætti. Hann kvað sér þat skipat, at svá gerði hann brúðlaup til konu sinnar eða fengi ella bana. Hann tók þá af henni hringinn Andvaranaut, er hann gaf henni, en fékk henni nú annan hring af Fáfnis arfi. Eptir þetta ríðr hann brott í þann sama eld til sinna félaga, ok skipta þeir aptr litum, ok ríða síðan í Hlymdali ok segja, hve farit hafði. Þann sama dag fór Brynhildr heim til fóstra síns ok segir honum af trúnaði, at til hennar kom einn konungr, „ok reið minn vafrloga ok kvazt kominn til ráða við mik ok nefndist Gunnarr; en ek sagða, at þat mundi Sigurðr einn gera, er ek vann eiða á fjallinu, ok er hann minn frumverr." Heimir kvað nú svá búit vera mundu. Brynhildr mælti: „Dóttur okkar Sigurðar, Áslaugu, skal hér upp fæða með þér." Fara konungar nú heim, en Brynhildr fór til feðr síns. Grímhildr fagnar þeim vel ok þakkar Sigurði sína fylgð; er þar búizt við veizlu, kom þar mikill

---

6. svör *skrevet* saur *i Cd.* — 8. rekkju *skrevet* reykkiu *i Cd.* — 13. fafnis *Cd.* — 15. lymdale *Cd.* — 21. frvmverr *Cd. sikkert.* — 25. *Efter S. 87, L. 20–21 kunde man formode, at noget var faldet ud mellem* við veizlu *og* kom þar (*omtrent*: eptir hinum beztum föngum; ok þá er þessi veizla var albúin); *dog nødvendigt er det ikke.*

mannfjöldi: þar kom Buðli konungr með dóttur sína ok Atli son hans, ok hefir þessi veizla staðit marga daga; ok er lokit er þessi veizlu, minnir Sigurð allra eiða við Brynhildi, ok lætr þó vera kyrt. Brynhildr ok Gunnarr sátu við skemtan ok drukku gott vín.

XXVIII. Þat er einn dag, er þær géngu til árinnar saman at þvá sér, þá óð Brynhildr lengra út á ána. Guðrún spyrr, hví þat gegndi. Brynhildr segir: „Hví skal ek um þetta jafnast við þik, heldr en um annat? ek hugða, at minn faðir væri ríkari en þinn, ok minn maðr unnit mörg snildarverk ok riði eld brennanda, en þinn bóndi var þræll Hjálpreks konungs.“ Guðrún svarar með reiði: „Þá værir þú vitrari, ef þú þegðir, en lastaðir mann minn; er þat allra manna mál, at engi hafi slíkr komit í veröldina fyrir hversvetna sakir, ok eigi samir þér vel at lasta hann, þvíat hann er þinn frumverr, ok drap hann Fáfni ok reið vafrlogann, er þú hugðir Gunnar konung, ok hann lá hjá þér ok tók af hendi þér hringinn Andvaranaut, ok máttu nú hér hann kenna.“ Brynhildr sér nú þenna hring ok kennir; þá fölnar hon, sem hon dauð væri. Brynhildr fór heim ok mælti ekki orð um kveldit. Ok er Sigurðr kom í rekkju, spyrr Guðrún: „Hví er Brynhildr svá úkát?“ Sigurðr svarar: „Eigi veit ek gløgt, en grunar mik, at vér munum vita brátt nökkuru gerr.“ Guðrún mælti: „Hví unir hon eigi auð ok sælu ok allra manna lofi, ok fengit þann mann, sem hon vildi?“ Sigurðr mælti: „Hvar var hon þá, er hon sagði þat, at hon þœttist enn œzta

---

6. *Cap. 28. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: Deilld drotthningan*na* b*rynhilldar ok* Gudrunar (*det sidste Navn er, saavidt jeg kan sé, i Cd. betegnet ved* G). — 7. saman *Fas.; Ordet sér i Cd. ud som* Sa$\overset{r}{\text{m}}$; *første Bogstav er ikke tydelig; Bogstaven over* m *ligner mér* r *end* n. — 16. faf̄ne *Cd.*

eiga eða þann, er hon vildi helzt eiga?“ Guðrún svarar: „Ek skal eptir spyrja á morgin, hvern hon vill helzt eiga.“ Sigurðr svarar: „Þess let ek þik, ok iðrast muntu, ef þú gerir þat.“ Ok um morgininn sátu þær í skemmu sinni, ok var Brynhildr hljóð. Þá mælti Guðrún: „Ver kát, Brynhildr! angrar þik okkart viðrtal? eða hvat stendr þér fyrir gamni?“ Brynhildr svarar: „Ilt eitt gengr þér til þessa, ok hefir þú grimt hjarta.“ „Virð eigi svá“, segir Guðrún, „ok seg heldr.“ Brynhildr svarar: „Spyr þess eina, at bezt sé attu vitir, þat samir ríkum konum; ok er gott góðu at una, er yðr gengr alt at óskum.“ Guðrún svarar: „Snemt er því enn at hœla, ok er þetta nökkur sú forspá; hvat reki þér at oss? vér gerðum yðr ekki til angrs.“ Brynhildr svarar: „Þess skaltu gjalda, er þú átt Sigurð, ok ek ann þér eigi hans at njóta né gullsins mikla.“ Guðrún svarar: „Eigi vissa ek yður ummæli, ok vel mætti faðir minn sjá ráð fyrir mér, þóttu værir ekki at hitt.“ Brynhildr svarar: „Ekki höfum vér launmæli haft, ok þó höfum vit eiða svarit, ok vissu þér þat, at þér véltuð mik, ok þess skal hefna.“ Guðrún svarar: „Þú er betr gefin, en makligt er, ok þinn ofsi man illa sjatna, ok þess munu margir gjalda.“ „Una mundu vér“, segir Brynhildr, „ef eigi ættir þú göfgara mann.“ Guðrún svarar: „Áttu svá göfgan mann, at úvíst er, hverr meiri konungr er, ok gnótt fjár ok ríkis.“ Brynhildr svarar: „Sigurðr vá at Fáfni, ok er þat meira vert en alt ríki Gunnars konungs, svá sem kveðit er:

24. Sigurðr vá at ormi,
en þat síðan man
engum fyrnask,
meðan öld lifir;

---

3. iðrast] ydrazt *Cd.* — 12. nockur *Cd.* — 24. hverr *Cd.* *„om der gives nogen større Konge“; men kanské er her, som ellers,* hverr *forvansket af* hvárr *„hvem der er størst Konge, enten min Mand eller din“.*

en hlýri þinn
hvárki þorði
eld at ríða
né yfir stíga."

Guðrún svarar: „Grani rann eigi eldinn undir Gunnari konungi, en hann þorði at ríða, ok þarf honum eigi hugar at frýja." Brynhildr svarar: „Dyljumst eigi við, at ek hygg Grímhildi eigi vel." Guðrún svarar: „Ámæl henni eigi, þvíat hon er til þín, sem til dóttur sinnar." Brynhildr svarar: „Hon veldr öllum upphöfum þess böls, er oss bítr; hon bar Sigurði grimt öl, svá at eigi mundi hann mitt nafn." Guðrún svarar: „Mart rangt orð mælir þú, ok mikil lygi er slíkt." Brynhildr svarar: „Njóti þér svá Sigurðar, sem þér hafið mik eigi svikit, ok er yðart samveldi úmakligt, ok gangi yðr svá, sem ek hygg." Guðrún svarar: „Betr mun ek njóta, en þú mundir vilja, ok engi gat þess, at hann ætti ofgott við mik né eitt sinn." Brynhildr svarar: „Illa mælir þú ok, er af þér rennr, mantu iðrast, ok hendum eigi heiptyrði." Guðrún segir: „Þú kastaðir fyrri heiptarorðum á mik; lætr þú nú, sem þú munir yfir bœta, en þó býr grimt undir." „Leggjum niðr únýtt hjal", segir Brynhildr; „ek þagða lengi yfir mínum harmi, þeim er mér bjó í brjósti, en ek ann þínum bróður at eins, ok tökum annat tal." Guðrún segir: „Langt sér hugr þinn um framm." Ok þar af stóð mikill úfagnaðr, er þær géngu á ána, ok hon kendi hringinn, ok þar af varð þeira viðrœða.

XXIX. Eptir þetta tal legst Brynhildr í rekkju, ok kómu þessi tíðendi fyrir Gunnar konung, at Brynhildr er

---

7. Dyljumst] dylizt (*ikke* dylimst) *Cd.* — at *Fas.*] at et *Cd.* (*dog er e lidt utydelig*). — 10. vpp aufum *Cd.* — 27. *Cap. 29. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: harmr b*rynhildar* vox at eins.

sjúk; hann hittir hana ok spyrr, hvat henni sé; en hon svarar engu ok liggr, sem hon sé dauð. Ok er hann leitar eptir fast, þá svarar hon: „Hvat gerðir þú af hring þeim, er ek selda þér, er Buðli konungr gaf mér at efsta skilnaði, er þér Gjúkungar kómuð til hans ok hétuð at herja eða brenna, nema þér næðið mér; síðan leiddi hann mik á tal ok spyrr, hvern ek køra af þeim, sem komnir váru; en ek buðumst til at verja landit ok vera höfðingi yfir þriðjungi liðs; váru þá tveir kostir fyrir hendi, at ek munda þeim verða at giptast, sem hann vildi, eða vera án alls fjár ok hans vináttu, kvað þó sína vináttu mér mundu betr gegna en reiði; þá hugsaða ek með mér, hvárt ek skylda [hlýða] hans vilja eða drepa margan mann; ek þóttumst vanfœr til at þreyta við hann, ok þar kom, at ek hétumst þeim, er riði hestinum Grana með Fáfnis arfi ok riði minn vafrloga ok dræpi þá menn, er ek kvað á; nú treystist engi at ríða, nema Sigurðr einn; hann reið eldinn, þvíat hann skorti eigi hug til; hann drap orminn ok Regin ok fimm konunga, en eigi þú, Gunnarr! er þú fölnaðir sem nár, ok ertu engi konungr né kappi; ok þess strengda ek heit heima at feðr míns, at ek munda þeim einum unna, er ágæztr væri alinn, en þat er Sigurðr; nú erum vér eiðrofa, er vér eigum hann eigi, ok fyrir þetta skal ek ráðandi þíns dauða; ok eigum vér Grímhildi ilt at launa, henni finnst engi kona huglausari né verri.“ Gunnarr svarar, svá at fáir heyrðu: „Mörg flærðarorð hefir þú mælt, ok ertu illúðig kona, er þú ámælir þeiri konu, er mjök er um þik framm, ok eigi undi hon verr sínu, svá sem þú gerir,

---

5. Gjúkungar] Gjúki konungr *Cd. Jfr. Sig. kviða III, Str. 35, L. 3.* — hétuð *Fas.*] heitud *Cd.* — 7. kíora *Cd.* — 13. hlýða *Fas.*] *mgler i Cd.; man kunde ogsaa foreslaa andre Udfyldninger.* — 14. van fer *Cd.* — 15. fafnis *Cd.* — 16. *For* kvað *har Bj.* kvæde. — 25. huglausari] havglausarc *Cd.* — 28. undi] yndi *Cd.* — verr *skrevet* ver *i Cd.*

eða kvaldi dauða menn, ok engan myrði hon ok lifir við lof." Brynhildr svarar: „Ekki höfum vér launþing haft né údáðir gert, ok annat er várt eðli, ok fúsari værim vér at drepa yðr." Síðan vildi hon drepa Gunnar konung, en Högni setti hana í fjötra. Gunnarr mælti þá: „Eigi vil ek, at hon búi í fjötrum." Hon svarar: „Hirð eigi þat, þvíat aldri sér þú mik glaða síðan í þinni höll eða drekka né tefla né hugat mæla né gulli leggja góð klæði né yðr ráð gefa"; kvað hon sér þat mestan harm, at hon átti eigi Sigurð. Hon settist upp ok sló sinn borða svá, at sundr gékk, ok bað svá lúka skemmudyrum, at langa leið mætti heyra hennar harmtölur. Nú er harmr mikill, ok heyrir um allan bœinn. Guðrún spyrr skemmumeyjar sínar, hví þær sé svá úkátar eða hryggar: „eða hvat er yðr, eða hví fari þér sem vitlausir menn, eða hverr gyzki er yðr orðinn?" Þá svarar hirðkona ein, er Svafrlöð hét: „Þetta er útímadagr, vár höll er full af harmi." Þá mælti Guðrún til sinnar vinkonu: „Stattu upp! vér höfum lengi sofit, vek Brynhildi, göngum til borða ok verum kátar!" „Þat geri ek eigi", sagði hon, „at vekja hana, né við hana mæla, ok mörg dœgr drakk hon eigi mjöð né vín, ok hefir hon fengit goða reiði." Þá mælti Guðrún til Gunnars: „Gakk at hitta hana", segir hon, „ok seg oss illa kunna hennar meini." Gunnarr svarar: „Þat er mér bannat at hitta hana eða hennar fé at skipta." Þó ferr Gunnarr at hitta hana ok leitar marga vega málsenda við hana ok fær ekki af um svörin; gengr nú á brott ok hittir Högna ok biðr hann finna hana, en hann kvezt vera úfúss ok ferr þó ok fékk ekki af henni; ok er hittr Sigurðr ok beðinn at finna hana; hann svarar engu, ok er svá búit

---

11. *Bj. har* luka upp *for* lúka. — 15. gyzke *Cd.* — 16. svaf*ur*lauð *Cd.* — 19. sofit] $\overset{\text{t}}{\text{sǫf}}$ *Cd.* — 27. svörin *Fas.*] suarīn̄ *Cd.*

um kveldit. Ok annan dag eptir, er hann kom af dýraveiði, hitti hann Guðrúnu ok mælti: „Þann veg hefir fyrir mik borit, sem þetta muni til mikils koma hrollr sjá, ok mun Brynhildr deyja.“ Guðrún svarar: „Herra minn! mikil kynsl fylgja henni; hon hefir nú sofit sjau dœgr, svá at engi þorði at vekja hana.“ Sigurðr svarar: „Eigi sefr hon, hon hefir stórræði með höndum við okkr.“ Þá mælti Guðrún með gráti: „Þat er mikill harmr at vita þinn bana; far heldr ok finn hana ok vit, ef sjatni hennar ofsi, gef henni gull ok mýk svá hennar reiði!“ Sigurðr gékk út ok fann opinn salinn; hann hugði hana sofa, ok brá af henni klæðum ok mælti: „Vaki þú Brynhildr! sól skínn um allan bœinn, ok er œrit sofit; hritt af þér harmi ok tak gleði.“ Hon mælti: „Hví sætir þín dirfð, er þú ferr mik at hitta; mér var engi verri í þessum svikum.“ Sigurðr spyrr: „Hví mælir þú eigi við menn, eða hvat angrar þik?“ Brynhildr svarar: „Þér skal ek segja mína reiði.“ Sigurðr mælti: „Heilluð ertu, ef þú ætlar grimman minn hug við þik, ok er sjá þinn maðr, er þú kaust!“ „Nei“, segir hon, „eigi reið Gunnarr eldinn til vár, ok eigi galt hann mér at mundi feldan val; ek undruðumst þann mann, er kom í minn sal, ok þóttumst ek kenna yður augu, ok fékk ek þó eigi víst skilit fyrir þeiri huldu, er á lá á minni hamingju.“ Sigurðr segir: „Ekki erum vér göfgari menn en synir Gjúka; þeir drápu Danakonung ok mikinn höfðingja bróður Buðla konungs.“ Brynhildr svarar: „Mart ilt eigum vér þeim upp at inna, ok minn oss ekki á harma vára; þú Sigurðr vátt orminn ok reitt eldinn ok of mína sök, ok váru þar eigi synir Gjúka konungs.“ Sigurðr svarar: „Ekki varð ek þinn maðr ok vartu mín

---

3. o *i* hrollr *er lidt utydelig i Cd.* — 5. kynzl *Cd.* — 14. þín *Bj.*] þinni *Cd.* — 15. engi] enǵ *Cd.* — 19. sjá *skrevet* S^{ω} *Cd.* (*dette betegner oftest* svá); sá *Fas.* — 29. þ*ar*, *saa Cd.*, *ikke* þat.

kona, ok galt við þér mund ágætr konungr.“ Brynhildr svarar: „Eigi sé ek svá Gunnar, at minn hugr hlæja við honum, ok grimm em ek við hann, þótt ek hylma yfir fyrir öðrum.“ „Þat er ógurligt“, segir Sigurðr, „at unna eigi slíkum konungi; eða hvat angrar þik mest? mér sýnist, sem hans ást sé þér gulli betri.“ Brynhildr svarar: „Þat er mér sárast minna harma, at ek fæ eigi því til leiðar komit, at bitrt sverð væri roðit í þínu blóði.“ Sigurðr svarar: „Kvíð eigi því! skamt mun at bíða, áðr bitrt sverð man standa í mínu hjarta, ok ekki muntu þér verra biðja, þvíat þú munt eigi eptir mik lifa, munu ok fáir várir lífsdagar héðan ífrá.“ Brynhildr svarar: „Eigi standa þín orð af litlu fári, síðan þér svikuð mik frá öllu *yndi, ok ekki hirði ek um lífit.“ Sigurðr svarar: „Lif þú ok unn Gunnari konungi ok mér, ok alt mitt fé vil ek til gefa, at þú deyir eigi.“ Brynhildr svarar: „Eigi veizt þú gørla mitt eðli, þú berr af öllum mönnum, en þér hefir engi kona orðit leiðari en ek.“ Sigurðr svarar: „Annat er sannara: ek unna þér betr en mér, þótt ek yrða fyrir þeim svikum, ok má því nú ekki bregða, þvíat ávalt, er ek gáða míns geðs, þá harmaði mik þat, er þú vart eigi mín kona; en af mér bar ek, sem ek mátta, þat er ek var í konungshöll, ok unda ek því þó, at vér várum öll saman; kann ok verða, at framm verði at koma þat, sem fyrir er spát, ok ekki skal því kvíða.“ Brynhildr svarar: „Ofseinat hefir þú at segja, at þik angrar minn harmr, en nú fám vér enga líkn.“ Sigurðr svarar: „Gjarna vilda ek, at vit stigim á einn beð bæði, ok værir þú mín kona.“

---

2. sé] sá *Cd.* — 4. og*ur*ligt *Cd.* — 12. standa] staða *Cd.* — 13—14 *Burde kanské hede*: ok ekki hirði ek um lífit, síðan þér svikuð mik frá öllu yndi. — 22. *Kanské med Bj.*: mátta, þá er ek var; *neppe*: mátta þat, er ek var. — 25. spáð *Cd.* — 26. s^{c}inat *Cd.* — hefir *Cd.*, *ikke* hefr.

Brynhildr svarar: „Ekki er slíkt at mæla, ok eigi mun ek eiga tvá konunga í einni höll, ok fyrr skal ek líf láta, en ek svíkja Gunnar konung". — ok minnist nú á þat, er þau fundust á fjallinu ok sórust eiða — „en nú er því öllu brugðit, ok vil ek eigi lifa." „Eigi munda ek þitt nafn", sagði Sigurðr, „ok eigi kenda ek þik fyrr, en þú vart gipt, ok er þetta enn mesti harmr." Þá mælti Brynhildr: „Ek vann eið at eiga þann mann, er riði minn vafrloga, en þann eið vilda ek halda eða deyja ella." „Heldr en þú deyir, vil ek þik eiga, en fyrirláta Guðrúnu", segir Sigurðr; en svá þrútnuðu hans síður, at í sundr géngu brynjuhringar. „Eigi vil ek þik", sagði Brynhildr, „ok øngan annarra." Sigurðr gékk í brott; svá segir i Sigurðar kviðu:

25. Út gékk Sigurðr
andspjalli frá
hollvinr lofða
ok hnipnaði,
svá at ganga nam
gunnarfúsum
sundr of síður
serkr járnofinn.

Ok er Sigurðr kom í höllina, spyrr Gunnarr, hvárt hann viti, hverr meintregi henni væri, eða hvárt hon hefir mál sitt. Sigurðr kvað hana mæla mega. Ok nú ferr Gunnarr at hitta hana í annat sinn ok spyrr, hví gegndi hennar mein, eða hvárt nökkur bót mundi til liggja. „Ek vil

16. anspialle *Cd.*; *jeg formoder* andspilli. — 18. hnipnaði] hnípaðc *Cd.* *Men* hnípa *har i Præterit.* hnípti; *dog oldeng.* hnipian hnipode. — 26. *Sidste Bogstav i* hví *er kludret*; *jeg kan ikke sé, om der først har været skrevet* hví, *hvilket blev ændret til* hve, *eller omvendt.* — 27. mein *Bj.*] meini *Cd.* — nock[2] *Cd.*

eigi lifa", sagði Brynhildr, „þvíat Sigurðr hefir mik vélt, ok eigi síðr þik, þá er þú lézt hann fara í mína sæng; nú vil ek eigi tvá menn eiga senn í einni höll, ok þetta skal vera bani Sigurðar eða þinn eða minn, þvíat hann hefir þat alt sagt Guðrúnu, en hon brigzlar mér."

XXX. Eptir þetta gékk Brynhildr út ok sezt undir skemmuvegg sinn ok hafði margar harmtölur, kvað sér alt leitt bæði land ok ríki, er hon átti eigi Sigurð; ok enn kom Gunnarr til hennar. Þá mælti Brynhildr: „Þú skalt láta bæði ríkit ok féit, lífit ok mik, ok skal ek fara heim til frænda minna ok sitja þar hrygg, nema þú drepir Sigurð ok son hans; al eigi úlfhvelpinn!" Gunnarr varð nú mjök hugsjúkr ok þóttist eigi vita, hvat helzt lá til, alls hann var í eiðum við Sigurð, ok lék ýmist í hug, þótti þat þó mest svívirðing, ef konan géngi frá honum. Gunnarr mælti: „Brynhildr er mér öllu betri, ok frægst er hon allra kvenna, ok fyrr skal ek líf láta en týna hennar ást"; ok kallar til sín Högna, bróður sinn, ok mælti: „Fyrir mik er komit vandmæli mikit"; segir, at hann vill drepa Sigurð, kvað hann hafa vélt sik í trygð: „ráðum vit þá gullinu ok öllu ríkinu." Högni segir: „Ekki samir okkr sœrin at rjúfa með úfriði, er oss ok mikit traust at honum, eru engir konungar oss jafnir, ef sjá inn hýnski konungr lifir, ok

---

L. 6—15. Jfr. Sig. kviða III, Str. 6—14, L. 6. — L. 16—17. Jfr. Sig. III, Str. 15. — L. 18. Jfr. Sig. III, Str. 14, L. 7—10. — L. 19—23. Jfr. Sig. III, Str 16—18, L. 6.

---

6. *Cap. 30. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* Suik*inn* S*igurðr.* — 8. eigi *Fas.*] *mgler i Cd.* — 11. drepir *2 Gange i Cd.* — 13. hellzt, *saa Cd.* — 13—14. lá til, alls hann, *jvfr. Sig. kviða III, 13:* hann vissi þat | vilgi gorla, | hvat hanom vęri | vinna sǫmst, | . . . allz sik Volsvng | vissi firþan. — lá til alls; hann *Fas.* — 16. ǫllom betri *i Sig. III, Str. 15, L. 2.* — f^{e}gzt *Cd., d. e.* frægst; *jvfr. Sig. III, 15:* hon er bragr qvenna. fegrst *Fas.* — 21. sœrin] Sariñ *Cd.*

slíkan mág fám vér aldri, ok hygg at, hversu gott væri, ef vér ættim slíkan mág ok systursonu, ok sé ek, hversu þetta stenzt af, þat hefir Brynhildr vakit, ok hennar ráð koma oss í mikla svívirðing ok skaða.“ Gunnarr svarar: „Þetta skal framm fara, ok sé ek ráðit: eggjum til Gutthorm, bróður okkarn, hann er ungr ok fás vitandi ok fyrir utan alla eiða.“ Högni segir: „Þat ráð lízt mér illa sett, ok þótt framm komi, þá munu vér gjöld fyrir taka at svíkja slíkan mann.“ Gunnarr segir Sigurð deyja skulu, „eða man ek deyja ella.“ Hann biðr Brynhildi upp standa ok vera káta; hon stóð upp ok segir þó, at Gunnarr mun eigi koma fyrr í sama rekkju henni, en þetta er framm komit. Nú rœðast þeir við brœðr. Gunnarr segir, at þetta er gild banasök, at hafa tekit meydóm Brynhildar: „ok eggjum Gutthorm at gera þetta verk“; ok kalla hann til sín ok bjóða honum gull ok mikit ríki at vinna þetta til. Þeir tóku orm einn ok af vargsholdi ok létu sjóða ok gáfu honum at eta, sem skáldit kvað:

26. Sumir viðfisk tóku,
sumir vitnishræ skífðu,
sumir Gutthormi gáfu
gera hold
við mungáti

L. 1—7. Jfr. Sig. III, Str. 18, L. 7—Str. 20. — Str. 26. Jfr. Brot af Sig. kviðu, Str. 4.

---

5. Gutthorm, *saa Cd. her og ellers.* — 12. reyckiu *Cd.* — 16. at vinna *Bj.*] ok vinna *Cd.* — 19. Sum*i*r *Cd., ikke* Svipi*r*. — viðfisk] vidfiska *Cd.; jvfr.* orm einn *ovenfor og* orm *i Brot af Sig. Str. 4.* — 20. hrę̨skifðv *skrevet sammen i Cd.* — 21. gáfu *har jeg henført til denne Linje for Alliterationens Skyld. Dog er* gafv gera holld *rimelig blot en Forvanskning istedenfor* af gera deilldu, *som Brot af Sig. har.* — 23. mvngate, *saa Cd.*

ok marga hluti
aðra í tyfrum

. . . .

Ok við þessa fœzlu varð hann svá æfr ok ágjarn, ok alt saman ok fortölur Grímhildar, at hann hét at gera þetta verk; þeir hétu honum ok mikilli sœmd í móti. Sigurðr vissi eigi ván þessarra vélræða, mátti hann ok eigi við sköpum vinna né sínu aldrlagi; Sigurðr vissi sik ok eigi véla verðan frá þeim. Gutthormr gékk inn at Sigurði eptir um morgininn, er hann hvíldi í rekkju sinni; ok er hann leit við honum, þorði Gutthormr eigi at veita honum tilræði ok hvarf út aptr, ok svá ferr í annat sinn; augu Sigurðar váru svá snör, at fár einn þorði gegn at sjá; ok it þriðja sinn gékk hann inn, ok var Sigurðr þá sofnaðr. Gutthormr brá sverði ok leggr á Sigurð, svá at blóðrefillinn stóð í dýnum undir honum. Sigurðr vaknar við sárit, en

---

1. hluti *skrevet* lute *i Cd.* — 2. *Efter* tyfrum *mangler en Linje, skjønt dette ikke er betegnet i Cd. eller af Udgg.* — ty$\overset{m}{f}$r, *hvilket Egilsson tyder som* taufrum, *forstaar jeg ikke.* — *Jeg tror, at de tre sidste Linjer er fuldstændig forvanskede og oprindelig har været givne i Udtryk, som var enstydige med dem i Brot af Sig. Str. 4; der finde vi Verset i flgd. Form, som i det hele er rettere:*

Svmir vlf (orm?) sviþo,
svmir orm (vlf?) sniþo,
svmir Gothormi
af gæra deildo;
aþr þeir mętti
meins vm lystir
a horscom hal
hendr vm leggia.
2

7. þessara *Fas.;* þa *Cd., hvilket kanské burde læses* þeira. — 14. it *skrevet* eð *i Cd.*

Gutthormr gékk út til dyranna; þá tók Sigurðr sverðit Gram ok kastar eptir honum, ok kom á bakit ok tók í sundr í miðju, féll annan veg fótahlutr, en annan höfuðit ok hendrnar aptr í skemmuna. Guðrún var sofnuð í faðmi Sigurðar, en vaknaði við óumrœðiligan harm, er hon flaut í hans blóði, ok svá kveinaði hon með grát ok harmtölur, at Sigurðr reis upp við hœgendit ok mælti: „Grát eigi!“ sagði hann; „þínir brœðr lifa þér til gamans, en þess til ungan son á ek, er kann eigi at varast fjándr sína, ok illa hafa þeir fyrir sínum hlut sét; ekki fá þeir slíkan mág at ríða í her með sér, né systurson, ef sjá næði at vaxa; ok nú er þat framm komit, er fyrir löngu var spát, ok vér höfum dulizt við, en engi má við sköpum vinna; en þessu veldr Brynhildr, er mér ann um hvern mann framm, ok þess má ek sverja, at Gunnari gerða ek aldri mein, ok þyrmda ek okrum eiðum, ok eigi var ek ofmikill vinr hans konu; ok ef ek hefða vitat þetta fyrir, ok stiga ek á mína fœtr með mín vápn, þá skyldu margir týna sínu lífi, áðr en ek félla, ok allir þeir brœðr drepnir, ok torveldra mundi þeim at drepa mik en enn mesta vísund eða villigölt.“ Konungr lét nú líf sitt. En Guðrún blæs mœðiliga öndunni; þat heyrir Brynhildr ok hló, er hon heyrði hennar andvarp. Þá mælti Gunnarr: „Eigi hlær þú af því, at

L. 1—17. Jfr. Sig. III, Str. 22—28. — L. 17—19. Jfr. Þiðr. s. S. 301, L. 22—25. — L. 20. Jfr. Þiðr. s. S. 301, L. 27—30. — L. 21—23. Jfr. Sig. III, Str. 29—Str. 31, L. 3.

3—4. *Skulde vel hede*: féll annan veg höfuðit ok hendrnar, en annan fótahlutr aptr í skemmuna; *jvfr. Sig. III, 22*: hendr ok hafvþ | hne a annan veg, | en fotalvtr | fell aptr i stað. - höfuðit *skrevet* haufu^t *i Cd.*; höfuð *Fas.* — 6. kveinaði] he^rínade *Cd.* (h *lidt kludret*). — 8. þess *burde kanské stryges.* — 10. slíkan] S^n lik^ra *Cd.* (*d. e.* ser likara); *jvfr. Sig. III, 27:* Riþra þeim siþan | . . . systorsonr | slicr at þingi. — sér ríkara *Fas.* — 21. blés? — 22. aundvnne *Cd.* — heyR^n *Cd.*; heyrði *Fas.*

þér sé glatt um hjartarœtr, eða hví hafnar þú þínum lit? ok mikit forað ertu, ok meiri ván, at þú sér feig, ok engi væri makligri til at sjá Atla konung drepinn fyrir augum þér, ok ættir þú þar yfir at standa; nú verðum vér at sitja yfir mági várum ok bróðurbana." Hon svarar: „Engi frýr, at eigi sé fullvegit, en Atli konungr hirðir ekki um hót yður eða reiði, ok hann mun yðr lengr lifa ok hafa meira vald." Högni mælti: „Nú er framm komit þat, er Brynhildr spáði, ok þetta it illa verk fám vér aldri bœtt." Guðrún mælti: „Frændr mínir hafa drepit minn mann; nú munu þér ríða í her fyrst, ok er þér komið til bardaga, þá munu þér finna, at Sigurðr er eigi á aðra hönd yðr, ok munu þér þá sjá, at Sigurðr var yður gæfa ok styrkr, ok ef hann ætti sér slíka sonu, þá mætti þér styrkjast við hans afkvœmi ok sína frændr."

XXXI. Nú þóttist engi kunna at svara, at Brynhildr beiddi þess hlæjandi, er hon harmaði með gráti. Þá mælti hon: „Þat dreymdi mik, Gunnarr! at ek ætta kalda sæng, en þú riðir í hendr úvinum þínum, ok öll ætt yður man illa fara, er þér eruð eiðrofa, ok mundir þú þat úglǫgt, er þit blönduðuð blóði saman Sigurðr ok þú, er þú rétt hann,

---

L. 1—8. Jfr. Sig. III, Str. 31, L. 5—Str. 33. — L. 16—21. Jfr. Brot. af Sig., Str. 15—Str. 17, L. 4.

---

5. *I Fas. formodes med urette* sýta *for* sitja. — 9. it *skrevet* eð *i Cd.* — fám vér *har Cd. i omvendt Orden;* verk, er vér fám *Fas.* — bœtt] *Cd. har, saavidt jeg kan sé,* bót, *ikke* bét. — 12. munu] *Cd. synes at have* m^{v}o, *men* o *er ikke sikker.* — 13. yður] þeirra *Cd.;* yðar *Fas.* — 15. ok svá frændr? —16. *Cap. 31 lader jeg begynde her efter Fas.; Cd. begynder derimod ikke nyt Cap. her.* — svara] sv *Cd.;* sér *Fas.* — 17. er] eð *Cd.* — 18. *Cd. synes snarere at have* mít *end* míc. — ætta, *saa ændret efter Brot af Sig. Str. 16, L. 4*] átta *Cd.* — 19. riðir, *saa ændret efter Brot af Sig. Str. 16, L. 5*] ríðr *Cd.* — 20. vglaкt *Cd.*

ok hefir þú honum alt illu launat þat, er hann gerði vel til þín ok lét þik fremstan vera, ok þá reyndi þat, er hann kom til vár, hve hann hélt sína eiða, at hann lagði okkar í milli it snarpeggjaða sverð, þat er eitri var hert; ok snemma réðu þér til saka við hann ok við mik, þá er ek var heima með feðr mínum, ok hafða ek alt þat, er ek vilda, ok ætlaða ek engan yðarn minn skyldu verða, þá er þér riðuð þar at garði þrír konungar; síðan leiddi Atli mik á tal ok spyrr, ef ek vilda þann eiga, er riði Grana, sá var yðr ekki líkr, ok þá hétumst ek syni Sigmundar konungs ok engum öðrum; ok eigi mun yðr farast, þótt ek deyja." Þá reis Gunnarr upp ok lagði hendr um háls henni ok bað, at hon skyldi lifa ok þiggja fé, ok allir aðrir löttu hana at deyja; en hon hratt hverjum frá sér, er at henni kom, ok kvað ekki tjóa mundu at letja hana þess, er hon ætlaði. Síðan hét Gunnarr á Högna ok spyrr hann ráða ok bað hann til fara ok vita, ef hann féngi mýkt skaplyndi hennar, ok kvað nú œrna þörf vera á höndum, ef sefast mætti hennar harmr, þar til er frá liði. Högni svarar: „Leti engi maðr hana at deyja, þvíat hon varð oss aldri at gagni, ok engum manni, síðan hon kom higat." Nú bað hon taka mikit gull ok bað þar koma alla þá, er fé vildu þiggja; síðan tók hon eitt sverð ok lagði undir hönd sér ok hneig upp við dýnur ok mælti: „Taki hér nú gull hverr, er þiggja vill!" Allir þögðu. Brynhildr mælti: „Þiggið gullit ok njótið vel!" Enn mælti

---

L. 1—4. Jfr. Brot af Sig., Str. 17, L. 5—Str. 19. — L. 5—11. Jfr. Sig. III, Str. 34—39. — L. 11—12. Jfr. Sig. III, Str. 53, L. 5—8. — L. 12—26. Jfr. Sig. III, Str. 42—52.

---

2. reyndi] Reyde *Cd.* — 11. *I Fas. formodes med urette* farnast. — 23. hverjum] hverum *Cd.* — 21. varð *Cd.;* verðr *Fas.* — 22. higat *Cd.*

Brynhildr til Gunnars: „Nú man ek segja þér litla stund þat, er eptir mun ganga: sættast munu þit Guðrún brátt með ráðum Grímhildar ennar fjölkungu; dóttir Guðrúnar ok Sigurðar man heita Svanhildr, er vænst man fœdd allra kvenna; [verðr] Guðrún gefin Atla at sínum úvilja; Oddrúnu mantu vilja eiga, en Atli mun þat banna; þá munu þit eiga launfundi, ok mun hon þér unna; Atli man þik svíkja ok í ormgarð setja, ok síðan man Atli drepinn ok synir hans: Guðrún man þá drepa; síðan munu hana stórar bárur bera til borgar Jónakrs konungs; þar man hon fœða ágæta sonu; Svanhildr mun ór landi send ok gipt Jörmunreki konungi; hana munu bíta Bikka ráð; ok þá er farin öll ætt yðar, ok eru Guðrúnar harmar at meiri. Nú bið ek þik, Gunnarr! efstu bœnar: lát gera eitt bál mikit á sléttum velli öllum oss, mér ok Sigurði, ok þeim, sem drepnir váru með honum; lát þar tjalda yfir af rauðu mannablóði ok brenna mér þar á aðra hönd þenna enn hýnska konung, en á aðra hönd honum mína menn, tvá at höfði, tvá at fótum, ok tvá hauka, þá er at jafnaði skipt; látið þar á milli okkar brugðit sverð, sem fyrr, er vit stigum á einn beð ok hétum þá hjóna [nafni], ok eigi fellr honum þá hurð á hæla, ef ek fylgi honum, ok er vár leizla þá ekki aumlig, ef honum fylgja fimm ambáttir ok átta þjónar, er faðir minn gaf mér, ok þar brenna ok þeir, er drepnir váru með Sigurði; ok fleira

L. 1—25. Jfr. Sigurðarkviða III, Str. 53, L. 1—4. Str. 54—56. 58—60. 62—70.

3. fiolkḡu *Cd.* — 5. verðr *Fas.*] *mgler i Cd.* — 10. Ionak[2]rs *Cd.* — 13. *Cd. har* Nv *med stor rød* N *og rød Overskrift* bęn brynh*ildar*, *begynder altsaa her et nyt Capitel.* — 21. hétum, *saa ændret eft. Sig. III, Str. 68, L. 7*] heitum *Cd.* — nafni *indsat eft. Sig. III, 68, L. 8*] *mgler i Cd.* — hjón, ok eigi *Fas.*

munda ek mæla, ef ek væra eigi sár, en nú þýtr undin, en sárit opnast, ok sagða ek þó satt.“

Nú er búit um lík Sigurðar at fornum sið ok gert mikit bál; ok er þat er mjök í kynt, þá var þar lagt á ofan lík Sigurðar Fáfnisbana ok sonar hans þrévetrs, er Brynhildr lét drepa, ok Gutthorms. Ok er bálit var alt loganda, gékk Brynhildr þar á út ok mælti við skemmumeyjar sínar, at þær tœki gull þat, er hon vildi gefa þeim; ok eptir þetta deyr Brynhildr ok brann þar með Sigurði, ok lauk svá þeira ævi.

XXXII. Nú segir þat hverr, er þessi tíðendi heyrir, at engi maðr mun þvílíkr eptir í veröldunni, ok aldri man síðan borinn slíkr maðr, sem Sigurðr var fyrir hversvetna sakar, ok hans nafn man aldri fyrnast í þýðverskri tungu ok á Norðrlöndum, meðan heimrinn stendr. Þat er sagt einnhvern dag, þá er Guðrún sat í skemmu sinni, þá mælti hon: „Betra var þá várt líf, er ek átta Sigurð; svá bar hann af öllum mönnum, sem gull af járni eða laukr af öðrum grösum eða hjörtr af öðrum dýrum, unz brœðr mínir fyrirmundu mér slíks manns, er öllum var fremri; eigi máttu þeir sofa, áðr þeir drápu hann; mikinn gný gerði Grani, þá er hann sá sáran sinn lánardróttin; síðan rœdda ek við hann, sem við mann, en hann hnípti í jörðina

---

L. 1—2. Jfr. Sig. III, Str. 71. — L. 11—15. Jfr. Þiðr. s. S. 302, L. 19—23. — L. 17—23. Jfr. Guðrúnarkviða II, Str. 1—5, L. 6.

---

1. vndíñ *Cd., men første Bogstav er kludret og usikker; jvfr.* vndir svella *i Sig. III, 71.* þýtr öndin *Fas.; dette skal vel være en Gjengivelse af* omvn þverr *i Sig., men derfor skulde man vente* þrýtr öndina. — 2. opnast] optazt *Cd. med rød Streg under.* — 5. vetrs *skrevet* vetz *i Cd.* — 11. *Cap. 32. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* brott havrf gvdrvnar. — 14. þýðværskri *Hskrr. af Þiðr. s.*] þyverskri *Cd.* — 19. vns *Cd.*

ok vissi, at Sigurðr var fallinn.“ Síðan hvarf Guðrún brott á skóga ok heyrði alla vega frá sér varga þyt, ok þótti þá blíðara at deyja. Guðrún fór, unz hon kom til hallar Hálfs konungs, ok sat þar með Þóru Hákonar dóttur í Danmǫrku sjau misseri ok var þar í miklum fagnaði, ok sló borða yfir henni ok skrifaði þar á mörg ok stór verk ok fagra leika, er tíðir váru í þann tíma, sverð ok brynjur ok allan konungs búnað, skip Sigmundar konungs, er skriðu fyrir land framm; ok þat byrðu þær, er þeir bǫrðust Sigarr ok Siggeirr á Fjóni suðr; slíkt var þeira gaman, ok huggaðist Guðrún nú nǫkkut harms síns. Þetta spyrr Grímhildr, hvar Guðrún er niðr komin, heimtir á tal sonu sína ok spyrr, hverju þeir vilja bœta Guðrúnu son sinn ok mann, kvað þeim þat skylt. Gunnarr segir, kvezt vilja gefa henni gull ok bœta henni svá harma sína; senda eptir vinum sínum ok búa hesta sína, hjálma, skjöldu, sverð ok brynjur ok allskonar herklæði; ok var þessi ferð búin it kurteisligsta, ok engi sá kappi, er mikill var, sat nú heima; hestar þeira váru brynjaðir, ok hverr riddari hafði annathvárt gyltan hjálm eða skygðan. Grímhildr ræzt í ferð með þeim ok segir þeira erendi svá fremi fullgert munu verða, at hon siti eigi heima. Þeir hǫfðu alls fimm hundruð manna; þeir hǫfðu ok ágæta menn með sér; þar var Valdamarr

---

L. 1—23. Jfr. Guðrúnarkviða II, Str. 5, L 7—8. Str. 11— Str. 19, L. 1.

---

1. hvarf *skrevet* havrf *i Cd.* — gvdrvn *har Cd. i Randen; i Teksten var feilagtig skrevet* grane, *men dette er overstrøget.* — 3. Guðrún] *grane Cd.* — vnz *Cd.* — hon] h*ann Cd.* — 4. Þóru] þora *Cd.* — Hákonar dóttur] Hákunar dóttir *Cd.* — 5—6. *Kanské:* ok hon sló; *jvf. Guðr. II, 14.* — 10. *For* Fjóni *har R i Guðr. II, Str. 16* Fivi. — 17—18. kurteislista *Cd.* — 21. munu] mvn *Cd.* — 23. Valdamar *Cd.*; *derfor har Guðr. II, Str. 19 rettere* Valdarr.

af Danmörk ok Eymóðr ok Jarisleifr. Þeir géngu inn í höll Hálfs konungs; þar váru Langbarðar, Frakkar ok Saxar; þeir fóru með öllum herbúnaði ok höfðu yfir sér loða rauða, sem kveðit er:

27. Stuttar brynjur,
steypta hjálma,
skálmum gyrðir,
ok höfðu skarar jarpar.

Þeir vildu velja systur sinni góðar gjafir ok mæltu vel við hana, en hon trúði engum þeira. Síðan fœrði Grímhildr henni meinsamligan drykk, ok varð hon við at taka ok mundi síðan engar sakar; sá drykkr var blandinn með jarðar magni ok sæ ok dreyra sonar hennar, ok í því horni váru ristnir hverskyns stafir ok roðnir með blóði, sem hér segir:

28. Váru í því horni
hverskyns stafir
ristnir ok roðnir,
ráða ek ne máttak;
lyngfiskr langr,

L. 1—4. Jfr. Guðr, II, Str. 19, L. 2—8. — Str. 27. Guðr. II, Str. 19, L. 9—12. — L. 9—14. Jfr. Guðr. II, Str. 20—22, L. 3. — Str. 28. Guðr. II, Str. 22.

---

2. Langbarðar] langb: þr *Cd.* — 6. steypta *R*] stepta (*ikke* steipta) *med rød Streg under i Cd.* — 7. gyrdir *Cd.*, *ikke* girðir. — 8. ok *er bedre borte, som i R.* — 10. Grímhildr, *saa ændret efter Guðr. II, 21*] Gunnarr *Cd.* — 13. dreyra *Cd.*, *ikke* dreira. — 14. kyns] kvns *Cd.* — sem *Cd.*, *ikke* er. — 20. langr] lag*ar Cd.; lāǵ R. Jeg har sat Komma efter* langr *med Eg., som henviser til Fortællingen om Hadding hos Sakse (Müllers Udg. S. 51), og Gisli Brynjúlfsson (Ant. Tskr. 1855—1857, S. 157). Ellers sættes ikke Komma efter* langr, *men efter* Haddingja; *herfor taler Versemaalet.*

lands Haddingja
ax úskorit,
innleið dýra.

29. Váru þeim bjóri
böl mörg saman:
urt alls viðar
ok akarn brunnin,
umdögg arins,
iðrar blótnar,
svíns lifr soðin,
þvíat sakar deyfði.

Ok eptir þat, er vili þeira kom saman, gerðist fagnaðr mikill. Þá mælti Grímhildr, er hon fann Guðrúnu: „Vel verði þér, dóttir! ek gef þér gull ok allskonar gripi at þiggja eptir þinn feðr, dýrliga hringa ok ársal hýnskra meyja, þeira er kurteisastar eru, þá er þér bœttr þinn maðr; síðan skal þik gipta Atla konungi inum ríka, þá muntu ráða hans auði, ok lát eigi frændr þína fyrir sakir eins manns ok ger heldr, sem vér biðjum.“ Guðrún svarar: „Aldri vil ek eiga Atla konung, ok ekki samir okkr ætt saman at auka.“ Grímhildr svarar: „Eigi skaltu nú á heiptir hyggja ok lát, sem lifi Sigurðr ok Sigmundr, ef þú

Str. 29. Guðr. II, Str. 23. — L. 12—22. Jfr. Guðr. II, Str. 24—28.

---

6. allz v[i]dar *Cd.* (*ikke* Alsviðar); allz viþar *R.* — 7. akarñ brunniñ *Cd.* (*ligesaa i L. 10* soðiñ). — 8. vmdaɔgg *R; det er tvilsomt, om Cd. har* viu d. *eller* vm d. — 9. iþrar blotnar *R;* itrar blotna *Cd.* — 11. *Foran* sakar *har R* hon. — 13—14. velverde *i Cd. sammenskrevet.* — 15—16. *Det skulde maaské hede* hýnskar meyjar, þær, *som i Guðr. II, 26.*

átt sonu.“ Guðrún segir: „Ekki má ek af honum hyggja, hann var öllum fremri.“ Grímhildr segir: „Þenna konung man þér skipat at eiga, en engan skaltu elligar eiga.“ Guðrún segir: „Bjóði þér mér eigi þenna konung, er ilt eitt man af standa þessi ætt, ok mun hann sonu þína illu beita, ok þar eptir man honum grimmu hefnt vera.“ Grímhildr varð við hennar fortölur illa ok mælti: „Ger, sem vér beiðum, ok muntu þar fyrir taka mikinn metnað ok vára vináttu ok þessa staði, er svá heita: Vínbjörg ok Valbjörg.“ Hennar orð stóðust svá mikit, at þetta varð framm at ganga. Guðrún mælti: „Þetta mun verða framm at ganga ok þó at mínum úvilja, ok mun þat lítt til yndis, heldr til harma.“ Síðan stíga þeir á hesta sína, ok eru konur þeira settar í vagna, ok fóru svá sjau daga á hestum, en aðra sjau á skipum, ok ena þriðju sjau enn landveg, þar til er þeir kómu at einni hári höll; henni gékk þar í mót mikit fjölmenni, ok var þar búin ágætlig veizla, sem áðr höfðu orð í milli farit, ok fór hon framm með sœmd ok mikilli prýði. Ok at þessi veizlu drekkr Atli brúðlaup til Guðrúnar; en aldri gerði hugr hennar við honum hlæja, ok með lítilli blíðu var þeira samvista.

L. 1—16. Jfr. Guðr. II, Str. 29—36.

---

1. af *Fas.*] *mgler i Cd.* — 5. þína] sína *Cd.; jvfr. Guðr. II, 31.* — 6. Grimhildr *Fas.*] *Grimh med Forkortningstegn efter i Cd.; dette kunde ogsaa opløses* Grímhildi, *hvilket vilde give ligesaa rigtigt Udtryk.* — 7. *Efter* illa *har Cd.* við sonu sína, *som udelades hos Bj. og i Fas.; dette kan vel neppe beholdes og forbindes med* fortölur, *uagtet det i Guðr. II, 32 heder:* Gratandi Grimildr greip vid ordi, er bvrom sinom ba/lva uętti oc ma/gom sinom meína stórra. — 14—15. sjau, *saa ændret paa alle tre Steder*] fjóra *Cd.* — *Guðr. II, 35 har* sjau, *hvilket der er sikret derved, at det danner Stavrim med* svalt; vij *er feilagtig blevet læst som* iiij.

XXXIII. Nú er þat sagt einhverja nótt, at Atli konungr vaknar ór svefni, mælti hann við Guðrúnu: „Þat dreymdi mik“, segir hann, „at þú legðir á mér sverði.“ Guðrún réð drauminn ok kvað þat fyrir eldi, er járn dreymdi, „ok dul þeiri, er þú ætlar þik öllum fremra.“ Atli mælti: „Enn dreymdi mik, sem hér væri vaxnir tveir reyrteinar, ok vilda ek aldri skeðja; síðan váru þeir rifnir upp með rótum ok roðnir í blóði ok bornir á bekki ok boðnir mér at eta; enn dreymdi mik, at haukar tveir flygi mér af hendi ok væri bráðalausir, ok fóru til heljar, þótti mér þeira hjörtum við hunang blandit, ok þóttumst ek eta; síðan þótti mér, sem hvelpar fagrir lægi fyrir mér, ok gullu við hátt, ok át ek hræ þeira at mínum úvilja.“ Guðrún segir: „Eigi eru draumar góðir, en eptir munu ganga; synir þínir munu vera feigir, ok margir hlutir þungir munu oss at hendi koma.“ „Þat dreymdi mik enn“, segir hann, „at ek lægi í kör, ok væri ráðinn bani minn.“ Nú líðr þetta, ok er þeira samvista fálig. Nú íhugar Atli konungr, hvar niðr man komit þat mikla gull, er átt hafði Sigurðr, en þat veit nú Gunnarr konungr ok þeir brœðr. Atli var mikill konungr ok ríkr, vitr ok fjölmennr, gerir nú ráð við sína menn, hversu með skal fara; hann veit, at þeir Gunnarr

---

L. 1—17. Jfr. Guðr. II, Str. 37—44. — L. 21—22. Jfr. Atlamál Str. 1.

---

1. *Cap. 33. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* gvðʀvn ʀeíst ʀv́nar. — 5. þeiri] þeʀí *Cd.* — 7. *Cd. synes at have* skęðia, *men Krøllen under* ę *er meget utydelig.* — 9. eta, *saa Fas.; i Cd. skrevet* ętha, *hvilket kanské snarere bør forstaaes som* æta (*Præt. Konj. 1 Ps. Sg.*). *Guðr. II, 40 har* beþit mic at tyggva, *hvor* tyggva *vel snarest bør forstaaes som Præt. Konj. 1 Ps. Sg.* — 11. hjörtum *skrevet* hⁱtū *i Cd.* — 17. kör *i Cd. skrevet* kavr; *dette er ikke tydeligt, men dog sikkert; der staar ikke* baði.

eigu miklu meira fé, en né einir menn megi við þá jafnast; tekr nú þat ráð at senda menn á fund þeira brœðra ok bjóða þeim til veizlu ok at sœma þá mörgum hlutum; sá maðr var fyrir þeim, er Vingi er nefndr. Dróttningin veit nú þeira einmæli, ok grunar, at vera muni vélar við brœðr hennar. Guðrún rístr rúnar, ok hon tekr einn gullhring ok knýtti í vargshár ok fær þetta í hendr sendimönnum konungs. Síðan fóru þeir eptir konungs boði; ok áðr þeir stigi á land, sá Vingi rúnarnar ok sneri á aðra leið ok, at Guðrún fýsti í rúnum, at þeir kvæmi á hans fund. Síðan kómu þeir til hallar Gunnars konungs, ok var tekit við þeim vel, ok gervir fyrir þeim eldar stórir; ok síðan drukku þeir með gleði enn bezta drykk. Þá mælti Vingi: „Atli konungr sendi mik hingat ok vildi, at þit sœttið hann heim með miklum sóma ok þægið af honum mikinn sóma, hjálma ok skjöldu, sverð ok brynjur, gull ok góð klæði, herlið ok hesta ok mikit lén, ok ykkr lézt hann bezt unna síns ríkis.“ Þá brá Gunnarr höfði ok mælti til Högna: „Hvat skulum vit af þessu boði þiggja? hann býðr okkr at þiggja mikit ríki, en enga konunga veit ek jafnmikit gull eiga, sem okkr, þvíat vit höfum þat gull alt, er á Gnítaheiði lá, ok eigum vit stórar skemmur fullar af gulli ok inum beztum höggvápnum ok allskonar herklæðum; veit ek minn hestinn beztan ok sverðit hvassast, gullit ágætast.“ Hǫgni svarar: „Undrumst ek boð hans, þvíat þat hefir hann sjaldan gert, ok úráðligt man vera at fara á hans fund, ok þat undrumst ek, er ek sá gersimar þær,

L. 2—12. Jfr. Atlamál Str. 2—5 (hon tekr einn gullhring ok knýtti í vargshár *efter Atlakviða Str. 8*). — *L. 13. Jfr. Atlam. Str. 8; Atlakv. Str. 1. 2. — L. 14—27. Jfr. Atlakv. Str. 3—8, L. 2.*

14. sendi, *saa ændret efter Atlakv. Str. 3, L. 1*] sendir *Cd.* — þit sœttið *skrevet* þitt sęktið *i Cd.* — lézt] lęzt *Cd.* — 23. allz skonar *Cd.* — 25. ag^{z}ęt *Cd.*

er Atli konungr sendi okkr, at ek sá vargshári knýtt í einn gullhring, ok má vera, at Guðrúnu þikki hann úlfshug við okkr hafa, ok vili hon eigi, at vit farim.“ Vingi sýnir honum nú rúnarnar þær, er hann kvað Guðrúnu sent hafa. Nú gengr alþýða at sofa, en þeir drukku við nökkura menn. Þá gékk at kona Högna, er hét Kostbera, kvenna fríðust, ok leit á rúnarnar; kona Gunnars hét Glaumvör, skörungr mikill; þær skenktu. Konungar gerðust allmjök druknir; þat finnr Vingi ok mælti: „Ekki er því at leyna, at Atli konungr er þungfœrr mjök ok gamlaðr mjök at verja sitt ríki, en synir hans ungir ok til engis fœrir; nú vill hann gefa yðr vald yfir ríkinu, meðan þeir eru svá ungir, ok ann yðr bezt at njóta.“ Nú var bæði at Gunnarr var mjök drukkinn, en boðit mikit ríki, mátti ok eigi við sköpum vinna, heitr nú ferðinni ok segir Högna bróður sínum; hann svarar: „Yðart atkvæði mun standa hljóta, ok fylgja mun ek þér, en úfúss em ek þessarrar ferðar.“

XXXIV. Ok er menn höfðu drukkit, sem líkaði, þá fóru þeir at sofa; tekr Kostbera at líta á rúnarnar ok inti stafina ok sá, at annat var á ristit, en undir var, ok viltar váru rúnarnar; hon fékk þó skilit af vizku sinni; eptir þat ferr hon til rekkju hjá bónda sínum. Ok er þau vöknuðu, mælti hon til Högna: „Heiman ætlar þú, ok er þat úráðligt, far heldr í annat sinn! ok eigi mantu vera gløggrýnn, ef þér þikkir, sem hon hafi í þetta sinn boðit þér systir

L. 1–3. Jfr. Atlakv. Str. 8. — L. 5—8. Jfr. Atlam. Str. 9. 6. — L. 9—13. Jfr. Þiðr. s., S. 309, L. 9—13. — L. 15—25. Jfr. Atlam. Str. 7, L. 5—Str. 11.

5. nock^{2}a *Cd.* — 7. Glaumvör] glavnvor *Cd.* — friðust; *maaské* fróðust? — 10. þungfer *Cd.* — 11. eingis *Cd.* — 18. *Cap. 34. Nyt Cap. efter Fas.*; *Cd. har* ok *med liden* o *og betegner ikke, at et nyt Cap. begynder her.* — 22. vaknvþv *Cd.* — 24. glaug yn *Cd.*

þín; ek réð rúnarnar, ok undrumst ek um svá vitra konu, er hon hefir vilt ristit, en svá er undir, sem bani yðarr liggi á, en þar var annathvárt, at henni varð vant stafs, eða ellegar hafa aðrir vilt; ok nú skaltu heyra draum minn. Þat dreymdi mik, at mér þótti hér falla inn á harðla ströng, ok bryti upp stokka í höllinni.“ Hann svarar: „Þér eruð opt illúðgar, ok á ek ekki skap til þess at fara illa í mót við menn, nema þat sé makligt; mun hann oss vel fagna.“ Hon segir: „Þér munuð reyna, en eigi mun vinátta fylgja boðinu. Ok enn dreymdi mik, at önnur á félli hér inn ok þyti grimmliga ok bryti upp alla palla í höllunni ok bryti fœtr ykra beggja brœðra, ok mun þat vera nakkvat.“ Hann svarar: „Þar munu renna akrar, er þú hugðir ána, ok er vér göngum akrinn, nema opt stórar agnir fœtr vára.“ „Þat dreymdi mik“, [segir hon], „at blæja þín brynni, ok hryti eldrinn upp af höllunni.“ Hann svarar: „Þat veit ek gørla, hvat þat er: klæði vár liggja hér lítt rœkt, ok munu þau þar brenna, er þú hugðir blæjuna.“ „Björn hugða ek hér inn koma“, segir hon, „ok braut upp konungs hásætit ok hristi svá hrammana, at vér urðum öll hrædd, ok hafði oss öll senn sér í munni, svá at ekki máttum vér, ok stóð þar af mikil ógn.“ Hann svarar:

L. 1—4. Jfr. Atlam. Str. 11, L. 5—Str. 12. — L. 7—10. Jfr. Atlam. Str. 13. 14, L. 1—4. — L. 10—12. Jfr. Atlam. Str. 26. — L. 15—22. Jfr. Atlam. Str. 15—17.

---

5. Þat *med stor rød* Þ *i Cd. og derforan rød Cap.-overskr.:* haugne Ned drauma konu sinnar. — 11. grimligha *Cd.* — havllvnne, *saa Cd.* — 12. nakuat *Cd.* — 13. munu *skrevet* $\overset{v}{\text{m}}$ *i Cd.* — 14. vará *Cd.* — 15. segir hon *Fas.*] *mgler i Cd.* — 16. *Cd. har ikke* höllinni. — 17. lítt rœkt *skrevet* lit rekt *i Cd.* (*der S. 172, L. 11 skriver* lit eirde); *jvfr. Atlam. Str. 16, L. 2:* þar er lítt rękit; *feilagtig* litrekt *Fas.* — 20. hramana *Cd.*

„Þar man koma veðr mikit, er þú ætlaðir hvítabjörn.“ „Örn þótti mér hér inn koma“, segir hon, „ok eptir höllunni, ok dreifði mik blóði ok oss öll, ok mun þat ilt vita, þvíat mér þótti, sem þat væri hamr Atla konungs.“ Hann svarar: „Opt slátrum vér örliga ok höggum stór naut oss at gamni, ok er þat fyrir yxnum, er örnu dreymir, ok mun heill hugr Atla við oss.“ Ok nú hætta þau þessu tali.

XXXV. Nú er at segja frá Gunnari, at þar er sams dœmi, er þau vakna, at Glaumvör kona Gunnars segir drauma sína marga, þá er henni þóttu líkligir til svika, en Gunnarr réð alla því á móti. „Þessi var einn af þeim“, sagði hon, „at mér þótti blóðugt sverð borit hér inn í höllina, ok vartu sverði lagðr í gegnum, ok emjuðu úlfar á báðum endum sverðsins.“ Konungrinn svarar: „Smáir hundar vilja oss þar bíta, ok er opt hundagnöll fyrir vápnum með blóði lituðum.“ Hon mælti: „Enn þótti mér hér inn koma konur, ok váru daprligar, ok þik kjósa sér til manns; má vera, at þínar dísir hafi þat verit.“ Hann svarar: „Vant gerist nú at ráða, ok má ekki forðast sitt aldrlag, en eigi úlíkt, at vér verðum skammæir.“ Ok um morgininn spretta þeir upp ok vilja fara, en aðrir löttu. Síðan mælti Gunnarr við þann mann, er Fjörnir hét: „Statt upp! ok gef oss at drekka af stórum kerum gott vín, þvíat vera má, at sjá sé vár en síðarsta veizla, ok nú mun enn gamli úlfrinn komast at gullinu, ef vér deyjum, ok svá björninn

---

L. 1—21. Jfr. Atlamál Str. 18—21, 24—25. 28—30, L. 4. — L. 22—25. Jfr. Atlakviða Str. 10—11, L. 5.

---

2. hollun*ne* *Cd.* — 5. aurligha *Cd.* — 8. *Cap. 35. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: heima*nn* fe*r*ð þe*ir*ra br*ǫðra*. — 9. Glaumvör] glamv̄ *Cd.* (*for* m *kunde mulig læses sammenslynget* vn). — 15. gnaull *Cd.* — 19. vañt *Cd.* — 25. svá] sá *Cd.*

mun eigi spara at bíta sínum vígtönnum.“ Síðan leiddi liðit þá út með gráti. Son Högna mælti: „Farið vel ok hafið góðan tíma!“ Eptir var meiri hlutr liðs þeira. Sólarr ok Snævarr synir Högna fóru ok einn kappi mikill, er Orkningr hét, hann var bróðir Beru. Fólkit fylgdi þeim til skipa, ok löttu allir þá fararinnar, en ekki tjóaði. Þá mælti Glaumvör: „Vingi!“ segir hon, „meiri ván, at mikil úhamingja standi af þinni kvámu, ok munu stórtíðendi gerast í för þinni.“ Hann svarar: „Þess sver ek, at ek lýg eigi, ok mik taki hár gálgi ok allir gramir, ef ek lýg nakkvat orð!“ ok lítt eirði hann sér í slíkum orðum. Þá mælti Bera: „Farið vel ok með góðum tíma!“ Högni svarar: „Verið kátar, hversu sem með oss ferr!“ Þar skiljast þau með sínum forlögum. Síðan reru þeir svá fast ok af miklu afli, at kjölrinn gékk undan skipinu mjök svá hálfr; þeir knúðu fast árar með stórum bakföllum, svá at brotnuðu hlumir ok háir; ok er þeir kómu at landi, festu þeir ekki skip sín. Síðan riðu þeir sínum ágætum hestum myrkan skóg um hríð; nú sjá þeir konungsbœinn; þangat heyra þeir mikinn gný ok vápnabrak ok sjá þar mann-

---

L. 1—3. Jfr. Atlakv. Str. 11, L. 6—Str. 12. — L. 3—18. Jfr. Atlam. Str. 30, L. 6—Str. 31. — L. 18—20. Jfr. Atlakv. Str. 13—14 (nú sjá þeir konungsbœinn *nærmest efter Atlam. Str. 38, L. 3—4*).

---

3. ok hafið] *i Cd. er skrevet* ok ha^t^f, *men dette sidste Ord er overstrøget, og derefter er sat* " *som Tegn til, at noget her skal føies ind*; *men intet er skrevet til i Randen.* ok með góðum (*som nedenfor*)? — 4. Snævarr, *saa rettet efter Dráp Niflunga og Atlam. Str. 30, L. 9*] gnęvarr *Cd.* — Högna *skrevet* havg̊ *i Cd.* — f^o^. ok. eín *Cd.* — 7. *Her har Cd.* glavmvor. — ván] vǫn *Cd.* — 11. nakvat *Cd.* — eirde; *saa Cd*, *ikke* eyrði. — 14. forlögum] faurl*a*vghv*m* *Cd.* — 17. hlumir; *den almindelige Form er* hlummar. — 19. ko*n*v*ng*s bęín*n*; *saa Cd*, *ikke* herinn. — 20. brack *Cd.* (c *er underprikket som urigtig*).

fjölda ok mikinn viðrbúnað, er þeir höfðu, ok öll borgarhlið váru full af mönnum. Þeir ríða at borginni, ok var hon byrgð; Högni braut upp hliðit, ok ríða nú í borgina. Þá mælti Vingi: „Þetta mættir þú vel úgert hafa, ok bíðið nú hér, meðan ek sœki yðr gálgatré; ek bað yðr með blíðu hér koma, en flátt bjó undir; nú man skamt at bíða, áðr þér munuð upp festir.“ Högni svarar: „Eigi munu vér fyrir þér vægja, ok lítt hygg ek, at vér hrykkim þar, er menn skyldu berjast, ok ekki tjóar þér oss at hræða, ok þat man þér illa gefast“; hrundu honum síðan ok börðu hann øxarhömrum til bana.

XXXVI. Þeir ríða nú at konungshöllinni. Atli konungr skipar liði sínu til orrostu, ok svá vikust fylkingar, at garðr nökkurr varð í millum þeira. „Verið vel komnir með oss!“ segir hann, „ok fáið mér gull þat it mikla, er vér erum til komnir, þat fé, er Sigurðr átti, en nú á Guðrún.“ Gunnarr segir: „Aldri fær þú þat fé, ok dugandi menn munu þér hér fyrir hitta, áðr vér látim lífit, ef þér bjóðið oss úfrið; kann vera, at þú veitir þessa veizlu stórmannliga ok af litilli eymd við örn ok úlf.“ „Fyrir löngu hafða ek þat mér í hug“, [segir Atli], „at ná yðru lífi, en ráða gullinu ok launa yðr þat níðingsverk, er þér svikuð yðarn enn bezta mág, ok skal ek hans hefna.“ Högni svarar: „Þat kemr yðr verst at haldi at liggja lengi á

L. 1—2. Jfr. Atlakv. Str. 14. — L. 2—14. Jfr. Atlam. Str. 38, L. 5—Str. 42, L. 4. — L. 20—21. Jfr. Atlam. Str. 42, L. 5—6. — L. 24. Jfr. Atlam. Str. 43, L. 1—2.

1. viðr *skrevet* vdr (i over d) *i Cd.* — 8. þer vęgía; *saa Cd., ikke* þat vægja. — 12. *Cap. 36. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: orrosta í borgínne ok s°. — 15. segir hann *Fas.*] *mgler i Cd.* — 21. segir Atli *Fas.*] *mgler i Cd.*

þessu ráði, en eruð þó at engu búnir.“ Nú slær í orrostu harða, ok er fyrst skothríð. Ok nú koma fyrir Guðrúnu tíðendin; ok er hon heyrir þetta, verðr hon við gneyp ok kastar af sér skikkjunni. Eptir þat gékk hon út ok heilsaði þeim, er komnir váru, ok kysti brœðr sína ok sýndi þeim ást, ok þessi var þeira kveðja en síðarsta. Þá mælti hon: „Ek þóttumst ráð hafa við sett, at eigi kœmi þér, en engi má við sköpum vinna“; þá mælti hon: „Mun nökkut tjóa at leita um sættir?“ en allir neituðu því þverliga. Nú sér hon, at sárt er leikit við brœðr hennar, hyggr nú á harðræði, fór í brynju ok tók sér sverð ok barðist með brœðrum sínum ok gékk svá framm sem hinn hraustasti karlmaðr, ok þat sögðu allir á einn veg, at varla sæi meiri vörn en þar. Nú gerist mikit mannfall, ok berr þó af framganga þeira brœðra; orrostan stendr nú lengi framm, alt um miðjan dag. Gunnarr ok Högni géngu í gegnum fylkingar Atla konungs, ok svá er sagt, at allr völlr flaut í blóði. Synir Högna ganga nú hart framm. Atli konungr mælti: „Vér höfðum lið mikit ok frítt ok stóra kappa, en nú eru margir af oss fallnir, ok eigum vér yðr ilt at launa, drepit nítján kappa mína, en ellifu einir eru eptir“; ok verðr hvíld á bardaganum. Þá mælti Atli konungr: „Fjórir váru vér brœðr, ok em ek nú einn eptir; ek hlaut mikla mægð, ok hugða ek mér þat til frama; konu átta

---

L. 1–24. Jfr. Atlamál Str. 43, L. 3—Str. 56, L. 3.

---

1. eruð] erv *Cd.; jvfr. Atlam. Str. 43, L. 3:* en eroþ obvnir. — 3. gneyp] gneip *Cd.* — 7. þ*er.* En*n* en*n* eínge *Cd.* — 19. höfðum] hof*um Cd.; jvfr. Atlam. Str. 54.* — 21. ellifu, *saa ændret efter Atlam. Str. 54, L. 7, hvor* ellifu *er sikret ved Stavrimet*] sex *Cd.;* xı *er blevet forvansket til* vı. — 23. *Atlam. Str. 55, L. 1:* Brǫþr varom fimm (*skrevet* v).

ek væna ok vitra, stórlynda ok harðúðga, en ekki má ek njóta hennar vizku, þvíat sjaldan váru vit sátt; þér hafið nú drepit marga mína frændr, en svikit mik frá ríkinu ok fénu, ráðit systur mína, ok þat harmar mik mest." Högni segir: „Hví getr þú slíks? þér brugðuð fyrri friði; þú tókt mína frændkonu ok sveltir í hel ok myrðir ok tókt féit, ok var þat eigi konungligt; ok hlœgligt þikkir mér, er þú tínir þinn harm, ok goðunum vil ek þat þakka, er þér gengr illa."

XXXVII. Nú eggjar Atli konungr liðit at gera harða sókn; berjast nú snarpliga, ok sœkja Gjúkungar at svá fast, at Atli konungr hrøkkr inn í höllina, ok berjast nú inni, ok var orrostan allhörð. Sjá bardagi varð með miklu mannspelli, ok lýkr svá, at fellr alt lið þeira brœðra, svá at þeir standa tveir upp, ok fór áðr margr maðr til heljar fyrir þeira vápnum. Nú er sótt at Gunnari konungi, ok fyrir sakir ofreflis var hann höndum tekinn ok í fjötra settr. Síðan barðist Högni af mikilli hreysti ok drengskap ok feldi ena stœrstu kappa Atla konungs tuttugu; hann hratt mörgum í þann eld, er þar var gerr í höllunni; allir urðu á eitt sáttir, at varla sæi slíkan mann; en þó varð hann at lyktum ofrliði borinn ok höndum tekinn. Atli konungr mælti: „Mikil furða er þat, hve margr maðr hér hefir farit fyrir honum; nú skeri ór honum hjartat, ok

L. 1—11. Jfr. Atlam. Str. 56, L. 3—Str. 58. — L. 16—22. Jfr. Atlakv. Str. 18—19. — L. 24. Jfr. Atlam. Str. 59, L. 1—4.

7. hlęglíght *Cd.* — 8. tínir, *saa Cd*, *ikke* týnir. — 10. *Cap. 37. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: hægni hand tekinn. — 12. hraukr *Cd.* — 15. margr] margh *Cd.* — 16. sott, *saa Cd.* — 18. hreiyst *Cd.* (*men, som det synes, raderet*). — 20. ger *Cd* — *Cd. har ikke* höllinni. — 21. *For* slíkan mann *formoder jeg* slíka vörn, *jvfr. S. 174, L. 13—14 og Atlakv. Str. 19*: sva skal frǫcn fiandom veriaz.

sé þat hans bani.“ Högni mælti: „Geri, sem þér líkar; glaðliga mun ek hér bíða þess, er þér vilið at gera, ok þat muntu skilja, at eigi er hjarta mitt hrætt, ok reynt hefi ek fyrr harða hluti, ok var ek gjarn at þola mannraun, þá er ek var úsárr, en nú eru vér mjök sárir, ok mantu einn ráða várum skiptum.“ Þá mælti ráðgjafi Atla konungs: „Sé ek betra ráð: tökum heldr þrælinn Hjalla, en forðum Högna; þræll þessi er skapdauði, hann lifir eigi svá lengi, at hann sé eigi dáligr.“ Þrællinn heyrir ok œpir hátt ok hleypr undan, hvert er honum þikkir skjóls ván, kvezt ilt hljóta af úfriði þeira ok váss at gjalda, kveðr þann dag illan vera, er hann skal deyja frá sínum góðum kostum ok svína geymslu. Þeir þrifu hann ok brugðu at honum knífi; hann œpti hátt, áðr hann kendi oddsins. Þá mælti Högni, sem færum er títt, þá er í mannraun koma,.. hann árnaði þrælinum lífs ok kvezt eigi vilja skræktun [heyra], kvað sér minna fyrir at fremja þenna

---

L. 1—17. Jfr. Atlamál Str. 60—Str. 64, L. 6.

---

1. geri, *saa Cd., ikke* ger. *Dog er denne Form, som jeg ellers aldrig har sét, mistænkelig; i Atlam. 60 har R* gor. — 4. harða *burde vel hede* harðari; *jvfr. Atlam. Str. 60:* reynt hefi ec fyrr brattara. — 6. mantu; *kanské* máttu. — einn] enn *Cd.; jvfr. Atlam. 60:* þv mátt sialfr valda. — 10. hleypr] hleypir *Cd.* — 11. vaš *Cd.* — 15. *1 Cd. har været skrevet* odd sins, *men yderst i Linjen er nu bortrevet det Stykke af Pergamentet, hvorpaa Halvdelen af* n *og hele* s *har været skrevet.* — 16. *Efter* koma *er i Cd. et Stykke af Pergamentet bortrevet, saa stort, at to Bogstaver kunne have staat der; kanské* at. — þrę̨linum, *saa Cd.* — 17. heyra] *mgler nu i Cd., hvor et Stykke af Pergamentet, stort nok til dette Ord, er afrevet; maaské har der endog været skrevét* þá heyra; *jvfr. Atlam. 64:* heyra a þá scrę̨cton.

leik; þrællinn varð [þiggja] þá fjörit. Nú eru þeir báðir í fjötra settir Gunnarr [ok Högni]. Þá mælti Atli konungr til Gunnars konungs, at hann skyldi segja til gullsins, ef hann vill lífit þiggja; hann svarar: „Fyrr skal ek sjá hjarta Högna bróður míns blóðugt.“ Ok nú þrifu þeir þrælinn í annat sinn ok skáru ór honum hjartat ok báru fyrir konunginn Gunnar; hann svarar: „Hjarta Hjalla má hér sjá ens blauða, ok er úlíkt hjarta Högna ins frœkna, þvíat nú skelfr mjök, en hálfu meir, þá er í brjósti honum lá.“ Nú géngu þeir eptir eggjun Atla konungs at Högna ok skáru ór honum hjartat; ok svá var mikill þróttr hans, at hann hló, meðan hann beið þessa kvöl, ok allir undruðust þrek hans, ok þat er síðan at minnum haft. Þeir sýndu Gunnari hjarta Högna; [hann svarar: „Hér má sjá hjarta Högna] ins frœkna, ok er úlíkt hjarta Hjalla ins blauða, þvíat nú hrœrist lítt, en miðr, meðan í brjósti honum lá; ok svá mantu, Atli! láta þitt líf, sem nú látum vér; ok nú veit ek einn, hvar gullit er, ok mun eigi Högni segja þér; mér lék ýmist í hug, þá er vér lifðum báðir, en nú hefi ek einn ráðit fyrir mér, skal Rín nú ráða gullinu, fyrr en

L. 1—20. Jfr. Atlakv. Str. 18 — Str. 27, L. 10. — Med L. 11—13 jvfr. ogsaa Atlam. Str. 65.

1. *Mellem* varð *og* þá *er i Cd. afrevet et Stykke af Pergamentet, omtrent stort nok til 5—6 Bogstaver. Dette Sted kan derfor ikke, som Eg. og Erik Jonsson gjør, anføres som Bevissted for, at* verða *med Accus. betyder „faa.“ Jeg har indsat* þiggja; *jvfr. Atlam. 63, L. 9-10:* feginn lez þo Hialli, at hann fior þęgi. — 2. ok Högni *Bj.*] *mgler nu i Cd., hvor mellem* G. (*d. e.* Gunnarr) *og* Þá mælti *et Stykke af Pergamentet er afrevet, omtrent stort nok til 6 Bogstaver.* — 4. lífit *skrevet* līf *i Cd.*; líf *Fas.* — 6. skorv *Cd.* — 12. kvöl *skrevet* kaul *i Cd.* — 13. min*um* *Cd.* — 14—15. hann svarar: Hér má sjá hjarta Högna] *mgler i Cd.; jvfr. Atlakv. 25.* — 19. ymest *Cd.*

Hýnir beri þat á höndum sér.“ Atli konungr mælti: „Farið á brott með bandingjann!“ ok svá var gert. Guðrún kveðr nú með sér menn ok hittir Atla [ok segir]: „Gangi þér nú illa, ok eptir því, sem þér hélduð orð við mik ok [Gunnar].“ Nú er Gunnarr konungr settr í einn ormgarð; þar váru margir ormar fyrir, ok váru [hendr] hans fast bundnar; Guðrún sendi honum hörpu ei[na, en] hann sýndi sína list ok sló hörpuna með mikilli list, at hann drap strengina með tánum, ok lék svá vel ok afbragðliga, at fáir þóttust heyrt hafa svá með höndum slegit, ok þar til lék hann þessa íþrótt, at allir sofnuðu ormarnir, nema ein naðra mikil ok illilig skreið til hans ok gróf inn sínum rana, þar til er hon hjó hans hjarta, ok þar lét hann sitt líf með mikilli hreysti.

XXXVIII. Atli konungr þóttist nú hafa unnit mikinn sigr ok sagði Guðrúnu svá sem með nökkuru spotti eða svá, sem hann hældist: „Guðrún!“ segir hann, „mist hefir þú nú brœðra þinna, ok veldr þú því sjálf.“ Hon svarar: „Vel líkar þér nú, er þú lýsir vígum þessum fyrir mér,

---

L. 1—6. Jfr. Atlakv. Str. 27, L. 11 — Str. 31. — L. 6—10. Jfr. Atlam. Str. 66. — L. 15—19. Jfr. Atlam. Str. 68 — Str. 69, L. 2.

---

2. *Det Stykke af Pergamentet, hvorpaa første* i *og Halvdelen af første* n *i* bandingiann *var skrevet, er afrevet i Cd.* — 3. ok segir] *mgler nu i Cd. Mellem* Atla *og* gangi *er et Stykke af Pergamentet afrevet, omtrent stort nok til 2 Bogstaver.* — 5. Gunnar] *mgler nu i Cd., hvor et Stykke af Perg. er afrevet, paa hvilket 3—4 Bogstaver synes at have staat; jvfr. Atlakv. 30:* sem þv viþ Gvnnar attir eiþa opt vm svarþa. *Eller* bb. (*d. e.* brœðr) mína? — 6. hendr *Fas.*] *mgler nu i Cd., hvor her et Stykke Perg. til omtrent 4 Bogstaver er afrevet.* — 7. eina, en] *i Cd. staar nu kun* eí; *imellem dette og* hann *er et Stykke af Perg. til 4—5 Bogstaver afrevet.* — 8. ok sló hörpuna með mikilli list *mgler hos Bj* — 15. *Cap. 38. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* viðr tal atla ok guðRunar. — 16. nockuru *Cd., ikke* miklu *eller* odru.

en vera má, at þú iðrist, þá er þú reynir þat, er eptir kemr, ok sú mun erfðin lengst eptir lifa at týna eigi grimdinni, ok mun þér eigi vel ganga, meðan ek lifi.“ Hann svarar: „Vit skulum nú gera okra sætt, ok vil ek bœta þér brœðr þína með gulli ok dýrum gripum eptir þínum vilja.“ Hon svarar: „Lengi hefi ek eigi verit hœg viðreignar ok mátta um hræfa, meðan Högni lifði; muntu ok aldri bœta brœðr mína svá, at mér hugni, en opt verðu vér konurnar ríki bornar af yðru valdi; nú eru mínir frændr allir dauðir, ok muntu nú einn við mik ráða; mun ek nú þenna kost upp taka, ok látum gera mikla veizlu, ok vil ek nú erfa brœðr mína ok svá þína frændr.“ Gerir hon sik nú blíða í orðum, en þó var samt undir raunar; hann var talhlýðinn ok trúði á hennar orð, er hon gerði sér létt um rœður. Guðrún gerir nú erfi eptir sína brœðr, ok svá Atli konungr eptir sína menn, ok þessi veizla var við mikla svörfun. Nú hyggr Guðrún á harma sína ok sitr um þat at veita konungi nökkura mikla skömm; ok um kveldit tók hon sonu þeira Atla konungs, er þeir léku við stokki; sveinarnir glúpnuðu ok spurðu, hvat þeir skyldu. Hon svarar: „Spyrið eigi at! bana skal ykkr báðum.“ Þeir svöruðu: „Ráða muntu börnum þínum, sem þú vilt, þat man engi banna þér, en þér er skömm í at gera þetta.“

L. 1—10. Jfr. Atlam. Str. 67, L. 3 — Str. 73. — L. 13—23. Jfr. Atlam. Str. 74—78.

---

2. eigi] ei *Cd.* — 7. mátta] mátti *Cd.*; *nyere Form.* — hręfa *Cd.*, *ikke* hreifa. — 9. ver *Cd.*, *ikke* við. — 12. *Kanské:* ok svá þú þína; *jvfr. nedenfor*: ok svá Atli eptir sína menn. — 17. svorfon *R i Atlam. Str. 76, L. 4*] *Cd. synes at have* sveipan, *snarere end* sverpan *eller* svorpan; *dog er tredje og fjerde Bogstav ikke sikre.* — Nú *med stor rød* N *i Cd., dog ingen Capiteloverskrift.* — 23. bana *Cd.* — *Har Forfatteren af Völs. s. misforstaat* scꜹmm mvn ro reiþi *i Atlam. Str. 78, eller er et Substantiv af Hunkjønnet faldet ud efter* skömm?

Síðan skar hon þá á háls. Konungrinn spurði eptir, hvar synir hans væri. Guðrún svarar: „Ek mun þat segja þér ok glaða þitt hjarta; þú vaktir við oss mikinn harm, þá er þú drapt brœðr mína, nú skaltu heyra mína rœðu: þú hefir mist þinna sona, ok eru þeira hausar hér at borðkerum hafðir, ok sjálfr draktu þeira blóð við vín blandit; síðan tók ek hjörtu þeira, ok steikta ek á teini, en þú ázt.“ Atli konungr svarar: „Grimm ertu, er þú myrðir sonu þína ok gaft mér þeira hold at eta, ok skamt lætr þú ills í milli.“ Guðrún segir: „Væri minn vili til at gera þér miklar skammir, ok verðr eigi fullilla farit við slíkan konung.“ Konungr mælti: „Verra hefir þú gert, en menn viti dœmi til, ok er mikil úvizka í slíkum harðræðum, ok makligt, at þú værir á báli brend ok barin áðr grjóti í hel, ok hefðir þú þá þat, er þú ferr á leið.“ Hon svarar: „Þú spár þat þér sjálfum, en ek man hljóta annan dauða.“ Þau mæltust við mörg heiptarorð. Högni átti son eptir, er Niflungr hét; hann hafði mikla heipt við Atla konun ok sagði Gúðrúnu, at hann vildi hefna feðr síns; hon tók því vel, ok gera ráð sín; hon kvað mikit happ í, ef þat yrði gert. Ok of kveldit, er konungr hafði drukkit, gékk hann til svefns; ok er hann var sofnaðr, kom Guðrún þar ok son Högna. Guðrún tók eitt sverð ok leggr fyrir brjóst Atla konungi, véla þau um bæði ok son Högna. Atli konungr vaknar við sárit ok mælti: „Eigi man hér þurfa

---

L. 1—25. Jfr. Atlam. Str. 79—80. 82—83. 85. Str. 90, L. 4.

---

3. ok eigi glaða? *jvfr. Atlam. Str. 80, L. 5:* glaþa mvn þic minnzt. — 6. hafðir] báðir *Cd.; jvfr. Atlam. 82:* hausa veitz þv þeira hafða at ælscalom. — 7. hirtu *Cd.* — 8. *For* ertu *har Atlam. Str. 85 L. 1* vartu. — 13. v viska *Cd.* — 21. giorth *Cd.* — 24. bæði ok son; *saa Cd., ikke* bæði, hún ok son. — 25. þurfa] þyrfa *Cd.*

um at binda eða umbúð at veita, eða hverr veitir mér þenna áverka?“ Guðrún segir: „Ek veld nökkuru um, en sumu son Högna.“ Atli konungr mælti: „Eigi sœmdi þér þetta at gera, þóat nökkur sök væri til, ok vartu mér gipt at frænda ráði, ok mund galt ek við þér, þrjá tigu góðra riddara ok sœmiligra meyja ok marga menn aðra, ok þó léztu þér eigi at hófi, nema þú réðir löndum þeim, er átt hafði Buðli konungr, ok þína sværu léztu opt með gráti sitja.“ Guðrún mælti: „Mart hefir þú mælt úsatt, ok ekki hirði ek þat, ok opt var ek úhœg í mínu skapi, en miklu jók þú á; hér hefir verit opt mikil styrjöld í þínum garði, ok börðust opt frændr ok vinir, ok ýfðist hvat við annat; ok var betri ævi vár þá, er ek var með Sigurði, drápum konunga ok réðum um eignir þeira ok gáfum grið þeim, er svá vildu, en höfðingjar géngu á hendr oss, ok létum þann ríkan, er svá vildi; síðan mistum vér hans, ok var þat lítit at bera ekkju nafn, en þat harmar mik mest, er ek kom til þín, en átt áðr enn ágæzta konung, ok aldri komtu svá ór orrostu, at eigi bærir þú enn minna hlut.“ Atli konungr svarar: „Eigi er þat satt, ok við slíkar fortölur batnar hvárigra hluti, þvíat vér höfum skarðan; ger nú til mín sómasamliga ok lát búa um lík mitt til ágætis!“ Hon segir: „Þat mun ek gera at láta þér gera vegligan

---

L. 1—22. Jfr. Atlam. Str. 90, L. 4 — Str. 102.

---

5. þrjá tigu *i Cd. skrevet med Tal.* — 6. *Efter* riddara ok *er i Cd. skrevet* xx, *men dette er overstrøget; Atlam. 95 har:* þrela xxx, þyiar vıı goðar. — 11. stíoriolld *Cd.; dog er første* o *kludret og maaské* io *af Skriveren selv rettet.* — 14. ꝭdv̄ *Cd.* — 21. hv*a*rrigr*a* *Cd.* — skarðan *skrevet* skarþ *i Cd.; jvfr. Atlam. Str. 102, L. 4:* hofom a᷎ll scarþan. – agętizG *Cd.*, *men* G *er overstrøget.*

gröft ok gera þér virðuliga steinþró ok vefja þik í fögrum dúkum ok hyggja þér hverja þörf.“ Eptir þat deyr hann; en hon gerði, sem hon hét; síðan lét hon slá eldi í höllina. Ok er hirðin vaknaði við óttann, þá vildu menn eigi þola eldinn ok hjuggust sjálfir ok féngu svá bana; lauk þar ævi Atla konungs ok allrar hirðar hans. Guðrún vildi nú eigi lifa eptir þessi verk, en endadagr hennar var eigi enn kominn. Völsungar ok Gjúkungar, at því er menn segja, hafa verit mestir ofrhugar ok ríkismenn, ok svá finnst í öllum fornkvæðum; ok nú stöðvadist þessi úfriðr með þeima hætti at liðnum þessum tíðendum.

XXXIX. Guðrún átti dóttur við Sigurði, er Svanhildr hét; hon var allra kvenna vænst ok hafði snör augu, sem faðir hennar, svá at fár einn þorði at sjá undir hennar brýnn; hon bar svá mjök af öðrum konum um vænleik, sem sól af öðrum himintunglum. Guðrún gékk eitt sinn til sævar ok tók grjót í fang sér ok gékk á sæinn út ok vildi tapa sér; þá hófu hana stórar bárur framm eptir sjánum, ok fluttist hon með þeira fulltingi ok kom um síðir til borgar Jónakrs konungs; hann var ríkr konungr ok fjölmennr; hann fékk Guðrúnar, þeira börn váru þeir Hamðir ok Sörli ok Erpr. Svanhildr var þar upp fœdd.

L. 1—3 (*indtil* sem hon hét *incl.*). *Jfr. Atlam. Str. 103. Str. 104. L. 4. — L. 3—6. Jfr. Atlakv. Str. 41—42. — L. 6—7. Jfr. Atlam. Str. 104, L. 5—8. — L. 19—22. Jfr. Guðrúnarhvöt, Str. 13—15.*

---

3. hétt *Cd.* — 12. *Cap. 39. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: fra gudrunu. — 14. einn *Fas.*] eñ *Cd.* — 15. bryñ *Cd.* — 17. í *skrevet 2 Gange* (*baade ved Udgangen af en Linje og ved Begyndelsen af næste*) *i Cd.* — 20. Jonakurs *Cd.*, *saa og* -akurs *ellers.* — 22. hamþ*ir Cd.* — 23. *Cap. 40. Rød Cap.-overskr. i Cd.*: gipt svanh*illdr* ok troðín vnd*ir* hrossa fot*vm til* bana; *sidste Bogstav er nu bortskaaren.* — Jörmun *skrevet* Iormuñ *i Cd.*

XL. Jǫrmunrekr hefir konungr heitit, hann var ríkr konungr í þann tíma; hans son hét Randver. Konungr heimtir á tal son sinn ok mælti: „Þú skalt fara mína sendiför til Jónakrs konungs, ok minn ráðgjafi, er Bikki heitir; þar er upp fœdd Svanhildr, dóttir Sigurðar Fáfnisbana, er ek veit fegrsta mey undir heimsólu; hana vilda ek helzt eiga, ok hennar skaltu biðja til handa mér.“ Hann segir: „Skylt er þat, herra! at ek fara yðra sendiför“; lætr nú búa ferð þeira sœmiliga. Fara þeir nú, unz þeir koma til Jónakrs konungs, sjá Svanhildi, ok þikkir mikils um vert hennar fríðleik. Randver heimti konung á tal ok mælti: „Jǫrmunrekr konungr vill bjóða yðr mægi sitt, hefir hann spurn til Svanhildar, ok vill hann kjósa hana sér til konu, ok er úsýnt, at hon sé gefin ríkara manni, en hann er.“ Konungr segir, at þat var virðuligt ráð: „ok er hann mjǫk frægr.“ Guðrún segir: „Valt er hamingjunni at treystast, at eigi bresti hon.“ En með fýsing konungs ok ǫllu því, er á lá, er þetta nú ráðit, ok ferr nú Svanhildr til skips með virðuligu fǫruneyti, ok sat í lyptingu hjá konungs syni. Þá mælti Bikki til Randvers: „Sannligt væri þat, at þér ættið svá fríða konu, en eigi svá gamall maðr.“ Honum féllst þat vel í skap, ok mælti til hennar með blíðu ok hvárt til annars; koma heim í land ok hitta konung. Bikki mælti: „Þat samir, herra! at vita, hvat títt er um, þótt vant sé upp at bera, en þat er um vélar þær, er sonr þinn hefir fengit fulla ást Svanhildar,

1. Randuer *Cd.* — 2 skalt] sk *Cd.* — 3. konungs *foran* ok minn *mgler ikke i Cd.* — 4. fãnis *Cd.* — 5. helzt] hellt *Cd.* — 8. vnzt *Cd.* — 10. Rañdverr *Cd.* — 11. Jǫrmun *skrevet* iormuñ *i Cd.* — 15. Valt *Fas.*] vatt *Cd.* — 24. *Cd. har ikke* tíðt. — vant, *saa Cd.* — 25. vęlar *Cd.*

ok er hon hans frilla, ok [lát] slíkt eigi úhegnt." Mörg ill ráð hafði hann honum áðr kent, þóat þetta biti fyrir of hans ráð ill. Konungr hlýddi hans mörgum vándum ráðum; hann mælti, ok mátti eigi stilla sik af reiði, at Randve skyldi taka ok á gálga festa. Ok er hann var til leiddr gálgans, þá tók hann hauk einn ok plokkaði af honum allar fjaðrirnar ok mælti, at sýna skyldi feðr hans; ok er konungrinn sá, mælti hann: „Þar má nú sjá, at honum þikki ek þann veg hnugginn sœmdinni, sem haukrinn fjöðrunum"; ok biðr hann taka af gálganum. Bikki hafði þar um vélt á meðan, ok var hann dauðr. Enn mælti Bikki: „Engum manni áttu verri at vera en Svanhildi, lát hana deyja með skömm." Konungr svarar: „Þat ráð munu vér taka." Síðan var hon bundin í borgarhliði, ok hleypt hestum at henni. En er hon brá í sundr augum, þá þorðu eigi hestarnir at sporna hana; ok er Bikki sá þat, mælti hann, at belg skyldi draga á höfuð henni, ok svá var gert, en síðan lét hon líf sitt.

XLI. Guðrún spyrr nú líflát Svanhildar ok mælti við sonu sína: „Hví siti þér svá kyrrir eða mælið gleðiorð, þar sem Jörmunrekr drap systur ykra ok trað undir hestafótum með svívirðing? ok ekki hafið þit líkt skaplyndi Gunnari eða Högna; hefna mundu þeir sinnar frændkonu." Hamðir svarar: „Lítt lofaðir þú Gunnar ok Högna, þá er þeir drápu Sigurð, ok þú vart roðin í hans blóði, ok illar

L. 20—25. Jfr. Guðrúnarhvöt Str. 2--4.

1. lát *Fas.*] *mgler i Cd.* — 9. þikki] þikkir *Cd.* — hnugginn] hniginn *Cd.* — 11. vellt *Cd.* — 13. munu *skrevet* m̌ *i Cd.* — 16. sporna] spora *Cd.* — 19. *Cap. 41. Rød Cap.-overskr. i Cd.:* gvdr̄vn egg*i*ar so*n*v sína at hefna Svanh*illdar*. — 21. trað *burde hede* traddi. — 22. hafvet *Cd.* — 24. hamþ*ir* *Cd.* — 25. þeir drápu] þ*eir* | þę̇r dr*a*pvt *Cd.* — vart] var *Cd.*

váru þínar brœðra hefndir, er þú drapt sonu þína, ok betr mættim vér allir saman drepa Jörmunrek konung, ok eigi munu vér standast frýjuorð, svá hart sem vér erum eggjaðir." Guðrún gékk hlæjandi ok gaf þeim at drekka af stórum kerum; ok eptir þat valdi hon þeim stórar brynjur ok góðar ok önnur herklæði. Þá mælti Hamðir: „Hér munu vér skilja efsta sinni, ok spyrja muntu tíðendin, ok muntu þá erfi drekka eptir okkr ok Svanhildi." Eptir þat fóru þeir. En Guðrún gékk til skemmu harmi aukin ok mælti: „Þrimr mönnum var ek gipt, fyrst Sigurði Fáfnisbana, ok var hann svikinn, ok var þat mér inn mesti harmr; síðan var ek gefin Atla konungi, en svá var grimt mitt hjarta við hann, at ek drap sonu okra í harmi; síðan gékk ek á sjáinn, ok hóf mik at landi með bárum, ok var ek nú gefin þessum konungi; síðan gipta ek Svanhildi af landi í brott með miklu fé, ok er mér þat sárast minna harma, er hon var troðin undir hrossa fótum, eptir Sigurð; en þat er mér grimmast, er Gunnarr var í ormgarð settr, en þat harðast, er ór Högna var hjarta skorit, ok betr væri, at Sigurðr kœmi mér á móti, ok fœra ek með honum; hér sitr nú eigi eptir sonr né dóttir mik at hugga; minnstu nú, Sigurðr! þess, er vit mæltum, þá er vit stigum á einn beð, at þú mundir mín vitja ok ór helju bíða." Ok lýkr þar hennar harmtölur.

XLII. Þat er nú at segja frá sonum Guðrúnar, at

L. 1—23. Jfr. Guðr.hvöt Str. 5—19.

---

6. hamþ*ir Cd.* — 10. fănís *Cd.* — 17. *Er* eptir Sigurð *en uheldig Gjengivelse af Guðr. hvöt, Str. 17, L. 1—4, eller forvansket, eller Glossem til* síðan var ek gefin Atla konungi? — 20. *For* fœra *har Cd. den yngre Form* feri. — 21. sonr; *rettere* snor *i Guðr. hvöt 18.* — mínztu *Cd.* — 24. harmtölum? — 25. *Cap. 42. Rød Cap.-overskr. i Cd.: fra* sonvn (*sic*) gudr̄vnar caṗ (*d. e.* capitulum.)

hon hafði svá búit þeira herklæði, at þá bitu eigi jarn, ok hon bað þá eigi skeðja grjóti né öðrum stórum hlutum ok kvað þeim þat at meini mundu verða, ef eigi gerði þeir svá. Ok er þeir váru komnir á leið, finna þeir Erp bróður sinn ok spyrja, hvat hann mundi veita þeim. Hann svarar: „Slíkt sem hönd hendi eða fótr fœti.“ Þeim þótti þat ekki vera, ok drápu hann. Síðan fóru þeir leiðar sinnar, ok litla hríð, áðr Hamðir rataði, ok stakk niðr hendi ok mælti: „Erpr man satt hafa sagt, ek munda falla nú, ef eigi styddumst ek við höndina.“ Litlu síðar ratar Sörli ok brást á fótinn, ok fékk staðizt ok mælti: „Falla munda ek nú, ef eigi stydda ek mik við báða fœtr“; kváðust þeir nú illa hafa gert við Erp bróður sinn. Fóru nú, unz þeir kómu til Jörmunreks konungs, ok géngu fyrir hann ok veittu honum þegar tilræði; hjó Hamðir af honum hendr báðar, en Sörli fœtr báða. Þá mælti Hamðir: „Af mundi nú höfuðit, ef Erpr lifði bróðir okkarr, er vit vágum á leiðinni, ok sám vit þat of síð;“ sem kveðit er:

30. „Af væri nú höfuðit,
ef Erpr lifði,
bróðir okkarr hinn böðfrœkni,
er vit á braut vágum.“

I því höfðu þeir af brugðit boði móður sinnar, er þeir höfðu grjóti skatt. Nú sœkja menn at þeim, en þeir vörðust vel

---

L. 4—7. Jfr. Hamðismál Str. 11—15. — Str. 30. Hamðismál Str. 28, L. 1—4.

---

2. skęþía *Cd.* — 4. erph *Cd.* — 5. spia *Cd.* — 8. hamd*ir* *Cd.* — 11. b*ra*zst *Cd.* — 13. vnzst *Cd.* — 14. iormvnreks *Cd.* — 15. ha*m*dír *Cd.* — 16. ha*m*ð*ir.* — m̄þí *Cd.* — 17. hōfdit *Cd.* — 19. hōf*d*ít *Cd.* *Den rette Form er* hǫfuð, *som R har i Hamðism.*

ok drengiliga ok urðu mörgum manni at skaða; þá bitu eigi jarn. Þá kom at einn maðr [hár] ok elliligr með eitt auga ok mælti: „Eigi eru þér vísir menn, er þér kunnið eigi þessum mönnum bana at veita.“ Konungrinn svarar: „Gef oss ráð til, ef þú kant!“ Hann mælti: „Þér skuluð berja þá grjóti í hel.“ Svá var ok gert, ok þá flugu ór öllum áttum steinar at þeim, ok varð þeim þat at aldrlagi.

XLIII. Heimir í Hlymdölum spyrr nú þessi tíðendi, at dauðr er Sigurðr ok Brynhildr, en Áslaug dóttir þeira, en fóstra Heimis, var þá þrévetr; veit hann nú, at eptir mun leitat at týna meyjunni ok ætt hennar; er honum svá mikill harmr eptir Brynhildi fóstru sína, at hann gætti ekki ríkis síns né fjár; sér nú, at hann fær eigi meyjunni þar leynt; lætr nú gera eina hörpu svá mikla, at þar lét hann meyna Áslaugu í koma ok margar gersimar í gulli ok silfri, ok gengr á brutt síðan víða um lönd ok um síðir hingat á Norðrlönd. Svá var harpa hans hagliga ger, at hana mátti taka í sundr ok saman at fellingum, ok var hann því vanr um daga, þá er hann fór íhjá vatnföllum,

---

L. 2—6. Jfr. Hamðismál Str. 25 (dog nærmere efter andre Kilder.)

---

2. hár] *mgler i Cd.; jvfr. S. 88, L. 9.* — elliligr] eldiligr *Cd.* — madur miog ellelegur *Bj.* — 4. bana at veita; *saa Cd., ikke* bana veita. — 8. *Cap. 43. Med Fas. har jeg her fortsat Völsunga Saga. Cd. har her rød Overskrift*: Sagha Raghnars lodbrokar, *og derefter med sort Blæk, halv udraderet*: heímir j hlym daulvm spyr nv þessi tid &c &c ok bryn (*her var* heimir *først skrevet med temmelig liden* h, *som siden er forandret til meget stor* H). *Saa følger den sammenhængende Tekst*: Heimir (*med større rød* H *og større Mellemrum, end almindeligt ved Begyndelsen af et nyt Capitel*) í hlym d. (*efter* m *en utydelig Bogstav, maaske* z *eller* r) s?pr. — 16. sylfri *Cd.* — b^{v}tt *Cd. d. e.* brvtt. — lañd, *d. e.* lönd; *ikke* land. — 19. vanr *Fas.*] raanr *Cd.* (*første Bogstav synes snarere* r *end* v).

ok hvergi í nánd bœjum, at hann tók hörpuna í sundr ok þó meyjunni; ok hann hafði vínlauk einn ok gaf henni at eta. En þat er náttúra þess lauks, at maðr má lengi lifa, þótt hann hafi enga aðra fœðu. Ok þá er mærin grét, sló hann hörpuna, ok þagnaði hon þá, fyrir því at Heimir var vel at íþróttum búinn, þeim er þá váru tíðar; hann hafði ok mörg klæði dýrðlig hjá henni í hörpunni ok mikit gull. Ok nú ferr hann þangat til, unz hann kemr í Noreg ok kemr til eins bjár lítils, þess er heitir á Spangareiði, ok bjó þar karl sá, er Áki hét; hann átti konu, ok hét hon Gríma; þar var eigi fleira manna en þau. Þann dag var karl farinn í skóg, en kerling var heima, ok heilsar hon Heimi ok spyrr, hvat manna hann væri. Hann kvezt vera einn stafkarl ok bað kerlingu húsa. Hon segir, at eigi kœmi þar fleira en svá, at hon kvezt mundu vel við honum taka, ef hann þœttist þurfa þar at vera. En er á leið, þá segir hann, at honum þœtti þat mest beinabót, at eldr væri kveiktr fyrir honum ok síðan væri honum fylgt til svefnhúss, þar er hann skyldi sofa. Ok þá er kerling hafði kveikt eldinn, þá setr hann hörpuna upp í set hjá sér, en kerling var óðamálug; opt varð henni litit til hörpunnar, fyrir því at trefr á einu dýrligu klæði kómu út á hörpunni; ok er hann bakaðist við eldinn, þá sér hon einn dýrligan

---

1. bǫíum *Cd.*, *ikke* bæum. — 2. vínlauk *skrevet* vī lauk *i Cd.*; vímlauk *Fas.* — 6. ÿþrottvm *Cd.* — 8. vnz *Cd.* — 9. bíar *Cd.*, *ihke* býar. — Spangareiði] Sp.-heiði *Cd.; saa og paa to Steder i Ragnars saga Loðbrókar.* — 12. kerlíngh, *saa Cd.*, *ikke* kelling; *saaledes ogsaa ofte i det følgende.* — 14—15. eigi kœmi] eí kemi *Cd.* — 16. þett^{z} þ^{2}fua *Cd.* — Enn *Cd.* — 20. set *skrevet* sęt *i Cd.*, *der ikke har* sęti *som Fas.* — 22. *trefr Cd.*, *ikke* trefur. — d^{2}ligu *Cd.*, *saa og L. 23* d^{2}ligan.

gullhring koma framm undan tötrum hans, þvíat hann var illa klæddr. Ok er hann hafði bakazt, sem hann kunni sér þörf til, þá hafði hann náttverð; en eptir þat bað hann kerlingu fylgja sér þangat til, sem hann skyldi sofa um nóttina. Þá sagði kerling, at honum mundi betra vera úti en inni, „þvíat vit karl minn erum opt málug, er hann kemr heim.“ Hann biðr hana ráða; gengr nú út ok svá hon; hann tekr hörpuna ok hefir með sér. Kerling gengr út ok ferr þar til, er bygghlaða ein er, ok fylgir honum þar til ok mælti, at hann skyldi þar um búast, ok kvezt þess vænta, at hann mundi þar njóta svefns síns; ok nú gengr kerling í brutt ok annast þat, er hon þurfti; en hann gerir sér svefn. Karl kemr heim, er aptaninn líðr, en kerling hefir fátt unnit þat, er hon þurfti, en hann var móðr, er hann kom heim, ok illr viðskiptis, er alt var úbúit þat, er hon skyldi annazt hafa; sagði karl, at mikill væri munr sælu, er hann vann hvern dag meira, en hann mátti, en hon vildi til enkis taka þess, er gagn var at. „Ver eigi reiðr, karl minn!“ sagði hon, „fyrir því at þat kann at vera, at þú mættir nú skamma stund vinna til þess, at vit værim sæl alla ævi.“ „Hvat er þat?“ segir karl. Kerling svarar: „Hér er kominn til herbergis okkars einn maðr, ok ætla ek, at hann hafi allmikit fé með at fara, ok er hniginn á efra aldr ok mun verit hafa enn mesti kappi ok er nú þó móðr mjök, ok eigi þikkjumst ek

---

2. bakast *Cd.* — 6. *Prik over* t *i* opt *i Cd.* — 8. hef*ir Cd.*, *ikke* hefr. — 11. mundi] mundu *Cd.* — svefns síns *Fas.*] suefn síns, *eller er dette* = svefnsins? — 12. b^{v}tt *Cd.* — þyrfti *Cd.* — 14. þyrfti *Cd.* — 18. enkízz *Cd.* — gagn] gang *Cd.* — 20. stunþ *Cd.*

hans maka sét hafa, ok þó ætla ek hann mœddan ok syfjaðan.“ Þá segir karl: „Þat sýnist mér úráðligt at svíkja þá ena fá, sem hér koma.“ [Hon svarar]: „Því muntu lengi lítill fyrir þér, at þér vex alt í augu, ok ger nú annathvárt, at þú drep hann, eða ek tek hann mér til manns, ok munu vit reka þik í brutt; ok segja kann ek þér þá rœðu, er hann mælti við mik í gærkveld, en lítils mun þér þikkja um vert; hann mælti kvennsamliga við mik, ok þat mun mitt ráð vera at taka hann mér til manns, en reka þik í brutt eða drepa, ef þú vill eigi eptir því gera, sem ek vil.“ Ok er þat sagt, at karl hafði kvánríki, ok telr hon um þangat til, er hann lætr at eggjan hennar, tekr øxi sína ok snarbrýnir mjök; ok er hann er búinn, fylgir kerling honum þar til, er Heimir sefr, ok var þar hrytr mikill. Þá mælti kerling til karls, at hann skyldi láta verða tilræði sem bezt: „ok skunda brutt með hlaupi, þvíat ekki máttu standast lát hans ok óp, ef hann fær þik höndum tekit“; hon tekr hörpuna ok hleypr á brutt með. Nú gengr karl þar til, er Heimir sefr; hann høggr til hans, ok verðr þat mikit sár, ok verðr honum laus øxin; hann hleypr þegar í brutt, sem hann mátti harðast. Nú vaknar Heimir við áverkann, ok vannst honum at fullu; ok þat er sagt, at svá mikill gnýr varð í hans fjörbrotum, at undan géngu súlur í húsinu, ok ofan féll húsit alt, ok varð landskjálfti mikill, ok lýkr þar hans ævi. Nú kom karl þar, sem kerling var, segir nú, at hann hefir drepit hann: „ok þó var þat of hríð, er ek vissa eigi, hve fara mundi, ok þessi maðr var furðu mikill fyrir sér, en þó væntir mik, at hann sé nú í helju.“ Kerling mælti, at hann skyldi hafa þökk fyrir verkit: „ok væntir mik, at nú

---

3. ena] enu *Cd.; senere Form.* — Hon svarar *Fas.*] *mgler i Cd.* — 4. gerr *Cd.* — 13. auxi *Cd.* — 22. vanzz *Cd.*

hafim vit œrit fé, ok skulum vit reyna, hvárt ek hefi satt sagt." Nú kveikja þau eld, en kerling tekr hörpuna ok vildi upp koma, ok mátti eigi annarskostar, en hon varð at brjóta, þvíat hon hafði eigi hagleik til; ok nú fær hon upp komit hörpunni, ok þar sér hon eitt meybarn, at hon þóttist ekki slíkt sét hafa, ok þó var mikit fé í hõrpunni. Nú mælti karl: „Þat mun nú verða sem opt, at illa man gefast at svíkja þann, er honum trúir; sýnist mér, sem komin muni úmegð á hendr okkr." Kerling svarar: „Eigi er þetta eptir því, sem ek ætlaða, en þó skal nú ekki um sakast." Ok nú spyrr hon, hverrar ættar hon væri. En þessi en unga mær svarar øngu, svá sem hon hefði eigi mál numit. „Nú ferr, sem mik varði, at okkart ráð mundi illa fara," [segir karl], „vit höfum unnit glœp mikinn; hvat skulum vit sjá fyrir barni þessu?" „Auðvitat er þat," sagði Gríma; „hon skal eptir móður minni heita Kráka." Nú mælti karl: „Hvat skulum vit sjá fyrir barni þessu?" Kerling svarar: „Ek sé gott ráð til: vit skulum segja hana okra dóttur ok upp fœða." „Því man engi trúa", sagði karl, „miklu er barn þetta gezligra, en vit erum allóvæn bæði, ok munu engi líkendi á þikkja, at vit munum eiga þvilíkt barn, svá endemlig sem vit erum bæði." Nú mælti kerling: „Eigi veiztu, nema ek hafa í nökkur brögð, at þetta megi eigi úvænt þikkja; ek man láta gera henni koll ok ríða í tjöru ok öðru, er vænst er, at sízt komi

---

2. kveq$^{\omega}$ *Cd., der baade kan læses* kveqva *og* kvekia. — 7. karl] kellíng *Cd.* — 8. gefast *Fas.*] *i Cd. er oprindelig skrevet* gefat, *men* t *er forandret* (*til* z ?) *af den gamle Skriver selv.* — 9. Kerling] karl *Cd.* — 10. ætlaða] ętla *Cd.* — 14. segir karl *Fas.*] *mgler i Cd.* — 14—15. *For* hvat skulum vit sjá fyrir barni þęssu, *som kommer igjen L. 17, venter man her et Udtryk, som har Betydningen „hvad Navn skal vi give dette Barn."* — 20. *Det er ikke sikkert, om Cd. her har* gezligra *eller* gozligra. — 21. munu *skrevet* $\overset{v}{m}$ *i Cd.* — munum *burde vel hede* munim. 25. ʀiða *Cd., ikke* rýða. — síst *Cd.*

hár upp; hon skal eiga hött síðan, eigi skal hon ok vel klædd vera, mun þá saman draga várn yfirlit; má vera, at menn trúi því, at ek hafa mjök væn verit, þá er ek var ung; hon skal ok vinna þat, er verst er.“ En þat hugðu þau karl ok kerling, at hon mætti ekki mæla, er hon svarar þeim aldri. Nú er þat gert, sem kerling hefir fyrir hugat; nú vex hon þar upp í miklu fátœki.

1. hött] hatt *Cd.*, *senere Form; jvfr. S. 88, L. 8.* — 2. várn *Fas.*] var *Cd.*

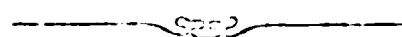

Anmærkninger.

Cap. 1. S. 83, L. 9—10. eða umframm nökkura, *nemlig* atgervi*; han havde Idrætter og Færdigheder lige med, ja nogle endog fremfor dem, som vare mér ansêde. — S. 85, L. 20.* fyrir allar sakir, *formedelst alle Ting, d. e. i enhver Henseende. — S. 86, L. 15.* ok etr þat epli sumt, *og hun aad noget af det Æble.*

Cap. 2. S. 87, L. 7. eik, *Træ (i Alm.); ofte, som her, om en Abild. — L. 10.* barnstokkr. *Odin havde sendt sin Valkyrje Ljod, der siden blev Volsungs Hustru, med et Æble til Kong Rerer, der gav sin Dronning det; hun bed et Stykke deraf og blev saa frugtsommelig med Volsung. Saaledes trode man vistnok ogsaa, at Volsung-Ættens Forplantelse var knyttet til det Æbletræ, som stod midt i Kong Volsungs Hal og som rimelig var et jordisk Skud af det himmelske Træ, paa hvilket Iduns Æbler voksede; ogsaa dets Æbler ansaa man vel for befrugtende, og heraf er da rimelig Navnet* barnstokkr *at forklare. Naar gamle Digte kalde Helten* rógapaldr, brynþings apaldr, *saa er dette fra først af vistnok mere end et poetisk Billede, det staar rimelig i Forbindelse med mythiske Forestillinger. Rafn, som læser* branstokkr, *mener (Nordiske Fortids Sagaer I, 113), at Træet fik Navnet „Brandstokken", fordi Ilden var anbragt omkring samme. Men Ildene brændte, som vi sé af Cap. 3, langs efter Hallen, og kunde heller ikke godt have været tændte om et levende Træ. Fritzner sammenligner* ofna branzten *Skaanske Lov 17,₈, der i Lex. Scan. Prouinc. S. 204 gjengives „super larem uel limen", men jeg øiner ingen klar Forbindelse mellem Begreberne. Raszmanns Tydning „Stamm der Heldenjungfrau" (Deutsche Heldens. I, 59) er meget uheldig.*

Cap. 3. S. 88, L. 17. þeir metast ekki við at taka sverðit, *de ere meget ivrige for at faa taget Sværdet; egentlig: ikke holde de sig tilbage og overlade til hinanden at tage Sværdet.*

Cap. 4. S. 91, L. 7. búa eptir, *blive tilbage (paa Skibene); jvfr. Bjark. 5:* hverr er hefir skip svá lítit, at hann má eigi á búa; *Ragnars s. loðbr. C. 6:* búa þeir á herskipum hvert sumar.

Cap. 6. S. 93, L. 24. hann þótti ekki manni at nær, þótt —; *han var ikke bedre hjulpen derved, at —; egentlig: han syntes ikke at være nærmere en Mand (en Hjælper), uagtet —.*

Cap. 7. S. 94, L. 28. kriktu um, *klynkede derover; jvfr. Vatnsd. s. Vigf. Udg. S. 31:* Hrolleifr kvað þat skamsamligt at krikta um smá hluti.

Cap. 8. S. 98, L. 19. hon tók tveggja vegna, svá at eigi mátti komast hjá henni; *den strakte sig saa langt til begge Sider, den var saa bred, at man ikke kunde slippe forbi den. — S. 99, L. 2–3.* Nú skýtr Sinfjötli blóðreflinum fyrir ofan helluna ok dregr fast; *nu skyder S. Spidsen af Sværdet ind ovenfor Hellen og trykker til af al sin Kraft. — S. 100, L. 10.* ok gékk með einum lauk í mót syni sínum. *Gjengivelse af Helg. Hund. I, 7:*

sialfr gecc visi
or vígþrimo
vngom fǫra
itrláuc grami.

Her hentydes rimelig til en ældgammel, ellers ikke omtalt, Skik: Løgen, som Høvdingen giver sin nyfødte Søn, er rimelig tænkt som Tegn paa, at denne skal vokse op til en ypperlig Helt: laukr *gjaldt hos Nordboen for den fagreste af alle Urter: „laukjen er da yppaste gras i skógjen“ heder det i den norske Vise om Ravnebrylluppet;* laukr í ætt *betegner i Islandsk den ypperste i en Æt; Manden, Helten sammenlignes stadig med Løgen.*

Cap. 9. S. 101, L. 11–12. ek vil eigi eiga hann, heldr en einn krákuunga. *Jfr. Yngl. s. Cap. 31:* Þeir gera af tré kráku eina ok sendu til Svíþjóðar ok segja, at eigi var meira verðr Óttarr konungr þeira; þeir kölluðu Óttar síðan Vendilkráku. *Fms. VIII, 241:* síðan tók Erlingr II brœðr mína ok festi annan upp sem krákuunga. *Er Gjengivelse af Helg. Hund. I, 18:*

enn ec hefi, Helgi!
Hauðbrodd qveþinn
konvng óneisan
sem cattar son,

d. e. daadløs, som en Huskat, der ligger ved Arnen. — L. 15. setr búa, *bygge og bo. Jfr. Þrymskv. 18:* asgarð bva. — *L. 22–26.* ór Nörvasundum. *Dette Navn er vilkaarlig indsat af Forfatteren; se Helg. Hund. I, 23. 24. — S. 102, L. 7.* þá var við sjálft, at yfir mundi ganga; *det var lige ved, at Stormen skulde overvælde dem. — L. 17.* at þú hefir gefit, = er. — *S. 103, L. 19.* við ey þá, er Sok heitir. *Misforstaaelse af Helg. Hund. I, 50:* í sogn út, *ude paa Fjorden. — L. 19–20.* þar sem heitir fyrir Grindum. *Mis-*

forstaaelse af Helg. Hund. I, 50: i grindom, *der rimelig betegner: i Rækker.*

Cap. 11. S. 106, L. 9. at þeir munu eigi hafa eitt erendi, *at de ikke paa samme Maade vilde faa udrettet sit Ærinde; at de ikke begge to vilde opnqa, hvad de ønskede. Bj. læser:* ad þeir mune badir hafa eitt erinde.

Cap. 13. S. 110, L. 23. mælti henni mund, *betingede hende Mund; bestemte, hvor stor Mund der skulde betales for hende. — L. 31—32.* þar til, er oss haldkvæmist, *indtil det kan komme mig til Nytte. — S. 111, L. 15. Navnet* Busiltjörn *staar vel i Forbindelse med* bysja (byss, busti), *strømme ud.*

Cap. 14. S. 114, L. 26—26. Ordene gullit er síðan kallat otrsgjöld, ok hér dœmi af tekin *passe ikke i Regins Mund og er vel snarest en Tilsætning af en senere Afskriver.*

Cap. 16. S. 116, L. 9. hann var þó lengi fyrir; *han stod længe imod, undslog sig længe.* fyrir *har her, hvis Teksten er uforvansket, Betydningen „i Veien, til Hinder", ligesom i Udtrykkene* e-m er lítit, mikit fyrir at gera e-t; fyrir þessu þikki mér alls ekki; standa e-m fyrir svefni. *Bj. læser* var leingi tregur fyrer.

Cap. 18. S. 120, L. 5. ek heiti göfugt dýr *som Fáfn. 2:* Gafvgt dyr ec heiti, *efter Finn Magnusen Ordspil mellem* Sigurðr *og* sigrdýr. — *S. 121, L. 3—5:* Fátt vill þú at mínum dœmum gera, en drukna muntu, ef þú ferr um sjá úvarliga, ok bíð heldr á landi, unz logn er. *Uheldig Gjengivelse af Fáfn. 11:*

Norna dom
þv mvnt fyr nesiom hafa
oc osvinnz apa;
i vatni þv drvcnar,
ef í vindi rǫr,
alt er feigs forað.

L. 7. kjósa mögu frá mœðrum; *rettere vistnok i Fáfn. 12* kjósa mœðr frá mögum, *ved tryllekraftige Ønsker, ved Galdrer forløse Mødre med Sønner. Jfr. Helg. Hund. II, 29:* Lifna mvnda ek nv kiosa, er liþnir ero; *og dansk* kyse *(Danm. gl. Folkev. Nr. 8, V. 42. 43:* Køs hun sønder hans gode suerd), *svensk* kiusa, tjusa.

Cap. 19. S. 123, L. 13. igða *ogsaa i Stedsnavnet* Igðheimr *i Vang i Valders (Munch Beskriv. S. 108). Rimelig Spetmeise, Nødvække (sitta europæa), der i Norge tildels skal have været kaldet* Egde *(jfr. Peder Claussen Norriges Beskrivelse S. 123 f.). Ivar Aasen har meddelt mig, at Egde nu ikke, saavidt han véd, bruges som Navn paa Nødvækken, hvorimod* Erlen *nu i Nordland almindelig kaldes* Igde; *se ogsaa Sommerfeldt Beskr. af Saltdalen i Trondhj. Vidensk.*

Selsk. Skrifter II, 289; men Erlerne holde gjærne til paa aabne Marker, ikke i Skov og Krat, og kan derfor ikke vel menes her. Jfr. ogsaa en Optegnelse af Visen om Moderen under Mulde fra øvre Telemarken (Danm. gl. Folkev. II, 866):

Nå høyre eg iktinne, hore dei gala,
nå må eg meg ti himerík fara.

Forklaringen af igða *som „Hunørn" er sikkert feilagtig. — S. 124, L. 3.* þyrft; *bedre* þurft, *som Cd. oftere har* þyrfa *for* þurfa. — *L. 15.* ok var grafit í jörð niðr, *og Huset var dannet ved Gravning ned i Jorden.*

Cap. 26. S. 143, L. 3—4. brœðr þínir Gunnarr ok Högni ok allir, er eiða vinnið; *Gunnar og Hogne skal være dine Brødre og alle (skal I være Brødre) I, som sværge Eder, d. e. G. og H. skal være dine Brødre og I skal alle tilsamme aflægge Eder.*

Cap. 27. S. 144, L. 15. borg gulli bysta; *hvis* bust, burst (*Tagspids) var belagt med Guld. — S. 145, L. 24.* Þér í móti skal ek gjalda mikinn mund *maa vel forklares: Dig skal jeg til Vederlag betale stor Mund; dog er da Ordstillingen usædvanlig (jvfr. Lund Ordføiningsl. § 178. 2), og Teksten derfor mulig forvansket. Ogsaa efter Udtrykket:* eigi galt hann mér at mundi feldan val *S. 152, L. 21 er det til Brynhild selv, at Munden skal betales. Jfr. Atlam. Str. 95:* Mvnd galt ec mǫrri.

Cap. 28. S. 147, L. 13. Þú værir vitrari, ef þú þegðir, en lastaðir mann minn; *det vilde være klogere af dig at tie end at laste min Mand. Udtrykket* en lastaðir mann minn *er incorrect; andet Sammenligningsleds Form har læmpet sig efter det førstes. Ved at indsætte* en lastaðir eigi mann minn *vilde vi faa correct Udtryk; men jeg tror neppe, at denne Forandring er nødvendig.*

Cap. 29. S. 150, L. 28. eigi undi hon verr sínu; *ikke var hun utilfreds med sin Lod. Comparativ* verr *her med absolut Betydning, omtrent* = illa. — *S. 151, L. 15.* hverr gyzki er yðr orðinn. *Det er, efter Bemærkning af Prof. Unger, rimelig samme Ord, som forekommer i Vatnsd. s. S. 59, L. 6:* veifði gizka eðr dúki *og S. 78, L. 10:* veifði hann gizka til fjalls; *at Ordet i Vatnsd. s. skrives med* i, *grunder sig kun paa Papirafskrr., som ikke bestemt skjelne mellem* i *og* y, *og Skrivemaaden med* y *er derfor vistnok rettere. Efter Erik Jonsson bruges* gizki *endnu paa nogle Steder paa Island om et Fugleskræmsel (Stang med den øverste Ende indsvøbt i et Stykke Dug). Her i Völs s. synes det da at betyde „Skræmsel". — L. 27.* ok fær ekki af um svörin; *og faar intet af hende med Hensyn til Svarene, d. e. og faar intet Svar af hende. — S. 152, L. 14.* Hví sætir þinni dirfð, *som Cd. har, er kanskê snarere en Forvansk-*

ning af Hvat sætir þinni dirfð; *jvfr. Gísla s. Súrss., S. 142:* Hvat sætir þys þeim. *Jfr. ogsaa S. 154, L. 27, hvor jeg har skrevet:* hví gegndi hennar mein (*for* meini). — *L. 28—29.* ok of mína sök, *og det for min Skyld; hører blot til* reitt eldinn, *ikke til* vátt orminn. — *S. 154, L. 3—4.* ok minnist nú á þat, er þau fundust á fjallinu ok sórust eiða *Disse Ord synes at maatte være en uheldig Sammendragning af en vidtløftigere Fremstilling, som har været lagt i Brynhilds Mund.*

Cap. 30. S. 156, L. 2—3: hversu þetta (um þetta?) stenzt af, *hvorledes det hænger sammen hermed; jvfr. Ólafs s. helga 1853, S. 143, L. 25:* Eigi veit ek hvernig af stennz um for þina. *Ordene i Völs. s. er en Gjengivelse af Sig. III, 19:* hvadan uegir standa. — *S. 159, L. 2—4.* engi væri makligri til at sjá Atla konung drepinn fyrir augum þér *uheldig Gjengivelse af Sig. III, 32:*

Þv vǫrir þess
verþvst qvenna,
at fyr a/gom þer
Atla hioggim.

Rigtigere Udtryk vilde engi væri þér makligri — augum sér *være.*

Cap. 31. S. 159, L. 16. at Brynhildr = er B. — *S. 161, L. 3.* með ráðum Grímhildar ennar fjölkungu. *Synes at være en Gjengivelse af Sig. III, Str. 54, L. 3—6, som Ff. af Völs. s. rimelig har havt for sig i følgende rigtigere Form:*

svefr kunn kona
við kván ungri
daprar minjar
at dauðan ver.

Cap. 32. S. 164, L. 13. dreyra sonar hennar. *Misforstaaelse af* sónar dreyra *i Guðr. II, Str. 21, L. 8.* — *S. 165, L. 22.* Sigmundr *Sigurds og Gudruns lille Søn.*

Cap. 33. S. 167, L. 14—16. Eigi eru draumar góðir en — at hendi koma. *Uheldig Gjengivelse af Guðr. II, Str. 43, som Ff. af Völs. s. rimelig ikke har forstaaet.* — *S. 167, L. 17.* ok væri ráðinn bani minn *uheldig Tilsætning af Ff. af Völs. s.; intet tilsvarende i Guðr. II, Str. 44.*

Cap. 34. S. 170, L. 5—6. Þat dreymdi mik, at mér þótti hér falla inn á harðla ströng, ok bryti upp stokka í höllinni. *Ff. af Völs. s. maa feilagtig her have indskudt denne Drøm; i Atlamál er kun én Drøm om en Aa.* — *S. 170, L. 10—12. Denne Drøm om Aaen har Atlamál Str. 26 som en af Glaumvors Drømme.* — *L. 13—24.* Þar munu renna akrar — fætr vára *er Gjengivelse af et Vers i Atlamál, som R har tabt; det maa have lydt omtrent saaledes:*

Akrar munu renna,
þar er þú á hugðir;
opt nema fœtr agnir,
er vér akr göngum.

Cap. 35. S. 171, L. 15—16. fyrir vápnum með blóði lituðum *synes i Atlamál Str. 25 at forudsætte* fyr geira laugnn *eller* fyr geirum blóðgum, *ikke* fyr geira flaugum (*eller* flaugnn). — *S. 173, L. 4.* Þetta mættir þú vel úgert hafa. *Misforstaaelse eller Feillæsning af Atlam. Str. 39:*

Orð kvað þá Vingi,
þaz án væri,
som om der stod: „Þat án væri".

Cap. 36. S. 173, L. 19—20. kann vera, at þú veitir þessa veizlu stórmannliga ok af lítilli eymd við örn ok úlf; *det kan være, at du her skaffer Ulv og Ørn et rigeligt Maaltid* (*nemlig ved Ligene af Atles egne Mænd*). — *S. 174, L. 3.* varð hon við gneyp. *Gjengivelse af Atlam. 46, 1:* Avtvl var þa Guðrvn. *Hskr'ets* gneip *burde have været beholdt, da denne Form sikres ved Troldkvindenavnet* Gneip, *som Egilsson jævnfører.* — *S. 175, L. 5—9. Atlamál Str. 57, hvoraf disse Linjer er en Gjengivelse, lægges rettere i Gudruns Mund.*

Cap. 37. S. 176, L. 4. var ek gjarn at þola mannraun *synes at forudsætte*: höfðum (*ikke* höfðut) hnekking *i Atlamál Str. 60.* — *S. 177, L. 5—6.* Ok nú þrifu þeir þrælinn í annat sinn. *Dette er en Forvanskning af det ægte Sagn, som er fremkaldt derved, at Ff. af Völs. s. har villet forbinde Sagnformen i Atlakviða med den i Atlamál.* — *L. 16—17.* svá mantu, Atli! láta þitt líf, sem nú látum vér *synes i Atlakv. Str. 26 at forudsætte:*

Svá skaltu, Atli
öndu fjarri,
sem ek munk
minni um verða

istedenfor:

Sva scaltv, Atli!
a'gom fiarri,
sem mvnt
meniom verþa.

S. 178, L. 8. at hann drap; *saa at han, d. e. paa den Maade at han, idet han —.*

Cap. 38. S. 179, L. 2. sú mun erfðin lengst eptir lifa at týna eigi grimdinni (*Meningen synes at skulle være: det ikke at ophøre*

med Grumhed drager Følger efter sig, som vil vare saare længe), ok mun þér eigi vel ganga, meðan ek lifi. *Disse Ord indeholde en høist uheldig, næsten meningsløs Gjengivelse af Atlam. Str. 69, L. 5—8*:

sv mvn erfþ eptir,
ec kann þer segja:
illz gengz þer aldri,
nema ec oc deyia.

S. 180, L. 12—13. Verra hefir þú gert, en menn viti dœmi til, ok er mikil úvizka í slíkum harðræðum. *Gjengivelse af Atlam. Str. 86, L. 5—12, der vistnok rettere opfattes som Gudruns Ord. — S. 180, L. 15.* þat, er þú ferr á leið; *det, imod hvilket du stævner. Gjengivelse af Atlam. Str. 87, L. 4*: þatztv ę beiðiz. *Eller* fær á leið? *Cd. har* feʀ. *Bjørner læser* leit *for* leið.

Cap. 41. S. 185, L. 4—5. gaf þeim at drekka af stórum kerum. *Forfatteren maa i Guðrúnarhvöt Str. 7 feilagtig have læst* sumbl konungum (*istedenfor* kumbl konunga) ór kerum valdi.

Cap. 43. S. 190, L. 13. snarbrýnir mjök. snarr *har i denne Sammensætning omtrent den samme Betydning som* hvass *og tør her ikke forklares „hurtig." Sammenlign Danm. gl. Folkev. udg. af Svend Grundtvig, Nr. 25, V. 23, hvor Sværdet taler*:

Vær du kun i din Hu saa hard,
som jeg skal være i O d d e n s n a r.

Saaledes er snör augu *omtrent d. s. s.* hvöss augu; snarir vindar *i Hyndlulj. Str. 42 er Udtryk for det samme, som i Gylfaginning ved Fortællingen om Verdens sidste Tider betegnes ved* vindar hvassir. *Med* snarr *staar* snarpr *i nær Forbindelse*; *Sivard* S n a r e n s v e n d *kaldes af norske Kvædere* s n a r p e Sigur sveinen.

S. 64, L. 5. morginnin *læs* morgininn.
- 64, - 6. *For* þeir *læs* menn (*saa baade S og F*).
- 64, - 22. *For* þar *har S* þat.
- 66, - 13. *S har feilagtig* þorverks.
- 66, - 21. ór honum *mangler i S og skal stryges.*
- 66, - 23. *For* tók (*F*) *læs* tek (*S*).
- 67, - 7. *For* Var þat (*F*) *læs* Þat var (*S*).
- 68, - 12. *For* Þá (*F*) *læs* Þat, (*S*).
- 68, - 18. *S har* hann með sverði.
- 68, - 25. *S har* talar konvngr *umiddelbart efter* fleira.
- 72, - 33. *Efter* því *S tilføies: dog er i over Linjen utydelig, saa der mulig kan læses* þar.
- 73, - 27. her *R. læs* her allz *R.*
- 74, - 30—31. *For* kvikir um *SF læs* kvikir um *F;* kvikar *S.*
- 75, - 3. *For* Mundíafjalli (*F*) *læs* Mundíufjalli (*S har, saavidt jeg kan sé,* m̄dio).
- 75, - 7. *For* honum (*F*) *læs* konungi (*S*).
- 76, - 17. *For* „Þat *læs:* Gestr mælti: „Þat (*S har* G.m. *efter* vilia).
- 76, - 22. *Læs: Efter* stad *har F* (*ikke S*) Jesu.
- 77, - 10. *S skriver* rifballda.
- 78, - 1. *For* ek er (*F*) *læs* ek var (*S*).
- 84, - 9. *For* mun svik *læs* munu svik. *Cd. har* m̌, *der baade kan opløses* mun *og* munu.
- 85, - 23. *For* eiga *læs* eigu (*saa Cd.*).
- 85, - 27. *Læs* (*som formodet i Anm.*): biðja; hann verðr. *Cd. har Prik efter* bidia.
- 85, - 34. *Efter* „ar *i* allar *er utydeligt i Cd.*" *tilføies: der staar snarere* alla.
- 87, - 16. *For* konungrinn tók *læs* konunginum sýndist (*saa Cd temmelig sikkert*).
- 87, - 18. *For* þessi *læs* sjá (*saa Cd. temmelig sikkert*).
- 87, - 36. *Ordene „er mgler i Cd." stryges.*
- 89, - 10. *Cd. har* signy.
- 89, - 33. verði *læs* verðr.
- 92, - 15. Sigmundar *i Cd. skrevet* Sigm̃, *hvilket ogsaa kunde opløses* Sigmundi.
- 92, - 23. *Cd. har* fętrnaa; *ikke* fætrnar, *som Fas. læser.*
- 93, - 7. þyrfti *burde forandres til* þurfti, *ligesom Cd. ellers skriver* þyrfa, þyrft *for* þurfa, þurft.
- 93, - 31. hvárt] hvert *Cd. læs* hvart, *saa Cd., ikke* hvert.
- 94, - 32. SON *læs* sinf iotla).
- 96, - 6. *Læs* úlfsrödd, *ligesaa L. 10* úlfsröddu.
- 96, - 19. hvárr] hverr *Cd. læs* hvarr *Cd., ikke* hverr.
- 97, - 12. þá *efter* þeir *mangler i Cd. og bør stryges.*
- 97, - 31. mun *læs* munu.
- 97, - 33. grimlegir *læs* grimligir.
- 98, - 34. hvárn] hvern *Cd. læs* hvarn *Cd., ikke* hvern.
- 99, - 5 *og* 10. rista *læs* rísta.
- 99, - 18. at *mangler i Cd. og bør stryges.*
- 100, - 15. ræzt, *vel rettere* rézt.
- 104, - 27. øngum *læs* øngan: *Cd. har* avng.
- 106, - 11. *For* skalt *har Cd.* sk̃.
- 107, - 19. var *læs* váru. *Cd. har, saavidt jeg kan sé,* v; *jvfr. S. 108, L. 7.*
- 107, - 30 *f. Foran* þesse *har i Cd. rimelig været skrevet med rødt i Randen* I, *skjønt jeg ikke kan skimte det; Capitelet har begyndt med* I þesse. *Cd. har* lyngvi *med liden* l.
- 108, - 24. sjá *læs* sá (*saa Cd.*).
- 108, - 35. unz *læs* unzt.

S. 112, L. 25. *Der synes ikke at have været nogen Capitel-Overskrift.*

- 113, - 1. hét *læs* heitir (*saa Cd.*).

- 114, - 25. missi *burde have været forandret til* missa.

- 115, - 8. *For* brandinum *skulde det kanské hede* brotunum.

- 115, - 30. drępi *læs* drępa.

- 116, - 33. *I L. 11 har Cd. maaské snarere* $\overset{i}{g}\overset{2}{p}$, *d. e.* Gripir.

- 119, - 22. *For* lagt *har Cd. (med rød Streg under)* sagt, *som gjerne kunde beholdes.*

- 123, - 30. *Efter* hiartað *tilføies* or̄ . . . (ormsins?).

- 124, - 33. 17. Hann] honum *læs* 18. honum.

- 125, - 20. þar heit *læs* heit þar (*saa Cd.*).

- 125, - 23. *Cd. har kanské snarere* þat *end* þess.

- 132, - 17. *For* sér *har Cd.* sert.

- 134, - 13. brún; *vel rettere* brýnn, *jvfr. S. 182, L. 15.*

- 134, - 18. rúgakrinn *læs* rugakrinn.

- 136, - 26. vil *læs* vill.

- 140, - 24. sk^{i}afaðar *læs* sk^{i}faðar.

- 143, - 33. *Læs* 4. munu *i Cd. skrevet* $\overset{v}{\text{m}}$.

- 147, - 13. þú *foran* þegðir *mangler i Cd.*

- 148, - 10. bezt *læs* betr (*saa Cd.*).

- 150, - 29. konungr *læs* kongr.

- 153, - 22. þ (*d. e.* þat) *staar i Cd. meget nær ind paa* er *og skulde kanské stryges.*

- 155, - 12. *Læs* eigi upp úlfhvelpinn (*saa Cd.*).

- 155, - 33. *Læs* sarin̄.

- 157, - 15. Sigurð *i Cd. skrevet* S^{n}, *der ogsaa kunde opløses* Sigurði, *jvfr. S. 167, L. 3.*

- 158, - 21. Konungr *læs* Konungrinn (*efter Cd.*).

- 158, - 34. *Cd. har* blęs.

- 160, - 32. 23. *læs* 14.

- 163, - 31—32. munu] mvn *Cd. læs* munn *i Cd. skrevet* $\overset{v}{\text{m}}$.

- 167, - 15. munu *er i Cd. skrevet* $\overset{v}{\text{m}}$.

- 168, - 32. lęzt *Cd. læs* lezt *Cd., ikke* læzt.

- 169, - 33. yn *læs* ʀyn.

- 170, - 7. illa *læs* illu (*saa Cd.*).

- 171, - 17. *Der burde vel skrives* ok [vildu] þik kjósa; *jvfr. Atlam. Str. 28, L. 4:* vildi þic kiosa, *og S. 183, L. 13:* vill hann kjósa hana sér til konu. *For* o *i* ok *var i Cd. først skrevet* v.

- 177, - 19. vér *læs* vit (*Cd. har* $\overset{i}{\text{v}}$).

- 177, - 30. *Læs* lif̄ (*Stregen over* f).

- 179, - 29. *Ved gjentaget Eftersyn forekommer det mig sikkert, at Cd. har* svorpan.

- 183, - 29. *Ordene* „Jörmun *skrevet* iormun̄ *i Cd.*" *stryges.*

- 185, - 30. færa *læs* fœra. — feri *læs* fęre.

- 187, - 4. þessum *læs* þeim (*saa Cd.*).

- 187, - 33. *Cd. har* vaanr.

- 188, - 22. út á *læs* út ór (*saa Cd.*).

- 188, - 28. „*ofte*" *læs* „*stadig*".

- 189, - 19. sagði *læs* segir (*saa Cd.*).

- 190, - 21. *For* harðast *burde kanské snarere læses* hraðast; *jeg kan ikke sé, om Cd. over Linjen har Forkortningstegn for* ar *eller* ra. *Jfr. f. Eks. det hos Fritzner anførte* flýja sem hraðast.

- 190, - 22. *For* Heimir *har Cd.* h̄, *d. e.* hann.

- 191, - 27. kelling *læs* kerling.

- 191, - 29. Kerling] karl *Cd. læs* Kerling, *saa Cd., skrevet* $\mathring{\text{k}}$; *ikke* karl.

DET NORSKE OLDSKRIFTSELSKABS

SAMLINGER.

XVII.

NORRÖNE SKRIFTER AF SAGNHISTORISK INDHOLD,

UDGIVNE AF

SOPHUS BUGGE.

TREDJE HEFTE.

CHRISTIANIA.

TRYKT HOS A. W. BRØGGER.

1873.

Hervarar saga ok Heidreks.

Hervarar saga ok Heidreks.

I.

Her hefr vpp sogv Heiðreks konvngs ens vitra.

I. Sva er sagt, at i fyrndinni var kallað Iotvnheimar norðr i Finnmork, en Ymisland firir svnnan millim ok Halogalandz; þar bygðv þa risar viða, en svmir vorv halfrisar; var þa mikit sambland þioðanna, þvi at risar fengo kvenna af Ymislandi. Gvðmvndr het konvngr i Iotvnheimvm, hann var blotmaðr mikill; bœr hans hèt a Grvnd, en heraðit a Glasisvollvm; hann var vitr ok rikr; hann ok menn hans lifþv marga manzalldra, ok þvi trva heiðnir menn, at i hans riki se Vdainsakr, en hverr er þar kemr hverfr af sott ok elli ok ma eigi deyia. Eftir davða Gvðmvndar blotoðv menn hann ok kollvðv hann goð sitt. Hans svn het Hofvndr, hann var bœði forspar ok spakr at viti ok var domandi allra mala yfir þeim rikivm, er þar vorv i nand; hann dœmði alldri rangan dóm, ok engi þorði at rivfa hans doma.

I. *d. e. Redactionen i Hauksbók. Begyndelsen (Stykket indtil og med:* þat var þeira vegr; þv *i Forklaringen af anden Gaade) er her med Bibeholdelse af de fleste orthographiske Særegenheder udgiven efter selve Skindbogen* (𝕳). *Det følgende af første Redaction ligetil Slutningen (med Undtagelse af det Stykke, som er trykt med mindre Typer) er med forandret Orthographi udgivet efter forskjellige sene middelbare Afskrifter efter Hauksbók, hvilke Afskrifters Originaler er skrevne paa en Tid, da den gamle Skindbog indeholdt Sagaen fuldstændig. Se herom Fortalen.*

Kapiteloverskrifterne, de store Kapitelinitialer og de Bogstaver, som begynde de enkelte Stropher, er farvede i 𝕳*; hvor Skindbogen ellers har røde Initialer, er dette særlig bemærket. Kapiteltal og Strophetal er tilsatte af mig.*

4. millim ok, *saa forandret*] *ok* millim 𝕳 *og Udgg.* 14. bœði *d. e.* bæði.

Maðr het Hergrimr, hann var risi ok bergbvi, hann nam af Ymislandi Amv Ymis dottor ok feck siþan. Þeira svn var Hergrimr halftrǫll; hann nam af Jotvnheimvm Ogn Alfasprengi ok feck siþan; Grimr het svn þeira. Hana hafþi fest Starkaðr Alvdrengr, hann hafþi .viij. hendr; hann var farin norðr vm Elivaga, ok var hon þa brott tekin; en er hann kom heim, þa drap hann Hergrim a holmgongv. Ogn lagði sig sverði i gegnvm ok villdi eigi giftaz Starkaði. Efter þat nam Starkaðr Alfilldi dottor Alfs konvngs or Alfheimvm, en Þorr drap Starkað. For þa Alfilldr til frænda sinna, ok var Grịmr með henne, þar til er hann for i hernað, ok varð en mersti hermaðr; hann feck Bavgerðar dottor Starkaðar Alvdrengs; hann feck ser bvstað i ey þeiri a Halogalandi, er Bolm heitir; hann var kallaðr Eygrimr Bolmr. Svn þeira Bavgerðar het Arngrimr berserkr, er siþan bio i Bolm, ok var en agiætazti maðr.

II. Konvngr het Sigrlame; sva er sagt, at hann veri svn Oðins; hans svn het Svavvrlame, hann tok riki

---

1. M *i* Maðr *rød* ℌ. 1. Hergrímr *P. og AR.*] hergmr *eller* hergnir ℌ, *Feil for* herg[i]mr, *som* ℌ *har i L. 3.* 2. Ymis dottor] dottor ymis dottor ℌ. 6. elivaga, *saa* ℌ, *skjønt Slutningen af Ordet er utydelig; ikke* alvfossa *eller* alvpolla. 6. hon þa *usikkert;* ℌ *synes neppe at have Rum til begge Ord.* 7. *Forkortelsestegnet for* in *i* tekin *utydeligt i* ℌ. 8. Ogn] ong ℌ. 9. E *i* Efter *rød i* ℌ. 12. en mersti ℌ *d. e.* enn mesti. 13 *og* 15. bavgerðar, *saa* ℌ, *d. e.* Bauggerðar; *ikke* bavgeiðar. 13. Starkaðar *skrevet* stark' *i* ℌ. 15. hann var kallaðr *to Gange i* ℌ. 15. Bolmr, *saa Udgg.; synes at være skrevet* bol[r]m *i* ℌ. 18. ℌ *har* Konvngr *med rød* K, *men hverken har eller har havt Overskrift med rødt eller nogen anden Betegnelse af, at her et nyt Kapitel begynder.* 19. svavvrlame ℌ *paa dette ene Sted; siden to Gange* svafr —. *Paa sidstnævnte Maade ogsaa skrevet én Gang i Cod. AM. 344 A af Örv. s. efter Fas. II, 214, Anm. 9. Hvis* Svafrlami *er den rette Form, er Vokalen i første Stavelse rimelig kort; i modsat Fald maatte den være lang og Navnet da staa i Forbindelse med* svæfa.

eftir foðor sin; hann var en mersti hermaðr. Ok ein dag, er konvngr reið a veiðar, ok hann varð ein sinna manna; hann sa ein stein mikin við solar setr ok þar hia dverga tva; konvngr vigði þa vtan steins með malasaxe; þeir beiddv fiorlavsnar. Konvngr mællti: „Hvat heiti þit?“ Annarr nefndiz Dvalin, en annarr Dvlin. Konvngr mællti: „Af þvi at þit ervð allra dverga hagaztir, þa skvlv þit gera mer sverð, sem bezt kvnni þit; hiolltin ok meðalkaflin skal vera af gvlli; þat skal sva bita iarn sem klæði, ok alldri ryðr a festaz; þvi skal fylgia sigr i orrvstom ok einvigivm hverivm er berr.“ Þersv iatta þeir. Konvngr riðr heim. En er stefnvdagr kemr, þa riðr konvngr til steinsins; erv þa dvergarnir vti ok fengv konvngi sverðit, ok var eð friðazta. En er Dvalin stoð i steinsdvrvm, þa mællti hann: „Sverð þitt, Svafrlame! verðr manz bane hvert sinn, er brvgðit er, ok með þvi skvlv vnnin vera þriv niðingsverk; þat skal ok verða þin bane.“ Þa hio konvngr sverðinv til dverganna, lvpv þeir i steinin; hoggit kom ok i steinin, ok fal baða eggteina, þvi at dyrnar lvkvz aftr a steininvm. Konvngr kallaði sverðit Tyrfing ok bar hann iamnan siþan i orrvstom ok einvigivm ok hafþi iamnan sigr. Konvngr atti dottor, er het Eyfvra, hon var kvenna venst ok vitrvz. Arngrimr var þa i viking i avstrveg vm Biarmaland; hann heriaði

---

3. h*ann* sa ℌ. sá hann *Fas. og AR.*, *men* ok hann varð *kan vel være ment som Eftersætning*, *uagtet Subjektet staar foran Verbet; jfr. Þiðr. S. 215*: er Hildi gengr frá sinni höll, ok með henni ganga tólf greifar (*hvor* með henni *staar foran Verbet*). *Petersen har trykt* . . . . á veiðar, ok hann varð einn sinna manna, — hann sá . . . 4. malasxxe ℌ. 5. þit *skrevet* þitt *i* ℌ; *jfr.* vitt = vit *Grott. 10.* 6. anarr ℌ *anden Gang. Dværgsnavnet* Dulinn *ogsaa Edda II, 470. 553.* 16. sin ℌ. 17. skulu] *skal* ℌ. *Da* vnnin *følger umiddelbart efter*, *er Entalsformen altfor haard.* 18. dverg-ana ℌ. 20. dyrnar *d. e.* dyrrnar. 21. bar hann iamnan, *saa* ℌ. 22. viking *med sammenslynget Tegn for* ng ℌ.

i riki Sigrlama konvngs ok atti orrvsto við hann, ok attvz þeir vapnaskipti við, ok hio konvngr til hans; Arngrimr kom firir sig skilldinvm, ok tok af skialldarsporðin, ok nam sverðit i iorðv staðar. Þa hio Arngrimr af konvngi hondina, ok fell þa niðr Tyrfingr; Arngrimr þreif sverðit Tyrfing ok hio með konvngen fyrst ok siþan marga aðra. Tok hann þar herfang mikit ok flvtti brott með ser Eyfvrv konvngs dottor, ok flvtti hann hana heim til bvs síns i Bolm. Hann atti með henni .xij. syni: Angantyr var ellztr, þa Hervarðr, þa Hiorvarðr, Sæmingr ok Rani, Brami, Barri, Reifnir, Tindr ok Bvi ok .ij. Haddingiar, ok vnnv þeir baðir eins verk, þvi at þeir vorv tvibvrar ok yngstir, en Angantyr vann tveggia verk, hann var ok hofþi hærri en aðrir menn; allir vorv þeir berserkir ok vmfram aðra menn at afli ok aræði; en þo at þeir fœri i hernað, þa vorv þeir alldri fleiri a skipi en .xij. brœðr. Þeir forv viða vm lond at heria ok vorv miok sigrsælir ok vrðv enir frægztv. Angantyr hafþi Tyrfing, en Sæmingr Mistiltein, Hervarðr Hrotta, ok allir hofðv þeir agiæt holmgongvsverð. En þat var siðvenia þeira, þa er þeir vorv með sinvm monnvm einvm, at þa er þeir fvndv, at

---

1. sigrlama, *saa* ℌ. *Efter det foregaaende skulde der staa* Svafrlama, *som flere her indsætte; men da* ℜ *nævner* Sigrlami *som Fader til* Eyfura, *har jeg ikke forandret Skindbogens Ord.* 2. Arngrimr] arngrim ℌ. 9—11. *Med denne Fortegnelse over Arngrims Sønner jfr. Hyndl. 23 og Anmærkningen dertil i min Udg., Örvarodds s. i Fas. II, 211 f., Sakse Müllers Udg. S. 250. Fortegnelsen her stemmer overens med Hyndl. med Undtagelse af, at* Sæmingr *her er sat for* Tyrfingr *(som ogsaa Örv. og Sakse har) og at Ordenen er noget forskjellig.* 10. ellztr] ellð's ℌ. 10. ráni ℌ. *d. e.* Hrani. 11. Brami *har vel lang Vokal i Stammestavelsen; derfor taler* bramu son *i Sögubrot (Fas. I, 379) og oht.* brâmo *vepres.* 11. tinddr ℌ. 11. hadingiar ℌ. 13. van ℌ. 16—17. en .xij. brœðr þeir ℌ. *Man bør neppe forbinde Ordene saaledes:* en tolf. Brœðr þeir. 18. vrðv] yrði ℌ. 19. Hrotta] brota ℌ. 20. E *i* En *med rødt i* ℌ.

berserksgangr kom at þeim, forv þeir a land vpp ok brvtvz við skoga eða stora steina, þvi at þeim hafði þat orðit, at þeir hofðv drepit menn sina ok roðit skip sin; storar sagvr forv af þeim ok mikil frægð.

Heitstrenging.

III. Ein iolaaftan i Bolm þa strengðe Angantyr heit at bragarfvlli, sem siðvenia var til, at hann skylldi eiga dottor Yngva konvngs at Vppsolvm Ingibiorgv, þa mey er fegrst var ok vitrvz a danska tvngv, eða falla at avðrvm kosti, ok eiga enga konv aðra; eigi er sagt af fleirvm heitstrengingvm þeira. Sv nattvra fylgði Tyrfingi, at hvert sinn, er hann var or sliðrvm dregin, þa lysti af sem af geisla, þo at myrkt veri, ok hann skylldi sliðra með vormv manzbloði; ecki lifþi þat ok til annars dags, er blœddi af honvm; hann er miok frægr i ollvm fornsogvm. Þat svmar forv þeir brœðr til Vppsala i Sviariki ok gengv inn i hollina, ok segir honvm heitstrenging sina ok þat með, at hann vill fa dottor hans; allir hlyddv, er inni vorv. Angantyr bað konvng segia, hvert þeira erindi skylldi vera. I þvi ste fram yfir borðit Hialmarr en hvgvmstori ok mællti til konvngs: „Minniz, herra!

3. roðit *d. e.* hroðit. 4. sagvr ℌ *inconseqvent for* sogvr. 6. *Først skrevet* strengðv *i* ℌ, *men* v *er af Hauk selv rettet til* e. — *I* ℜ *er det* Hjörvarðr, *som aflægger Løftet. Men i den færøske, svenske og danske Folkevise beiler Anganty for sig selv, og hos Sakse S. 291 er ligeledes* Angaterus *Beiler.* 7. var til, *saa* ℌ, *ikke blot* var. 8. yngva ℌ, ingiallz ℜ. *I den oprindeligste Form af Örvarodds s. (Fas. II, 527. 536) kaldes Kongen ligeledes* Ingjaldr; *jfr.* Ingellus *hos Sakse S. 291.* 9. danska *Udgg.*] donskv ℌ, *hvor dog* v *er kludret.* 10. enga ℌ, *ikke* aunga. 11—16. *Stykket om Tyrving staar her paa en uheldig Plads. Det vilde bedre følge efter* iamnan sigr *S. 205, L. 22 eller efter* holmgongvsverð *S. 206, L. 20.* S *i* Sv *med rødt i* ℌ. 12. sin ℌ. 14. dags *i* ℌ *skrevet* dax. 16. Þ *i* Þat *med rødt i* ℌ. 17. inn i hollina, ok segir honvm *unøiagtigt for* inn i hollina firir Yngva konvng, ok segir Angantyr honvm *eller lignende.* 18. h^{y}ddv ℌ. 19. A *i* Angantyr *med rødt i* ℌ. 21. miniz ℌ.

hversv mikla sœmð ek hefir þer vnnið, siþan ek kom i yðart riki, ok i morgvm lifshaska firir yðr verið, ok firir mina þionvstv bið ek, at þer giftið mer dottor yðra; þickiz ek ok makligri mina bœn at þiggia en berserkir þersir, er hverivm manne gera illt.“ Konvngr hvgsar firir ser, ok þickir þetta mikill vandi, hversv þersv skal svara, sva at minz vandræði mætti af standa, ok svarar vm siþir: „Þat vil ek, at Ingibiorg kiosi ser siolf mann, hvern hon vill hafa.“ Hon segir: „Ef þer vilið mig manne gifta, þa vil ek þan eiga, er mer er aðr kvnnigr at goðvm lvtvm, en eigi þann, er ek hefir ecki af annað en sogvr einar ok allar illar.“ Angantyr mællti: „Ecki vil ek nippaz orðvm við þig, þvi at ek se, at þv elskar Hialmar; en þv, Hialmarr! kom svðr a Samsey til holmgongv við mik, ella ver hvers manz niðingr, ef þv kemr eigi at miðiv svmri at ari!“ Hialmarr kvað sig ecki dvelia at beriaz. Forv Arngrims synir heim til foðor sins ok sogðv honvm svagert; hann kvez ecki fyrr hafa ottaz vm þa en nv. Vorv þeir heima vm vetrin, ok vm varið bioggvz þeir heiman ok fara fyrst til Biartmars iarls, ok tokv þeir þar veizlv. Ok vm kvelldit beiddiz Angantyr, at iarl gifti honvm dottor sína, ok þetta sem annað var gert eftir þeira vilia, at brvðlavp var gort; ok siþan bioggvz Arngrims synir brott. Ok þa nott, aðr

---

1. hef*ir*, *saa* ℌ. 7. svar ℌ. 8. m̄ann *i* ℌ *skrevet* $\overset{a}{\text{m}}$, *der andensteds kan betegne* manna. 9. hvern, *saa* ℌ; *oprindelig vel* hvárn, *som i* ℜ. 9. segir] .s. ℌ. 9. E *i* Ef *med rødt i* ℌ. 10. þan *d. e.* þann. 11. hef*ir*, *saa* ℌ. 11. anað ℌ. 12. A *i* Angantyr *med rødt i* ℌ. 13. nippaz *d. e.* hnippaz. 18. sva gert ℌ. 20. $\overset{a}{\text{f}}$ *d. e.* fara, *saa som det synes* ℌ *og ikke* $\overset{o}{\text{f}}$. 20. biartmars ℌ, biarmars ℜ. 22. Angantyr] angartyr ℌ. 24. nott *P. og AR.*] nott er ℌ. *Hauk vilde først feilagtig skrive* þa nott er þeir fara. *Man tør ikke forstaa* þá *som* þá er *og* er *efter* nótt *som Verbum.*

þeir fara, dreymði Angantyr dravm, ok sagþi iarlinvm: „Ek þottiz vera staddr i Samsey ok brœðr minir; þar fvndv ver marga fvgla ok drapvm alla, er ver sam, ok siþan þotti mer, sem ver snerim annan veg a eyna, ok flvgv moti ors ernir tveir, ok geck ek mote oðrvm, ok attvmz við hart viðrskipti saman, ok vm siþir settvmz við niðr ok vorvm til enkis fœrir. En annarr arin atti við .xi. brœðr mína ok vann alla þa.“ Iarl segir: „Þar var þer synt fall rikra manna.“ Siþan fara þeir brœðr brott ok komv til Samseyiar ok gengv vpp a land at leita Hialmars, ok fara þeira skipti sva, sem greinir i Orvaroddz sogv, fyrst, at þeir komv i Mvnarvaga ok drapv þar alla menn af þeim .ij. skipvm, sem þeir Hialmarr ok Oddr attv, ok siþan fvndvz þeir vppi a eyni; drap Oddr .xi. brœðr Angantyrs, en Hialmarr drap Anganty ok do þar sialfr siþan af sarvm. Siþan let Oddr leggia þa i stora havga alla með ollvm sinvm vapnvm, en flvtti Hialmar heim til Sviarikis, ok þegar Ingibiorg konvngs dottir sa lik Hialmars, þa fell hon davð niðr, ok erv þav heygð bœði saman at Vppsolvm.

Fœdd Hervor.

IV. Nv er þar til at taka, at dotter Biartmars iarls feddi meybarn, ok þotti flestvm rað, at vt veri borið, ok

---

1. angantyr *Ꞩ er vel Accus., senere Form for* Angantý, *hvilken sidste Form Skindbogen har nedenfor.* 1. Jarl' *Ꞩ, d. e.* Jarlinvm; *ikke* iarli. 4. ver snerim] þeir sneri *Ꞩ og Udgg. Grunder Forvanskningen sig paa Feillæsning, som er bleven foranlediget ved Ligheden mellem Tegnet for* v *og* þ? *Eller tyder* þeir sneri *paa, at Drømmene i Hauks Kilde var meddelte i oratio obliqua ligesom i* ℜ? 5. ors *d. e.* oss. 6. attvmz, *saa Ꞩ og Udgg.* attvm *synes rettere, jfr.* attv þeir hartt uidskipti ℜ. 6. v with i above *d. e.* við *Ꞩ, ikke* vér. 6. settvmz *Udgg.*] settvm̄ *Ꞩ. Derefter har Ꞩ* v with i above *d. e.* við, *ikke* vér. 7. E *i* En *med rødt i Ꞩ.* 8. segir] s. *Ꞩ.* 9. S *i* Siþan *med rødt i Ꞩ.* 9. fara, *saa Ꞩ.* 11. f with a above *d. e.* fara *Ꞩ, neppe* f with o above *d. e.* forv. 11. orvaroðz *Ꞩ.* 15. angantyrs, *saa Ꞩ.* 19. Hialmars] hiamars *Ꞩ.*

sogðv, at eigi mvndi konv skap hafa, ef foðvrfrændvm yrði likt. Iarl let avsa vatni ok vpp fœða ok kallaði Hervorv ok sagþi, at eigi var þa aldavða æt Arngrims svna, ef hon lifði. En er hon vox vpp, þa var hon fogr; hon tamði sig við skot ok skiolld ok sverð; hon var mikil ok sterk, ok þegar hon matti nockot, gerþi hon optarr illt en gott, ok er henni var þat meinað, þa liop hon vt a skoga ok drap menn til fiar ser. En er iarl varð þers varr, þa let hann taka hana ok fœra heim, ok var hon þa heima vm stvnd. Hon kemr at iarli ein dag ok mællti: „Brott vil ek heðan, þvi at ecki fæ ek her yndi.“ Litlv siþarr hvarf hon ein saman með kallmanz bvnaði ok vapnvm ok for til vikinga ok var með þeim vm stvnd ok nefndiz Hervarðr; ok litlv siðarr do havfþingi vikinga, ok tok þá Hervarðr forræði liðsins. Ok eitt sinn, er þeir komv til Samseyiar, geck Hervarðr a land, ok villdi engi hans manna fylgia honvm, þvi at þeir sogðv þar engvm manne dvga vm netr vti að vera.

---

7. optarr, *saa ændret efter* ℜ] hvarki ℌ. hvarki illt en ekki gott *AR. med følgende Forklaring*: *„accipimus h. l.* hvarki *aut ut pronomen, id. qu.* hvatki, *a* hvargi (= hvergi), *quicunque, aut pro adv., id. qu.* hvarvitna, *omni in re, usquequaque; hac ratione sumendum erat, post sequ.* en *in membr. excidisse* ekki, *nihil, vel* eigi *non“; den anden Forklaring er umulig paa Grund af* k *i* hvarki, *ved den første maatte to Forandringer af Skindbogens Tekst* (hvatki *for* hvarki *og Tilsætningen af* ekki) *foretages.* 8. E *i* En *med rødt i* ℌ. 12. L *i* Litlv *med rødt i* ℌ. 14 *og* 16. Hervarðr] hiorvarðr ℌ. 15. *I* hervarðr *er* er *her og siden betegnet ved en Krøl i* ℌ. *Da Navnet, hvor det er skrevet fuldt ud, har Formen* hiorvarðr, *kunde man tro, at den nævnte Krøl her var Tegn for* ior *og at Navnets eneste rette Form var* hiorvarðr. *Men det synes ikke rimeligt, at* ior *i* ℌ *kan betegnes ved en Krøl, ti S. 206 L. 10, hvor* ℌ *har* þa hervarðr, þa hiorvarðr, *kunde* er *da neppe have været betegnet ved en Krøl. Jeg holder* Hervarðr *for det oprindelige, ti det passer bedre til* Hervör. *I* ℜ *er Navnet overalt (4 Gange) skrevet* Hervarðr *med Krøl som Tegn for* er. 16. O *i* Ok *med rødt i* ℌ. 16. sin ℌ.

Hervarðr kvað vera mikla fevon i havgvnvm ok for a land ok geck vpp a eyna ner solar glaðan. Þeir lagv i Mvnarvagi; þar hitti hon hiarðarsvein ein ok spvrði hann tiðinda. Hann segir: „Er þer vkvnnigt her i eyivnni, ok gack heim með mer, þvi at her dvgir engvm manne vti at vera eftir solar setr, ok vil ek skiott heim.“ Hervarðr svarar: „Seg mer, hvar Hiorvarðs havgar heita.“ Sveinninn svarar: „Vanfarin erttv, er þv villt þat forvitnaz vm netr, er fár þorir a miðivm dogvm, ok brennandi elldr leikr þar yfir, þegar sol gengr vndir.“ Hervarðr kvez at visv skylldv vitia havganna. Fehirðir mællti: „Ek se, at þv ert drengilegr maðr, þo at þv ser vvitr; þa vil ek gefa þer men mitt, ok fylg mer heim.“ Hervarðr segir: „Þo at þv gefir mer allt þat er þv att, fær þv mik eigi dvalt.“ En er solin settiz, gerðvz dvnvr miklar vt a eyna, ok lvpv vpp havgaelldarnir; þa ræddiz fehirðir ok tok til fota ok liop i skogin, sem merst matti hann, ok sa alldri aftr. Þetta er kveðit eptir viðrœðv þeira:

1. Hitt hefir mær vng
i Mvnarvage
við solar setr
segg at hiordv.
18 „Hverr er einn saman
i ey kominn?

---

1. Hervarðr] hiorvarðr ℌ. 2—18. *Dette Stykke er en uheldig prosaisk Omskrivning af de umiddelbart efterfølgende Stropher.* 4. segir *skrevet* .s. *i* ℌ. 7. svar̄ ℌ. 8. sveinı̄ svar̄ ℌ. 8. vanfarin ℌ *d. e.* vanfarinn. 12. *Fas. sætter Semikolon efter* drengilegr maðr, *derimod Komma efter* vvitr. 12. ser ℌ, *ikke* sért. 13. þa vil ek gefa þer men mitt *er Misforstaaelse af* Men bioðvm þer *i Str. 4, der maa være Hervors Ord.* 14. s' ℌ. 15. dvalt ℌ, *ikke* dvalit. 15. E *i* En *med rødt i* ℌ. 17. merst *d. e.* mest. 22. setr *AR.*] ℌ *har* set' *med en Krøl, som ellers oftest betegner* ir *eller* er; *men med ligedan Krøl er sidste* r *i* Heiðrekr *skrevet S. 223 L. 16.* 24. hverr ein saman ℌ *uden* er; Huerr er yta ℜ. *Er Teksten i* ℜ *oprindeligere? og er* einn saman *kommet ind fra Str. 5, L. 3?* 25. komin ℌ.

gacktv greillega·
gistingar til!“

19 2. „Mvnkað ek ganga
gistingar til,
þvi at ek engan kann
eyiar skeggia;
segðv hraðlega,
aðr heðan liðir:
hvar erv Hiorvarði
havgar kender?“

20 3. „Spyriattv at þvi,
spakr ertv eigi,
vinr vikinga!
þv ert vanfarin;
forvm fralega,
sem ockr fœtr toga!
allt er vti
amatt firvm.“

4. „Men bioðvm þer
mals at giolldvm,
mvna drengia vin
dælt at letia;
fær engi mer
sva friðar nossir,

---

1. greillega ℌ; sysliga ℜ. 3. Munka ℜ. 5. þui ek enngi ℜ. 7. hraðlega ℌ; elligar ℜ (*nærmest forvansket af* ólliga). 8. heðan liðir ℌ; uid skilium ℜ. 9. hioruarz ℜ. 14. ertu ℜ. 15. forvm *d. e.* förum. 19. *P. sætter Tegn til, at første Strophehalvdel udsiges af en anden Person end sidste. Hauk har forstaaet første Vershalvdel som Hyrdens Ord, men dette er aabenbart feilagtigt. Man kan heller ikke tillægge Hervor de 4 første og Hyrden de 4 sidste Linjer, ti derved vil Symmetrien i Stropheinddelingen forspildes.* 24. sva *henføres i Fas. og hos P. til Slutningen af foregaaende Linje.* 24. nossir *d. e.* hnossir.

fagra bavga,
at ek fara eigi."

22 5. „Heimskr þicki mer
þa er heðra ferr
maðr einn saman
myrkvar grimvr;
hyrr er a sveimvn,
havgar opnaz,
brennr folld ok fen,
forvm harðara!"

21 6. „Hirðvmat fælaz
við fnosvn slika,
þott' vm alla ey
elldar brenni;
latvm eigi ockr
liðna recka
skiotla skelfa,
skvlvm við talaz."

7. Var þa fehirðir
fliotr til skogar

---

3. *Strophe 5, 6, 7 i denne Orden efter P.*] ℌ *har Strophe 7 foran 5, 6.* 4. þa ℌ; maðr *maa tages til den overordnede Sætning som Subject.* sa ℜ, *hvilket jeg med P. holder for det oprindelige.* 4. heþan ℜ. *feilagtig.* 5. ein ℌ. 9. brenn ℜ, *hvilket vel her er den oprindelige Form.* 15. e *d. e.* eigi ℌ, *ikke* ei. *Oprindelig vistnok* látumat. 16. liðna recka *P. og AR.*] recka liðna ℌ. *Forandringen er for Alliterationens Skyld ikke egentlig nødvendig, men den er rimelig, da der hviler logisk Vægt paa* liðna. recka liðna *i denne Orden forudsættes dog ogsaa af* recka slika *i* ℜ. 15—18. *For disse Linjer har* ℜ: latum ockr eigi litið hræða recka slika rædumz fleira. *Men dette maa være forvansket; ti det er urimeligt, at Hervaar ved Udtrykket* okkr — rekka slíka *udhæver ogsaa Hyrdens Mod.*

miok fra mali
meyiar þersar,
en harðsnvin
hvgr i briosti
vm sakar slikar
svellr Hervorv.

Hon sa nv havgaelldana ok havgbva vti standa ok gengr til havganna ok ræðiz ekki, ok oð hon elldana sem reyk, þar til er hon kom at havgi berserkianna; þa kvað hon:

Visvr.

23 V. 8. „Vaki þv, Angantyr!
vekr þig Hervor,
einga dotter
yckvr Tofv;
selþv mer or havgi
hvassan mæki,
þann er Svafrlama
slogv dvergar.

24 9. Hervarðr, Hiorvarðr,
Hrani, Angantyr!
vek ek yðr alla
vndir viðar rotvm,
hialmi ok með bryniv,
hvorsv sverði,
rond ok með reiði,
roðnvm geiri.

---

7. H *i* Hon *med rødt i* ℌ. 11. visvr *rødt i* ℌ. 14. einga, *saa baade* ℌ *og* ℜ *rigtig*. 15. tofv ℌ; suofu ℜ. 16. mer *mangler i* ℜ. 17. sigurlama ℜ. 20. *Efter* hervarðr *har* ℌ ok, *hvilket jeg har strøget, da det i* ℌ *mangler i Str. 11 og i* ℜ *tillige her, samt da de to følgende Navne ikke er forbundne ved* ok. 21. Hrani] hran ℌ, hraɴi ℜ. 22. uek ℜ] vel ℌ. 23. vndir ℌ, undir ℜ; *oprindelig sikkert* und. 25. hvorsv *d. e.* hvössu.

25 10. Miok ervð orðnir,
Arngrims synir!
megir at meinsamir
molldar avka,
er engi skal
svna Eyfvrv
við mik mæla
i Mvnarvagi.

26 11. Hervarðr, Hiorvarðr,
Hrani, Angantyr!
sva se yðr ollvm
innan rifia,
sem ér í mavra
mornið havga,
nema sverð selið mer
þat er slo Dvalin,
samir eigi dravgvm
dyr vapn fela."

Þa svarar Angantyr:

27 12. „Hervor dottir!
hvi kallar sva?
fvll feiknstafa
fer þv þer at illv;

3—4. *P. sætter* at *efter* meinsamir; *men til denne Forandring er der ikke fuld Grund, jfr. Völuspá I 19:* stendr æ yfir grœnn Urðar brunni, *Hamð. 11.* megiɴ meiɴgiarnar at molldar a*v*ka ℜ. 5. skal ℌ; giorir ℜ. 8. í Munarvági *er i* u *(og derefter hos V.) vilkaarlig forandret til* úr munar heimi. 9—10. *Er disse Linjer her komne senere til?* 10. hrani ℜ, rani ℌ. 12. inan ℌ. 13. ér] þer ℌℜ. 14. havga ℌ; ha*v*gi ℜ *kanské bedre, jfr. Str. 30, L. 3.* 15. mer *mangler i* ℜ. 17. samir ei ℜ. *Oprindelig vel* samira, *som i Hák. s. góða i Heimskr. Cap. 28 Str. 2 og Íslend. ss. II, 253; dog ogsaa Sig. kv. skamma 17 og Guðr. II, 27 skrevet* samir eigi.

18. dyrt ℜ. 18. bera ℜ. 19. svar̄ ℌ. 21. huat ℜ. 23. fer ℌℜ, *d. e.* ferr.

œr ertv orðin
ok orvita,
villhyggiandi,
vekr menn davða.

28 13. „Grofað mik faðir niðr
ne frændr aðrir,
. . . .
. . . .;
þeir hofðv Tyrfing
tveir er lifðv,
varð þo eigandi
einn vm siþir.“

29 14. „Segþu einn satt mer!
sva lati oss þig
heilan i havgi,
sem þv hefir eigi
Tyrfing með þer;
travtt er þer at veita
arfa þinvm
einar bœnir.“

---

2. ǫruiti ℜ. 3. villhygiandi ℌ. 4. uekr upp dauða menn ℜ. 5. Grof ei mik ℜ. niðr *mangler i* ℜ, *hvilket kanské er rettere.* 6—7. *Hverken* ℌ *eller* ℜ *antyder, at der mangler noget i Str. 13; det er vel snarere L. 3—4 end L. 5—6, som Strophen har tabt. Indholdet af de tabte Linjer har mulig været omtrent følgende: „det var vore Banemænd (el. Fiender), som lagde os i Haug.“* 9. urðu ℜ. 10. ein ℌ; enn ℜ. 11. *Foran denne Linje har* ℌ *ikke* Hon svarar. 11—18. *har i* ℜ *følgende Form:* Seger þu eigi satt sua lati oss þik heilann i hǫgi sitia sem þu hafir eigi tyrfing trǫðr ertu arf at veita einnga barni. *Denne Strophe er, som den staar i* ℌ, *uheldig i sin Bygning, da der er Strid mellem det Logiske og Rythmiske; dog er dens Form i* ℜ *i det hele vist ikke oprindeligere.* 11. ein ℌ, *hvilket synes meningsløst; jeg formoder* eitt. 12. oss *d. e.* áss. 14. hefir ℌ; *vist rettere* hafir ℜ. 18. bœnir ℌ, *ikke* bónir.

Þa var, sem ein logi veri allt at lita vm havgana, er opnir stoðo. Þa qvað Angantyr:

30 15. „Hnigin er helgrind,
havgar opnaz,
allr er i elldi
eybarmr at sia;
atalt er vti
vm að litaz,
skyntv, mær! ef þv matt,
til skipa þinna.“

Hon segir:

31 16. „Brenni þer eigi sva
bal a· nottvm,
at ek við ellda
yðra fælvmz;
skelfrað meyiv
mvntvn hvgar,
þo at hon dravg siai
i dvrvm standa.“

Þa qvað Angantyr:

32 17. „Segi ek þer, Hervor!
hlyttv til meðan,
visa dottir!
þat er verða mvn;

---

5. allt ℜ. 6. eygríms sia ℜ. 11. segir] s. ℌ; *saa er ogsaa* segir *skrevet foran følgende Stropher.* 12. Brenni þer *senere Form for* Brennið ér. eigi ℌ, *ikke* ei. — Brennit eigi suǫ ℜ. *Oprindelig maaske* Brenniða svá. 15 *Oprindelig* fælumk. hræðumz ℜ. 16. skelfr eigi ℜ. 18. þott ℜ. 18. siai, *oprindelig* sé. 19. i ℌ, *hvilket vist er det rette*; firir ℜ. 20. qvað] .q. ℌ; *og saaledes* qvað *ogsaa skrevet foran følgende Stropher.* 21. *Oprindelig vist* Segik. 22. lyttv ℌ; hlyðþu ℜ. 22. meðan ℌ; enn ℜ. 24. er *efter* þat *mangler i* ℜ.

sia mvn Tyrfingr,
ef þv trva mættir,
ætt þinni, mær!
allri spilla.

33 18. Mvndv svn geta
þan er siþan mvn
Tyrfing bera
ok trva afli;
þann mvnv Heiðrek
heita lyðar,
sa man rikstr alin
vnd roðvls tialldi."

Hon qvað:

19. „Ek vigi sva
virða davða,
at ér skvlvð
allir liggia
davðir með dravgvm
i dys fvnir;
sel mer, Angantyr!
vt or havgi
hlifvm hættan
Hialmars bana."

Hann segir:

20. „Kveðkað ek þig, mær vng!
monnvm lika,

---

5. Munntu ℜ. 6. siþan ℜ] ˢsiþ ℌ. 7. hafa ℜ. 8. magni ℜ. 11. rixtr ℌ; rikaztr ℜ. 12. unþir ℜ. 16. ér] þer ℌ. 19. fvnir] fynir ℌ. 20—23. *Hvis vi istede for disse 4 Linjer havde følgende to:*

nema selið mér
sverð ór haugi

eller hvis Strophens to første Linjer tilligemed at *i L. 3 var borte, vilde Strophen have det regelrette Antal Linjer. Det første Alternativ giver snarest det oprindelige. Om L. 9—10 jfr. Anm. til Str. 21, L. 7—8.* 26. *Oprindelig* glíka.

er þv vm havga
hvarfar á nottvm
gravfnvm geiri
ok með Gota malme,
hialme ok með bryniv
firir hallar dyrr."

Hon qvað:

34 21. „Maðr þottvmz ek
menzkr til þersa,
aðr ek sali yðra
sœkia reðag;
selþv mer or havgi
þann er hatar brynivr,
dverga smiði
dvgira þer at leyna."

Angantyr qvað:

35 22. „Liggr mer vnd herðvm
Hialmars bani,
allr er hann vtan
elldi sveipin;
mey veit ek enga
molldar hvergi,
at þan hior þori
i hendr nema."

---

8. **þotomc** 𝔑, *hvor den ældre Endelse er bevaret.* 11. **hafdag** 𝔑 *feilagtig.* 14. *Udgg. sætte Komma efter* **smiði.** 14—15. **hlifum hættannhialmars bana** 𝔑, *hvilke Linjer* 𝔖 *har i Str. 19. Disse Linjer passe her bedre end de,* 𝔖 *har. Ti i* 𝔖 *har* **þann** *intet Substantiv at slutte sig til; og ved Læsemaaden i* 𝔑 *optager* **Hjálmars bani** *i anden Linje af Angantys Replik* **Hjálmars bana** *i Slutningen af Hervors, ligesom i* **hendr nema** *i Str. 23, L. 2 optager* **í hendr nema** *i Str. 22, L. 8.* 15. **dvgira]** **dvgir æ** 𝔖; **dugir ei** *Udgg. Vistnok forekommer* **æ** *med negtende Betydning i Vafþr. 36 og i gammel norsk Homiliebog S. 3, L. 13, men det er her vist ikke det oprindelige.* 17. **undir** 𝔑. 20. **suiͤfin** 𝔑. 21. **a̸ngua** 𝔑. 22. **firir molld ofan** 𝔑. 23. **hior þann** 𝔑. 24. **i hond bera** 𝔑.

Hoń segir:

36 23. „Ek man hirða
ok i hendr nema
hvarsan mæki,
ef ek hafa mættag;
vggi ek eigi
elld brennanda:
þegar loga lægir,
er ek lit yfir.“

Hann qvað:

37 24. „Heimsk ertv, Hervor!
hvgar eigandi,
er þv at avgvm
i elld rapar;
ek vil helldr selia þer
sverð or havgi,
mær en vnga!
makað ek þer synia.“

Hon qvað:

38 25. „Vel gerðir þv,
vikinga niðr!
er þv selldir mer
sverð or havgi;
betr þickivmz nv,
bvðlvngr! hafa,
en ek Norege
næða ollvm.“

---

1. Hon segir *findes ikke i* ℌ, *som derimod efter* hirða *har* s. hon. 2—3. hirða ok, *saaledes ogsaa* ℜ. *Man kunde være fristet til isteden derfor at formode* hior þann; *men dertil er dog ikke tilstrækkelig Grund, saameget mindre, som* hvarsan mæki *følger efter.* 3. hond ℜ. 6–9. *Disse Linjer er i* u (*hvilket Hskr. Ver. følger*) *vilkaarlig forandrede.* 7. brenanda ℌ. 11. Heimsk ℜ] Hemsk ℌ. 14. hrapar ℜ, *hvilket er oprindeligere.* 15. helldr uil ek ℜ. 18. ma ek þer ei ℜ. 25. bragningr ℜ. 27. nædag ℜ, *hvilket vist er oprindeligere.*

Hann qvað:

39 26. „Veitz eigi þv,
vesol ertv mala,
flarað kona!
hveriv fagna skal;
sia mvn Tyrfingr,
ef þv trva mættir,
ætt þinni, mær!
allri spilla.“

Hon segir:

40 27. „Ek mvn ganga
til gialfrmara,
nv er hilmis mær
i hvgvm goðvm;
litt ræðvmz þat,
lofðvnga niðr!
hve synir minir
siþan deila.“

Hann qvað:

28. „Þv skallt eiga
ok vna lengi,
hafþv a hvlðv,
Hialmars bana;
takattv a eggivm,
eitr er i baðvm,
sa er manz miotvðr
meini verri.

---

3. mals ℜ. 4. full feikn ℜ *feilagtig for* flarað. 5. hveriv ℌ; hui þu ℜ. 5. skalt ℜ. 6—9. *Disse Linjer, som allerede forekom i Str. 17, mangle her i* ℌ, *men findes i* ℜ; *de er indsatte her i den Form, i hvilken de findes i* ℌ *i Str. 17.* 14. huga ℜ, *kanské oprindeligere.* 15. ræðvmz ℌ, *oprindelig* hræðumk; ræki ek ℜ. 16. uinr ℜ. 17. huat ℜ. 27. *Efter Str. 28 indskyder* u (*og derefter Ver.*) *en Strophe, som er vilkaarlig tildigtet uden gammel Hjemmel.*

29. Far vel, dottir!
fliott giæfa ek þer
tolf manna fior,
ef þv trva mættir,
afl ok elivn,
allt eð goða,
þat er synir Arngrims
að sig leifðv."

Hon qvað:

30. „Bvi þer allir,
brott fysir mik,
heilir i havgi!
heðan vil ek skiotla;
hellzt þottvmz nv
heima i millim,
er mik vmhverfis
elldar brvnnv."

Siþan geck hon til skipa, ok er lysti, sa hon, at skipin vorv brottv: hofþv vikingar ræz dvnvr ok ellda i eyni. Fær hon ser far þaðan, ok er ecki [getið] vm hennar ferð fyrr en hon kemr a Glasisvollv til Gvðmvndar, ok var hon þar vm vetrin ok nefndiz en Hervarðr.

VI. Ein dag, er Gvðmvndr lek skaktafl ok hans tafl var miok sva farið, þa spvrði hann, ef nockorr kynni honvm rað til at leggia. Þa geck til Hervarðr ok lagði litla stvnd til, aðr Gvðmvndar var venna. Þa tok maðr vpp Tyrfing ok bra; þat sa Hervarðr ok þreif af honvm sverðit ok drap hann ok geck v́t siþan; menn villdv lavpa eftir honvm. Þa mællti Gvðmvndr: „Verið kvirrir! ecki man sva mikil hefnd i manninvm, sem þer ætlið,

2. *Oprindelig* gæfak. 3. .xij. ℌ. 10. *Oprindelig* Búið ér. 18. S *i* Siþan *med rødt i* ℌ. 20. getið *mangler i* ℌ; *Udgg. indsætte det efter* fyrr. *Jfr. Fms. IV, 130 nederst.* 22. en *d. e.* enn. 22. Hervarðr] hiorvarðr ℌ. 23. *Den Overskrift, som har været skreven foran Cap. VI i* ℌ, *er nu ulæselig; første Bogstav synes at være* H.

þvi at þer vitið ecki, hverr hann er; man þersi kvenmaðr yðr dyrkeyptr, aðr þer faið hans lif.“ Siþan var Hervor langa stvnd i hernaði ok varð miok sigrsæl, ok er henne leiddiz þat, for hon heim til iarls moðorfoðvr sins; for hon þa fram sem aðrar meyiar, at vandiz við borða ok hannyrðir. Þetta spyrr Hofvndr svn Gvðmvndar, ok ferr hann ok biðr Hervarar ok fær ok flytr heim. Hofvndr var manna vitraztr ok sva rettdœmr, at hann hallaði alldri rettvm dome, hvart sem i lvt attv inlenzkir eða vtlenzker, ok af hans nafni skylldi sa havfvndr heita i hveriv riki, er mal manna dœmði. Þav Hervor attv tvá syni, het annarr Angantyr, en annarr Heiðrekr; baðir vorv þeir miklir menn ok sterkir, vitrir ok venir. Angantyr var likr feðr sinvm at skaplyndi ok villdi hverivm manne gótt; Hofvndr vnni honvm mikit ok þar með oll alþyða; ok sva mart gott sem hann gerði, þa gerði Heiðrekr en fleira illt; Hervor vnni honvm mikit; fostri Heiðreks het Gizvrr. Ok ein tima, er Hofvndr gerði veizlv, var ollvm hofþingivm til boðit i hans riki vtan Heiðreki; honvm likaði þat illa, ok fór allt at einv ok kvez skylldv gera þęim nockot illt; ok er hann kom i hollina, stoð Angantyr vpp mote honvm ok bað hann sitia hia ser. Heiðrekr var ecki katr; hann sat lengi vm kvelldit, siþan Angantyr var genginn; hann sneriz þa til þeira manna, ok kom hann sva sinni [rœðv] við þa, er hia honvm satv, at þeir heitvðvz við; ok er Angantyr kom aptr, bað hann þa

2. Hervor *AR.*] hervarðr ℌ. 5. *Udgg. indsætte uden Nødvendighed* hon *foran* vandiz. 6. hanyrðir ℌ. 9. inlenzkir] inlezkir ℌ. 11. tvá] .ij. ℌ. 12 *og* 13. Angantyr] anganty ℌ. 25. sinni rædu ℜ] sini ℌ; rœðv *er vel kun glemt, skjønt lignende Udeladelser findes i Oldnorsk.* 25 er hia honvm satv *indsætte P. og AR. efter* til þeira manna, *hvilket giver bedre Udtryk; jfr.* þa talaði Heiðrekr uið þa menn, er honum uoru næstir, ok kom hann sua sinni rædu, at þeir . . . . ℜ.

þegia. Ok oðrv sinni, er Angantyr geck vt, minti Heiðrekr þa á sitt mal, ok kom þa sva, at hvarr slo annan; kom þa en Angantyr aptr ok sætti þa til morgins. Ok eð þriðia sinn, er Angantyr geck brott, þa mællti Heiðrekr til þers, er slegin var, hvi hann þyrði eigi at hefna sin; ok sva kom hans fortala, at sa liop vpp, er slegin var, ok drap felaga sin. Þa kom Angantyr inn ok let illa yfir þersv verki; en er Hofvndr varð þersa varr, bað hann Heiðrek flyia or hans riki eða fa ella davða. Geck þa Heiðrekr vt ok með honvm broðir hans; þar kom þa moðir hans ok feck honvm Tyrfing. Þa mællti Heiðrekr: „Eigi veit ek, ner ek get sva mikin mvn gert foðor mins ok moðor, sem þav gera mín; faðir mínn gerir mik vtlægian, en moðir min gaf mer Tyrfing, er mer þickir betra en mikit riki, ok skal ek gera þat eithvert, er honvm ma verst þickia.“ Hann bra þa sverðinv, ok lysti af miok ok sindraði; hann eiskraði þa miok, ok hellt við berserksgang. Nv með þvi, at þeir brœðr vorv tveir saman, en Tyrfingr varð manz bani hvern tima, er honvm var brvgðit, þa hio hann broðor sinn banahogg. Þetta var sagt Hofvndi. Heiðrekr varð þegar brottv i skogi. Hofvndr let gera erfi eptir svn sin, ok var Angantyr hverivm manne harmdavði. Heiðrekr vndi storilla við verk sitt, ok var hann lengi a skogvm ok skavt dyr ok fvgla til matar ser. En er hann hvgleiddi sitt mal, þa þotti honvm, sem eigi veri gott frasagnar, ef engi vissi, hvat af honvm yrði; kom en i hvg, at hann mætti en verða frægr maðr af storvm verkvm sem ætmenn hans enir fyrri; for nv heim ok fann moðor sína ok bað hana

---

3. i *i* morgins *er ikke tydelig i* ℌ. 4. .iij. ℌ. 13 faðir mín ℌ. 14—15. er mer þickir — riki *skrevet til af Hauk i Randen i* ℌ, *og Indrykningstegn sat inde i Teksten.* 16. hann ℌ, *ikke* ok. 18. N *i* Nv *rød i* ℌ. 18. tveir] .ij. ℌ. 21. varð ℌ, *ikke* var. 23. harmðavði ℌ. 25. E *i* En *med rødt i* ℌ.

biðia foðor sin at raða honvm heilræði at skilnaði. Hon geck firir Hofvnd og bað hann raða syni sinvm heilræði. Hofvndr svarar, kvez fa mvndv kenna honvm, en let honvm þo verr mvndv i halld koma; hann kvez ok ecki mvndv firir hans bœn gera. „Þat er eð fyrsta, at hann hialpi eigi þeim manne, er drepit hefir lanardrottin sin; annað, at hann gefi eigi þeim manne frið, er drepit hefir felaga sín; þriðia, at kona hans se eigi heimanforvl til frænda sinna; fiorða at vera eigi sið vti hia frillv sinni; fimta at riða eigi bezta hersti sinvm, ef hann skal skvnda; setta at fostra eigi ser rikara manne barn; þat eð siavnda, at eiga iamnan kerski við komanda gerst; þat eð atta at setia alldri Tyrfing að fotvm ser; en ecki mvn hann hafa af.“ Moðir hans segir honvm þersi heilræði. Heiðrekr svarar: „Með illvm hvga mvnv raðin vera kend, enda mvn ek ecki af hafa.“ Moðir hans gaf honvm mork gvllz at skilnaði ok bað hann ser iamnan lata i hvg koma, hversv bitrt hans sverð var ok hversv mikit agiæti hverivm hefir fylgt þeim er bar ok hversv mikit travst þeim er i hans bitrv eggivm, er þat berr i orrvstom eða einvigivm,

---

3. svar̄ ꝧ. 5. bœn ꝧ, *ikke* bœnir. 5. Þ *i* Þat *med rødt i* ꝧ, *og ligesaa ved 7de og 8de Raad*. 6. eigi ꝧ, *ikke* ekki. 7. Annað *med rød Begyndelsesbogstav i* ꝧ, *og ligesaa de følgende 4 Ordenstal.* 10. hersti *d. e* hesti. 11. mͤ *d. e.* manne ꝧ, *ikke* manns. 11—12. Þat eð .vij. at skylldi iamnan eiga kerski við komanda gerst ꝧ *skrevet til i Randen med Indførselstegn inde i Teksten. Naar Hauk her bagefter i Randen skrev til, hvad han først havde glemt, kunde han let komme til at skrive* at skylldi iamnan eiga *istedenfor* at eiga iamnan, *som Sammenhængen kræver.* 12. gerst *d. e.* gest. 12—13. eð .viij., *ikke* eð viijda ꝧ. — at *foran* setia *over Linjen i* ꝧ. 13. *I* að *er anden Bogstav kludret, men dog neppe usikker i* ꝧ. 15. svar̄ ꝧ. 18. bitrt ꝧ, *ikke* biturt. 19. bar ꝧ, *ikke* barr. 20. bitrv *skrevet* bitᵛ *i* ꝧ; *samme Forkortningstegn bruges andensteds for* vr. *Formen* bitru *for* bitrum *er sjælden, se Jón Þorkelsson i Efterretn. om Latinskolen i Reykjavik i Skoleaaret 1860—61, S. 56—58.* 20. orrvstom] orrvsto ꝧ *og Udgg. Jfr. S. 205, L. 11 og L. 21.* 20. eða ꝧ, *ikke* eðr.

ok hversv mikill sigr þvi fylgþi; ok skilþvz þav siþan. For hann leið sina, ok er hann hafði eigi lengi farið, þa mœtti hann monnvm; þeir forv með bvndin mann. Heiðrekr spvrði, huat þersi maðr hefði gert; þeir sogðv hann svikit hafa lanardrottin sín; hann spvrði: „Vili þer fe firir hann?“ Þeir iattvðv þvi; hann leysti hann firir halfa mork gvllz. Þersi maðr bavð honvm sina þionvstv; hann segir: „Eigi mantv mer trvr vkvnnvm, er þv sveikt herra þin, þann er þv attir mart gott að lavna.“ Ok litlv siþarr fann hann menn ok ein bvndin; hann spvrði, hvat sa hefði gert; þeir sogðv hann myrt hafa felaga sin; hann leysti hann firir aðra halfa mork gvllz. Sia bavð honvm sina þionvstv, en hann neitaði. Siþan for hann þar til, er hann kom a Reiðgotaland; hann for a fvnd konvngs þers er þar reð firir ok Haralldr het; hann var þa gamal. Konvngr tok vel við honvm, ok dvalþiz hann með konvngi vm rið.

VII. Tveir iarlar hofþv heriað fyrr a riki Haralldz konvngs ok lagt vndir sig, ok af þvi at hann var gamall, þa lavk hann þeim skatt a hveriv ari. Heiðrekr kom ser i vinattv við konvng, ok sva kom vm siþir, at hann gerðiz formaðr herskapar konvngs, ok lagðiz hann i hernað ok gerðiz brátt viðfrægr ok sigrsæll. Hann heriar nv a iarla þa er vndir hofþv lagt riki Haralldz konvngs; varð með þeim horð orrvsta. Heiðrekr va með Tyrfingi, ok stoðs ecki við honvm nv sem fyrr, þvi at þat beit sva

---

1—2. þav siþan for hann ℌ *uden Interpunction. Jfr. Teksten i* ℜ: skiliaz siþan En er Heiðrekr . . . . 4. huat] huar ℌ. 7. mork *her og L. 13 skrevet* ᴍk *med Krøl over* ᴍ *i* ℌ, *men S. 225 L. 16 skrevet* mork *helt ud.* 8. þiōstv ℌ. 8. segir] .s. ℌ. 9. mart ℌ, *ikke* margt. 10. O *i* Ok *med rødt i* ℌ. 10. m̃ *d. e.* menn ℌ, *ikke* mann. 12. myrt ℌ, *ikke* myrðt. 14. S *i* Siþan *med rødt i* ℌ. 18. *Den røde Overskrift i* ℌ *er nu ulæselig.* 21. siþir] siþ *d. e.* siþan ℌ. 24. lagt; *oprindelig vel* lagz.

stál sem klæði, ok vm siþir drap hann iarlana baða, en allt þeira folk flyði; ok for hann siþan yfir rikit ok lagði vndir Haralld konvng ok tok þar gisla til, ok for hann siþan heim, ok geck sialfr Haralldr konvngr mote honvm með miklvm veg, ok varð hann miok frægr af þersv. Konvngr gifti honvm dottor sina er Helga het ok gaf honvm halft riki, ok varði Heiðrekr landit firir baða þa, ok for sva fram vm rið.

Haralldr konvngr atti svn i elli sinni, en annan svn atti Heiðrekr, sa het Angantyr. Siþan kom hallæri mikit a Reiðgotaland, þat heitir nv Ivtland, ok horfþi til landzavðnar. Siþan var felldr blotspán, ok geck sva frettin, at eigi mvndi fyrri koma ár a Reiðgotaland, en þeim sveini veri blotað, er œztr veri. Heiðrekr segir svn Haralldz konvngs vera œztan, en konvngr kallaði svn Heiðreks vera œztan; en or þvi mali matti engi leysa vtan Hofvndr, þvi at þar vorv allar orlavsnir trvar. Heiðrekr for þa a fvnd foðor sins, ok var honvm þar vel fagnað; beiddi hann nv foðvr sin doms vm þetta mal. Havfvndr sagði hans svn œðstan vera i þvi landi. Heiðrekr mællti: „Hvat dœmir þv þa mer firir min skaða?“ Hofvndr segir: „Þv skallt skilia þer i mote annan hvern mann i hirð Haralldz konvngs. Siþan þarf engi at kenna þer rað at slikvm her ok þinv skaplyndi.“ Siþan for Heiðrekr heim ok kvaddi þings ok sagði dom foðor sins, at „hann dœmði svn min til blotz, en mer til hvgganar dœmðe hann mer annan hvern mann þann er með Haralldi konvngi er, ok vil ek, at þer sverið mer þetta“; ok sva gerðv þeir. Þa baðv bœndr, at hann leti fram svn sin ok bœtti arferð þeira. Heiðrekr mællti þa við sina menn, siþan skillt var liðit, þa beiðiz hann af nyiv trvnaðar eiða af sinvm monnvm,

---

10. anan ℌ. 12. S *i* Siþan *med rødt i* ℌ. 15. segir] .s. ℌ. 22. .s. ℌ. 24. S *i* Siþan *med rødt i* ℌ. 32. nyiv ℌ, *ikke* nýu. 32. *Bedre* beiddiz.

ok þeir gerðv þat, at þeir sorv honvm at fylgia honvm vtanlandz ok innan til þers, er hann villdi. Hann mællti þa: „Sva litz mer, sem golldit mvni vera Oðni firir ein svein, ef þar kemr firir Haralldr konvngr ok svn hans ok herr hans allr.“ Hann bað nv setia vpp merki sítt ok veita Haralldi konvngi atgongv ok drepa hann ok allt lið hans, kveðs hann þetta folk gefa Oðni firir svn sin ok let rioða stalla bloði konvngs ok Halfdanar svnar hans; kona hans for ser i disarsal. Var nv Heiðrekr til konvngs tekinn yfir allt þat riki. Hann tok ser til frillv dottor Hvmla hertoga af Hvnalandi er Sifka het, þeira svnr het Hloðr; hann vox vpp með moðorfeðr sinvm.

Af Heiðreke konvnge.

VIII. Heiðrekr konvngr for i hernað ok kom við Saxland, hann hafði mikin her. Konvngr af Saxlandi sendi honvm menn, ok gerðv þeir frið sín i millim, ok let konvngr bioða Heiðreke til veizlv, ok þat þa hann. At þeiri veizlv bað Heiðrekr dottor konvngs ok feck hennar með miklv fe ok riki, ok við þat for Heiðrekr heim i riki sitt. Hon beiddiz opt at finna foðor sin; hann let þat eptir henne, ok for með henni Angantyr stivpsvn hennar. Ok eitt sinn er Heiðrekr kom or hernaði, lá hann við Saxland i einv leyni; hann geck vm nott a land vpp ok kom hann i þa skemmv, er drottning hans svaf í; ein maðr geck með honvm; varðmenn allir svafv. Hann sa fagran mann i sæing hia konv sinni; hann tok svn sinn Anganty ok hafþi með ser; hann skar

---

1. at þeir] þeir at ℌ. 3. sem *AR.*] *mangler i* ℌ. *Ogsaa* at *vilde kunne passe her.* 7. folk] fok ℌ. 11. d°tor ℌ; *og saaledes er Ordet oftere skrevet forkortet.* 16. i millim ℌ, *ikke* ímilli. 21. Angantyr] angatyr ℌ. 22. sin ℌ. 24. kom] komv ℌ. 24. drottning] drottnig ℌ. 26. f *i* fagran *i* ℌ *af samme Form som den trykte.* 26. sæing ℌ, *ikke* sæng. 27. tok *2 Gange i* ℌ. 27. angant̄ ℌ; *dette er kanské snarere ment som* angantyr, *jfr. S. 209, L. 1.*

or lepp or hari þers manz ok for siþan til skips. Vm morgonin lagði hann i konvngslægi, ok geck þa allt folk moti honvm, ok var honvm þa bvin veizla. Litlv siþarr let hann þing stefna ok spvrði, hvat menn vissi til svnar hans; drottning sagði, at hann varð braðdavðr; hann bað fylgia ser til leiðis hans; drottning sagði, at þat mvndi avka harma hans; hann kvez ecki þat hirða; var þa til leitað, ok var þar hvndr sveipaðr i dvki. Heiðrekr kvað eigi svn sin vel hafa skipaz, let hann nv leiða fram sveinin a þingit ok segir þa allan atbvrð vm framferð drottningar; let konvngr þa leiða fram þan mann er i hvilvnni hafþi verið. ok var þat þræll ein. Heiðrekr sagþi þar skilið við drottningv ok for heim siþan i riki sitt.

Eitt svmar, er Heiðrekr var i hernaði, kom hann i Hvnaland ok heriaði þar; Hvmli magr hans flyði vndan; tok Heiðrekr þar herfang mikit ok dottor hans er Sifka het, ok for hann siþan aftr i riki sitt, ok var þeira svn Loðr, sem fyrr var ritað, ok litlv siþarr sendi hann hana heim. Hann tok en af Finlandi at herfangi konv þa er en het Sifka; hon var allra þeira kvenna friðvzt, er menn hofðv seð.

Eitt svmar sendi hann menn avstr i Holmgarða at bioða Rollaugi konvngi barnfostr, er þa var rikaztr konvngr, þvi at Heiðrekr konvngr villdi oll rað foðor sins a bak briota. Sendimenn koma til Holmgarðs ok segia konvngi sin erindi; konvngr atti svn vngan er Herlavgr het. Konvngr svaraði: „Hver von man þers, at ek senda honvm svn min til fostrs, þar sem hann sveik Haralld konvng mag sin ok aðra frændr sina ok vini?“ Drottning mællti: „Afsvarið þersv ecki sva skiott, þvi at víss er þer vfriðr, ef þv þiggr eigi þetta boð; venti ek, at þer fari

1. lepp, *saa rettet med P. og AR. efter* ℜ] legg ℌ. 2. lægi ℌ, *ikke* lagi. 26. vngan er] vngar ℌ. 27. svar ℌ. 31. venti ℌ, *ikke* veitti.

sem flestvm oðrvm, at þvngr verði hans vfriðr; hefir hann ok sverð þat er ecki stenz við, ok sa hefir iamnan sigr er berr.“ Tok konvngr þat til ráðs at senda svn sin til Heiðreks, ok tok Heiðrekr vel við honvm ok fœddi hann vpp ok vnni mikit. Þat hafði faðir hans en raðit honvm at segia eigi frillv sinni leynda lvti sina.

Tekin Heiðrekr konvngr.

IX. Svmar hvert for Heiðrekr konvngr i hernað; iamnan for hann i avstrveg ok atti friðland með Rollavgi konvngi. Ein tima bavð Rollavgr honvm til veizlv. Heiðrekr reðs vm við vini sina, hvart hann skylldi þiggia boð konvngs; flestir lottv ok baðv hann minnaz heilræða foðor sins; hann svaraði: „oll hans rað skal ek rivfa“ ok sendi þav orð konvngi, at hann mvndi sœkia veizlvna. Heiðrekr skipti liði sinv i þria staðe; ein let hann giæta skipa, annarr for með honvm; þriðia bað hann ganga a land ok leynaz i skogi hia bœnvm, þar sem veizlan skylldi vera, ok hallda niosn til, ef honvm yrði liðs þorf. Heiðrekr kom til veizlvnar, ok annan dag, er konvngar vorv komnir i sæti, þa spvrði Heiðrekr, hvar vera mvndi konvngs svn fostri hans; leitað var hans, ok fanz hann eigi. Heiðrekr var miok vkatr ok geck snemma at sofa. En er Sifka kom þar, spvrði hon, hvi hann var vkatr. Hann svaraði: „Vant er vm þat at tala, þvi at þar liggr við lif mitt, ef vpp kemr.“ Hon kvez leyna mvndv ok „ger firir ast ockra ok seg mer!“ Hann segir: „Ek reið i giær a skog at skemta mer, ok sa ek ein villigollt ok lagða ek hann með spioti, en þat beit ecki, ok brast svndr skaptið. Ek liop þa af herstinvm, ok bra ek Tyrfingi; hann beit, sem vant var, ok drap ek golltin; en er ek sa vm mik, þa var engi maðr ner mer vtan kon-

---

13. svar̄ ℌ. 22. E *i* En *med rødt i* ℌ. 24. svar̄ ℌ. 26. s. ℌ. 29. E *i* Ek *med rødt i* ℌ. 29. herstinvm *d. e.* hestinum. 31. ek *mangler i* ℌ, *men kan neppe undværes.*

vngs svn, en sv nattvra fylgir Tyrfingi, at hann skal sliðra með vormv manzbloði, ok drap ek þa sveinin; nv er þetta mín bane, ef Rollavgr konvngr spyrr, þviat ver hofvm her litin her."

En vm̃ morgonin, er Sifka kom til drottningar, spvrði drottning, hvi Heiðrekr var vkatr; hon kvez eigi þora at segia. Drottning talði henne hvghvarf, sva at hon sagði drottningv allt þat er Heiðrekr hafþi henni sagt. Hon svaraði „mikil tiðindi!" ok geck brott með harme miklvm ok sagði konvngi: „en þo hefir Heiðrekr eigi gert þetta eftir vilia sinvm." Konvngr mællti: „Nv gafvz mer rað þin, sem ek hvgsaða"; gengr konvngr nv vt or hollini ok biðr nv sina menn vapnaz. Heiðrekr þottiz vita, hvat Sifka hafþi sagt, ok segir monnvm sinvm, at þeir herklæddiz leynelega „ok gangit sva vti i riðlvm ok vitið, hvað tiðs er." Litlv siðarr kom Rollavgr konvngr inn ok bað Heiðrek ganga með ser a einmæle, ok er þeir komv i ein grasgarð, þa lvpv þar menn at Heiðreki ok gripv hann ok settv fiotvr a fœtr ok bvndv hann sterklega. Tveir menn vorv þeir, er fastaz bvndv hann, ok kendi hann þa, at þat vorv þeir menn, er hann hafþi leyst vndan bana. Konvngr bað flytia hann til skogar ok hengia hann. Þeir vorv tvav hvndrvð manna, en er þeir komv i skogin, þa lvpv eftir þeim menn Heiðreks konvngs með vapnvm hans ok merki ok luðri ok blesv þegar, er þeir komv eftir þeim; þat heyrðv þeira kvmpanar, er a skoginvm leyndvz, þa sottv þeir mote þeim, en er þetta sa lanzmenn, þa flyðv þeir allir, er lifið þagv, en flestir vorv drepnir. Tokv Gotar þar konvng sin ok leystv. Siþan for Heiðrekr til skipa ok hafþi með ser

---

1. fylgir] fylgði ℌ *og Udgg.* 5. E *i* En *med rødt i* ℌ. 5. spvr̄ ℌ. 6. hvi var .h. var ℌ. 8. .hr. *d. e.* Heiðrekr ℌ, *ikke* hann. 9. sv. ℌ. 9. tiðinði ℌ. 16. tiðs ℌ, *ikke* títt *som Udgg. læse.* 19. fiotvr ℌ, *ikke* fjötr. 20. Tveir *skrevet* .ij. ℌ. 23. .cc. ℌ. 30. leystv siþan for ℌ *uden Interpunction.*

konvngs svn, þvi at hann let hann vera hia þeim monnvm, er i skoginvm leyndvz. Rollavgr konvngr samnar nv her ok varð miok fiolmennr, en Heiðrekr heriaði i hans riki, hvar sem hann for. Rollavgr konvngr mællti þa til drottningar: „Illa hafa mer þín rað gefiz; ek hefir spvrt, at svn ockarr er með Heiðreki, ok sva sem hann er nv reittr, þa man honvm með illvirki sin litið þickia firir at drepa hann, þar sem hann drap broðor sin saklavsan.“ Drottning mællti: „Hallzti hofv ver verið avðtrygg. Sattv þegar vinsælld hans, er engi villdi fiotra hann nema tveir illir menn, en svn ockarr er velhalldin; hefir þetta verið prettr hans ok tilravn, en þer villdvð illa lavna honvm barnfostr; ger nv menn til hans ok bioð honvm sætt ok slikt af riki þínv, sem yckr semr, ok bioð honvm dottor þina með riki, ef við nám syni ockrvm, helldr en þit skiliz vsattir; en þo at hann eigi riki mikit, þa a hann eigi konv iamfriða.“ Konvngr segir: „Eigi hafða ek ætlað að bioða hana nockurum, en af þvi at þv ert vitr, þa skalltv raða.“ Vorv nv sendir menn til Heiðreks konvngs at leita vm sættir, ok var komið a stefnvlagi, ok sættvz þeir með þvi, at Heiðrekr feck Hergerðar dottor Rollavgs konvngs, ok fylgði henne heiman Vindland, er nest liggr Reiðgotalandi, ok skilþvz þeir sattir; for Heiðrekr konvngr heim i riki sit með konv sinni. Ein tima er konvngr reið bezta hesti sinvm, er hann skylldi lata flytia Sifkv heim, þat var sið vm kvelld, ok er konvngr kom at a einne, þa sprack hestr hans; litlv siðarr kom hon millim herða honvm; hann kastaði henni þa ofan, ok

5. hefir, *saa* ℌ. 9. hallzti, *saa* ℌ. *Om denne Form for* helzti *er at sammenligne med* baztr = beztr *eller er en Skrivfeil for* havllzti, *vil jeg ikke afgjøre.* — hofv ℌ, *ikke* hofvm. 10. tveir] .ij. ℌ. 12. pretr ℌ *med Forkortningstegn for* re. 15. við] v ℌ. 17. segir] .s. ℌ. 25. hesti *skrevet* herstæ *i* ℌ. 26. Sifkv *P. og AR.*] sifka ℌ. 27. hans litlv ℌ, *ikke* hans ok litlu. 28. millim ℌ, *ikke* milli.

bravt i henne fotleggin. Siþan settiz Heiðrekr konvngr at riki sinv ok gerðiz spekingr micill.

X. Dottir þeira het Hervor, hon fœddiz vpp með þeim manne er Ormarr het; hon var allra meyia venst ok mikil ok sterk sem karlar. Hon vandi sig með orfar ok boga. Gestvmblindi het ein rikr maðr i Reiðgotalandi, hann var i vbliðv Heiðreks konvngs. I konvngs hirð vorv þeir siav menn, er dœma skylldv ꜵll mal manna þar i landi. Heiðrekr konvngr blotaði Frey; þann gollt, er merstan feck, skylldi hann gefa Frey; kollvðv þeir hann sva helgan, at yfir hans bvrst skylldi sveria vm oll stor mal ok skylldi þeim gellti blota at sonarbloti; iolaaptan skylldi leiða sonargolltinn i holl firir konvng; logþv menn þa hendr yfir bvrst hans ok strengia heit. Heiðrekr konvngr strengði þers heit, at engi maðr skylldi sva mikit hafa af gort við hann, ef a valld hans

---

1. S *i* Siþan *med rødt i* ℌ. 3. *Den røde Overskrift i* ℌ *er nu ulæselig.* 3. þeira Hergerdar *P.; dette stemmer overens med Fremstillingen i* ℜ *og vilde være et rettere Udtryk.* 4. *Mellem* ormarr *og* het *har i* ℌ *ikke været skrevet andet end den røde Kapiteloverskrift, og* hon var *følger i* ℌ *umiddelbart efter* het. — ℜ *kalder Fosterfaderen* Fróðmarr. 5. vandi, *saa* ℌ, *ikke* samdi *eller* tamdi. 5. orfar, *saa vistnok* ℌ, *skjønt de to sidste Bogstaver nu ikke med Sikkerhed kan læses.* 6. *Formen* Gestumblindi *er den ene brugelige baade i* ℌ *og i* ℜ; *blot sene Afskrifter, som stamme fra den ene eller den anden af disse Skindbøger, og den færøske Vise* Gátu ríma (*Færøske Kvæder udg. af Hammershaimb 2det Hefte No. 4*) *har* Gestur' blindi. *Ogsaa staar* Gestumblindi *blandt Odens Navne Snorra Edda ed. AM. II, 473. 556; denne Form er derfor fuldkommen sikret som den ægte gamle. Jfr.* Gestiblindus Gothorum rex *Sakse Müllers Udg. S. 242.* 8. .vii. menn ℌ. *Det burde vistnok hede* .xii. menn *som i* ℜ. *Dog forekommer ofte 7 Dommere l. Rip. 55, 3 og l. Sal. 52, 2* (*Grimm Rechtsalt. S. 775*) *og ellers i Love og Diplomer* (*S. 777*). *„Zu einem vollen, feierlichen placitum sollten aber zwölf schöffen erscheinen.“* 9. H *i* Heiðrekr *med rødt i* ℌ. 10. merstan *d. e.* mestan. 13. *I* iolaaptan *er navnlig 4de, 5te, 6te Bogstav utydelige i* ℌ. 14. bvrst] byrst ℌ. 15. strengði] strenði ℌ.

kœme, at eigi skylldi korst eiga at hafa dom spekinga hans; hann skylldi ok friðheilagr vera firir honvm, ef hann bæri vpp gatvr þær, er konvngr kynni eigi or at leysa. En er menn freistvðv át bera vpp gatvr firir honvm, þa varð engi sv vpp borin, er hann reði eigi. Konvngr sendi orð Gestvmblinda, at hann kiæme til hans, ok setti hònvm dag, ella sagðiz konvngr mvndv lata koma til hans. Honvm þotti hvargi goðr kostrin, þvi at hann vissi sig vanfœran at skipta orðvm vid konvng; honvm þotti ok sin von eigi goð, ef hann verðr at hafa dom spekinganna, þvi at sakir vorv nogar; veit hann ok, ef konvngs menn koma til hans, at þat kostar lif hans. Siþan blotaði hann Oðin ok bað hann fvlltings ok het honvm storvm giofvm. Eitt kvelld kom gestr til Gestvmblinda, hann nefndiz Gestvmblindi; þeir vorv sva likir, at hvargan kendi firir annan. Þeir skiptv klæðvm, ok for bondi að hirða sig, en aller hvgðv þar vera bonda, er gestrin var. Þersi maðr ferr a konvngs fvnd ok heilsar honvm. Konvngr sa við honvm ok þagði. Gestvmblindi mællti: „Þvi em ek her komin, herra! at ek vil sættaz við yðr.“ Konvngr spvrði: „Villtv hafa dom spekinga?“ Gestvmblindi mællti: „Eru engar fleiri vndanlavsnir?“ Konvngr segir: „Bera mattv vpp gatvr; skaltv lavs, ef ek se eigi.“ Gestumblindi svarar: „Litt em ek þar til

---

1. korst *d. e.* kost. 2. hann skylldi ok *utydeligt og usikkert i* ℌ, h *i* hann *som det synes med rødt.* 4. E *i* En *med rødt i* ℌ. 7. sagiz *med en rundagtig Figur over* g ℌ. 8. *P. indskyder unødvendig* menn *efter* koma. 10. ef *usikkert i* ℌ. — verðr *usikkert i* ℌ, *ikke* skylldi. 11. spekinganna ℌ, *ikke* spekinga. 14. E *i* Eitt *med rødt i* ℌ. 15. G. blinda *d. e.* Gestvmblinda ℌ, *ikke* Gests blinda. 19. þagði] þagi ℌ. 19. G. *med rødt, d. e.* Gestvmblindi ℌ, *ikke* Gestr. 22. G. *med rødt i* ℌ. 23. segir] .s. ℌ. 23. gatvr skaltv *utydeligt i* ℌ. 24. G. b. svar̄ ℌ, *og* G. *med rødt.* 24. em] ef ℌ, *ikke* er, *som Udgg. har. Er Skrivemaaden deraf at forklare, at man i andre Ord skrev* f, *hvor man udtalte* m? *eller Skrivfeil?*

færr, en harðr er a annað borð.“ Konvngr mællti: „Villtv helldr domin?“ „Nei“, segir hann „helldr vil ek bera gatvrnar vpp.“ Konvngr mællti: „Þat er ok rett, en mikit liggr a: sigrar þv mik, þa skalltv eiga dottor mína, ok a þer eigi þersa at varna. En vlikr ertv til mikillar speki; en alldri varð þat en, at ek sa eigi gatvr þær, er firir mik vorv vpp bornar.“ Var siþan stoll settr vndir Gestvmblinda, ok hvgþv menn gott til at heyra þar vitrleg orð. Þa mællti Gestvmblindi:

XI. Heiðreks gatvr.

41 31. „Hafa ek þat villda 1 (1)
er ek hafða i giær,
konvngr! vittv, hvat þat var:
lyða lemill
ok orða tefill
ok orða vpphefill.
Heiðrekr konvngr,
hygðv at gatv!“

„Goð er gata þin,
Gestvmblindi!
getið er þeirar:

---

2. villtv *utydeligt i* ℌ. 2. segir] .s. ℌ. 5. E *i* En *med rødt i* ℌ. 8. setr ℌ. 8. G. b. ℌ. 9. G. b. *med rødt* ℌ. 11. Hafa uilldag ℜ (*ikke* mundag, *som* il). 12. þat i giær hafda ℜ. *Efter Formodning er i* u *indsat* haffdag *og i Optegnelser af Gaadedigtet i sene Papirhskrr. af „Sæmund. Edda“* hafðak. *Det oprindelige har kanské været hvad P. nærmest efter* ℜ *indsætter:*

Hafa vildak þaz í gær hafðak.

13. konvngr *mangler i* ℜ. — uíttu ℜ] gettv ℌ. 14. lyða ℌ, *ikke* líða. — lemill, *saa* ℌ *og* ℜ, *ikke* semill, *som de fleste Papirafskrr. og Udgg. har. Denne Linje synes uregelret at have Alliteration for sig selv; men mulig er* lýða *forvansket af et Ord, som begynder med Vokal, snarest* ýta. 15. ok *mangler i* ℜ. 21. þeirar ℌ; þessar ℜ. *Denne Linje har fra først af neppe været forbunden ved Stavrim med de to foregaaende, men har oprindelig snarere lydt:*

getið er gátu þeirar.

16*

fai honvm mvngat, þat lemr margra manna vit: svmir verða margmælltir þar af, en svmvm vefz tvngvbragð."

Gestvmblindi mællti:

42 32. „Heiman ek for, 2 (2)
heiman ek for gerðag,
sa ek a veg vega:
vegr var vndir
ok vegr yfir
ok vegr a alla vega.
Heiðrekr konvngr,
hygðv at gatv!"

„Goð er gata þin,
Gestvmblindi!
getið er þeirar:

þar fortv yfir brv, ok var arvegrin vndir henni, en fvglar flvgv yfir havfði þer ok tveim megin þin, þat var þeira vegr; þv||sátt lax i ánni, ok var þat hans vegr."

Gestumblindi mælti:

43 33. „Hvat er þat drykkja, 3 (3)

---

1. fai ℌ; færi ℜ. 1. lemr, *saa baade* ℌ *og* ℜ, *ikke* semr. 5. gerda ℜ. *Jfr. Fjölsvinnsm. 46, L. 1—2.* 7. uar þeim vegr undir ℜ. 15. arvegrin ℌ, *ikke* árvegr. 16—17. *Med* þeira vegr þv *slutter nu Hervarar saga i Hauksbók. Sidste Ord i* ℌ *er, saavidt jeg kunde se,* þv, *ikke* þa. *I hele det følgende Stykke om Gaadekampen har jeg lagt til Grund Papirhaandskrifterne* 𝔥1 *og* 𝔥2 (*sammenfattede under Betegnelsen* 𝔥), *der er Afskrifter af* ℌ. *Til Hjælp er benyttet* ℜ *og Papirafskrifter, som her grunde sig middelbart dels paa* ℜ, *dels paa* ℌ. 17. sátt] sást 𝔥. 18. *Jeg har her og overalt i det følgende efter* ℌ *og* ℜ *skrevet* Gestumblindi, *medens Navnet i* 𝔥1.2 *er skrevet* Gestur blindi *eller forkortet* Gestur *eller* G. b. *eller* G.; *derimod er den i de gamle Hskrr. brugte Form bevaret i andre Papirafskrr., saaledes har* 𝔦 Gestumblinde *eller* Gestumbl. *eller* Gestum b. 19. *Ved Gaade 3* (*3*) *afviger Teksten i* 𝔦𝔨𝔩𝔰 *ligesom i* 𝔥 *fra* ℜ *og maa derfor i hine Papirhskrr. grunde sig paa* ℌ. *I Afsnittet om Gaaderne stemmer* 𝔨 *næsten overalt med* 𝔦, *og jeg nævner da i det følgende kun* 𝔦, *ikke* 𝔨, *hvor denne Afskrift har samme Læsemaade.* 19. er, *saaledes baade* 𝔥 *og* ℜ. 19. dryckia 𝔥2; drickia 𝔥1 𝔩; drykio

er ek drakk í gær,
varat þat vín né vatn,
mjöðr né mungát
né matar ekki,
þó gékk ek þorstalauss þaðan?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þar lagðiz þú í forsœlu ok kœldir varrir þínar á dögg. En ef þú ert sá Gestumblindi, er ek ætlaða, þá ertu vitrari en ek hugða, þvíat ek hefi spurt orð þín óvitrleg, en geraz nú á leið spakleg.“ Gestumblindi mælti: „Þat er ván, at mik þrjóti brátt, en þó vilda ek enn, at þér hlýðið.

𝔦; drickiar 𝔲 (*og Ver., hvis Læsemaade ikke er forandret i* 𝔰) *samt Afskrr. af Sæm. Edda;* drycki ℜ. 2. Warat þad 𝔰 *samt Afskrr. af Sæmund. Edda;* varad þat 𝔦𝔩; var þat ecci 𝔥; uar þat ei ℜ (*men ikke* 𝔦). — vín né vatn, *saa baade* 𝔥 *og* ℜ. 3. *Istedenfor* mjöðr né *har* ℜ (*men ikke* 𝔦) ne enn helldr. — mungát *i flere Afskrr. feilagtig skrevet med dobbelt* n. 5. ok geck ℜ. 5. þostlaus 𝔦𝔩. 11. *Ved Opløsningen af Gaade 3* (*3*) *grunder Teksten i* 𝔦𝔩𝔰 *sig paa* ℜ. 11. varrir] varir 𝔥. 12—16. *Stykket* En ef þú — þér hlýðið *ikke alene i* 𝔥, *men ogsaa i* 𝔦𝔩 *og* En ef þú — spaklegar *i* 𝔰. *Efter Gaade 12* (*26*) *har* ℜ: konungr mællti þa: Ef þu ert sa Gestumblindi sem ek hugda þa ertu uittrari enn ek ætladi. 12. er 𝔦𝔩𝔰; sem 𝔥. 13. vijsari 𝔩 *alene.* 13. viturleg 𝔦𝔩𝔰, *som efter* því at (þvi 𝔩𝔰) *tilføie* ecke. 14. gioraz nu á leid spakleg 𝔥; gerdir eingaleid spaklegar 𝔦, *hvori* gerdir *maa have været forstaaet som Substantiv;* gerdar øngvann veiginn spaklegar 𝔩; gerdur (gerduz 𝔰𝔩) a/ngvann weigenn spaklegar 𝔰. geraz nú á leið spakleg *synes at betyde: „(dine Ord) vise sig nu eftersom det lider (d. e. nu som du fremsætter den ene Gaade efter den anden) forstandige.“ Teksten i* 𝔦𝔩𝔰 *synes forvansket.* 15. at *mangler i* 𝔥2. 15. 𝔥2 *har* s. Gestur *efter* brátt. 15. at *efter* enn *mangler i* 𝔩. 16. 𝔦 *har ikke* hlýddud (*men derimod* 𝔞).

44 34. Hverr er sá hinn hvelli, 4 (4)
er gengr harðar götur,
ok hefir hann þær fyrr of farit;
mjök fast kyssir
ok hefir munna tvá
sá er á gulli einu gengr?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

Heiðrekr konungr svarar:

„[Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:]
þat er gullsmiðs-hamarr, er gull er með slegit.“

Gestumblindi mælti:

55 35. „Hverr er sá hinn mikli, 5 (15)
er ferr mold yfir,
svelgr hann vötn ok veisur;
glygg hann óask,
en guma eigi,

1. *Ved Gaade 4 (4) stemmer Teksten i* il *mere overens med* 𝔥 *end med* ℜ. 3. il *har* um *for* of; hann fyrrum um farit ℜ. *Ogsaa* u *har* of. 5. sa er hefir ℜ. 6. sa er a gulle einv il; sa er a gullheinu 𝔥2; sa er a gullheine 𝔥1; ok a gulli einu ℜ. 7—8. *Linjerne* Heiðrekr konungr hyggðu at gátu *er ved denne Gaade og ofte i det følgende udeladte i* 𝔥. 13. *Begyndelsen af denne Gaades Opløsning (indtil og med* er með slegit) *har* ilſ *fra* ℌ, *men derpaa tilføie de efter* ℜ hann kveðr hátt — hans gata. 13. *Foran* gullsmiðs *har* 𝔥 einn, *som mangler i* il *og som jeg har strøget.* — gullz smidz i. 13. er il; sem 𝔥. — gulled (*eller* gullid) ilſ. 15. *Ved Gaade 5 (15) grunder Teksten i* ilſ *sig paa* ℜ *med den Undtagelse, at* il *i Strophens anden Linje har* fer, *men ved Gaadens Opløsning har de fulgt* ℌ. 15. mikli, *saa baade* 𝔥 *og* ℜ. 16. ferr (*eller* fer) 𝔥il; lidr ℜ, *hvilket vel er det ældre Udtryk. Der er ikke tilstrækkelig Grund til Omsætningen* er mold ferr yfir, *der allerede er foretagen i Afskrr. af Sæmund. Edda.* 17. *Ogsaa* ℜ *har* uotn, *ikke* uatn. 17. veisur 𝔥, uid ℜ. *Begge Ord give her god Mening.* 18. glygg 𝔥; glug ℜ. 19. guma 𝔥 2; gumna ℜ; doma 𝔥1. — ei 𝔥; eᵗ *d. e.* eigi ℜ.

ok yrkir á sól til saka?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“
„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er myrkvi; fyrir honum sér eigi sæ, en hann hverfr þegar, er vindr kemr, ok megu menn ekki at honum gera; hann drepr skini sólar. En vélasamlega berr þú upp slíkar gátur ok vandmæli, hverr sem þú ert.“

Gestumblindi mælti:

63 36. „Hverr er sá hinn mikli, 6 (23)
er mörgu ræðr,
ok horfir til heljar hálfr;
öldum hann bergr

---

3. 𝔥1 *har her som ved Gaade 2 og oftere* higg *for* hyggðu. 7. mirkvi 𝔥1; myrkui ℜ; miorkvi 𝔦; morkvi 𝔩𝔰; mirkur 𝔥2. 7. sæ, *saa gjættet*] sól 𝔥. *Imod denne Gjætning kan vistnok anføres Teksten i* ℜ: suo at ecki ser firir honum ok eigi sol. *Men* sól *synes dog at maatte være forvansket, fordi det samme, naar* sól *bliver staaende, siden siges ved* hann drepr skini sólar *og fordi* svelgr hann vötn ok veisur *da ikke faar sin særlige Forklaring.* 8. er 𝔥2; ad 𝔥1. 10. *Prosastykket efter* myrkvi *lyder i* 𝔦𝔩 *saaledes*: er firir kiemur, ser ei solin. ryfur þegar er (ed 𝔩) windur kiemur, enn menn megu ecke ad honum giaura. hann drepur skyne sólar (*Sætningen* hann — sólar *mangler i* 𝔩). Enn velasamlega ber þv slyk vanmæle upp (þu upp slijkar gátur 𝔩) hvor sem þv ert. *Teksten hos Ver.* (mirkve, hann drepur skini solar, en vindur hrindur honum, enn ecki menn) *er i* 𝔰 *forandret saaledes, at der istedenfor* mirkve *er skrevet* morkvi er fyrir kemur, sier ei sól þvi *og istedenfor* menn *skrevet* meiga menn ad honum giǫra. 12. *Ved Gaade 6* (*23*) *slutte* 𝔦𝔩𝔰 *sig nærmere til* 𝔥 *end til* ℜ. 12. sa *baade* 𝔥 *og* ℜ, *ikke* sia. 14. ok *baade* 𝔥 *og* ℜ. — horfir 𝔥1 ℜ; hverfur 𝔥2. — ok horfir *er i flere Afskrr. af Sæmund. Edda vilkaarlig forandret til* sér, *vistnok for at der ikke i Linjen skal være tre Ord, som begynde med* h. 15. öldum] høldum 𝔥1; holdum 𝔥2; hauldum ℜ, *hvor* hann *mangler. Jfr.* sá er öldum bergr *Hým.22. Det tykkes mig usandsynligt, at* hölðum *skulde være det rette og at vi her skulde have den Frihed* (*hvorom*

en við jörð sakask,
ef hann hefir sér veltraustan vin?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu."

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þat er akkeri með digrum ok sterkum streng, þat ræðr mörgu skipi; þat hrífr öðrum fleini í jörð, ok horfir sá til heljar, hann bergr mörgum manni. En mjök undrumz ek orðfimi þína ok vitrleik."

Gestumblindi mælti: „Ek em nú ok nálega þrotinn at gátum, en frekr er hverr til fjörsins.

37. Hverr byggir há fjöll, 7
hverr fellr í djúpa dali,

---

jeg har talt i Aarbøger f. nord. Oldk. 1869 S. 255 f.), at et Ord, som begynder med h *foran Vokal, danner Alliteration med et Ord, som har Vokal i Fremlyden.* — ytum heitir (*feilagtig Opløsning af* h' *d. e.* hann) bergur u; ýtum, *der giver Alliteration og god Mening, grunder sig dog her snarere paa Gjætning end paa et gammelt Hskr.* 1. en við 𝔥iluſ; z *d. e.* ok ℜ. — iord ℜ; jordu u; hiørd 𝔥; svord ilſ. 2. *Hskrr. og Udgg. skrive som to Ord* vel traustan. 8—10. *Ved Opløsningen af denne Gaade slutte* il *sig til* 𝔥 *med den Undtagelse, at de ikke har* þat ræðr mörgu skipi; *deres Tekst grunder sig altsaa her paa* ℌ. þat ræðr mörgu skipi *findes derimod i* u (*til hvis Tekst* ſ *her intet bemærker*), *hvor Opløsningen er en forandret Gjengivelse af Teksten i* ℌ. 9. þa *for* sá l (*men ikke* i). 10—11. En mjök — vitrleik *ikke blot i* 𝔥, *men ogsaa i* ilſ. 10. vndrunzt il; undrast 𝔥ſ (*ikke* i). 12. Gestumblindi — þrotinn *baade i* 𝔥 *og* ilſ. 12. ok *mangler ikke i* i. — nalega ilſ; nalegaña 𝔥1; nálégana 𝔥2 (*dette er en nyislandsk Form ligesom* eilífligana *og lign.*). 13. at gátum — fjörsins *i* 𝔥i (*ikke i* 𝔞, *som AR. angiver*). *Efter* þrotinn *har* ſ Og enn mællte Giestur. 14. *Denne Gaade, der er Nr. 7 i* 𝔥, *mangler i* ℜ, *men findes mellem Nr. 35* (*25*) *og 12* (*26*) *i* il (*uden at være tællet med i* i) *og Afskrr. af Sæmund. Edda, ligesaa er den skreven til i* ſ *nederst paa S. 148 i Ver.'s Udg. I* ilſ *er umiddelbart foran skrevet* Gestumbl. (*eller* Gestur) mællte, *hvilke Ord her mangle i* 𝔥. 14—15. *Har de to første Linjer i Strophen Stavrim i sig selv:*

hverr andalauss lifir,
hverr æva þegir?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

hrafn byggir jafnan á hám fjöllum, en dögg fellr jafnan í djúpa dali, fiskr lifir andalauss, en þjótandi fors þegir aldregi.“

„Vandaz mun nú“, segir Gestumblindi, „ok veitka ek nú, hvat fyrir verðr.

47 38. Hvat er þat undra, 8 (7)
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:
höfði sínu vísar
heljar til,
en fótum til sólar snýr?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

Hverr ∾ há *og* djúpa ∾ dali? *eller danner første Linjes* Hverr *og* há *her Stavrim med anden Linjes* hverr *og* fjöll *med* fellr? 8. jafnan á hám fjöllum 𝔥𝔦; há fioll 𝔩𝔰. 9. eirn *feilagtig for* en 𝔰. 11—12. Vandaz — verðr *ogsaa i* 𝔦𝔩 *umiddelbart efter* þegir aldregi. — veitka — verðr *er vel oprindelig Vers; Versformen har kanské været*:

Veitka ek nú,
hvat mér verðr fyrir.

11. *Efter* nú *har* 𝔩 (*men ikke* 𝔦) *feilagtig* ei. 13. *Ved Gaade 8* (*7*) *følge* 𝔦𝔩𝔰 *med* ℜ *i det eneste Ord* (a heluega), *ved hvilket* ℜ *afviger fra* ℌ. 14. *Her og i de tilsvarende Linjer er det oprindelige Udtryk rimelig* sák, *som uselvstændige Papirafskrr.* (𝔞 *og Afskrr. af Sæmund. Edda*) *tildels indsætte; jfr.* ℜ*'s Læsemaade i Gaade 24* (*11*), *L. 1.* 15. derlings durum 𝔩; derlings dyrum 𝔰; döglings dyrum 𝔥 *her og siden, samt* 𝔦; dellings dyrum ℜ *ved Gaade 9* (*5*) *L. 3.* 17. heljar til] heliu til 𝔥; a heluega ℜ.

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þat er laukr, höfuð hans horfir í jörð, en blöðin í lopt.“

Gestumblindi mælti:

45 39. „Hvat er þat undra, 9 (5)
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:
ókyrrir tveir
andalausir
sáralauk suðu?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
smiðbelgir eru þat, þeir hafa vind en øngvan anda.“

Gestumblindi mælti:

40. „Hvat er þat undra, 10
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:
hvítir fljúgendr
hellu ljósta,

---

4. *Ved Opløsningen af denne Gaade følge* 𝔦𝔩𝔰 *med* 𝔥 *med den Undtagelse, at de har* jörðu (*hvilken Læsemaade er laant fra* ℜ) *og* lauks (lauk 𝔩) blöðin. 6. *Ved Gaade 9* (*5*) *og dens Opløsning grunder Teksten i* 𝔦𝔩𝔰 *sig paa* ℜ. *Dette er ogsaa Tilfældet ved de fleste Gaader i det følgende, og jeg bemærker det ikke ved hver enkelt; men derimod udhæver jeg udtrykkelig, hvor* 𝔦𝔩𝔰 *har en Gaade og dens Opløsning i Overensstemmelse med* 𝔥 *og afvigende fra* ℜ. 9. okyrrir 𝔥1; okyrir 𝔥2; okirrir 𝔲; okuikuir ℜ. ókyrrir (*som forklares ved* þeir hafa vind) *danner en god Modsætning til* andalausir, *medens der derimod ingen Grund er til at tilføie* andalausir, *naar der staar* ókvikvir; *derfor er vel* ókyrrir *eller* ókvirrir (*i Hauksbók skrives* kvirrir, *se S. 222 L. 29*) *det oprindelige.* 11. sudur 𝔥2 *feilagtig.* 17. smiðbelgir 𝔥2 ℜ; smidiu belgir 𝔥1 𝔰. 19. *Gaade Nr. 10 og dens Opløsning findes kun i* 𝔥.

en svartir í sand grafask?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

smækkaz nú gáturnar, en þat er hagl og regn, því at hagli lýstr á stræti, en regnsdropar søkkvaz í sand ok sœkja í jörð.“

Gestumblindi mælti:

41. „[Hvat er þat undra, 11
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:]
svartan gölt ek sá
í sauri vaða,
ok reisat hánum burst á baki?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er tordýfill, ok er nú mart til tínt, er tordýflar eru ríkra manna spurningar.“

---

7. smæckast 𝔥2; smættast 𝔥1. ℜ *har* smækaz nu gaturnar *efter Gaade Nr. 16* (*8*) *om* hrafntinna. 8. regnsdropar 𝔥2; regndropar 𝔥1. 8. søckvast 𝔥1; søckva 𝔥2. 11. *Gaade Nr. 11 og de derefter følgende prosaiske Stykker findes kun i* 𝔥. 11—13. *Linjerne* hvat er þat — durum *mangle her i* 𝔥 *og ere tilsatte efter Formodning. Man kunde synes, at* ek sá *i Strophens 4de Linje talte imod at tilsætte disse Linjer; men de er dog nødvendige til Fuldstændiggjørelse af Strophen, da alle de omstaaende Stropher har disse 3 indledende Linjer. At først Gaade 17 gjør Afvigelse heri, vise de foran Gaade 17* (*9*) *staaende prosaiske Ord.* 16. reisat hánum burst] reis honum ei bust 𝔥. 22. tordýfill] torfdyfill 𝔥1; torfdyfell 𝔥2. 22. tordýflar] torfdyflar 𝔥.

Gestumblindi svarar: „Frest eru böls bezt, en margr maðr vill at meira leita, ok séz því sumum yfir; sé ek nú ok, at allra útfœra verðr at leita.

66 42. Hvat er þat undra, 12 (26)
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:
tíu hefir tungur,
tuttugu augu,
fjóra tigu fóta,
ferr hart sú vættr?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þar sáttu sú, ok váru í henni níu grísir.“

Lét þá konungr drepa súna, ok váru í henni níu grísir, svá sem Gestumblindi hafði sagt; þá mælti konungr: „Eigi veit ek nú, nema vitrari eigi hlut í, ok eigi veit ek, hvat manna þú ert.“

Gestumblindi segir: „Slíkr em ek, sem þú mátt sjá, ok vilda ek gjarna þiggja líf mitt ok vera lauss af þessum þrautum.“ Konungr svarar: „Upp skaltu nú bera gátur, þar til er þik þrýtr, ella mik at ráða.“

Gestumblindi mælti:

43. „Hvat er þat undra, 13
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:-

---

1. frest 𝔥1; fyrst 𝔥2. 1. bezt *skrevet* best *i* 𝔥; *saa har Ordet her vistnok ogsaa været udtalt, saa at det har dannet Rim med* frest. *Andensteds findes Ordsproget i den vistnok mindre oprindelige Form* frest eru ills bezt. 7—9 *Tallene udtrykkes ved Taltegn i Hskrr.* 10. ferr hart 𝔥; fram lidr 𝔑. 18. svá *mangler i* 𝔥2. 19. nu nema vitrir eige nu hlut 𝔥2. 21. em 𝔥1; er 𝔥2. 22. giarnan̄ 𝔥1; giarnan 𝔥2. 23. nú *mangler i* 𝔥2. 26. *Gaade Nr. 13 og dens Opløsning findes kun i* 𝔥.

ofarlega flýgr,
arnhljóð gellr,
harðar ro, hilmir! [greipr]?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

ör er þat“, segir konungr.

Gestumblindi mælti:

46 44. „Hvat er þat undra, 14 (6)
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:
fœtr hefir átta
en fjögur augu,
berr þat ofar kné en kvið?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

Heiðrekr konungr svarar: „Er nú bæði, at þú hefir höttinn síðan, enda sér . þú niðr undan fleira en flestir menn aðrir, er þú hugsar hvert skrípi jarðarinnar: en þat er köngurváfa.“

---

1. ofarlega, *indsat efter Formodning af Svend Grundtvig*] ovarlega 𝔥; úvarliga *P.* 2. arnhljóð, *indsat efter Gjætning med Tvil*] armlod 𝔥. *Med* arnhljóð „*Ørnelyd*“ *jfr.* vápnhljóð. 3. harðar ro, hilmir! greipr, *indsat efter Gjætning med Tvil*] hard*ar* eru hillm: 𝔥. *Dog er det ørkesløse* hilmir! *neppe det rette Udtryk. Istedenfor* greipr *kunde man formode* klœr. harðar eru hilmi *P.* — *Svend Grundtvig formoder* harðir ro hilmis dómar *og finder deri en Hentydning til Kongens Ord straks foran* (Upp skaltu — at ráða). *Men denne Formodning rammer neppe det rette, ti man venter, at ogsaa denne Linje særlig vedkommer Gaaden om Pilen.* 15. en (*skrevet* enn) *baade* 𝔥 *og* ℜ. — fiogur augu 𝔥2 *og* ℜ; augu iiij 𝔥1. 16. berr þat 𝔥; ok ber ℜ. 19—22. *Stykket* Er nú bæði — jarðarinnar: en *findes kun i* 𝔥. 19. er 𝔥2; oc er 𝔥1. 20. höttinn] hattinn 𝔥1; hattenn 𝔥2. 21. huxar sydann hvort 𝔥2.

Gestumblindi mælti:

45. „Hvat er þat [undra], 15
er [ek úti sá
fyrir Dellings durum]:
lýðum lýsir
lönd öll yfir,
ok keppask um þat vargar ávalt?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er sól, hón lýsir lönd öll ok skínn yfir alla menn; en Skalli ok Hatti heita vargar, þat eru úlfar, er annarr þeira ferr fyrir, en annarr eptir sólu.“

Gestumblindi mælti:

48 46. „Hvat er þat undra, 16 (8)
er ek úti sá
fyrir Dellings durum:
horni harðara,

---

2. *Gaade Nr. 15 og dens Opløsning kun i* 𝔥. 2—4. *Istedenfor* undra er ek úti sá fyrir Dellings durum *har* 𝔥 *kun* er; *men de tre indledende Verslinjer er her nødvendige for at faa Strophen fuldstændig, og de forudsættes her af Ordene:* Eða kantu eigi á annan veg gátur upp at bera en hafa hit sama upphaf at *efter Gaade Nr. 16* (*8*). 6. lönd öll yfir, *saaledes ændret efter Formodning; jfr. Svaret*] en loge gleipir 𝔥; *dette lader sig ikke forsvare ved at forstaa* loge *om Surts Luer i Ragnaraak. Svend Grundtvig formoder*: en loga gleypir *„Solen opsluger, fordunkler Ilden.“* 14. Skalli oc Hatti 𝔥1; Skalle oc Hatte 𝔥2. *Rettere* Sköll (*oprindelig* Skoll) ok Hati *Grímn. 39 og Edda I, 58. Men jeg har ikke villet forandre Navneformerne i* 𝔥, *da de finde Tilknytning andensteds og vistnok allerede stod i* ℌ. Skalli *er Jaatunnavn Edda I, 550, og dermed jævnfører Egilsson Navnet* Skalle *paa det Trold, som efter et Sagn skulde fuldføre Trondhjems Domkirke mod at faa Sol og Maane som Løn; Navneformen* Hatti *har ogsaa Uppsala-Edda.* 15. fer 𝔥, *ikke* fram.

hrafni svartara,
skjalli hvítara,
skapti réttara?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þú sátt hrafntinnu, ok skein á sólargeisli, er lá í einu húsi. Eða kantu eigi á annan veg gátur upp at bera en hafa hit sama upphaf at, þar sem mér virðiz þú fróðr maðr?“

Þá mælti Gestumblindi:

49 47. „Báru brúðir 17 (9)
bleikhaddaðar,
ambáttir tvær
öl til skemmu;
vara þat höndum horfit
né hamri klappat
þá er fyrir eyjar útan
örðigr ker gørði.

2—3. ℌ *har* skjalli hvítara *efter* skapti réttara. skilldi huitara skapti retara ℜ. *Ogsaa* u *har* skiallj. *Linjernes Orden i* ℌ *har jeg forandret efter* ℜ, *da* skjalli hvítara *naturlig hører sammen med* hrafni svartara; skjalli *er vist rettere end* skildi, *jfr. Edda I, 76:* svá hvítir sem hinna sú er skjall heitir, er innan liggr við eggskurn. 10—12. Eða kantu — fróðr maðr *kun i* ℌ. 10. eigi] ecci ℌ. 14. brúðir, *saa baade* ℌ *og* ℜ. 17. *For* öl *har* u adur, *hvilket vist kun er Forvanskning, ligesom* u *overhoved har denne Gaade i meget forvansket Form.* 18. var a þ' (þad) ℌ; varat þat a *og Afskrr. af Sæmund. Edda;* ei uar þat ℜ. 18. hördum *feilagtig* ℌ2 *alene.* 19. hamri *baade* ℌ *og* ℜ. 19. at klappat ℜ. 20. þa er ℌu; þo uar ℜ. 20. fyrir eyjar útan *efter baade* ℌ *og* ℜ. 21. ker] sa er ker ℌ; sa er ℜ. *Jeg forbinder Ordene saaledes:* þat ker vara höndum horfit né hamri klappat, þá er örðigr gørði [þat] fyrir útan eyjar. — vara — klappat *kan ikke henvise til* öl;

Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!"

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat eru æðar tvær þær er eggjum verpa; eggin eru eigi ger með hamri né höndum, en þjónustumeyjar báru ölit í eggskurninni."

Gestumblindi mælti:

„Liðs verðr sá at leita er lítið sax hefir ok mjök er fáfróðr, ok vilda ek enn tala fleira. Eða

50 48. hverjar ro þær rýgjar 18 (10)
á reginfjalli,
elr við kván kona,
mær við meyju
mög of getr,
ok eigut þær varðir vera?

---

heller ikke kan dette, som det i AR. forklares, være af ölr *masc. Oretræ, men maa være Intetkjønsordet.* 7. nie 𝔥1; edur 𝔥2. 8. eggskurninni] eggskurminne 𝔥1; eggskurmenne 𝔥2, *hvilket er en nyere Form.* 9—11. *Stykket*: Gestumblindi mælti: „Liðs — fleira. Eða *findes kun i* 𝔥. 10. *Egentlig er:*

Liðs verðr sá at leita
er lítið sax hefir

et Par Verslinjer. 10. Liðs *efter Formodning af Svend Grundtvig*] lidar 𝔥. 12. ro, *saaledes rettet i Afskrr. af Sæmund. Edda*] eru 𝔥 *og* ℜ. 13. reiginn fialli 𝔥1; reigenn fialli 𝔥2; regiɴ fialli ℜ. 14. *For* kona *har* 𝔥2 *feilagtig* kvona. 15. ℜ *har forvansket* þar til er *istedenfor* mær við meyju *som* 𝔥 *og Afskrr. af Sæmund. Edda har.* 16. of 𝔥 1, 𝔟 *og* 𝔠 (*der inde i Teksten har* ma'gom); ef 𝔥2; um ℜ. 17. ok eigod þær uarder uera ℜ; oc eigu (eige 𝔥1) þær þess vardar ad vera 𝔥, *hvormed* 𝔥*'s Tekst i Gaade Nr. 22 stemmer overens.* at *tør vistnok ikke forklares som „dertil" (til at avle en Søn), men er vel fremkommet ved en Misforstaaelse af* vera *som Verbum. I* þess *kan jeg slet ikke finde nogen Mening; det er maaské forvansket af* þar, *som* ℜ *har i den Gaade, der i* ℜ *er Nr. 20. Dette støttes ved at* 𝔟 𝔠 (*Afskrr. af Sæmund. Edda*) *her har*: oc eigo þęr þar verþir (verþar 𝔟) vera.

Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat eru fjallhvannir tvær saman, ok rennr upp hvannkálfr í milli þeira.“

Gestumblindi mælti:

53 49. „Hverjar ro þær drósir, 19 (13)
er um sinn dróttin
vápnalausar vega;
enar jörpu hlífa
alla daga,
en hinar fegri fara?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu.“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er hneftafl; töflur drepaz vápnalausar um hnefann, ok fylgja honum enar rauðu.“

---

6. eru ḫ1; er ḫ2. 7. i mille ḫ1; a millum*m* ḫ2. ℌ *har vel havt* i millim. 9. ro, *saa rettet med* bcd] eru ḫℜ. 9. brúðir ḫ *og* ℜ. *Ordet maa vel være forvansket, da Stavrim mangler. Rimelig er det rette* drósir, *som* u *samt* bcd *har, snarest efter Gjætning, og som er optaget af de fleste, Udgivere.* snótir (∾ sinn) *er muligt, men ligger fjærnere.* 10. um *mangler i* ℜ. *Ogsaa* u *har* vmm. 11. vopna lausar ḫ *samt* cd; vopnlausar u *og* b; uðpnlavsan ℜ. 11. vega ḫℜ. *Jeg formoder* vegask, *jfr. Lokasenna 18; dertil passer bedre* drepaz *i Opløsningen.* 12. jörpu] jorpsku ḫ1, jørpsku ḫ2; iarpari ℜ. — hlifa ℜ, lifa ḫ. 13. ℜ *har* um *foran* alla, *hvilket er bedre.* 14. fegr*i* far*a* ℜ; fegr frya ḫ2; feg frija ḫ1; fegri fria u. f a *er feilagtig bleven læst som* f a. 20—21. *Opløsningen ligedan i* u, *kun* vopnlausar *og* raudu honum *feilagtig for* ok fylgia — rauðu. 20. neftafl ḫ; hneftafl lu; hnettafl ℜ; hnetafl i. 20. nefann ḫ1; nefan ḫ2; hnefann ℜ. 21. hm̄ ḫ2 *d. e.* honum (*i Randen rettet til* hn̄e, *men neppe med samme Haand*); hn̄e ḫ1.

58 50. „Hverjar ro þær leikur, 20 (18)
er líða lönd yfir
at forvitni föður;
hvítan skjöld
þær á vetrum bera,
en svartan um sumar?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þat eru rjúpur.“

Gestumblindi mælti:

---

1. ro, *saa rettet med* cd] eru hR. 2. er fara land yfir u *alene.* fara *kunde med Hensyn til Alliterationen synes bedre end* líða, *men grunder sig dog neppe paa noget gammelt Hskr.; jfr. Anmærkn. til Gaadens 5te Linje.* 3. at forvitni föður h; *denne Linje mangler i* R. *De Hskrr. af „Sæmundar Edda“, som indeholde Gestumblindes Gaader med versificerede Opløsninger, har* ok leika at muni mart, *hvilket St. Bj. og følgende Udgg. har optaget; men denne Linje er sikkerlig tildigtet til* R*'s Tekst i ny Tid uden traditionel Støtte.* 5. *Udgg. henføre* þær *til foregaaende Linje.* 5. a h; um R. — vetrum h; uetr R. vetr *kan være det rette Udtryk og danne Alliteration med* hvítan, *ligesom Hamð. 28* verr *og* víðfrægi *med* hvöttumk. *Eksempler paa, at* hw *i Oldengelsk og Oldsaksisk kan danne Alliteration med* w, *anfører Heyne Beówulf 2den Udg. Anmærkn. til 2298 f.* — haust u (*ikke, som Fas. angiver,* i, *der har* vetur) *og efter St. Bj. Erichsens Hskr.; men da* u *mangler Gaadens 3dje Linje ligesom* R, *saa maa dens Tekst her stamme fra* R *og* um haust *vistnok være en Forandring, som for Alliterationens Skyld er foretagen uden Hjemmel i et gammelt Hskr.* (*ligesom* hvítan *i* cd *for Alliterationens Skyld er forandret til* vitann); haust *giver heller ikke god Modsætning til* sumar. *Cod. AM. 738 fol. forma oblonga, som har Gaaderne efter den Redaction, som grunder sig paa* R, *har* um hávetur. *Dette er jeg ligeledes tilbøielig til at antage for en Forandring af* um vetr, *der er foretagen for Stavrimets Skyld, skjønt Muligheden af, at den restituerer det oprindelige, ikke kan benegtes. Maaské er Læsemaaden* haust *nærmest opstaaet af* hávetr. — bera R; við síðu bera h *feilagtig.*

59, 1—3 51. „Hverjar ro þær snótir, 21 (19, 1—3)
er ganga syrgjandi
at forvitni föður;
60, 4—5 hadda bleika hafa þær (20, 4—5)
enar hvítföldnu
61, 6 ok eigu í vindi at vaka? (21, 6)
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þat eru bylgjur, er heita Œgis meyjar.“
Gestumblindi mælti:

60, 1—3 52. „Hverjar ro þær meyjar, 22 (20, 1—3)
er margar ganga saman
at forvitni föður;
59, 4—5 mörgum hafa manni (19, 4—5)
þær at meini komit,
60, 6 ok eigut þær þar varðir vera? (20, 6)

---

1. ro, *saa rettet med* 𝔟𝔠𝔡] eru 𝔥ℜ.—þær *baade i* 𝔥 *og* ℜ. 2. *Efter* ganga *tilføier* ℜ margar. *At omsætte Tekstens Ord til* er syrgjandi ganga *med Afskrr. af Sæmund. Edda er ikke nødvendigt.* 3. ad f. f. 𝔥; at fóruitni faþur ℜ. 5. h^{a} ℜ *d. e.* hafa; hv^{o} 𝔥1 *d. e.* hvor; hvórjar eru 𝔥2; *jfr. Gaade 23* (*24*). 5. hvitfalldodo ℜ. 6. og eiga i vindi ad v^{c}a (*d. e.* vaca) 𝔥1; ok eiga i vinde ad vaxa 𝔥2, *men i Randen staar* vaca *som Rettelse til* vaxa. *Efter* hvitfalldodo *har* ℜ ok eigo þer þar uarder uera, *men Gaaden* hueriar eru þer eckior *o. s. v. slutter i* ℜ *med*: ok eigu þer i uindi uaka. 14. ro, *saa rettet med* 𝔠𝔡] eru 𝔥ℜ. 15. margar ganga 𝔥; ganga margar ℜ. 16. at foruitni faþur ℜ; ad f. f. 𝔥2; ad f^{i}da før 𝔥1; *jfr. Gaade 23* (*24*), *L. 3.* 17. hafa manne 𝔥u; monnum hafa ℜ. 18. komid 𝔥1u; komed 𝔥2; ordit ℜ, *som vel er det oprindeligere Udtryk.* 19. ok eigut þær þar varðir vera, *saaledes gjættet efter* ℜ*'s Tekst i Gaade Nr. 18* (*11*)] og eiga þær þess vardar (varar 𝔥2) ad vera 𝔥 *her. Efter* meini ordit *har* ℜ: uid þat muno þer sinn

Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!"

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
en þetta eru bárur sem áðan."

Gestumblindi mælti:

64 53. „Hverjar ro þær brúðir, 23 (24)
er ganga brimserkjum í
ok eigu eptir firði för;
harðan beð hafa þær
enar hvítföldnu
ok leika í logni fátt?

---

alldr ala (*hvilket synes rettere*), *efter* hvitfa/lldodo *derimod:* ok eigo (*ikke* eiga) þer þar uarder (*ikke* verðir) uera. *Man tør, saavidt jeg skjønner, ikke tænke paa:* ok eigu þær þar varðir at vera. — *Gaade Nr. 21 i* 𝔑, *hvilken i sin Helhed mangler i* 𝔥, *lyder:*

hueriar eru þer eckior
er ganga allar saman
at foruitni fa/þur
sialldan bliþar eru þer
uid seggia lid
ok eigu þer i uindi uaka
H. k.

og Svaret er: þat eru Ægis eckior sva heita a/lldur. — *Den sidste af de tre Gaader om Bølgerne har i Ver.'s Udg. følgende Form:* Huoriar eru þær snotir, er ganga syrgiandi, ad forvitni faudurs, hadda hafa þær bleika, oc eru huijtfalldnar: ey munu þær varder vera. *Til denne Tekst er i* ſ *følgende Rettelse skreven til:* hadda bleika hafa þær enu hvitfolldudu (*efter* 𝔑). *Svaret begynder* ſ *saaledes:* Nu mun þig þrióta vandmælinn, er þu ber þrisvar upp gátu um hinn sama lut, en þó er god gáta þin o. s. v. *Hvorfra denne Tilføielse stammer, tør jeg ikke afgjøre;* ℌ *kan ikke vel være Kilden, men mulig er Ordene tilføiede uden traditionel Hjemmel.* 8. ro, *saa rettet med* 𝔟𝔠𝔡] eru 𝔥𝔑. — þær *baade i* 𝔥 *og* 𝔑. 9. ganga brimserkiom i 𝔥; j brinserkium vada 𝔲; ganga i brimskerum 𝔑 *feilagtig.* 10. eigu] eiga 𝔥𝔑. 10. firdi 𝔥1𝔑; fride 𝔥2. 11. hia *alene* 𝔥2 *feilagtig for* hafa. — þær *baade* 𝔥 *og* 𝔑. 12. huitfa/lldudu koɴur 𝔑.

Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat eru enn Œgis meyjar, ok förlaz þér nú mjök framburðrinn, ok muntu nú vilja þola dóm spekinga.“

Gestumblindi segir: „Tregr em ek þess, en þó væntir mik, at þar komi nú skjótt.

51 54. Fara ek sá 24 (11)
foldar moldbúa,
á sat nár á ná;
blindr reið blindum
brimreiðar til,
jór er andarvani.
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

6—9. *Det prosaiske Stykke kun i* 𝔥. 8. segir] s. 𝔥. — tregur 𝔥. *Stod istedenfor dette Ord, som de sene Afskrr. her har, i* ℌ travðr? 9. þar 𝔥1; þad 𝔥2. 10. *De tre første Linjer af Gaaden Nr. 24 (11) anføres som Eksempel paa Gaade i Málskrúðsfræði (Sn. Edda II, 180), uden at det der siges, hvortil de høre; af Málskrúðsfræði haves to Hskrr. cod. Worm. og cod. AM. 748.* 10. eg sá 𝔥2, ek sá *cod. Worm. og cod. AM. 748;* ek søg ℜ (*d. e.* ság, sák); sá eg 𝔥1; er ec sa 𝔲. 11. molld kúa 𝔥1 *feilagtig for* moldbúa; *af hin Læsemaade er vistnok* moldauka *i* 𝔟𝔠 *en Forandring.* 12. *For første* á *har* 𝔞𝔟𝔠 *indsat* ok (og). 12. nár *cod. AM. 748 og efter St. Bj. Erichsens Hskr.;* naðr (*eller* nadur) 𝔥1ℜ *cod. Worm., deraf er* madur 𝔥2 *Forvanskning.* nár *maa være det rette, ti* naðr *vilde allerede i Spørsmaalet give en Oplysning, som kræves af den gjættende.* 12. nai ℜ *for* ná. 14. brunrejdar 𝔥2 *feilagtig.* 15. þa iór þar andar uanr ℜ. þa, *som* ℜ *har, er kanské forvansket af* sá, *som Afskrr. af Sæmund. Edda har; i AR. foreslaaes* þó. var *i* ℜ *synes bedre end* er.

þar komtu at á einni, ok rak ísjaka eptir ánni, ok lá þar á dauðr hestr ok á hestinum einn dauðr ormr, ok bar þar blindr blindan, er þeir váru þrír saman."

Gestumblindi mælti:

56 55. „Hvat er þat dýra, 25 (16)
er drepr fé manna
ok er járni kringt útan;
horn hefir átta,
en höfuð ekki,
ok rennr, er [renna] má?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!"

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er húnn í hnefatafli, hann heitir sem björn, hann

---

1. komtu] komstu 𝔥. 2. 𝔑 *har:* ok a͡rn da͡þan a hestinum, *hvor* a͡rn *er Skrivfeil for* orm, *hvilket godtgjøres af norske Gaader fra Nutiden.* 3. blindur blindur blindann 𝔥1. 5. Hvat *baade* 𝔥 *og* 𝔑. 7. ok er járni kringt *saa* 𝔥; *for* kringt *har* 𝔑 *feilagtig* kringr. — útan *baade* 𝔥 *og* 𝔑. u *har for denne Linje kun* krinkt vtann. 10. *Oprindelig vel* renn. — er renna má, *saa gjættet, jfr.* þegar er honum er kastat *i Opløsningen*] sem hann má 𝔥; ok fylgia þui margir miok 𝔑. 16. hnefatafli] nefntafli 𝔥1; nefntafle 𝔥2; hnetiafli 𝔑; hnetafle i; hnefatafle 𝔱𝔩𝔟; hneftabli *Var. i* 𝔠𝔡; hnottabli 𝔠𝔡. *Man har ment, at* hneftafli *eller* hnefatafli *her ikke kan være det rette, fordi det Spil, hvorom her handles, er et andet end det, som under Navnet* hneftafl *skildres i Gaade 19* (*13*). *Man har her i Gaade 25* (*16*) *villet indsætte* hnettafli *eller* hnottafli *og forklaret dette Navn som aldeles forskjelligt fra* hneftafli, *medens det derimod skulde have sin Grund deri, at Spillet fra først af blev spillet med Nødder. Se navnlig Skýrsla um forngripasafn Íslands 1863—1866, hvor S. 40 nogle paa Island fundne gamle Brikker, som henføres til* „hnettafl" (*der skal være* refskák, „*Hund og Hare*"), *siges at være meget lige Nødder af Form. Jeg har ikke turdet slutte mig hertil, fordi de gamle Haandskrifter bestemt*

rennr, þegar er honum er kastat.“

Gestumblindi mælti:

57 56. „Hvat er þat dýra, 26 (17)
er Dönum hlífir,
berr blóðugt bak
en bergr fírum,
geirum mœtir,
gefr líf sumum,
leggr við lófa
lík sitt gumi?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

---

synes at vidne om, at hnettafl *kun er en forandret Form af det enstydige* hneftafl *eller* hnefatafl: *saaledes har ved Gaade 19* (*13*) ℜ hnettafl *for* hneftafl; *ved Gaade 25* (*16*) *har* ℜ hnetiafli, 𝔥 nefntafli *i Krókarefs s., hvor Markússons Udg. Cap. 10 har* hnottabl, *har Kjøb. Udg. 1866 S. 22* hneftafl; *i Gullþór. Cap. 14 har Maurers Udg.* hnettafli, *medens Egilsson deraf anfører* neftafli. (*Hverken paa de to sidstnævnte Steder eller Grett. S. 161 og Flat. I, 163 kan sees, om* hnettafl *betegner samme Spil som det, hvorom Gaade 25* (*16*) *handler.*) *Desuden véd man intet om, at et Spil, som kaldtes* hnettafl, *blev spillet med Nødder. Endelig kunde der med samme Bret og tildels med samme Brikker spilles forskjellige Spil; derfor synes det muligt ved Gaade 25* (*16*) *at beholde samme Navn* hnefatafl *eller* hneftafl (*med Sideformen* hnettafl) *som ved Gaade 19* (*13*). *Formen* hnottafl *findes, saavidt jeg véd, ikke i noget gammelt Hskr.* 1. er *mangler i* 𝔥; *jfr. Opløsningen af Gaade 5.*

3. Hvat *baade* 𝔥 *og* ℜ. 4. er Daner skeiña (*eller* skema? *i Opløsningen tydelig* skeina) u *neppe med gammel selvstændig Hjemmel.* 6. en bergr fírum, *saa baade* 𝔥 *og* ℜ. 7. geirum mætir ℜ, *mangler i* 𝔥. 8. sumum 𝔥u; firum ℜ *feilagtig. Der synes ikke at være tilstrækkelig Grund til at forandre* sumum *til* svinnum *eller* fimum. 9. lofa ℜ; lofda 𝔥. 10. lik ℜ; líf 𝔥. 10. gumi, *saa baade* 𝔥 *og* ℜ. *Den indre Side af Skjoldet synes i Gaaden at kaldes det underlige Væsens* lófi (*modsat* bak *i Forveien*). *Udgg. optage* guma, *som* uobcð *har vistnok kun efter Formodning. Men denne Læsemaade synes ikke at passe, ti den, som holder Skjoldet, berører dette ikke med den indvendige Haandflade* (lófi), *men med Haandbagen.*

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er skjöldr, hann bergr mörgum, hann berr opt blóðugt bak."

Gestumblindi mælti:

62 57. „Mjök varp forðum 27 (22)
nösgás vaxin,
barngjörn sú er bar
bútimbr saman;
hlífðu henni
hálms bitskálmir,
þó lá drykkjar
drynhraun yfir.
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!"

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

---

7. Miok 𝔥1ℜ; Miög 𝔥2. Nog 𝔟 *og som Variant* 𝔠𝔡, *hvilket St. Bj. og følgende Udgg. har op taget; men dette er sikkert en for Stavrimets Skyld foretagen Forandring, som ingen gammel Hjemmel har. Adverbialformen* nóg *kjendes først fra senere Tid; her maatte det have hedt* nóga *eller snarere* gnóga. — Nær 𝔲; *men dette giver, saavidt jeg ser, her ikke Mening og er vist ligeledes en vilkaarlig Forandring.* 7. varp, *saa ændret efter Gjætning*] var 𝔥, uar ℜ. varp *danner Alliteration med* vaxin. — fyrre fordum 𝔥2 *feilagtig*; fyrri 𝔟 *og som Variant i* 𝔠𝔡; fyrer 𝔠𝔡. 8. na*s* gas uaxin ℜ; nos gásvaxin̄ 𝔥1; nos gasvaxen̄ 𝔥2. *Udgg. sætte ikke Komma efter* vaxin, *derimod efter* barngjörn. 12. halms bit ℜ; halmbitz 𝔥1; halmbits 𝔥2. 14. dryn hra*v*n ℜ; drinraun 𝔥2; drunraun 𝔥1. *Forvanskning er* drynkvorn 𝔣; *i* 𝔲 *er skrevet* drickiar dyran̄ (*neppe* dyraū), *men dette er overstrøget, og med anden Haand er i Randen skrevet* drinhuarn dyra. — hraun *støttes her ved Udtrykket* góma hraun *om Munden i Skáldhelga rím. 5, 27.* drynraun *Oxford. Ordb.;* drynhrönn *P.*

þar lá önd á eggjum millum nauts kjálka, er þú hálms bitskálmir kallar, en drynhraun hausinn, en bútimbr hreiðrit."

[Gestumblindi mælti:]

67 58. „Fjórir ganga, 28 (27)
fjórir hanga,
tveir veg vísa,
tveir hundum verja,
einn eptir drallar
ok optast óhreinn.
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!"

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er kýr: hón hefir fjóra fœtr ok fjóra spena, tvau horn ok tvau augu, en halinn drallar eptir."

Gestumblindi mælti:

54 59. „Hverr er sá hinn eini, 29 (14)
er søfr í ösku grjá
ok er af grjóti einu gørr,
föður né móður

---

1. hálms bit] halmbitz 𝔥u. 2. drunraun 𝔥; drinhuarn u. 5—6. fiorer hanga íííí ganga ℜ. *Afskrr. af Sæmund. Edda har Linjerne i samme Orden som* 𝔥. 8. verja] veriast 𝔥1; verjaz 𝔥2; uarda ℜ. 10. *Umiddelbart efter* drallar *har* 𝔥 ok optast óhreinn, ℜ ok iafnan helldr sa/rugr. saurugr *er vistnok her oprindeligere end* óhreinn. 20. sefur 𝔥; sefr ℜ. 20. ösku grjá, *saa forandret med Tvil*] øsku grúa 𝔥; a/sg^{v}a ℜ *d. e.* a/sgrva. *Adjektivformen* grjá *i Grott. 2 og 10. Formen* ösgrúa *kunde støttes ved Jaatunnavnet* Ösgrúi *i Sn. E. I, 550* (Osgrue *cod. 757*, avsgrvi *cod. reg.*, ausgrvi *1eβ*, ǫsgrvi *748*), *men hvorledes den her skulde kunne give passende Mening, skjønner jeg ikke. Egilsson og Oxford. Ordb. forklare* grúi *som* grúfa, *norsk* grúva, *men dette er fra Formens Side neppe muligt.* grúi *Vrimmel passer her ikke i Betydning.* 21. ok *baade i* 𝔥 *og* ℜ. — er *mangler i* ℜ. 21. eru *for* einn 𝔥1 *feilagtig.* — giør 𝔥2; gier 𝔥1; gior ℜ. 22. ne ℜ; og 𝔥.

áat sá enn fjárgjarni,
þar mun hann sinn aldr ala?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!"

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þat er fólginn eldr á arni er drepinn er við tinnu."

Gestumblindi mælti:

60. „Hest sá ek standa, 30
hýddi meri,
dúði dyndil,
drap hlaun und kvið;
ór skal draga
ok í optað góða stund.
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!"

---

1. áat] ugad 𝔥1; eigad 𝔥2; a ℜ. *Ogsaa Formen* á *vilde kunne passe her.* 1. fagr giarni ℜ *feilagtig; dette er dog kanské ikke en Forvanskning af* fjárgjarni, *som* 𝔥 *har, men af* fárgjarni. u *har snarest efter Gjætning* fargiarni. 2. *Jfr. Linje 6 i Gaade 20 i* ℜ. 10. *Gaade Nr. 30 og dens Opløsning findes kun i* 𝔥. 10. *Oprindelig vel* sák. 11. hídde mere 𝔥1; hydde mañe 𝔥2. 12. dude 𝔥2; daudt 𝔥1. — dyndil] dindil 𝔥1; dindel 𝔥2. 13. hlaun] laun 𝔥. — und 𝔥1; und*ir* 𝔥2. 14. or 𝔥2; ør 𝔥1. 15 ok í optað, *saa indsat med Tvil*] og giopta ad 𝔥1; oc giöpta ad 𝔥2. *En Islænding har meddelt mig den Forklaring, at* gjöpta *skal være det isl.* gjökta (*Præs.* gjöktir) *hænge og dingle, hænge løs (som en Tand, eller som en Dør, hvis ene Hængsel er i Ulage). Men* gjökta *giver her ikke Alliteration og, saavidt jeg sér, heller ikke rigtig Mening. Et intransitivt Verbum vilde neppe kunne staa her copuleret med* draga; *og* ór *kræver sin Modsætning* í, *ligesom* upp *og* ofan *i Opløsningen er modstillede hinanden.* optað = optat, opt þat, *jfr.* líttat, eittat *Mág. S. 103,* kyrtat *Sn. E. II, 128 Dog har jeg ellers ikke seet at* (þat) *brugt saaledes ved andre Adverbier end de, som er Intetkjønsformer af Adjectiver. Eller* ok í op þat?

Þá svarar konungr: „Þessa gátu skulu ráða hirðmenn mínir.“ Þeir gátu margs til ok eigi fagrs mjök; þá mælti konungr, sem hann sá, at þeir gerðu ekki at: „Hest þann kallar þú línvef, en skeið meri hans, en upp ok ofan skal hrista vefinn.“

Gestumblindi mælti:

52 61. „Hverir ro þeir þegnar, 31 (12)
er ríða þingi at
ok eru sextán saman;
lýði sína senda þeir
lönd yfir
at byggja bólstaði?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þat er tafl Ítreks konungs.“

Gestumblindi mælti:

65 62. „Sá ek á sumri 32 (25)
sólbjörgum á
verðung vaka
vilgi teita;

---

4. *Foran* Hest *burde vel indsættes Linjerne:* Góð er gáta — þeirar. 4. mere 𝔥1; mane 𝔥2. 7. ro, *saa forandret med Afskrr. af Sæmund. Edda*] eru 𝔥ℜ. — þeir *baade i* 𝔥 *og* ℜ. 9. ok eru sextán saman 𝔥; *dette Udtryk er her mere charakteristisk end* sattir allir saman *i* ℜ *og derfor vistnok mere oprindeligt.* 10. lydi 𝔥1; lyde 𝔥2; liþi 𝔟; lyda ℜ. 21. sólbjörgum á] solbiorgom i 𝔥 *samt Afskrifter i Sæmund. Edd.;* solbiorg of á ℜ; selbiorgum a 𝔲. 22. verðung vaka 𝔥𝔟𝔠𝔡; verþung vuka 𝔲; bad ek uel lifa ℜ. 23. uilgi ℜ; vigi 𝔥1; vige 𝔥2. *Pet. indsætter* veigu, *men* vilgi teita *er aabenbart det rette, da det stemmer vel med* þegjandi. — teita 𝔥𝔡; teiti ℜ; leita 𝔠; trausta 𝔟 *og som Variant* 𝔠𝔡. *Ogsaa* 𝔬, *som i det hele meddeler Gaaderne efter Redactionen i* ℜ, *har* teijta.

drukku jarlar
öl þegjandi,
en œpandi
ölker stóðu.
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat er grísasýr; þá er grísir sjúga hana, þá hrínn hón, en þeir þegja. En eigi veit ek, hvat manna þú ert, er þvílíka hluti gerir svá mjúkliga af litlum efnum.“ Ok nú biðr konungr í hljóði, at byrgja skuli hallardyrrnar.

Gestumblindi mælti:

63. „Meyjar ek sá 33
moldu glíkar,
váru þeim at beðjum björg,
svartar ok sámar
í sólviðri,
en þess at fegri, er fæ̨ra of sér.
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:

þat eru glœðr fölnaðar á arni.“

3—4. en œpandi ölker stóðu, *saa* ђ *og Afskrr. af Sæmund. Edda;* enn leipanda olkier stodu u; eɴ æpanda ꜵlker stod ℜ *bedre, da der kun er Tale om én So.* 10. sýr] su ђ. 13. bidur ђ2; bydur ђ2. býðr *er muligt.* 13. skule ђ1; skal ђ1. 15. *Gaade Nr. 33 findes ikke i* ℜilſu, *men foruden i* ђ *ogsaa i* bcd, *der har denne Gaade mellem 34 (28) og 12 (26).* 15. ë ђ2 *for* ek. — sá ђ; sác b. 16. glíkar] líkar *Hskrr.* 17. bediñ ђ1 *alene feilagtig.* 18. svartar ok sámar] svartur oc samur ђ1; svartur og samur ђ2; svartr oc samr bcd, *men i* cd *er* samar *nævnt som Var.* ← i sól vidri ђ1; i sólvidre ђ2; oc sólvidia bcd *feilagtig.* 20. þess ad ђ; þessar bcd *feilagtig.* 20. færra of sier ђ; fęra af ser bcd *feilagtig.*

Gestumblindi mælti:

68 64. „Sat ek á segli, 34 (28)
sá ek dauða menn
blóðshol bera
í börk viðar.
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Góð er gáta þín,
Gestumblindi!
getið er þeirar:
þar saztu á vegg ok sáttu val fljúga, ok bar æði í klóm sér.“

---

2. *Oprindelig vistnok* Satk. 2. segli R; segl h. *Det er mig ufatteligt, hvorledes* á segli *kan paa en forblommet Maade betegne enten* á vegg, *som* h *har i Opløsningen, eller* á veg, *som* R *har. Jeg kan ikke rede dette Led i Gaaden. Sammenlign de forklarende Anmærkninger.* segli *bliver mistænkeligt ogsaa derved, at Gaadens øvrige Led har en Forbindelse af to Ord, ikke et usammensat Ord.* 3. *Oprindelig vistnok* sák *som P. indsætter.* — sa eg eggdauda (*istedenfor* dauða) o (*cod. oblong. af Sæmund. Edda), hvis Tekst af Gaaderne i det hele synes at grunde sig middelbart paa* R *og ikke viser noget sikkert Spor af en Kilde, som har været forskjellig fra de to Skindbøger, vi kjende;* sa egg darda f. eggdauða *giver vistnok en nøiagtigere Omskrivning af* val *end* dauða. *Ogsaa heder det* Ek sá fljúga . . . eggdauða menn *i den i Reykjavík-Udg. af Sn. E. S. 239 efter Laufáss-Edda trykte Gaade, som vistnok er en Efterligning af Gaaden i Herv. s. Men* dauða *giver her bedre Rythmus.* 4. hol, *saa ændret efter Formodning i AR*] holld hR. *I Gaaden i Laufáss-Edda betegnes* æði *ved* ben bíldskorna. 5. børk h2cd; barrk R; biørk h1b *og som Var. i* cd. *Derimod findes Læsemaaden* biörk *hverken i* R, i *eller* a. *AR. optager* björk *og forstaar det som* björg. — *Ogsaa* R *har* udar, *d. e.* uidar, *ikke* virðar. 11. saztu] saztþu R; sastu h1; sástu h2. 11. vegg hd; ueg Rb; vega c. á arni, *som Erichsens Hskr. efter St. Bj. har i den versificerede Opløsning, er en vilkaarlig Forandring.* — ok *mangler i* h2. 11. æde h2; ædi R; *ædur* h1. — í klóm sér h; *denne Læsemaade for-*

Gestumblindi mælti:

69 65. „Hverir ro þeir tveir, 35 (29)
er tíu hafa fœtr,
augu þrjú,
en einn hala?
Heiðrekr konungr,
hyggðu at gátu!“

„Margs freistar þú nú, er þú finnr nú þau rök til framburðar við mik, er forðum váru: þat er þá er Óðinn reið hestinum Sleipni, hann hafði átta fœtr, en Óðinn tvá, en þeir höfðu þrjú augu: Sleipnir tvá en Óðinn eitt.“

Gestumblindi mælti:

70 66. „[Segðu þat it hinzta, 36 (30)
ef þú, Heiðrekr! ert
hverjum vitrari vísa:]

---

udsættes ogsaa af den versificerede Opløsning i Hskrr. af Sæmund. Edda. í hamra ℜ. *Et af disse to Udtryk maa være feilagtigt og forudsætte, at Gaaden ikke er bleven forstaaet. For* í hamra *og imod* í klóm sér *taler* börk, *der ikke vel kan være andet end Accusativ: i Gaade og Opløsning maa nemlig staa samme Casus. Desuden kunde* í klóm sér *lettere end* í hamra *tilføies paa Frihaand. Men jeg véd ikke med Sikkerhed at forklare, hvorledes* í hamra *forblommet kan betegnes ved* í börk viðar. *Som en usikker Mulighed har jeg tænkt mig Ordspil mellem* hamra *og* ham rá, *saa at* ham *i Gaaden var gjengivet ved* börk *og* rá (*gen. pl. af* rá, *jfr.* skalla rá *Sn. E. II, 500 d. e. Haar*) *ved* viðar. 2. ro, *saaledes forandret med* 𝔟] eru 𝔥; ero ℜ. 2—3. *Istedenfor* tveir er tíu *har* u ij þegnar er rijda þingi ad x; *dette er aabenbart en vilkaarlig og falsk Udvidelse.* 5. ok einn ℜ. *For øvrigt har baade* 𝔥 *og* ℜ *denne Gaade, som den er trykt i Teksten.* 8. freistar 𝔥1; freystur 𝔥2. 8. nú *efter* finnr *mangler i* 𝔥2. 9. *Jfr.* þat er þa er Odinn ridr Sleipni ℜ. 13—15. *Denne første Halvdel af Strophen er faldt bort i* 𝔥. *En prosaisk Omskrivning er bevaret i følgende Ord i* ℜ: Segþu þat þa fyrst ef þu ert huerium konungi (*skrevet* k'i) uitrari. *Derefter har jeg søgt at restituere det tabte. Efter* ℜ *er i nyere Tid følgende Verslinjer i* 𝔟𝔠𝔡 *dannede*:

Segðu mér þat eina,
alls (er 𝔟) þú vera þikkir
hverjum kóngi hyggnari.

hvat mælti Óðinn
í eyra Baldri,
áðr hann var á bál um borinn?"

Konungr svarar:

67. „Undr ok argskap 37
ok alla bleyði
væntik verit hafa;
en orð þau er mæltir
einn þú veizt,
ill vættr ok örm!"

Men disse Linjer, som Udgg. har optaget, er i flere Henseender altfor uheldige til at kunne restituere det oprindelige. kóngi *er for ny Form, og* konungi *vilde give daarlig Rythmus.* hyggnari *er mindre passende end* vitrari *i* ℜ, *da* inn vitri *er Heidreks Tilnavn. Alliterationen hviler ikke godt paa* alls, *og* eina *giver, naar ikke* enn *gaar forud, neppe rigtig Mening.* 2. balldri ℜ; Balldurs 𝔥2; Balldurz 𝔥1. *Jfr.* í eyra syni *Vafþr. 54.* 3. var 𝔥; uæri ℜ, *hvilket vist er oprindeligere.* 3. um borinn] hafdr 𝔥ℜ. *Men* 𝔠 *har* um boriɴ (*al.* hafþur), 𝔡 hafþur *med Var.* boriɴ *og* 𝔟 om borinn. *Jeg tror, at Læsemaaden* um borinn *i disse Hskrr. grunder sig paa Formodning, men at denne Formodning har rammet det rette; jfr. Vegtam. 11*: á bál um berr Baldrs andskota. 5—6. *Disse Linjer mangle i* ℜ𝔦𝔨𝔩𝔞, *men findes i* 𝔥𝔰𝔟𝔠𝔡. 7. vænti eg verid hafa 𝔰 *alene. Jeg formoder, at dette er det rette* (væntik *synes her at kræves som Modsætning til* veizt *i det følgende) og at* 𝔰 *middelbart har det fra* 𝔥. *Linjen mangl. i* 𝔥ℜ𝔦𝔨𝔩𝔞; 𝔟𝔠𝔡 *har isteden derfor* skí ok skrípi ein, *hvilket Udgg. har optaget. Det er meget haardt, at Accusativerne da blive styrede af* mælti *i Spørsmaalet.* 8—9. en orð þau er mæltir einn þú veizt, *saa skrevet efter Formodning*] *Verslinjerne er i de ikke interpolerede Hskrr. opløste til Prosa*: en engi vissi þín þau orð útan (𝔥 *har vistnok havt* nema) þú einn 𝔥; þat ueiztu einn ℜ; Enn þad veistu eirn 𝔰 (Enn *efter* 𝔥, *Resten efter* ℜ). 𝔟𝔠𝔡 *har følgende Verslinjer, som Udgg. har optaget:*

en engi veit þau orð þín
útan þú sjálfr;

men útan *kan her ikke tilhøre Digtets oprindelige Sprogform.* 10. illvættur 𝔥1𝔟𝔠𝔡; *i* 𝔥2 *er først skrevet* illur ovættur, *men første* ur *og* o *er overstrøget.* — ørm 𝔥1𝔟𝔠𝔡; ormur 𝔥2. *For denne Linje har* ℜ *blot* ravg uætr.

Konungr brá þá Tyrfingi ok hjó til Gestumblinda, en hann bráz í vals líki ok fló út gegnum hallarglugginn, en sverðit kom á vélit valsins, ok er hann því vélstuttr jafnan síðan, svá sem heiðnir menn trúa. Ok var nú Óðinn honum reiðr orðinn, síðan hann hjó til hans; ok á þeiri nótt var konungr drepinn. |||

XII. Þat er sagt, at Heiðrekr konungr ætti þræla nökkura, þá er hann hafði tekit í vestrvíking; þeir váru níu saman, þeir váru af stórum ættum ok kunnu illa ófrelsi sínu. Þat var á einni nótt, þá er Heiðrekr konungr lá í svefnstofu sinni ok fátt manna hjá honum, þá tóku þrælarnir sér vápn ok géngu fyrir konungsherbergi ok drápu fyrst útvörðuna; því næst géngu þeir at ok brutu upp konungsherbergit ok drápu þar Heiðrek konung ok alla þá er inni váru. Þeir tóku sverðit Tyrfing ok alt fé þat er inni var ok höfðu á brott með sér; ok engi vissi fyrst, hverir þetta höfðu gert eða hvert hefnda skyldi leita. Þá lét Angantýr son Heiðreks konungs kveðja þings, ok á því þingi var hann til konungs tekinn yfir öll þau ríki, er Heiðrekr konungr hafði átt. Á þessu þingi strengði hann heit, at aldri skyldi hann fyrr setjaz í hásæti föður síns, en hann hefði hefnt hans. Litlu eptir þingit hverfr Angantýr á brott

---

2. brást 𝔥1; brá 𝔥2. — 2. glugginn 𝔥1; glugg einn 𝔥2. — 6 *Med* kongur drepin *slutte* 𝔥1.2. — *Det er vel muligt, men neppe sikkert, at Ordene* Ok á þeiri nótt — drepinn *har staaet i* ℌ; *de kunde være en kort Indholdsangivelse af det, som udførlig var fortalt i* ℌ. 7. *Ved følgende Afsnit* (*fra* Þat er sagt), *hvilket er trykt med mindre Tryk, er den Sagaredaction, som* ℌ *har havt, hverken bevaret i den gamle Skindbog selv eller i de nyere Papirafskrifter. Disse Papirafskrifter følge i det hele* ℜ *næsten saalangt dette Haandskrift rækker. Men for at give Sagaen i Sammenhæng har jeg for dette Afsnit med mindre Tryk aftrykt* ℜ*'s Tekst med forandret Retskrivning. Dog har jeg i dette Stykke med større Tryk fra de nyere Papirafskrifter* (iklſua) *indsat enkelte fra* ℜ *afvigende Læsemaader, som efter min Formodning stamme fra* ℌ. *I det enkelte kan der ofte være Tvil, om de fra* ℜ *afvigende Læsemaader i de nyere Papirafskrifter* (*navnlig i den ofte slemt forvanskede* u) *er Forandringer, som mangle Hjemmel, eller om de stamme fra* ℌ. *Jeg har i Anmærkningerne gjort opmærksom paa alle saadanne Tilfælde og endog nævnt flere fra* ℜ *afvigende Læsemaader, som jeg holder for blotte Skrivfeil eller Forvanskninger.* 7. ætti ℜ; *bedre* átte l.

einn saman ok ferr víða at leita þessa manna. Eitt kveld gengr hann ofan til sjóvar með á þeiri, er Grafá hét; þar sá hann þrjá menn á fiskibát, ok því næst sá hann, at maðr dró fisk, ok kallar, at annarr skyldi fá honum agnsaxit at höfða fiskinn; en sá kvez eigi laust mega láta. Hinn mælti: „Taktu sverðit undan höfðafjölinni ok fá mér!" en sá tók ok brá ok sneið höfuð af fiskinum, ok þá kvað hann vísu:

71 68. „Þess galt hón gedda
fyrir Grafár ósi,
er Heiðrekr var veginn
undir Harvaða fjöllum."

Angantýr kendi þegar Tyrfing; gékk hann þá brott í skóg ok dvaldiz þar til þess er myrkt var. En þessir fiskimenn reru at landi ok fara til tjalds þess, er þeir áttu, ok lögðuz til svefns. En nær miðri nótt kom Angantýr þar ok feldi á þá tjaldit ok drap þá alla níu þræla, en tók sverðit Tyrfing, ok var þat þá til marks, at hann hafði hefnt föður síns; ferr Angantýr nú heim. Því næst lætr Angantýr gera veizlu mikla á Danparstöðum á þeim bœ, er Árheimar heita, at erfa föður sinn. Þá réðu þessir konungar löndum, sem hér segir:

72 69. Ár kváðu Humla
Húnum ráða,
Gizur Gautum,
Gotum Angantý,
Valdar Dönum,
en Völum Kjár,
Alrek enn frœkna
enskri þjóðu.

---

2. graf a 𝔑. Greipá il, *hvilket vel snarest er Forvanskning og neppe stammer fra* 𝔥. — *Ogsaa* ł *har oprindelig, som det synes, havt* Greipá, *men det er der overstrøget og rettet til* Grafá, *ligesaa L. 9;* grip a u (*ikke forandret i* ſ). 9. grafarr 𝔑; Greipar il; Gropar u (*ikke forandret i* ſ). 11. *Oprindelig vistnok* und. — haruaþa 𝔑; Hárvada il; Havada ſa; hauada u. 18. a þeim bæ 𝔑. *Man skulde vente* í því heraði. j þui hieradi er Aarheimar heita enn bærinn Dapstadir (*sic*) u. 19. heita iłlu]h𝔑. 19. *Til Stykket fra* Þá réðu *til og med* mörk inni helgu (*S. 266 L. 15*) *findes intet tilsvarende i* u. 21. Hunom ſ, *vistnok efter* 𝔥; f h 𝔑, *d. e.* firir her, *ligesaa* iłl. 23. ang' 𝔑; Angantyr *alle Papirhskrr.* 26. alrekr 𝔑; alfrekur il, *ogsaa* ſ *foran* rekr *oprindelig i* ł; Álfrek ſ. — eɴ frækni 𝔑iłl; hinn frokna ſ. *Skjønt Nominativ her var for-*

Hlöðr son Heiðreks konungs fœddiz upp með Humla konungi, móðurföður sínum, ok var allra manna fríðastr sýnum ok drengiligastr. En þat var fornt mál þann tíma, at maðr væri borinn með vápnum eða hestum; en þat var til þess haft, at þat var mælt um þau vápn, er þá váru ger þann tíma, er maðrinn var fœddr, svá ok fé, kykvendi, yxn eða hestar, ef þat var þá fœtt, ok var þat alt fœrt saman til virðingar tignum mönnum, sem hér segir um Hlöð Heiðreksson:

73 70. **Hlöðr var þar borinn**
í Húnalandi
saxi ok með sverði,
síðri brynju,
hjálmi hringreifðum,
hvössum mæki,
mari vel tömum
á mörk inni helgu.

Nú spyrr Hlöðr fráfall föður síns ok þat með, at Angantýr bróðir hans var til konungs tekinn yfir alt þat ríki, sem faðir þeira hafði átt. Nú vilja þeir Humli konungr ok Hlöðr, at hann fari at krefja arfs Angantý bróður sinn fyrst með góðum orðum, sem hér segir:

74 71. **Hlöðr reið austan**
Heiðreks arfi,
kom hann at garði,
þar er Gotar byggja,
á Árheima
arfs at kveðja,
þar drakk Angantýr
erfi Heiðreks.

---

klarlig, er det vel sandsynligt, at Accusativ her er det rette og i ſ *optagen fra* ℌ. *Stammer ogsaa Navneformen* Álfrek *fra* ℌ? 8. þar ℜi; þa l *og oprindelig* f; ſ *har hverken* þar *eller* þa, *hvilket kanské er det rette.* 9. huna landi ℜſ; Humla landi ifl. *Dette sidste er sikkert Forvanskning og stammer neppe fra* ℌ. *Den samme Variation ogsaa siden i Hskrr.* 10. með *foran* sverði *mangler i* ſ. 11. og med sydre ſ. 12. *Foran* hvössum *har* fl oc, ſ og. 14. tömdum flſ. 20. u *har prosaisk Omskrivning af Strophen, deri* rijdur þa sunnann. 20. uttann l; utan fſ. 21. ℜ *har* arfi, *ikke, som Fas. angiver,* mögr; *denne Læsemaade finder jeg heller ikke i noget andet Hskr.* 22. hann *ikke i Papirafskrr.* 23. þar er, *oprindelig* þars. *P. henfører* þar *til foregaaende Linje.* — gotar ℜ; Gautar ilſ *og oprindelig* f, *hvilket vistnok kun er en Feil, skjønt det i Str. 69 heder* Gizur (kváðu ráða) Gautum; *samme Variation i Hskrr. siden.* 25. krefia flſ. 27. *Efter* Heiðreks

Nú kom Hlöðr í Árheima með miklu liði, sem hér segir:

74 72. Segg fann hann úti
fyrir sal hávum
ok síðförlan
síðan kvaddi:
„Inn gakktu, seggr!
í sal hávan,
bið mér Angantý
andspjöll bera!“

Sá gékk inn fyrir konungsborð ok kvaddi Angantý konung vel ok mælti síðan:

76 73. „Hér er Hlöðr kominn
Heiðreks arfþegi,
bróðir þinn,
enn böðskái;
mikill er sá maðr ungr
á mars baki,
vill nú, þjóðann!
við þik tala.“

---

har ℜ k[onungs]; *dette mangler i* ſ *og er her strøget.* 2—5. Segg — kvaddi *mangler i* u, *hvor derimod til* Inn gakk — bera *følgende Linjer er føiede som anden Strophehalvdel:*

anspioll lia
orda tueggia
tueggia edur þriggia,
eff han til vill.

Disse Linjer holder jeg for vilkaarlig tildigtede i 17de Aarhundrede. 13. arfþegi ℜ; arfi u, *jfr. Str. 71.* 15. bandskai u, *forvansket af* baudskái. *Dette giver god Mening, medens Læsemaaden i alle andre Hskrr. er forvansket; Teksten i* u *maa vel derfor her stamme fra* ℌ. bedskāi ℜ; beðskammi i; bedrammi ſ; bed ramme l, *saa og, som det synes, oprindelig* f. böðrammi *AR.* 16. m^{r} ung^{2} ℜ *d. e.* maðr ungr. maðr miok ifl, *ogsaa* a (*som skriver* miøg); mogur u. maðr *alene St. Bj. og AR.;* mjök *alene Pet.* 18. nu þioþan ℜ; nu þiodaas ifl, *og uden* nu ſ. *Sidstnævnte Udtryk holder jeg for en Feil, ti* þjóð-áss *er her et altfor kunstigt Udtryk. Med Munch i Ant. Russ. I, 195 at forklare* þjóðáss *som en feilagtig Overførelse af got.* þiudans *synes mig aldeles usandsynligt.* — sa þūd^{2} u *d. e.* sá þundr. *Jeg har opfattet* þjóðann *som Tiltale; almindelig opfattes det som Subject, altsaa brugt om* Hlöðr. 19. mæla u.

En er konungr heyrði þetta, þá varpaði hann knífinum á borðit, en sté undan borðinu ok steypti yfir sik brynju, ok hvítan skjöld í hönd, en sverðit Tyrfing í aðra hönd. Þá gerðiz gnýr mikill í höllinni, sem hér segir:

77 74. Rymr var í ranni,
risu með góðum,
vildi hverr heyra,
hvat Hlöðr mælti
ok þau er Angantýr
andsvör veitti.

Þá mælti Angantýr:

„Vel þú kominn,
vel þú verir!

---

5. *Strophen mangler i* 𝔘. 8. þad er ſ. 9. þau, *saa ændret*] þat ℜ *og Udgg. Hvis dette beholdtes, maatte man oversætte: og det at Anganty gav Svar.* 13. *Istedenfor* hla/dr brodir *i* ℜ *har* itl vel þu verir; *dette synes at maatte stamme fra* ℌ. *Angantys Hilsen har oprindelig vistnok været givet i Versform, men deraf er kun de to første Linjer bevarede.* 𝔘 *har:* Þa mælti Angántyr kongur oc qvad:

Heill kom þu Hlaudur
Heidreks fedurz
broder minn
gak a beck sitia (ad sitia *Ver.*)
dreckum Heidrekz
hallar (*eller* hollar) veigar
fedur ockrum (ockar *Ver.*)
firstum (fyrstur *Ver.*) manna
vijn eda (oc *Ver.*) miod
huort þier valdara þickir.

I ſ *er* fyrstur manna *hos Ver. forandret til* fyrst til sama *og* valldara *til* villdara; *men heraf tør neppe sluttes, at det Hskr., hvoraf Læsemaader er skrevne til i* ſ, *har kjendt disse Vers. De synes digtede i sen Tid (17de Aarh.) paa Island.*
Herefter fortsætter 𝔘:

H. q.
til annars vier
hingad forum
enn ol ad drecka
þiggia ef (af *Ver.*) þiodan
þijnar veigar,

gakk inn með oss til drykkju, ok drekkum mjöð eptir föður okkarn fyrst til sama ok öllum oss til vegs með öllum várum sóma." Hlöðr segir: „Til annars fórum vér hingat en at kýla vömb vára"; þá kvað Hlǫðr:

78 75. „Hafa vil ek hálft alt
þat er Heiðrekr átti,
al ok af oddi,
einum skatti,
kú ok af kálfi,
kvern þjótandi,
þý ok af þræli
ok þeira barni.

79 76. Hrís þat it mæra,
er Myrkviðr heitir,

---

nema ek halft hafi
allt þad Heidrekr atti
af al j oddi *o. s. v.*

Ogsaa de her meddelte Verslinjer, som ikke findes i andre Hskrr., er aabenbart tildigtede i ny Tid. En anden Sag er det, at Sagaens prosaiske Ord sikkerlig er Omskrivning af Vers. 6—9. iklsua *har* af al (*ikke blot* al) — skatti *foran* kú — þjótandi, *hvori de vistnok har fulgt Ordenen i* H. *Derimod har* R al (*ikke* af al) — skatti *efter* ku — þiotandi. *Hin Rækkefølge synes bedre; ti det synes naturligt, at* kú ok af kálfi *staar nærmere ved* þý ok af þræli, *og* kvern þjótandi *leder passende over til* þý, *da Trælkvinden dreier Kværnen. Mulig stammer ogsaa* af *foran* al *fra* H. 7. einum R; *ogsaa alle Papirafskrr.* (*endog* a *og* u) *har* einum. einnin *Ver., Fas., AR.;* einnig *Pet.; men dette Ord i Betydningen „tillige" tilhører ikke de gamle folkelige Digtes Sprog, og Formen* einninn *forekommer først sent.* einum *kan vel her forsvares i Betydning: enestaaende, udmærket, jfr.* einsmurning *i Egilssons Ordbog og* án ealdgestreóna *Beówulf 1458 Greins Udg.* 11. barni R; börnum ikls (*forvansket* bænum u) *mulig efter* H. *Læsemaaden i* R *synes oprindeligere.* 12. hris þat it R, *hvilket synes at være det rette;* hrísi því enu (hinu l) iklu (*ikke forandret i* s). — meira R; mæra i, *hvilket sikkert er det rette, jfr. Atlakv. 5:* hrís þat it mæra, *og som derfor rimelig stammer fra* H; mæta klu (*ikke forandret i* s). 13. mirkuidur heitir u (*ikke forandret i* s), *mulig efter* H; *ogsaa* a *og derefter Udgg.;* myrkuidir heita R; myrkvidur heita i; mirkvidur heita l; mirkvid* (*sidste Bogstav usikker*) heita k. *Jfr.* er meðr Myrkvið kalla *Atlakv. 5.*

gröf þá ina helgu
er stendr á Goðþjóðu,
stein þann enn fagra
er stendr á stöðum Danpar,
hálfar herborgir
þær er Heiðrekr átti,
lönd ok lýða
ok ljósa bauga."

Angantýr kvað:

80 77. „Bresta mun, bróðir!
in blikhvíta rönd

---

1. ina i; hina kl; ena u; eɴu ℜ. — helgu iklu (*ikke forandret i* ſ), *sikkerlig efter* ℌ; godu ℜ. 2. godþioþo i, *sikkerlig efter* ℌ; god þiodu u (*ikke forandret i* ſ); göt þióda l; gǫtuþióþar k *nu, men temmelig sikkert er* u *og* r *føiet til af Árne Magnússon;* gautu þiodar ℜ *forvansket.* 3. fagra iklu (*ikke forandret i* ſ), *sikkert efter* ℌ; meira ℜ *forvansket* (*nærmest af* mæra?). 4. Danpar u] damp aar ℜ. 5. herborgir iklſ, *vist efter* ℌ; her bar u; herr uodir ℜ, *hvilket synes mindre rigtigt.* 6. þer er ℜ; er iklu. þær *har vel manglet i* ℌ. 7. lönd ok lýða] lauɴd ℜ; landa ok lyda ikl; landi oc lijda u; ok lýða *maa vist stamme fra* ℌ. landa ok lýða ok ljósra bauga a *og derefter Fas. og AR.* 8. *Den efter* ljósa bauga *følgende Tekst er tagen fra Papirhskrr.* iklſua; *den stammer ikke fra* ℜ, *men* ℌ *maa være Kilden. Efter* liosa barga *har* ℜ: Þá s[egir] Angantyr: „Eigi ertu til landz þersa kominn med logum ok rangt(?) villtu bioda þa qvad Angantyr Bresta mun for brodir lindiɴ blik hvita ok margur gumi i gras hniga eg (*sic*) muɴ humlung halfan lata eda tyrfing i tau deila byd eg þer frændi til heilla satta mikit ríki ok ærit fe xiic uopnadra. *Hermed slutter* ℜ. rangt *er usikkert, se Anmærkn. til* ℜ. *Foran* eg muɴ *mangler vistnok* áðr, *som Pet. indsætter, eller et enstydigt Ord.* 10. Bresta ℜu (*ikke forandret i* ſ) l; Bera ik; ber l *i Randen.* — bróðir ikl; adur brodir u (*ikke forandret i* ſ); for (*d. e.* fyrr) brodir ℜ. — 10. en blik hvíta rǫnd ſ; miñ blikhvijta hond ikl; iij blik huita lind u; lindiɴ blik hvita ℜ. rönd *synes at stamme fra* ℌ. *Udgg. skrive i foregaaende Linje* bróðir minn. — mun áðr, bróðir! *kan være rigtigt.*

ok kaldr geirr
koma við annan
ok margr gumi
í gras hníga,
áðr en Tyrfing
í tvau deilak
eða þér, Humlungr!
hálfan arf gefak."

Ok enn kvað Angantýr:

78. „Ek mun bjóða þér
bauga fagra,
fé ok fjölð meiðma,
sem þik fremst tíðir;
tólf hundruð gef ek þér manna,
tólf hundruð gef ek þér mara,

1—2. *mangler i* 𝔑. — 1. kalldur u; kallþur t; kalldar il. — 2. annann u; annad il; annat t. randir a *og derefter Fas., AR., Pet. Men* annan *giver Mening „det ene Spyd skal møde det andet", og hvis* rönd *ovenfor er det rette Udtryk, kan* randir *ikke vel staa her.* 3—4. *Maaské er Linjeparret* ok margr — hníga *taget fra* 𝔑 *alene og har mulig ikke staaet i* 𝔥. *Det giver Strophen uregelret Længde, er kanské folkelig Variant til L. 1—2 og burde i saa Tilfælde stryges.* 3. gumi 𝔑; gume i; gum̄e l, *ogsaa vistnok oprindelig* t; gum̄i u. 5. adur en̄ itl; adur er u, adur eg *Ver.* (*ikke rettet i* ſ); *blot* eg 𝔑. 6. í tvau, *saa rettet efter* 𝔑] i mitt tl; j midt i; j tuen̄ ra (ra *utydeligt*) u, *hvoraf Ver. har gjort* í tvent, *hvilket vilde give rigtigt Udtryk.* — deilik il; deilek t; deili u (*ikke rettet i* ſ). 7. eda itlſ; ū u *feilagtig.* 8. gefak it; gefa lu; giefe ſ. 10. vil *for* mun ſ; vil *kunde være det rette.* 11. bauga fagra, *indsat efter Gjætning; jfr. Str. 4, L. 7*] fagrar veigar itl; fagra uig[r] (*d. e.* uigar, *første Bogstav kludret*) u, *hvilket Ver. har gjort til* fagra vigra; *dette retter* ſ *til* vigra fagra. — bjartar veigar *P.;* ytrar (*d. e.* ítrar) veigar *St. Bj.* 12. fé ok *mangler i* u. 12. meidma ſ; meidna itlu. 13. þik, *saa rettet, jfr. Str. 96, L. 4*] mik *eller* mig *Hskrr. Dette stryges af Pet.* 13. framast *Ver. og efter ham St. Bj., Pet; men* u *har, som de andre Hskrr.,* fremst. 13. tyder ilſ; tidir u; tijd er t. 15. *Denne Linje er glemt hos Pet.*

tólf hundruð gef ek þér skálka
þeira er skjöld bera.

79. Manni gef ek hverjum
mart at þiggja,
annat œðra
en hann áðr á;
mey gef ek hverjum
manni at þiggja,
meyju spenni ek hverri
men at hálsi.

80. Mun ek um þik sitjanda
silfri mæla,
en gangauda þik
gulli steypa,
svá á vega alla
velti baugar;
þriðjung Goðþjóðar
því skaltu einn ráða."

3—6. *Strophens 4 første Linjer mangle i* f. 4. mart *i Hskrr. skrevet* margt. 6. áðr á, *indsat med Tvil efter Formodning*] árádi *eller* ár ádi u (*ikke forandret i* ſ); a nydi i; ányde l. *Ikke synes* á ráði *og endnu mindre* á níði *her at give passende Mening.* 8. *For* manni *har* u margt, *men dette er overstrøget og i Randen med anden Haand skrevet* manj. 9. mœn (*neppe* mœu) u *for* meyju; men *Ver., hvilket ikke er rettet i* ſ. — spenn *for* spenni l. 9. hverri *mangler i* u; hvoriu ſ. 10. mri *for* men u. 11. um *mangler i* fl. 11. sitianda i *og* u (*hvor sidste Bogstav er kludret*); siñanda l *og oprindelig, som det synes,* f. 12. mæla ifl; vila u; vela *St. Bj.* 13. þik *mangler i* f. 15. *Efter* so *har* f at; *oprindelig kanské* svát. 15. vega u; vegu ifl. 17. Godþioþar i; Góðþiodar l; Gotþiódar f; godþioda u. 18. eiñ u, *mangler i* ifl.

XIII. Gizurr Grýtingaliði, fóstri Heiðreks konungs, var þá með Angantý konungi; hann var þá ofrgamall; ok er hann heyrði boð Angantýs konungs, þótti honum hann ofmikit bjóða, ok mælti:

81. „Þetta er þiggjanda
þýjar barni,
barni þýjar,
þótt sé borinn konungi;
þá hornungr
á haugi sat,
er öðlingr
arfi skipti.“

---

1. Grýtinga] gritūġa (*eller* gritnga) u; grettinga k; gyrtinga i; gierttinga l; gertinga a. *Jeg finder i* Grýtingar *det Navn paa Østgoterne, der hos latinske og græske Forfattere skrives* Greothingi, Greuthungi, Γρούϑιγγοι *o. s. v., se Zeuss Die Deutschen S. 407 og Grimm Gesch. d. deutsch. Spr. 2te Ausg. S. 314. 343. Munch i AR. I, 197 formoder, at* Gertinga *er istedenfor* Gerðinga, *og sammenligner* Gerðingar *med* Gardingus, *der efter Vestgoternes Love var Titelen paa en vis udmærket Klasse af Mænd, som hørte til Hoffet. Vistnok kunde der i sene Afskrr. skrives* Gertinga *for* Gerðinga, *ligesom f. Eks.* óskertar *for* óskerðar *i Strophe 96, men det er kun en interpoleret Afskrift, som har* gertinga, *og* l, *som har* gierttinga, *staar tilbage for de andre selvstændige Afskrifter. Desuden synes den oprindelige Betydning af* Gardingi *at være Hofmand (af* garðr *Kongsgaard?), men da egner dette Ord sig kun lidet for Gissurs Tilnavn.* 1. liði. *d. e. Følgesvend, haandgangen Mand, saa alle Hskrr. undtagen* u, *der har* lijd. 2. oc u *for* hann. 2. æfar s (afar sb) *for* ofr. 3. k. *d. e.* kongs k, *mangler i* il. 4. q. (*d. e.* kvað) þa u *istedenfor* mælti. 5. þiggiande l; þiggiandi u. 6. þyar *Hskrr.* — barmi u. 7. *Denne Linje mangler i* ka. barmi u. — þijar l; þya i, þia u. 8. *Foran* þótt *har* i z, ku oc, l og, *hvilket jeg har strøget. Jeg formoder, at* þýiar *er blevet forvansket til* þija z. 8. konungi *St. Bj. i Formen* konge *og AR.*] k: u; kr̄ k; kong² i; kongur l. 9. hornung u; Humlungr a. 10. haag u. — sæte s. 11. enn sa *for* er. — odligar u, *hvor dog* a *er kludret.* 12. skipta u.

Hlöðr reiddiz nú mjök, er hann var þýbarn ok hornungr kallaðr, ef hann þægi boð bróður síns; sneri hann þá þegar í brott með alla sína menn, til þess er hann kom heim í Húnaland til Humla konungs, móðurföður síns, ok sagði honum, at Angantýr bróðir hans hafði [eigi] unnt honum helmingaskiptis. Humli konungr spurði alt tal þeira; varð hann þá reiðr mjök, ef Hlöðr, dóttursun hans, skyldi ambáttarsun heita, ok mælti:

82. „Sitja skulum vér í vetr
ok sælliga lifa,
drekka ok dœma
dýrar veigar;
kenna Húnum
hervápn búa,
þau er frœknliga
skulum fram bera."

Ok enn kvað hann:

---

1. þyarbarn ꝉl; þýbarn ok *mangler i* u. — horūgur (*eller* hornūgur) u. 2. oc sneri u 3 þaðan *for* þegar a. 3. í *mangler i* ꝉ (*men er skrevet til af Árne Magnússon efter* i). 3. er *mangler i* u. 4. heim *mangler i* ꝉl. — 4. hūa land u; huma land i; Humla land ꝉl. *Jfr. S. 228. 229.* 4. frænda sijns u. 5. hafði] hfdi ꝉu; hefdi il; hefði *Udgg.* 5. eigi] *mangler i alle Hskrr. og Udgg.* — unnt] unnat (*saa* ꝉ) *eller* unnad *alle Hskrr.; denne Form for* unnt *forekommer vistnok kun i nyere Hskrr. Istedenfor* eigi unnt *vilde ogsaa* synjat *give Mening.* — helminga, *saaledes alle Hskrr. undtagen* a, *der har* þriðjunga, *hvilket Udgg. har optaget.* 6. konungr *mangler i* u. — spir (spyr ſ) nu u; spurði þá a. — ok varð mjök reiðr, er a. 7. dóttur *mangler i* u. 8. q́. (*d. e.* kvað) þa u. 9. *Efter* skulum (skulu u) *har Hskrr.* vér (vier, vær), *hvilket vistnok burde stryges. Istedenfor* vér *har* a við, *som er opstaaet ved Feillæsning af den forkortede Skrivemaade for* vér *i* l. 10. sælilega ꝉ. 12. higar ꝉ. 13. huiū u *d. e.* huorium, *forvansket.* 14. hervápn *St. Bj.*] vopn at *Hskrr.*, *men* ſ *skriver her til foran* vopn. 15. frœknliga] diarfliga *Hskrr.* (r *i* ꝉ *usikker*); *dette Udtryk synes ikke at være brugeligt i den ældste folkelige Digtning, og det giver ikke Stavrim. St. Bj. indsætter uheldig* þorum *for* skulum *i L. 16.* 16. *Kanské* skulu, *saa at* Húnar *bliver Subjekt?*

83. „Vel skulum vér, Hlöðr!
herlið búa
ok rammliga
randir knýja
með tólfvetra mengi
ok tvevetrum fola,
svá skal Húna
her of safna.

Þenna vetr sátu þeir Humli konungr ok Hlöðr um kyrt; um várit drógu þeir her saman svá mikinn, at aleyða var eptir í Húnalandi vígra manna. Allir menn fóru tólf vetra gamlir ok ellri, þeir er herfœrir váru at vápnum, ok hestar allir fóru tvevetrir ok ellri. Varð nú

1. skulum *alle Hskrr. foruden* a, *som har* skulu. — vier la, *saa ogsaa oprindelig* k; þier i; vier þier u; vid *St. Bj.* þér *kan neppe forsvares og forstaaes: til Bedste, Forsvar for dig.* 3. rammlega f; ramliga *St. Bj.*; rammlegar kl; franliga (*ikke* fráliga) i; framlega u (*3dje Bogstav snarere* a *end* o). 4. randir knýja *efter Formodning i AR.*] hilldir (hilldi u) heya (heja) *Hskrr. Jfr. Merlin. I, 33:* eru ramliga (*de to sidste Stavelser ere overskrevne med senere Haand i Hskr.*) randir kníðar; *Hálfs s. Cap. 15* (*S 26*)*:* rammliga (ramligar *Cod.*) randir knýja. *Flertalsformen* hildir *er ubrugelig, og* hildi *giver ikke Stavrim uden man læser* hrammliga, *hvorpaa man her vist ikke tør tænke.* 5. u *har feilagtig* xij var *for* tólf vetra. *Efter dette tilføie* kla gömlu, u gomlū *d. e.* gömlum, *hvilket mangler i* if; *i Cod. AM. 203 fol., der næsten overalt ordret stemmer med* i *og som ligesom dette Hskr. er skrevet af Jón Erlendsson, tilføies ligeledes* gömlu, *men det er her understreget. Jeg forstaar* tólfvetra *som Gen. af Adj.* tólfvetrir, *jfr. got.* tvalibvintrus; tólf vetra *Udgg. Ogsaa i Hálfs s. S. 37 L. 1 bør vel læses* tólfvetr *for* tólf vetra. 6. tvævetrum *Hskrr.* 8. of u; af ikl; um a. — samna f; saña u. 9. Þenna vetr — kyrt *mangler i* i. 9. konungr *mangler i* u. 9. of *for* um k. 11. í Húnalandi u. *der har Ordene efter* vígra manna, *og* k; í Humlalandi il. 12. gamlir *mangler i* u. 12. elldri *Hskrr.* 12—13. þeir er herfœrir — ellri *mangler i* kl; *Cod. AM. 203 fol. har dette Stykke ligesom* i, *men skrevet til i Randen. Efter* tólf vetra gamlir *fortsætter* a: ok þat at LX alldri, var þat svá mikill herr at þúsundum *osv., hvilken Tekst sikkert grunder sig paa vilkaarlig Forandring.* 12. ed *for* er i. 13. ok hestar allir fóru tvevetrir ok ellri, *saa gjættet*] z hestum

svá mikill fjöldi manna þeira, at þúsundum mátti telja, en eigi færi en þúsundir í fylkingar. En höfðingi var settr yfir þúsund hverja, en merki yfir hverja fylking, en fimm þúsundir í hverja fylking þeira er þrettán hundruð váru í hverri þúsund, en í hvert hundrað fernir fjórir tigir, en þessar fylkingar váru þrjár ok þrír tigir. Sem þessi herr kom saman, riðu þeir skóg þann, er Myrkviðr heitir, er skilr Húnaland ok Gotaland. En sem þeir kómu af skóginum, þá váru bygðir stórar ok vellir sléttir, en á völlunum stóð borg ein fögr; þar réð fyrir Hervör, systir Angantýs ok Hlöðs, ok með henni Ormarr, fóstri hennar; váru þau sett þar til landgæzlu fyrir her Húna; höfðu þau þar mikit lið.

þviat aller fóru tvævetrer z elldre i; oc ad hestum tuttugu vetra oc elldri u, *og saaledes Ver.*, *kun* oc ey elldri; *i* ſ *er* tuttugu — elldri *hos Ver. understreget og i Randen skrevet* tvævetrir og elldre. *Sætningsforbindelsen med* því at *i Hskrr. synes meningsløs;* þvíat *vilde derimod give god Mening foran* allir menn fóru. — var l. — nú *mangler i* u. 1. fjöldi manna þeira *mangler i* l. — þeira manna k. 1. þwsundir u. 2. færi, *saa forandret med Ver. og St. Bj.*] færrum u; smærre il; smærri k; smærr^{m} *d. e.* smærrum (*ikke* smærra) a. 3 filking huoria u. 4. huorri u. 4. þeirri u. 5. þúsund *kun i* ſ. 5. fjórir tigir] fioritier u; LX i; *derimod* LX ka, sextyge ſ, sextiju l. *Jfr.* í hundraði hverju halir fjórtalðir *i Str. 95.* 6. iij oc (*el.* og) xxx. *Hskrr. Dette stemmer ikke overens med nogen af de Angivelser af Fylkernes Antal, som de forskjellige Afskrifter har i Strophe 95, der lægges i Gissurs Mund, hverken med Tallet 6 i* u *eller med 15 i* ſ *eller med 500 i* ikl. *Tallet her, som ikke passer i Gissurs Vers, naar* seggja *beholdes, maa vistnok være feilagtigt; men om Feilen er Afskrivernes eller Forfatterens, kan jeg ikke sige.* 7. ridur l; ríða þeir á skóg a. 7. einirkūdur u *feilagtig.* 8. Humaland *cod. AM. 203 fol.* 8. Gotaland kl; Gothaland i; Gottaland u *og cod. AM. 203 fol.;* hann skilr Húnaland ok Reiðgotaland a. 9. sléttir vellir kl, sléttir vellir ok bygðir stórar a. 9. oc *for* en u. 9. stor *for* stóð u. 10 Eñ þar u. 11. z Hlaudurs i; og Hlauds ſ; og Hlaud. k; k: *d. e.* kongs u; ſ *stryger ikke* kongs, *men tilføier derefter* og Hlǫdvers. 11. með henni *mangler i* u. 11. orm̃ u *d. e.* ormar; ikl *har her og ellers* Ormur, *men se S. 233, L. 4.* 12. lid *for* her l. 12. oc hofdu u.

XIV. Þat var einn morgun um sólar upprás, at Hervör stóð upp á kastala einum yfir borgarhliði; hón sá jóreyki stóra suðr til skógarins, svá löngum fal sólina; því næst sá hón glóa undir jóreyknum, sem á gull eitt liti, fagra skjöldu ok gulli lagða, gylta hjálma ok hvítar brynjur. Sá hón þá, at þetta var Húna herr ok mikill mannfjöldi. Hervör gékk ofan skyndiliga ok kallar lúðrsvein sinn ok bað blása saman lið. Ok síðan mælti Hervör: „Takið vápn yðar ok búiz til orrostu, en þú, Ormarr! ríð í mót Húnum ok bjóð þeim orrostu fyrir borgarhliði enu syðra.“ Ormarr kvað:

84. „Skal ek víst ríða
ok rönd bera,
[Húnum bjóða
fyrir hliði syðra]
[við] Gota þjóðum
gunni heyja.

---

1. Einn morgun um sólar upprás, sem — sá hón a. 1. um l; wm̄ i; of ŧ; j u. 1. vprap u. 3. jórreyke (jórreiki) *Hskrr.* 4. gloa u; gi°la ŧl; giörla i. 4. jóreyknum] jorreyknum̄ (*de 3 sidste Bogstaver ikke tydelige)* i; jórreiknum ŧ u; Jorreikeñe l; Jorreikiñe a. jóreykinum *P.*; jóreykinn *AR.* 6. þetta *mangl. i* l; þat a 6. her huna u. 7. mann *mangler i* u. 8. sinn *mangler i* u. 8. og bad iu; og l; og bad hann a; til at ŧ. 8. Ok *mangler i* a. 9. yður] ydar il; y^r ŧ; ỹ u. 10. i móti ŧ. *Jfr. S. 278, L. 1 og 7.* 10. orustu u; ord iŧl (*forvansket af* orō); til bardaga a. 11. *Mellem* syðra *og* Ormarr *har* a *vilkaarlig tilføiet et Stykke, som ikke findes i andre Afskrifter.* 12. oc ŧ; j il; oc j u. 14 - 15 Húnum bjóða fyrir hliði syðra, *tilføiet eksempelvis for at anskueliggjøre Meningen*] *Linjerne mangle i Hskrr. og Udgg., uden at det betegnes, at der er et Hul. Rimelig er foran dette Linjepar endnu et andet faldet ud, omtrent af følgende Indhold:* ok Humla konungs herlið finna. 16. við *Ver*] *mangler i Hskrr.* — Gota ŧ; Gotta *Ver.*; Gauta ilſu. — *For* þjóðum *har* a *feilagtig* kyndum (*i* l *sér* þi *i* þiodum *næsten ud som* k). 17. *Efter* gunni *har Hskrr. og Udgg.* at, *hvilket jeg har strøget.*

Þá reið Ormarr af borginni mót Húnum, hann kallaði þá hátt, bað þá ríða til borgarinnar ok mælti: „Úti fyrir borgarhliðinu suðr á völlunum þar býð ek yðr orrostu; bíði þeir þar annarra, er fyrr koma!“ Nú reið Ormarr aptr til borgarinnar, ok var þá Hervör albúin ok allr hennar herr. Síðan riðu þau út af borginni með allan herinn móti Húnum; hófz þar allmikil orrosta; en með því at Húnar hafa lið miklu meira, sneri mannfallinu í lið þeira Hervarar, ok um síðir féll Hervör ok mikit lið umhverfis hana. En er Ormarr sá fall hennar, flýði hann ok allir þeir er lífit þágu; Ormarr reið dag ok nótt, sem

---

1. Sidan reid a. 1. oc j mot u; j mót l. *Jfr. L. 7 og S. 277 L. 10.* — hernum u. 2. **þá** *mangler i* u. 2. oc bad ua. 2. mællti f; *mangler i andre Afskrr. Dette Ord er dog neppe nødvendigt til Indledning af oratio directa. I* u *er først skrevet* ok bad þa vti, *men* bad þa *er udstrøget.* — úti *mangler i* a. 3. hlidunum u. — sydar u *for* suðr. *Ver. indsætter* borgar hlidi hinu sidra; *dette kunde støttes ved* borgarhliði enu syðra *S. 277 L. 11, men Forandringen er neppe nødvendig, ti Udtrykket her afviger fra det forudgaaende Sted ogsaa derved, at* á völlunum *her kommer til.* hlidinu sydra þa byd a. 3. *Foran* orrostu *har* f i, il j, u *bedre* t^{i} *d. e.* til, a til, *hvilket jeg har strøget; jfr. S. 277 L. 10:* bjóð þeim orrostu *og Strophe 94.* 4. bijdi ua; bijda ifl. 4. þier þa añañ u. — 4. fyrr i; f^{i} *d. e.* firir lu; *mangler i* f. *Ver. indsætter* fyrri *og* a *har* fyrre, *som kanské er det oprindelige Udtryk, jfr. S. 227 L. 13.* 5. ok *mangler i* a. 5. Heruor þa u. þa *mangler oprindelig i* f. var Ormur allbuinn oc Hervor l *feilagtig.* buin a. 6. hennar *mangler i* u, *og* f *retter* her *hos Ver. til* herinn. ok allr hennar herr *mangler i* a. 6. Síðan *mangler i* u. 6. nu vt u. 6. allan *mangler i* u. 7. hernum u. 7. móti fu; mót il; *jfr. S. 223, L. 22; S. 227, L. 4; S. 229, L. 3 o. s. v.* með allan sinn her út af borginni ímót a, *som i det følgende har udførligere Fremstilling.* 7. oc hofst u. 7. allmikil, *saa* iu (f *forandrer* allmikin *hos Ver. til* allmikil); micil fl. 7. með því at *mangler i* f, at *i* l. 8. þeir *istedenfor* Húnar l. 8. hafa iu; hafdo fl. 8. manfallid u. 9. þeira *mangler i* fl. 9. hun *for* Hervör f. 10. hia henni *for* hana u. 10. þa flyde i. 11. ed *for* er l. 11. lífit þágu, *saa gjættet*] lítt dugdu *alle Afskrr. og Udgg. Jfr. S. 231 L. 28:* þa flyðv þeir allir, er lifið þagv.

mest mátti hann, á fund Angantýs konungs í Árheima; Húnar taka nú at herja um landit víða ok at brenna. Ok sem Ormarr kom fyrir Angantý konung, þá kvað hann:

85. „Sunnan em ek kominn
at segja spjöll þessi:
sviðin er öll mörk
ok Myrkviðar heiðr,
drifin öll Goðþjóð
gumna blóði.“

Ok enn kvað hann:

86. „Mey veit ek Heiðreks
[fyrir mækis eggjum],
systur þína,
svigna til jarðar;
hafa Húnar
hana felda
ok marga aðra
yðra þegna.

---

2. wm̄ landed vijda iu; vijda um (of ɫ) landid ɫɫ. 2. at *mangler i* u. 3. konung *mangler i* ɫ. 5. seigir u *feilagtig*. 6 sindrū u, *forvansket af* suideñ. 6—7. mork og ſ, *mangler i alle andre Afskrr.* 7. vidar *mangler i* u. 7. heidur u; heide ilſ; heidi ɫ. 8. *For* drifin *har* u driugū er. 8. Got þiód ɫ. 9. gumna ɫ *utydelig;* guña ilu. 10. *For* ok enn kvað hann *har* u Enn. 11. *Efter* Heídreks *har* u d. (*d. e.* dóttur) *over Linjen og med andet Blæk og Indførselstegn nede i Linjen.* 12. fyrir mækis eggjum, *eksempelvis indsat, jfr. Hamð. 15, Skírn. 25*] *mangler i alle Afskrr., uden at Lacune er betegnet. Jeg har ogsaa tænkt paa* miklu bezta *efter Fáfn. 40.* 14. suigna *Hskrr. undtagen* u, *som synes at have* singna; signa *St. Bj. og Pet. Et Particip* sviginn (*krummet*) *gjenfindes i svenske Bygdemaal. Derimod kunde* signa *støttes af Prosasprogets* láta sígaz *synke til Jorden udmattet af sine Saar, af dansk* segne, *oldeng.* gesígan æt sæcce *Beow. 2659* (*Grein*). 18. yðra *Ant. Russ.*] ydar *Afskrr.*

87. Léttari gørðisk hón at böðvi
en við biðil ræða
eða í bekk at fara
at brúðar gangi."

Angantýr konungr, þá er hann heyrði þetta, brá hann grönum ok tók seint til orða ok mælti þetta um síðir:

„Óbróðurliga vartu leikin,
hin ágæta systir!"

ok síðan leit hann yfir hirð sína, ok var ekki mart lið með honum; hann kvað þá:

88. „Mjök várum vér margir,
er vér mjöð drukkum,
nú erum vér færi,
er vér fleiri skyldum.

---

1. *Strophe 87 mangler den ene (snarest den første) Vershalvdel; i denne har mulig Hervors Stridbarhed nærmere været skildret.*

1. Léttari, *saa Pet. og AR.*] Littare i; lytt[r]i 𝔱 (*første Bogstav utydelig*); lijtt[c]e 𝔩; *Ordet mangler i* u. 1. at böðvi] ad badni u; a haudre i; á haudre 𝔩; a ha/dri 𝔱. *Her synes vi at finde et Intetkjønsord* böð *Kamp, medens jeg ellers kun kjender et Hunkjønsord* böð; *ti* ba/þvi *Brot af Sigurð. 13 er Dativ af* börr *et Træ. At Gunnar Pálsson (vel paa Grund af en Misforstaaelse af Brot af Sig. 13) i Gunnarsslagr 15 bruger Dat.* böðvi *i Betydning Kamp, kan her ikke komme i Betragtning. — Linjen falder i rythmisk Henseende tungt og er derfor mulig i anden Henseende forvansket. (Er* gørðisk *traadt istedenfor* varð?) 2. ver *feilagtig for* við 𝔩. 3. eða í bekk at fara *efter* i𝔱𝔩; ad leik j sarā (*d. e.* sarna, *neppe* saran) u. 4. at brúðar gangi *efter* i𝔱𝔩; en̄ ad lūd[2] (*d. e.* lundur) geingu u. 5. *For* konungr *har* 𝔱 q., 𝔩 q[d] *d. e.* kvað. En þá Angantýr heyrði a. 5. er u; *mangler i* i𝔱𝔩. 5. hann (*utydeligt*) brá 𝔱. 6. gronu u. 6. *For* tók *har* 𝔱 til, u uard. 6 þetta um síðir *mangler i* 𝔱. 7—8. *trykkes ikke af Udgg. som Vers.* 9. hirð sína, *saa* 𝔱𝔩; hirdiña i; hirdena u. 9. lidz i; lið með honum *mangler i* u, *men er skrevet til i* 𝔰. 11. *Afskrr. har ikke* váru *eller* voru. 12. mod u. 13. eru 𝔩.

89. Sékkat ek mann
í mínu liði,
þótt ek biðja
ok baugum kaupa,
er muni ríða
ok rönd bera
ok þeira Húna
herlið finna."

Gizurr gamli sagði:

90. „Ek mun þik enskis
eyris krefja
né skjallanda
skarfs ór gulli;
þó mun ek ríða
ok rönd bera,
Húna þjóðum
herstaf bjóða."

---

1. Sékkat ek mann, *indsat efter Formodning*] Sie ec æigi þann f; *ligesaa de andre Hskrr., der dog for* ec *skrive* eg *eller* jeg. *Mindre rimeligt er:* Sé ek manngi. 3. biðja] bidie *Hskrr.* (*i* l *mulig først skrevet* bidia). 4. bugum u. — kaupa] kaupi *eller* kaupe *Hskrr.* 5. mani f. 6. ok rönd] j rønd i (j *er Forvanskning af* z *d. e.* ok); i rönd f; i rønd l; j rand u. 7. þeira a] þeir ilu; *mangler i* f. 8. bera *for* finna u. — þeim Hunum herbod bioda *hos Ver.* (*og derfra hos St. Bj.*) *er vistnok en vilkaarlig Forandring af det forvanskede* þeir huna herlid bera *i* u. 10. man f. — þig u; þar ifl (*opstaaet ved Forvanskning af* þ^c *til* þ^r). — einskis *eller* einskiss *Hskrr.* 11. eyris i; ejris f; eirirs u; eris l (*mulig først skrevet* eiris). 12. nei *for* né u. -- skjallanda *efter Formodning*] skialldanda u; skulldanda ifl *og Fas., AR., Pet.* 13. skarfs vr i; skafst vr u; skarfurst fl. *Første Ord har i Stammehskr. kanské været skrevet* skarfz. 14. man f. 15. ok rönd] j rønd i; j rönd l; irönþ f; j rand u. 16. Húna, *saa* ifl; *i* u *synes først at have været skrevet* gūna (*d. e.* gumna), *men dette er, som det synes med anden Haand, rettet til* gotta. 17. herstaf f; gunne ad il; gunnj ad u.

Þat váru lög Heiðreks konungs, ef herr var í landi, en landskonungr haslaði völl ok lagði orrostustað, þá skyldu víkingar ekki herja, áðr orrostan væri reynd.

Gizurr herklæddiz með góðum vápnum ok hljóp á hest sinn, sem ungr væri; þá mælti hann til konungs:

„Hvar skal ek Húnum
hervíg kenna?“

Angantýr konungr kvað:

91. „Kendu at Dylgju
ok á Dúnheiði
†ok á þeim öllum
Jösurfjöllum!
þar opt Gotar
gunni háðu

---

1. f *synes at have* of *for* ef. 2. enn iu; enn l, *men med andet Blæk rettet til* ad; at f; ad a *Ver.* 2. voll i; volld u; orustu völl l; oro völl f. 2. legdi u; lagde *efter* orustu stad l; lagði *mangler i* f. 2—3. Enn vijkingar skilldu æigi f. 3. fyrr en a. 4. nu *foran* med a. 4. herklædum *for* vápnum u. 5. sinn hest f. — sem ungr væri *mangler i* u. 6. hier skal hũiũ j u *forvansket.* 8. konungr *mangler i* fu. 9. ad u; á ifl; *jfr. Str. 93, L. 1. Man tør neppe formode* at dölum Dylgju *efter S. 285 L. 5.* — Dylgiu f; Dilgiu lu; Dyngio i, *men i cod. AM. 203 fol.* (*der er skreven af samme Mand som* i *og næsten overalt ordret stemmer med denne Afskr.*) Dylgiu. 11—12. *Teksten er vistnok forvansket:* öllum *synes upassende og á uforeneligt med Udtrykket i Str. 93. Munch* (*Gude- og Heltesagn*) *oversætter, som om der stod:* ok þeim öllum á. *I det tilsvarende Sted Str. 93, L. 3 har Hskrr.* orrostu undir. *Er dette det rette ogsaa i Str. 91? og er Forvanskningen opstaaet derved, at der i Stammehskr. har været skrevet* ũþ' oro ?? *Ialfald synes* undir *eller* und *nødvendigt, hvis* fjöllum *er rigtigt.* 12. Josur i; Jóssar (*maaské først skrevet* Jossur) l; Jóssár f; Jossa f; Jassar u *og cod. AM 203 fol. Navneformen er usikker; mon* Jarsarfjöllum? *eller* ok á þeim öllum Jarsarvöllum? 13. þar, *saa Ver. og efter ham St. Bj., AR.*] bar u; Baru i; báru fl. 13. Gottar l. 14. gunni, *saa Ver. og efter ham St. Bj., AR.*] gũ u; z (*d. e.* ok) geyr i; og geir l; oc gejr f. *Det er mindre sandsynligt, at det oprindelige Udtryk er* geirþing.

ok fagran sigr
frægir vágu."

Nú reið Gizurr í brott ok þar til, er hann kom í her Húna; hann reið eigi nær en svá, at han mátti tala við þá, þá kallar hann hári röddu ok kvað:

92. „Felmtr er yðrú fylki,
feigr er yðarr vísir,
gnæfar yðr gunnfani,
gramr er yðr Óðinn."

Ok enn:

93. „Býð ek yðr at Dylgju
ok á Dúnheiði
orrostu undir
Jösurfjöllum;
hræ sé yðr
at há hverri,

---

2. fræger iflu. *Kanské* frœknir? — vagu u; fn̄go f; feingu il. l *har ikke, som angives af St. Bj. og AR.*, unnu. 3. er *mangler i* u. 3—4. *Kanské* kom at her. 4. enn *for* at l; at *mangler i* u. 4. *Afskrr. har ikke* mætti, *som St. Bj. og Pet. læse.* 5. kallade a. 6. Felmtr er yðru fylki, *saa formodet*] Feltur (ur *betegnet ved Forkortningstegn i* f) er ydar (y^r u) fylki (*eller* filki) iflu, *men* a *har* felm$\overset{2}{t}$. *Paa Grund af* yðarr vísir *i følgende Linje tør man neppe læse* Felmtr er yðarr fylkir (*som AR. og Pet.*) *eller* Felmtr er yðrum fylki. 7. ydar (y^r u) *Hskrr.* 8. gnæfar y^r u; gnæfur ydur i; gnæfur y^r f; græf^r y^r l. gnæfr er yðr *AR.*; grœfr yðarr *Pet.* — gū fanj u; gunnfare i; gunfare l; ginfari f. *Islændingerne skrive* gunnfáni. 9. er *mangler i* ifl. — yðr *mangler i* if. 11. ad ilu; á f. *Jfr. Str. 91. L. 1.* — dylgiu l; Dylgiu f *og cod. AM. 203 fol.*; dilgiu u; Dyngio i. 14. Josur i; Jóssar l; Jóssár f; Jassar *cod. AM. 203 fol*; Jassa u. 15—16. hræ sé yðr at há hverri, *saa forandret med Tvil*] hro si (*eller* hrosi) y^r ad hai hui$\overset{0}{ū}$ (*d. e.* huorium) u; hræse ydur ad haa hvoriu i; hræsu ydur ad há hvoriu l; *mangler i* f. há *jfr.* fara at há *Sigvat i Heimskr. Ól. s. helga Cap. 155*, *af* heyja *som* þrá *af* þreyja (*Egilsson*); hverri *indsat efter Oxforder-Ordbogen.* hræsi yðr at há hverju *Udgg.*

ok láti svá Óðinn flein fljúga
sem ek fyrir mæli."

Þá er Hlöðr hafði heyrt orð Gizurar, þá kvað hann:

94. „Takið ér Gizur
[Grýtingaliða],
mann Angantýs
kominn af Árheimum!"

Humli konungr sagði:

„Eigi skulum
árum spilla
þeim er [um] fara
einir saman."

Gizurr mælti:

„Ne vélað oss, Húnar!
hornbogar yðrir."

---

1. flein ifl, *skrevet i* u fleiñ, *der sér ud næsten som* fleiū *og hvoraf Ver. feilagtig har gjort* Fleijum; *dette er i* ſ *rettet til* flein um, *men da* um *mangler i de andre Hskrr., er det rimelig bibeholdt fra* Fleijum *hos Ver. — Udgg. skrive:* ok láti svá Óðinn *i en Linje for sig.* 3. er *mangler i alle Hskrr.* 3. heyrt *mangler i* u *og hos Ver*, *men er tilføiet i* ſ. 3. Gissurs u. 4. Take (*eller:* Taki) þier *Hskrr.* 5. Grýtingaliða *mangler i alle Hskrr. og Udgg* 6. Angantýrs ilu; Ang. f. 7. af ilu; úr f *Ver.* 8. sagde i; seigir l; s. fu (*og saa har Ordet været skrevet i Stammehskr.*). 9. *Linjerne 9—12 høre til samme Strophe som Linje 4—7.* 9. skulu u. 10. ar wm̄ u. 11. um, *tilføiet af St. Bj. og efter ham i AR.*] *mangler i alle Hskrr. Man tør ikke læse som to Linjer:*

Eigi skulum árum spilla
þeim er fara einir saman.

12. eiñ u. 14—15. ne vélað oss, Húnar! hornbogar yðrir, *indsat efter Formodning*] ecke giora Hunar oss vielada (*ikke* viesada) nie Hornbogar ydar i; Eigi giora Húnar oss velada ne hórnbogar ydar f; Eccj giora Hunar os vielada nie Hornbogar ydar l, *hvor det er skrevet som Vers;* eigi giora hunir oss feltrada nie hornbogar yd*ar* u: *Forvanskningen* viesada, *som Fas. og AR. har optaget, findes kun i* a. *Ordene skrives af Udgg. som Prosa, men det synes tydeligt, at det egentlig er Vers, uagtet Teksten i*

Gizurr drap þá hest sinn sporum ok reið á fund Angantýs konungs ok gékk fyrir hann ok kvaddi hann vel. Konungr spyrr, hvárt hann hefði fundit Húna. Gizurr mælti: „Talaða ek við þá ok stefnða ek þeim á vígvöll á Dúnheiði ok at Dylgjudölum.“ Angantýr spyrr, hvat mikit lið Húnar hafa. Gizurr mælti:

„Mikit er
mengi þeira.

Hskrr. giver saa daarlig Rythmus, at den ikke kan have bevaret den oprindelige Versform. I Hskrr.'s Tekst er Húnar *Subjekt for 3 Pers. Flert.* giora, *men dette kan ikke være rigtigt, ti* yðar (*rettere* yðrir) *viser, at Hunerne tiltales. Ulæmperne afhjælpes ved den af mig formodede Tekst.* feltrada *i* u, *hvorefter Pet. har* felmtraða, *maa være forvansket af* vélaða, *som de andre Afskrr. har, ti* felmtra *er et nyislandsk Ord. Jeg antager, at* vélað (= véla-t) *først blev forvansket til* vélaða (*som* sékað *II Str. 6 L. 4 i et Hskr. af Örv. s. til* seinkada); *dette blev feilagtig forstaaet som Particip Accus. pl., og det gav Anledning til at* giora *blev tilføiet. — Forøvrigt synes de to Verslinjer at forudsætte, at der er gaaet forud en Opfordring til at skyde Gissur med Pil.* 1. *Efter* sinn *har* iu med. — *Hskrr. har ikke* sporunum, *som hos St. Bj. og Pet.* 2. Angantyrs ilu; Ang. t. — konungs ok *mangler i* a. 3. Kongur ilu; Ang. t. — spir lu; sp. t (*saa har vistnok Stammehskr. havt*); spurde i. — hvad *for* hvárt l. 3. hefdi itl; hafi u. 3. Húna *saa ændret efter Formodning*] kong i; k. tl (*d. e.* kong); konginn u. Huna her a; Húna konung *Pet.* 4. *Efter* Gissur m: *gjentager* l: Eccj giora Hunar oss vielada, nie Hornbogar ydar, *men dette er understreget som urigtigt.* 4. Taladi *eller* Talade *Afskrr.* 4. þa iu; hann tla. 4. stefndi t. 4. á *mangler fra først af i* t. 5. og *for* á l; ad a. — duna heidj u. — ok at] og t; á ilu (*intet Hskr. har* í). — Dylgiu t; Dyngio il; dingiu u. 6. *Oprindelig vel* hve *for* hvat. 7—8. Mikit er þeira mengi, *skrevet som Prosa alle Hskrr.; ændret med St. Bj., AR. og Pet. Forandringen støttes ved Helg. Hund. I, 50:*

þar er miklu mest
mengi þeira.

Men da følgende Strophe har den regelrette Længde af 4 Linjepar, maa da vel hint Linjepar have hørt til en forøvrigt tabt Strophe.

95. Sex ein
eru seggja fylki,
í fylki hverju
fimm þúsundir,

1—2. vj. ein ėru seggia filki u, *som Pet. følger;* vc eru j filke ṫl (*dog er i* ṫ j *mulig skrevet til af Arne*); v.c. eru j fylki i; Fimtán eru fylki seggia ſ. *Læsemaaden i* iṫl *er aabenbart forvansket; derimod har jeg været i Tvil, om* u *eller* ſ *har det rette. Jeg har foretrukket* u*'s Tekst, fordi den støttes ved det Tal, som hos Sakse S. 233 Müll. nævnes for den hunske Sømagt:* s e x classium senos reges . . . . . . vidisse se retulit; *ti denne Overensstemmelse synes ikke at være tilfældig, da Tallet ved* í fylki hverju fimm þúsundir *gjenfindes i de følgende Ord hos Sakse:* earumque quamlibet q u i n a navium m i l l i a complectentem. *Derimod har Sakse videre:* quarum unamquamque (*hvert Skib, ikke hvert Tusend*) trecentorum (*ikke 1300*) remigum capacem esse constaret. *Det forringende* ein *tør vel ikke vække Betænkelighed mod den optagne Tekst. For* Fimtán eru fylki seggja, *som* ſ *har, kunde Overensstemmelse med* q u i n d e n a simul vexilla micantia vidi *i Verset hos Sakse S. 237 tale; men det følgende i dette Vers har intet tilsvarende i Hervar. s. — Det er vanskeligt at forklare den store Forskjel mellem de tre Læsemaader. Som en usikker Mulighed nævner jeg, at* vi *kan være blevet forvansket til* vc *og at* vi ein *kan være blevet læst sam* vtán. *Læsemaaden* Fimtán *førte for Alliterationens Skyld Omsætningen* fylki seggja *med sig. Men intet af disse Tal (6 eller 15 eller 500) stemmer overens med Angivelsen S. 276:* þessar fylkingar váru þrjár ok þrír tigir. *Dette sidste Tal kunde ikke indsættes i Verset uden betydelige Forandringer og navnlig ikke uden man strøg* seggja, *der har alt Udseende af at være ægte. I AR. skrives oppe i Teksten som Prosa* iii ok xxx eru fylki, *men i Anmærkn. formodes (i Strid dermed), at Verslinjerne har været:*

sextán eru
seggja fylki.

Det formodes derhos, at sex ein *er Forvanskning af* sextán, *og at* iij oc xxx *er opstaaet derved, at* sextán *er bleven læst som* xxxiii. *St. Bj indsætter efter Gjætning:* sex fimm ok þriú, *men saadant Udtryk for 33 er aldeles uhørt.* 3. *Foran* filki *har* u *feilagtig Komma istedenfor* í. 4. þusundir u; þusund iṫl.

í þúsund hverri
þrettán hundruð,
í hundraði hverju
halir fjórtalðir.“

Angantýr spyrr nú til Húna hers, þá sendi hann menn alla vega frá sér ok stefnði hverjum manni til sín, er honum vildi lið veita ok vápnum mátti valda. Fór hann þá á Dúnheiði með lið sitt, ok var þat allmikill herr; kom þá á móti honum herr Húna, ok höfðu þeir lið hálfu meira.

XV. Á öðrum degi hófu þeir sína orrostu ok börðuz allan þann dag ok fóru at kveldi í herbúðir sínar. Þeir börðuz svá átta daga, at höfðingjarnir váru þá enn allir

---

1. *Komma for* í u, *Punctum* i. — ifl *har for* þúsund hverri *den omvendte Orden;* þúsund *mangler i* u. 2. xiij^{c} *Afskrr. Herefter har* ilu *Ver.* (*men ikke* f) manna; *i* i *er* manna *indklamret, ligesaa er i* f *Streg sat over og under* manna. 3. *Streg for* í u. 4. halir u (*ikke derefter* manna, *som hos Ver.*); hals i, *Forvanskning af* hal^{s}; hals *er videre forvansket til* halfs *i* fl. — *Jfr. S. 276:* í hvert hundrað [váru] fernir fjórir tigir. — f *synes oprindelig at have havt* fi^{o}er (d. e. fiorer), *men er er usikre. I AR. indsættes* halir xl fjórtaldir, *men dette passer ikke til Verset.* 5. *Det følgende lige indtil Str. 96 er væsentlig forskjellig og langt vidtløftigere fortalt i* a; *men denne afvigende Fremstilling i* a, *der overhoved intet oprindeligt har bevaret, som ikke findes i andre Afskrr., er lavet af en Islænding i 17de Aarh. og har ingen gammel Hjemmel.* 5 nú *mangler i* u *og hos Ver.* — hers *kun i* u (*og hos Ver.*); *mangler i andre Afskrr.* 6. vega fl; vegu iu *Ver.* — u *og Ver. har* menn *efter* alla vegu. 7. leid f. 7. mætti u, *og dertil har Arne rettet* matti *i* f. 9. kom þa (*ikke* þar) iflu. 11. Ad (*for* Á) u. 12. herbudir sijnar iu; sijnar herbudir fl. 12—13. Þeir borduzt so viij. daga ad hofdingiarnir voru þa aller i; þeir bördust so um dag, ad hofdingiarner voru aller l (um dag *er opstaaet af* viij daga); og varo þa enn hafdingiarnir f; þeir bordust suo viij daga so (ad *Ver.*) hofdingiar voru enn u (enn *mangler hos Ver.*)

heilir, en engi vissi manntal hvat mart féll; en bæði dag ok nótt dreif lið til Angantýs af öllum áttum, ok þá kom svá, at hann hafði eigi minna lið en í fyrstu. Varð nú orrostan enn ákafari enn fyrr; váru Húnar allákafir ok sá þá sinn kost, at sú ein var lífs vón, ef þeir sigruðuz, ok ilt mundi Gota griða at biðja. Gotar vörðu frelsi sitt ok fóstrjörð fyrir Húnum, stóðu því fast, ok eggjaði hverr annan. Þá er á leið daginn, gørðu Gotar atgöngu svá harða, at fylking Húna svignaði fyrir; ok er Angantýr sá þat, gékk hann fram ór skjaldborginni ok í öndverða fylking ok hafði í hendi Tyrfing ok hjó þá bæði menn ok hesta. Raufz þá fylking fyrir Húna konungum, ok skiptuz þeir brœðr höggum við. Þar féll Hlöðr ok Humli konungr; ok þá tóku Húnar at flýja, en Gotar drápu þá ok feldu svá mikinn val, at ár stemduz ok féllu ór vegum, en dalir váru fullir af dauðum mönnum ok hestum. Angantýr gékk þá at kanna valinn ok fann Hlöð bróður sinn; þá kvað hann:

---

2. Angantyrs *Hskrr.* 2. vegum *for* áttum u. 3. ei u; ekki ifl. – minna lid f; meyra lid l; færre flock i; færra folk u. 4. en fyrr fl, *mangl. i* iu, *men er skrevet til i* ſ. 4. *Foran* Húnar *indskyder* f þa. hunir u. — allakafir u; all *mangler i* ifl. 5. þá *saa alle Hskrr.; kanské med Pet.* þann. 5. at *mangler i* fl. 6. *Efter* sigruðuz *tilføie Hskrr.* eigi *eller* ey; *dog er* ey *hos Ver. overstrøget i* ſ. *Ogsaa alle Udgg. har* eigi. 6. Gota griða, *saa ændret*] Gotum grida f; götu greida l; Gota vm grid i; Gotū grid u; Gótum grid *cod. AM. 203 fol., men i Randen med anden Haand* Gota um *istedenfor* Gótum. *Maaské egentlig Vers:* ilt mundi Gota | griða biðja. 6. ridia *for* bidia l; bioda u. 8. er *mangler i alle Hskrr.; indsat af Pet.* 9. filking fl; fylkinga i; filkingar u *V.* (*i* ſ *rettet til* fylkingar). 9. suignudu u; signudu *Ver.* (*i* ſ *rettet til* svignudu). 11. O *for* ok i. 12. skialldborg *for* fylking u *Ver.* 12—13. huna kongum oc skiptust þeir brædur u, *Ver. og Pet.;* Hunum. Kongar skiptast l; Huna kk'm, oc skiptast f; Huna kóngum Og skipttuzt i. 13. þa u *Ver.* 14. taka l. *For* tóku Húnar at flýja *har* u Brast flotti a hwnum; *V. ligesaa, kun* i *for* a. 14. Gautar *Ver. fejlagtig.* 15. steindust u. 16—17. hestum oc daudum monnum og blodj u. 17. Angantyr kongur u. 18. hlaud u; Hlodur l; Lardur f; Hlaudur i. 18. *Efter* bróður sinn *har blot* a: á einum háum hól.

96. „Bauð ek þér, bróðir!
basmir óskerðar,
fé ok fjölð meiðma,
sem þik fremst tíddi;
nú hefir þú hvárki
hildar at gjöldum
ljósa bauga
né land ekki.“

Ok enn kvað hann:

97. „Bölvat er okkr, bróðir!
bani em ek þinn orðinn,
þat mun æ uppi,
illr er dómr norna.“

XVI. Angantýr var lengi konungr í Reiðgotalandi, hann var ríkr ok örr ok hermaðr mikill, ok eru frá honum

---

2. basmir, *optaget med Pet. og AR. fra Ver.*; basnir u. *Dette er vistnok en mindre rigtig Skrivemaade for* basmir, *ligesom samme Hskr. straks efter har* meidna *for* meidma *og ligesom Hskrr. af Edda har* mösni *for* mösmi. — brynjur ſ; *dette synes vilkaarlig indsat enten istedenfor det ukjendte* basmir *i Stammehskr. eller snarere for at udfylde et tomt Rum der* i *har bredt tomt Rum efter* bróder; *Ordet mangler aldeles i* 𝔣l. 2. óskerðar, *saa rettet med Pet.;* oskertar u *Ver., hvilket er senere Skrivemaade, ligesom man skrev* hirta *for* hirða, upphertir *Fas. II, 477 Anm. 7 for* uppherðir, gyrti *Trist. S. 50 for* gyrði; osker tvær *forvansket* i𝔣l. 3. folld *for* fiolld i. — meidma ſ; meidna i𝔣lu. 4. þik, *saa rettet med Pet.*] mig ilu *Ver.;* þu 𝔣. — framast *Ver. og* a. — tiddi u; tídde i; tijdi l; tiddir *V., der i* ſ *er rettet til* tídir; girntist 𝔣. 8. ej^{ct} *for* ekki u; eckert *V.* 9. kvað hann *mangler i* u. 11 *Oprindelig vistnok* emk 12. mañ 𝔣.— æ, *saa rettet*] enn *alle Afskrr. og Udgg.* 13. *De efter Strophen hos Ver. følgende Ord* Lukum vier — epter kommendur *mangle i* u. 14. *Istedenfor Stykket* Angantýr — konunga ættir *har* a *udførligere Fremstilling, ligesom denne Afskrift ogsaa i det følgende oftere afviger fra de øvrige.* 15. ríkr ok örr ok hermaðr, *saa skrevet efter* ſ; rijkur oc hermadur 𝔣l; rijkur z aur madur i; rijkur o^{c} au* (*tredje Bogstav ulæselig, kanské* i, *men, som det synes, med for-*

komnar konunga ættir. Sunr hans var Heiðrekr úlfhamr, er síðan var lengi konungr í Reiðgotalandi; hann átti dóttur, er Hildr hét, hón var móðir Hálfdanar snjalla, föður Ívars hins víðfaðma. Ívarr hinn víðfaðmi kom með her sinn í Svíaveldi, sem segir í konungasögum; en Ingjaldr konungr hinn illráði hræddiz her hans ok brendi sik sjálfr inni með allri hirð sinni á þeim bœ, er á Ræningi heitir. Ívarr hinn víðfaðmi lagði þá undir sik alt Svíaveldi; hann vann ok Danaveldi ok Kúrland ok Saxland ok Eistland ok öll austrríki alt til Garðaríkis; hann réð ok

---

skjellig Haand rettet til r, *altsaa* aur) madur u; rikur aur oc madr *Ver., hvilket i* ſ *er rettet til* rikur og aur oc hermadr. 1. *Foran* konunga *mangler mulig* margar *ell. lign.* 1. ulfhamp u; ulfshamr *de øvrige Afskrr.* ulfhamr *Sörla þáttr i Flat. I, 279 og Þorsteins saga bæjarmagns i Fms. III, 197, hvor Heidrek Ulvham siges at være Søn af Gudmund paa Glæsesvoldene.* 2. a *for* í i. 2. *Cod. AM. 203 fol. har* Reiðgautalnde; *men i Randen med anden Haand det sidste Led rettet til* gothalandi. 3. Hilldur *alle Afskrr. Derimod i Slægtrækken i Flateyjarbók I, 26 kaldes Halvdan snjalles Moder og Heidreks Datter* Hervör; *dette er vel det rette, ligesom den ældre Heidreks Datter hed* Hervör. *Sörla þáttr i Flat. I, 279 har* Hervör Hjörvarðs dóttir Heiðreks sonar úlfhams, *men giver Hervor med Hogne en Datter* Hildr. 3. *Istedenfor de andre Afskrifters* Halfdanar *eller* Haldanar *har* l Halldar (all *usikre*), *der med andet Blæk er gjort til* Hálādar. 4. Vijdfadma f; Widfadma ſ; *oprindelig* vidfadma, *men rettet til* vidfarma l; Vídfarma (*ikke* Vídfarna) i; vijdfarna u. 4. Vijdfadmi f; Vidfadme ſ; vidfadmi *rettet til* vidfarmi l; Vídfarmi i; vijdfarni u. *De samme Afvigelser i Navnets Former siden, hvor ikke andet bemærkes.* 6. Ingualldur u. — enn i. 7. inni *mangler i* u *og hos V., men er tilføiet i* ſ. 7. bæ u; stad i. — á Ræningi, *saa rettet efter Yngl. s. Cap. 44;* á *mangler i* iu. *Stykket* á þeim — heitir *mangler i* fl. 8. *Her har* l Vidfarni. 9—10. *Istedenfor* hann vann — Eistland *har* f: Skotland Saxland oc Eingland. 9. *Ver. udelader* hann vann ok Danaveldi, *men dette findes i* u (*kun* j *for* ok) *og er skrevet til i* ſ. 9. ok *efter* Danaveldi *mangler i* l. — il *skrive* Curland. *Istedenfor* Kúrland *har* u Gutlandi; *Ver. har gjort dette til* Gautland *og udeladt* ok Eistland; *i* ſ *er efter Ver.'s* Saxland *tilføiet* Kurland Eystland. ok *foran* Saxland *mangler i Afskrr., men er bevaret som i i* Gutlandi u. *Navnet* Saxland *synes her*

vestra Saxlandi ok vann hlut Englands, þat er kallat Norðumbraland. Ívarr hinn víðfaðmi lagði þá undir sik alt Danaveldi, ok síðan setti hann þar yfir Valdar konung ok gipti honum Álfhildi dóttur sína. Þeira synir váru Haraldr hilditönn ok Randvér er síðan féll á Englandi. En Valdarr andaðiz í Danmörk; tók þá Randvér Danaríki ok gerðiz konungr yfir. En Haraldr hilditönn lét gefa sér konungsnafn í Gautlandi, ok síðan lagði hann undir sik öll fyrrnefnd ríki, er Ívarr konungr hinn víðfaðmi hafði átt. Randvér konungr fékk Ásu, dóttur Haralds

---

urigtigt, da det staar mellem Kúrland *og* Eistland, *og da det straks efter heder* hann réð ok vestra Saxlandi. *Maaské* Samland? *dog bliver Ordenen heller ikke derved ganske rigtig.* 1. *Istedenfor* réð ok vestra — kallat *har* f vann oc nordasta luta Einglands er kallat er. *Fremstillingen her i Hervarar saga er forvirret, ti først heder det* hann vann ok Danaveldi *og siden* Ívarr hinn víðfaðmi lagði þá undir sik alt Danaveldi. *Forfatteren har vistnok benyttet Yngl. s. Cap. 45:* Ívarr víðfaðmi lagði undir sik alt Svíaveldi; hann eignaðiz ok alt Danaveldi ok mikinn hlut Saxlands ok alt Austrríki ok hinn fimta hlut Englands. — f *har ved Forandringer søgt at hjælpe paa Forvirringen.* 1. hlut iu; hluta fl. — Eingland fl. 2. Nordumbraland flu (*i* l, *som det synes, først skrevet* Nordumral.); Nordjmbralannd i; Nort—Humberland *Ver., men i* ſ *er* Humbraland *indsat som Rettelse.* 2. hinn víðfaðmi *mangler i* u; l *har her* Vidfarni. 2. f *har* oc lijka *istedenfor* þá. 3. *For* Valdar *har her* l Valldan, f Valldimar, *men siden har begge Afskrr.* Valldar. *Ligesaa indsætter Hskr. af Völs. s.* (*S. 183, L. 23*) Valdamar *istedenfor* Valdarr *i Guðr. kv. II, Str. 29.* 4. alfilldj u. 4. Þeirrar u. — synir váru] son var iflu. 5. f *har* kr̄. *efter* Halldur. 5. ok Randvér — Englandi *mangler i* fl. *Ordene* er fiell j einglandi *er i* u (*hvor* síðan *mangler*) *indklamrede med senere Haand.* 6—7. tók — yfir *mangler i* fl. 8. gautlandi f; gotlandi lu; Gothlande i. 8. lagþi sijþann undir f. 9. *Istedenfor* fyrr *har* i framañ, u framar. 9. Vidfarmi l *her.* 10. *Med* hafði átt *slutter Hervarar saga. i* fl; *ligeledes maa man formode, at den Afskrift, af hvilken Læsemaader ere skrevne til i* ſ, *har sluttet hermed, ti i det herefter følgende Afsnit i Verelius's Udg. er ingen afvigende Læsemaade skreven til i* ſ. — *Efter* hafdi att *er i* f *sat* ——" *hvorved det antydes, at Originalen havde mere.* 10. Haralldar iu.

konungs ens granrauða norðan ór Noregi; sun þeira var Sigurðr hringr. Randvér konungr varð bráðdauðr, en Sigurðr hringr tók konungdóm í Danmörk. Hann barðiz við Harald konung hilditönn á Brávelli í eystra Gautlandi, ok þar féll Haraldr konungr ok mikill fjölði liðs með honum. Þessar orrostur hafa i fornum sögum frægastar verit, ok mest mannfall í orðit, ok sú er Angantýr ok hans bróðir Hlöðr börðuz á Dúnheiði. Sigurðr konungr hringr réð Danaríki til dauðadags, en eptir hann Ragnarr konungr loðbrók, sun hans. Sunr Haralds hilditannar hét Eysteinn hinn illráði; hann tók Svíaríki eptir föður sinn ok réð því, þar til er synir Ragnars konungs feldu hann, svá sem segir í hans sögu.

---

1. iñz u; *dette er udstrøget og over er skrevet* ur *med anden Haand.* 1. granrauða, *saa ændret efter Formodning i Ant. Russ.*] Garranda (*d. e.* Garnranda) u: Gotranda (*ikke* gotrauða) i. *Jfr. Yngl. s. Cap. 53*, *Sn. Edda I*, *522*, *Fms. I*, *1*, *Flat. I*, *25* (*hvor* Haralldz ens grȩnska *er Forvanskning for* H. e. granrauða); *men ingensteds ellers fortælles, at Aasa blev gift med Randve.* 1. nordan i; nordur u. *Af* iñz Garranda nordur wr *har Ver. lavet* ur Geirraudar gordum i. 1. Noregi i, Noreg u. 4. Gautlandi, *saa rettet med Ver.*] Gothlande i, gottlandi u. 5. með honum *mangler i* i. 6. Þessar orrustur haffa i fornum sogum frægastar verid u, þessarar orrustv hefr hellst vered geted j fornum søgum i. *Teksten i* u *forklarer jeg saaledes: Disse* (*to*) *Slag har været de mest omtalte i gamle Fortællinger* (*hint*) *og det i hvilket Anganty og hans Broder kjæmpede med hinanden. Foran* ok sú *maa antages Ellipse. Lignende er Udtrykket paa følgende Steder:* þeir runnu síðarst, annarr Sigurðr Hranason (*han var den sidste som flygtede, den næstsidste var Sigurd Ranessøn*) *Heimskr. Magn. s. berf. Cap. 27;* Einnhvernn dag hittaz þeir brøþr oc Magnvs konvngr *Mork. 28*, 16; spurþi hvar fvndi þeira hefþi saman borit oc Margretar *Mork. 35*, 14. *Imod Teksten i* i *taler den Omstændighed*, *at* sú *da er uregelret for* þeirar. 7. í *foran* orðit *mangler i* u. 8. Hlöðr *mangler i* u. 9. Danaríki, *saa og* u, *ikke* Danmork, *som Ver. har.* 10. Haralldar iu. 11. réð] riede i, riedi u. 12. konungs *mangler ikke i* i.

Þeir synir Ragnars konungs lögðu þá undir sik Svíaveldi; en eptir dauða Ragnars konungs tók Björn sunr hans járnsíða Svíaveldi, en Sigurðr Danaveldi, Hvítserkr Austrríki, Ívarr hinn beinlausi England. Synir Bjarnar járnsíðu váru þeir Eiríkr ok Refill, hann var herkonungr ok sækonungr, en Eiríkr konungr réð Svíaríki eptir föður sinn, ok lifði litla hríð. Þá tók ríkit Eiríkr sun Refils; hann var mikill hermaðr ok allríkr konungr. Eiríks synir Bjarnar sunar váru þeir Önundr Uppsali ok Björn kon-

3. son i. — en *mangler i* i. 5. eirykur u, Eirekr (Eirekur) i *overalt.* 6. ried u, yfir i. var konungr yfir *AR.* 8—9. Eiríks synir Bjarnar sunar, *saa rettet efter Formodning af P. A. Munch*] Biarnar synir iu. 9. Önundr *P. A. Munch*] Eirekur i, Eirijkur u. *Munch udtaler sig saaledes* (*i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Lit. udg. af Lange IV, S. 171 f.*): *„Langfedgatal* [*Langebek scr. r. Dan. I, p. 10*] *har Kongerne fra Ragnar til Erik Eimundarsøn saaledes: Bjørn* (*Jernside*), *Erik Bjørnssøn, Erik Refilssøn, Eimund og Bjørn paa Hauge, Erik Eimundarsøn. Hervararsaga* [*d. e.* i; u, *hvortil Munch ikke tager Hensyn, har nogen Afvigelse*] *har: Bjørn Jernside, Erik og Refil Bjørnssønner, Erik Refilssøn, Erik Upsale og Bjørn* [*paa Haug*], *Bjørnssønner; derpaa Anund samtidig med Harald Haarfagre. Men i den slette Codex af Hervararsaga, hvorfra dette Slægtregister er taget, maa der sikkert her være indløbet Fejl, der temmelig let kunne rettes. Der staar:* Bjarnar synir váru þeir Eiríkr Uppsali ok Björn konungr, *men her møder den Besynderlighed, at Navnet* Bjarnar *ej sigter til nogen i det foregaaende nævnt Person — Bjørn Jernside selv kan det naturligvis ej være, — og tillige den Anomali, at der fremkommer en Bjørn Bjørnssøn, uagtet Navnet Bjørn i Regelen kun synes at indtræffe ved hvert andet Led. Man kan derimod let tænke sig, at der har staaet* Bjarnar sonar, *og at et Navn foran dette er udfaldet, saaledes at der læses:* Eiríks synir Bjarnarsonar váru *&c*, *hvorved de nævnte Konger blive Sønner af Erik Bjørnssøn. Men med „Erik Uppsali" og „Anund" maa der ogsaa have foregaaet en Forvexling. Ti alle paalidelige Sagaer ere enige i at sætte Erik Eimundarsøn som den, samtidigt med hvilken Harald Haarfagre fremstod, medens Hervararsaga i Erik Eimundarsøns Sted sætter Anund Erikssøn. Da nu ikke alene Rembert i Ansgars Liv* [*Cap. 16*] *omtaler en svensk Konge Anund*

ungr; þá kom Svíaríki enn í brœðra skipti; þeir tóku ríki eptir Eirík Refilssun. Björn konungr efldi þann bœ, er at Haugi heitir; hann var kallaðr Björn at Haugi, með honum var Bragi skáld. Eiríkr hét sun Önundar konungs, er ríki tók eptir föður sinn at Uppsölum; hann var ríkr konungr. Á hans dögum hófz til ríkis í Noregi Haraldr konungr hinn hárfagri, er fyrstr kom einvaldi í Noreg sinna ættmanna. Björn hét sun Eiríks konungs

ved 837, men ogsaa den norsk-svenske Grændsetractat af c. 1270 [Ann. f. nord. Oldk. 1844—45 S. 168; Norges gamle Love II, S. 490] fortæller at Kong Halfdan Svartes Merkesmand Herjulf Hornbrjot flygtede til Kong Anund i Sverige, og vi finde, at Sve-arne, da de toge Jakob Olaf Skautkonungs Søn til Konge, kaldte ham Anund, fordi Navnet Jakob ej var brugeligt i den svenske Kongeæt, — hvilket viser at „Anund" var brugeligt, — saa synes man med Bestemthed at kunne slutte, at Remberts og Grændse-tractatens Anund er Langfedgatals Emund, og at man i Herva-rarsaga skal læse Önundr *eller* Eimundr uppsali *istedetfor* Eiríkr uppsali, *og nedenfor* Eiríkr hét sunr Önundar (Eimundar) kon-ungs *istedetfor* Önundr hét sunr Eiríks konungs." *Vished for, at denne sidste Forandring er rigtig, giver* u; *og naar det heder:* Eiríkr hét sun Önundar konungs, er ríki tók eptir föður sinn at Uppsölum, *saa maa ligesaa vist* Önundr *have været nævnt i det foregaaende. — Naar Munch i Norske Folks Historie a, S. 376 siger om Brødrene Bjørn paa Haug og Anund eller Eimund Upsale, at „deres Fader var enten Erik Refilssøn eller Erik Bjørnssøn", saa strider det første Alternativ imod* Biarnar, *som begge Afskrr. har.* Önundr *og* Eymundr *er ikke sproglig to Former af samme Navn, men ligne hinanden dog i Lyd saa meget, at de let kan forveksles.* 1. toku u, taka i. 2. Refils i, Refill u. *Sæt-ningen* þeir tóku ríki eptir Eirík Refilssun *har vel af Forfatteren været stillet foran* þá kom Svíaríki enn í brœðra skipti. 2. bæ u, stad i. 3. heiter i; h: u, *hvilket ogsaa kan betegne* hét. 4. Ei-rijkur u; Aunundur k. i (*som ved lidt større Rum foran betegner, at et nyt Afsnit her begynder*). 4. Aũundar u, *d. e.* Aunundar (*derefter Ver. feilagtig* Amundar); Eireks i. *Geijer Svea rikes häfder (Udg. 1825) I, 585 og Munch ovenanførte Sted har paa-vist, at Teksten i i er feilagtig.* 6. Noreg u, Noreige i. 7. kon-ungr hinn *mangler i* u. 8. Noreg u, Norege i. 8. Eyrijkz u; Ønundar i. *Jfr.* Eiríkr Eymundarson [konungr] í Svíþjóð ok Björn son hans *Landnáma (Ísl. ss. I, 25).*

at Uppsölum, hann tók ríki eptir föður sinn ok réð lengi. Synir Bjarnar váru þeir Eiríkr hinn sigrsæli ok Óláfr, þeir tóku ríki eptir föður sinn ok konungdóm; Óláfr var faðir Styrbjarnar hins sterka. Á þeira dögum andaðiz Haraldr konungr hinn hárfagri. Styrbjörn barðiz við Eirík konung föðurbróður sinn á Fyrisvöllum; ok þar féll Styrbjörn. Síðan réð Eiríkr Svíaríki til dauðadags; hann átti Sigríði ena stórráðu. Óláfr hét sun þeira, er til konungs var tekinn í Svíþjóð eptir Eirík konung; hann var þá barn, ok báru Svíar hann eptir sér, því kölluðu þeir hann skautkonung, en síðan Óláf sœnska. Hann var lengi konungr ok ríkr; hann tók fyrstr kristni Svíakonunga, ok um hans daga var Svíþjóð kölluð kristin. Önundr hét sun Óláfs konungs sœnska, er konungdóm tók eptir hann, ok varð sóttdauðr; á hans dögum féll Óláfr konungr helgi á Stiklastöðum. Eymundr hét annarr sun Óláfs sœnska, er konungdóm tók eptir bróður sinn; um hans daga héldu Svíar illa kristni. Eymundr var litla hríð konungr.

Steinkell hét ríkr maðr í Svíaríki ok kynstórr; móðir

---

1 réð] riede i, riedi u. 3. ola u *feilagtig for* Óláfr. 5. eñ u. 6. ok *mangler i* i. 7. réð] riedj u, riede i. 11. Sænska i, Suenska u. 12. fyrstr] first iu. 12. Christne i, nafni u. 14. Sænska i, Suænska u. 15—16 *I* u *er efter* sottdaudur *skrevet*: a hanz dogum fiell Olauur k: og vard sottdaudur, *men disse Ord er strøgne ud og bagefter er skrevet*: Olauur k: iñ helgi a stikla stodum fiell a hanz dogum. 16. Eymundr, *saa ændret med Ver.*] Eyvindr i, Eivindur u. Eym̄dr *er blevet forvansket til* Eyuīdr. *At det rette Navn er* Eymundr *eller* Emundr, *sees af Heimskringla Ól. s. helga Cap 89; Magn. s. góða Cap. 1. 26; Kongerækken hos Langebek scr r. Dan. I, 12*; *Vestgøtalag S. 298* (*hvor ogsaa* Önundr *kaldes* Æmundær); *Adam af Bremen lib. II, Cap. 57 og paa fl. St.* 17 Suenska u. 18. hann u *for* hans. 18. christnina u. 18. Eymundr] Eyvindr i, Eiuindur u. 20. Svija i, Sā u.

hans hét Ástríðr dóttir Njáls Finns sunar ens skjálga af Hálogalandi; en faðir hans var Rögnvaldr hinn gamli. Steinkell var fyrst jarl í Svíþjóð, en eptir dauða Eymundar konungs tóku Svíar hann til konungs; þá gékk konungdómr ór langfeðga-ætt í Svíþjóð enna fornu konunga. Steinkell var mikill höfðingi; hann átti dóttur Eymundar konüngs; hann varð sóttdauðr í Svíþjóð nær því, er Haraldr konungr féll á Englandi. Ingi hét sun Steinkels, er Svíar tóku til konungs næst eptir Hákon. Ingi var þar lengi konungr ok vinsæll ok vel kristinn. Hann eyddi blótum

---

1. Ástríðr] Astrudur iu. 1 Njáls Finns sunar, *saaledes rettet allerede af Árne Magnússon*] malzfinz sō u, Niatz sinz son i. *Jfr. Óláfs s. helga Christiania 1853 S. 4; Flat. I, 41; Fms. I, 5.* 3. first u, firstr i. 3. Eymundar] Eyvindar i, Eiuindar u. 4. kongdomr u, kongdomurinn i. 5. enna i, inna u. 6. *Efter* mikill *har* u þar. 6. Eymundar] Eyvindar i, Am̄dar u. *Jfr. Munch Norske Folks Hist. c, S. 174 Anm. 1. Det lader sig neppe afgjøre, om Sagaskriveren har villet sige, at Steinkel var gift med Datter af Kong* Eymundr *eller af Kong* Önundr. 7. þa uard hann u *for* hann varð. 8 Inge hiet i; þa hiet Ingimundur u. *Samme Konge kaldes i det følgende overalt* Ingi *i* i, *saaledes ogsaa paa nogle Steder i* u, *medens dette Hskr. andre Steder har Forkortningen* Ing: *De fleste andre Kilder kalde Kongen* Ingi; *men i Annotatt. ex scriptis Karoli episc. Aros. excerptæ i Benzelii Mon. hist. vet. eccles. Sveogoth. S. 20 nævnes Ingemund* (Yggemundus) *som den Konge, der rensede og indviede til kristelig Brug det hedenske Tempel i Upsala. Hvilken Navneform Originalen af Hervar s. har havt, kan ikke bestemmes, men Afvigelserne i de to Afskrifter forklares dog lettest ved den Antagelse, at der paa første Sted har været skrevet* Ingimundr, *paa alle de andre forkortet* Ing 8—9. Suijar tóku i, Suijþiod toc u. 9. næst, *saa* i *og* u, *ikke* nærst. 9. hakon u, Steinkiel i. *Om denne Kong Haakon, af Nogle kaldet den røde, se Magnús s. berfætts i Heimskr. Cap. 13*: Hákon hét sá konungr, er næst var í Svíþjóð eptir Steinkel konung; *Kongerækken hos Langebek scr. r. Dan. I, 12; Schol. 85 til Adam. Brem. III, 52; Vestgøtalag S. 299 (hvor han sættes foran Steinkel).* 9. *For* Ingi *har* u *her* Ing: 10. hann i; þessj u.

í Svíþjóð ok bað fólk alt þar at kristnaz, en Svíar höfðu ofmikinn átrúnað á heiðnum goðum ok héldu fornum siðum. Ingi konungr gékk at eiga þá konu, er Mær hét; bróðir hennar hét Sveinn; Inga konungi þokknaðiz engi maðr svá vel, ok varð Sveinn því í Svíþjóð hinn ríkasti maðr. Svíum þótti Ingi konungr brjóta forn landslög á sér, er hann vandaði um þá hluti marga, er Steinkell faðir hans hafði standa látið. Á þingi nökkuru, er Svíar áttu við Inga konung, gerðu þeir honum tvá kosti, hvárt hann vildi heldr halda við þá forn lög eða láta af konungdómi. Þá mælti Ingi konungr ok kvaz eigi mundu kasta þeiri trú, er rétt væri; þá œptu Svíar upp ok þrøngðu honum með grjóti ok ráku hann af lögþinginu. Sveinn mágr konungs var eptir á þinginu; hann bauð Svíum at efla blót fyrir þeim, ef þeir gæfi honum konungdóm. Því játa þeir allir við Svein; var hann þá til konungs tekinn yfir alla Svíþjóð. Var þá fram leitt hross eitt á þingit ok höggvit í sundr ok skipt til áts, en roðit blóðinu blóttré. Köstuðu þá allir Svíar kristni,

---

1. þar iu; u *har ikke* þad. 1. ad *mangler i* u. 2. Gøþum i *feilagtig*. 2. fornum *ogsaa* u, *hvis Læsemaade af Ver. er læst feil som* fram. 3. sidū þeirra kongur Ing: u. 3. konu þa u. 3. Mær iu. *Dette Navn maa enten af selve Sagaskriveren eller af senere Afskrivere være forvansket, ti et saadant svensk Kvindenavn er vistnok uhørt.* 4. Ing: u. 4. eingi u, einginn i. 5. Sveinn þui i, hann u. 6. Ing: u. 6. forn i,. þar u. 7. marga *mangler i* u. 8. faðir hans *mangler i* u. 9. Inga, *saa baade* i *og* u. 9. giaurdu i, giora u. 9. tvá *mangler i* u. 9—10. v þa fornum logum hallda u. 11. Ingi *baade* i *og* u. 11. quedst u. 11. eigi] ei iu. 11. mundu *Pet.*] munde i, mundj u. 12. er] sem iu. 12. *Ogsaa* u Riett. *ikke* riettust. 12. upp *mangler i* u. 13. þreyngdu i, þreingdu u. 13. honum *ogsaa* u, *ikke* hann. 13. logþinginu *i* u *af Ver. læst feil som* logþingum. 16—17. allir var Sueirn þa til kongs u. 17. þa var u. 18. á þingit *mangler i* u. 19. roðit, *saa ændret*] riodid u (*ikke* ríódad, *som hos Ver.*); riodudu i. 19. u *har ikke* blodtrie.

ok hófuz blót; en þeir ráku Inga konung í brott, ok fór hann í vestra-Gautland. Blót-Sveinn var þrjá vetr konungr yfir Svíum. Ingi konungr fór með hirð sína ok sveit nökkura, hafði þó lítinn her; hann reið austr um Smáland ok í eystra Gautland ok svá í Svíþjóð, reið bæði dag ok nótt ok kom óvart Sveini snemma morguns. Þeir tóku á þeim hús ok slógu í eldi ok brendu lið þat, er inni var. Þjófr hét lendr maðr, er þar brann inni, hann hafði áðr fylgt blót-Sveini; Sveinn gékk út ok var þegar drepinn. Ingi tók svá konungdóm at nýju yfir Svíum ok leiðrétti þá enn kristnina ok réð ríkinu til dauðadags ok varð sóttdauðr. Hallsteinn hét sun Steinkels konungs, bróðir Inga konungs, er konungr var með Inga konungi bróður sínum. Synir Hallsteins váru þeir Philippús ok Ingi, er konungdóm tóku í Svíþjóð eptir Inga konung gamla. Philippús átti Ingigerði dóttur Haralds konungs Sigurðarsunar; var hann skamma stund konungr.

---

1. i burtt i, a burt u. 3. z *d. e.* ok i, j u. 4. hafde þo i, oc hafdi u. 5. eistra Gotland u. 5. ok *foran* svá *mangler i* i. 5. hann reid bædj u. 6. morguns u, vm̄ morgon i. 7. hws a þeim u. 7. ellde j u. 7. þat lid i. 8. madur lendur u. 9. Sueini, Blotsueirn u. 9. þegar *mangler i* i. 10. at nýju *mangler i* u.

11. leidriette i, Riettleiddj u. 11. riedj u. 15. t^{o} u, tok i. 17. Sigurdssonar i. — hann var u.

II.

I. Sigurlami het konungr, er reð firir Gardariki; hans dottir uar Eyfura, er allra meygia uar friduz. Þessi konungr hafdi eignaz sverd þat af duergum, er Tyrfingr het ok allra uar bitrazt, ok hvert sinn, er þui var brugdit, þa lysti af suo sem af solar geisla. Alldri matti hann suo hafa beran, at eigi yrdi hann mannz bani, ok med uormo blodi skylldi hann iafnan slidra. Enn ecki uar þat kuikt huorki menn ne kuikuendi, er lifa mætti til annars dags, ef sar feck af honum, huort sem uar meira eda minna. Alldri hafdi hann brugdiz i hꜹggi eda stadar numit fyr enn hann kom i iord, ok sa madr er hann bar i orrosto mundi sigr fa, ef honum uar uegit; þetta suerd er frægt i ollum fornsogum.

II. Madr het Arngrimr, hann uar vikingr agǽtr; hann sotti ꜹstr i Gardariki ok dualdiz um hrid med Sigurlama konungi ok gerdiz forstiori firir lidi hans,

---

II *d. e. Redactionen i cod. reg. 2845 qv., aftrykt efter Skindbogen, som her er betegnet ved* ℜ, *med Bibeholdelse af de fleste orthographiske Særegenheder. Sagaen har i* ℜ *Overskriften* Heidreks Saga, *der er skreven med langt nyere Haand end selve Sagaen. Hvor Skindbogen har store (oftest røde) Initialer, har jeg sat Kapiteltal; Skindbogen har ogsaa røde Kapiteloverskrifter, som nu tildels er ulæselige. Strophetla er tilsatte af mig.* 1. konungr] k'r ℜ. *Saa har jeg opløst Ordet overalt, uagtet Skriveren snarere har læst* kongr. 4. bit^{r}azt ℜ; r *over Linjen lidt til høire for første* t. *Árne Magnússon har med urette læst Ordet som* biartazt. 7. iafnan] iaf̄na ℜ (*d. e.* iafnna). 8. annars] annas ℜ, *hvilken Skrivemaade kan grunde sig paa en Udtale, i hvilken* r *blev trængt ud.* 10. hꜹggi ℜ. 10. fyr ℜ, *saa her og jævnlig skrevet for* fyrr 13. *Efter* forn sogum *er et lidet aabent Rum i* ℜ.

bædi landz at gęta ok þegna, þui at konungr uar nu gamall. Arngrimr gerdiz nu suo mikill hofþingi, at konungr gipti honum dottur sina ok setti hann mestann mann i riki sinu; hann gaf honum þa suerdit Tyruing. Konungr settiz þa um kyrt, ok er ecki fra honum sagt fleira. Arngrimr for med konu sinni Eyfuru nordr til ættleifþa sinna ok nam stadar i ey þeiri, er Holmr het. Þar attu xii sonǫ: enn ellzti ok enn agætazti het Angantyr, ii Hioruardr, iii Heruardr, iiii Hrani, ok Haddingiar ii; ei ero nefndir fleiri. Allir uoru þeir berserkir, suo sterkir ok mikler kappar, at alldri villdu þeir fleiri fara i hernad enn xii, ok quomu þeir alldri suo til orrosto, at eigi hefdi þeir sigr; af þessu urdu þeir aagætir um oll lond, ok eingi konungr uar sa, er eigi gæfi þeim þat, er þeir uilldu hafa. Þat uar tiþinda eitthuert sinn iolaaptann, at menn skylldu heit streingia at bragarfulli, sem sidr er til; þa streingdu heit Arngrims synir: Hioruardr strengdi þes heit, at hann skylldi eiga dottur Ingiallz Suia konungs, þa mey er fræg uar um ǫll lǫnd at fegurd ok attgerui, eda ǫnga konu ella. Þat sama uor gera þeir brædr ferd sina xii ok koma til Upsala ok ganga firir konungs bord, ok þar sat dottir hans hia honum. Þa segir Hioruardr orendi sitt konungi ok heitstrenging, enn allir hlyddu þeir er inni uoru; Hioruardr bidr konung segia skiot, huert erindi hann skal þangad eiga. Konungr hugsar þetta mal ok ueitt, huersu miklir þeir brædr uoru firir ser, ok af agætu kyni komnir. I þui bili stigr fram yfir konungsbordit sa madr, er het Hialmar inn hvgom-

---

3. m*an* ℜ. 6. Ang' ℜ. 6. k°. s. ℜ. 7. holmr ℜ; *Feil for* Bolm. 9. *Tegnene for Ordenstallene er i* ℜ *skrevne til over Linjen.* 10. *Ant. Russ. interpungerer saaledes:* berserker suo sterkir, ok mikler kappar at. 16. er ℜ; *bedre* var ℌ. 18. þes. h: ℜ. 20. ę' (*d. e.* eda) ǫnga ℜ, *ikke* en ǫnga. 20. Þat *skrevet med stor* Þ *i* ℜ. 22. segir] s. ℜ *og saaledes paa mange andre Steder.*

stori, ok mællti til konungs: „Herra konungr! minniz þer nu, hue mikin soma ek hefi ydr veit, sidan er ek kom i þetta land, ok huersu margar orrostor ek atta at uinna riki undir ydr, ok hefi ek ydr latid heimila mina þionustu. Nu bid ek ydr, at þer ueitid mer til sæmdar ok gefit mer dottur ydra, er minn hugur hefir iafnann a leikit; ok er þat makligra, at þier ueitid mer þessa bęn heldr enn berserkionum, þeim er illt eitt hafa gert bædi i ydru riki ok margra annara konunga." Nu hugsar konungr halfu meir, ok þikir nu þetta mikit vandamal, er þesser II hꜹfþingiar keppaz suo miok um dottur hans. Konungr segir a þessa leid: huortueggi sia er suo mikil madr ok uel ættborinn, at huorigum uill hann synia mægda, ok bidr hana kiosa, huorn hon uill eiga. Hon segir suo, at þat er iafnt, ef fadir hennar uill gipta hana, þa uill hon þann eiga, er henni er kunnr at godu, enn eigi hinn, er hon hefir sogur einar fra ok allar illar, sem fra Arngrims sonum. Hioruardr bydr Hialmari a holm sudr i Samsey ok bidr hann verda huers mannz niþing, ef hann gengr fyr at eiga fruna, enn þetta einuigi er reyntt; Hialmar quedr sik ecki skolo duelia. Fara nu Arngrims synir heim ok segia fedr sinum sitt erendi, enn Arngrimr quez alldri fyr hafa ottaz um ferd þeira. Þessu næst fara þeir brędr til Biarmars ialls, ok giorir hann imoti þeim ueizlu mikla, ok nu uill Angantyr fa dottur ialls, er Suaua het, ok uar nu druckit brudlaup þeira, ok nu segir Angantyr iarli draum sinn: honum þotti þeir brædur staddir i Samsey, ok fundu þar fugla marga ok drapu alla, þa sneru þeir annann ueg a eyna, ok flugu i moti þeim ernir II, ok þottiz hann ganga i motti ꜹdrum, ok attu þeir hartt uidskipti, ok settuz nidr baþir, adr

1. miniz ℜ. 4. uina ℜ. 6. iafnaɴ ℜ. 11. kepaz ℜ. 12. t^{e}gi ℜ. 15. henar ℜ. 16. þa, *saa Papirafskrr., Fas. og AR.; jfr. Teksten i* ℌ] þo ℜ. — uill, *saa* ℜ, *ikke* uili. 16. kunr ℜ. 17. sogr ℜ. 21. sl'o ℜ. 24. ials ℜ. 30. þ^{o}tiz ℜ.

letti, enn annar ꜹrninn atti uid brędr hans xi, ok þotti honum ꜹrnin efri uerda. Iall segir, at þann drꜹm þurfti ecki at rada, ok þar uæri honum synt fall rikra manna.

III. Enn er þeir brǽdr koma heim, buaz þeir til holmstefnu, ok leidir fadir þeira þa til skips ok gaf þa suerþit Tyrfing Anganty: „hygg ek“, segir hann, „at nu muni þaurf uera goþra uopna“; hann bidr þa nu uel fara; eptir þat skiliaz þeir. Ok er þeir brædr koma i Samsey, sia þeir, huar ii skip liggia i hꜹfn þeiri er Munaruogr het, þꜹ skip hetu askar; þeir þottuz uita, at Hialmar mundi þessi skip eiga ok Oddr inn uidfꜹrli, er kalladr uar ꜹruar-Oddr. Þa brugdu Arngrims synir suerdum ok bitu i skialldarrendr, ok kom a þa berserksgangr, þeir gengu þa vi utt a huorn askinn. Enn þar uoru suo goþir dreingir innann borz, at allir toku sin uopn, ok eingi flydi or sinu rumi, ok eingi mællti ędruord; en berserkirnir gengu med audru bordi fram enn ꜹþro aptr ok drapu þa alla. Siþan gengv þeir a land upp greniandi. Hialmar ok Oddr hofdu gengit up aa ęyna at vitta, ef berserkirnir uæri komnir. Ok er þeir gengu or skoginum til skipa sinna, þa gengu berserkir utt af skipum þeira med blodgum uopnum ok brugnum suerdum, ok uar þa genginn af þeim berserksgangrinn; enn þa uerda þeir mattminni enn þess a milli sem eptir nockurs kyns sottir. Þa quad Oddr:

1. „Þa uar mer otti
einu sinni,

1. atti] att ℜ. 5. holmst' ℜ. 6. Ang' hygg ℜ. *Skriveren har snarest her og ellers tænkt paa Formen* Angantýr. 9. Munaruogr, *saa rettet efter Str. 25 (10 i ℌ) og S. 211 L. 3 samt efter Örv. s.*] unauogr ℜ *Denne Form maa være kommen ind fra Helg. Hund. I, 31.* 10. hetu] h' ℜ. 11. þa brugdu ℜ, *ikke blot* brugdu. 13. huorn ℜ, *d. e.* hvárn, *ikke* hvern. 19. vitta *d. e.* vita. 22. brugnum, *saa* ℜ, *d. e.* brugðnum. 23. mat mini ℜ. 23. *Papirafskrr. udelade* enn *foran* þess. 24. nocks ℜ. 25. *Denne Strophe ogsaa i Örvarodds s. (Fas. II, 213). Jeg betegner i det følgende til og med Str. 12 Hskrr. af Örv. s. ved de Bogstaver* (𝔄𝔅𝔇𝔈𝔐) *som er brugte i Fas.* 25. Þa uar ℜ *og* 𝔐ℜ, Nú er *de øvrige Hskrr. af Ö. s. feilagtig.*

er þeir greniandi
gengu af ꝍskum
[ok emiandi
i ey stigu]
tirar lꝍsir,
uoru xii saman".

Þa mællti Hialmar til Odds: „Sier þu nu, at fallnir eru menn ockrir allir, ok syniz mer nu likaz, at uer munum allir Odin gista i quelld i Ualhꝍllu". Ok þat eitt segia menn at Hialmar hafi mællt æþroord. Oddr suarar: „Þat mundi mitt rad uera, at uid flydum vndann a skog, ok munu uid ecki mega ii beriaz uid xii, er drepit hafa xii hina fræknustu menn, er uoru i Suiariki". Þa mællti Hialmar: „Flyum uid alldri undann ouinum ockrum ok þolum helldr uopn þeira! fara uil ek at beriaz uid berserki". „Enn ek nenni eigi at gista Odinn i quelld, ok skulu þessir allir dꝍdir berserkir, adr quelld se, enn uid ii lifa". Þetta uidrmǽli þeira sanna þessar uisur, er Hialmar quad:

2. „Fara halir hrꝍstir
af herskipum

---

2. gengu ℜ𝔐; ganga *de øvrige Hskrr. af Ö. s. feilagtig, da* stigu *følger efter.* 3—4. ok emiandi i ey stigu. *Disse Linjer er tilføiede efter alle Hskrr. af Ö. s.; de mangle i* ℜ, *som ikke antyder Lacunen.* 5—6. *Disse 2 Linjer mangle her i Ö. s., som derimod her har 4 andre Linjer. Disse er i* 𝔐 *skrevne:*

þa fra ek fyrda
flaradazta
ok otraudazta
illt at vinna.

For otraudazta *har de øvrige Hskrr.* auruazta (*d. e.* örvasta).

11. su[r] ℜ. 12. munu *skrevet* m[u] ℜ. 13. hiña ℜ. 16. ber*ser'* ℜ. 16. *Foran* enn ek nenni *indskyde Papirafskrr.* Oddur mællte, *som mangler i* ℜ. 16. neni ℜ. 20. *Strophe 2 findes ikke saaledes i Örvarodds saga; men de fire første Linjer er beslægtede med første*

xii menn saman
tirar lꜹsir;
uid munum i aptann
Oðinn gista
ii fostbrædr,
en þeir xii lifa“.

Oddr segir:

Halvdel af en Strophe, som der lægges i Odds Mund (*Fas. II, 214*). *Denne skrives i* 𝔅:

Þit erot halir
harder komnir.
tírarlausir
ok ero .xij. saman.

I 𝔐: Her ero haler reider tirarlausser (*sic*) fara xij saman. *I* 𝔇: hier eru reckar reyder komner tyrarlauser af trieskipum trauster dreynger og eru .xij. saman; *denne sidste feilagtige Tekst er opstaaet ved Forening af to forskjellige Tekstformer. Med denne første Strophehalvdel er i Ö. O. s. følgende 4 Linjer, der gjenfindes som Strophe 4 i* ℜ *af Hervar. s., forenede som anden Strophehalvdel:*

einn skal við einn
orrostu heyja (eiga orostu 𝔐)
hvatra drengja,
nema hugr bili.

Derimod gjenfindes den anden Strophehalvdel, som ℜ *af Hervar. s. har, i følgende Strophe, som* 𝔐 *af Ö. s. lægger i Hialmars Mund,* (*Fas. II, 213, Anm. 7, hvor den er aftrykt med flere Feil*). *Oprindelig er skrevet i* 𝔐: hlidum uid (*ikke* Hliðu vér) firir hialldr (*ikke* hjaldi) vidum alldri. þot okkr at hallt (*d. e.* atalt) þikki vid skolum j aptan odin gista. *Men med en Haand fra 17de Aarh. er gjort følgende rigtige Forandringer:* alldri *er strøget, og efter* okkr *er tilføiet* alldrei; *efter* gista *er tilføiet*: tueir fostbrædur enn þeir xij lifa. 2. tirar, *saa rettet efter Str. 1 og efter* 𝔐] ti^r^a ℜ *her.* 5. fostbrædr, *saa indsat efter Tilføielsen fra 17de Aarh. i* 𝔐] berserkir ℜ, *hvilket feilagtig maa være kommet ind fra Str. 3.* fullhugar u (*i* a *kun skrevet over med ny Haand*), *vistnok en Ændring, foretagen uden traditionel Hjemmel.*

3. „Þui mun ordi
ansvꜹr ueita:
þeir munu i aptan
Oþinn gista
xii berserkir.
enn uid ii lifa“.

Þeir Hialmar sa, at Angantyr hafdi Tyruing i hendi, þui at lysti af sem solar geisla. Hialmar mællti: „Huort villtu eiga uid Anganty einn eda uid brædr hans xi?“ Oddr segir: „Ek uil beriaz uid Anganty: hann mun gefa stor hꜹgg med Tyruingi, enn ek trui betr skyrtu minni enn brynniu þinni til hlifþar“. Hialmar mællti: „Huar komu uid þess til orrosto, at þu gengir fram firir mik? þui uiltu beriaz uid Anganty, [at] þer þickir þat meira þrekuirki. Nu em ek hꜹfudsmadr þessar holmgongu; het ek ődru konungsdottur i Suiþiodo enn lata þik eda annann ganga i þetta einuigi firir mic, ok skal ek beriaz uid Anganty“, ok bra þa suerdinu ok geck fram i motti Anganty, ok uisadi huorr ꜹdrum til Ualhallar. Snuaz þeir i moti Hialmar ok Angantyr ok lata skamt stora hőggua a milli. Oddr kallar aa berserki ok quad:

---

1. *Denne Strophe findes ogsaa i* 𝔐 *af Ö. O. s.* (*Fas. II, 213, Anm. 7*), *hvor den indledes ved Ordene*: þa segir Oddr en suo (*de to sidste Ord udstrøgne af Haanden fra 17de Aarh.*). *De to første Linjer er i* 𝔐 *oprindelig skrevne saaledes*: en ek þiat einu ordi hnekta, *men dette er med Haand fra 17de Aarh. rettet til*: ansa mun eg einu þui ordi. *Er det oprindelige*: Því munk einu orði annsvőr veita? *Jfr. Sig.-kv. skamma 17, 45, Brot af Sig. 7.* 3. munu ℜ; skolu 𝔐. 7. hafdi] h' ℜ. 9. Anganty *overalt paa denne Side skrevet* ang' *eller* a' *i* ℜ. 11. mini ℜ. 13. þess, *saa* ℜ, *ikke* þar. 13. gengir] gg ℜ. 14. at *tilføiet med Papirafskrr.*] *det mangler i* ℜ *og hos Wimmer oldnord. Læsebog, hvor der sættes Kolon efter* Anganty. 15. hōlm ggu ℜ. 21. b*erser* ℜ.

4. „Einn skal uid einn
eiga, nema se deigr,
huatra drengia,
eda hugr bili“.

Þa geck fram Hioruardr, ok attuz þeir Oddr uid hartt uopnaskipti, enn silkiskyrta Odds uar suo traʼst, at ecki uǒpn festi a, enn hann hafdi suerd suo gott, at suo beit bryniu sem klædi, ok fa haʼgg hafdi hann ueitt Hioruardi, adr hann fell daudr. Þa geck til Heruardr ok for somu leid, þa Hrani, þa huerr at audrum, enn Oddr ueitti þeim suo harda atsokn, at alla felldi hann þa XI brædr. En fra leik þeira Hialmars er þat at segia, at Hialmar feck XVI sar, enn Angantyr fell daʼdr. Oddr geck þar til, er Hialmar uar, ok quad:

5. „Huat er þier, Hialmar!
hefir þu lit brugdit,
þik qued ek mæda
margar undir;
hialmr er þinn haʼgginn
ok †in sida brynia,
nu kued ek fiorui
of farit þinu“.

---

1. *Strophe 4 gjenfindes i Örvarodds s.* (*Fas. II, 214*) *som anden Halvdel af en Strophe, hvis første Halvdel er Pendant til første Halvdel af Str. 2 i Hervar. s.; se Anmærkning til denne.* 2. *For* eiga nema se deigr *har Hskrr. af Örv. s.* orrostu heyja (eiga orostv 𝔐), *hvilket vistnok er mindre oprindeligt.* 4. *For* eda *har Hskrr. af Örv. s.* nema, *hvilket er mindre oprindeligt.* 8. haʼgg 𝔑. 10. hraNi 𝔑. 11. ueiti 𝔑. 15. *Strophe 5 ogsaa i Örv. s.* (*Fas. II, 216*)*; men kun de to første Linjer i* 𝔐. 15. *Istedenfor* þér *har* 𝔐 nu. 16. hui hefir þu þinum 𝔐. 17. *For* qued *har* 𝔈 se. 18. *For* margar *har Hskrr. af Örv. s.* miklar. 19. *For* högginn (*i* 𝔑 *skrevet* haʼgiN) *har* 𝔈 hoggvinn. 20. z iN sida brynia 𝔑; *dette maa være forvansket, da Stavrim mangler. Det rette er vistnok* en (er 𝔄 *feilagtig*) á hlið brynja *i Hskrr. af Örv. s.* 21. helld 𝔈 *for* kued. 22. z *d. e.* ok 𝔑, *maa være forvansket af* of,

Hialmar quad:

6. „Sar hefi ek XVI,
slitna bryniu,
suart er mer firir sionum,
sekat ek ganga;
hneit mer uid hiarta
hior Angantys,
huas blodrefil
herdr i eitri“.

Ok enn quad hann:

7. „Attag at fullu
fim tun saman,
enn ek þui alldri
unda radi;
nu uerd ek liggia
lifs anduani,

---

som Pet., Ant. Russ. og Wimmer indsætte; um *Hskrr. af Ö. s.* (*mangler i* ℭ). *Den samme Feil i Vafþrúðn. 13, 14 og i háttalyk. Rögnv. Str. 22, L. 16.* 2. *Str. 6 ogsaa i Örv. s.* (*Fas. II, 216*). 4. mer *mangler i* ℭ. 5. sekat eg 𝔅; seka se ek ℜ; seinkada ek 𝔐ℜ; sie ec ei (ei) ad 𝔄ℭ. 7. Angantys *skrevet* A' *i* ℜ; *i* 𝔄 angantyrs. 11. *Str. 7 ogsaa i Örv. s.* (*Fas. II, 218 f.*). 11. Aktag ℜ, *d. e.* Áttag; *ikke* Akcag, *skjønt Arne Magnússon er i Tvil.* Atta ek (*eller* ec) *Hskrr. af Örv. s.* — at fullu ℜ; á folldu *Hskrr. af Örv. s.* 12. fītuɴ ℜ *d. e.* fim tun; *istedenfor* tún *har* 𝔐ℜℭ bu, *de øvrige Hskrr.* ból. bú *synes at være det oprindeligste Udtryk, jfr.* Þeygi er sem þú þrjú bú góð eigir *Hárb. 7;* bú fimtán *Oddr. 21;* Réð hann átján búm *Rigsþ. 38. Ogsaa er i Middelalderens Folkevisedigtning „femten Bo“ fast Udtryk.* 13—14. ek þui alldri unda ℜ, *hvilket vistnok er det rette;* þi unda ek alluel 𝔐ℜ, *men med Haand fra 17de Aarh. er* þi *forandret til* þo *og* uel *til* litt; ec unda þui eigi 𝔄𝔅𝔇; ec unda þo ei a ℭ. 14. radi ℜ; ladi 𝔐ℜ, *men med Haand fra 17de Aarh. forandret til* rade; láði 𝔄𝔅ℭ. 16. lifs and uani ℜ; lítt megandi *Hskrr. af Ö. s. Hint Udtryk støttes ved Ásm. s. kappab.* (*Fas. II, 486*):

nú verð ek liggja lífs andvana
marki undaðr, þanns magna sár.

lítt megandi *synes overført fra Vspá I, 17.*

suerdi undadr
i Samseyio.

8. Drecka i hꜹllu
huskarlar miod
meniom gỏfger
at mins fꜹdr;
mæþir marga
mungat fira,
enn mik eggia spor
i ey þia.

9. Huarf ek fra huitri

---

1. sundadr ℜ, *hvilket i Papirafskrr. er forandret til* sundradur; undadr 𝔐, *med Haand fra 17de Aarh. forandret til* sundradr; vndudr 𝔅; undadr *de øvrige Hskrr. af Ö. s. At* undaðr *er det oprindelige Udtryk, støttes ved det anførte Sted af Ásm. s. kappab.* 2. i sams eyio ℜ; Sámseyju í *Hskrr. af Örv. s., hvilket vistnok oprindeligere Udtryk gjenfindes i Lok. 24.* 3. *Anden Halvdel af Str. 8 gjenfindes i en Strophe i Örv. s. (Fas. II. 221 f.), hvis første Halvdel lyder:*

Drekkr með jöfri
jarla mengi
öl glaðliga
at Uppsölum.

Denne Strophehalvdel turde være indsat istedenfor den i ℜ *forekommende, fordi Hjalmars Fader ellers ikke omtales i Sagnet.* 6. meniō ℜ; *dette er i* 𝔩 *forvansket til* meñ m, *som i* 𝔞 *er blevet til* menn mjök, *hvilket Fas. og Ant. Russ. optage.* 8. mungat ℜ; mvngat 𝔐; mūgat 𝔄𝔅. *Formen* munngát *er feilagtig.* — fíra 𝔅𝔇𝔐; þeira fira 𝔄; fyrða ℭ; fenia ℜ *forvansket.* feniu *St. Bj.* 9. eggia ℜ *og* ℭ𝔐; eggiar 𝔄. 10. ey ℜ *og* 𝔄𝔅𝔐; eyiu ℭ. — þessari *feilagtig istedenfor* þia ℭ. 11. *En til Str. 9 svarende Strophe forekommer i Örv. s. (Fas. I, 218); dennes første Halvdel lyder:*

Leiddi mik en hvíta
hilmis dóttir
á Agnafit
útanverða.

hladbeds gunni
aa Agnafit
utannuerdri;
saga mun sannaz
su er hun sagdi mer,
at aptr koma
eigi mundag.

10. Drag þu mer af hendi
hring inn rauda,
færþu inni ungu
Ingibiorgu,
sa mun henni
hugfastr tregi,
er ek eigi kem
til Uppsala.

Begyndelsen af Str. 9 i Hervar. s. ligner mere Begyndelsen af følgende Strophe i Örv. s. (*Fas. II*, *218*, *Str. 2*):

Hvarf ek frá ungri
Ingibjörgu.

1. hlads bedgungi ℜ. 4. sagan ℭ. 5. su *mangler i* 𝔅𝔐ℜ. 5. hun *mangler i* 𝔄. 6. *Foran* aptr *har Hskrr. af Örv. s. undtagen* ℭ ek. 7. mundag ℜ *og* 𝔅; munda eg 𝔐ℜ; munda ec ℭ; mundi 𝔄. 8. *Str. 10 forekommer ogsaa i Örv. s.* (*Fas. II*, *219*). 9. hringinn *som ett Ord* ℜ *og* ℭ. 10. færþu ℜ; fęrdu 𝔐ℜ; færðv ℭ; fær 𝔅; ok fær 𝔄. *Af* fœra, *ikke af* fá. — hann *for* inni ℭ. — jungu 𝔅; ungri ℭ. 12. flióde *for* henni 𝔅ℭ. 13. hugfastr ℜ *og* 𝔐ℜ; fastnæmr 𝔅ℭ; hiartnæmur 𝔄. 14—15. *Istedenfor disse to Linjer har* 𝔐ℜ: er uid sidan siaumst (*ikke* siaumst sidan) alldergi (*sic*); *de øvrige Hskrr. af Örv. s.*: at (ef 𝔄) hún síðan mik sér (ser mic ℭ) alldregi. — *En foregaaende Strophe i Örv. s.* (*Fas. II*, *218*), *hvis første Halvdel lyder*:

Hvarf ek frá ungri
Ingibjörgu,
skjótt réð um þat
á skapadœgri,

ender saaledes:

sá mun fljóði
fastnæmr tregi,

11. Huarf ek fra fǫgrum
flioda sǫngvi
otrǫdr gamans
ǫstr uid Sota;
faur skundada ek
ok fork i lid
hinnzta sinni
fra holluinum.

12. Hramn flygr austan
af ham meidi,
flygr honum eptir
ǫrn i sinni;
þeim gef ek erni
efstum brader,
sa mun aa blodi
bergia minu."

---

at hón síðan mik
sér aldregi
(er mit sidan
siaumst alldregi 𝔐).
Denne Strophe er bleven sammenblandet med hin i Hskrr. af Ö. s.
1. *Str. 11 forekommer ogsaa i Örv. s. (Fas. II, 217). Denne Strophe synes her i Herv. s. at have en upassende Plads efter Str. 10.*

2. saungue 𝔄ℭ, saunge 𝔅, saungi 𝔐; sǫng^{v} ℜ. 3. g^{a}mans ℜ. 4. ǫstr ℜ; at t^{e} (*ikke* á tré) 𝔐 (at *er oprindeligt,* tre *synes tilskrevet med Haanden fra 17de Aarh.*); út *andre Hskrr. af Örv. s.* — uid ℜ; með *Hskrr. af Örv. s.* 5. skundada ek ℜ; *det oprindelige Udtryk er* skundaðak, *som Pet. indsætter.* skundadek 𝔐, snudgadag 𝔅; snudgad ec 𝔄; snuduga ℭ. 6. ek *for* ok 𝔐. — fork ℜ *og* 𝔐; for 𝔅; feck 𝔄ℭ. 7. hinzta 𝔅; innzta ℜ; seinsta 𝔐; mesta ℭ; firsta 𝔄. — lidsinne ℭ *feilagtig.* 8. hugsvinnom ℭ *feilagtig.* 9. *Str. 12 forekommer ogsaa i Örv. s. (Fas. II, 222), dog ikke i* 𝔐. 9. ǫstan ℜ; sunnan *Hskrr. af Örv. s.* 10. ha *for* hám 𝔄 *feilagtig.* — meidi ℜ *og* 𝔅; heidi 𝔄, heiði ℭ *feilagtig.* 11. ok er eptir þar *Hskrr. af Örv. s.* 14. epztum 𝔄. *Shriveren maa her have tænkt paa* epztr, *Superl. til* eptri, *skjønt* efstum *vistnok er det oprindelige Udtryk.* 15. Af *for* á ℭ. 16. berigia *for* bergia ℜ; biargaz ℭ. *For Oversigts Skyld tilføies, at Str.*

Eptir þat deyr Hialmar. Oddr segir þessi tidindi heim i Suiþiod, enn konungs dottir ma eigi lifa eptir hann ok rædr ser sialf bana. Angantyr ok brædr hans uoru lagdir i hꝍg i Samsey med ꝍllum uopnum sinum. Dottir Biarmars uar med barni, þat uar mær einkar fogr. Su uar uatni ꝍsin, ok nafn gefiþ, ok kꝍllud Heruor. Hon fæddiz up med ialli ok uar sterk sem kallar, ok, þegar hon matti sier nockut, tamdiz hon meir [uid] skot ok skiolld ok suerd enn uid sauma eda borda; hon gerdi ok optar illt enn gott, ok er henni uar þat bannad, hliop hon aa skoga ok drap menn til fiar ser. Ok er iall spyr til þessa stigamannz, for hann þangat med lidi sinu ok tok Heruoru ok hafdi heim med ser, ok dualldiz hon þa heima um stvnd. Þat uar eitt sinn, er Heruor uar utti stꝍdd þui nær, er þrælar nockorir uoru, ok gerdi hon þeim illt sem ꝍdrum. Þa mællti ı þrellinn: „Þu Heruor villt illt eitt gera, ok ills er at þer uon, ok þui bannar iall ꝍllum mꝍnnum at segia þer þitt faderni, at honum þicker skomm, at þu uitir þat, þui at inn uersti þrell er lagdiz med dottur hans, ok ertu þeira barn. Heruor uard uid þessi ord æfar reid ok gengr þegar firir iall ok quad:

13. „Aka ek uarri
uegsemd hrosa,
þott hon Frodmars

5—12 staa i Örv. s. i følgende Rækkefølge: 5. 6. (Derpaa en Strophe, som mangler i Herv. s.) 11. 9. (2 Stropher, som mangle i Herv. s.) 7. 10. (6 Stropher, som mangle i Herv. s.) 8. 12. Jeg formoder, at Stropherne oprindelig har fulgt efter hinanden i følgende Orden: 5. 6. 11. 9. 10. 7. 8. 12. 3. hann; *bedre* Hialmar. 4. i sams ey 𝔑, *ikke* á sams ey. 7. iali 𝔑. 8. uid *foran* skot *mangler i* 𝔑. 11. fi^r^ 𝔑 *d. e.* fiarr = fjár. 16. i þrellix 𝔑 *d. e.* einn þrællinn. 17. banar 𝔑. 20. dotur 𝔑. 21. gengr] gg̃ 𝔑. 22. q' 𝔑. 24. uegsemd, *saa rettet med Papirafskrr. og Udgg.*] uegsems 𝔑.

fengi hylli;
fodr hugdumz ek
fræknann eiga,
nu er sagdr firir mer
suina hirder“.

Iall quad:

14. „Logit er mart
at þer lyti,
uar frækn med fyrdum
faþir þinn taliþr:
stendr Angantys
a/sinn molldu
salr i Samsey
sunnannuerdri“.

Hon quad:

15. „Nu fysir mik,
fostri! at uitia
framgenginna
frenda minna;
a/d mundu þeir

---

1. fengi *P. og AR.*] fcng̃ ℜ (*ikke* feng') *d. e.* fengit; *dette kunde give Mening som elliptisk Participium, men er vist ikke det oprindelige Udtryk.* 2. hugðumk *uden følgende* ek *Pet.* 7. mart *synes betænkeligt, da det kun er i én bestemt Henseende, at der løgnagtig er sat en Plet paa Hervor. Er* mart *forvansket af Tiltaleordet* mær? 8. at þer *henføre Uddg. til foregaaende Linje.* — lýti *Fas. og AR.*] lítil ℜ, *hvilket er forandret til* lyti *i* i, lijte *i* I.

9. u^{r} frec̄ *eller* uar frækn, *saa gjættet*] of f^{e}tt (*d. e.* frett) ℜ. *Udgg. beholde* of frétt *og henføre det til foregaaende Linje.* Logit er mart of frétt lýti *oversættes i AR.*: *multa crimina, rumore audita, falso tibi relata sunt.* litil of frétt *oversættes af Thorarensen „lave Rygter“, i AR., hvor denne Læsemaade ikke optages, ved: fama est parum certa. Foran* med fyrdum *indsætte Udgg. derhos efter Ver.* frœkinn. 10. taliþr *skrevet* taleþ^{2} *d. e.* taleþur *i* ℜ. 11. Angantys, *saa rettet med Udgg.*] angantyr ℜ. *Eller er Dativ* Angantý *det rette?* 14. sunaɴ ℜ.

eiga nogann,
þann skal ek audlaz,
nema ek adr forumz.

16. Skal skiotliga
um skaʋr bua
blæio lini,
adr braut fari;
mikit byr i þui,
er aa morgin skal
skera bǽdi mer
skyrtu ok olpu“.

Siþan mællti Heruor uid modr sina ok quad:

17. „Bu þu mik at aʋllu,
sem þu bazt kunnir,
sannreynd kona!
sem þu son mundir;
satt eitt mun mer
i suefn bera,
fæ ek ecki hier
yndi et nǽsta“.

---

1. nogaɴ ℜ; *det oprindelige Udtryk er* gnógan. 3. *Den ældre Form er* förumk. 6. blæio ℜ, *ikke* blæu *eller* blæis. 7. *Oprindelig vel* fara. 11. skyrtu ok olpu, *saa ændret med Papirafskrr. og Udgg*] olpu ok skyrtu ℜ. *For Omsætningen taler baade Alliterationens Krav (der dog ikke er bindende) og den Omstændighed, at man iſører sig* skyrta *før* ólpa. 14. bazt, *saa ændret efter Formodning*] h$^{\omega}$taz ℜ *d. e.* huataz *eller* hrataz; bráðast ɑ, *St. Bj. og Fas.* — kunir ℜ. 15. sannreynd, *saa gjættet*] sanfūd ℜ *d. e.* sannfund, *hvilket P. beholder.* sannprúð, *som St. Bj., Fas. og AR. optage efter* ɑ, *er ikke andet end en efter Trækkene i* l *let forklarlig Læsefeil for* sannfund. 16. mundir] munþir ℜ. *Dette Hskr. har flere Gange ligeledes* unþir *for* undir. 17. satt, *saa ændret efter Formodning i* u *og derefter hos Ver., St. Bj. og AR*] fatt ℜ. 17. mer *henføres af Udgg. undtagen AR. til følgende Linje.* 18. i *over Linjen i* ℜ. 19—20. *Disse to Linjre er i* ℌ *gjengivne i Prosa saaledes:* ecki fæ ek her yndi. — fæ ek, *oprindelig* fæk.

Siþan bioz hon i brot ein saman ok tok ser karllmannz giorfi ok uopn ok sotti þar til, er uikingar nockurer uoru, ok for med þeim um hrid ok nefndiz Heruardr. Litlu siþar tok þessi Heruardr forrædi lidsins, ok er þeir komu til Samseyiar, þa beiddiz Heruardr at fara up aa eyna ok sagdi, at þar mundi uera feuon i hagi, enn aller lidsmenn mæla i moti ok segia, at suo miklar meinuættir gangi þar a/ll dægr, at þar er uerra um daga enn uida um nætr annarstadar. Þat fæz um siþir, at kastad uar akkerum, enn Heruardr ste i bat ok reri til landz ok lendi i Munaruogi i þann tima, er sol settiz, ok hitti þar mann þann er hiord hellt. Hann quad:

1, 5—8 18. „Huerr er yta
i ey kominn?
gackþu sysliga
gistingar til!“

2 19. „Munka ek ganga
gistingar til,
þui ek enngi kann
eyiar skeggia;
segþu elligar,
adr uid skilium:
huar eru Hioruarz
ha/gar kenndir?“

3 20. „Spyriatu at þui,
spakr ertu eigi,

---

2. nockurrer ℜ *med Forkortningstegn for* ur. 4. lidsins] lidins ℜ. *Saa siger man i nyere Islandsk* látins *for* látsins. 6. fe *skrevet til over Linjen i* ℜ. 7. segia] s. ℜ. 7. uætir ℜ. — 8. g̃gi ℜ. *Er dette* = gangi *eller* = géngi? 12. man ℜ. 17—18. Munka — gistingar til *staar i* ℜ *efter 19—22* þui ek — skilium. 19. þui ℜ, *bedre* þvi at ℌ. 21. elligar ℜ, *bedre* hraðlega ℌ; elligar *er maaské nærmest forvansket af* ólliga. 23. *Bedre* Hiorvarði ℌ. 26. eigi ℌ] eīgi ℜ *feilagtig.*

uinr uikinga!
ertu uanfarinn;
fa/rum fraliga,
sem okr fǽtr toga;
allt er uti
amatt firum“.

Hon quad:

6 21. „Hirdum ei at fælaz
uid fna/sun slika,
þot um alla ey
elldar brenni;
latum ockr eigi
litid hræda
recka slika,
rǽdumz fleira uid!“

Hann quad:

5 22. „Heimskr þycki mer
sa er heþan ferr
madr·ein saman
myrkuar grimur;
hyrr er aa sueimon,
ha/gar opnazt,
brenn folld ok fen,
fôrum hardara!“

Enda tok hann þa hla/p heim til bægiar, ok skilldi þar med þeim. Nu ser hon þui næst utt aa eyna, huar

---

5. vti ℌ] uiti ℜ *feilagtig.* 6. amatt ℌ] antt ℜ *feilagtig.* 8. *Strophe* 21 (= ℌ 6) *følger i* ℌ *efter Str.* 22 (= ℌ 5), *hvilket er det oprindelige; men Omsætningen i* ℜ *er bleven gjort nødvendig derved, at den Strophe* (ℌ 4), *som gik forud for* ℜ 22 (ℌ 5), *er falden bort i* ℜ. 8. Hirdum eiat ℜ, *senere Udtryk; det oprindelige er* Hirðumat, *som* ℌ *har.* 9. þra/sun ℜ, *hvilket er forvansket, da Stavrim mangler*; fnosvn ℌ *rigtig.* 12—15. *Teksten i* ℌ *synes rettere.* 18. heþan ℜ, *d. e.* heþan; *maa være forvansket af* heðra, *som* ℌ *har.* 21. sueīmon ℜ *d. e.* sueimmon.

ha/ga-elldrin brenn, ok gengr hon þangad ok hrædiz ecki, þott allir ha/gar uæri a ga/tu hennar. Hon od fram i þessa ellda, sem i myrkua, þar til er hun kom at ha/gi berserkianna; þa quad hon:

8 23. „Vaki þu, Angantyr!
uekr þik Heruor,
einga dottir
yckr Suofu;
seldu or ha/gi
huassann mæki,
þann er Sigurlama
slogu duergar.

9 24. Heruardr, Hioruardr,
Hrani, Angantyr!
uek ek ydr alla
undir uiþar rotum,
hialmi ok med bryniu,
hva/ssu suerdi,
ra/nd ok med [reidi],
rodnum geiri.

10 25. Miok eru ordnir
Arngrims synir,
megir meingiarnir,
at molldar a/ka,
er eingi giorir
sona Eyfuru
uid mik mæla
i Munaruogi.

---

1. bren 𝔑. 2. henar 𝔑. 4. berserk' 𝔑. 17. bryniu, *saa* 𝔑, *ikke* brynium. 18. ha/sü 𝔑 *efter senere Udtale d. e.* hvössu. 19. reidi *mangl. i* 𝔑, *indsat efter* 𝔖. 𝔑 *har ikke* ra/nd ok reida ok rodnum *o. s. v.* 21. eru 𝔑; *rigtigere* ervð 𝔖. 23. megir, *saa ændret efter* 𝔖] megiɴ 𝔑. megin-meingjarnir *Fas. og AR.* 27. $\overset{c}{\text{mik}}$ 𝔑.

11 26. Heruardr, Hioruardr,
Hrani, Angantyr!
suo se ydr ꜹllum
innann rifia,
sem þer i maꜹra
morned haꜹgi,
nema suerd selit
þat er slo Dualinn,
samir ei draꜹgum
dyrt uǒpn bera“.

Þa quad Angantyr:

12 27. „Heruor dottir!
huat kallar suo?
full feiknstafa
fer þu þer at illu;
ær ertu ordin
ok ꜹruiti,
uill hyggiandi,
uekr upp dauda menn.

13 28. Grof ei mik fadir
ne frendr adrir;
þeir hǒfdu Tyruing
ɪɪ er lifdv,
uard þo eigandi
einn um siþir“.

Hon quad:

14 29. „Seger þu eigi satt,
suo lati oss þik
heilann i haꜹgi sitia,
sem þu hafir eigi

14. fullfeikn stafa ℜ. 20. Grofað ℌ, *hvilket er oprindeligere*. 24. uard þo, *saa ændret efter* ℌ] urdu ℜ. 25. einn, *saa ændret efter* ℌ] eͥɴ ℜ. 27. e ℜ *d. e.* eigi, *ikke* ei.

Tyrfing [med þer];
tra͗dr ertu
arf at veita
einga barni“.

Þa opnadiz ha͗grinn, ok uar, sem elldr ok logi uæri allr ha͗grinn. Þa quad Angantyr:

15 30. „Hnigin er helgrind,
ha͗gar opnaz,
allr er i elldi
eybarmr sia;
atalt er utti
um at litaz,
skyntu, mær! ef þu matt,
til skipa þinna“.

Hon suarar:

16 31. „Brennit eigi suo
bal a nottum,
at ek uid ellda
ydra hrædumz;
skelfr eigi meyio
muntun hugar,
þott hon dra͗g siai
firir durum standa“.

Þa quad Angantyr:

17 32. „Segi ek þer, Heruor!
hlydþu til enn,
uisa dottir!

---

1. med þer, *tilføiet efter* ℌ] *mangler i* ℜ. 9. allr, *saa ændret efter* ℌ] allt ℜ. 10. eybarmr ℌ] eyg[i]ms ℜ *d. e.* eygrims, *ikke* eygins *eller* eygarms. *Nærmest er vel Teksten i* ℜ *forvansket af* allt — eybarms. allt eygrims *har vel været forstaaet som „alt af grumt paa Øen“, men dette Udtryk kan ikke være det oprindelige.* 11. Atalt *med stor* A ℜ. 15. su[r] ℜ. 17. notum ℜ. 26—27. *Mulig har Skriveren ment*: hlydþu til, | enn uisa dottir! (*du vise Datter*). ℌ *har det rette.*

þat uerda mun:
sia mvn Tyrfingr,
ef þu trua mættir,
ætt þinni, mær!
allre spilla.

18 33. Munntu son geta
þann er siþan mvn
Tyrfing hafa
ok trva magni;
þann munu Heidrek
heita lydar,
sa mvn rikaztr alinn
undir ravduls tialldi".

Þa quad Heruor:

21 34. „Maþr þottomc ec
mennzcr til þessa,
adr ek sali ydra
sękia redag;
selþu mer or havgi
þann er hatar brynior
hlifum hættann
Hialmars bana!"

Þa quad Angantyr:

22 35. „Liggr mer undir herdum
Hialmars bani,

5. splá ℜ. 6. Mun̄tu ℜ. 10. munu] mun ℜ. 12. alinn ℌ] aa liN ℜ. 13. unþir ℜ. 15. *Forud for denne Strophe mangle vist to* (ℌ 19 *og* 20); *ti Begyndelsen af denne Strophe, der her i* ℜ *er meningsløs, er motiveret, naar Nr.* 20 *i* ℌ *gaar umiddelbart foran.* 15. þotomc ℜ. 16. mennzcr *efter* ℌ] m̄ztr ℜ, *neppe* m̄zcr, *slet ikke* mestr. — til *indsat efter* ℌ] *mangler i* ℜ. 18. sękia redag, *saa ændret efter* ℌ] sęka hafdag ℜ. hafdag *vilde give Mening, hvis* sótta *gik forud.*

allr er hann uttan
elldi sueipin;
mey ueit ek ꝍngua
firir molld ofan,
at hior þann þori
i hond bera“.

Heruor quad:

23 36. „Ek mun hirda
ok i hond nema
huassan mæki,
ef ek hafa mættag;
uggi ek eigi
elld brennanda:
þegar loga lægir,
er ek lit yfir“.

Þa quad Angantyr:

24 37. „Heimsk ertu, Heruor!
hugar eigandi,
er þu at ꝍgum
i elld hrapar;
helldr uil ek selia þer
suerd or hꝍgi,
mær in unga!
ma ek þer ei synia“.

25 38. „Vel gerdir þu,
uikinga nidr!
er þu selldir mer
suerd or hꝍgi;
betr þickiumz nu,

---

2. sueipin *efter* ℌ] suifin ℜ. 6 *og* 9. *Der bør være samme Udtryk paa de to Steder;* ℌ *har i begge Stropher* i hendr nema. 13. brenanda ℜ. 23. mæriɴ ℜ. 24. *Oprindeligere* makað ek ℌ.

bragningr! hafa,
enn ek Noregi
nǽdag ollum“.

Angantyr quad:

26 39. „Veitz eigi þu,
uesol ertu mals,
flarad kona!
hui þu fagna skalt;
sia mvn Tyrfingr,
ef þu trva mættir,
ætt þinni, mær!
allri spilla“.

Hon segir:

27 40. „Ek mun ganga
til gialfrmara,
nu er hilmis mǽr
i huga godum;
litt ræki ek þat,
lofþunga uinr!
huat synir . . .
. . . .

[IV] . . . . ser. Hann uar ecki katr og sat leingi uid dryckiu um quelldit, enn er Angantyr brodir hans

---

7. flarað 𝔋] full feikN 𝔑 *feilagtig, vistnok ved Indflydelse af Str. 27 L. 3. I AR: forstaaes Ordet* feikn *ved Læsemaaden* full feikn kona *som Dativ, men derhos siges det, at der bør læses* full feiknstafa (*med Udeladelse af* kona). 11. ætt 𝔋] *mangler i* 𝔑. *Let kunde umiddelbart efter* mætt[s] ætt *falde bort.* 15. mara, *saa* 𝔑, *ikke* manna. 20. ss. *d. e.* synir *er sidste Ord paa Blad 65 i* 𝔑. *Mellem Blad 65 og 66 er Hul; det er kun ett Blad, som mangler.* 22. ser *er sidste Ord i en Sætning, der vel har lydt omtrent som i* 𝔋(*S. 223 L. 21—22*): stóð Angantýr upp ok bað hann sitja hjá sér. — *hann* 𝔑, *ikke* Heidrekr.

geck vtt, þa taladi Heidrekr uid þa menn, er honum uoru nǽstir, ok kom hann suo sinni rædu, at þeir urdu rangsattir, ok mællti huorr illt uid annann; þa kom Angautyr aptr ok bad þa þegia. Ok enn i annat sinn, er Angantyr uar utt genginn, þa minti Heidrekr þa aa, huat þeir hôfdu uid mælltz, ok kom þa suo, at annar slo annann med hnefa; þa kom Angantyr til ok bad þa satta uera til morgins. Enn þridia [sinn], er Angantyr geck i brott, þa spurdi Heidrekr þann er hꜹggit hafdi fengit, huort hann þyrdi eigi at hefna sin; suo kom hann þa sinne fortꜹlu, at inn lostni hliop upp ok drap sessunꜹt sinn, ok þa kom Angantyr at. Enn er Hꜹfundr uard þessa uarr, bad hann Heidrek bvrt ganga ok gera eigi fleira illt i þat sinn. Siþan geck Heidrekr utt ok Angantyr brodir hans ok i gardinn ok skillduz þar. Þa er Heidrekr hafdi litla hrid gengit fra bǽnum, þa hugsadi hann, at hann hafdi þar oflitid illt giort. Snyr þa aptr til hallar ok tok vp stein en einn mikinn ok kastadi þangad, sem hann heyrdi menn nockura talaz uid i myrkrinu. Hann fann, at steinninn mundi eigi manninn mist hafa, ok geck til ok fann mann dꜹdann ok kenndi Anganty broþur sinn. Heidrekr geck þa i hꜹllina firir fꜹþur sinn ok segir honum þetta; Hꜹfundr quedr hann skolo uerda i brottu ok koma alldri honum i ꜹgsyn ok kuad hitt maklegra, at hann uæri drepinn eda hengdr. Þa mællti Heruor drottning ok segir, at Heidrekr hefir illa til gert, enda er mikill hefnden, ef hann skal alldri koma i riki fꜹþur sins ok fara suo eignalꜹss i brot. Enn

---

8. morgins] mỏrgiɴ ℜ. 8. sinn ℌ] *mangler i* ℜ. 9. hꜹ̄g ℜ *d. e.* hꜹgit. 13. b^{v}t ℜ, *ikke* iburt. 14. þat ℜ, *ikke* þetta. 17. hafdi ℜ, *ikke* hefdi. 18. hallar ℜ, *ikke* hallarinnar. 20. maninn ℜ. 21. man ℜ. 22. ang' ℜ. 25. hengdr] hengt ℜ. *Dette støtter sig vistnok ikke til senere Sprogbrug, men skyldes vel kun Uopmærksomhed af Skriveren.* 26. segir ℜ, *ikke* sagði. 26. hefir] h ℜ. *Papirafskrifterne indsætte dels* hafdi, *dels* hafe. 28. b^{0}t ℜ.

ord Hꜹfundar stoduz suo mikils, at þat geck fram sem hann dæmdi, ok eingi uar suo diarfr, at motti þyrdi at mæla eda Heidreki fridar at bidia. Drottning bad þa Hꜹfund rada honum nockur heilrædi at skillnadi þeira. Hꜹfundr quez fa rad mundu honum kenna ok quez hyggia, at honum mundi illa i halld koma. „Enn þo, er þu bidr þessa, drottning! þat ræd ek honum id fyrsta rad, at hann hialpi alldri þeim manni, er drepit hefir lanardrottin sinn; þat ræd ek honum annat, at hann gefi þeim manni alldri friion, er myrþan hefir felaga sinn; þat id þridia, at hann lati eigi opt konv sina uittia frenda sinna, þott hon beidi þess; þat it fiorda, at hann se eigi sid utti staddr hia frillu sinni; þat it fimta, at hann ridi eigi inum bezta hesti sinum, ef hann þarf miok at skynda; þat it vi, at hann fostri alldri gꜹfugra mannz barn, enn hann er sialfr. „Enn meiri uon þicki mer, at þu munir þetta eigi hafa". Heidrekr sagdi at hann hefdi uid illann hug raþit ok kuad ser mundu oskyllt at hafa. Geingr þa Heidrekr vtt ur hꜹllini. Moþir hans stendr þa upp ok gengr utt med honum ok fylgir honum or gardinum ok mællti: „Nu hefir þu suo firir þer buit, son minn! at þu mvntt ecki aptr ǽtla; þa hefi ek litil fꜹng aa at hialpa þer. Mork gvllz er her ok eitt suerd, er ek uil gefa þer; enn þat heitir Tyrfingr, ok hefir att Angantyr berserkr, modurfaþir þinn, eingi madr er suo ofroþr, at eigi hafi heyrtt hans getid; ok ef þu kemr þar, er menn skiptaz hꜹggum, lattu þier hugkuǽmt uera, huerssu Tyrfingr hefir opt sigursæll uerit". Nu bidr hon hann uel fara, ok skiliaz siþan.

V. Enn er Heidrekr hefir skamma hrid farid, þa hittir hann menn nockura ok einn bundin. Spyriaz þeir tiþinda, ok spyr Heidrekr, huat þessi madr hefdi gert,

1. hꜹfu' ℜ. 6. halld, *saa ændret med Papirafskrr.*] halldi ℜ. 16. hann *over Linjen i* ℜ. 16. uoɴ ℜ. 21. son] s', ℜ. 25. eing ℜ. 26. hans ℜ, *ikke* þess. 26. ef ℜ, *ikke* er.

er suo uar uid buit. Þeir segia, at hann hefir suikit lanardrottin sinn. Heidrekr spyr, ef þeir uili taka fe firir hann; enn þeir iata þui; hann fær þeim halfa mork gullz, enn þeir lata hann lꜹsann. Sa bydr Heidreki sina þionustu; enn hann segir: „Hui muntu mer helldr trvr okunnum manni, en þu sueikt lanardrottin þinn, ok far þv brott fra mer“. Litlu siþar hittir Heidrekr enn nockura menn ok einn bundinn. Hann spyr, huat sa hefir rangt gert; þeir segia hann hafa myrdann felaga sinn. Hann spyr, ef þeir uilldi fe firir hann; þeir iata þui; hann gaf þeim adra halfa mork gullz. Saa bydr Heidreki sina þionustv, enn hann neitar. Siþan fer Heidrekr langar leidar ok kemr þar, er het Reidgottaland. Þar red firir konungr sa er Haralldr het gamall miok, ok hefir att mikit riki til forrada; hann atti aungan son. Enn med þui minkadiz hans riki, at iarllar nockurir foru a hendr honum med her, enn hann hafdi barizt uid þa ok fengit iafnan osigr; enn nu hofdu þeir sǽzt med þui moti, at konungr galt þeim skatt a hueriom XII manudum. Heidrekr nam þar staþar ok dvaldiz med konungi um uetrin. Suo bar at eitt sinn, at til konungs kom mikit lꜹsafe; þa spyr Heidrekr, huort þat uæri skattar konungs. Konungr segir, at þat ueitt aunann veg uid; „skal ek þetta fe giallda i skatt“. Heidrekr segir, at þat uæri osǽmiligt, at konungr sa er suo hefdi haft mikit riki gylldi skatt uondum iorllum; uæri meira sniallrædi at hallda orrosto i mot þeim. Konungr segir, at hann hefdi þess freistad ok farid osigr. Heidrekr mællti: „Suo munda ek ydr mega hellzt lꜹna gott yfirlǽtti at uera hꜹfudsmadr

2. $\overset{2}{\text{sp}}$ 𝔑. 6. okunum 𝔑. 6. ē 𝔑 *d. e.* en. 15. hefir] h' 𝔑.
15. $\overset{a}{\text{u}}$ngan 𝔑 (ungan *rettet til* aungan). *Dog er jeg ikke sikker paa, om der over* u *staar* a *eller mulig* ꜹ. 16. med 𝔑, *ikke* úr. 18. iaf̄n 𝔑. 22. skattar 𝔑, *ikke* skattr. 23. þat 𝔑, *ikke* því. 27. or̄o 𝔑, *ikke* orrostur. 28. m̄da 𝔑 *d. e.* munda *ikke* mynda.

þessar farar, ok þat hugda ek, ef ek hefda lidskost, at mer mundi ecki mikit þickia at beriaz ein uid tignari menn enn þessir eru". Konungr segir: „Ek mun fa þer lids, ef þv villt beriazt uid iarla, ok mvn þat uera þin gǽfufaur, ef þu ferr goda fꜹr. Mest uón ok, at þu finnir sialfann þik firir, ef þu mæler þer dul". Eptir þat lætr konungr safna her miklum, ok uar þat lid buit til herferdar; þar uar Heidrekr hꜹfþingi firir lidinu. Foru siþan a hendr iorllum þessum, heria þegar ok ræna, er þeir koma i riki þeira. Enn er iarlar spyria þetta, þa foru þeir i mott þeím med mikinn her, ok er þeir finnaz, þa uard orrosta mikill. Uar Heidrekr þa i ꜹnduerdri fylking ok hefir Tyrfing i hægri hendi, enn uid þvi suerdi stod ecki huorki hialmr ne brynia, ok drap hann þa alla, er honum uoru næstir, ok þa hliop hann fram ór fylkingu ok hio til beggia handa, ok suo for hann langt i herinn, at hann drap bada iarla, ok siþan flydi sumt lid, en mestr hluti uar drepinn. Heidrekr for þa yfir rikit ok skattadi allt landit undir Haralld konung, sem fyr hafdi uerit; ferr heim uid suobuit med ogrynni fiar ok mikinn sigr. Haralldr konungr lætr þa ganga i mot honum med mikilli sæmd ok bydr honum med ser at uera ok hafa suo mikit riki, sem hann beidizt sialfr. Þa bad Heidrekr dottur Haralldz konungs, er Helga het, ok hon uar honum gipt. Tok þa Heidrekr til forrada halft riki Haralldz konungs. Heidrekr gat son uid konu sinni, sa het Angantyr. Haralldr konungr gat son i elli sinni, ok er sa ecki nefndr.

VI. I þann tima kom hallæri mikit aa Reidgotaland, suo at til landꜹduar þotti horfa. Þa uoru geruir hlutir af uisendamꜹnnum ok felldr blotspann til. Enn suo

2—4. *Den Angivelse om Teksten i* ℜ, *som AR. meddeler, er feilagtig.* 4. þin̄ ℜ. 7. samna[f] ℜ (samna *rettet til* safua). 8. f[o] ℜ, *d. e.* foru, *ikke* for. 11. finaz ℜ. 14. n *i* ne *over Linjen i* ℜ. 15. fylk' ℜ. 17. iarla] jj ℜ. 19. unþir ℜ. 20. suo buit ℜ.

geck frett, at alldri mundi ar koma fyr a Reidgotaland, enn þeim sueini uæri blotad, er æzstr uæri a landinu. Haralldr konungr segir, at son Heidreks uæri æstr. Enn Heidrekr segir, at son Haralldz konungs uæri æzstr. Enn or þessu matti engi leysa fyrr, enn þangad uæri farit, er allar orlꜹsnir uoru truar, til Hꜹfundar konungs. Heidrekr er inn fyrsti madr til þessar ferþar tekinn ok margir adrir agætir menn. Sem Heidrekr kom a fund fꜹþur sins, þa uar honum þar uel fagnad; hann sagdi ꜹll erindi sin fꜹþur sinum ok beiþir doms af honum. Enn Hꜹfundr segir suo, at Heidreks son uar agiætastur aa þui landi. Heidrekr segir: „Suo lizt mer, sem þu dæmir minn son til draps, eda huat dæmir þu mer þa firir sonarskada minn“? Þa mællti Hꜹfundr konungr: „Þu skalt beidaz, at inn IIII huerr madr se a þinu ualldi sa er uid blotid er staddr, ella muntu son þinn eigi lata til blotz; mun þa eigi þurfa at kenna þer rad siþan, huat þu skalt at hafaz“.

Blotin.

VII. Nv er Heidrekr kom heim i Reidgotaland, þa uar þings quatt. Heidrekr tekr suo til ordz: „Þat uar atkuædi Hꜹfundar konungs fꜹþur mins, at minn son se agætastr a þessu landi, ok er til blotz kosinn, enn þar i mot uil ek eiga forrad a hinvm IIII hueriom manni er kominn er til þings þessa, ok uil ek, [at] þer lofit mer þetta“. Nu uar suo gert; siþan heimtaz þeir i lid hans. Eptir þat let hann blasa saman lidinu ok setr upp merki,

---

1. frett *skrevet* freckt *i* ℜ. 1. koma] kō ℜ. 5. mati ℜ. 6. hꜹf' ℜ. 9. þar uel ℜ, *ikke blot* uel. 9. sagdi ℜ, *ikke* segir. 14. min̄ ℜ, *ikke* míns. 18. skalt] sl' ℜ *d. e.* skal; *dette dog snarere en senere Sprogbrug end Skrivfeil.* 19. blotiN̄ *med rødt i* ℜ; *kun de tre første Bogstaver kunde jeg med Sikkerhed læse.* 22. hꜹf' ℜ. 22. þ *i* fꜹþur *ser i* ℜ *ud som* b. 22. son] s' ℜ. 24. eiga *over Linjen i* ℜ. 25. at] *mangler i* ℜ. *Dog kan det undværes, jfr. Lund Ordføiningsl. S. 321 Anm. 6.*

veitir nu atgꜹngu Haralldi konungi, ok uerdr þar mikil bardagi, ok fellr þar Haralldr konungr ok mart lid hans. Heidrekr leggr nu vndir sik allt riki þat er att hafdi Haralldr konungr ok gerdiꝫ þar konungr yfir. Heidrekr quez nu giallda firir son sinn þetta lid allt er drepit uar ok gaf hann nu þenna ual Odni. Kona hans uar suo reid eptir fall fꜹþur sins, at hon hengþi sik sialf i disarsal.

Þat uar eitt sumar, at Heidrekr konungr for med her sinn sudr i Hundland ok bardiz uid konung þann er Humli het, ok feck sigr ok tok þar dottur hans er Sifka het ok hafdi heim med ser. Enn at ꜹþro sumri sendi hann hana heim, ok uar hon þa med barni, ok uar sa sueinn kalladr Hlꜹdr ok uar allra manna fridaztr synum, ok fostradi hann Humli modurfadir hans. A einu sumri for Heidrekr konungr med her sinn til Saxlandz, enn er Saxa konungr spyr þat, þa bydr hann honum til ueizlu ok bidr hann taka af laundum sinum slikt er hann uill, ok þat þiggr Heidrekr konungr. Þar sa hann dottur hans frida ok fagra at aliti, ok þessar meyiar bidr Heidrekr, ok hon uar honum gipt; var þa ꜹkin ueizlan, ok siþan for hann heim med kono sina ok tok med henni ogrynni fiar. Heidrekr konungr gerdiz nu hermadr mikill ok eykur a marga uega miok sitt riki. Kona hans beidiz opt at fara til fꜹþur sins, ok þat let hann eptir henni, ok for med henni Angantyr stiupsonr hennar. Eitt sumar, er Heidrekr konungr uar i hernadi, þa kemr hann til Saxlandz i riki mags sins. Hann leggr skipum sinum i leyniuog nockun ok gengr a land, ok einn madr med honum, ok koma um nott a konungsbǽin ok uenda at skemmu þeiri er kona hans uar uȯn at sofa i, ok urdu uardhallz menn ecki uarir uid quomo þeira. Hann gengr

---

3. legr ℜ. 9. hundland ℜ; *rettere* Húnaland *som i* ℌ, *jfr. Str. 69.* 16. $\overset{2}{\text{sp}}$ ℜ. 20. kono *skrevet* qo *i* ℜ. 22. ogryni ℜ. 23. koña ℜ *d. e.* konna. 23. beidiz *kan baade forstaaes som* beiðiz *og som* beiddiz. 28. nockun, *saa* ℜ.

i skemmuna ok ser, at madr huilldi hia henni, ok hafdi har fagurt aa haufdi. Sa madr, er med konungi uar, segir, at hann uar hefnisamr um minni sakir. Hann suarar: „Eigi mun ek þat gera nu“. Konungr tok suein Anganty er la i annari sæng, ok hann skar lepp mikinn ór hari þess mannz er huilldi i fadmi kono hans ok hafdi huortueggia med ser harleppinn ok sueininn, geck siþan til skipa sinna. Um morguninn leggr konungr i lǽgit, ok gengr i moti honum allt folkit, ok uar þar ueizla buin. Heidrekr lætr þa þings quedia, ok þa uoru honum sa᷎gd mikil tiþindi, at Angantyr son hans uar bradda᷎dr orþinn. Heidrekr konungr mællti: „Syni mer likit“! Drottning segir þat a᷎ka mundu harm hans; honum uar þo þangad fylgt. Þar uar dukr uafþr saman ok hundr innann i. Heidrekr konungr mællti: „Illa hefir son minn nu skipaz, ef hann er orþinn at hundi“. Siþan let konungr leida sueininn a þingit ok sagdi, at hann hefdi reynt mikil suik at drottningu, ok tiadi allann atburd; bidr þangat stefna a᷎llum ma᷎nnum er sækia mǽtti þingit, ok er miok uar alþyda komin, þa mællti konungr: „Eigi er enn gullkarin kominn“; þa uar enn leitad, ok fannz madr i steikarahusi ok band um ha᷎fud. Marger undroduz, hui hann skylldi til þings þræll einn uondr. Enn er hann kom til þings, þa mællti Heidrekr konungr: „Her megu þer nu þann sia er konungs dottir uill eiga heldr enn mik“. Hann tok nu leppinn ok bar uid harit, ok atti þat saman at fara. „Enn þu, konungr“! segir Heidrekr, „hefir os gott gert iafnan, ok skal af þui riki þitt standa i fridi firir oss, enn dottur þina uil ek eigi leingr eiga“. Heidrekr for nu heim i riki sit ok son hans. A einu

4. sueiɴ᷎ ang’ ℜ, *ikke* sveininn Angantýr. 5. lep ℜ. 6. qo ℜ. 6—7. huortueggia ℜ, *ikke* hvorutveggja. 7. lepinn ℜ. 12. mællti ℜ, *ikke* segir. 14. inaɴ ℜ. 18. d°ttn’ ℜ. 19. stefn̄a ℜ. 20. komiɴ ℜ. 21. gull karin ℜ. *Fas. har feilagtig gjort det til* gullhárinn.

sumri sendir Heidrekr konungr menn i Gardariki þess erindes at bioda syni Gardakonungs heim fosturs ok uill nu reyna at briotta ǫll heilrædi fǫdur sins. Sendimenn koma a fund Gardakonungs ok segia honum eryndit ok uinattumal. Gardakonungr quad þess ǫngua uon, at hann fengi þeim manni i hendr son sinn, er kendr er morgum illum hlutum. Þa mællti drottning: „Mǽl þu eigi suo, herra! heyrt hafi þer, hue mikill madr hann er ok sigrsæll, ok er meire uizka at taka uel hans soma, ella stendr eigi þitt riki i fridi.“ Konungr mællti: „Þu munt mikit a þessu uinna.“ Nu er sueinninn seldr i hendr sendimǫnnum, ok fara þeir heim. Heidrekr konungr tekur uel uid suein ok ueitir honum goda uppfǽzlu ok ann mikit. Sifka Humla dottir uar þa i annat sinn med konungi, enn honum uar þat raþit, at hann skylldi ǫngan hlut henni segia þann er leyna skyldi. Eitt sumar sendir Gardakonungr Heidreki ord, at hann kæmi ǫstr þangad at þiggia ueizlu ok uinattubod at honum. Heidrekr bystz nu med miklo fiolmenni ok hans son med honum ok Sifka. Heidrekr kom nu ǫstr i Gardariki ok tok þar agæta ueizlu. Einn dag þessarar ueizlu foru konungar a skog ok mart lid med þeim at beita hundum ok hǫkum; enn er þeir hǫfdu lǫsum slegit hundonum, fara serhuerer a skoginn, þa urdu þeir II saman fostrar. Þa mællti Heidrekr uid konungs son: „Hlyd þu bodi minu, fostri! her er bær skamt ifra, farþu þangad ok fel þik ok þigg til hring þenna; uertu þa heim buinn, er ek læt sækia þik.“ Sueininn quez ofus þessarar ferþar, enn gerdi þo, sem konungr beiddi. Heidrekr kom heim um quelldit ok uar okatr ok sat skamma stund uid dryckiu. Enn

---

2. fosturs ℜ, *ikke* til fosturs. 4. koma ℜ, *ikke* kvomu. 9. uizka] uizk ℜ. 10. eigi þitt riki ℜ, *ikke* þitt ríki ekki. 13. sueīx ℜ, *ikke* sveininum. *Dativ kræves her.* 17. hann *to Gange i* ℜ. 18. *I* bod *var anden Bogstav først skrevet* u. 22. lid ℜ, *ikke* lid manna. 28. q̄z ℜ.

er hann kom i sǽng, mællti Sifka: „Hui eru þer okater, herra! huat er ydr? eru þer siuker? segit mer!“ Konungr segir: „Vandi er mer at segia þetta, þui at þar liggr uid lif mitt, ef eigi er leynt.“ Hon quez leyna mundu ok geriz blid uid hann ok fór eptir astsamliga. Þa segir hann henni: „Vid konungs son uorum staddir II hia eik einni, þa beiddizt fostri minn eplis, er ofarliga uar a trenu; siþan bra ek Tyrfingi ok hio ek ofan eplit, ok uar þat fyr giort, enn ek gætta til, huat aa la, at mannz bani skylldi uerda, ef brugdit uæri, enn uid II til. Siþan drap ek suein.“ Um daginn eptir uid dryckiu spyr drottning Gardakonungs Sifku, hui Heidrekr uæri suo okatr. Hon segir: „Ærit er til: hann hefir drepit son konungs ok þinn;“ segir siþan allan atburd. Drottning segir: „Þat eru mikill tiþindi, ok latum eigi upp komaz.“ Geck þa drottning i burtt þegar or hallinni med harmi miklum. Konungr finnr þetta ok kallar Sifku til sin ok mællti: „Huat rædduz þit drottning uid, er henni feck suo mikils?“ „Herra!“ segir hon, „mikit er til gert: Heidrekr hefir drepit son yckann, ok meiri uon, at eptir uilia hans færi, ok er hann dauda uerdr.“ Gardakonungr bidr taka Heidrek ok fiotra; „ok er nu orþit eptir þui, er ek gat til.“ Enn Heidrekr konungr uar þar orþinn suo uinsæll, at þetta uilldi eingi gera; þa stodu upp II menn i hallinni ok kuodu eigi skylldu þar uid nema, ok logdu þeir fiotr a hann; enn þa menn hafdi Heidrekr leyst fra dauda bada. Þa sendi Heidrekr menn leyniliga eptir konungs syni. Enn Gardakonungr lætr þa blasa saman folki sinu ok segir þeim, at uill lata Heidrek festa a galga, ok i þui kemr konungs son

4. q̄z ℜ, *d. e.* kveðst *ikke* kvaðst. 6 stadir ℜ. 9. fyr ℜ, *ikke* fyrri. 9. gæta ℜ *d. e.* gætta *af* gæta *ikke af* geta. 11. sueiñ *i* ℜ. 12. sp[2] ℜ. 16. b[2]tt ℜ. 17. finr ℜ. 24. eingi ℜ, *ikke* enginn. 25. skylldu ℜ, *ikke* skyldi. 29. *Efter Regelen i sædvanlig Prosa* at hann uill.

hlꜹpandi at fꜹþvr sinum ok bidr hann eigi þat niþingsuerk firir ǽtlaz at drepa inn agǽtazta mann ok sinn fostrfꜹdur.

VIII. Heidrekr er nu leystr ok nu byst hann þegar til heimferdar. Þa mællti drottning: „Herra! lat eigi Heidrek suo i brott fara, at þit set usattir; eigi gegnir riki þinu þat. Biod honum helldr gull eda silfr!“ Konungr gerer suo, lǽtr bera fe mikit til Heidreks konungs ok quez uilia gefa honum ok eiga enn uid hann uingan. Heidrekr segir: „Ecki skorter mik fe.“ Gardakonungr segir drottningu, hon mællti: „Biod honum þa riki ok eigur storar ok fiolmenni!“ Konungr gerir suo. Heidrekr konungr segir: „Ærnar aa ek eigur ok fiolmenni.“ Gardakonungr segir enn drottningu; hon mællti: „Biod honum þat þa, sem hann mun þiggia, enn þat er dottir þin.“ Konungr segir: „Þat hugda ek, at mik mundi eigi þat henda, enn þo skaltu rada.“ Þa for Gardakonungr aa fund Heidreks konungs ok mællti: „Helldr, enn uid skilium osattir, vil ek, at þu fair dottur minnar med suo miklum soma, sem þu kyss sialfr.“ Heidrekr þiggr nu þetta blidlega, ok for nu dottir Gardakonungs heim med honum. Nu er Heidrekr konungr heim kominn ok uill nu flytia Sifku i brot ok lætr taka hest sinn enn bezta, ok uar þat sid um quelld. Nu koma þꜹ at aa einni, þaa þyngiz hon firir honum suo, at hestrin sprack, enn konungr geck af fram. Þa skylldi hann bera hana yfir ana; þa gerastz engi faung aa ꜹdru, enn hann steypir henni af ꜹxl ser ok brytr i sundr hrygg hennar, ok skilr suo uid hana, at hana rekr dꜹda epter anni. Heidrekr konungr lætr þa efna til ueizlu mikillar ok gengr at eiga

---

4. *Foran dette Kapitel er i* ℜ *skrevet en Overskrift med rødt, som jeg ikke har kunnet læse. Første Bogstav synes* b, *derefter synes at staa en Bogstav over Linjen, og saa synes* c *at følge.* 17. sl' tu ℜ. 19. skilium ℜ, *ikke* skulum; *bedre* skilim. 27. faung] faug ℜ.

dottur Gardakonungs. Dottir þeira het Heruor, hon uar skialldmǽr ok fæddiz upp i Einglandi med Frodmari ialli. Heidrekr konungr setz nu um kyrt ok geriz hofþingi mikill ok spekingr at uiti. Heidrekr konungr let ala gȯllt mikinn, hann uar suo mikil sem a̸lldungar þeir er stǽrstir uoru ok suo fagr, at huert har þotti ôr gulli uera. Konungrinn leggr ha̸nd sina a ha̸fud gelltinum enn adra a burst ok suerr þess, at alldri hefir madr suo mikit af gert uid hann, at eigi skuli hann hafa rettann dom spekinga hans, enn þeir XII skolo giæta galltarins, eda ella skal hann bera upp gator þær er hann gęti eigi raþit. Heidrekr konungr geriz ok nu inn uinsælasti.

Gestumblindi.

IX. Madr het Gestvmblindi rikr ok mikill uuinr Heidreks konungs. Konungr sendi honum ord, at hann kæmi a fund hans at sǽttaz uid hann, ef hann uill hallda lifinu. Gestumblindi uar ecki spekingr mikill, ok firir þa sȯk at hann ueit sik uanfǽran til at skipta ordum uid konunginn, hann ueit ok, at þungt mun uera at hlita domi spekingana, þui at sakir eru nogar, — þat rad tekr Gestumblindi. at hann blotar Odin til fulltings sier ok bidr hann lita a sitt mal ok heitr honum miklum gædum. Eitt quelld er þar drepit aa dyr silla, ok gengr Gestumblindi til hurdar ok ser mann kominn; hann spyr þann at nafni, enn hann nefndiz Gestumblindi ok mællti, at þeir skylldu klædum skipta, ok suo gera þeir. Bondi ferr nu i brott ok felr sik, enn komandinn gengr inn, ok þickiaz allir þar kenna Gestumblinda, ok lidr af nottin. Um daginn eptir gerir sia Gestumblindi for sina a fund konungs, ok hann kuaddi uel konunginn; konungr þagdi. „Herra!“ segir hann, „þui kom ek hinngad, at ek uil

3. nu um ℜ, *ikke blot* um. 7. legr ℜ. 12. ok nu ℜ, *ikke* nu ok. 16. uill ℜ, *ikke* vildi. 21. blotar] boltar ℜ. 23. sila ℜ *d. e.* *silla*, síðla. 24. sp[2] ℜ. 25. na̅fni ℜ. 28. notin ℜ. 29. daginn] d ℜ.

uid ydr sǽttaz.“ Þa suarar konungr: „Uilltu þola dom spekinga minna?“ Hann segir: „Er ecki fleiri undannlꜹsnir?“ Konungr mællti: „Uera skolo fleiri, ef þu þickizt til fær at bera upp gatur.“ Gestumblindi segir: „Litt mun ek til þess fęr, enda mun hardr aa annat bord þickia.“ „Villtu“, segir konungr, „helldr þola dom spekinga minna?“ „Þat kys ek“, segir hann, „at bera fyr upp gaturnar.“ „Þat er rett ok uel fallit“, segir konungr. Þa mællti Gestumblindi:

31 41. „Hafa uilldag 1 (1)
þat i giær hafda,
uittu, huat þat uar:
lyda lemill,
orda tefill
ok orda upphefill.
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

Konungr segir: „God er gata þin, Gestumblindi! getid er þessar: fǽri honum mungat; þat lemr margra uit, ok margir eru þa margmalgari, er mungat ferr aa, en svmum uefzt tungan, suo at ecki uerdr at ordi.“

Þa mællti Gestumblindi:

32 42. „Heimann ek for, 2 (2)
heimann ek fꜹr gerda,
sa ek a ueg uega:
uar þeim vegr undir
ok uegr yfir
ok uegr aa alla uega.

---

1. su^{r}' ℜ. 1. þolla ℜ. 2. er ℜ, *ikke* eru. 10. uilldag ℜ, *ikke* mundag. 12. uar ℜ, *ikke* er. 13. lemill ℜ, *ikke* semill. 18. gata] gꜹta ℜ. 19. fǽri ℜ, *ikke* færið. 19. mungat ℜ, *ikke* munngát; *ligesaa i L. 20.* 19. lemr ℜ, *ikke* semr. 23. for *er glemt i* ℜ. 28. uega, *saa* ℜ; a *er skrevet over Linjen som Rettelse af en utydelig Bogstav.*

Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

„God er gata þin, Gestumblindi! getid er þessar: þar fortu yfir arbru, ok uar aruegr under þer, en fuglar flugu yfir hǫfdi þer ok hia þer tueim meginn, ok uar þat þeira uegr.“

Þa mællti Gestumblindi:

33 43. „Huat er þat drycki, 3 (3)
er ek drack i giær,
uar þat ei uin ne uatn,
ne enn helldr mungat
ne matar ecki,
ok geck ek þostalauss þadan?
Heidrekr konungr
hygþu at gatu!“

„God er g. þin G.: þar lagdiz þu i forsælu, er daugg uar fallin a grasi, ok kiælldir suo uarer þinar ok stǫd-uaþir suo þosta þinn.“

Þa mælti Gestumblindi:

34 44. „Huerr er sa inn hvelli, 4 (4)
er gengr hardar gǫtur,
ok hefir hann fyrrum um farit;
miok fast kyssir
sa er hefir munna tuo
ok a gulli einu gengr?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

„God er gata þ. G.: þat er hamar sa er hafdr er at

---

2. gatu] gatū ℜ. 9. i *i* giær *er skrevet til over Linjen i* ℜ. 13. þadan] þadad ℜ. 14—15. *Linjerne* Heidrekr konungr hygþu at gatu *skrives i det følgende paa forskjellige Maader forkortet i* ℜ. 17. faliɴ ℜ. 17. grasi ℜ, *ikke* grasit. 21. gǫttur ℜ. 22. fyrum ℜ. 28. þat ℜ, *ikke* en þat.

gullsmid; hann quedr hatt uid, er hann kemr a hardann stedia, ok þat er hans gata."

Þa mællti Gestumblindi:

39 45. „Huat er þat undra, 5 (9)
er ek utti sa
firir Dellings dyrum:
okuikuir II
andalausir
saralꜹ́k sudu?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„God er g.: þat eru smidbelgir, þeir hafa ꜹngan uind, nema þeim se blasit, ok eru þeir dꜹdir sem annat smiþi, enn firir þeim ma likt smida suerd sem annat."

Þa mællti Gestumblindi:

44 46. „Huat er þat undra, 6 (14)
er ek utti sa
firir Dellings dyrum:
fætur hefir VIII
enn fiogur ꜹgu
ok ber ofąr kne enn kuid?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„Þat er kꜹngurouur."

Þa mællti Gestumblindi:

38 47. „Huat er þat undra, 7 (8)
er ek utti sa
firir Dellings dyrum:
hꜹfdi sinu uisar
a heluega,
enn fotum til solar snyr?

---

2. þat er ℜ, *ikke* er þat. 12. a *i* ꜹngan *er utydelig i* ℜ. 24. kꜹngurǒur ℜ.

Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

„God er g.: þat er laukr; hꜹfuþ hans er fast i iȯrdu, enn hann kuislar, er hann uex upp.“

Þa mællti Gestumblindi:

46 48. „Huat er þat undra, 8 (16)
er ek utti sa
firir Dellings dyrum:
horni hardara,
hrafni suartara,
skilldi huitara,
skapti rettara?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

Heidrekr mællti: „Smækkaz nu gaturnar, Gestumblindi! huat þarf leingr yfir þessu at sitia? þat er hrafntinna, ok skein aa hana solar geisli.“

Þa mællti Gestumblindi:

47 49. „Baru bruder 9 (17)
bleikhaddaþar
ambattir tuær
ꜹl til skemmu;
ei uar þat hꜹndum horfit
ne hamri at kląppat,
þo uar firir eyiar uttan
ꜹrþigr sa er gerdi.
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

„God er g. þ. G.: þar fara suanbruþir til hreiþurs sins ok uerpa eggium; skurm a eggi er eigi hꜹndum

3. g. *mangler i* ℜ. 12. retara ℜ. 15. smækaz ℜ. 24. hamri] hmri ℜ. 24. *Andet* a *i* klappat *er skrevet til over Linjen i* ℜ.
30. eggi ℜ, *ikke* eggin. 30. eͥ ℜ *d. e.* eigi; *ikke* ei.

gert ne hamri klappad, enn suanr er firir eyiar uttan ꜹrþigr sa er þǽr gatu eggin uid."

Þa mællti Gestumblindi:

48 50. „Hueriar eru þær rygiar 10 (18)
a reginfialli,
elr uid kuan kona,
þar til er maug um getr,
ok eigod þær uarder uera?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„God er g.: þat eru huannir ɪɪ ok huannar kalfr a milli þeira."

Þa mællti Gestumblindi:

54 51. „Fara ek ság 11 (24)
folldar molldbua,
a sat nadr a nai;
blindr reid blindum
brimreiþar til,
þa iȯr uar andaruanr.
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„God er g.: þar fanntu hest dꜹþan aa isiaka ok ꜹrn dꜹþan a hestinum, ok rak þat allt saman eptir anni."

Þa mællti Gestumblindi:

61 52. „Huerir eru þeir þegnar, 12 (31)
er rida þingi at
sattir allir saman;
lyda sina senda þeir
lꜹnd yfir

---

1. klapad ℜ. 2. ꜹrþigr ℜ, *ikke* ôrðugr. 2. egiɴ ℜ. 7. *Rigtigere i* 𝔥. 11. huanir ℜ. 11. hꜹnar ℜ *d. e.* hvannar. 12. milli] meilli ℜ. 14. ság] søg ℜ. 16. nadr ℜ; *rettere* nár. 23. ꜹrn ℜ; *skulde hede* orm. 27. *Mellem* sattir *og* saman *er i* ℜ *over Linjen to Streger.*

at byggia bolstadi?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„G. er: þat er Itrekr ok Andadr, er þeir sitia at tafli sinu."
Þa mællti Gestumblindi:

49 53. „Hueriar eru þǽr †bruder, 13 (19)
er sinn drottin
uȍpnla᷎sann uega;
enar iarpari hlifa
um alla daga,
enn enar fegri fara?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„God er g.: þat er hnettafl; enar da᷎ckri ueria hnefann, enn huitar sækia."
Þa mællti Gestumblindi:

59 54. „Huerr er sa enn eini, 14 (29)
er sefr i a᷎sgrva
ok af grioti einu gior;
foþur ne moþur
a sa inn fagrgiarni,
þar mun hann sinn alldr ala?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„Þat er elldr folginn aa arni, ok tekr or tinno."
Þa mællti Gestumblindi:

35 55. „Huerr er sa enn mikli, 15 (5)
er lidr molld yfir,
suelgr hann uotn ok uid;
glygg hann oazt

7. drottiN̄ ℜ. 10. daga *skrevet* ḋ *i* ℜ. 15. huitar ℜ, *ikke* hinar hvítari. 18. a᷎sg^v a ℜ. 21. fagrgiarni *forvansket*. 30. glygg *skrevet* glug *i* ℜ.

enn gumna eigi
ok yrkir a sol til saka?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

„God er g.: þat er myrkui; hann lidr yfir iordina, suo at ecki ser firir honum, ok eigi sol, enn hann er af, þegar uind gerer a.“

Þa mællti Gestumblindi:

55 56. „Huat er þat dyra, 16 (25)
er drepr fe manna
ok er iarni kringt uttan;
horn hefir atta
enn haufud ecki,
ok fylgia þui margir miok?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

„Þat er hunn i hnettafli.“

Þa mællti Gestumblindi:

56. 57. „Huat er þat dyra, 17 (26)
er Dꝍnum hlifir,
berr blodugt bak
enn bergr firum,
geirum mætir,
gefr lif firum,
leggr uid lofa
lik sitt gumi?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!“

„Þat er skiolldr; hann uerdr opt blodugr i bardaugum ok hlifir uel þeim mꝍnnum er skialldfimir ero.“

Þa mællti Gestumblindi:

50 58. „Hueriar eru þǽr leikur, 18 (20)

---

5. g. *ikke i* ℜ. 7. gerer a] gerera ℜ. 11. kringt, *saa ændret efter* ђ] kringr ℜ. 17. huñ ℜ *d. e.* hunn, *ikke* húninn. 17. hnettafli] hnetiafli ℜ. 26. gumi ℜ, *ikke* gumni. 29. er ℜ, *ikke* sem at.

er lida lꝍnd yfir
. . . .,
huitan skiolld
þǽr um uetr bera
en suartann um sumar?"

„Þat ero riupur: þær ero huitar um uetr enn suartar um sumar."

Þa mællti Gestumblindi:

51, 1—3 59. „Hveriar eru þær snoter, 19 (21, 1—3)
er ganga margar syrgiandi
at foruitni fꝍþur;
52, 4—5 mꝍrgum mꝍnnum (22, 4—5)
hafa þær at meini ordit,
uid þat muno þær sin alldr ala?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„Þat eru †edles bruþir er suo heitta."

52, 1—3 60. „Hueriar eru þær meyiar, 20 (22, 1—3)
er ganga margar saman
at foruitni fꝍþur;
51, 4—5 hadda bleika hafa þær (21, 4—5)
enar huitfꝍlldodo
52, 6 ok eigo þær þar uarder uera?" (22, 6)

„Þat eru bylgior er suo heitta."

---

2. ℜ *har her ikke Tegn til, at noget mangler.* 11. foruitni] fóruitni ℜ. 17. edles, *saa* ℜ. *Jeg formoder deri en Forvanskning af* hles (*vel neppe* eges). *Opløsningen til Gaade 21 i første Redaction, som i første Halvdel svarer til denne, lyder:* Þat eru bylgjur, er heita Œgis meyjar, *og Opløsningen til Gaade 22 i første Redaction, som i anden Halvdel svarer til denne, lyder:* þat eru bárur sem áðan. *Jfr. og Opløsningen til Gaade 21 i anden Redaction:* Þat eru Ægis eckior, suo heitta ꝍlldur. *I Ant. Russ. udtales den Mening, at* eðlis *er det samme som* Eldis, *hvortil Papirafskrr. har forandret* edles; *men det vilde være unaturligt her at nævne Øgers Svend for Øger selv. Thorarensen oversætter* eðlis brúðir *ved „Glædespiger."* 21. bleika] bleka ℜ. 23. eigo ℜ, *ikke* eiga. 23. uarder ℜ, *ikke* verðir. 24. er *over Linjen i* ℜ.

Þa mællti Gestumblindi:

61. „Hueriar eru þær eckior, 21
er ganga allar saman
at foruitni fꜹþur;
sialldan bliþar
eru þær uid seggia lid
51, 6 ok eigu þær i uindi uaka? (21, 6)
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„Þat eru Ægis eckior, suo heitta ꜹlldur."

Þa mællti Gestumblindi:

57 62. „Miok uar forþuo 22 (27)
nꜹsgas uaxin,
barngiorn su er bar
butimbr saman;
hlifþu henni
halms bitskalmir,
þo la dryckiar
drynhrꜹn yfir."

„Þar hafdi aund buit hreidr sitt i milli nꜹz kialka, ok la hꜹsinn ofan yfir."

Þa mællti Gestumblindi:

36 63. „Huerr er sa inn mikli, 23 (6)
er mörgu rǽdr
ok horfir til heliar halfr;
hꜹldum bergr
ok iord sakaz,
ef hann hefir ser uel trꜹstan uin?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„God er g.: þat er ackeri med goþum streing; ef fleinn hans er i grunni, þa bergr þat."

Þa mællti Gestumblindi:

---

5. bliþar] bliþ*ir* ℜ. 31. g. *ikke i* ℜ. 31. ef ℜ, *ikke* er. 32. gn^{u}i ℜ, *d. e.* gruni.

53 64. „Hueriar eru þær brudir, 24 (23)
er ganga i brimskerum
ok eiga eptir firdi fꜹr;
hardann bed hafa þær
inar huitfꜹlldudu konur
ok leika i logni fatt?"

„Þat ero baror, enn beþir þeira ero sker ok urþir, enn þær uerda litt senar i logni."

Þa mællti Gestumblindi:

62 65. „Sa ek a sumri 25 (32)
solbiorg of á,
bad ek uel lifa
uilgi teiti;
drucku iarlar
ꜹl þegiandi,
enn ǽpanda
ꜹlker stod.
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„Þar drucku griser gyllti, enn hon hrein uid."

42 66. „Huat er þat undra, 26 (12)
er ek uti sa
firir Dellings dyrum:
x hefir tungur,
xx ꜹgu,
xl fóta,
fram lidr su uęttr?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

Konungr mællti þa: „Ef þu ert sa Gestumblindi,

---

2. b^i^m sk'ū ℜ. 7. barór ℜ. 7. beþir ℜ, *ikke* beþr. 11. solbiorg of á *er vist forvansket af* solbiorgum á. 12—13 *forvansket, se første Redaction.* 20. gyllti ℜ, *ikke* giltu. 20. uid *skrevet til over Linjen i* ℜ.

sem ek hugda, þa ertu uittrari, enn ek ætladi; enn fra gylltinni seger þu nu utti i garþinum."

Þa let konungr drepa gylltina, ok hafdi hon IX grisi, sem Gestumblindi sagdi. Nu grunar konung, hverr madrinn mun uera.

Þa mællti Gestumblindi:

58 67. „Fiorer hanga, 27 (28)
IIII ganga,
II ueg uisa,
II hundum uarda,
einn eptir drallar
ok iafnann helldr saurugr.
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„G.: þat er kyr."

Þa mællti Gestumblindi:

64 68. „Sat ek a segli, 28 (34)
sa ek dauda menn
bloþs holld bera
i baurk uidar?"

„Þar saztþu aa ueg ok satt ual bera ædi i hamra."

Þa mællti Gestumblindi:

65 69. „Huerir ero þeir II, 29 (35)
er x hafa fætr,
augu III
ok einn hala?
Heidrekr konungr,
hygþu at gatu!"

„Þat er þa er Odinn ridr Sleipni."

---

2. gylltinni R, *ikke* giltunni. 2. i garþ R, *ikke blot* garðinum. 3. þa let k'r R, *ikke* lét konungr þá. 3. gylltina R. *ikke* giltuna. 3. grisi R, *ikke* grísa. 4. Nu R, *ikke* ok nú. 5. mun R, *ikke* muni. 11. drallar R, *ikke* drattar. 19. bloþs] bloþ R. 20. $u^{i}d^{r}$ R, *d. e.* viðar, *ikke* virðar.

Þa mællti Gestumblindi:

66 70. „Segþu þat þa †fyrst, 30 (36)
ef þu ert huerium konungi uitrari:
huat mællti Oþinn
i eyra Balldri,
adr hann uæri a bal †hafdr?“

Heidrekr konungr segir: „Þat ueiztu einn, ravg uǽtr“; ok þa bregdr hann Teyrfingi ok hǫggr til hans, enn Oþinn brazt þa i uals liki ok flo a brott, enn konungr hio eptir ok af honum uelifiþrit aptan, ok þui er ualr suo uelistuttr aaualt siþan. Oþinn mællti þa: „Firir þat, Heidrekr konungr! er þu rett til min ok uilldir drepa mik saklǫsan, skolo þer inir uerstu þrǽlar at bana uerda.“ Eptir þat skilr med þeim..

Heidrekr drepin.

X. Þad er sagt, at Heidrekr konungr ǽtti þrela nockura, þa er hann hafdi tekit i uestrviking; þeir uoru niu saman, þeir uoru af storum ǽttum ok kunnu illa ufrelsi sinu. Þat uar a einni nott, þa er Heidrekr konungr la i suefnstǒfu sinni ok fatt manna hia honum, þa toku þrǽlarnir ser uǒpn ok gengu firir konungs herbergi ok drapu fyrst utuorþuna; þui næst gengu þeir at ok brutu upp konungsherbergit ok drapu þar Heidrek konung ok alla þa er inni uoru. Þeir toku suerdit Tyrfing ok allt fe þat er inni uǎr ok hǫfdu a brot med ser; ok eingi uissi fyrst, huerir þetta hǫfdu gert eda huertt hefnda skylldi leita. Þa let Angantyr son Heidreks konungs quedia þings, ok a þui þingi uar hann til konungs tekinn yfir ǫll þǫ riki, er Heidrekr konungr hafdi att. A þessu

2. fyrst *er vistnok forvansket af* hinzt. *Om Strophen i sin Helhed se første Redaction.* 7. ra^{v}g ℜ. 8. téyrfingi ℜ. 8. til *2 Gange i* ℜ. 11. aa ualt ℜ. 19. ufrelsi s' (*d. e.* sinu) ℜ, *ikke blot* úfrelsi. 23. b^{o}ttu ℜ *d. e.* brottu, = brutu. 26. hǫfdu] h' ℜ. *Ogsaa* hefdi *er muligt.*

þingi streingdi hann heit, at alldri skylldi hann fyr setiaz i hasæti fa͗þur sins, enn hann hefdi hefnt hans. Littlu eptir þingit huerfr Angantyr a brott I saman ok fer uida at leita þessa manna. Eitt quelld gengr hann ofan til siofar med aa þeiri, er Grafa hiet; þar sa hann III menn a fiskibat, ok þui næst sa hann, at madr dro fisk, ok kallar, at annar skylldi fa honum agnsaxit at ha͗fda fiskinn; enn sa quez eigi la͗st mega lata. Hinn mællti: „Tackþu suerþit undan ha͗fdafia͗linni ok fa mer!“ enn sa tok ok bra ok sneid ha͗fuþ af fiskinum, ok þa quaþ hann uisu:

71. „Þess gallt hon gedda 68
firir Grafarr osi,
er Heidrekr uar ueginn
undir Hæruaþa fiollum.“

Angantyr kendi þegar Tyrfing. Geck hann þa brott i skog ok dualdiz þar til þess er myrkt uar. Enn þessir fiskimenn rero at landi ok fara til tialds þess er þeir attu ok la͗gduz til suefnz. Enn nær midri nott kom Angantyr þar ok felldi a þa tialdit ok drap þa alla IX þræla, enn tok suerþit Tyrfing, ok uar þat þa til marks, at hann hafdi hefnt fa͗þur sins; ferr Angantyr nu heim. Þui næst lætr Angantyr gera ueizlu mikla a Danparsta͗dum a þeim bæ, er Arheimar heita, at erua fa͗þur sinn. Þa redu þessir konungar la͗ndum, sem her segir:

72. Ar quoþo Humla 69
firir her rada,
Gizur Ga͗tum,
Gotum Anganty,

2 hefdi, *saa Papirafskrr.*] h' ℜ. — hefnt ℜ. 3. í saman ℜ *d. e.* einn saman. 5. graf a ℜ. — hiet] h ℜ. 7. ha͗fda ℜ. *ikke* ha͗fda med. 11—12. u þess allt ℜ. *Vist ikke:* uisu þessa: Gallt. 15. hǽruaþa ℜ. 18. tialds] tials ℜ. 24. arheim*ar* h at erua .f'. s. ℜ. 27. *Se første Redaction.* 29. ang' ℜ.

Ualldar Dаnum,
en Uаlum Kiar,
Alrekr enn frækni
enskri þiodu.

Hlаþr son Heidreks konungs fæddiz upp med Humla konungi, moþurfаþur sinum, ok uar allra manna fridaztr synum ok dreingiligastr. Enn þat uar fornt mal þann tima, at madr uæri borinn med uopnum eda hestum; enn þat uar til þess haft, at þat uar mællt um þа uȯpn, er þa uoru gerr þann tima, er madrinn uar fæddur, suo ok fe, kykuendi, yxn eda hestar, ef þat uar þa fǽtt, ok uar þat allt fǽrt saman til uirþingar tignum mаnnum, sem her segir um Hlаd Heidreks son:

73. Hlаþur uar þar borinn 70
i Hunalandi
saxi ok med suerdi,
siþri bryniu,
hialmi hringreifþom,
huаssum mæki,
mari uel tаmom
a mаrk inni helgu.

Nu spyrr Hlаdr frafall fаþur sins ok þat med, at Angantyr broþir hans uar til konungs tekinn yfir allt þat riki, sem faþir þeira hafþi att. Nu uilia þeir Humli konungr ok Hlаdr, at hann fari at krefia arfs Anganty broþur sinn fyrst med godum ordum, sem her segir:

74. Hlаþur reid аstan 71
Heidreks arfi,
kom hann at gardi,

4. enskri *og i Beg. af næste Linje* enskri ℜ. 5. med *over Linjen i* ℜ. 7. fornt ℜ. 14. hlаþω ℜ. 18. ℜ *har ikke, som Fas. angiver,* hugreifðum. 19. hаssum ℜ *d. æ.* hvössum. 22. *I* spyrr *er* yr *skrevet forkortet i* ℜ; *der kunde og læses* spurr. 24. þeir] þeim ℜ. 25. Angantý] a' ℜ. 29. kom hann ℜ, *ikke blot* kom.

þar er Gotar byggja,
a Arheima
arfs at quedia,
þar drack Angantyr
erfi Heidreks konungs.

Nu kom Hlœdr i Arheima med miklu lidi, sem her segir:

75. Segg fann hann uti 72
firir sal hafum
ok sidfœrllann
siþan quaddi:
„Inn gacktu, seggr!
i sal hafann,
bid mer Anganty
annspiœll bera!“

Sa geck inn firir konungs bord ok quaddi Anganty konung uel ok mællti siþan:

76. „Her er Hlœdr kominn 73
Heidreks arfþegi,
broþir þinn
enn bedskami;
mikill er sa madr ungur
a mars baki,
vill nu, þioþann!
uid þik tala.“

Enn er konungr heyrdi þetta, þa uarpadi hann knifinum a borþit, enn ste undan borþino ok steypti yfir sik brynio, ok huittann skiœlld i hœnd, en suerþit Tyrfing i adra hœnd. Þa gerdiz gnyr mikill i haullinni, sem her segir:

---

1. byggia] bygdia ℜ; *Skriveren har først villet skrive* bygdu. 2. a *skrevet til over Linjen i* ℜ. 14 *og* 16. Anganty *skrevet* A *i* ℜ. 21. bed skāt ℜ, *ikke* beðskammi. *Se første Redaction.* 28. ok huittan ℜ, *ikke* ok tók hvítan.

77. Rymr uar i ranni. 74
riso med godum,
villdi huerr heyra,
huat Hlađr mællti
ok þat er Angantyr
ansvađr ueitti.

Þa mællti Angantyr: „Vel þu kominn, Hlađr brodir! gack inn med oss til dryckio, ok dreckum miod eptir fedr ockarn fyrst til sama ok ađllum oss til uegs med ađllum uorum soma.“ Hlađr segir: „Til annars forum ver hingad enn at kyla uomb uora“; þa quad Hlađr:

78. „Hafa uil ek halft allt 75
þat er Heidrekr atti,
ku ek af kalfi,
kuern þiotandi,
al ok af oddi,
einum skatti,
þy ok af þræli
ok þeira barni.

79. Hris þat it meira, 76
er Myrkuidir heita,
grauf þa enu godu
er stendr a gautu þiodar,
stein þann enn meira
er stendr aa staudum Damp-aar,
halfar heruodír
þær er Heidrekr atti,

---

4. hiuat ℜ, *ikke* hvat sem. 5. þat; *burde hede* þau. 17. eiNū ℜ. 20. hris ℜ *med liden* h, *og ikke Punctum foran.* ℜ *antyder altsaa ikke, at ny Strophe begynder med* Hris. *Om hele Strophen se første Redaction.* 22. eNu ℜ. 23. þiodar ℜ, *ikke* þjóða. 24. meira ℜ, *rimelig Forvanskning af* mæra. 25. damp aar ℜ. 26. herr uodir ℜ, *ikke* berg vodir, *som Árne Magnússon har formodet.* 27. *þær er* ℜ, *ikke blot* er. 27. ati ℜ.

laund [ok lyda]
ok liosa bœga.“

Þa segir Angantyr: „Eigi ertu til landz þersa kominn med logum ok rangt villtu bioda“; þa quad Angantyr:

80. „Bresta mun fyr, brodir! 77
lind in blikhuita
ok margur gumi·
i gras hniga,
[en] eg mun Humlung
halfan lata
eda Tyrfing
i tvau deila.

Byd eg þer, frændi! til heilla satta mikit riki ok ærit fe, XIIC uopnadra . . . .

---

1. ok lyda *mangler i* ℜ. 4. logum z (*d. e.* ok) *ikke ganske tydeligt, men dog sikkert i* ℜ. 4. *Ordet i* ℜ *efter* logum ok *og foran* villtu *er meget utydeligt. Árne Magnússon har læst* margt. a, g *og* t *er sikre;* m *har jeg ikke kunnet se, men mellem* z (*d. e.* ok) *og* a *er der Rum til mér end en af de smalere Bogstaver. Tredje Bogstav syntes snarere* n *end* R. *Ant. Russ. foreslaar mellem* lögum *og* villtu *følgende Udfyldning:* Hlöðr mælti: hvat, *Pet.* „eðr hvat, *men saa har der ikke været skrevet i* ℜ. *Jeg formoder:* med logum ok rangt villtu bioda, *alt som Angantys Ord.* 5. fyr] for ℜ. 6. liNdiN ℜ, *ikke* brandinn, *som Árne Magnússon har læst.* 9. en *mangler i* ℜ; *man kunde ogsaa formode med Pet.* áðr *eller et enstydigt Ord. I Ant. Russ. siges, at det for* eg mun *rettere skal hede* en ek. 12. tvau *i* ℜ *skrevet* tau. 14. *I* uopnadra *er* dra *utydeligt og ikke aldeles sikkert.* uopna *Udg., men dette Ord kan ikke som fuldstændigt være rigtigt, ti 1200 Vaaben giver et daarligt Udtryk, og ved* uopnadra *fyldes netop den almindelige Linjelængde, hvilket derimod ikke er Tilfældet med* uopna. *Efter første Redaction formoder jeg:* XIIC uopnadra [manna]. *Med* uopnadra *ender det sidste nu bevarede Blad i* ℜ.

Forklarende Anmærkninger.

S. 203 L. 3 ff. var kallat Jötunheimar norðr í Finnmörk, en Ýmisland fyrir sunnan millim ok Hálogalands: *den nordlige Del af Finmarken (egentlig: Strækningen mod nord i Finmarken) kaldtes Jaatunheime, men Landet syd for Jaatunheime mellem dette Land og Haalogaland kaldtes Ymesland. Om* millim ok Hálogalands *se Lunds Ordføiningslære § 61 Anm. 1 og Oxforder-Ordb.* milli *III. Prof. Rygh gjør mig opmærksom paa Njáls s.. S. 35:* í fjöllum millum Haukadals, *hvor det mulig bør hede:* millum ok Haukadals.

S. 203 L. 5. þar *d. e.* í Jötunheimum. *Dog adskilles* Risaland *fra* Jötunheimar *i s. af Þorsteini Bæjarmagni (Fms. III, 183).*

S. 203 L. 6. þjóðanna *Folket i Jaatunheime og i Ymesland.*

S. 204 L. 3. af Jötunheimum. *Det er underligt, at Hergrim røver en Kvinde fra Jaatunheime; ti man skulde vente, at han som Halvtrold og Søn af en Rise selv boede i Jaatunheime. Ogsaa synes det underligt, at en Kvinde i Jaatunheime har Tilnavnet* Álfasprengr. *Skulde det derfor hede:* af Álfheimum?

S. 204 L. 4. Man har forklaret det Tilnavn som Ögn *bærer:* Álfasprengr *ved „hun som er udsprungen af Alvernes Æt", jfr.* afspringi. *Dette synes dog fra Formens Side betænkeligt.* Álfasprengr *synes ordret oversat at være: Alvernes Overanstrængelse, altsaa her maaské: hun, for hvem Alverne overanstrængte sig.*

S. 204 L. 5. Tilnavnet Áludrengr *har Starkad med de 8 Hænder ogsaa i Gautreks s. (Fas. III, 15), hvor han adskilles fra sin Sønnesøn Starkad, Storvirks Søn.* Áludrengr *er efter Svend Grundtvigs Forklaring (Udsigt over den heroiske Digtning S. 70) istedenfor* Áladrengr *d. e. Aales Kjæmpe (jfr.* mánudagr = mánadagr, Hörðuland = Hörðaland *o. fl.). Som Aale den frøknes Kjæmpe og siden Banemand var nemlig Starkad særlig bekjendt; og om dette end nærmest gjælder Starkad Storvirkssøn, saa gaa Sagnene om de to Starkader over i hinanden. En anden Combination forekommer i den særegne Begyndelse af Hervarar s., der findes i Papirhskrr., som ellers er*

uselvstændige og af hvilke intet er ældre end 17de Aarh. Her heder det, at Starkad Aaludreng boede ved Aalufos (við Álufossa, *saa* iʃ; við Alupolla u) *og kjæmpede med Hergrim ved den øverste Fos paa Eidet* (at Eiði). *Det er rimeligt, at man derved har tænkt paa Ulefos i nedre Telemarken, tæt ved hvilket Sted Gaarden* Eið *laa øverst oppe ved Elven* (*Munch samlede Afh. I, 74*; *Norske Folks Hist. a S. 257 Anm. 1*). *Men denne Combination er sikkerlig ikke oprindelig.*

S. 205 L. 2. ok: *Se de krit. Anmærkn. Jfr. ogsaa Sn. E. I, 42:* ok af þeim kvikudropum kviknaði.

S. 205 L. 3. við sólar setr ok þar hjá dverga tvá *Dværgene komme frem, naar Solen er gaaet ned, ti de taale ikke Dagslyset. Dette er ogsaa udtrykt ved den ene Dværgs Navn* Dulinn.

S. 205 L. 4. vígði. *Jfr. Bemærkn. til S. 218 L. 14.*

S. 205 L. 4. Om Udtrykkene málasax, málaspjót, málajárn, mál í spjóti *og hvad dermed hører sammen se bl. a. Gísli Brynjúlfsson i Ann. f. nord. Oldk. 1852 S. 103 ff., Egilsson lex. poet. og Oxf. Ordbogen. Brynjúlfsson forklarer* mál *ved korte Tværstykker af Jærn og* málaspjót *ved et Spyd, der har en kort Tværstang af Jærn mellem det egentlige Blad og den saakaldte* geirnagli. *Men imod denne Forklaring af* mál *strider vel:* nú kyssir hann gullmálin í sverðinu *Þiðr. S. 110 jfr. 364* (*samme Sværd siges Þiðr. S. 80 at være* merkt gulli). *Derimod taler ogsaa det i Oxf. Ordb. af Magús s. anførte* málasteinn = lyfsteinn. *Desuden synes det ikke vel tænkeligt, at der i Sværd og Saks nær ved Klingens Sammenføining med Heftet har været Tværjærn* (*forskjellige fra det nedre Hjalt eller Parerpladen*). *Endelig kunde det da, som Prof. Rygh bemærker, ikke hede* váru mál í spjótinu; *ti de nævnte Tværstænger gik ikke gjennem Spydet.* mál *forklares derfor vistnok mere sandsynligt af andre ved indlagte Ornamenter; jfr. oldeng.* sweord fýrmælum fág *Andreas 1136. Man tilskrev* málajárn *magisk Kraft mod alskens Troldpak. Orm Storolvssøn, der er primsignet, lægger saaledes* málajárn *ved Indgangen til Jaatunen Bruses Hule* (*Fms. III, 223*). *I en Recension af Bergbúaþáttr siges, at den ene af to kristne Mænd, der i Uveir har forvildet sig i en ukjendt Klippehule, lægger et* málajárn *i Hulens Aabning* (*Brynjúlfsson S. 109*), *medens det i en anden Recension* (*Vigfússons Udg. S. 124*) *heder, at han der rister et Korsmærke. Paa lignende Maade hindrer Kongen i Hervar. s. Dværgene* (*der jo tildels betragtedes som fordærvelige, fiendske Væsener*) *fra at komme ind igjen derved, at han kaster et* málasax *mellem dem og Stenen. Denne magiske Kraft, som tillagdes* málajárn *og* málasax, *forklarer Brynjúlfsson deraf, at Vaabenet har havt Torshammerens og Korsets Form; men efter det ovenstaaende maa man snarere tænke paa, at de indlagte Figurer har været magiske Tegn* (*f. Eks. den saakaldte crux ansata*).

S. 205 L. 17. þrjú níðingsverk. *Det første er det, at Heidrek dræber sin Broder Anganty; det andet det, at Heidrek fælder Kong Harald; det tredje det, at Heidreks Trælle myrde sin Herre.*

S. 205 L. 21. hann *efter* bar *er Accusativ* (*Tyrving*).

S. 207 L. 20. sté fram yfir borðit. fram *angiver Retningen fra Væggen ud paa Gulvet. Naar nogen af dem, der sad paa de langs Væggene opførte Bænke, vilde ud paa Gulvet, maatte han stige eller springe over Bordet, der spærrede Veien for de siddende. Jfr. Danmarks gamle Folkeviser udg. af Svend Grundtvig III S. 775 b.*

S. 211 L. 8. Ordet vanfarinn *er beholdt fra Str. 3 L. 4. Efter Egilsson: dumdristig, som uforsigtig kaster sig i Faren. Vel snarere: Du gaar frem paa en Vei, som vil føre dig i Ulykke. I. Aasen anfører* vanfaren *som brugeligt i Stavanger Amt med Betydningen „brøstholden, ilde faren“. Jfr.* fararleysi *hos Fritzner i Tillæg.*

S. 212 L. 17–18. alt er úti ámátt fírum: *ude er det* (*nu*) *overalt rædselsfuldt for Menneskene. Man kan være i Tvil, om* alt *her er Adverbium eller Subjekt.* ámátt *synes Intetkjønsform af et med* ámáttigr *og* ámátligr *beslægtet Adjektiv. Jfr. Str. 15:* atalt er úti um at lítask.

S. 214 L. 1. mjök *til* fljótr.

S. 214 L. 24–27:

hjálmi ok með brynju,
hvössu sverði,
rönd ok með reiði,
roðnum geiri.

Disse Ord er snarere at forstaa om Hervors end om de Hauglagtes Vaaben; jfr. Str. 20 L. 5–7. reiði *her: alt hvad der hører til en Krigers Udrustning.*

S. 215 L. 1-4. At forbinde: megir meinsamir! eruð mjök orðnir at moldar auka. mjök *saa godt som.*

S. 215 L. 23. ferr þú þér at illu *du styrter dig selv i Fordærvelse; egentlig: du farer frem dig selv til Ulykke.*

S. 216 L. 5. Meningen af Str. 13 er: Det var ikke mine Frænder, som begrov mig, og jeg fik derfor ikke Sværdet i Graven med mig. Hjalmar og Odd, der var de eneste, som overlevede den Kamp, hvori jeg faldt, beholdt Sværdet, saa døde Hjalmar, og Odd fik ene Raadighed over Tyrving.

S. 216 L. 11–18. Hvis den Strid mellem det Logiske og det Rythmiske, som finder Sted i Str. 14, er fremkommen ved Forvanskning, hvilket synes rimeligt, tør man kanske tænke paa, at Strophen oprindelig har lydt omtrent saaledes:

Segðu eitt satt mér!
svá láti áss þik
heilan í haugi,
sem þú hafir eigi;
Tyrfings neytir!
trautt er þér at veita
arfá þínum
einar bœnir.

S. 217 L. 3—4. Hnigin er helgrind, haugar opnask: *Helgrinden (den Grind, som afspærrer de Dødes Verden fra de Levendes) er lukket op, Haugene aabne sig; de Døde komme op af Haugenes Dyb og vise sig i Haugdørene. Man kan her ikke, som F. Magnussen Eddalære IV S. 280 mener, have tænkt sig Dødningerne udenfra kommende til sine Hauger.*

S. 217 L. 17. muntún hugar *Hjærte; egentlig: det Tun (det omgjærdede Rum), hvor Sjælens Attraa* (munr) *har sit Sæde. Egilsson oversætter med urette Udtrykket ved: area animo amata, i Ant. Russ. ved: jucunda animi area.*

S. 217 L. 23. vísa *Gen. af* vísi *Høvding, ikke af Adj.* víss.

S. 218 L. 14. vígja *betyder her, som S. 205 L. 4 og oftere, indvirke paa En ved magiske Kræfter; altsaa her: tryllebinde.*

S. 219 L. 3. Ved grafinn geirr *maa forstaaes et Spyd, i hvis Jærn Figurer er indgravede og indlagte (f. Eks. med Sølv).*

S. 219 L. 4. Gota málmr *betegner, som Brynjúlfsson i Ann. f. nord. Oldk. 1852 rigtig forklarer det, Sværd, jfr.* hvössu sverði *S. 214, L. 25;* Gotar *er sat for Mænd, Kjæmper overhoved.*

S. 219 L. 6. hallar *d. e. Haugens, ti Haugen er den dødes Hal; jfr.* sali yðra *L. 10.*

S. 219 L. 13. hata *her, som ofte ellers og som hyppig oldeng.* hatian, *ikke egentlig hade, men: vise sig fiendtlig (imod), ødelæggende (for).*

S. 219 L. 17. Derved at Sværdet ligger under Draugens Skulder vil det være saa meget vanskeligere for Haugbryderen at faa fat i det.

S. 220 L. 13—14. hrapa í eld at augum *styrte sig med aabne Øine (egentlig: paa Øinene, med Øinene først) i Ilden.* at *er her brugt som i Udtrykket* kasta manni at höfði.

S. 221 L. 3. vesöl ertu mála: *ve dig, som taler saa! egentlig: usæl er du med Hensyn til Tale.*

S. 221 L. 4. fláráðr: *som fatter (eller udfører) fordærvelige Beslutninger.*

S. 221 L 17—18. hvé synir mínir deila: *hvad Lod mine Sønner faa, hvad Afgjørelse mine Sønners Skjæbne faar; egentlig: hvor-*

ledes mine Sønner dele (afgjøre Sagen). deila *betyder her neppe tvistes, som det forklares i Ant. Russ.*

S. 221 L. 22. hafðu á hulðu: *hav Sværdet skjult i Skeden; blot ikke Klingen uforsigtig (ti Tyrving kræver Mandsblod, hver Gang den drages af Skeden). Den i Ann. f. nord. Oldk. 1863 S. 154 givne Forklaring har ingen fast sproglig Støtte.*

S. 221 L. 26. mjötuðr *væsentlig d. s. s.* bani; *egentlig det skjæbnestyrende Væsen, som sætter Maal for Livet.*

S. 221 L. 27. meini verri: *værre end Pest, værre end Gift.* mein *noget ødelæggende, fordærveligt overhoved. Jfr.* meini blandinn.

S. 222 L. 3—5. tólf manna fjör, afl ok eljun. *Jfr. Rígsþula 44:* afl ok eljun átta manna. *Bjørnen har efter Folketroen 12 Mænds Vid og 10 Mænds Styrke.*

S. 222 L. 15. heima í millim *d. e.* í millim heims ok heljar.

S. 222 L. 25—26. Til lagði til *er* ráð *fra det foregaaende at tage som Objekt;* litla stund *er Tidsvarighedens Accusativ.*

S. 222 L. 26. Guðmundar (*se.* tafl) var vænna.

S. 223 L. 10. af hans nafni skyldi sá höfundr heita í hverju ríki: *man blev enig om efter ham at kalde o. s. v.* höfundr *Dommer, den som afgjør noget, i Prosa forældet: Hrólfs s. Kraka Fas. I, 58 og Torodd Gamlessøn i Sn. E. II, 26; i Poesi i Odensnavnet* Sigrhöfundr. *Ordet er i 18de Aarhundrede optaget igjen paa Island i Betydning auctor, Forfatter, se Oxforder-Ordb. Dommeren kaldes vel* höfundr *som den, fra hvem Afgjørelsen udgaar; lignende er Betydningsovergangen ved lat.* auctor. höfundr *er et forældet Particip (oprindelig Aorist Particip) af* hefja, *got.* hafjan, *hvortil det forholder sig som got.* hatands ἐχθρός *til* hatjan, *Pcp.* hatjands μισῶν *og som lat.* parens *til* pario; *jfr. Johannes Schmidt i Kuhns Zeitschr. f. vergl. Sprachforsch. XIX, 291 f. Jfr. dog ogsaa* dómandi *af* dœma.

S. 225 L. 16. hafa *følge, rette sig efter; jfr. Oxforder-Ordb.* hafa *A II. 2.*

S. 227 L. 10—11. Reiðgotaland, þat heitir nú Jútland. *Ligesaa i Sn. E. I 26:* þat heitir nú Jótland, er þá var kallat Reiðgotaland. *Opfatningen af Reidgotaland som et ældre Navn for Jylland gjør sig ogsaa gjældende S. 232 L. 23, hvor Vendland siges at være Naboland til Reidgotaland. Men denne Opfatning er i dette Sagn neppe den oprindelige; jfr. Fortalen.* Jútland *er Norvagisme for* Jótland.

S. 229 L. 9. eigi sun sínn vel hafa skipaz: *at der var foregaaet en slem Forandring med hans Søn.*

S. 231 L. 16. tíðs *er Genetiv af Adj.* tíðr; *jfr. norsk Dial.* tids (tiss) *paa Færde, meget brugeligt i Bergens Stift, f. Eks.* Me vist'

ikje kva so va tiss (*eller* kva so tiss va) (*I. Aasen*). *Er* tíðs *her i Hervar. s. en Norvagisme for* títt?

S. 232 L. 12. tilraun, en *er vistnok* = tilraun, cf, *jfr. Fritzner* en *4*), *Oxforder-Ordb. S. 128 a* en *3*). *I Ant. Russ. og af Thorarensen oversættes* en *her ved „men“*.

S. 232 L. 24 — S. 233 L. 1. Fortællingen om Sivkas Død Død er i 𝔋 *meddelt i en høist ufuldstændig og uheldig Form; fuldstændigere og bedre i* 𝔑 *S. 331.* — Einn tíma er konungr reið *er vel snarere Ellipse end Anakoluthi: Det var en Gang at Kongen red. Jfr. Heimskr. Ól. s. helga Kap. 221:* en víða þat er stórflokkar fóru saman. sprakk *blev sprængt.* litlu síðarr kom hón millim herða honum *er navnlig utydeligt, men synes efter Fremstillingen i* 𝔑 (þá skyldi hann bera hana yfir ána) *at maatte forstaaes saaledes: Straks derpaa tog han hende, for at bære hende over Elven, paa Ryggen, saaledes at hun kom til at sidde mellem hans Skuldre.*

S. 233 L. 6. Gestumblindi. *Flere af de sammensatte Ord, hvis første Led ender paa* —um, *er ligefrem sammensmeltede af to Ord: saaledes* Hjálmarr hinn hugumstóri, eggjumskarpi, Gestumblíðr (*Navn paa en Sølvbolle Ísl. annál. S. 394 Aar 1417*) *og fl.*; *Dativen, der danner første Led, maa i disse Ord tænkes styret af andet Led. Af anden Art er følgende:* Ásgautr rauðumskjaldi *Rønningestenen paa Fyn;* Óláfr tvennumbrúni *Flóamanna s. i Fornsögur S. 137, Ísl. ss. I, 305;* Þorgautr fögrumskinni *Knytl. i Fms. XI, 302;* Roðbertr löngumspaði *Har. s. hárf. i Heimskr. Kap. 25* (*hvor Udgaverne vistnok med urette skrive som to Ord* löngum spaða); *i disse Ord synes Brugen af Endelsen* —um *opstaaet derved, at man sagde* með rauðum skildi *o. s. v. Ved* Úlfr Fitjumskeggi *Ísl. ss. I, 60 gav* á Fitjum *vistnok Anledning til Brugen af Endelsen. Men* Gestumblindi *er med Hensyn til det logiske Forhold mellem de to Led forskjelligt fra alle de nævnte Ord, da det synes at maatte forstaaes som* Gestr inn blindi. *Endelsen* —um *i første Led maa da være overført hertil ved Analogi.*

S. 233 L. 12—13. són, *som er bevaret i Udtrykkene* sónar blót, sónar göltr, sónar dreyri *og som Navn paa et af de Kar, der blev fyldte med Kvaasers Blod, betyder sandsynlig „Ofring“, af* sóa *ofre, egentlig forøde* (*Hávamál 144, 145*). *Almindelig forklarer man* són *ved Udsoning.*

S. 234 L. 16. hvárgan kendi fyrir annan: *man kjendte ikke den ene fra den anden; egentlig: fremfor den anden. Ligesaa hos Luther:* dabei man einen für den andern kennen und unterscheiden kann (*Grimm Deutsch. Wörterb. IV, 1, S. 648*).

S. 234 L. 24. sé *sér d. e. skjønner, gjætter.*

S. 235 L. 10. Heiðreks gátur: *de Gaader, som Heidrek skal gjætte.*

S. 235 L. 13. vittu *af* vita *i Betydning udforske.*

S. 235 L. 14. lemill *af* lemja *i Betydning svække.*

S. 235 L. 16. upphefill *af* hefja upp *i Betydning oplive.*

S. 236 L. 1. fái = fáið.

S. 237 L. 14. geraz nú á leið spakleg. *Se de kritiske Anmærkn.*

S. 241 L. 12. hvat fyrir verðr: *hvad jeg skal gribe til, hvilken Udvei jeg har; egentlig: hvad der er foran (mig). Se Oxforder-Ordb. S. 181 b* fyrir *XI.*

S. 241 L. 15 og oftere. Udtrykket fyrir Dellings durum, *som* ℜ *har i Hervar. s., forekommer i Hávamál 160. Egentlig: foran Døren, som fører ind til Dværgens Bolig i Stenen; jfr.* fyr steindurum *Völuspá I, 48. Hvis dette Udtryk her i Hervar. s. er det rette, vil det ikke sige andet end: paa Jorden; Udtrykket er da, som det i Ant. Russ. bemærkes, brugt for at give Gaaden en mythisk Farve. Med urette forklare andre det som: ved Daggry. Men jeg er nu tilbøielig til at tro, at* fyr döglings *(d. e. Heidreks)* durum *i* 𝔥 *er det rette i Hervar. s. Dette støttes navnlig ved Gaade 12 (26).*

S. 242 L. 11. sáralaukr *forblommet Udtryk for Sværd,* suðu *for smedede.*

S. 243 L. 22—23. er nú mart til tínt, er tordýflar eru ríkra manna spurningar *d. e. du henter nu Emnerne til dine Gaader fra mangeslags Gjenstande, siden en Stormand som du nedlader sig til at spørge om et Kræ som Skarnbassen.*

S. 244 L. 2. vill at meira leita: *stævner for høit; egentlig: vil søge efter noget større.*

S. 244 L. 2. séz því sumum yfir. *Se Fritzners Ordb. S. 556 b.*

S. 244 L. 3. útfœri: *Udvei. Jeg har ellers ikke i den gamle Litteratur fundet Ordet i denne Betydning.*

S 246 L. 14. Formen Hatti *for* Hati *her i Hskrr. samt i Uppsala-Edda kan jævnføres med* liðhattar *Sn. E. I, 296 i Cod reg.,* hatta *Sn. E. I, 706 i Cod. reg., hvor Rimet kræver* hata; hattar ∾ trautt *Sturl. 4, 2, 1 (Aar 1207),* hvatta (∾ bratt) = hvata *Egils s. Kap. 56 Str. 1. Formerne med én* t *er de oprindeligere.*

S. 247 L. 2. skjalli. *Se de kritiske Anmærkninger.*

S. 247 L. 9. hrafntinna *(egentlig: ravnsort Flint) er islandsk Obsidian. en særdeles smuk Stenart med et Udseende som sort, glinsende Glas; den findes i* Hrafntinnuhryggr *ved* Krafla. *Se Paijkull: En Sommer i Island, S. 225.*

S. 247 L. 9—10. í einu húsi *synes at være en Forklaring af Udtrykket* fyrir döglings *(eller* Dellings) durum *i Gaaden.*

S 247 L. 18. vara höndum horfit: *blev ikke dæmet med Hænder; egentlig: rundt om behandlet med Hænder.*

S. 247 L. 20—21. þá er — ker. *Om Ordstillingen se de krit. Anm. Jfr. Str. 5 L. 2—3 og Str. 74 L. 5—6.*

S. 247 L. 21. ǫrðigr, *lat. arduus, her brugt om Fuglen, hvis Hals er bøiet bagover; d. s. s.* gagháls.

S. 248 L. 7—8. þjónustumeyjar báru ǫlit í eggskurninni *kan neppe forstaaes ligefrem, ti Ordene vilde da indeholde en løierlig Misforstaaelse af Gaaden. Meningen maa være: Det i Gaaden nævnte Kar, hvori to lyslokkede Tjenestepiger bar Øl og som ei var hamret eller formet med Hænder, det er Æggeskallet.*

S. 248 L. 17. varðir *Kvinder. Om dette Ord se min Anmærkn. til Lok 33 og til Guðr. III, 3 (S. 426).*

S. 249 L. 6. hvannkálfr: *en ung Angelicastengel, som skyder op ved Siden af de ældre. I Telemarken kaldes en Angelicastengel, som er 2 Aar gammel,* kvannkalv *eller* kvannkåv; *jfr. Wille Beskrivelse over Telemarken S. 105.*

S. 249 L. 9—14. Gaaden fremstiller her Hovedbrikken hnefi *som en Konge og de andre Brikker* (tǫflur *fem.*) *som hans Skjoldmøer: disse dele sig i to Partier, af hvilke de hvide (eller fagrere) angribe sin egen Herre, medens de røde (eller brune) forsvare ham. Denne Fremstilling laa saa meget nærmere, som* Hnefi *ogsaa er Søkongenavn. Hovedbrikken maa have været større og anderledes dannet (vel ofte i menneskelig Figur) end de andre Brikker. Friðþjófs s. Kap. 3 i Fas. II, 67 f. nævnes ligeledes i* hnefatafl *som Spillets Konge* hnefi, *samt derhos en rød Brikke, der kan betegnes som Kvinde. Der er fundet i Jorden Spillebrikker, især fra den ældre Jærnalder, der har to forskjellige Farver, en hvid og en rødbrun, og blandt Brikkerne er der undertiden en enkelt, som paa en eller anden Maade er udmærket.*

S. 249 L. 14. fara *søge at dræbe.*

S. 250 L. 3 at forvitni fǫður. *Dette Udtryk, der ogsaa forekommer i Str. 51 og 52, er vanskeligt; det synes at betegne: saa at deres Fader længes efter at faa vide noget om dem. Ryperne og siden Bølgerne fremstilles i Gaaden som Møer (Skjoldmøer) der er dragne ad vildsomme Veie bort fra sin Faders Gaard, saa at Faderen er længselsfuld efter at høre noget om dem. Udtrykket har været opfattet paa mange Maader (Ver.: instinctu parentis i. e. naturæ; Rafn: efter Faders Bestemmelse; Ant. Russ.: ad visendum patrem; Egilsson lex. poët.: cupiente patre, cum bona voluntate patris; Thorarensen: og søge sig en Mage). Det, som man gjerne vil faa vide, føies, saavidt jeg ved, aldrig til* forvitni *i Genitiv, og derfor kan* fǫður *her ikke være objectiv Genitiv.*

S. 251 L. 19. Jfr. Bemærkning til S. 248 L. 17.

S. 253 L. 11. foldar moldbúi *„han som bor i Jordens Muld" betegner i Gaaden en Orm; ikke, som Egilsson mener, et Aadsel.*

S. 253 L. 14. brimreið: *Havet, oldeng. poët.* brimrád. *Af* ríða, *jfr.* reið at bátinum *Bølgerne slog mod Baaden.*

S. 254 L. 1—3. Opløsningen er i ℌ *og i* ℜ *overensstemmende (med Undtagelse af, at* ℜ *feilagtig har* örn *for* orm); *men denne Opløsning synes ikke at kunne være rigtig, ti at forstaa Gaadens* jór *efter Bogstaven synes umuligt, netop fordi Ordet danner et Led af det, som skal gjættes. Jeg tror, at Opløsningen er: en død Orm drev paa et Isflag.* nár *og* blindr *betegner den døde Orm.* á ná *og* blindum *betegner: paa et Isflag; ti alle livløse Gjenstande i Naturen kan i Gaadens Sprog kaldes døde og blinde.* jór (*vel rettere* sá jór), *Hesten, paa hvilken den døde Orm rider, d. e. ligger, det er netop Isflaget. Denne Opfatning støttes ved Variationer af samme Gaade, hvilke endnu høres i Folkemunde i øvre Telemarken. Fra Vinje:* De ligge på reimar å sér i gleimar å sér de doue fører de livande frå landi? *Opløsning: En Mand laa paa en Bro og saa, at en Orm laa paa en Fjæl og drev ned ad en Elv. Fra Mo:* Mannen gjékk at skógjen å såg de blólouse bar de bógelouse? *Opløsning: Det var en Orm, som svømmede paa Vandet.*

S. 254 L. 6. fé manna *er Gaadens Udtryk for de Brikker, som* húnn *slaar; de tænkes som Fæ, der dræbes af Bjørnen. I* u *gives i Svaret følgende sikkerlig urigtige Forklaring:* rænir margan fé þann er fé leggr við tafl.

S. 254 L. 16. húnn *er den rette Form: den findes baade i* ℌ, *hvor den sikres ved Tillægget:* hann heitir sem björn, *og i* ℜ, *ligeledes i* húns-vangr *i et Vers i Eyrb. Kap. 28. Formen* húni *har ingen gammel Hjemmel og maa forkastes.* húnn *maa have været formet som en Tærning, da det heder, at den har 8 Horn (d. e. Hjørner, Kanter), men intet Hoved. Den har vistnok faaet Navn af sin Form:* húnn *betegner overhoved en tyk knudeformet Gjenstand.* húnn *blev ogsaa kastet som en Tærning. Dette sér man af Udtrykket* þegar er honum er kastat *i Opløsningen i* ℌ, *samt af* húnum verpa *i Hornkloves Digt om Harald Haarfagre (Fagrsk. S. 5). Det Spil, som her omtales, kan mulig have været beslægtet med, dog ikke ganske det samme som Hund og Hare (Ræven og Gaasen,* tóa og lömb, refskák). *En Tærning, som fandtes paa Island sammen med 24, Halvdelen hvide, Halvdelen røde, Spillebrikker, formodes at være en* húnn; *se Skýrsla um forngripasáfn Íslands 1863—1866, S. 37—42. De øvrige Brikker, med hvilke dette Spil spilledes, synes, ligesom Brættet, tillige at have været brugte i* hnefatafl *eller* hnettafl.

S. 255 L. 4. Danir *her for Mænd, Krigere overhoved.*

S. 255 L. 9—10. leggr við lófa lík sitt gumi. *Se de krit. Anm.*

S. 256 L. 7. Mjök *at forbinde med* varp (*værpede*). *Man*

kunde være fristet til istedenfor var forðum *i Hskrr. at indsætte* varp urptum *af* urpt, *der nu i Islandsk betegner det at lægge Æg, deraf ogsaa de Æg, en Fugl lægger ad Gangen (Erik Jonsson).*

S. 256 L. 8. nösgás *Næsegaas; dette Gaadens Udtryk for „And“ har sin Grund i Andens eiendommelige brede Næb. Færøske og norske Variationer af Gaaden nævne* dunna, *anas boschas. Egilsson forklarer* nösgás *ved* toppönd, *mergus fuscus cirratus.* – vaxin: *hvis Legeme var taget til i Størrelse.*

S. 256 L. 9. bar: *havde baaret.*

S. 256 L. 13. þó: *derhos.*

S. 256 L. 13—14. drykkjar dynhraun *d. e.* hauss. *Overdelen af et Nøds Hoved betegnes i Gaaden som en Ur, en Stenbanke* (hraun); *Hovedets Ben er Stenene. Hvad Dyret drikker, er da den Elv, som under Dur rinder ned i Dybet af Uren.* dryn- *af* drynr *Kvægets svage Brøl naar de stunde efter Foder og Drikke. (Med urette forklares i Oxforder-Ordb. Gaadens Ord om Drikkehornet.)*

S. 257 L. 20. Jeg tror nu, at í öskugrúa (*eller* ösgrúa), *som Hskrr. har, kan være det rette. Oldn.* grýja (*i* grýjandina *Fms. VIII S. XXII*), *sv.* grya, *svensk Dial.* grynas, *dansk* gry *betyder lysne ad Dag; i samme Betydning bruges norsk og svensk Dial.* gråna, *tydsk* grauen. *Vi tør derfor antage, at* grýja *oprindelig har betydet: gjøre graa, intrans. blive graa. Dermed sammenstiller jeg* grúi *i* ösku-grúi, *sammendraget* ösgrúi, *hvilket da betegner: en som er askegraa; dette Udtryk passer baade som Betegnelse for Arnen i Gaaden og som Jaatunnavn.*

S. 258 L. 8. drepinn: *frembragt ved at slaa.*

S. 258 L. 12. dyndill *betyder her ligesom nyislandsk* dindill *en Gjenstand som hænger og dingler (saaledes i Nyisl. om den korte Hale paa flere Dyr), jfr. isl.* dindla *hænge og dingle. Jeg har skrevet Ordet med* y *ikke med* i, *fordi Planten sonchus arvensis i norske Bygdemaal kaldes* dyndla, *hvis uldagtige Blomster man mulig kan have lignet med korte Haletippe, og fordi* dyndill *i Flat. III, 51. 158. 161 forekommer som Tilnavn (andre Hskrr. har* dyntill).

S. 258 L. 13. hlaun (*ikke* hlaunn) *Bagdelen af Legemet, Artsballe, = lat.* clunis. *Ordets Kjøn er ikke paavist af Litteraturen, men det er sikkert Hunkjønsord som rundtom i de japhetiske Sprog. De tilsvarende Ord er sammenstillede af Fick vergleich. Wörterb. I, 51 og Diefenbach goth. Wtb. II, 561. Ordet er endnu bevaret i et Æventyr fra Aaseral, hvori en Vætte, der fremstilles som „en gammel Kone med bred og brukken Lænd“, har Navnet* Launebrekka (*Asbjörnsen og Moe Folkeeventyr 2den Udg. S. 409*).

S. 258 L. 14. skal *her, som undertiden ellers i Digtning, omskrivende.*

S. 258 L. 15. optað. *Se de krit. Anm.*

S. 259 L. 4—5. upp ok ofan skal hrista vefinn *betegner rimeligvis det, at Vævgarnets Traade vekselvis hæves op og trykkes ned ved Hjælp af det Tværtræ, som i Norge kaldes Skaftet, og af Væversyllerne* (höföld), *for at Islætten kan indskydes.*

S. 259 L. 18. Ítrekr *er Navn paa den ene Konge i Skakspil. Da* Ítreks jóð *nævnes i Sn. E. I, 554 mellem Navne paa Odens Sønner, synes* Ítrekr *egentlig at maatte være Odens Navn. Det betyder rimelig oprindelig „en herlig Høvding“ af Adj.* ítr *og det forældede, men i Navne og i oldsvensk* þiudrikr (*paa Røkstenen*) *bevarede Subst.* ríkr = *got.* reiks ἄρχων. (*Feilagtig forklares* Ítrekr *i Ann. f. nord. Oldk. 1838—39 S. 154 ved „den som driver Folk foran sig.“*) *Den anden Konge i Skakspil kaldes i* R Andaðr. *Dette Navn er vistnok det samme som Jaatunnavnet* Önduðr *eller* Anduðr *Sn. E. I, 550* (*for den i Ant. Russ. udtalte Formodning, at* Andaðr *egentlig skulde betegne Tor, finder jeg ingen Støtte*). *De norrøne Navne for Kongerne i Skak synes at vise, at man her har ladet Skakbrikkerne forestille Æsernes og Jaatnernes Skarer, der føres mod hinanden til Kamp; dette vidner da igjen om Spillets Ælde i Norden. Navnet* Andaðr (*der i Hornkloves Vers om Harald Haarfagre Fagrsk. S. 9 tillægges en Gjøgler*) *eller* Önduðr *er det samme som det oldtydske* Anthad *og er opstaaet af en Grundform* Andahaþus, *der betyder „Modkjæmper.“ Navneformen* Öndóttr *har i Hervar. s. ingen gammel Hjemmel, men findes kun i den versificerede Opløsning i Papirhskrr. af Sæmundar Edda fra 18de Aarh.; i Sn. E. har ett Pergamenthskr.* (1eβ) Aundottr *for* Önduðr.

S. 259 L. 21. sólbjörgum á. *Dette har næsten alle forklaret: paa solbeskinnede Klipper eller Bakker, hvilket Udtryk da maatte hentyde til, at Soen gjærne soler sig. Men det synes da besynderligt, at Flertalsformen er valgt (hvorfor Egilsson foreslog at tage* Sólbjörgum *som Egennavn). Desuden bliver da* í i h *meningsløst; men at* í *og ikke* á *her er det oprindelige, er sandsynligt, fordi* á *efter alle Hskrr. staar i foregaaende Linje. Jeg læser derfor nu* sólbjörgum í *og forklarer det: ved Solnedgang. Jfr. dansk Dial.* solbjerg, *gammelsvensk* solbærgan, solbærgning, *hvilke Ord endnu høres i svenske Bygdemaal. Ogsaa* verðung vaka, vilgi teita *turde støtte denne Opfatning, se nedenfor. Allerede Verelius, som forøvrigt giver Stedet i forvansket Form, forstod* sólbjörg *her som Solnedgang.*

S. 259 L. 22. vaka *passer i Betydning holde Vagt til* verðung.

S. 259 L. 23. vilgi teita: *ikke munter. Dette udhæves i Modsætning til det almindelige Forhold, at Hirdmændene, naar de om Kvælden holdt Vagt, talte Gammensord med hinanden ved Bægeret. De, hvorom*

her er Tale, Grisene, tie derimod, medens de drikke, det er, medens de die Moderen.

S. 260 L. 12. svá mjúkliga (*Adverb.*) *saa behændig, med saamegen Lethed i at føie sine Ord.*

S. 261 L. 2—5. Gaade 34 (28) grunder sig paa Ordspil. De Ord, som den Gjættende skal finde, har to aldeles forskjellige Betydninger. Istedenfor disse Ord indsættes i Gaaden Udtryk, som kan siges at være ligebetydende med de til Gjætning opgivne Ord i disses ene Betydning, men vel at mærke netop den Betydning, hvorom der her i den givne Sammenhæng ikke kan være Tale. Saaledes er i Gaaden L. 2 dauða (*eller* eggdauða) menn *sat for* val *Falk, fordi* valr *ogsaa kan betyde: de som er faldne i Kamp. Ligeledes er for* æði *Æderfugl indsat* blóðshol, *fordi* æðr *ogsaa kan betyde en Blodaare. I Lighed hermed maa L. 1 og 4 opfattes, skjønt Gaaden her er vanskeligere at forstaa. Om* börk viðar *se de kritiske Anmærkninger.* á segli *véd jeg ikke med Sandsynlighed at forklare. Snarest kunde man med Egilsson tænke paa, at det Ord, som skal gjættes, er* vegg *af* veggr, *der her i Sammenhængen maa være ment som Væg, men som ogsaa kan betyde Kile. Som synonymt med* vegg *i sidste Betydning er da indsat* segli. *Den Klods af haard Materie (nu af Jærn), som sættes tvært over Enden af Akselen og tjener til at dreie Kværnen omkring, kaldes nemlig paa Island* segl (*Fèlagsrit 2, 158*), *i Norge* sigle *eller* segle *neutr., i Sverige* segel *eller* sigel. *Men imod denne Forklaring taler navnlig det, at den nævnte Klods ikke er kileformet. En Række af Gaader, der er anlagte paa samme Maade og som rimelig er fremkomne ved Efterligning af denne Strophe i Hervar. s., findes i Laufás-Edda, se Sn. E. Reykjavík-Udg. S. 239.*

S. 262 L. 8—9. þau rök — er forðum váru: *sagt fra kristeligt Standpunkt.*

S. 263 L. 5. undr: *noget, som ved sin Unaturlighed vækker Forbauselse, lat.* portentum, monstrum.

S. 263 L. 6. alla: *lutter.* — bleyði: *Kvindagtighed; det ansaaes nemlig for at være Mænd uværdigt at drive paa Trolddom*

S. 266 L. 4. en þat (mál) var til þess haft, at þat var mælt um þau vápn: *men dette Udtryk blev anvendt om (egentlig: det Udtryk blev anvendt til det, at det blev sagt om) de Vaaben.*

S. 266 L. 6—7. ok var þat alt fært saman til virðingar tignum mönnum: *og alt dette blev tilegnet fyrstelige Personer for at hædre disse.*

S. 266 L. 8—15. Den i de forudgaaende prosaiske Ord udtalte Forklaring af Str. 69 røber en senere Opfatning. Oprindelig har Strophens Ord vistnok været forstaaede bogstavelig; ti at en Helt kommer fuldvæbnet til Verden, er et Træk, som fuldkommen er i det mythisk-

heroiske Sagns Aand. Se Danmarks gamle Folkeviser udgivne af Svend Grundtvig II S. 645, III S. 782 b.

S. 266 L. 12. hringreifðum *synes at betyde: rigt besat med Ringe: jfr. Atlakv. 39:* hringum rauðum reifði hón húskarla. *Disse Ringe maa vel tænkes at have omgivet Hjælmens Runding og at have tjent baade til at pryde og til at styrke Hjælmen.* aringreypum, *der Atlakv. 3 og 16 er Epitheton til* hjálmum, *Atlakv. 1 til* bekkjum, *synes at være en Forvanskning af* hringreifðum.

S. 266 L. 13. mækir *adskilles her fra* sverð, *ligesaa (i Prosa) Ynglingasaga Kap. 24 og Fas. II, 426; det kan af disse Steder ikke sees, hvori Forskjellen bestod. Rimelig var* mækir *kortere; dette tør formodes deraf, at ett og samme Vaaben i Bisk. ss. I, 527 og Stjórn 383 kaldes* sax *og* mækir, *mulig ogsaa deraf, at Vulfila gjengiver* μάχαιραν *ved* meki. *Paa andre Steder kaldes samme Vaaben* sverð *og* mækir.

S 266 L. 15. á mörk inni helgu. mörk *betegner vel her Landskab, Egn eller en ved naturlige Grænser bestemt Strækning (ikke Skov). Naar Egnen kaldes „hellig", betegnes den derved vel som det Sted, hvor Kongesædet tilligemed det fornemste Tempel (Hovedhovet) var.*

S. 267 L. 15. böðskár *krigersk, tilbøielig til Kamp; jfr.* herskár, vígskár.

S. 268 L. 6. með góðum *med den ædelbaarne d. e. med Anganty; han kaldes saa i Modsætning til Frillesønnen Laad* (Hlöðr). *Jfr.* góð börn Gjúka *Hamð. 21,* góðbornir *Hamð. 16.*

S. 268 L. 9—10. þau er Angantýr andsvör veitti *d. e.* þau andsvör er A. veitti. *Jfr. Str. 5, Str. 47 og Sig. kviða skamma 36:* þá (þat?) er . . . mér aura talði.

S. 269 L. 2. sami *Endrægtighed.*

S. 269 L. 6. al (*d. e.* af al) ok af oddi: *egentlig af Syl og af Od, d. e. baade af Redskaber til fredelige Sysler og af Hærvaaben. Dette Udtryk kan ikke, som i Ant. Russ. formodes, have noget at gjøre med Ordet* allodium.

S. 269 L. 7. einum. *Se de krit. Anmærkn.*

S. 270 L. 1—2. gröf þá ina helgu er stendr á Goðþjóðu: *rimelig et Gravsted, hvor de henledne gotiske Konger hvilte. (Hvis ikke* gröf *var Gravsted, vilde* stendr *ikke passe som Verbum dertil.)*

S. 270 L. 3—4. stein þann enn fagra er stendr á stöðum Danpar. *Maa forstaaes om en høi Sten i Goternes Hovedstad, paa hvilken den Konge, som skulde hyldes, steg op, for at han kunde sees af alt Folket. Det er naturligt, at først Graven, som gjæmmer de gamle Kongers Ben, nævnes og derpaa den Sten, hvortil den nye Konges Værdighed er knyttet. At den nye Konge træder op paa en Sten for*

at hyldes, er en vidtudbredt Skik. Den esromske Krønike (sluttet ved 1307) fortæller, at Jyderne besluttede at tage Dan til Konge; de førte ham da til Stenen Danærugh, *lod ham stige op paa den og hyldede ham (Langebek scr. rer. Dan. I, 224). Munch (Norske Folks Hist. a S. 248 Anm.) sammenligner denne Sten med den, som nævnes i Hervarar saga*[1]*). Svenske Forfattere fortælle, at den nykaarne Konge paa Mora-Eng ved Upsala traadte op paa en høi Sten; jfr. Grimm Rechtsalt. 236 f., Stephanius notæ in Sax. P. 29. En tilsvarende Skik forekom hos Irlænderne, hvor Stenen kaldtes* lia fáil *d. e. Kongsstenen, se Pictet Origines Indo-Européennes II, 395, jfr. Stephanius anf. St. Endogsaa i Samarkand i Bukhariet vises en firkantet Sten, paa hvilken Khanen skal sætte sig ved sin Regjeringstiltrædelse; se Pictet. Usikkert er det derimod, om det græske* βασιλεύς *Konge, som man har formodet, egentlig betyder: han som træder paa en Sten.*

S. 271 L. 2. Se de krit. Anm. Jfr. oldengelske Udtryk som secg æfter óðrum *den ene Mand efter den anden.*

S. 272 L. 1. skálkr *Tjener; her en Vaabendrager* (skjaldsveinn) *som følger sin Herre i Kampen og holder Skjold foran ham. Bibegrebet af Ufrihed er her maaské tilstede, da* skálkar *nævnes efter* marar. *Ordet forekommer i denne eller lignende Betydning ellers ikke i Oldnorsk, men vel i beslægtede Sprog.*

S. 272 L. 5–6. annat œðra enn hann áðr á: *forskjelligt fra det, han allerede eier, og bedre end dette.*

S. 272 L. 11—14. Mun ek um þik sitjanda silfri mæla ok ganganda þik gulli steypa. *Egentlig: Jeg skal maale omkring dig med Sølv, som du sidder, og øse Guld over dig, som du gaar. D. e. Jeg skal skjænke dig saameget Sølv, at det omgiver dig i den Høide, som du har, naar du sidder, og saameget Guld, at det vil fuldstændig bedække dig, naar du er opret, som naar du gaar. Ved Udredelse af en Bod betegnedes Beløbets Størrelse hos Germanerne jævnlig paa en lignende Maade, se Grimm Rechtsalt. S. 668—677.* sitjanda *er vel snarest at forstaa „naar du sidder til Hest", hvilket Laad* (Hlöðr) *virkelig gjør under denne Samtale. For denne Opfatning taler den Omstændighed, at der ellers vilde tilbydes mere Guld, og dog maa Guld her opfattes som dyrere end Sølv, da det nævnes tilsidst. Desuden taler herfor det af Grimm S. 672 anførte Sted af en frankisk Krønike, hvorefter Theodorik som en Bod, Vestgoterne skal udrede, fordi de har villet svige Frankerne, bestemmer „ut veniret legatarius Fran-*

---

[1]) *Sakse P. 22 Müll. siger, at det fordum var Skik i Danmark ved Kongevalg, at de, som afgav Stemme, stod paa jordfaste Stene.*

corum sedens super equum, contum erectum tenens in manum, ante aulam palatii Alarici et tam diu Alaricus et Gotthi super eum solidos jactarent, quousque legatum et equum et cacumine (*læs. cacumen*) *conti cum solidis cooperirent* "

S. 272 L. 17—18. þriðjung Goðþjóðar því skaltu einn ráða. *Dette stemmer med flere gamle germanske Loves Bestemmelser om uægte Sønners indskrænkede Arveret til den fædrene Formue ved Siden af de ægte. Saaledes fik efter Langbardernes Lov den ægtefødte Søn* $^2/_3$, *de naturlige* $^1/_3$ (*Grimm Rechtsalt. 476*). — því (*derover skal du raade*) *optager det forudgaaende* þriðjung Goðþjóðar.

S. 273 L. 1. Grýtingaliði. *Se herom de krit. Anm. og Fortalen.*

S. 273 L. 6—7. þýjar barni, barni þýjar. *Der er flere Eksempler paa, at en Linje i Digtning saaledes gjentages med de to Led i forandret Orden: Sig. kv. skamma 17:* svarna eiða, eiða svarna; *Ásmund. s. kappab. Fas. II, 485:* bœnar einnar, einnar bœnar.

S. 273 L. 10. þá hornungr á haugi sat. *Naar Gissur lader Frillesønnen høre, at han sad paa en Haug, medens hans ædelbaarne Broder tiltraadte sin Arv, saa udskjælder han derved hin for, at han var Hyrde og gjætte Fæ. Ti det heder jævnlig i den gamle Sagndigtning, at Hyrden sidder paa en Haug med Fæet om sig: Skírn. 11, Völuspá I, 42, Svend Vonveds Vise A 23, B 31, C 20; jfr. Danmarks gamle Folkeviser II S. 648 b. Og den heroiske Digtnings Kjæmper udskjælde hinanden jævnlig for at være Hyrder, der gjæte Fæ, hvilket var en Trællesyssel: Helg. Hund. II 22; Danmarks gamle Folkeviser Nr. 10 A 8; Hrólfs s. Gautrekssonar Fas. III 98* (Fyrr muntu verða geitahirðir). *I den norske Vise om Hermod ille heder det efter én Optegnelse:* Nå hev ég hoggji íhæl brói min å slept på még harm å vreie; han ha' kunna blivi ein gjeiteherre som dú å andre fleire. gjeiteherre, *der er misforstaaet af Landstad norske Folkeviser S. 205, er vist en Forvanskning af* geitahirðir.

S. 273 L. 11. öðlingr (*af* aðal) *staar her, hvor det modsættes* hornungr, *i sin oprindelige Betydning: en Mand af ædel Byrd.*

S. 273 L. 12. arfi skipti *bliver i denne Sammenhæng væsentlig det samme som: tiltraadte sin Del af Arven.*

S. 274 L. 1—2. er hann var þýbarn ok hornungr kallaðr, ef hann þægi: *over at han var bleven kaldet Trælkvindesøn og uægtefødt,* (*hvilke Skjældsord vilde fæste sig ved ham*) *hvis han modtog. Jfr. Lund Ordføiningslære § 119 a.*

S. 274 L. 9—10. sitja ok sælliga lifa. *Jfr. Sigurð. kv. skamma 16:* sitjandi sælu njóta.

S. 274 L. 11—12. drekka ok dœma *ogsaa Rígsþ. 32; Sig. kv. skamma 2; Örv. s.* (*Fas. II, 200*). *Egentlig: drikke og samtale; er*

et fast poetisk Udtryk for at nyde Livets Glæder i hyggeligt Samlag med andre Mennesker. Denne allittererende Talemaade er af Vigtighed for den nordiske Digtnings Historie. I samme Betydning brugtes hos Englændere og Nedertydsker et Udtryk, som ogsaa i Lyd ligger meget nær: i Oldengelsk druncon and drýmdon. *Cædmon Genesis 2781*; heo drunken, heo dremden *Layamon 14075; Oldsaks.* drunkan drômead *Heliand 2054 Heyne. Men* drýman, dréman, drômean *juble svarer i Form til oldn.* dreyma *og er aldeles forskjelligt fra oldn.* dœma. *I Udtrykket* drekka ok dœma *maa altsaa* dœma *være indsat for et etymologisk aldeles forskjelligt, men i Lyd nærliggende, Verbum, der har svaret til oldeng.* drýman. *Men da der intet Spor er til, at* dreyma *i Oldn. nogensinde har kunnet betyde „juble", forudsætter Indsættelsen af* dœma *for et til oldeng.* drýman *svarende Ord, at Udtrykket* drekka ok dœma *er overført fra fremmed Sprog. Vi sé saaledes her, at nordisk Skaldskab i sin ældste kjendte Form røber Paavirkning fra den Stammes Digtning, af hvilken det engelske, frisiske og oldsaksiske Folk var Grene.* drekka dýrar veigar *ogsaa Hyndl. 50, H. Hund. II, 46. Objektet er adskilt fra sit Verbum ved det mellemkommende* ok dœma.

S. 275 L. 3—4. randir knýja *vel ikke: slaa paa Skjoldene, men snarere trykke Skjoldene frem d. e. bære Skjoldene frem i Kamp (jfr.* knýja merki, k. vé, k. böðský framar *hos Egilsson lex. poët.).* ok rammliga randir knýja *vilde vi heller udtrykke ved et underordnet Led (udruste en Hær, med hvilken vi saa skulle kjæmpe), ti det er Hærsamlingen, og ikke den siden paafølgende Kamp, hvorom her nærmest er Tale.*

S. 275 L. 5. með tólfvetra mengi. *Se de krit. Anm. I danske Sagn fortælles, at 12aars Drenge skal kjæmpe i det sidste Slag, som staar i Verden, se Svend Grundtvig gamle danske Minder 3dje Saml. S. 137.*

S. 277 L. 2. kastali *Vagttaarn, Borgtaarn; her forskjelligt fra* borg.

S. 277 L. 16. við Gota þjóðum gunni heyja. við *med Dativ i Betydning „imod" som i følgende Forbindelser:* vinna við sköpum, munum; þat dýr við stendr sterkum fílum; *oldeng.* þing wið þyrse gehégan.

S. 279 L. 14. svigna. *Se de krit. Anm.*

S. 280 L. 1. Léttari gørðisk hón at böðvi: *hun var mere oplagt til Kamp, gik freidigere til Kamp. Jfr. de krit. Anm.*

S. 280 L. 3—4. í bekk at fara at brúðargangi: *(om Bruden) gaa med sine Brudekvinder i Procession fra Brudekammeret* (brúðarhús) *til Hallen (hvor Mændene er samlede med Brudgommen) for der at sætte sig paa „Brudebænken", Brudens Hæderssæde midt paa Tvær-*

pallen. Sammenlign Oxforder-Ordb. under brúðargangr *og* brúðbekkr. *Jfr. norsk* ganga brúregång *Landstad Folkeviser S. 854 om Manden, som henter sin Brud*; *tydsk* brautgang *processio nuptialis.*

S. 281 L. 12—13. skjallandi skarfr ór gulli *forstaar jeg som: et Guldstykke netop saa vægtigt, at det giver Klang, naar det kastes i et Skjold, en Skaal eller et Bækken.* skarfr *betyder et lidet afhugget eller afskaaret Stykke (diobolus Bjørn Hald.; norsk* skarv *masc. en Stump, en Endestump af en Fjel eller Planke. I. Aasen fra Orkedalen og Nordland); jfr. svensk* skärf, skarfva, *dansk* skjærv, *tysdk* scherbe, scherflein, *oldhøitydsk* scerf *obolus, oldeng.* scearfan *skjære i tynde Skiver, o. s. v., se Fick vergleich. Wörterb. under* skarba *S. 205 og 549. Lignende Udtryk forekomme oftere. Ved den Afgift hos Friserne, som kaldtes* klepskelde *eller Afgift i klingende Mynt, skulde efter Sagnet hver Friser betale en Penning, som var saa vægtig, at man gjennem tolv (eller ni) Rum af et Hus kunde høre Klangen, naar den faldt i et Kobberbækken. Se Grimm Rechtsalterthümer 77*; *Saxo Grammat. p. 437 sq. Müllers Udg. En beslægtet Forestilling er det, at et Ben, som er løsnet ved tilføiet Saar, maa, hvis der skal bødes for det, være saa stort, at det klinger* (skellr) *paa Skjold eller i Skaal*; *se Grimm Rechtsalt. S. 77—79, Fritzner Ordbog* skjalla, *Kofod Ancher Samlede Skrifter II, S. 107—109.*

S. 281 L. 17. herstafr: *Feide eller Feidebud; jfr.* eiðstafr *Edsformular, oht.* ruogstap *Anklage, oldeng.* inwitstæf *Ondskab. Jeg tror ikke, at der ved* herstafr *menes en symbolsk „Krigsstav.“*

S. 282 L. 1—3. Jfr. Egils s. Kap. 52: En þat var þá siðr, þegar konungi var völlr haslaðr, at hann skyldi eigi herja at skammlausu, fyrr en orrustu væri lokit.

S. 282 L. 6—7. Hvar skal ek Húnum hervíg kenna? *Hvor skal jeg anvise Hunerne Kamp? Hvorhen skal jeg stævne Hunerne til Kamp?*

S. 283 L. 8. gnæfar yðr gunnfani: *Fiendens Mærke er hævet over eder.*

S. 283 L. 16. há *Kamp*; *jfr. de krit. Anm.*

S. 284 L. 1—2. ok láti svá Óðinn flein fljúga, sem ek fyrir mæli. *Ved disse Ord vier Gissur Hunerne til Oden, idet han udslynger et Spyd over deres Flok. Sammenlign Fms. V, 250*; *Eyrbyggja s. Kap. 44 S. 82 (Vigf.); Völuspá I. 24.*

S. 284 L. 14. vélað = véla-t *d. e.* véla eigi. véla *her: gjøre det af med, dræbe; jfr. Egilsson lex. poët.* vela *2) c),* væla *2) b).* — oss *mig.*

S. 284 L. 15. hornbogi, *Haandbue; oldeng.* hornboga, *midhøitydsk* hornboge. *Egentlig: en Bue, som danner to Horn.*

S. 286 L. 1 — S. 287 L. 4. I Udtrykkene í þúsund hverri

og í hundraði hverju *staa* hundrað *og* þúsund *ikke i sin egentlige Talbetydning (120 og 10 store Hundreder), men* hundrað *som Betegnelse for den mindste taktiske Enhed uden Hensyn til, om den oprindelige Størrelse paa 120 Mand er bibeholdt eller ikke,* þúsund *for den dernæst følgende; den høieste taktiske Enhed er* fylki *eller* fylking.

S. 287 L. 4. halir fjórtalðir *gjengives i Prosaen S. 276 L. 5 ved* fernir fjórir tigir; *det ubestemte* halir *synes altsaa her at betegne det bestemte Antal 40 Mand.*

S 289 L. 2. basmir (*der forudsætter en Entalsform* bösm) *forekommer kun her. Ordet betyder maaske „Ringe"; derfor taler Epithetet* óskerðar *og* fagra bauga, *der synes at være det rette Udtryk paa det tilsvarende Sted i Str. 77. Skulde Ordet ligesom* bast *være afledet af* binda? (*Ringen kaldes i Skaldskab* liðband *og lignende*) d *er da her foran* m *gaaet over til* s *ligesom f. Eks. i got.* anabusns *foran* n. *Egilsson lex. poët. formoder, at Ordet betyder „pretiosa textilia", men denne Betydning kan ikke støttes ved Sammenligning med norsk* basma *og* basm *fem. Afdeling i en Væv, som indbefatter 20 Traade. Ti dette nyere Ord kan sikkerlig intet have at gjøre med* basmir, *men er af fremmed, snarest slavisk, Oprindelse: polsk og serb* pasmo, *jfr. Diefenbach goth. Wörterb. I, 344. Heller ikke de i Oxforder Ordb. med* basmir *sammenlignede Ord er beslægtede.*

S. 290 L. 5. í konungasögum. *Herom vil blive talt i Fortalen.*

S. 292 L. 6. þessar orrostur *o. s. v. se de krit. Anmærkn.*

S. 292 L. 12—13. Da ingen særlig Fortælling om den svenske Konge Eysteinn *kjendes, medens det i de forskjellige Redactioner af Fortællingen om Ragnar Lodbrok siges, at Ragnars Sønner dræbte den svenske Konge Øystein, saa maa* í hans sögu *henføres til* Ragnarr *og ikke til* Eysteinn inn illráði. *Den svenske Konge Øystein siges hverken i Ragnars saga eller i nogen anden bevaret Kilde foruden her i Hervar. s. at være Søn af Harald Hildetann. Heller ikke kaldes han ellers* inn illráði (*mærk dog Udtrykket* Osteni cujusdam malignitate *hos Sakse S. 464;* Eysteinn konungr var . . . illgjarn *i Ragn. s. Fas. I, 254*) *men* beli (*saaledes i Ragnars saga og i Skáldatal*). *Dog tyder det maaské paa en Forveksling af den svenske Konge med Oplændingekongen af samme Navn* (*som har* inn illráði *til fast Tilnavn*), *at Skáldatal under* Björn at Haugi *fortæller* Erpr lútandi . . orti drápu um Saur konungs hund, *medens Hunden Saur ellers (i Heimskringla og i Stykket om Oplændingekongerne i Hauksbók) tillægges Oplændingekongen* Eysteinn illráði.

S. 293 L. 7. Skáldatal nævner Eiríkr Refilsson *efter* Björn at Haugi.

S. 293 L. 9. Uppsali *Nom. Ental Hankjøn, Tilnavn dannet*

af Uppsalir; *jfr.* Gunnvaldr Rogi *Hálfs s. Cap. 3*, Eygrímr Bólmr, Loðinn Öngull *Landn. 3, 17*, Sigmundr Öngull *Flat. II, 481 ff. Undertiden bruges Navnet paa Stedet, hvor en Mand bor, uforandret som hans Tilnavn*: Þórir Þruma *Egils s. Cap. 19*; *dette bliver i Norge i 13de Aarhundrede sædvanligt. . Geijer* (*Svearikes häfder Upsala 1825 S. 584 Anm. 9*) *forstaar med urette* Uppsali *som Dativ.*

S. 295 L. 11. Tilnavnet skautkonungr *forekommer ikke i nogen anden islandsk Kilde, og den her rimelig efter et Folkesagn givne Forklaring af dette Tilnavn er vistnok feilagtig, da den strider imod den ældste svenske Form for Tilnavnet og da Olav, dengang han ved Erik Seiersæls Død blev Konge, ikke kan have været et Barn; se herom Rydqvist Svenska språkets lagar III, 285—287 og Munch Norske Folks Hist. b, 268. Tilnavnet nævnes oftere i svenske Kilder og skrives i den ældste* (*Antegningerne til Vestgötalagen IV, 15, 1 fra første Halvdel af 14de Aarhundrede*) skotkonungær. *Det kommer rimelig af* skot (*Tilskud eller Sammenskud*) *Skat, Afgift. Olaus Petri siger, at det var „en almindelig Mening", at Kongen fik dette Tilnavn, fordi han paalagde „Roomskot" til Paven. Denne Skat fik dog først Kardinal Nikolas vedtaget i Sverige* (*Munch norske Folks Historie c, 870*).

S. 295 L. 11: en síðan Óláf sœnska. *Tilnavnet „svenske", som er det almindelige i Sagaerne, har vist ikke været brugt af Svenskerne, og det betegner vist ikke Kongen som Hersker over hele Sverige* (*ei blot Upsalakonge*). *Men Nordmændene og Islændingerne gav ham dette Tilnavn for at skjelne ham fra den samtidige norske Konge Olav.*

S. 297 L. 19. blóttré *det hellige Træ* (*Ordet anføres i Oxforder-Ordb. fra Martinus s*). *Her menes rimelig det samme som det i Schol. 134 til Adam fra Bremen lib. IV Cap. 26 omtalte meget store Træ, som stod ved Templet i Upsala: det udbreder vidt sine Grene og staar lige grønt Sommer og Vinter, men ingen véd, af hvad Art* (cuius generis) *det er; ved det er ogsaa en Kilde, hvor Hedningerne pleie at ofre og at nedsænke et levende Menneske. Feilagtig oversættes* blóttré *af Thorarensen ved „Gudebilleder", i Ant. Russ. ved „lignum aliquod sacrum."*

II.

S. 300 L. 25. hvert erindi hann skal þangat eiga *hvilken Afgjørelse* (*Besked*) *han skal faa i den Sag, for hvis Skyld han var kommen did. Jfr. Völs. S. 106 L. 9.*

S. 301 L. 5. veitið mér til sœmðar *opfylder min Bøn, hvorved I vil forøge min Anseelse.*

S. 301 L. 15. þat er jafnt *det er ligetil, det er klart?*

S. 301 L. 27—28. honum þótti þeir brœðr staddir í Sámsey. *Om Entalsformen* þótti *se Lund Ordføiningslære S. 8 f. Til de der nævnte Eksempler kan føies:* í yðrum munni þótti (*saa det bedste Hskr.*; þóttu *Udg.*) vera öll landráð *Kongesp. S. 4 L. 8*; með þau skip, er þeim þótti bözt *Ól. s. helga Christiania 1853 S. 181* (*andre Hskrr.* þóttu); margir menn þykki mér mjúkari *Heimskr. S. 757 L. 4* (*Ungers Udg.*); nú þykki mér miklu hlíðir úblíðari síðan *Sigvat Skald i Magn. s. góða Cap. 9, Str. 6.*

S. 303 L. 11. flydum. *Det ældre Sprog vilde kræve Conjunktiv.*

S. 305 L. 1. Því orði: *Paa dette dit Ord; eller hvis* (*hvis* Því einn orði *indsættes*): *Med følgende Ord alene.*

S. 306 L. 23. en þess á milli *egentlig: end derimellem; d. e. end i de Mellemstunder, i hvilke de er i sin normale Tilstand.*

S. 309 L. 1. hlaðbeðs gunni *d. e. Kvinde.* hlaðbeðr *et med Pyntebaand besat Bolster, saa Oxforder-Ordb.* (*derimod efter Egilsson Panden; efter Wimmer den guldbræmmede Dragt*). *Men* hlaðs beðgunni *i samme Betydning kan støttes ved* beðhlín bauga *Njáls s. Cap. 133.*

S. 311 L. 19—21. inn versti þræll er lagðiz með dóttur hans: *det var den værste Træl som delte Leie med hans Datter. Meningen vilde være væsentlig den samme, om* er *var borte, men ved det mellemskudte* er *udhæves mere de foranstillede Ord. Udtrykket synes at maatte forklares ved Ellipse af Verbet „var“ i den overordnede Sætning. Jfr.* Hundr er snyst aptr (*canis revertitur*) *gl. norsk Homiliebog S. 22 L. 1;* allt illt þat er ec gerðe (*alt ondt gjorde jeg*) með þinni aæggian *gl. n. Homiliebog S. 194 L. 5. Paa lignende Maade bruges i Oldengelsk ofte* þætte *og* þæt, *f. Eks.* and þanon þætte hi growað (*et ibi germinabuntur*) *de rebus in oriente mirab. 82 ed. Cockayne.*

S. 311 L. 24. vegsemð *her: den Ære at være af ædel Byrd.*

S. 311 L. 25. hón *d. e. min Moder.* Fróðmarr *synes at maatte være Navnet paa en Høvding, hvem Bjarmar (Bjartmar) falskelig har udgivet for Hervors Fader. Denne og følgende Verslinje antyder, at Sagnfortællingen er ufuldstændig; og mulig henviser* hón *til en Omtale af Moderen i en forudgaaende tabt Strophe. 1 Ant. Russ. antages* Fróðmarr *for Svinehyrdens Navn. Men derimod taler* þótt (*ti Talen er ikke ironisk holdt*); *desuden synes Navnet* Fróðmarr, *der i* R *tillægges en Jarl i England, som er den yngre Hervors Fosterfader, paafaldende for en Svinehyrde.*

S. 312 L. 9. var fremstr með fyrðum *vil kanské være bedre fra Meningens Side.*

S. 312 L. 13. salr *Haugen, som er den Dødes Bolig. Jfr.* sali yðra *Str. 33,* fyr hallar dyrr *I Str. 20.*

S. 313 L. 6. „*Jeg skal snarlig hylle mit Hoved* (*egentlig: Haar*)

24 a

i et Linklæde" (*egentlig: med Klædets Lin*); *nemlig for at skjule det udslagne Haar, Møens Særkjende.*

S. 313 L. 8. mikit býr í því, er: *meget ligger i det, at; meget vil følge af det, at.*

S. 313 L. 11. skyrtu ok ólpu *betegner den mandlige Dragt.*

S. 313 L. 14. kunnir *Præs. Conjunct. potential Conjunct.*

S. 313 L. 17—18. satt eitt mun mér í svefn bera. *Disse Linjer vise, at Fortællingen er ufuldstændig, ti intet er fortalt om Hervors Drømme. Vi maa vel tænke os, at hun har drømt at hun skal faa Sværdet Tyrving af sin døde Fader.*

S. 313 L. 20. it næsta *i den nærmeste Fremtid.*

S. 324 L. 25. svá hefði haft mikit ríki *havde faaet Herredømmet over saa stort Rige.*

S. 325 L. 5—6. mest vón ok, at þú finnir sjálfan þik fyrir, ef þú mælir þér dul: *men det er meget sandsynligt, at du vil komme til at undgjælde dyrt, hvis din Tale kun er Tant og Pral.* finna sjálfan sik *egentlig betale med sit eget Legeme, af* finna *udbetale, se Oxforder-Ordbogen* finna *II 3.*

S. 328 L. 21. gullkárr *en Mand med guldgult krøllet Haar; forekommer paa Island og i Norge som Tilnavn, se K. Rygh Tilnavne. Af* kárr *Krølle, Krusning, hvoraf* kárhöfðaðr *med krøllet Hovedhaar, se Fritzner, og Tilnavnet* þunnkárr, *nynorsk* kaure, kåre *Krølle, Lok, se Aasen. Af* kárr *Krølle vistnok ogsaa Mandsnavnene* Kárr, Kári.

S. 329 L. 2. bjóða syni Garðakonungs heim fóstrs. *Det almindelige Udtryk er* til fóstrs, *men* til *behøver ikke at være glemt. Jfr.* búaz ferðar sínnar *ved Siden af* búaz til ferðar (*f. Eks. Ól. s. helga Christ. 1853 Cap. 131*); lagat var drykkju (*Gen., ikke Dat.*) *Atlamál 76; handa senere for* til handa.

S. 330 L. 5. fór eptir ástsamliga *hun søgte paa en kjærlig Maade (ved at vise sig kjærlig) at komme efter Hemmeligheden* (?). *Jfr.* eptirfœriligr *som kan opspores.*

S. 330 L. 15—16. upp komaz *d. s. s.* upp koma, komaz við veðri.

S. 330 L. 25—26. kváðu eigi skyldu þar við nema *de sagde, at der ikke skulde være noget i Veien for den Ting; at de ikke skulde holde sig tilbage fra den Gjærning.*

S. 335 L. 14. fyrir þeim *ved deres Kraft.*

S. 341 L. 10. Ægis ekkjur = Ægis meyjar. *Da* ekkja *i Prosa ellers aldrig har denne Betydning, maa Udtrykket være bibeholdt fra den versificerede Form, som Opløsningen engang har havt. Det samme er rimelig Tilfældet med Ordet* brúðir *ved Opløsningen af Gaade 19.*

Af første Bind af „Norrøne Skrifter af sagnhistorisk Indhold“ staar tilbage Indledning og Navneregister. Indledningen er bestemt til at skulle indeholde bl. a. Redegjørelse for Haandskrifterne samt Undersøgelser i forskjellige Retninger om vedkommende Sagaer, Sange og Sagn.

Rettelse.

S. 96, L. 6. ofriði, *som Hskr. har, bør rettes til* ofrliði.
- 322, - 18. en *stryges.*